བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་དེབ་ཕྲེང་། ༡༧

དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།

དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་
གཞུང་གཅེས་བཏུས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས།

© Institute of Tibetan Classics, 2006
All rights reserved.
Compiled, edited and published by the Institute of Tibetan Classics
www.tibetanclassics.org

དཔེ་དེབ་འདི་མ་དཔེ་ཇི་བཞིན་སྐྲུར་དུ་དཔར་སྐྲུན་མཛད་རྒྱུར་བཀག་བྱ་མེད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཕྲེང་། ༢༡

དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས།

བརྗོད་བྱ། བློ་དང་གཏན་ཚིགས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག

[illegible]

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་སྒྲིགས་བསྒྲིགས་དང་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས།
སྤྱི་ལོ། ༢༠༠༦ ལོར་ལྡི་ལིར་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྲུན།

Series title: *bod kyi gtsug lag gces btus* vol.21
Volume title: *dpal dge ldan pa'i tshad ma rig pa' gzhung gces btus*
Author: Selected anthology

1. Tibetan Buddhist logic and epistemology-Sautrantika and Cittamatra schools-Prasangika epistemology-Geluk School-mtshad ma sde bdun gyi rgyan yig kyi mun sel- 'gal 'brel gyi rnam gshag-tshigs gsal stong thun gyi tshad ma'i rnam bshad
2. Dignaga-Dharmakirti-Sakya buddhi-Devaindra buddhi-Dharmottara Candrakirti-mkhas grub, dge legs dpal bzang-rgyal tshab dar ma rin chen- 'jam dbyangs bzhad pa ngag dbang brtson 'grus

ISBN 81-89165-19-4

Printed in New Delhi, India

THE DALAI LAMA

༄༅། །བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་བགྲལ་བའི་སྔོན་ནས་སྐད་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་རིག་གནས་དར་འཕེལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ལྷག་པར་བཙན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ལས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་དཔལ་ན་ལེནྡྲའི་མཁས་པའི་བཞེད་རྒྱུན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་བརྟན་པོ་ཚུགས་ཏེ་སྐྱི་ཀུ་གྲངས་ལས་འདས་པའི་འདི་ཕྱིའི་རེ་བ་སྐོང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། དེང་གི་དུས་སྐབས་བོད་མི་རིགས་དང་། དེ་མཚུངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རིག་གཞུང་ཁྱབ་གདལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་དང་། རུ་སུའི་ཁོངས་ཀྱི་བུ་བ་དང་ཀལ་མུག་སོགས། དེ་བཞིན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། ཕྱོགས་མཚུངས་རི་བོ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རྫི་རྒྱུད་དུ་ཆགས་པའི་འབྲུག་འབྲས་དང་ལ་དྭགས། ཁུ་ནུ། སྤི་ཏི་སོགས་ཀྱིས་མ་ཚད་པར་འཛམ་གླིང་གི་ས་ཁུལ་དུ་མར་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལྟ་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱེར་འགྲོ་བ་མིའི་བདེ་དོན་དང་། ལྷག་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེའི་ཐོག་ཐབས་འདེགས་གང་འཚམས་བསྒྲུབས་དང་སྒྲུབ་མུས་སུ་ཡོད་པར་མ་ཟད་སྐད་ཀུང་ཕྱིའི་ཚན་རིག་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་ཐུར་ལྷག་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་ཐུབ་རྒྱུ་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟ།

རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལམ་ཁེན་ཊ་མོན་གྱི་ཡལ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གིས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་ཚད་ལྡན་དུ་མས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་པོད་ཕྲེང་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཞུས་དག་ངེས་འདྲོངས་སོང་བ་དེང་རབས་ཀྱི་སྒྲིལ་དང་མཐུན་པ་དེབ་གཟུགས་ཐོག་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་སྙིང་ནས་ཡི་རང་བསྔགས་བརྗོད་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་འདིས་བོད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གྱི་བསྡི་གནས་མང་པོར་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་བལྟ་ཆོག་ཡོང་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་རང་རིགས་བློ་གསར་གཞོན་ནུ་རྣམས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་འདི་ལ་དོ་སྣང་ཆེར་བསྐྱེད་དང་གཞུང་དོན་སློབ་གཉེར་དུ་རྒྱུའི་ཆ་རྐྱེན་དང་གོ་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུའི་རེ་སྨོན་བཅས། ཏཱ་ལའི་བླ་མར་འབོད་པ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྕགས་སྦྲ་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༥
༡༠

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༠ བཟང་པོ་ལ།

༈ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཕྲེང་ཆ་ཚང་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་དཔར་སྐྲུན་གྱི་རྒྱུ་འགྲོའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡོངས་རྫོགས་ཨ་རིའི་མི་རིགས་སྐྱ་ཞབས་སྦྲེ་རི་ཧེར་ཤེ་དང་། Barry J.Hershey ལྷམ་སྐུ་ཁོ་ནི་ཧེར་ཤེ Connie Hershey ཧེར་ཤེའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་དགེ་རྩ The Hershey Family Foundation བཅས་ནས་སྦྱར་བར་དད་གཏོང་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ཆེ་ལྷག་དྲིན་ལྡན་ཐོག་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་བསམ་དོན་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པའི་གླེང་བརྗོད།

ད་ལམ་འདིར་རིམ་མེད་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དུ་མས་བརྩམས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཞེས་པའི་པོད་ཕྲེང་གསར་དུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྲུན་ཞུ་བ་ནི། གཙོ་བོ་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཆ་ཚང་བ་བོད་གྲངས་མི་མང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེང་རབས་བློ་གསར་བའི་ཡིད་ངོར་ལེགས་པར་མཆོན་ཐུབ་པ་དང་། དེ་མཚུངས་བློ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་གལ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བགྱི་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་གཞན་ཡང་རིམ་པས་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་སོགས་འཛམ་གླིང་སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་ཕབ་སྒྱུར་གྱི་ལམ་ནས་ནམ་ཞིག་གཞུང་རྩོམ་པ་པོའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ཁག་རྣམས་ཀྱི་མཚན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཁྱབ་པ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྣེ་ཆེའི་གཙུག་ལག་གི་གྲལ་དུ་སླེབས་ཏེ་སྐྱེ་རྒུ་མང་པོར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའང་སྲིད་སྙམ།

པོད་ཕྲེང་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུ་རྒྱུ་ནི། རྩ་བ་ཁོ་བོ་ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པས་འགན་ཁུར་གྱིས་ལོ་ཤས་རིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་མང་པོར་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱིས་པོད་ཕྲེང་འདི་ནང་ཇི་བཀོད་ཀྱི་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་ཐོའི་གཞི་མ་བཀོད་བསྒྲིགས་རྒྱས་ཤིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་༧སྐྱེ་ནོར་གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དགྱེས་རིམ་མེད་བླ་ཆེན་ཁག་དང་དེ་མཚུངས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ཁག་ལའང་བཀའ་སློབ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་ཕྱིར་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་སྟོན་གྱི་གསུང་རྩོམ་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་ལྔ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལམ་ལུགས་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁྲི་ཕྲག་བརྒལ་བ་བགྲངས་མེད། འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ད་ལྟ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདིའི་སྲོལ་གཏོད་པ་ནས་བཟུང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྟོད་ཆའི་བར་གྱི་དུས་ཡུན་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་འདིའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་དབང་ཚད་ལྡན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་གཞུང་གནད་ཆེ་བ་ཁག་མང་ཙམ་ཞིག་པོད་ཕྲེང་འདི་ནང་གཅེས་བཏུས་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་ཚུད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་རྙིང་མ་བཀའ་གདམས་པ། ས་དགེ་བཀའ་སྐྱིད་ཇོ་ནང་བོན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་སྟོན་པའི་གླེགས་བམ་ཁག བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས། དེ་ནས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་སྐོར། སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས

རིམ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག དེ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་ཕར་ཕྱིན་དང་། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ། ཚད་མ་རིག་པ། མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་ལུགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་སོགས་སྟོན་པའི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས་སྣ་ཚོགས། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པ་སྨན་གྱི་གཞུང་། སྐར་སྒྲོལ་གྱི་རྩིས། བརྡ་དང་ཐ་སྙད་རིག་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས། བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་གཞུང་ཆེན་ཁག རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་སྙིང་རིགས་གལ་ཆེ་དཔེ་མཚོན་བཅས་སྡེ་ཚན་འདི་ཆ་ཚང་བོད་གྲངས་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ལེགས་པར་མཚོན་ཐུབ་པ་བྱས་ཡོད།

བོད་ཁྲིད་འདི་བཞིན་ཞུ་སྒྲིག་དངོས་གཞི་ཞུ་སྐབས་ཐོག་མར་གཞུང་སོ་སོ་ཀམ་ཕྱུ་ཏའི་ནང་འཇུག་དུས་མ་དཔེ་བོད་དཔར་སྙིང་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དེ་ཕྱི་མོར་བཟུང་། དེ་ནས་གཞུང་དེའི་མ་དཔེ་བོད་དཔར་མི་འདྲ་བ་ཇི་བཞུགས་ཕན་ཚུན་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་ཏེ་མ་དཔེ་མི་འདྲ་བའི་ནང་དཔར་ཡིག་མཐུན་མིན་ཇི་ཡོད་ངོས་ལེགས་པར་བཟུང་སྟེ་མཆན་བུ་བཀོད་དེ་མ་དཔེའི་ནང་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ནོར་རིགས་རྣམས་བཅོས་ཤིང་གསམ་དུ་མཆན་ནང་དེ་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དྭོགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་སྟེ་འོག་གི་མཆན་ནང་ནོར་བཅོས་ཇི་ལྟར་དགོས་མིན་གྱི་བསམ་འཆར་ཞུལ་ཡོད་པ་ལས་རྩ་བའི་མ་དཔེ་བོད་དཔར་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་དེ་ཚད་ལྡན་རང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞུ་དག་གཙང་དེས་ཐེངས་དུ་མ་སོང་བ་ཞུས་ཡོད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཀློག་པ་པོ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་ཁུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དཔྱད་ཞིབ་གནང་བདེའི་སླད་ལུང་གཞུང་སོ་སོའི་ནང་ལུང་འདྲེན་ཇི་ཡོད་གང་ཐུབ་ངོས་འཛིན་གྱིས་བཀའ་བསྟན་དང་གསུང་འབུམ་སོགས་གང་ཡིན་ཚད་ལྡན་དཔར་མ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་ཕྱག་དཔེ་སོ་སོའི་མཚན། དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་ངོས་འཛིན། བོད་ཨང་གྲངས། ཤོག་བུ་དང་ཡིག་ཕྲེང་གི་ཨང་གྲངས་བཅས་གསལ་པོ་བཀོད་དེ་གསམ་དུ་ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆན་ཞེས་པའི་ནང་བཙུག་ཡོད། དཔེ་དེབ་ཀློག་སྐབས་གཞུང་གི་ཚན་པ་གལ་ཆེ་རྣམས་ངོས་འཛིན་སླ་བ་དང་། ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་བདེ་པོ་ཡོང་ཆེད་གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དེབ་ཀྱི་དབུར་དཀར་ཆག་ལོགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟར་ཚན་པ་སོ་སོར་བགོས་ཏེ་འགོར་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་གང་ཡིན་བཀོད་པ་མ་ཟད་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་སྒྲིག་ལུགས་ལྟར་དུམ་བུ་སོ་སོར་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཕྱིའི་དབྱེ་མཚམས་གསལ་པོ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་སོ་སོའི་ནང་ཇི་བཞུགས་ཀྱི་གཞུང་གང་ཡིན་རུང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནས་དཔེར་ན་རྩོམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་དོན་དང་། གཞུང་སོ་སོའི་དོན་རགས་རིམ་ཙམ་འགྲེལ་བརྗོད་སོགས་གསལ་བའི་སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད་ཀྱང་བཀོད་ཡོད་པ་བཅས་སྤྱི་ཕྱིའི་ལས་དོན་མཐའ་དག་ལ་གང་ཤེས་ཀྱིས་དམ་དོན་ཅི་ནུས་ཞུ་ཞུལ་ཡང་ད་དུང་ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་དང་། གཞུང་མཚམས་སྤྱི་ཕྱི་སྲོལ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ནོར་འཁྲུལ་ཕྲུ་ཡོད་ངེས་པས་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་བཟོད་པར་མཛད་འཚལ།

དེ་བཞིན་དུ་ང་ཚོ་ཞུ་སྒྲིག་པ་རྣམས་གཞུང་མཐོང་རྒྱ་ཞན་པ་དང་། ལྷག་པར་མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་གྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཕྲེང་འདི་ནང་ངེས་པར་བཞུགས་སུ་འོས་པའི་དཔེ་གཞུང་གལ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལུས་ཡོད་ངེས་པས་མང་ཐོས་མཁས་པའི་མདུན་སར་བཟོད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སླད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་བོད་ཕྲེང་འདིར་བོད་གྲངས་གསར་པ་བསྣོན་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྣོན་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ཡང་ལྷག་སྩོལ་ཡོང་བ་ཞེས་རེ་བསྐུལ་ཡང་ཞུ༎

མཐའ་དོན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་བོད་ཕྲེང་འདི་བཞིན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྲུན་རིམ་པས་ཞུ་བའི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་འདི་ཐོག་ང་ཚོར་ཝཱ་རཱ་ཎ་སི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ཞུ་སྒྲིག་པ་ཚོར་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ཧི་བཞུགས་ཀྱི་བོད་དཔེ་རྣམས་ལྷུག་པར་དཔྱད་ཞིབ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གནང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་མ་དཔེ་རྣམས་ཀམ་ཕུཊའི་ནང་འཇུག་རྒྱུའི་ཕྱག་ལས་འགན་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཞེས་པ་བཅས་ལ་ཕྱག་རྗེ་ཆེ་ཞུ༎

གཞན་ཡང་ཕྱག་དཔེ་ཞུ་སྒྲིག་གཙོས་ལུང་ཁུངས་འཚོལ་ཞིབ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆེ་ཕྲའི་རིགས་རྣམས་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་ཆོས་དར། དགེ་བཤེས་སྒྲ་བསྟན་ཡོན་ཏན། ཨཱཙཱརྱ་བློ་བཟང་དོ་རྗེ་རབ་གླིང་། ཨཱཙཱརྱ་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་བཅས་ནས་གནང་བ་དང་། དགའ་ལྡན་དུ་ཕྱག་དཔེ་ཀམ་ཕུཊར་འཇུག་རྒྱུ་དང་། དཔེ་སྐྲུན་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ལས་དོན་ཆེ་ཕྲ་དུམའི་འགན་ཆ་ཚང་དགེ་སློང་བྱམས་པ་དཀོན་མཆོག་གིས་གནང་བ་དང་། ཁོང་ལ་ཀམ་ཕུཊར་བཙུག་ཟིན་རྣམས་མ་དཔེ་དང་བསྡུར་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་གཏོང་རྒྱུར་ལས་རོགས་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་འཛམ་དབྱངས་དང་། དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ནས་གནང་ཞིང་། ཞུ་སྒྲིག་པ་ཚོས་བཀོད་པའི་ནོར་བཅོས་དང་མཆན་རྣམས་དང་དེའི་སྟེང་ཁོ་བོས་ཐ་མའི་ཞུ་སྒྲིག་ཐེངས་འགའ་ཤས་བགྱིས་པའི་ནོར་བཅོས་དང་མཆན་ཁ་སྣོན་རྣམས་མ་ནོར་བར་སྐབས་སོ་སོར་འཁོད་པ་སོགས་ལས་དོན་དུམའི་འགན་ཨཱཙཱརྱ་བློ་བཟང་དོ་རྗེ་རབ་གླིང་ནས་གནང་བ་དང་། ལྡི་ལིར་དཔར་བསྐྲུན་ཞུ་རྒྱུའི་ལས་དོན་གང་ཅིར་ཕྱག་རོགས་རྗོང་ཆོས་དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་སྨོན་འགྲོའི་གླེང་བརྗོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་གླང་རི་བ་ལྷ་རམས་ཐུབ་བསྟན་སྙིང་པས་ཕྱི་ཟླ་ཆོས་ལ།། ||

དཀར་ཆག

སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད། xv

དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད། lv

ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་།

བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་མཚན་དོན་དང་མཆོད་བརྗོད་སོགས། 3

གཞུང་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པ། 4

- ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ། 4
  - དགོས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། 5
  - ཡང་དག་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ། 9

དགོས་པ་དེ་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ། 12

དགོས་པ་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གཅེས་པར་གཟུང་བར་གདམས་པ། 12

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ལུས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལས་དང་པོ་ལུས་ངོས་གཟུང་བ། 13

གཞུང་དོན་དངོས་རྒྱས་བཤད། 15

- རྩ་བའི་ས་བཅད་དང་པོ་ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 15
  - རྣམ་གྲངས་བཤད་པ། 15
  - མཚན་ཉིད་བཤད་པ། 20

དབྱེ་བ་བཤད་པ། 21

  - མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར་བཤད་པ། 22
  - རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་བཤད་པ། 31
  - རང་གི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ། 32

སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ།……52

ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།……65

ཡུལ་ཅན་བློའི་འཛིན་སྟངས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།……78

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ། ཤེས་པར་བྱེད་པ་བློའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།……84

ཚད་མིན་གྱི་བློ་བཤད་པ།……85

རྟོག་པ་བཤད་པ།……85

རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་བཤད་པ།……88

ཚད་མའི་བློ་བཤད་པ།……89

ཚད་མའི་བློའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།……100

ཚད་མའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།……102

མངོན་སུམ་ཚད་མ།……103

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ།……107

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ།……111

རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ།……127

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ།……147

རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ།……157

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ།……166

ཚད་མའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གཞག་པ།……184

རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བཤད་པ།……202

རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ།……203

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ།……204

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དངོས་བཤད་པ།……205

ཆོས་མཐུན་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གཉིས་བཤད་པ། ---- 208
ཡན་ལག་གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ། ---- 211
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། ---- 218
གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བཤད་པ། ---- 218
ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་ཞིང་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པ། ---- 219
བལྟོས་གཞི་གསུམ་ངོས་བཟུང་ཞིང་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ། ---- 224
རྒོལ་བ་གང་གི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ། ---- 231
རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། ---- 232
རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། ---- 234
འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ། ---- 234
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ། ---- 238
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ། ---- 241
རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ---- 253
དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ། ---- 253
ཡིད་འཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ། ---- 253
གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ། ---- 262
རྟགས་ཡང་དག་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ---- 266
དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ། ---- 266
ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ། ---- 266
ལྟོག་ཕྱོགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། ---- 272
མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་བཤད་པ། ---- 272
འགལ་བའི་རྟགས་བཤད་པ། ---- 276

- མ་ငེས་པའི་རྟགས་བཤད་པ། ---- 286

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ། ---- 291

- རང་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ། ---- 291
- གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ། ---- 293

སྒྲུབ་ངག་གི་ལམ་སྦྱོར་བ་བཤད་པ། ---- 311

- སྦྱར་འཁྲིན་བཤད་པ། ---- 311
- ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་གདབ་ཚུལ་བཤད་པ། ---- 313
- ཞར་ལ་འོངས་པའི་དོན་དཔྱད་པ། ---- 314

རྒྱ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ། ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། ---- 317

- དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་བཤད་པ། ---- 318
- འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་བཤད་པ། ---- 320
- བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་གདན་ལ་དབབ་པ། ---- 325
- སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་པ། ---- 331
- སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་བཤད་པ། ---- 331
- རྫས་དང་ལྡོག་པ་བཤད་པ། ---- 333
- གཅིག་དང་ཐ་དད་བཤད་པ། ---- 334
- མཚན་མཚོན་བཤད་པ། ---- 334
- དུས་གསུམ་བཤད་པ། ---- 335

མཇུག་བྱང་། ---- 336

འགལ་བ་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། ---- 339

ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས།

ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་ཚད་མ་མི་རུང་བར་འདོད་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ།............356
ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་འཁྲུལ་མེད་དུ་བཞག་པ།............358
རྟོག་གེ་བའི་ཚད་མ་དགོས་པའི་རྩོད་པ་དགོད་པ།............358
རྟོག་གེ་བའི་ཚད་མ་དགག་པ་ལས་ཚད་མ་སྤྱིར་དགག་པ།............365
རྟོག་གེ་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དགག་པ།............366
ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཁེགས་བཀག་པ།............367
དང་པོ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གྲངས་ངེས་དགག་པ།............367
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་སྒྲུབ་པ་འདོད་པ་དགག་པ།............368
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་སྒྲུབ་ལ་འདོད་པ་དགག་པ།............368
བྱེད་སྒྲུབ་བཀག་པའི་རྩོད་སྤོང་།............378
ལྷུང་དོན་དགག་པ།............386
རྟོག་གེའི་ཚད་མ་དགག་པ་ལས། མངོན་སུམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།............390
 མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན།............390
བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་མི་འཐད་པ།............393
སྒྲ་བཤད་དགག་པ།............394
སྔོན་གྱི་ཊཱི་ཀ་མཁན་དང་ཚད་མ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་བཤད་དགག་པ།............397
སྒྲ་ཡུལ་གྱིས་བརྗོད་རིགས་པ།............398
ཀློས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན།............405
མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་དུ་མི་འཐད་པ།............409
བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ནས་བཀག་ཚུལ།............411

ཚིག་གསལ་འདི་ནས་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་བཀག་ཚུལ།..........415

རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ལ་འཐད་ལྡན་བཞག་པ།..........417

ཚད་མའི་གྲངས།..........419

- དབང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ།..........423
- ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཤད་པ།..........425
- རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་པ།..........429

རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བཤད་པ།..........432

ཚད་མའི་ཡུལ་བཤད་པ།..........440

ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་ཚུལ།..........444

ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆན།..........449

ལུང་འདྲེན་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་གཞུང་།..........483

ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཁུངས་བཙལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག..........489

སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

སྤྱི་བཤད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་པོད་ཕྲེང་ནང་གློགས་བམ་འདི་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སྟོན་པའི་པོད་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། པོད་དང་པོར་དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས་ཞུས་ཡོད། འདིར་ནི་དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་ཁག་གསུམ་སྟེ། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོའི་(༡༣༨༥-༡༤༣༨)གསུང་«ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»དང་། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་(༡༣༦༤-༡༤༣༢)གྱི་གསུང་ལས་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་བློ་ཚད་མ་གཉིས་ཀར་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་«འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་»དང་། མཇུག་ཏུ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་«ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་རྣམ་བཤད་ཟབ་རྒྱས་ཚད་མའི་འོད་བརྒྱ་འབར་བ་སྐལ་བཟང་སྙིང་གི་མུན་སེལ་»ཞེས་བྱ་བ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་(༡༦༤༨-༡༧༢༡)ཀྱིས་མཛད་པ་བཅས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་ཏེ་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས་ཡོད།

དེ་ལ་སྤྱིར་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པ་ནི་འཕགས་ཡུལ་དུ་དར་བའི་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་དར་བའི་སྤྲོལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་བརྗོད་མི་དགོས་ཤིང་། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཚད་མ་རིག་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པ་དར་རྒྱས་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་རགས་ཙམ་ཞིག་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཕྲེང་«དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས་»ཀྱི་སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད་དུ་ཞུས་ཟིན་པས་དེར་གཟིགས་འཚལ། འདིར་གཙོ་བོ་བོད་དུ་ཚད་མ་རིག་པ་ཇི་ལྟར་དར་ཚུལ་དང་། ལྷག་པར་ཏོག་ལུགས་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་གང་བྱོན་དང་། དེ་རྣམས་སོ་

སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་པ་གང་ཡིན་དང་། ལྷག་པར་སྐྱེས་ཆེན་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་རྗེས་གལ་ཆེ་གང་ཡིན་སོགས་རགས་ཙམ་ཞིག་ཞུས་ན་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སུ་བརྩི་བ་མ་ཟད་ཁྱད་པར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རིག་པར་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཚད་མ་རིག་པ་བོད་དུ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ངེས་པ་དང་ཡི་རངས་ཡང་སྐྱེ་བར་གདོན་མི་ཟ་བས་དེ་ལྟར་དུ་ལས་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ།།

བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པ།

བོད་དུ་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་དུས་སུ་ལོ་ཙྪ་བ་ཀ་ཅོག་ཞང་སོགས་ཀྱིས་ནང་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་(དུས་རབས་བདུན་པ་)ཀྱིས་མཛད་པ་«ཚད་མ་རྣམ་ངེས་»དང་། «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་»དང་། འདུལ་བ་ལྷས་མཛད་པའི་དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་སོགས་གཞུང་འགའ་ཙམ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་། ལྷག་པར་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་(དུས་རབས་བརྒྱད་པ་)དང་། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་གཉིས་ཀ་ཚད་མ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཁོང་གཉིས་ནས་བོད་དུ་ནང་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་སློར་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་ཡོད་ངེས། འོན་ཀྱང་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་དངོས་གཞི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་རྩུགས་པར་མངོན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་ཞ་མ་སེང་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་གླང་(དུས་རབས་ལྔ་པ་)གི་«ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་»རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བསྒྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ནག་ཚོ་ལོ་ཙྪ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བས་(༡༠༡༡-༡༠༦༤)ཕྱོགས་གླང་གི་«དམིགས་པ་བརྟག་པ་»རྩ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ། ཕ་བྲང་ཞི་བ་འོད་(དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་)ཀྱིས་ཞི་བ་འཚོའི་ཚད་ཆེན་དུ་གྲགས་པ་«ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་»དང་། ལོ་ཙྪ་བ་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་(༩༥༨-༡༠༥༥)ཀྱིས་«དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་»སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་མཛད་པ་བཅས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། ལོ་ཙྪ་བ་རྨ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་(༡༠༤༤-༡༠༨༩)ཀྱིས་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་»དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལྷ་དབང་བློ་(དུས་རབས་བརྒྱད་པ་)དང་། ཤཱཀྱ་བློས་(དུས་རབས་བརྒྱད་པ་)མཛད་པ་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་། ཁྱུང་རྡོ་གྲགས་སོགས་ཀྱིས

བཤད་པ་སྤེལ་བ་ལས་བོད་དུ་ཚད་མ་སྙིང་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་སྲོལ་དར། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་(༡༠༥༩-༡༡༠༩)ཁ་ཆེ་ཀཱ་ཤྨི་རི་འི་རྟོག་གེ་བ་སྐལ་ལྡན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། པཎྜིཏ་གཞན་ཕན་བཟང་པོ་ལས་རྣམ་ངེས་གསན་ཅིང་རྨ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་གཞུང་རྣམས་ལ་རྔོག་ལོ་ཆེན་པོས་ཞུས་ཤིང་དག་པར་མཛད་པ་མ་ཟད། དེའི་སྟེང་«ཚད་མ་རྣམ་ངེས་»དང་། ཡ་མ་རི་འི་«རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་»སོགས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་།[1] རྣམ་ངེས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ལ་དགོངས་པ་དགྲོལ་བ་«ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་དཀའ་གནད་རྣམ་བཤད་»དང་།[2] «རིགས་ཐིགས་ཀྱི་ཊཱི་ཀཱ་»བརྩམས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་«རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་»དང་། «རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཊཱི་ཀཱ» «རིགས་ཐིགས་ཀྱི་ཊཱི་ཀཱ» «ཚད་མ་བརྟག་པ།» «གཞན་སེལ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།» «སྐད་ཅིག་མ་འཇིག་པ་གྲུབ་པ།» «སེལ་བ་གྲུབ་པ།» «རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་»སོགས་ཀྱི་བསྡུས་དོན་རེ་བཅས་མཛད་ཅིང་གསང་ཕུར་ཚད་མའི་འཆད་ཉན་རྒྱས་པར་སྤེལ་བས་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་བརྟན་པོ་བཙུགས།

ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོར་སློབ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་བྱུང་བ་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་འབྲེ་ཤེས་རབ་འབར་དང་། གྲོ་ལུང་པ་བློ་གྲོས་འབྱུང་གནས།[3] གངས་པ་ཤེའུ་བློ་གྲོས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ཡིན་ལ། གྲོ་ལུང་པའི་སློབ་མ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱྭ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས་(༡༡༠༩-༡༡༦༩)གངས་པ་ཤེའི་སློབ་མ་རྒྱ་དམར་བ་བྱང་ཆུབ་གྲགས་ལས་དབུ་མ་དང་ཚད་མའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བསླབས་པས་ཚད་མ་རིག་པའི་གནད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་རྟོག་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་སྟེ་ཚད་མ་གསར་པར་གྲགས་པའི་སྲོལ་རིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པར་མ་ཟད། ལྷག་པར་«ཚད་མའི་བསྡུས་པ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»རྩ་འགྲེལ་དང་། «ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»བཅས་རང་རྩོམ་གྱི་ཚད་མའི་གཞུང་མཛད་དེ་བོད་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྲོལ་ལེགས་པར་བཏོད།[4] དུས་ཕྱིས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་དང་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་(༡༡༨༢-༡༢༥༡)གྱིས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྱུར་ལ་ཞུས་བཅོས་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་ས་པཎ་གྱིས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་«ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་»ཞེས་

བྱ་བ་མཛད་དེ་བོད་དུ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པ་ཆེས་ཆེར་སྤེལ། ས་པཎ་གྱི་རིགས་གཏེར་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ས་སྐྱའི་ཕྱོགས་ལ་མཛད་ཕྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། རྙིང་མའི་ཕྱོགས་ལའང་ཚད་མའི་འཆད་ཉན་གཙོ་བོ་རིགས་གཏེར་ལུགས་གཞིར་བཞག་མཛད་པའི་སྲོལ་དར་བར་སྣང་། ས་པཎ་གྱི་རིགས་གཏེར་དང་དེའི་ལུགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་རགས་ཙམ་ཞིག་དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་སྔོན་གླེང་དུ་ཞུས་ཟིན་ལ། འདིར་གཙོ་བོར་ཏོག་ལུགས་སུ་གྲགས་པ་གསང་ཕུའི་ཚད་མ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་སྲོལ་གྱི་ཚད་མའི་ལུགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྐོར་རགས་ཙམ་ཞིག་ཞུ་བ་སྐབས་སུ་བབས་སོ།།[5]

ཏོག་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། བསྡུ་པའི་བསྡུས་གཞུང་གི་རིགས་ལམ་གསར་པ།

དེ་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ལ་འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་བྱུང་ཞིང་། དེ་རྣམས་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་དང་། ཤཱཀྱ་བློ། རྒྱན་མཁན་པོར་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྦས་པ། དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡ་མ་རི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་། འདུལ་བ་ལྷ་བཅས་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་«ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་»རྩ་འགྲེལ་བརྩམས་པ་སོགས་བྱུང་། གསང་ཕུར་ཚད་མའི་འཆད་ཉན་མཛད་སྐབས་ཆོས་མཆོག་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་། ཞི་བ་འཚོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་བཞེད་པ་རྣམས་གཙོ་བོར་མཛད་པར་མངོན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལས་རྣམ་ངེས་རྩ་འགྲེལ་འཆད་ཉན་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་སྲོལ་དར་བར་འགོས་ལོའི་དེབ་སྔོན་སོགས་ལས་རགས་ཙམ་དཔག་ནུས།[6] ཁྱད་པར་དུ་ཕྱྭ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས་«ཚད་མའི་བསྡུས་པ་»རྩ་འགྲེལ་དང་།[7] དེ་བཞིན་དུ་«ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»གཞུང་རང་འགྲེལ་བཅས་བརྩམས་ཏེ་ཚད་མ་བསྡུས་པ་སྟེ་ཕྱིས་བསྡུས་རར་གྲགས་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་བཙུགས་ཏེ་བློ་ཚད་མ་དང་ལྷག་པར་གཏན་ཚིགས་རིགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་

གནས་དཔེར་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད། འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། ཚད་མ་རིག་པའི་གནད་དོན་དེ་རྣམས་མཁས་པ་བསྟན་བཅོས་སྨྲ་བས་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ཙམ་མིན་པར་རིགས་པ་སྨྲ་བས་ཆོས་རང་ཆེད་དུ་རིགས་ལམ་ལ་རྩལ་སྦྱོང་དུ་ཡོད་པའི་རིགས་ལམ་སློ་འཕྲིད་ཀྱི་ཚུལ་དུའང་གཏན་ལ་ཕབ་པས་བོད་དུ་ཚད་མ་བསྡུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ལམ་རྩལ་དུ་བཏོན་པའི་སྲོལ་ཤིན་ཏུ་དར་བའང་གཙོ་བོར་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱྭ་པའི་བཀའ་དྲིན་དུ་སྣང་།

ཕྱྭ་པའི་བསྡུས་གཞུང་དང་«ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ»ནང་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་བསྒྱུར་བཟློས་ཙམ་མིན་པར་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཐ་སྙད་གསར་པ་མང་དག་ཅིག་སྲོལ་བཏོད་པ་མ་ཚད། སྔོན་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་དོན་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་གོ་དོན་གསར་པ་སྤེར་ཐུབ་པ་དང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ཆེ་ཁག་གི་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློའི་རྣམ་གཞག བློས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག་སོགས་དོན་ཚན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་བསྡུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། ལྷག་པར་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་ནང་ཚན་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ལ་ནང་འགལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་དང་བསལ་བའི་དབར་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡོག་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་ངེས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ས་པཎ་གྱི་རིགས་གཏེར་དུ་སྔོན་གྱི་བོད་ཀྱི་རིགས་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞིའི་ཐ་སྙད་མཛད་པར་གསུངས་པའང་ཕལ་ཆེར་སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པའི་ལུགས་ལས་ཐོན་པར་ངེས།

སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པའི་བཞེད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དག་ཅིག་དེས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་«ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ»ལས་གསལ་བར་ཐོན་ལ། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་རང་རྩོམ་གྱི་སྔ་ཤོས་སུ་སྣང་བ་མ་ཟད་ཚད་མ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཕྱོལ་དུ་ཕྱུང་བ་འཛམ་གླིང་ནང་ངོམས་སུ་རུང་བའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་ཞིག་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལེའུ་ལྔའི་བདག་ཉིད

ཅན་དུ་བཞུགས། ལེའུ་དང་པོ་བློའི་དབྱེ་བ་ངེས་པ་ཞེས་པས་བློའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་པས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལས་འཕྲོས་ཏེ་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཕྱི་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་དབྱེ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ། ལེའུ་གསུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་དེའི་དབྱེ་བ་བསྟན། ལེའུ་འདི་བསྡུས་ཤོས་ཡིན། དེ་ནས་ལེའུ་བཞི་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་ངེས་པ་ཞེས་པ་ལེའུ་རྒྱས་ཤོས་ནང་རང་དོན་རྗེས་དཔག་སྤྱི་གཏན་ཚིགས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། ཞར་བྱུང་དུ་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་སྒྲུབ་ངག་གི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བསྟན། ལེའུ་ལྔ་པ་རྩོད་པའི་ངག་གི་ཚུལ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་པས་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཅས་ཚད་མ་རིག་པའི་གནད་མཐའ་དག་བསྡུས་པའི་བསྟན་བཅོས་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཏུ་མཆིས།

འདིར་ཕྲ་པའི་«ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»ལས་སློབ་དཔོན་འདིའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྐོར་བཞེད་ཚུལ་གནད་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་རགས་ཙམ་སྨོས་ན། ཐོག་མར་བློའི་དབྱེ་བ་འཆད་སྐབས་བློ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ལ་བལྟོས་ནས་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། རྟོག་པ་འཁྲུལ་བ་བཅས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་། གཞན་ཡང་ཡུལ་རིག་པའི་ནུས་པའི་ཆ་ནས་རང་གསལ་བ་རང་རིག་དང་། གཞན་གསལ་བ་གཞན་རིག མེད་པ་གསལ་བ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་བཅས་གསུམ་དུ་འཇོག་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་གཟུང་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལ་བལྟོས་ནས་ནི་བློ་ལ་བློ་རིག་བདུན་དུ་འཇོག་པ་མ་ཟད་དེར་གྲངས་ངེས་པའང་བསྒྲུབས་ཏེ། འདི་ལྟར།

སྤྱིར་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་དངོས་འགལ་ལས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེད་པ
ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པར་གཅོད་པ་དང་། ཐ་དད་པར་གནས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གཅོད་པའོ། །
དང་པོ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཏེ་མི་རྟག་པར་དོགས་པ་ཉིད་ན་རྟག་པར་ཡང་དོགས་པས་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ

> མ་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་མི་མཐུན་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང་མཆུ་པར་གཅོད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ལོག་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་འང་ལྡོག་པའི་ཞེན་པ་དང་མི་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་འང་རྟོགས་ཟིན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་གཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་འང་རང་གི་མཚན་ཉིད་མཐོང་བས་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལ་གནོད་པ་དང་མ་མཐོང་བས་གནོད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མའོ། །གཉིས་པ་ལ་འང་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་མ་འབྲངས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ་གཉིས་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་ལྔ་ཚད་མའི་བློ་གཉིས་ཏེ་བློ་བདུན་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།[༩] ཞེས་བྱུང་།

གཞན་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་ལྔ་ཏེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་དབབས་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་དུ་བློ་རིག་བདུན་པོ་ནང་ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་གསུངས་ཤིང་།[༡༠] དེའི་ཐད་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་དང་སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བ་ཞེས་དང་། མཚན་ཉིད་དེའི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་སྣང་ལ་མ་ངེས་དང་མངོན་སུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་སེལ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྣང་ལ་མ་ངེས་དང་ཚད་མ་དང་བཅད་ཤེས་གང་ཡང་གཞི་མཐུན་པ་བཅད་པར་གསུངས། བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅོད་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་བཟློག་པའི་ཞེན་པ་དང་འགལ་བའི་བློ་འཇུག་པ་ཞེས་དང་། བཅད་ཤེས་ལ་མངོན་སུམ་འཛོག་ནུས་ཀྱང་། རྗེས་དཔག་ལ་ཚད་མས་ཁྱབ་པས་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་རྣམས་རྗེས་དཔག་གི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་སུ་འཛོག་གི་རྗེས་དཔག་ཏུ་འཛོག་ན་ངེས་ཤེས་རྣམས་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་བདེན་པ་རྟགས་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ངེས་པ་ཞེས་དང་། དེ་ལ་ནང་གསེས་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་དང་། ལོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དང་། རྒྱུ་མཚན་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པའི་ཡིད་དཔྱོད་བཅས་རིགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མཛད། ལོག་ཤེས

གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཞེས་དང་། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་དང་། སྒྲ་རྟག་པར་ཞེན་པ་སོགས་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་བཅས་གཉིས་སུ་དབྱེ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་མཐའ་གཞན་དུ་སྲིད་པའི་དོགས་པར་བཅས་པ་ཞེས་བྱུང་བ་བཅས་བློའི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལས་ནང་ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་གསལ་བར་ཐོན་ཅིང་བློ་རིག་དབྱེ་བྲག་པ་སོ་སོའི་གོ་བ་ཡང་གསལ་བར་སྟེར་ནུས་པ་བཅས་མཚན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་ལའང་རིགས་ལམ་ཆེས་གསལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཐོན་ཐུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྣང་།

ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་སྐབས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག "ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།།"ཞེས་དང་། "མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་།།"ཞེས་པའི་དོན་ལ་རྒྱན་མཛད་པས་དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་དབང་བློས་དེ་གཉིས་གང་རུང་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མི་བསླུ་བ་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་བཀག་ཅིང་། རང་ལུགས་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་གོ་བ་དོན་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཐད་པར་བསྒྲུབས།" གཞན་ཡང་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབས་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱ། དེ་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཞེས་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ་རིགས་པའི་ལམ་ལས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཕྱ་པས་བོད་དུ་རིགས་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ཚད་མཐོན་པོར་མཛད་པའི་གནས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེང་དུས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ཚད་མ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བརྟག་པ་བགྱི་བ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པར་མངོན། འགའ་ཤས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ན་སྤྱིར་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྔོན་གྱི་ཆི་རིག་གི་མཁས་པ་ཨ་རིསྟོཊལ་ལྷ་བུ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རིགས་པར་སྨྲ་བ་མང་པོས་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་སོ་སོའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བེད་སྤྱོད་མཛད་ནའང་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གོ་དོན་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འདི་འཛམ་གླིང་ནང་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་དང་པོར་སྣང་བར་བཤད་པས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ཆེ་མཐོའི་རིགས་གནས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ནའང་མཛད་རྗེས་ཅན་ཞིག

ཏུ་གྱུར་པར་མཐོང་།[༧༢] དེ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྐབས་བཞི་པར་ཤེས་པ་དང་། བྱེད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མེའི་ཚ་བ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་ལོག་ས་ལ་ལྟོས་ནས་ལྡོག་པ་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ལྡོག་ཆ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད། གཙོ་བོར་དོན་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་གཅོད་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད། དོན་ལ་མེད་ཀྱང་བློ་ངོར་དགོས་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་།[༧༣] དེ་རྣམས་ལས་ཚད་མ་རིག་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ནི་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་མ་ཁྱབ་པ་དང་། ཁྱབ་ཆེ་བ་དང་། མི་སྲིད་པ་གསུམ་གཅོད་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་གཞག་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པས་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཕྱིས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཀོད་དེ་ཤེས་བྱའི་དོན་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་མཛད་པ་འདི་བྱུང་ངོ་།།

སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པའི་བཞེད་རྩུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ནི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་གཞག་ཏུ་ཐོན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཚད་མ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཟིན་ལ་དོན་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དང་། བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པ་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་དུ་གསུངས་ལ། རང་མཚན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་དང་། སྤྱི་མཚན་བཏགས་ཡོད་རྣམས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཡུལ་དུས་འདྲེས་པར་གསུངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་སྨྲ་བ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་རང་མཚན་ལ་བྱེ་བྲག་གིས་ཁྱབ་པ་དང་། སྤྱི་ལ་དངོས་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་དོན་མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་སོགས་བྱུང་མོད། སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པས་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་དོན་བློའི་འཇུག་རྩུལ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པར་རང་གི་རིགས་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་བྱེ་བྲག་དང་། རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སྤྱི་ཞེས་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རྣམ་པར་བཞག

ལ།[༡༤] ཤིང་ལྡ་བུ་རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་བསལ་བ་ཤུག་པའི་ཤིང་ལྡ་བུ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་པས་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་དང་སྤྱིའི་གཞི་མཐུན་འཛོག་ནུས་པས། སྤྱིའི་རང་ལྡོག་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་ཡིན་ཀྱང་དེའི་གཞི་ལྡོག་ལ་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་འོང་བར་འགལ་བ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཕྲ་མོའི་རྣམ་དབྱེ་གསལ་བར་མཛད།

གཞན་ཡང་ཕྱུ་པའི་ཚད་མའི་བསྡུས་པར"གཞུང་གི་གནད་ལོགས་སུ་བཀོལ་ནས་ལས་དང་པོ་པ་འཇུག་པ་བདེ་ཞིང་འདུམ་སླ་བར་བྱས་ཏེ་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པའི་སྒྲོལ་བཏོད་པར་སྡེ་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་གནད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་གྲྭ་ཡིན་པས་ན་བསྡུས་གྲྭ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་མཚན་བསྡུས་སུ་ཕྱུ་བསྡུས་ཀྱང་ཟེར།"[༡༥] ཕྱུ་པའི་བསྡུས་རར་ཀློང་རྡོལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གིས།

ཁ་དོག་དཀར་དམར་ཐུན་ཆོས་ལྡོག་ཆོས་གཉིས། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས། །སྤྱི་བཙན་བར་བཙན་ཕྱི་བཙན་མཚན་མཚོན་གཉིས། །རྟགས་མང་བསལ་མང་དགག་པ་ཕར་ཚུར་གཉིས། །དངོས་འགལ་བརྒྱུད་འགལ་ཁྱབ་མཉམ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཡིན་ཕྱུར་མིན་ཕྱུར་ཡིན་ལོག་མིན་ལོག་གཉིས། །ཡོད་རྟོགས་མེད་རྟོགས་རྟག་རྟོགས་དངོས་རྟོགས་གཉིས།།[༡༦]

ཞེས་བསྡུས་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ར་བསྟོད་བསྡུས་རར་བསྡུས་ར་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཏེ་བསྡུས་ཚན་ཉེར་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ཞར་བྱུང་བདུན་བསྟན་ཏེ་བསྡུས་ཚན་ཉེར་བརྒྱད་བརྒྱ་སྒྲོལ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས། བསྡུས་ཚན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་རིགས་ལམ་རྩལ་སྦྱོང་འབབ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་དཔྱད་པའི་སྒོ་ཡང་འགའ་ཤས་ཡོད་པར་སྣང་སྟེ། དཔེར་ན་ཚད་མའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་དོན་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་ལ་ཐུན་ཆོས་དང་། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཆོས་ལ་ལྡོག་ཆོས་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་ནའང་། བསྡུས་གཞུང་དུ་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་རང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལྡོག་པ་ནས་ངོ་བོ་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་རིགས་སོ་སོ་ཡོད་

པར་ངོས་འཛིན་སྣད་ཇུས་ལྷོག་གི་རྣམ་དབྱེ་འཛོག་ཚུལ་གསར་པ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ༡ སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ༢ བུམ་པ་བུམ་པ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་རང་ཡིན་པ་དང་། ༣ བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པས་རང་མ་ཡིན་པ་རང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པས་དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་ཇུས་ཆོས་དང་། མཚོན་བྱ་ལྟ་བུ་ནི་ ༡ སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ༢ མཚོན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོད་པས་མཚོན་བྱ་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ་དང་། ༣ མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལའང་མཚན་ཉིད་ཡོད་པས་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་བས་དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་རང་ཡིན་ལྷོག་ཆོས་དང་། ཡང་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་ནི་ ༡ སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ༢ མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོད་པས་མཚན་ཉིད་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། ༣ མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའང་དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་རང་མ་ཡིན་ལྷོག་ཆོས་ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཏེ། མཐའ་དོན་དུ་ཐ་སྙད་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་དེའི་རང་ལྡོག་དང་གཞི་ལྡོག་སོ་སོའི་རྣམ་དབྱེ་རྣམས་བློས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་ཐུབ་པའི་སྣད་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་སོགས་ཀྱིས་རིགས་ལམ་གྱི་འཕྲུལ་གསར་པ་ཞིག་གཏན་འབེབས་མཛད། མདོར་ན་བོད་དུ་སྤྱིར་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྩ་བ་བརྟན་པོ་ཚུགས་པ་དང་། ལྷག་པར་བོད་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་སྲོལ་གཏོད་ཐུབ་པ་དང་། ཕྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གྲྭ་ཁག་ལ་བསྡུས་རའི་རིགས་ལམ་གྱི་རྩ་ཚད་ཤིན་ཏུ་མཐོན་པོར་སོན་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེའི་སྐུ་དྲིན་དུ་སྣང་བས་བོད་ཀྱི་ཤེས་མཐོའི་རིག་གནས་ལ་སློབ་དཔོན་འདི་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་གོ།[༡༧]

དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ལྷག་པར་སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པའི་བསྡུས་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་བསྡུས་རར་གྲགས་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཆུང་མང་དག་ཅིག་སྔ་རྗེས་དར་བ་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་འཇམ་དབྱངས་མཆོག་ལྷ་འོད་ཟེར་(དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་)གྱིས་མཛད་པ་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་གཞུང་ཤེས་བྱའི་སྒོ་འབྱེད་རྒོལ་ངན་གླང་པོ་འཛོམས་པ་གདོང་ལྔའི་གད་རྒྱངས་རྒྱུ་ཆོས་ལྡེ་མིག་»ཅེས་པ་མཚན་བསྡུས་སུ་ར་སྟོད་བསྡུས་རར་གྲགས་པ་དེ་དང་། དེའི་དཀའ

གནད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་«གཞུང་བཟང་སྟོང་གི་སྒོ་འབྱེད་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ལྡེ་མིག»ཅེས་པ་སྟོང་འཁོར་ཞབས་དྲུང་འཇམ་དཔལ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་དང་། ཤཱཀྱ་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་(དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་)གྱི་བསྡུས་ར། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བསྡུས་ར། བསེ་ངག་དབང་བཀྲིས་(༡༦༧༨ ལོར་འཁྲུངས་)ཀྱི་བསྡུས་ར། གུང་ཐང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་(༡༨༥༡-༡༩༣༠)བསྡུས་ར། ཕུར་ལྕོག་ཡོངས་འཛིན་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་(༡༨༢༥ ལོར་འཁྲུངས་)«ཚད་མའི་གཞུང་དོན་འབྱེད་པའི་བསྡུས་གྲྭའི་རྣམ་གཞག་རིགས་ལམ་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག»སོགས་བསྡུས་རའི་གཞུང་ཆེ་ཆུང་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་དར་ལ། གཞུང་དེ་རྣམས་སུ་ཚད་མའི་བསྡུས་དོན་རྣམས་རིགས་ལམ་ཆེ་ཆུང་གསུམ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བློ་རིམ་གྱིས་རིགས་པར་རྩལ་སྦྱོང་བའི་གོ་རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་བསྒྲིགས་པ་དེང་དུས་ཀྱི་སློབ་གྲྭའི་རིམ་པ་བཞིན་ལོ་ན་ཆུང་དུས་ནས་རིམ་གྱིས་གོང་མཐོར་སྤེལ་བའི་ཐབས་ལམ་མཚན་རིག་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུའི་ལུགས་སྲོལ་དངོས་འབྲེལ་ཡིད་སྨོན་རྒྱ་འོས་པ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་རྩ་བ་སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པའི་སྐུ་དྲིན་ལས་བྱུང་བ་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན།

བསྡུས་གྲྭར་དཔེ་བླངས་ཏེ་ཕྱིས་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་ལས་བློ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་བློ་ཚད་མ་གང་ལ་རྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རྣམས་ལས་དང་པོ་བའི་བློ་ངོར་འཛུག་པ་བདེ་བའི་ཆེད་བློ་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ངོ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་བློ་རིག་དང་། རྟགས་རིགས་བཅས་བརྩམས་སྲོལ་དར་བ་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། སྟག་ཚང་ར་སྟོད་གྲྭ་ཚང་ཕྱུག་འདེབས་པོ་སྐྱ་ཁམས་གྲགས་པ་བཟང་པོའི་སློབ་མ་དྲུང་ཆེན་ལེགས་བཟང་(དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་)གི་བློ་རིག ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བློ་རིག་དང་། རྟགས་རིགས། ཙོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་(༡༦༧༥ ལོར་འཁྲུངས་)ཀྱི་བློ་རྟགས། བསེ་ངག་དབང་བཀྲིས་ཀྱི་བློ་རིག་གི་ཆོས་སྐོར། དེའི་རྟགས་རིགས། གུང་ཐང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་རྟགས་རིགས། དབལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་(༡༧༦༤-༡༨༥༣)གྱི་རྟགས་རིགས་ཀྱི་ཟུར་འདེབས། བྲང་རྫེ་སྨིན་པ་དར་རྒྱས་(༡༨༥༨ ལོར་འཁྲུངས་)ཀྱི་བློ་རིག་དང་རྟགས་རིགས། ཕུ་ལྕོག་ཡོངས་འཛིན་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་བློ་རིག་དང་རྟགས་རིགས། ཨ་ཀྱཱ་ཡོངས་འཛིན་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་(༡༧༤༠-

༡༨༢༧)ཀྱི་བློ་རིག་གི་སྡོམ་ཚིག་དང་རྟགས་རིགས་ཀྱི་སྡོམ་ཚིག་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་བྱུང་བ་དུས་དེང་གི་བར་དུ་འང་དགེ་ལྡན་པའི་ཆོས་གྲྭ་རྣམས་སུ་མཛད་ཕྲིན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གནས་སོ།།

རིགས་པའི་དབང་ཕྱུ ག་ཕྱུ་པས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་གང་མཛད་པ་འགོས་ལོའི་«དེབ་སྔོན་»དུ་གསལ་བ་ལྟར་ན། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་།[18] «ཚད་མའི་བསྡུས་པ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»རྩ་འགྲེལ། གཞན་ཡང་«ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»རྒྱུང་བ། «ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔའི་བཤད་པ་»བཅས་བཞུགས་ཤིང་།[19] འདི་རྣམས་སྔ་ས་ནས་ཕལ་ཆེར་མཇལ་དཀའ་བར་གྱུར་པས་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོའི་ནང་འཁོད། སློབ་དཔོན་འདི་དབུ་མ་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་གཙོ་བོ་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དང་། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་ལུགས་བཅལ་དུ་བཏོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དབུ་མ་ཤར་གསུམ་སྟོང་ཐུན་དུ་གྲགས་པ་«དབུ་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྙིང་པོ་»ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་མཛད་ཅིང་།[20] དེར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་དགག་པའང་རྒྱས་པར་མཛད། དེ་བཞིན་དུ་སྔོན་གྱི་མཁས་པའི་གསུང་སྒྲོལ་ལྟར་ན་ཕྱ་པ་དང་ཁ་ཆེ་ཀཱ་ཤྨི་རིའི་སློབ་དཔོན་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནནྡ་གཉིས་དབར་ཁྲུ་མདོ་སྡེ་འབར་གྱིས་ལོ་ཙཱ་བྱས་ཏེ་བརྩོད་པ་ལས་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནནྡས་ཕྱ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་མ་ཐེབས་པས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་རང་ལུགས་ལ་རྩོད་སྤོང་གནང་མ་ཐུབ་པ་བྱུང་བར་གྲགས།[21] ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེར་དེ་དུས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་འདུས་པར་སྣང་ལ། སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གཙང་ནག་པ་བརྩོན་འགྲུ ས་སེང་གེ་སོགས་སེང་ཆེན་བརྒྱད་དང་། གཙོན་ཛོ་སྲས་རྩེ་བོ་སོགས་ཛོ་སྲས་བཞི། འགར་དབང་ཕྱུག་སོགས་ཤེས་རབ་ཅན་བཞི། རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་དང་། ཕག་མོ་གྲུ་པ། གསལ་སྟོན་ཤེ་སྒོམ་བཅས་གྲུབ་ཐོབ་གསུམ་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་ས་སྐྱ་རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ་སོགས་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་བྱུང་ངོ་།།[22]

བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི

རྔོག་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱྭ་པ་སོགས་གསང་ཕུ་འི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་གསར་པའི་སྲོལ་ལེགས་པར་བཏོད་དེ་ཚད་མའི་བསྟན་པ་སྤེལ་བ་ལས། རིམ་གྱིས་དབུས་གཙང་ཁུལ་གྱི་ཆོས་གྲྭ་རྣམས་སུ་ཚད་མ་རིག་པའི་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་དར་བ་བྱུང་། བཀའ་གདམས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ནང་ནས་དཔལ་སྣར་ཐང་གི་གདན་སའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བཅོམ་ལྡན་རིགས་རལ་(དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་)ནི་སྤྱིར་རྔོག་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཀྱང་ཚད་མའི་སྐོར་ལ་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་ཙམ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཚད་མ་རིག་པའི་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པ་དང་འདྲ་བར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བཤད་པ་མཛད་པའི་རིགས་པར་སྨྲ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སྣང་བས་འདིར་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པ་ལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དཔྱོད་པའི་སྐོར་མཁས་པ་དེའི་བཞེད་པའང་སྙིང་བསྡུས་ཙམ་བཀོད་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་རིགས་རལ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་པར་མ་བརྗོད་ཅིང་རགས་བསྡུས་ཤིག་འགོས་ལོའི་«དེབ་སྔོན་»དུ་གསལ་བ་ལྟར་ན།[23] ཆུང་དུས་སྒྲ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་བློ་རྟོག་བྱུང་བར་སྐྱོ་སྟོན་པས་«ཚད་མ་རྣམ་ངེས་»ཚར་སྟོང་ཙམ་བཀླགས་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་མཛད་རྗེས་སྣར་ཐང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་གྱུར། ཁོང་སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་མཛད་སྐབས་བོད་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་གསུམ་གཉིས་ཙམ་སྣར་ཐང་དུ་འདུས་པར་གྲགས། སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས་པ་ལས་གཙོ་བོ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དབུས་པ་བློ་གསལ་(དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་)དང་། མཆིམས་མཛོད་མཛད་པོ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་(དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་)སོགས་བྱུང་ལ།[24] བཅོམ་ལྡན་རིགས་རལ་གྱི་གསུང་རྩོམ་པོད་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་དེང་ཕལ་ཆེར་མཇལ་དུ་མེད།[25] རིགས་རལ་གྱིས་བཀའ་ཁྲབ་འོག་དབུས་པ་བློ་གསལ་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། རྒྱང་རོ་བྱང་ཆུབ་འབུམ་གསུམ་གྱིས་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་མ་དཔེ་རྣམས་བཙལ་ཏེ་ལེགས་པར་བཞེངས་པ་ལས་བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་དུ་གྲགས་པ་ཐོག་མར་བྱུང་བས་བོད་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ལ་རིགས་རལ་བྱ་སློབ

དང་བཅས་པ་རྣམས་བཀའ་དྲིན་ཆེ།[༢༦]

རིགས་རལ་གྱིས་ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོག་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་དེས་མཛད་པའི་«ཚད་མ་སྡེ་བདུན་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག»ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་གཞིར་བཞག་གིས་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་སྨོས་ན།[༢༧] ཕྱིར་རྟོག་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱྭ་པའི་རིགས་ལམ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་སོགས་ཀྱང་བེད་སྤྱོད་ལྷུག་པར་མཛད་ནའང་། ཕྱྭ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བློ་རིག་བདུན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་མཛད་ཅིང་། རིགས་གཏེར་གྱི་ལུགས་བཞིན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་འགོག་ལ། བློ་ལ་དབྱེ་བ་བགྱིད་སྐབས་བཅད་ཤེས་དང་། དྲན་པ། འཁྲུལ་ཤེས་དོན་མཐུན་བཅས་ཚད་མ་དང་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། དེའི་སྟེང་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ་བཅས་གསུམ་སྟེ་མ་རྟོགས་པ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་བློ་གསུམ་བཅས་བློ་རིག་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག་མཛད།[༢༨] གཞན་ཡང་རིགས་གཏེར་གྱི་ལུགས་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་ཡུལ་མ་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་དང་། འཁྲུལ་ཤེས་ལ་ཡུལ་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཆེད་ཀྱིས་བཀག[༢༩] བློ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་འཆད་སྐབས་བློ་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་དང་སེལ་འཇུག་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ་ལ་ཡུལ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བགྱི་བའི་རྣམ་གཞག་འཛོག་ཏུ་མེད་པས་སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་གི་རྣམ་དབྱེ་བརྗོད་མི་རུང་བ་སོགས་སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་གི་གོ་དོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་བྱུང་། སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་སྔོན་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་བཞེད་པ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་བསལ་བ་དང་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་གཅིག་མི་རྟག་པར་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ལ་ལས་དོན་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བྱེ་བྲག་ཁོ་ན་དང་། སྤྱི་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མེད་པར་འདོད་པ་བཅས་གཉིས་བཀོད་དེ་རེ་རེ་ནས་བཀག་ཅིང་། རང་ལུགས་སུ་སྤྱི་ལ་གཞན་བཅད་པའི་སྤྱི་དང་། གཞན་ལས་ལྡོག་པའི་སྤྱི་སྡེ་རིགས་སྤྱི་དང་། རྟོག་པའི་གཟུང་དོན་དུ་ཤར་པ་དོན་སྤྱི་བཅས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་གཉིས་པ་རིགས་སྤྱི་ལ་དངོས་པོའི་ཆོས་མེ་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀྱང་འཛོག་ནུས་པ་སོགས་སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པ་ལྟར་བཞེད་པར་སྣང་།[༣༠]

གཞན་ཡང་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་དབྱེ་གསུངས་སྐབས་སྒྲུབ་པ་མཐའ་དག་དངོས་པོ་

དང་། དགག་པ་མཐའ་དག་དངོས་མེད་དུ་ཕྱིས་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་«སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»དུ་བྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རིགས་པས་བསྒྲུབས།[31] འགལ་འབྲེལ་གྱི་ཐད་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་འཐད་པ་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་བཞེད་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པ་དང་། སྤྱིར་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད། བསྒྲིད་ཅ་སྒྲིད་ཅེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་དོན་དངོས་པོའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་པ་ལས་དངོས་མེད་ལ་མེད་དགག་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་དེར་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་རིགས་པ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ལ་དུས་མི་མཉམ་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་ངེས་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་འཇོག་རུང་བ་སོགས་དེང་སང་གི་ཚད་མ་སླབ་ལ་མ་གྲགས་པའི་་རིགས་གསར་མང་ཙམ་ཞིག་ཐོན་པ་རྣམས་སོ་སོའི་་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཙམ་མིན་པར། རིགས་པར་སླ་བའི་ལུགས་བཞིན་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་འདུག་པས། བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་བློ་སྐྱེས་གསར་པ་བསྐྱེར་བའི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་ཙམ་ཞིག་མཆིས་པས་བཅོམ་ལྡན་རིགས་རལ་གྱི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དུ་བཟུང་སྟེ་བདག་གཅེས་དགོས་པར་མཐོང་ཞིང་། ལྷག་པར་མཁས་མཆོག་འདི་འི་་བཞེད་པ་རྣམས་དེང་རབས་ཀྱི་་བོད་ཀྱི་་ཚད་མ་སླབ་ས་སྐྱ་དང་དགེ་་ལྡན་གཉིས་ཀར་བློ་འདྲིས་མེད་སྟབས་འདིར་མཁས་པ་དེའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྐོར་བཞེད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཤས་ཤིག་དཔེ་མཚོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་དོ།།

དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་རིག་པ།

དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་(༡༣༥༧-༡༤༡༩)རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་དོན་བཟང་སོགས་ལས་ཚད་མ་གསན་ཅིང་།[32] རྫོག་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ས་པཎ་གྱི་«རིགས་གཏེར་»རྩ་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ལུགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་འུ་ཡུག་པའི་(༡༣༥༣ ལོར་འདས)«ཚད་མ་རིགས་པའི་མཛོད་»ལ་ཞིབ་པར་སྦྱངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་«རྟོགས་བརྗོད་འདུན་ལེགས་མར།»

ཁྱད་པར་རྩུབ་རོལ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ཡི། །དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒོ་གཅིག་པུ། །
ཡང་དག་རིགས་པའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་ལ། །འབད་པ་དུམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱངས།། [༢༢]

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱུང་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ཤིང་། མདོ་དང་སྡེ་བདུན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་གཞུང་ཆེ་ཁག་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་པས་ཚད་མ་རིགས་པའི་གནད་རྣམས་ལེགས་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་ལ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཚད་མ་རིག་པ་ཙམ་མིན་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ངེས་འཛིན་ཡང་གསལ་བར་མཛད་པ་དང་འབྲེལ་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བའི་ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་ཁོངས་སུ་བརྩི་བར་མཛད་པ་མ་ཚད། «ཚད་མའི་བརྗོད་བྱང་ཆེན་མོར་»[༡༩] རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»སོགས་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་དང་། དགོས་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དགོས་པ་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གཅེས་པར་བཟུང་བ་བཅས་དོན་ཚན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་དེ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འགོག་པའི་ཆེད་ཙམ་མིན་པར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་རྒྱས་པར་བསྒྲུབས་པ་སོགས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་གཟིགས་རྩལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྤེལ་བ་དུས་ད་ལྟའང་དགེ་ལྡན་པའི་ཁྲོད་དུ་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སུ་བརྩི་བསྒྱུར་ཆེན་པོ་བགྱི་བའི་ལམ་སྲོལ་འདི་བྱུང་།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཁག་ལ་འགྲེལ་པ་དམིགས་བསལ་མ་མཛད་མོད། ཚད་མ་རིག་པའི་བསྡུས་དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་«ཚད་མ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སྒོ་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»ཞེས་བྱ་བ་མཛད་ལ། ལྷག་པར་གོང་དུ་སྨོས་པའི་«ཚད་མའི་

བརྗོད་བྱང་ཆེན་མོར་»གྲགས་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་ལ་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་རྣམ་གཉིས་སོ་སོས་རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་མཛད་པ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུའི་ཊཱི་ཀཱ་ཁག་གཉིས་བཅས་ད་ལྟ་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་གཞུང་འདི་གསུམ་གྱི་ནང་ཚད་མ་རིག་པའི་དཀའ་གནད་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དཔྱད་པ་གཏིང་ཟབ་མཛད་དེ་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ། ལྷག་པར་དུ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཚད་མ་རིག་པའི་དཀའ་གནད་སྤྱི་ལྟ་བུ་རང་ལྡོག་ནས་རྟག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་མོད། དེའི་གཞི་ལྡོག་ལ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོའི་ཆོས་འཇོག་ནུས་པས། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་བུམ་པ་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འཐད་པ་དང་། རང་མཚན་ཡུལ་དུས་མ་འདྲེས་པར་གསུངས་པའི་དོན་སྔ་དྲོའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཕྱི་དྲོ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཤར་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ནུབ་ལ་ཡོད་པར་མི་འཐད་པར་སྟོན་གྱི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་སྔ་དུས་ཡོད་ན་ཕྱི་དྲོར་མེད་དགོས་པ་དང་། ཤར་ལ་ཡོད་ན་ནུབ་ལ་ཡོད་པར་མི་འཐད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་རིགས་པས་བསྒྲུབས། དེ་བཞིན་དུ་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲས་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་བྱེད་ནུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་གཟུང་དོན་དུ་མི་རུང་མོད། དེའི་དངོས་ཡུལ་དུ་འཛིན་ནུས་པ་སོགས་རིགས་ལམ་ཕྲ་མོའི་རྣམ་དབྱེ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པར་མཛད།

རྗེའི་དངོས་སློབ་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གཉིས་ཀ་རྗེའི་ཞབས་ལ་མ་གཏུགས་གོང་ས་སྐྱ་དང་བཀའ་གདམས་ཀྱི་གདན་ས་ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་ཚད་མ་རིག་པ་ལ་མཁས་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་སོན་ཟིན་ནའང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་རྗེས་ཚད་མ་རིག་པའི་དཀའ་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་གཟིགས་ཕྱོགས་དང་དགོངས་པ་ལེན་སྟངས་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས། རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ལ་རྣམ་བཤད་དང་། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་«རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»དུ་གྲགས་པའི་ལེགས་བཤད་དང་།[༣༥] ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལ་«ཊཱི་ཀཱ་ཆེན་དགོངས་པ་

རབ་གསལ།» «ཚད་མ་རིགས་ཐིག་གི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།» དེ་བཞིན་དུ་«འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྣམ་བཤད།» «ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད།» «འགལ་བ་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་»བཅས་ལྔ་ཤཱཀ་གཉིས་དང་ཆོས་མཆོག་གཙོ་བོར་མཛད་དེ་བཀྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད། དེའི་ནང་ནས་«རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»འདི་དགེ་ལྡན་པའི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་གདན་ས་དགའ་འབྲས་སེ་གསུམ་དང་། གཙང་བཀྲིས་ལྷུན་པོ། སྟག་ཚང་ར་བསྟོད་པ། དགས་པོ་བཤད་གྲུབ་གླིང་། མདོ་སྨད་བླ་བྲང་བཀྲིས་འཁྱིལ། སྐུ་འབུམ་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་ས་དྷཱ་ཁུ་རལ་དང་། བཀྲིས་འཁྱིལ་སོགས་མང་པོར་ཚད་མ་རིག་པར་ཐོས་བསམ་བགྱི་བའི་རྨང་གཞིའི་བཅའ་ཡིག་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དུས་ད་ལྟའང་དགེ་ལྡན་པའི་བཤད་གྲྭ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་།[༣༦] རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལ་ཟུར་རྒྱན་ལྟ་བུར་གདན་ས་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་ཡིག་ཆའང་དུ་མ་བྱུང་བ་ནི། འཇམ་དབྱངས་དགའ་བློའམ་མཚན་གཞན་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར་(༡༤༢༨-༡༥༠༣)གྱིས་«རྣམ་འགྲེལ་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་དོན་གསལ་»དང་བསྡུས་གྲྭ་སོགས་མཛད།[༣༧] དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་གྱིས་«ཚད་མའི་སྟོང་ཐུན་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག» སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་(༡༤༦༩-༡༥༤༤)གྱི་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་ཟུར་བཀོལ་དང་བཅས་པ། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་ (༡༤༧༨-༡༥༥༤)«དཀའ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།»[༣༨] མཁས་གྲུབ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་(༡༤༩༣-༡༥༦༨)ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་(༡༦༤༨-༡༧༢༡)རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་ཡིག་ཆ་རྣམས་བྱུང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩ་བའི་རང་ལུགས་གཙོ་བོ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་རྣམ་བཤད་«ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཛད།

མཁས་གྲུབ་རྗེས་«རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་»བརྩམས་ཤིང་། དེའི་ནང་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་བཞེད་པ་ཅུང་མི་མཐུན་པའང་འགའ་ཙམ་ཞིག་ཐོན་ལ།[༣༩] གཞན་ཡང་«ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཆེན་མོ་»དང་། ལྷག་པར་ཅུང་ སྔ་རྩོམ་གྱི་གྲས་སུ་གཏོགས་པ་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་«སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»ཞེས་བྱ་བ་མཛད།[༤༠] གཞུང་འདི་རྒྱ་གཞུང་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་རྣམ་བཤད་མིན་པ་རང་རྩོམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་སྟབས་འདིའི་སྤྱི་སྒྲོམ་དེ་

ཕྱུ་པའི་«ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»དང་། ས་པཎ་གྱི་«རིགས་གཏེར།» རིགས་རལ་གྱི་«སྡེ་བདུན་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་»ལྟར་ཚད་མ་རིག་པའི་དོན་གནས་རྣམས་ས་བཅད་དོན་ཚན་ཆེ་ཁག་འགའ་ཞིག་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཡུལ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ། བློས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་རིག་པའི་ཚུལ་དུ་བསྡུས་ཏེ་རིགས་པའི་ལམ་ལས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་པས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་སློབ་གཉེར་ལ་འཇུག་སྐབས་ཤིན་ཏུ་འཇུག་པ་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཆེ། གཞན་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་(༡༣༩༡-༡༤༧༤)ཀྱིས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་འགྲེལ་«ལེགས་པར་བཤད་པ་»དང་། དེའི་ཚད་མའི་སྤྱི་དོན་«ཚད་མ་རིགས་པའི་རྒྱན་»ཞེས་བྱ་བ་མཛད་ཅིང་། ཕྱི་མ་དེའི་སྤྱི་ཁོག་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་«སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»ལྟར་ཡོད་ཀྱང་རྩ་བའི་རང་ལུགས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་བཞེད་པ་གཙོ་བོར་མཛད་པས་རིགས་རྒྱན་འདི་དགེ་ལྡན་པའི་ཆོས་གྲྭ་ཁག་ལ་ཚད་མའི་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུར་ཆ་འཛོག་ཆེ་བར་བརྩི་སྲོལ་དར། གཞན་ཡང་གུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོས་(༡༣༨༣-༡༤༥༠)ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་«མཁས་པ་དགའ་བསྐྱེད།» ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པའི་(དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་)རྣམ་ངེས་འཐད་ལྡན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། རྗེ་བློ་གྲོས་བརྟན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལམ་བསྒྲིགས། ཤཱཀྱ་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་(དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་)གྱི་རྣམ་འགྲེལ་རྣམ་བཤད། གྲ་ཚང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་འགྲེལ། དྲུང་ཆེན་ལེགས་བཟང་(དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་)གི་རྣམ་འགྲེལ། གཙང་སྟོན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཚད་མ་མདོའི་ཊཱི་ཀཱ་རྗེ་སྒོམ་ལམ་དཔལ་བའི་(༡༥༡༨-༡༥༨༡)རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀཱ་སྐར་ཁམས་པ་གྲགས་པ་བཟང་པོའི་«རྣམ་འགྲེལ་སྤྱི་དོན་ལུང་རིགས་སྒྲོན་མེ།» ལྕེ་སྟོན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་(༡༥༣༦-༡༦༠༩)རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྒྲོར་ཊཱིཀ་ རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཆེན་མོ་བཅས་དང་། རྟ་ནག་དགེ་འདུན་བློ་བཟང་(དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་)གི་རྣམ་འགྲེལ། ཀུན་མཁྱེན་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་ཊཱི་ཀཱ་«བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་»སོགས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་ཤིན་ཏུ་མང་བ་བྱུང་།[༩]

གོང་དུ་ཕྱ་པའི་བཞེད་པ་བཀོད་པའི་ཐད་ཕྱ་པས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་འཛོག་ཚུལ་ལ་རྒྱ་གར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤྱོང་གསུམ་གྱིས་རང་ལུགས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཞིན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དུའང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག "ཚད་

མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།།" ཞེས་དང་། "མ་ཤེས་དོན་གྱིས་གསལ་བྱེད་ཀྱང་།།" ཞེས་སོགས་ཀྱི་གོ་དོན་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པའི་གྲུབ་དོན་དུ་ཚད་མ་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཚད་མ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱེས་བུ་འི་འདོད་དོན་ཚ་བསྐོལ་བ་ལ་སོགས་པར་མི་བསླུ་བར་འདྲེན་པ་ལ་གོ་བ་དང་། གཞན་ཡང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཞེས་པའི་དོན་ལྟར་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་བཅད་དོན་ཐོབ་པའམ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ལའང་གོ་བས། མི་བསླུ་བ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ལ་ཆ་ཤས་གཉིས་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་པས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཞེས་པ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བསྒྲུབས།[༦༢] གསར་རྟོགས་སམ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་དོན་ལ་ནང་གསེས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་གཉིས་ཀྱང་དགོངས་པ་མི་གཅིག་སྟེ་སྔ་མས་གསར་རྟོགས་ཞེས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཏུ་སྔར་མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་དང་།[༦༣] མཁས་གྲུབ་རྗེས་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་གོ་དོན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལ་བཞེད་དོ།།[༦༤]

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱར་རློམ་པ་ཙམ་ལས་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་མི་འཐད་ཅིང་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་ནི་ཚད་མ་མངོན་སུམ་གཅིག་བུར་འདོད་པའི་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལུགས་ལེགས་པར་འཛུགས་པས་སྐུར་འདེབས་སུ་གྱུར་པ་དང་།[༦༥] གཞན་ཡང་སྤྱི་དང་སྤྱི་མཚན་དོན་གཅིག་པ་དང་། རང་མཚན་དང་གསལ་བ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་རྣམས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་རིགས་པའི་སྐྱོན་ཤུགས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ན་ཡང་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱང་ཁེགས་ལ། ཡང་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་ན་སྤྱི་མཚན་ཡང་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ལུགས་འདིའི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འཆོལ་བར་གྱུར་པ་དང་། རང་མཚན་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ཁས་བླངས་ན་རྟོག་པ་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་སོང་ནས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཁས་བླངས་ན་དེ་དག་རང་མཚན་དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་ཡེ་མ་རེག་པར་འཇུག་ཚུལ་རློམ་པ་འབའ་ཞིག་གོ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་འཆར་ཚུལ་

གསུངས།[༨༦] རང་ལུགས་ལ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ལྟ་བུའང་རང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ཆ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་དང་མི་ལྡན་པས་ཆ་མེད་དུ་འཇོག་རུང་ནའང་།[༨༧] རང་ཡིན་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་སྤྱིའི་ཆ་དང་ལྡན་པས་སྤྱིར་འཇོག་དགོས་པ་སོགས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཚད་མའི་བརྗོད་བྱང་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་ཡུལ་ལ་རང་ལྡོག་དང་གཞི་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་རྣམ་དབྱེ་ཕྲ་མོ་མང་ཙམ་ཞིག་རིགས་པས་འབྱེད་པར་སྣང་།

སྤྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུ་གས་ལ་གསལ་བ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་སྤྱི་དངོས་མེད་མི་བཞེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་ལྟར་གསལ་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ལས་རྣམ་འགྱུར་དུ་འཆར་བའི་རྫས་གཅིག་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཡང་མི་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་སླ་བ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་མོད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་དང་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་འཛོག་མི་འཛོག་ལ་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཙམ་ཞིག་བྱུང་ཚུལ་རགས་ཙམ་ཞིག་གོང་དུ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་རིགས་རལ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་བཀོད་པའི་ཐད་སྙོམས་པ་ལྟར་ལ། བོད་དུ་ནི་སློབ་དཔོན་ཕྱ་པ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པས་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་འཛོག་པ་མ་ཟད། དེ་ཡོད་པར་རིགས་པས་བསྒྲུབས། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པས་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་བཞེད། དེ་ལྟ་ནའང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་དུ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་གསལ་ཁ་མི་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཞིབ་མོར་བརྟག་ན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཐོན་པ་ལྟ་བུའང་སྣང་སྟེ། དཔེར་ན་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་ར་སྤྱི་བློ་འཇུ་གཚུལ་བཏག་སྐབས་གསལ་བ་ཐ་དད་པ་ལ་སྤྱི་བློ་འཇུ་གཔ་ནི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཁྲབ་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཅིག་ཡོད་པས་མིན་པར། གསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་འདྲ་བློ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་འདྲ་བློ་སྐྱེ་བའང་གསལ་བའི་ཆོས་ཐ་དད་པ་རྣམས་འབྲས་བུ་འདྲ་བར་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་པས་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་པར་སྣང་ལ། ཡང་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུར་ནི་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་སྒྲའི་བྱས་པ་དང་མཐུན

དཔེ་བུམ་པའི་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མི་འཐད་པར་ཕ་རོལ་པོས་བརྗོད་པའི་ལན་དུ་དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བའི་འཇིག་པའམ་མི་རྟག་པ་ཙམ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུར་སྤྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤུགས་རྟོགས་སུ་འཇོག་པར་གསུངས་པ་སོགས་ལ་དཔག་ན། སྤྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་འཇོག་པ་ལྟ་བུར་མངོན། ཆོས་མཆོག་གི་གཞུང་དུ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་བར་སྤྱི་དང་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་བཞེད་པ་ཐོན་ཏེ། དཔེར་ན། དེའི་«ཚད་མ་བརྟག་པར་»ཆོས་ཅན་དང་དཔེ་གང་ཡང་རུང་གིས་ཁྱད་པར་མ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་མེད་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཇོག་དཀའ་བས། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གསལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་སྤྱི་དཔེར་ན་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཙེས་པ་ཙམ་པོ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེ་བྱེ་བྲག་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ལྟར་མིན་ཚུལ་གསུངས།[༤༨]

སྤྱི་དང་སྤྱི་མཚན་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་ཆོས་མཆོག་གི་ཚད་མ་བརྟག་པར་བཀོད་པའི་དགོངས་པ་ལྟར། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་བྱས་པ་དེ་ཆོས་ཅན་སྒྲའི་བྱས་པའམ། ཡང་ན་མཐུན་དཔེ་བུམ་པའི་བྱས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་དེའང་སྒྲའི་མི་རྟག་པའམ་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན་ཞེས་སོགས་འདྲི་བ་ལ་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་དཀའ་བ་དང་། ཡང་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ། དངོས་པོ་སོགས་རང་ལྡོག་ནས་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་མཚན་གྱི་ཆོས་སུ་ཐལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་སོགས་ལའང་མཚུངས་པས་ཀ་བུམ་སོགས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་གཟུགས་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དཀའ་བ་དང་། རང་མཚན་ལ་བྱེ་བྲག་འབའ་ཞིག་གིས་ཁྱབ་ན་རང་མཚན་དངོས་པོའི་མཚན་གཞི་ལ་རྫུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་སོགས་མ་གཏོགས་འཇོག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་

ལྟ་ན་རང་མཚན་དངོས་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཧྲུ་ལ་དང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ལས་མ་ལུས་སྟོབས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་འཇོག་མི་ཐུབ་པའམ། ཡང་ན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་འཇོག་དགོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་བྱུང་བས་དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་སྟེ་སྤྱི་དང་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་བཞེད་པར་མཛད། དེ་དང་རྩལ་མཚུངས་པར་སྤྱིར་སྤྱི་ཡོད་པར་བཞེད་མི་བཞེད་ལའང་བརྟོད་པ་བྱུང་བར་སྣང་སྟེ། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་སྒྲ་བཞིན་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་གཅིག་པུ་འཇོག་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་མཚན་གྱི་ཆོས་རྣམས་གཞལ་བྱར་རློམ་པ་ཙམ་ལས་གཞལ་བྱ་དངོས་མིན་པར་གྱུར་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་པར་གྱུར་པས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡོད་པའི་དོན་ལྡོག་གམ་མཚན་ཉིད་དུ་འཐད་ཅིང་གཞི་གྲུབ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་འབའ་ཞིག་གིས་ཁྱབ་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་མེད་པར་འདོད་དགོས་པར་སྣང་། དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་སྤྱིར་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཅེས་པ་ནི་བསླབ་བྱ་དང་སློབ་བྱེད་ལྟ་བུ་རྟོག་པའི་ངོར་འཇོག་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པས་སྤྱི་རང་གི་ལྡོག་པ་ནས་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་ཡིན་ལ། དེའི་གཞི་ལྡོག་གམ་མཚན་གཞིར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་བུམ་པ་ལྟ་བུ་འཇོག་ནུས་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་རྣམས་ཡུལ་དངོས་པོའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་མིན་མོད། རི་བོང་གི་རྭ་ལྟ་བུ་མིན་པར་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་འཐད་པས་སྤྱིར་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་འཇོག་དགོས་པར་བཞེད།

«ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ།»

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་«ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»ནི་རང་རྩོམ་གྱི་ཚད་མའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཚད་མ་རིག་པའི་གནད་རྣམས་ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློའི་རྣམ་གཞག བློས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག་སྟེ་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཏེ་ཚད་མའི་གཞུང་དོན་མཐའ་དག་ལག་ཏུ་བླང་བདེ་ཞིང་། རྩོམ་གྱི་གཤིས་ཀྱང་ལྷུག་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་གོ་བདེ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བཀླག་ན་རྣ་བར་སྙན་འཛེབས་ལྡན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཅན་

ཀྱི་ལེགས་བཤད་དུ་ཡོད། བསྟན་བཅོས་འདི་ནང་ཚད་མ་རིག་པའི་དཀའ་གནས་མང་པོར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་ཚད་མ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཙམ་མིན་པར་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་བརྗོད་བྱ་རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་པས། བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པར་ངོ་སྣང་དང་། ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པར་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་ཁྱེར་གྱི་ལག་དེབ་ལྟ་བུར་བགྱིད་ནའང་འོས་པ་ཞིག་ཏུ་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཁག་གི་རྣམ་བཤད་རྣམས་ལ་སྦྱོང་སྐབས་གང་ལ་འགྲེལ་བ་བཀྲི་བའི་རྒྱ་གཞུང་རྩ་བ་དེའི་གཞུང་སྤྱིའི་སྒྲོམ་ཙམ་ཞིག་སྔོན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་མེད་ན་གཞུང་དེར་ཚད་མ་རིག་པའི་གནས་རྣམས་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབབས་མིན་བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་པ་དེར་འཛུབ་ཁྲིད་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་ཐོབ་ན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་། དེ་ལ་བལྟོས་ན་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གཞུང་འདི་ལྟ་བུ་རང་རྩོམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མ་རིག་པའི་གནད་རྣམས་བདེ་བླག་ཏུ་དཔྱད་ཞིབ་བགྱིད་ནུས་པ་སོགས་དགེ་མཚན་ཆེ་བས་དེང་དུས་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་ཐམས་ཅད་མི་ཚེ་བྲེལ་བའི་ངང་ནས་བསླེ་ལ་དགོས་ཀྱི་དུས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུར་བསྟན་བཅོས་འདིའི་རིགས་རྣམས་རང་རིགས་བློ་གསར་བ་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་བློ་སྒོ་ཕྱེ་བར་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བར་འོང་ངེས་སྙམ།

བསྟན་བཅོས་འདིའི་ནང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གྲངས་མ་ཉུང་ཙམ་མཆིས་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐད་ཤེས་བྱ་དང་། གཞལ་བྱ། གཞི་གྲུབ་པ་དང་། ཡོད་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། ཡུལ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར། རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ལའང་ནང་གསེས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྣང་ཡུལ་དང་། གཟུང་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པས་གཏན་ལ་ཕབ། ལྷག་པར་རིགས་གཏེར་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཆ་མེད་འབའ་ཞིག་འཇོག་དགོས་པས། བུམ་པ་དང་ཀ་བ་སོགས་དངོས་པོར་མི་འཐད་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྤྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཀག

སྡེ་སྡེ་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་འཇོག་དགོས་པར་རིགས་པས་རྒྱས་པར་བསྒྲུབས།[༣༩] རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་བློའི་རྣམ་གཞག་འཆད་སྐབས་ཕྱི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བློ་རིག་བདུན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་སྨོས་པར་ཚད་མིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་བློ་གཉིས་དང་། ཚད་མའི་བློ་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གཉིས་བཅས་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བཞིར་མཛད་ཅིང་། ཡིད་དཔྱོད་ལ་དམིགས་བསལ་དགག་པ་མ་བྱུང་ནའང་དེའི་ཐ་སྙད་མ་མཛད་པ་དང་། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་ལ་ཚད་མས་ཁྱབ་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རྣམས་དཔྱད་ཤེས་མིན་པར་རིགས་གཏེར་གྱི་ལུགས་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས།[༤༠] དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་འཆད་སྐབས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་འདོད་པ་«ཚད་མ་རིགས་གཏེར»གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་དགག་པའང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད་དེ་རང་ལུགས་སུ་མངོན་སུམ་བགྲོས་གསུམ་པའི་ལུགས་དེ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བཞེད་པ་སོགས།[༤༡] རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་བཞེད་པ་དེང་སང་དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་སྨྲ་བ་ཕལ་ཆེ་བས་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མང་ཙམ་བྱུང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སྒྲུབ་ངག་གི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་རྗེས་དཔག་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པས་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གཞུང་འདི་བློ་རིག་དང་རྟགས་རིགས་གཉིས་ཀ་གཞུང་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཚང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ཡོད། རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་འཆད་པའི་ཐད་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ། འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ། བརྗོད་བྱ་དང་བརྗོད་བྱེད། སྤྱི་བྱེ་བྲག སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ། རྫས་དང་ལྡོག་པ། གཅིག་དང་ཐ་དད། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ། དུས་གསུམ་སོགས་བློ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་མང་པོ་ཞིག་རེ་རེ་ནས་བསྡུས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་བསྟན་བཅོས་མཇུག་བསྡུ་བར་མཛད།

གཞུང་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་ཞིག་ནི་འདི་ནང་ཤེས་བྱ་ཡུལ་དང་། ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཚད་མ་དང་། དེའི་ནང་ནས་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཅས་དོན་གནས་ཆེ་ཁག་གསུམ་གྱི་ཐོག སྐབས་མང་པོར་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྔ་རྗེས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་

བརྒལ་བརྟག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་བྱུང་བས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རིགས་པའི་སློ་རྒྱ་འཕྲེད་པར་ཕན་འདོགས་ཆེ་བར་མ་ཟད། ལྷག་པར་ཚད་མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་གནད་མང་པོར་སྔོན་གྱི་བོད་ཀྱི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོར་ཇི་ལྟར་མཛད་ཚུལ་གྱི་ངོ་སྤྲོད་ཀྱང་ཐེབས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཀའ་གནད་རྣམས་ལ་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་བཞེད་པ་མཐུན་མིན་དང་། དེ་དག་ལས་འཐད་ཕྱོགས་རྣམས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་སོགས་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་ལ་བློ་སློ་འཕྲེད་ཐུབ་པར་འོང་བར་མཐོང་། མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་བཀོད་པའི་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་གཞལ་ཆེ་བ་རྣམས་སྔོན་གྱི་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་སྨྲ་བ་དག་གིས་མཛད་པའི་གཞུང་རྣམས་ཡིན་མོད། མང་པོ་ཞིག་ནི་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་བོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་ཁག་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར་པའི་འདོད་པ་ཡིན་ངེས་ལ། གཞན་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་དྲོགས་པ་ཁོག་སློང་གིས་དཔྱད་པའི་མཐའ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་བཀོད་པའང་ཡིན་སྲིད། གཞུང་གི་རྩོམ་གྱི་གཤིས་ལ་བརྟག་ན་ཕལ་ཆེར་རྩོམ་པ་པོ་སྐྱུ་ན་གཞོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པར་མངོན་ཅིང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་ཞིག་ལ་རྩ་བའི་གཞུང་གི་དཔྱད་པ་ཤུགས་ཆེ་བ་རྣམས་བོ་དོང་པཎ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ས་པཎ་གྱི་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་བཀག་པ་ལ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་རྩོད་སློང་མཛད་ཅིང་ལྷག་པར་བོ་དོང་རང་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་བརྒལ་བརྟག་གི་ཐལ་འགྱུར་མང་དུ་འཕེན་པར་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། གཞུང་འདིའི་ནང་། དེ་ནི་ཁ་སྐྱུ་བཏོག་པའི་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སོགས་བྱུང་བའང་རྒྱུ་མཚན་དེས་ཡིན་པར་བཤད། གང་ལྟར་ཡང་རྩ་བའི་གཞུང་འདི་རྣམ་འགྲེལ་ཊཱི་ཀ་ཆེན་ལས་སྔ་བ་ཡིན་པར་གཞུང་རང་ཉིད་དང་ཊཱི་ཀ་ཆེན་གཉིས་ཀ་ལས་ཤེས་ལ། འོན་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཇུག་བྱང་གི་སྐད་དེ་ཊཱི་ཀ་ཆེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱུང་བས་གཞུང་དངོས་གཞི་བསྒྲིགས་དུས་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཟིན་པའི་རྗེས་ཡིན་པ་གསལ་བར་རྟོགས་ནུས།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག

སྤྱིར་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་ནང་དབུ་མ་དང་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ལ་

བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཙམ་ཞིག་བྱུང་བར་སྣང་ལ། ལྷག་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་དཔེར་འགལ་བ་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ཇི་ཡོད་སྐོར་ལ་དེ་བས་ཀྱང་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པས་དཔྱད་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར། བོད་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལུགས་ཐོག་མར་ཆེད་དུ་སྤེལ་མཁན་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཟླ་བའི་གཞུང་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བར་མཛད་པོ་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་དངོས་སློབ་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཐ་སྙད་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། ཟླ་བའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་སྐབས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་མ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་དམིགས་བསལ་སྤྱོར་བར་མི་སྣང་ལ། ལྷག་པར་པ་ཚབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཞང་ཐང་སག་པ་སོགས་ཐ་སྙད་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དངོས་སུ་འགོག་པ་དང་། ཚིག་ཟིན་ལ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་སོགས་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་མངོན། འོན་ཀྱང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ནི་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་བའི་རང་ལུགས་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་པས་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པར་མཐར་ཐུག་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་བཞིན་བཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྡུལ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་ཕྱི་དོན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པ་དང་། ཤེས་པ་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་སོགས་ཆེད་དུ་བཀག་ཅིང་། རྒྱ་བའི་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་གི་སྙིང་པོ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གནད་རྣམས་བློས་ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་དོན་རྣམས་མཐར་རང་གི་མྱོང་བ་ལ་གཏུགས་ནས་གོམས་པས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་སོགས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀའི་རྣམ་གཞག་རྟོགས་པར་ཤིན་ཏུ་ཕན་པའི་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོར་མཛད་པའི་གྲུབ་དོན་རྣམས་གཞིའི་ལྟ་བ་གང་ལའང་སྦྱར་ཏུ་རུང་བའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོལ་

རྒྱན་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པར་གནས་པས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལའང་ངེས་པར་ཁྱེར་ཆོག་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེད། ལྷག་པར་«ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར»དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཧ་ཅང་ཁྱབ་ཆེ་བར་ཐལ་བར་འགོག་པའི་ཐད་ཚད་མས་གྲུབ་བ་མ་གྲུབ་བ་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སྲུན་འཕྱིན་པར་མི་ནུས་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ནང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་། དེ་དག་འཛལ་བའི་བློ་ལྡན་སྐྱེས་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པ་རྣམས་ཚད་མར་འཇོག་དགོས་པ་དང་། མདོ་ལས། "མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན།།[༤༢]"ཞེས་པ་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པའི་གཞུང་། "རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཚད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར།།"ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཇིག་རྟེན་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མར་མི་རུང་བར་སྟོན་གྱི་དེ་རྣམས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་མིན་ཚུལ་སོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གཏན་ལ་ཕབ།[༤༣]

དེ་ལྟ་ནའང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལུགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་བཞེད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མའི་འཇོག་ཚུལ་སོགས་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་གཞུང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་རང་ལུགས་སུ་མི་འཐད་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་སྐབས་དུ་མར་གསལ་བར་གསུངས་པ་ནི། དཔེར་ན་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཞལ་བྱ་འཇོག་པ་ཚད་མ་ལ་བལྟོས་པ་དང་། ཚད་མ་འཇོག་པ་འཛིན་རྣམ་རང་རིག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་ལ་བལྟོས་ལ། དེ་འདྲའི་འཛིན་རྣམ་དེ་རང་གིས་རང་གྲུབ་པས་དེ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་བློ་གཞན་མི་དགོས་པས་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་བཤད་དེ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་རྣམ་གཞག་མཛད་མོད། དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་འཇོག་ཚུལ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྩོད་བཟློག་རྩ་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་པས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེད་ལ། རང་ལུགས་ལ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཕན་ཚུན་བལྟོས་གྲུབ་ཀྱིས་འཇོག་པ་མ་ཟད། ཕྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་སྐྱེ་བའང་སྔར་ཡུལ་རིག་པའི་སྐབས་དུས་དེ་ག་རང་དུ་ཡུལ་ཅན་རིག་པའི་བློ་འཛིན་རྣམ་རང་རིག་ཅེས་པ་ཁ་ནང་བལྟ་འབབ་ཞིག་ཅིག་ཡོད་པས་མིན་པར་ཕྱིས་ཡུལ་དྲན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡང་འདྲེས་ནས་དྲན་

པ་སོགས་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་བཤད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཛད་པ་དང་། ཚད་མའི་དོན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་མི་བསླུ་བ་ལ་ཚད་མར་གྲགས་པ་ལྟར་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འཇོག་དགོས་ཀྱི། ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་མི་དགོས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ལྟར་ཐ་མལ་པའི་དབང་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་མ་འཁྲུལ་བར་མི་བཞེད་ལ། དེ་རྣམས་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་འཁྲུལ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གནས་མོད། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་རྣམས་ཚད་མར་འཇོག་នུས་ཤིང་། ཡུལ་བདེན་པ་འཛིན་པ་ལ་ཡུལ་ཅན་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་ནའང་ཡུལ་བརྫུན་པ་འཛིན་པ་ལ་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་པས་ཟུང་བ་སོགས་རྣམ་དབྱེ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་གསང་ཚིག་མང་པོ་ཞིག་བཏོན་པར་མཛད།[༤༨] དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དང་བསྟུན་ཏེ་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དངོས་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་དང་། ཚད་མའི་གྲངས་ལའང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ལྷ་ངག་གི་ཚད་མ་དང་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་བཅས་བསྣན་ཏེ་ཚད་མ་བཞིའི་དབྱེ་བ་མཛད། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་འཛོག་ཚུལ་ཚད་མ་པ་དང་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྟ་བའི་གྲུབ་མཐའ་རང་མཚན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེད་པ་དང་བསྟུན་ནས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་རགས་ཙམ་ཞིག་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སུ་གསུངས།[༤༩]

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་གཞིར་བྱས་ཏེ་དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་འཛོག་དགོས་པ་ཆེས་སྔ་ས་ནས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་མངོན་ལ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་འགྲེལ་བརྗོད་རྣམས་ཕལ་ཆེ་བ་དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་གསལ། དོན་གནད་འདི་ཐོག་གཞུང་བྱེ་བྲག་པ་མཛད་པའང་འགའ་ཙམ་བྱུང་བ་ནི་མཁས་གྲུབ་དགེ་དཔལ་བཟང་གིས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་«དབུ་མ་ཚིག་གསལ་གྱི་»དབུར་ཚད་མ་པའི་ལུགས་འགོག་པའི་གཞུང་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་བཀོད་པ་དེ་ས་བཅད་དང་བསྡུས་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཀྲལ་བ་ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པ་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་དབུ་མ«སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་»ཀྱི་མཇུག་ཏུ་ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཕྱིས

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་«ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད་ཟབ་རྒྱས་ཀུན་གསལ་ཚད་མའི་འོད་བརྒྱ་འབར་བ་སྐལ་བཟང་གི་མུན་སེལ་»ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་དེ་དེར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པས་འདིར་ང་ཚོས་གཞུང་འདི་གླེགས་བམ་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་གཞུང་འདིའི་ནང་ཚིག་གསལ་གྱི་རྟོག་གེ་བའི་ཚད་མ་འགོག་པའི་གཞུང་དེ་མཐའ་ཆོད་པར་བཀྲལ་བ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཚིག་གསལ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་བཅས་ཀྱི་གཞུང་གུང་བསྒྲིགས་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་བས་རྟོག་གེ་པའི་ཚད་མ་འགོག་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་སོགས་ངེས་པར་འཐད་པ་ལུང་རིགས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབས་འདུག་པས་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཚད་མ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་གཞུང་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཀོད་དེ་ཞིབ་མོར་བཀྲལ་བ་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་བསམ་བློ་ཞིབ་མོར་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་གཞུང་འདི་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་བསྡུས་དོན་གཉིས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཚིག་གསལ་གྱི་ཚད་འགོག་གི་གཞུང་དང་སྦྲུར་ནས་ཀློག་ན་དབུ་ཚད་གཉིས་ཀར་གོ་བ་ཟབ་མོ་བསྐྱེད་ནུས་པས། དབུ་ཚད་ཀྱི་རིགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་གཞུང་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་ངོ་།།

མཐའ་དོན།

མཐའ་དོན་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ལས་ཚད་མ་རིག་པ་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་ལས་དར་ཞིང་། དེ་རྗེས་རིམ་གྱིས་སྔ་རྗེས་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་དང་དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་སྨྲ་རྣམས་ནས་བོད་དུ་རིགས་ལམ་གྱི་སྒོ་བརྒྱ་ཡངས་པར་ཕྱེ་སྟེ་བོད་ཕྱོགས་མཐའ་ཀུན་ཏུ་ཚད་མ་རིག་པའི་འོད་སྣང་ལྷམ་མེར་འབར་ཏེ་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེ་

དགུ་མང་པོར་འདི་ཕྱིའི་བླང་དོར་གྱི་བློ་མིག་འབྱེད་པ་དང་། བོད་དུ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་རྩལ་ཤིན་ཏུ་མཐོན་པོར་སོན་ཐུབ་པར་བྱུང་བ་དང་། ལྷག་པར་ཕྱ་པའི་བསྡུས་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་བསྡུས་རའི་རིགས་ལམ་གྱིས་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཕྱུག་པར་བྱས་ཡོད་ལགས་ན། རང་ཅག་བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་རྣམས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ནོར་དུ་ཤེས་ཏེ་མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་བགྱི་རྒྱུ་གལ་ཆེའི་གནས་སུ་མཐོང་བས་དེ་དོན་ཐུགས་བཅངས་མཛད་འཚལ། དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་བྱུང་ཚུལ་ལས་བརྩམས་པའི་འཕེལ་གཏམ་འདི་བཞིན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་པོད་ཕྲེང་ཁོངས་«དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས»ཞེས་པའི་གླེགས་བམ་གྱི་སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གདན་ས་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གི་ཡ་གྱལ་ཤར་རྩེ་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་གླིང་དུ་འཕགས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་ཞིབ་མོར་བགྱིས་པའི་སྐལ་བ་ཐོབ་པ་གླང་རི་བ་ལྷ་རམས་ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པས། བློ་ཆོས་ལ་བྲིས་པ་དགེའོ།། །།

སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད་མཆན།

༡ འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་གྲངས་དྲུག་ཅུ་རེ་གྲངས་སྐོར་ཞིག་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་པོད་ཅེ་ ནས་ ཞེ་ བར་པོད་ཉི་ཤུའི་ནང་བཞུགས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ལེགས་སྦྱར་ནས་ཐད་ཀར་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ལ། ཕྱོགས་གླང་གི«རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ»ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྒྱའི་དགེ་བཤེས་སེང་གྲུང་རྫ་དང་བཙུན་པ་སྟོན་གཞོན་གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལས་བསྒྱུར། འཕགས་ཡུལ་དུ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་བྱུང་ཚུལ་ཁ་གསལ་ལ་རྒྱས་བསྡུས་འཚམས་པ་ཞིག་ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་གི«རྒྱ་གར་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་ལྷ་གྲུབ་འཕེལ་རིམ་དང་ཚད་མ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས»སུ་བྱུང་བས་དེར་གཟིགས་འཚལ།

༢ ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་འདི་བཞིན་༡༩༩༩ ལོར་པེ་ཅིང་ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔེ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པས་དེང་མཛལ་དུ་ཡོད།

༣ གྲོ་ལུང་པས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་མཛད་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས་ཐོན་ཏེ། དེའི་མངོན་སུམ་ལེའུའི་ཟིན་བྲིས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་བཏབ་པའི་ནང་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་འཆད་སྐབས་འདིར་ལྟར། (རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། པོད། བ ཤོག ༣༧༩)"དེས་ན་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོའི་བཞེད་

པ་ཉིད་རྣམ་པར་ངེས་པའི་གཞུང་གི་བཤད་པར་འཐད་པའི་བརྒལ་ལན་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི། བླ་མ་གྲོ་ལུང་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོར་བལྟ་བར་བྱའོ།།" ཞེས་བྱུང་།

༤ ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱིས་(«ཚད་མའི་བྱུང་ཚུལ་» ཤོག ༡༦ བ༧)གཞུང་འདི་གསུམ་ལ་བསྡུས་པ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཤིང་། ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ཆུང་བ་དེ་བསྡུས་པ་འབྲིང་པོར་ངོས་འཛིན་མཛད།

༥ ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱི་(«ཚད་མའི་བྱུང་ཚུལ་» ཤོག ༡༩ བ༩)དུ་རྟོག་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་དང་། སློབ་དཔོན་ཕྱ་པའི་བཞེད་པ་དང་། ས་པཎ་གྱི་བཞེད་པ་བཅས་གསུམ་ལ་བོད་ཡུལ་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཚད་ལྡན་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་ཞེས་དང་། དགེ་ལྡན་པ་སྔ་མ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བཞེད་པ་རྣམས་ལ་བོད་ཕྱིས་རབས་པ་དག་གི་འཆད་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད། ཤཱཀ་མཆོག་གི་གཞུང་འདི་«དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཅེས་བཏུས་»ཀྱི་གླེགས་བམ་ནང་བཞུགས་པས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་སྐོར་གྱི་འགྲེལ་བརྗོད་རགས་ཙམ་ཞིག་གླེགས་བམ་དེའི་སྔོན་གླེང་དུ་ཞུས་ཟིན་པས་དེར་གཟིགས་འཚལ།

༦ «དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ།» སྟོད་ཆ། ཤོག ༤༠༨ ལ་གཟིགས།

༧ ཕྱ་པའི་ཚད་མའི་བསྡུས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དེ་སྔ་ཕལ་ཆེར་བརླག་ཟིན་པའི་ཁོངས་སུ་བརྩི་བར་མངོན་ཡང་། ཉེ་དུས་བོད་དུ་དཔེ་རྙིང་གི་ཁྲོད་ནས་བརྙེད་པར་གོ་ཐོས་བྱུང་མོད་བདེན་མིན་ཆ་མ་མཆིས་ལ། བདེན་ཚེ་བསྟན་བཅོས་རྩ་འགྲེལ་འདི་གཉིས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་ལམ་བསྡུས་རར་གྲགས་པའི་རྩ་བའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་ཆེ་མཐོའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེའི་དཔེ་རྒྱུན་ཡིན་པས་རིང་མིན་དཔེ་མཐོང་བའི་སྐལ་བ་ཐོབ་ངེས།

༨ རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེའི་བསྟན་བཅོས་«ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»འདི་བཞིན་དེ་སྔ་ནས་དཔེ་མཐོང་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་མོད། ཉེ་དུས་བོད་ནས་མ་དཔེ་བྲིས་མ་ཞིག་དཔེ་རྙིང་གི་ཁྲོད་ནས་བརྙེད་ཐོན་བྱུང་འདུག་པའི་གནས་ཚུལ་ཁོ་བོས་«དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གཅེས་བཏུས་»ཀྱི་སྔོན་གླེང་དུ་ཞུས་ཟིན་པ་ལྟར་ལགས། མ་དཔེ་བྲིས་མ་དེར་ཤོག་བུ་མདའ་ཚད་མ་དབུ་མེད་ཡི་གེ་ཆུང་ཙམ་ཡིག་ཕྲེང་དགུ་ཅན་ཤོག་གྲངས་གོ་བཞི་བཞུགས་ཤིང་། མཇུག་བྱང་དུ་འདི་ལྟར། "མཁས་པའི་འབྱུང་གནས་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱིས་བརྡེད། །ལེགས་གསུངས་དགོངས་འགྲེལ་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་མཛོད། །དམ་པའི་ཕྲེང་མཛེས་དགེ་ལེགས་གང་ཆེན་མཚོའི། །བྲིའུ་ལས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བདག་གིས་བྲིས། །"ཞེས་འཁོད་འདུག་པས་མ་དཔེ་དེ་ཤིན་ཏུ་རྙིང་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་ངེས་ལ། གློག་བརྙན་ཀྱི་འདྲ་དཔེ་དེ་སྐབས་མང་པོར་མི་གསལ་མོད་རིང་མིན་བསྟན་བཅོས་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་ཐོན་པའི་རེ་སྨོན་ཞུ་བཞིན་དུ་མཆིས།

༩ «ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ།» ཤོག ༩ ན

༡༠ གོང་མཚུངས། ཤོག ༩ ན ནས ༡༠ བ བར།

༡༡ «ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ།» ཤོག ༢༢ བ ནས ༢༢ ན བར། ཤཱཀ་མཆོག་གི་«ཚད་མའི་བྱུང་ཚུལ་»(ཤོག ༡༧ ན༡) དུ

ཕྱ་པས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀྲལ་ཚུལ་འཆད་སྐབས་བསྡུས་དོན་དུ་འདི་ལྟར། "དེས་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ནི། མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པར་བཤད་ནས་ངེས་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པ་དང་། དེ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་འཆད་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་པའི་གནས་རྣམས་གཞུང་འགྲེལ་ནས་འབྱུང་བ་ཐད་སོར་བཞག་ནས་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་ཀུང་ནུར་ཅི་ཐོན་མཛད་པས་ཤིན་ཏུ་བཟང་བ་དག་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་འགོག་དང་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་མདོ་སེམས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་རྩིས་བཞག་ཡེ་མི་མཛད་པར་དགག་པ་དམིགས་ཕུགས་ཏེ་མཛད་པ་དང་། དེ་ལྟར་མཛད་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མཐུན་པར་མཛད་ལ། དེ་ལྟར་མཛད་པ་དེ་ཡང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་བཞེད་པ་ལ་དགག་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པའི་ཕྱིར།" ཞེས་བཀོད། འོན་ཀྱང་ཤཱཀྱ་མཆོག་གིས་ཕྱ་པས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་ལུགས་སུ་བཞེད་པར་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས་མིན་དཔྱད་གཞིར་མཛོན།

༡༢ ཕྱ་པས་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་«ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»ལེའུ་གཉིས་པ་ཤོག ༡༡ ན-༢༢ ན བར་བཞུགས།

༡༣ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། «ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་།» དེབ། ཤོག ༧༦༤

༡༤ ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པ་ཁག་ནང་ཕྱ་གཙང་ཞེས་གཙང་ནག་པའང་སྨྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་དྲངས་ཤིང་། ཁོ་བོས་ནི་གཙང་ནག་པའི་གཞུང་མ་མཐོང་།

༡༥ དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། «བགྲེས་འཁྲིལ་གྱི་གཏན་རབས།» གསུང་འབུམ་པོད། ག ཤོག ༡༠༣ བ༥

༡༦ «གཏན་ཚིག་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།» གསུང་འབུམ་དེབ། གླེགས་བམ་དང་པོ། ཤོག ༥༧༤

༡༧ བསྡུས་ཚན་གྱི་རིགས་ལམ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དེ་ནས་བཤད་པའི་རྫས་ལྡོག་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་ལ་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱི་«ཚད་མའི་བྱུང་ཚུལ་»(ཤོག ༢༢ བ)དུ་ཟུར་ཟ་མང་ཙམ་ཞིག་མཛད་འདུག་མོད། དེ་ནི་བསྡུས་ཚན་གྱི་རིགས་ལམ་འབའ་ཞིག་གིས་དུས་འདའ་བའི་རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ལ་གསུངས་ན་བདེན་མོད། ཕྱ་པའི་བསྡུས་ཚན་གྱི་རིགས་ལམ་སྤྱི་ཐོག་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཆེས་མི་རིགས་པར་སྣང་སྟེ། བསྡུས་ཚན་གྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་རིགས་ལམ་གྱི་སློ་འབྱེད་པའི་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། དེས་བོད་དུ་ཚད་མ་རིག་པའི་བློལ་གསར་པ་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སུ་ངོམས་ཆོག་པ་ཞིག་བཏོད་པས་བསྡུས་གཞུང་གི་རིགས་ལམ་དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཕྱ་པའི་མཛད་རྗེས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་ཁོ་བོས་མཐོང་ངོ་།།

༡༨ ཕྱ་པའི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདི་དེ་སྔ་ནས་དཔེ་རྒྱུན་ཕལ་ཆེར་མ་ལུས་པའི་ཁོངས་སུ་བརྩི་བར་སྣང་ནའང་ཉེ་དུས་བོད་ནས་དཔེ་རྙིང་གི་ཁྲོད་ནས་མ་དཔེ་དབུ་མེད་བྲིས་མ་ཆ་ཚང་ཞིག་བརྙེད་པ་གློག་བརྙན་གྱི་འདྲ་དཔེ་ཞིག་ཁོ་བོས་མཐོང་བའི་སྐལ་བ

ཐོབ། འགྲེལ་པ་འདི་རྒྱས་ཙམ་འདུག་ཅིང་། འདི་ལ་ཡི་གེ་ཆུང་ངུ་ཡིག་ཕྲེང་དགུ་ཅན་དུ་བྲིས་པ་དཔེ་རིང་མདའ་ཚད་མ་ཤོག་གྲངས་ ༡༩༧ བཞུགས། གློག་བརྙུས་ཀྱི་དཔེ་འདི་སྐབས་མང་པོར་མ་གསལ་བ་དང་ཡི་གེ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀློག་དཀའ་བས་རིང་མིན་བོད་ནས་དབུ་ཆེན་དུ་ཕབ་སྐྲུན་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་ཐོན་ངེས།

༡༩ «དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ།» སྟོད་ཆ། ཤོག ༤༠༥ ཤཱཀ་མཆོག་གིས་ཕྱ་པས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་དཔྱད་གཞིར་མངོན།

༢༠ གཞུང་འདི་ཡང་དེ་སྔ་ནས་དཔེ་ཕལ་ཆེར་བརླག་ཟིན་པའི་ཁོངས་སུ་བརྩི་བར་སྣང་ནའང་། ལོ་ཤས་སྔོན་པེ་ཅིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཞིག་ནས་དཔེ་བྲིས་མ་ཞིག་བརྙེད་པ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱལ་མཁས་པ་ཧེལ་མུཊ་ཏའོ་ཤར་ཞེས་པས་དབུ་ཆེན་དུ་ཕབ་སྐྲུ་༡༩༩༢ ལོར་འཇར་མན་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ། བསྟན་བཅོས་འདི་ནང་ཕྱ་པས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་འགོག་པའི་གཞུང་རྒྱས་པར་བྱུང་།

༢༡ ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་«དབུ་མའི་བྱུང་ཚུལ།» གསུང་འབུམ། པོད། ང་ དེབ་ཆེན་ ཤོག ༢༣༤

༢༢ བོད་དུ་ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོག་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱ་པའི་མཛད་རྗེས་ལ་བརྟག་ན་འདི་ལྟར་བསམ་ཏེ། དཔེར་ན་བོད་དུ་ཐབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་དང་། «དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ།» རྩ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད་དེ་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རིགས་ལམ་ཕྲ་མོ་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མན་ངག་དང་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པའི་མྱོང་བ་དང་བསྟུན་ཏེ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་དཀའ་གནད་ཆེ་ཕྲ་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་བཤད་པ་ཞིབ་མོར་མཛད་པར་བརྟེན་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་སྟག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བ། གོ་ཤཱཀ་རྣམ་གཉིས། ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། འབྲུག་པ་པད་མ་དཀར་པོ། ཕྱིས་ཀྱི་འཇུ་མི་ཕམ་སོགས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོར་མཛད་པ་རྣམས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་མཛད་དེ་བོད་དུ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་གོ་བ་ཆེ་མཐོར་སོན་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཚད་མའི་སྐོར་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱ་པས་ཚད་མ་རིག་པའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་བརྩམས་ཏེ་ཚད་མ་རིག་པའི་དཀའ་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་རིགས་པ་ཕྲ་མོའི་ལམ་ནས་དཔྱད་པ་ཞིབ་ཏུ་མཛད་པར་བརྟེན་གངས་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནས་ཕྱ་པའི་གཞུང་ལུགས་གཞིར་བཞག་སྟེ་དེ་བསྟུན་དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་མཛད་དེ་བོད་དུ་ཚད་མ་རིག་པའི་ཆུ་ཚད་ཤིན་ཏུ་མཐོན་པོར་སོན་ཐུབ་པ་འདི་བྱུང་བར་སྣང་ངོ་།།

༢༣ «དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ།» སྟོད་ཆ། ཤོག ༤༠༩

༢༤ དེང་དུས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱུས་སླྭབ་མང་པོས་མཆིམས་མཛོད་མཛད་པོ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནམ་མཁའ་གྲགས་གཉིས་མི་གཅིག་ཡིན་པར་བརྩི་བར་སྣང་ནའང་། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནོར་བ་མ་ཟད་ཕྱིས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱུས་སླྭབ་ཚོར་འཁྲུལ་གཞིར་ཡང་འགྱུར་ངེས། མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཆེན་གྱི

བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་དང་། ཐོ་ཡོན་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་སོགས་སུ་གསལ་བ་མ་ཟད། མཆིམས་མཛོད་རང་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་བྱང་ལས་ཀྱང་རགས་ཙམ་དཔོག་ནུས།

༢༥ «སྡེ་བདུན་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག» དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད། ཤོག ༡ རིགས་རལ་གྱི་«སྡེ་བདུན་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག»དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་«རྣམ་ངེས་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག»གཉིས་ཀྱི་མ་དཔེ་དབུ་མེད་བྲིས་མ་དཔེ་རྙིང་པ་ཅིང་མི་རིགས་རིག་གནས་ཡོ་བྱད་དུ་བཞུགས་པ་དབུ་ཆེན་ཏུ་ཕབ་སྟེ་དེབ་གཟུགས་སུ་༡༩༩༧ ལོར་ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བཏབ།

༢༦ ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་«བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ།» ཤོག ༢༦༥ བ༡

༢༧ «ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག»གི་མཇུག་བྱང་ལྟར་ན་རྣམ་ངེས་ཀྱི་དགོངས་དོན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་བཀྲལ་བ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་ཧྭ་ག་ཏ་ལའི་པཎྜི་ཏ་ན་སྒྲི་ལའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་པས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་བརྒྱ་ཡིས་སྟོན་ཚད་མ་རྟོགས་པའི་གནད་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོབས་པའི་ཚིག་ཀྱང་བྱུང་།

༢༨ «སྡེ་བདུན་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག» ཤོག ༢༧ ལས་ཆེན་གྱི་«བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་»(ཤོག ༢༦༥ ན༢)དུ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་ཚད་མའི་ཊཱི་ཀཱ་ལ་རིགས་རལ་གྱི་དེ་བཟང་ཞེས་གསུངས་ཚུལ་བཀོད།

༢༩ «སྡེ་བདུན་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག» ཤོག ༩༡

༣༠ གོང་མཚུངས། ཤོག ༦༩

༣༡ གོང་མཚུངས། ཤོག ༧༩

༣༢ «རྗེ་ཙོང་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར།» དེབ། ཤོག ༡༣༨ དང་ ༡༩༨

༣༣ རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཁ གསུང་ཐོར་བུ། ཁ ཤོག ༥༣ ན༣

༣༤ རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཕ ཤོག ༦༧༨-༦༨༣

༣༥ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་«ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»འདི་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདིའི་ནང་ཚད་མ་རིག་པའི་དཀའ་གནད་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རིགས་པའི་གནད་མཐའ་དག་བཀྲལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་པས་ཕྱིས་ཀྱི་དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེར་དངོས་སློབས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཅེས་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས་པར་བསམ། ཁོ་བོའང་ཚད་མ་རིག་པར་ཐོས་བསམ་བགྱིད་སྐབས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལ་གཙོ་བོ་དང་། དེའི་ཟུར་རྒྱན་དུ་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་དང་། དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེའི་ཡིག་ཆ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ།

༣༦ དབུས་གཙང་ཁུལ་གྱི་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་ས་གྲྭ་ཚང་ཆེ་ཁག་ཏུ་གཞུང་ཆེན་མོར་ཐོས་བསམ་མཛད་སྐབས་ཡིག་ཆ་གང་མཛད་

མིན་གྱི་དཔེ་ཐོ་ཞིག་ཀློང་རྡོལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གི་«བཀའ་གདམས་པ་དང་དགེ་ལུགས་པའི་བླ་མ་རགས་རིམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག»ཞེས་པ་(གསུང་འབུམ། དེབ། གླིགས་བམ་གཉིས་པ། ཤོག ༥༤༩-༥༥༩ བར་)འཁོད། དབུས་ཀྱི་དགེ་ལྡན་པའི་འཆད་ཉན་གྱི་བསྟི་གནས་གདན་ས་དགའ་འབྲས་སེ་གསུམ་དང་། སྟག་ཚང་ར་སྟོད་པ། དྭགས་པོ་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་། གསང་ཕུའི་གྲྭ་ཚང་ཁག་སོགས་ལོ་ལྟར་དགུན་དུས་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་འབབ་ཞིག་ལ་ཐོས་བསམ་བློ་བ་ཕྱེད་གཉིས་ལོངས་པར་མཛད་པའི་ཆོས་ཐོག་འཛར་དགུན་ཆོས་སུ་གྲགས་པ་རྩོམས་སྲོལ་སྔར་བོད་དུ་དར་བ་རྒྱ་གར་དུ་སླར་གསོ་བྱབ་ཅིང་། དེར་དེང་དགེ་ལྡན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ས་སྐྱེ་བཀའ་བརྒྱུད་བོན་དང་བཅས་པའི་སློབ་གཉེར་བའང་ཆོས་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་སྲོལ་ཆགས་ཡོད།

༣༧ ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་། «རྒྱ་གར་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་ལྟ་གྲུབ་འཕེལ་རིམ་དང་ཚད་མ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས།» ཤོག ༣༠༧ ཁང་དཀར་བའི་དེབ་འདིའི་ནང་འཕགས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་མཁས་པ་སོ་སོའི་ལོ་དུས་དང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་རྣམས་དེང་མཇལ་དུ་ཡོད་མིན། དེའི་སྟེང་དེང་གི་ཤར་ནུབ་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ནས་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་ཇི་བསྒྱུར། དེ་དག་ལ་དཔྱད་པའི་རྩོམ་ཡིག་གང་ཡོད་སོགས་གནས་དོན་མང་པོ་ཞིག་འཁོད་འདུག་པས་འཕགས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་གཞུང་འདི་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཏུ་སྣང་།

༣༨ པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱི་«དཀའ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ»(ལེའུ་གསུམ་པ། དེབ། ཤོག ༣༣༠)དུ་ཡིད་མངོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས་འཕྲོས་ཏེ་དུས་ཤིན་ཏུ་ཐུང་བ་མཐར་ཐུག་པའི་དངོས་པོ་ལ་ནང་གསེས་སྐད་ཅིག་སུ་ཕྱིའི་ཆ་ཕྱེ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་རིགས་འདྲ་ནའང་སྔ་མ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རུང་བ་སོགས་ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྡན་དུ"སྐད་ཅིག་གི་རྫས་ལ་འབོགས་འཕྲིན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།"ཞེས་པ་ལ་བསམས་ཏེ་དཔྱད་པ་ཕྲ་མོ་ཞིག་བྱུང་བ། དེང་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་མཚན་རིག་གི་སྡེ་ཚན་ཀྭན་ཙམ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཁག་གཅིག་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་ཐོན་པ་རྒྱུ་འབྲས་འདོད་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་དཔྱད་གཞིའི་གནད་ཆེ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་།

༣༩ རྒྱལ་ཚབ་དང་མཁས་གྲུབ་གཉིས་དབར་ཚད་མ་རིག་པའི་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་བཞེད་པ་ཅུང་མི་མཐུན་པའི་སྐོར་ལུང་སྒྲུ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་འདི་ལྟར། "འོན་ཀྱང་སྔ་བདུན་གྱི་སྐོར་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་པཎ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་པ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་སྒྲ་བའི་ཉི་མས་ལྷ་དབང་བློའི་འགྲེལ་པ་གཙོ་བོར་མཛད་པར་འདུག་པས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་གནང་བའི་ཚེ་འགྲེལ་པ་སོ་སོའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་པའི་འཆད་ཚུལ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ།།" ཞེས་གསུངས། «གྲུབ་མཐའ་ལྷུན་པོའི་མཛེས་རྒྱན།» དེབ། ཤོག ༡༩༧

༤༠ པཎ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་དུ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀྐ་ཆུང་«རིགས་པའི་

སྒྲེ་མ་»བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེང་མ་བཞུགས།

༤༡ དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་པ་སྔ་ཕྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐོ་རྒྱུས་ཙམ་ཞིག་ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་གི་«ཚད་མ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་»ཤོག ༢༤༠-༢༠༧ བར་གསལ།

༤༢ དཔེར་ན། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་«ཊཱིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།» དེབ། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག ༢༨༨ ལ་གཟིགས། ཤཱཀྱ་མཆོག་གིས(«ཚད་མའི་བྱུང་ཚུལ།» ཤོག ༡༨ བ) "མི་བསླུ་བའི་དོན་ཡུལ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་གཞུང་དང་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་ཀྱང་ཚད་བསྡུས་རྩོམ་པ་པོ་ནི་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གཞུང་ཁས་མི་ལེན་ལ། གཞུང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱི་རབས་པ་དག་ཅི་ཞིག་ཏུ་སེམས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །"ཞེས་བྲིས་པ་ཕལ་ཆེར་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་རྣམ་གཉིས་ལ་དགག་པ་མཛད་པར་སྣང་ནའང་། "མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་།།"ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ་རང་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་སྦྱོར་དགོས་པ་ནི་ཀྱང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཚིག་གི་ནུས་པས་གོ་བར་མ་ཟད། ལྷག་པར་ལྷ་དབང་བློ(«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ།» སྡེ་དགེ ༤༢༡༧ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཆེ། ཤོག ༥ བ༦)དང་། ཆོས་མཆོག(«ཚད་མ་བརྟག་པ།» སྡེ་དགེ ༤༢༤༨ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཞེ། ཤོག ༢༡༢ བ༩)གཉིས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མི་བསླུ་བའི་དོན་ཡུལ་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱར་ཟུང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་ཤཱཀྱ་མཆོག་གིས་འགྲེལ་ཚུལ་འདི་གཞུང་དང་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་གསུངས་པ་དགག་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་དཔྱད་པའི་བཤད་པ་ཙམ་དུ་སྣང་།

༤༣ «རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།» དེབ། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག༢༢༨

༤༤ «ཊཱིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།» དེབ། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག ༤༠༠

༤༥ «རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།» དེབ། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག ༧༥

༤༦ གོང་མཚུངས། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག ༧༦

༤༧ «རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།» དེབ། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག ༡༢༨

༤༨ «ཚད་མ་བརྟག་པ།» སྡེ་དགེ ༤༢༤༨ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཞེ། ཤོག ༢༢༢ བ༥ གོ་རམས་པ་དང་ཤཱཀྱ་མཆོག་གིས་སྤྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་འཛོག་པ་ཕྱི་རོལ་པ་འབའ་ཞིག་གི་འདོད་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་མེད་པར་གསུངས་པ་ཆོས་མཆོག་གི་གསུང་འདི་རྣམས་མ་གཟིགས་པའམ་གཟིགས་ཀྱང་དགོངས་པ་གཞན་དུ་བཀྲལ་བ་དཔྱད་གཞིར་སྣང་། འཕགས་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་ལས་སྤྱི་དང་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་འདོད་མིན་དང་སྤྱིར་སྤྱི་ཡོད་པར་བཞེད་མི་བཞེད་ཀྱི་སྐོར་དཔྱད་པ་ཞིབ་ཙམ་ཞིག་སྲུས་སེའི་མི་རིགས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་གྲས་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་ཐོབ་མཁན་འཛིན་ཌི་སི་ཊེཌྲེས་བྱ་བའི་«ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་ཁག་»(*Recognizing Reality: Dharmakirti's Philosophy and Its*

Tibetan Interpretations) ཅེས་པའི་རྩོམ་དེབ་ལེའུ་དྲུག་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གསལ་བར་འཁོད་འདུག

༤༩ «ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ།» དེབ། ཤོག ༤༤-༦༣

༥༠ གོང་མཚུངས། དེབ། ཤོག ༡༢༨

༥༡ གོང་མཚུངས། ཤོག ༡༨༢ རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་«ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»(ལེའུ་གསུམ་པ། དེབ། ཤོག ༡༠༧)དུ་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་དབང་མངོན་གྱི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། དེ་ཡང་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ཤིང་། དེའི་གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་ཡིད་མངོན་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་ཁུངས་སུ་དྲངས་ཏེ་ཚུར་མཐོང་གི་ཡིད་མངོན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པས་དཔྱད་གསུམ་དག་པའི་ལུང་ཁོ་ན་ལས་དཔོག་དགོས་པ་སོགས་གསུངས།

༥༢ སྡེ་དགེ ༡༢༧ བཀའ་འགྱུར། མདོ་སྡེ། ད «ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ།» ཤོག ༢༦ བ༥

༥༣ སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། «དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ།» སྡེ་དགེ བསྟན་འགྱུར། དབུ་མ། འ སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ཤློཀ ༢༡ ཤོག ༢༠༥ བ༤

༥༤ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ། «ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ།» ཤོག ༦༡༦ མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ།

༥༥ «དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ།» དེབ། ཤོག ༢༩༢ ནས་ ༣༠༠ བར།

དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

ད་ལམ་འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པར་དཔལ་«དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས་»ཞེས་པའི་དེབ་འདིའི་ནང་ཞུགས་གཙང་དེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུས་པའི་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་མ་ཕྱི་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ནི། ཐོག་མར་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་«ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་»ནི་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་གཙང་བཀྲིས་ལྷུན་པོའི་དཔར་མ་པོད་ ༧ པར་བཞུགས་པ་དེར་གཞིར་བཞག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་«འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་»ཀྱང་བཀྲས་ལྷུན་དཔར་མ་གསུང་འབུམ་པོད་ ༦ ནང་བཞུགས་པ་དེར་མ་ཕྱི་བྱས། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀ་ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས་པ་དང་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ཞིབ་བྱས། དེ་ལྟ་ནའང་ང་ཚོས་དཔྱད་གཞི་ཞུས་པའི་ཞོལ་དཔར་དེ་རྒྱ་གར་ལྡི་ལིར་དཔར་བསྐྲུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེ་ཡིན་པས། དེའི་ནང་མ་དཔེ་གསལ་ལ་མི་གསལ་ཆ་བའི་སྐབས་མང་པོར་རང་འགར་ལག་པས་བཟོ་བཅོས་བྱས་འདུག་པས་ནོར་འཁྲུལ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བརྟེན། ང་ཚོས་དཔར་མ་བསྡུར་ཞིབ་ཞུས་སྐབས་ལྡི་ལིར་ཞོལ་དཔར་དཔར་བསྐྲུན་དུས་གསར་དུ་བཅོས་པའི་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་རིགས་རྣམས་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ཚོའི་རིགས་ལ་མཆན་མ་བཀོད་པར། ཞོལ་དཔར་ངོ་མ་རང་དུ་དག་ཆ་ཕྲན་བུའདྲ་མིན་ཡོད་པ་གཞུང་གི་གོ་བ་ལ་ཕན་གནོད་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་རྣམས་ལ་དོ་ཕྱིར་གྱིས་མཆན་དུ་དཔར་མ་མི་འདྲ་བའི་གསལ་བཤད་ཞུས་ཡོད། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་སྐུ་འབུམ་གྱི་དཔར་མ་དེ་ཤིན་ཏུ་དག་པས་དེའི་དཔེ་གློག་པར་ཐོག་འདྲ་དཔར་བྱས་པ་ཞིག་ཉེ་ལམ་ཁོ་བོ་རྒྱ་བསྟན་སྦྱིན་པའི་ལག་ཏུ་སོན་ཡང་ཕྱིས་དྲག་པས་དེ་དང་དཔར་མ་བསྡུར་ཞིབ་ཞུམ་ཐུབ།

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཚད་མའི་གཞུང་འདི་པེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་ ༡༩༥༩ ལོར་བཀྲས་ལྷུན་དཔར་མ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་འདུག་པ་དེའི་ནང་དེང་རབས་ཀྱི་སྲོལ་ལྟར་གཞུང་དངོས་གཞིའི་སྟེ་ཚན་ཆེ་ཁག་རྣམས་ངོས་འཛིན་བདེ་བླག་ཏུ་ཡོང་སླད་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་རྣམས་འགོ་བརྗོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་འདུག་པ་འདིར་ཡང་དེ་ཁོན་བཞིན་བྱས་ཡོད་ལ། དེབ་དེའི་ནང་གཞུང་མཚམས་རྣམས་ས་བཅད་འབའ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བཅད་དེ་འབེབས་བཞག་མེད། འདིར་ནི་དཔེ་ཀློག་བདེའི་སླད་སྐབས་གང་འཚམས་ལ་འབེབས་རེ་བཞག་ཡོད་པས་ངོ་སོག་རེར་འབེབས་རེ་དམའ་མཐར་སློབས་ཐུབ་པ་ཞུས་ཡོད། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་«ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད་»ནི་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད་ ༤ པར་བཞུགས་པ་མདོ་སྨད་བཀྲིས་འཁྱིལ་གྱི་དཔར་

མ་ ༡༩༧༩ ལོར་ལྡི་ལིར་དེ་མོ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་ནས་དཔར་འཕྲུལ་གྱི་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ་དེ་མ་དཔེར་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་གཞུང་དེ་གང་ལྟར་གྱིས་གཞུང་རང་གི་གོ་བ་དང་བསྟུན་ནས་ཞུ་དག་བྱས་པ་ལས་དཔར་མ་བསྡུར་ཞིབ་འཇུལ་གཞན་མ་བརྙེད།

གཞི་རྐང་ང་ཚོས་མ་དཔེར་ནོར་བཅོས་ཞུས་དངས་གང་ཡིན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་སྒྲིག་པ་པོའི་གླེང་བརྗོད་ནས་མཁྱེན་ངེས་ལ་དེབ་འདིའི་ནང་ནོར་བཅོས་ཇི་ཞུས་གཤམ་གྱི་ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆན་ནང་གསལ་བར་བཀོད་པ་དེ་ནས་མཁྱེན་འཚལ། ལུང་འདྲེན་གྱི་ཁུངས་དྲངས་སྐབས་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བའི་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་དཔར་མ་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་ཐོག་ཤོག་གྲངས་དང་ཡིག་ཕྲེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། བཀའ་བསྟན་གྱི་ལུང་ངོས་འཛིན་སྐབས་**སྡེ་དགེ་** ཞེས་པའི་བསྡུས་ཡིག་བཀོད་པ་ནི་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ང་ཚོས་དཔྱད་ཞིབ་འཇུལ་ནི་རྒྱ་གར་ལྡི་ལིར་དཔར་འཕྲུལ་གྱི་དཔར་བསྐྲུན་གནང་བའི་དཔར་མ་དེ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་ཨང་གྲངས་དང་ཤོག་གྲངས་སོགས་བཀོད་པ་རྣམས་དཔར་མ་དེ་གཞི་བཟུང་ཡིན། དེ་ཡང་མདུན་ངོས་ལ་རྟགས་ ན་ དང་། རྒྱབ་ཤོག་ལ་ བ་ བཅས་བཀོད་ཅིང་། དེའི་མཇུག་ཏུ་ཡིག་ཕྲེང་ཡང་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཡོད། སྡེ་དགེ་དཔེ་ཐོའི་ཨང་གྲངས་ནི་ཉི་ཧོང་ཏོ་ཧོ་ཀུ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བའི་སྡེ་དགེ་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆག་གཞི་བཟུང་གི་ཨང་གྲངས་དེ་རྣམས་ཡིན། **པེ་ཅིང་** ཞེས་པ་ནི་པེ་ཅིང་ནས་དཔར་བསྐྲུན་གནང་བའི་བཀའ་བསྟན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེའི་དཔེ་ཐོའི་ཨང་གྲངས་ནི་ཉི་ཧོང་ནས་པེ་ཅིང་དཔར་མ་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར་དུ་དཔར་བསྐྲུན་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་ཐོ་བསྒྲིགས་པ་དེ་ཡིན་ལགས།

མཐའ་དོན་འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེ་བ་ཁག་གསུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་ཞུ་དག་གཙང་ངེས་ཀྱི་ལམ་ནས་དེང་རབས་ཀྱི་སྒྲོལ་བཞིན་གང་བཀླག་བདེའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་བསྐྲུན་ལེགས་པར་ཞུ་ཕྲུབ་པར་དགའ་སྤྲོ་ཞུས་དང་བཅས། དེབ་འདི་བརྒྱུད་རང་རིགས་བློ་གསར་བ་མང་པོར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་ངོ་འཕྲོད་གཏིང་ཟབ་ཅིག་ཐོབ་ཐུབ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གྱི་སྒྲོལ་བཟང་མི་ཉམས་ཡུན་ཏུ་གནས་པའི་སྨོན་འདུན་ཡང་ཞུ། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས། ཟླ་ཆོས་ལ།

ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་།

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བྲ་མ་ཋ་ཤཱསྟྲ་སེ་ན་སམྤ་ཨ་ལཾ་ཀཱ་ར་མ་ན་ཏ་ནཱ་མ། བོད་སྐད་དུ། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

བདུད་རྩིའི་འོད་ཅན་ཅོད་པན་གྱིས་མཛེས་རལ་པའི་ཁྲུར་འཆང་མགུལ་ནག་སྤྱི་བོས་ཞབས་ཀྱི་པདྨོར་ཕྱང་བ་བཞིན། །གང་སྨྲ་རིན་ཆེན་རི་བོའི་དཔལ་འཕྲོག་གཟི་བརྗིད་ཕུང་པོའི་ཁྲུར་གྱིས་ངལ་བས་རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་འདར་བར་སེམས། །འཕྲིན་ལས་ཉིན་བྱེད་འཆར་ཀའི་ཟེར་གྱིས་བདུད་ཀྱི་སྡེ་དཔོན་སྒྲོ་ལྡན་སྤྲངས་ནས་ཡིད་ལ་མུན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བླངས། །ཞལ་གྱི་ཆུ་གཏེར་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་རྐང་འཕྱུང་གིས་མཛེས་ཐུབ་དབང་གསུང་གིས་འཇིག་རྟེན་རྒྱུད་པ་འཕྲོག་གྱུར་ཅིག

གང་ཞིག་མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་དོན་སྣང་ཕན་བདེའི་ཁྲུར་ཆེན་གཙུག་ན་བླ་བའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་གཙུག་གི་གཙུག་ཏོར་རྒྱན་དུ་ལེགས་པར་བླངས། །ཡོན་ཏན་མི་ཏོག་དང་པའི་སྙིམ་པས་ཕྲུང་ཟད་བསྙེན་ན་ཚ་ཟེར་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་རྗེ་བཞིན་བློ་གྲོས་ཟེར་གྱིས་རྨོངས་པའི་མུན་སེལ་འོད་ཟེར་འགྱེད། །འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཀུ་མུད་མཚོ་ལ་ཞི་བའི་ཟླ་འོད་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀུན་ལ་རྗེ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འཇུག་པ་ཀུན་ནས་སྟེར་བའི་དཔལ་ཡོན་ཅན། །རབ་དམར་སེར་མོའི་འདབ་ཕྲེང་གཡོ་བའི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་པདྨོའི་གཉེན་གྱིས་པདྨོ་རྗེ་བཞིན་བདག་བློ་པདྨོའི་དཔལ་གྱུར་ཅིག།

ཚོགས་གཉིས་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ཅིང་། །བསླབ་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར་རིགས་པའི་བསིལ་ཟེར་ཅན། །ཕས་རྒོལ་སྨྲ་གཅན་སྐྱོན་ལས་རྣམ་གྲོལ་བའི། །ཕྱོགས་གླང་གྲགས་པའི་ཟླ་བ་གཙུག་གིས་མཆོད། །ཐུབ་བསྟན་གསེར་གྱི་དྲ་བས་གདོང་མཛེས་ཤིང་། །བསྡུ་བཞིའི་འགྲོས་ལྡན་བློ་གྲོས་སྤྱི་གཙུག་མཐོ། །མཁྱེན་བརྩེ་དག་པའི་མཆེ་བ་ཆེས་དཀར་བ། །ཡོངས་འཛིན་ལག་ལྡན་དབང་པོའི་ཞབས་ལ་འདུད།།

རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་དགོངས་དོན་དྲི་མ་མེད། །ཇི་བཞིན་འབྱེད་ལ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་

དང་། །སྐལ་མཉམ་སྤྱོད་པའི་བློ་གྲོས་མིག་ཐོབ་ནས། །རིགས་ལམ་མ་ནོར་གསལ་བར་ངས་བཤད་ཀྱིས། །འདི་ན་གང་དག་བློ་མིག་ལྡོངས་པའི་མཐུས། །གནས་དོན་ཆ་ཙམ་གསལ་བའི་མཐུ་མེད་ཀྱང་། །གཞུང་ཙམ་འདོན་པས་ན་ཚོད་མཐར་ཕྱིན་པའི། །བཤེས་གཉེན་དེ་དག་རེ་ཞིག་ངལ་སོས་ཤིག །ལོག་སྨྲའི་ནགས་ཚལ་ཐལ་བར་སློག་བྱེད་ཅིང་། །ཉེས་བཤད་བྲག་རི་མིང་ཙམ་ཉིད་འགྱུར་བ། །ཁོ་བོའི་བློ་གྲོས་སྤྲིན་རུམ་ལས་འོངས་པའི། །ལུང་རིགས་གནམ་ལྕགས་བྱི་བ་དེང་འབེབས་ཀྱིས། །བློ་ངན་ཉེས་བཤད་དུག་ཆུས་མྱོས་པའི་མཐུས། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་གཞུང་རྒྱ་མ་མཐོང་ཡང་། །རང་བཟོའི་གཟུ་ལུམ་རང་དགར་སྤེལ་བྱེད་པའི། །བཤེས་གཉེན་དེ་ཀུན་བག་ཡོད་དུས་ལ་བབ། །རིགས་རྩལ་འདབ་བརྒྱ་ལྡན་པའི་གཉེན་གཅིག་པུ། །ལེགས་བཤད་འོད་ཟེར་སྟོང་ལྡན་དེང་འདིར་ཤར། །བློ་གསལ་རྐང་དྲུག་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །དགག་སྒྲུབ་སྟན་པའི་སྒྲ་ལྡན་ད་སྒྲོགས་ཤིག།

གཞུང་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པ།

འདིར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་གཅེས་མཛོད་ཟབ་མོ་ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འགྲོ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་གནད་མ་ལུས་པ་མཐའ་གཞན་དུ་དྲང་བར་མི་ནུས་པའི་ཚད་མའི་ལམ་ནས་སྟོན་པ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཐུགས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དོན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།

ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ།

ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ། དགོས་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ། དགོས་པ་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཅེས་པར་བཟུང་བར་གདམས་པ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ལུས་གཏན་ལ་དབབ་པ་སྟེ་བཞིའོ།།

དགོས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་ཡང་། དགོས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་བལྟོས་ཏེ་དགོས་མེད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་བལྟོས་ཏེ་དགོས་མེད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་དམན་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །དེ་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རྟོག་གེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་གླིང་སྐྱེས་ལ་སོགས་པས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་རྟོག་གེ་དང་། ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྟོག་གེ་རྟེན་ཅིང་མ་ངེས་ལ། །མ་ཁྱབ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱོ་བ་ཅན། །བྱིས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པར་འདོད།[༡] །ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱི་ཙམ་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོག་པས་ངེས་དགོས་ཀྱི། མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་རྟོག་གེར་བྱས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ནི་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱའོ། །ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་འཇིག་མཚམས་སྔ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ནི་ཁྱེད་རང་ཡང་མི་འདོད་ལ། རིགས་པས་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཞག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་མཚམས་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོག་གེ་ཡིན་པས། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་བར་འདོད་ན། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྤང་བྱ་མ་རིག་པ་སྤོང་བ་དང་། གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལས་ཀྱང་།

གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནང་རིག་པར་མི་འགྱུར་ན། ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་གང་ཡིན་པ་སྨྲོས་ཤིག །སྤྱིར་ནང་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་བར་འདོད་པ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྔ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གཞན་དག་ཚར་བཅད་རྗེས་བཟུང་དང་། །བདག་ཉིད་ཀུན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྱེད།།[༣] །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན། འདི་དག་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་དུ་གཏོགས་ན། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་དོན་རྒྱུ་མཚན་རིག་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ཀྱང་བླང་དོར་གྱི་གནས་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན། ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ནང་རིག་པ་ཁོ་ནའི་བསྟན་བཅོས་འདུལ་བའི་མདོ་ལྟ་བུ་དང་། ནང་རིག་པ་དང་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་གཉིས་ཀའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལྟ་བུ་དང་། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཁོ་ནའི་བསྟན་བཅོས་བྲམ་ཟེ་རྐང་མིག་གིས་བྱས་པའི་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་ལྟ་བུ་སྟེ་མུ་བཞིར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཚད་མ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་། སྒྲུབ་པའི་ངག་དང་། སུན་འབྱིན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཙམ་གྱི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཡིན་པས་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱང་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་གཉིས་དང་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ཡང་འདི་ལྟར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས

པས་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།[4] །ཞེས་པ་དང་། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེའོ།[5] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རྐྱེན་གསུམ་དང་བཅས་པ་གསུངས་ལ། ཆོས་བརྒྱུ་པའི་མདོ་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། །ཆུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཆུར་ཤེས་ལྟར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་ལྡན་གྱི། །རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས།[6] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱིས། འབྲས་རྟགས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་བསྟན་ཅིང་། གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ།[7] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྐབས་ངག་བསྟན་ལ། ངའམ། ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་གི[8] །ཞེས་གསུངས་པས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་བར་མི་བྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུངས་ཤིང་། སེན་རིངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བདག་ནི་ཐམས་ཅད་མི་བཟོད་དོ་ཞེས་གསོལ་བ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། གང་མི་བཟོད་པ་དེ་ཡང་མི་བཟོད་དམ།[9] ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཐལ་བ་དང་། སུན་འབྱིན་བསྟན་ལ། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་།[10] ཞེས་སོགས་ཀྱིས། འབྲེལ་པ་དང་སྣང་བ་སྐྱེས་པ་ན་མུན་པ་འགགས་པ་ལྟར། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན་སྤང་བྱ་འགགས་པར་བསྟན་པས། འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་ཏེ། མདོར་ན། སྡེ་བདུན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཕལ་ཆེ་བ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་རེ་རེ་ནས་སྦྱར་བར་ནུས་མོད་ཀྱི། ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ། །དེས་ན། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་མ་ཡིན་ན། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱང་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གཞན་ཡང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྲེགས་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །བླང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན།[11] །ཞེས་བཀའི་དོན་ཀྱང་ཚད་མས་བརྟག་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་། ཆོས་བཟང་རིགས་པས་རྣམ་དཔྱོད་བསམ་པ་ཅན། །རྟག་ཏུ་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་བྱེད་པ་མེད།[12] །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས

ནི་རྟོག་པས་བཅིངས། །མི་རྟོག་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་གྲོལ་འགྱུར་བས།[༡༧] །རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དེ། །རྣམ་པར་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་རྣམས་གསུངས།[༡༨] །ཞེས་གསུངས་ལ། རིགས་པ་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཚིག་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་མཁས་པས་བསྔགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་རྟོག་གེའི་ཚུལ་ཡིན་པས། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མཁོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བདུད་ཀྱི་ཚིག་ལ་ཤེས་ལྡན་དག་གིས་རྣ་བ་དགབ་པར་བྱོས་ཤིག།

གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་བསྒོས་ཏེ་དགོས་མེད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྔོ་བདུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གཞན་སྡེ་ཕྱི་རོལ་པ་དགག་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ཉན་པ་དང་སེམས་པ་སོགས་བྱེད་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འདི་ཡང་ཆོས་སྤོང་བའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་དགེ་སྡིག་ལ་བླང་དོར་བྱེད་པ་དོན་མེད་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པས་དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལམ་ལ་འབད་པ་དོན་མེད་པ་དང་། ཕུང་པོ་གཙང་བ་དང་བདེ་བ་དང་རྟག་པ་དང་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་གཞུང་འདི་དག་གིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས། ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་དགོས་མི་དགོས་དང་། མི་རྟག །སྡུག་བསྔལ། སྟོང་བ། བདག་མེད་སོགས་རྟོགས་པའི་བློ་སྐྱེད་དགོས་མི་དགོས་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་མེད་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ངེས་ཤེས་དྲང་དགོས་མི་དགོས་ལེགས་པར་སེམས་ཤིག །དེ་བས་ན་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བརྟགས་མ་བཀག་ན། མཐོང་སྤང་སྤོང་བའི་ཐབས་མེད་ལ། སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བརྟགས་ནི། གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་བཏགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་རྣམས་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་གཞུང་འདི་དག་ཏུ། སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བརྟགས་དགག་པར་འདོད་ནས་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་ལྡན་ཅིག་རྩོད་པར་འདོད་པའི་བསམ་

པ་ཁོ་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་དམན་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། སྡེ་བདུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་ན། འགལ་འབྲེལ་གྱི་དམིགས་ཕྱེད་ནས། གཞུང་ལུགས་གཞན་གྱི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་རྣ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞུང་འདི་དག་ཏུ་བདེན་བཞི་བླང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་པར་རིགས་པས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་གཞི་གཞུང་གཞན་ལའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་དག་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཡང་དག་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ནི། སྡེ་བདུ ན་མདོ་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡང་། ཐུབ་པ་ཉག་གཅིག་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་པ་དེའི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །སྐྱེས་བུའི་དོན་ནི་རྗོད་བྱེད་ངག །ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན།[༡༥] །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དང་། དགོས་པ་སྒྲུབ་ནུས་པའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཐབས་དམ་པ་དང་། དེ་ཡང་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པ་སྟེ། ངག་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱོན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་།[༡༦] དེའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མངོན་གྱུར་དང་། ལྐོག་གྱུར་དག་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་། ཤིན་ལྐོག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་ལ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་བསྒྲུབས་ནས་སྐྱོན་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ་དག་ལ། །རིགས་པས་གྲུབ་དང་རང་ཚིག་གིས། །གནོད་མེད་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་ཏེ།[༡༧] །གཟུང་བར་བྱ་ཕྱིར་དཔྱོད་འཇུག་འགྱུར།[༡༨] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང

ན་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་བསྒྲུབས་ནས། དེ་དང་རྩོམ་པ་པོ་གཅིག་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཕལ་པ་སྟོན་པ་རྣམས་སྐྱོན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཕལ་པའི་དོན་ལ་བསླུ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལ་ལུང་གི་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱ་ནི། མངོན་མཐོ་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་དང་། ངེས་ལེགས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐབས་དང་བཅས་པར་འདུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོར་མངོན་མཐོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས། ཕྱིས་ངེས་ལེགས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཅིང་། གཙོ་ཕལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ངེས་ལེགས་གཙོ་བོ་དང་། མངོན་མཐོ་ཕལ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཚད་མས་སྒྲུབ་པ་ན། དང་པོར་ངེས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཚད་མས་བསྒྲུབས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་མངོན་མཐོ་ཚད་མས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སླུའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན།[༡༨] །ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐབས་དང་བཅས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཚད་མས་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་རྗོད་བྱེད་ལུང་གི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་གྲུབ་པ་ན། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། བསྟན་པའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་དགེ་འདུན་ཡང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཞག་གཅིག་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་གྲུབ་པ་ན། རིགས་ཅན་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ངེས་ཤེས་གཏིང་ཚུགས་པ་སྐྱེས་ནས། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྔར་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་། སྐྱེས་པ་རྣམས་སླར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། ཐར་པ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཞག་གཅིག་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོན་པར་ཡིད་ཆེས་ནས། དེས་བསྟན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་འཐོབ་ཀྱི། ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་

ཏུ་གྱུར་པ་སེར་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ནི། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་སྐྱེས་ཏེ། ཆོས་འདི་པའི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གཞན་གྱི་བདེ་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ཤིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་ཀྱང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་གྲུབ་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཉིད་འཇིག་རྟེན་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དབང་ཕྱུག་དང་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་སྐྱོན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་མ་གྲོལ་བ་དག་ནི། གཞན་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམས་དང་ནུས་པ་སོགས་ལ་མཐའ་གཞན་དུ་སྲིད་པའི་དོགས་པ་བཅད་པ་ན། ཕྱུགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྒྱུར་དང་། ལུས་གདུང་བའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་ཅིང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་སྨྲ་བ་སོགས་མཐའ་དག་ཁྲིས་པ་བརྫོལ་ཐབས་སྨྲ་བའམ། ཚད་པས་ཉེན་པ་མེའི་འོབས་སུ་འཇུག་པ་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ནས། རྒྱལ་བའི་ལུང་གི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ཐོས་བསམ་གྱི་གཞི་དང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་སྒོམ་པའི་གཞིར་ངེས་ནས། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་སྒོ་ནས། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་སོགས་ཀྱི་ཉེས་བཤད་ཀྱིས་བློ་མིག་ལྡོངས་པར་བྱས་པའི་མཐུས། འཇིག་རྟེན་འདིའི་བདེ་བ་ཙམ་ཞིག་གི་ཕྱིར་སྲོག་གཅོད་པ་སོགས་ལ་ཅི་དགར་འཇུག་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་ན། ཉེས་པར་སྤྱོད་པའི་ལས་ལམ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་ལ། འཇིག་རྟེན་གཞན་གྱི་བདེ་བ་དག་ལ་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་དག་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་སྤངས་ནས། དཀར་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་དུ་ལེན་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་པར་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག།

དགོས་པ་དེ་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་དགོས་པ་དེ་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ལྟར་ཚུར་མཐོང་གི་སྐྱེ་བོས་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྐྱེ་བ་ཡང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་མེད་པ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་ཚུལ་གསུམ་མཐའ་དག་ཀྱང་མཐར་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དགོས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ནས་སྒྲུབ་དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་ནས་ལོག་པའི་ལམ་སྤངས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་ཚུལ་གཞན་གྱིས་བསྒྲི་བར་མི་ནུས་པའི་བློས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པ་ནི་སྟོན་པ་དང་། བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་དང་དེའི་ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སོགས་ལ་རག་ལས་ལ། དོན་དེ་དག་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ནི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་གཞན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

དགོས་པ་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གཅེས་པར་གཟུ་བར་གདམས་པ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གཅེས་པར་གཟུང་བར་གདམས་པ་ནི། རང་གཞན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་ནི། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། ཐ་ན་ལྷོ་བ་ཁེངས་པ་ཙམ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་ཀྱང་། བཟའ་བཏུང་ཁོ་ན་གཅེས་སྤྲས་སུ་འཛིན་པར་

མཐོང་ན། གོ་འཕང་མཆོག་དོན་དུ་གཉེར་བར་ཁས་འཆེ་ཞིང་། དབང་པོ་རྣོན་པོ་རྟོག་པ་སྤྱོན་དུ་གཏོང་བར་ཁས་འཆེ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མཆོག་ཐབས་དང་བཅས་པ་ནི་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྩུལ་གང་ལ་རག་ལས་པ་དེ་ཉིད་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་འཛིན་པར་མི་བྱེད་པར། བསྟན་བཅོས་འདི་དག་རྟོད་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཤུན་ལྤགས་དང་འདྲ་བར་བཟུངས་ནས། ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡང་རྣ་བའི་ལམ་དུ་སྦོན་ཆད་མ་ཞུགས་ན། དོན་ལ་མཁས་པ་ལྟ་སྒོམས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་བླུན་པོ་རིའི་ཤུག་ཏུ་ཚེ་ཡོལ་བར་བྱས་པ་ཙམ་གྱི་ང་རྒྱལ་འབབ་ཞིག་ལ། རང་གི་ཡིད་སྙིང་ནས་རངས་པར་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཚིག་འབྲུ་བྲུང་རྒྱལ་དུ་སླས་པ་དག་ལ་བསམ་གཏན་པའི་མན་ངག་ཏུ་མིང་བཏགས་ནས་སྙིང་པོ་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལྟ་སྒོམས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དད་པར་བྱ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་དད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་ནི་བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་ལྷུ་བའི་རྟོག་པོ་ལ་ཤཱང་པའི་སྐྱེགས་འཆའ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྡེ་སྣོད་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་འཇུག་པ་ན་ཡང་། རང་གཞན་གྱི་འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་གི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་དུ་དཔྱོད་པའི་བློས། མཉན་པ་དང་སེམས་པ་སོགས་ལ་འབད་པར་བྱའི། རང་གི་བློ་པོ་འགའ་ཞིག་དང་ཁ་གཤགས་འགྲེད་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ཞུགས་ན། རང་ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལ་མ་གུས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བས། ཤེས་ལྡན་དག་གིས་རང་གི་བློ་སྐྱོན་གྱིས་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་མ་རུངས་པར་མ་བྱེད་ཅིག།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ལུས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལས་དང་པོ་ལུས་ངོས་གཟུང་བ།

བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ལུས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ལུས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རིགས་སྒོ་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ལྟར་སྣང་བཅས་པ་བདག་རིག་བྱེད། །སྒྲུབ་པ་དང་ནི་སུན་

འགྲེན་ངག །ལྟར་སྣང་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་ཕྱིར།[༡༠] །ཅེས་གསུངས་པས། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་གཉིས་སོ།།

དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར། དོན་ལ་གནས་མི་གནས་ནི། གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་མ་སོང་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་སྐྱོན་མེད་རྗེས་དཔག་དང་། མངོན་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་སྐྱོན་མེད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས། མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་གསུངས་ལ། བློ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་བསླུ་བར་འགྱུར་བས། ལམ་གྱི་གོལ་ས་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། མངོན་རྗེས་ལྟར་སྣང་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། རང་གིས་ངེས་ནས་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་ཕྱི་མ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གི་དཔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་སུན་འབྱིན་བསྟན་ལ། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུབ་ངག་གསུངས་ཤིང་། གོལ་ས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ལྟར་སྣང་གཉིས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི། ལེའུ་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུའོ། །འོ་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་ལེའུ་དྲུག་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེ་བརྟག་པ་དང་། སེལ་བ་བརྟག་པ་གཉིས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུར་འདུས་ལ། ལྟག་ཆོད་བརྟག་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུར་འདུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་མདོ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས། རིགས་པའི་ཐིགས་པ་རྣམས་ནི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཅིང་། སྡེ་བདུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལྷག་མ་བཞི་ནི་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་གི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་གྱི། ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མིན་ལ། དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་བརྟག་པ་རང་དོན་ལེའུ་དང་། རྒྱུད་གཞན་སྒྲུབ་པ་མངོན་སུམ་ལེའུ་དང་། རྩོད་རིགས་ནི་གཞན་དོན་ལེའུ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལ་ལེའུ་བཞི་བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་

གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་གསུངས་ལ། སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་ཚད་མས་སྒྲུབ་པ་ཡང་། གདན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པས། དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་རང་དོན་ལེའུ་བསྟན་ལ། གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་མཐར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་པས། དེའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་གསུངས་ཤིང་། རང་གིས་ངེས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཐབས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གཞན་དོན་ལེའུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ཐར་ལམ་སྣང་རྩེའི་འབྱུང་གནས་སྡེ་བདུན་གཞུང་། །སྒོམ་འགྲེལ་གེ་སར་གསལ་བའི་རྩ་སྐྱེས་ལ། །མཁས་རློམ་བླ་འོད་གཞན་དག་པདྨོའི་དགྲ །བདག་བློའི་ཉིན་བྱེད་འབའ་ཞིག་སྣང་བར་ཟད། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།། །།

གཞུང་དོན་དངོས་རྒྱས་བཤད།

རྩ་བའི་ས་བཅད་དང་པོ་ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག ཤེས་བྱེད་བློའི་རྣམ་གཞག ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་རྣམ་གྲངས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་གསུམ།

རྣམ་གྲངས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་དང་ཤེས་བྱ་དོན་གཅིག་ལ། ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། སྒྲ་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་གཞལ་བྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱའང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འདི་ལྟར་སྨྲ་བའི་གྲོལ་བ་དེས། ཡུལ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་ན། བློ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ནའང་། བློ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་སྙམ་དུ་བསམས

པར་ཟད་ལ། དེ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མེའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱུ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། ལྟོ་ལྡིར་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཡུལ་དང་ཤེས་བྱ་དོན་གཅིག་པ་འབུད། ཞུད་མཚམས་ཀྱང་ཁས་བླངས་སོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ།[༡༧] །ཞེས་པ་དང་། གཅིག་ཉིད་ཅེ་ན་ཕོ་བོའང་འདོད།[༡༨] །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་མཐོང་ངོ་། །སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་རྒྱང་འཕེན་པའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བརྗོད་ན་ཅི་སྨྲ། མ་ཁྱབ་ན། གཞལ་བྱ་མེད་པའི་ཚད་མ་སྲིད་པའམ། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་རུང་གཅིག་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞལ་བྱ་མེད་པའི་ཚད་མ་ཡོད་ན། འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་སོགས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ན། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་ཁྱེད་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། གཞུང་ལས། མེད་པ་ངེས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་ནི། །མིན་ལ་མ་ངེས་པ་ཉིད་དམ། །དེ་ངེས་ཚད་མ་གཉིས་པ་ཉིད།[༡༩] །ཅེས་སོགས་བཤད་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

རྩ་བའི་ཐལ་བ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མི་སྲིད་པ་འདོད་ཅེ་ན། འོ་ན། ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་གི་མེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་གང་ཞིག །ཡོད་ན་དམིགས་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་སྨྲ་མ་ཁས་བླངས། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དམིགས་སུ་རུང་བའི་མེད་པ་ནི། །མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན།[༢༠] །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་དུ་མས།[༢༡] ཡོད་ན་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་ལན་གཅིག་མིན་པར་བཤད་པའི་

ཕྱིར་དང་། ཡོད་ན་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་ན། རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྭ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་གང་ཡང་མེད་པས། དེ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་དགེ་བ་ལ་འབད་པ་དང་། མི་དགེ་བ་སྤོང་བ་དང་། ལམ་ལ་བསླབ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་གི་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྟེང་གི་དུ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མེད་ཅེ་ན། སྤྱི་མཚན་དོན་དམ་པར་གཞལ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་སུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྨྲོས་ཤིག

གཞན་ཡང་། སྤྱི་མཚན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་མཚན་ཁོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་འབུད། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དམིགས་པ་དང་། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མས་དམིགས་པས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མས་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་འཇོག་པ་གང་ཞིག ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མས་དམིགས་པ་དང་། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མས་དམིགས་པས་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ནི་བློ་འཁྲུལ་པས་ཡོད་པར་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲ་རྟག་པ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། བློ་འཁྲུལ་པས་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་མི་རྟག་པར་ཐལ། བློ་འཁྲུལ་པས་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མཁས་པར་རློམ་པ་ཁ་ཅིག །ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་འཇོག་མཚམས་ལ་རྨོངས་པས་སེལ་ངོར་སྒྲ་རྟག་པ་ཡང་ཡིན། མི་རྟག་པའང་ཡིན། ཅེས་སྨྲ་དགོས་པར་བྱུང་སྟེ། ལུགས་འདི་ལ་ཐ་སྙད་དུ་དངོས་འགལ་མི་སྲིད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་སྐབས་སུ། རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྭ་བ་དང་རྭ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པ་དང་། སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་མཚུངས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཁྱེད་རང་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱས

པས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར་ལ། འདི་ལས་ཡོངས་པའི་ཁས་ལེན་ཅི་ཡོད་ཤེས་ལྡན་དག་གིས་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག།

གྲོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀར་ཡང་། ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དང་ཡོད་པ་དོན་མི་གཅིག་གོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འདི་ལ་ཡང་སྐྱོན་མཚན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་གོང་གི་སྐྱོན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་རྣམས་འབྱུང་བས། གཞལ་བྱ་དང་ཡོད་པ་འདོན་པ་བརྗེས་ལ་ཕལ་ཆེ་བ་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག གཞན་ཡང་བདག་མེད་པ་མེད་པར་ཐལ། བདག་མེད་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་མེད་དགག་ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་དུ་ཁྱེད་རང་འདོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་རིགས་པས་ཀྱང་གནོད་དོ། །རྩ་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། བདག་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཡང་དག་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་རྣམས་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་པར། མེད་ན་མེད་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དེ་ལས་གཞན།[༢༨] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལན་དུ་མར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་པ་དངོས་པོ་བ་མི་སྲིད་པར་ཁྱོད་རང་ཡང་འདོད་ཅིང་། རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ཡང་མེད་དོ།།

ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དམ་རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཆ་མེད་པ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པའི་མཁས་རློམ་དེ་དག་ཉོན་ཅིག མདུན་གྱི་གཞིར་བསྐལ་དོན་ཤ་ཟ་ཡོད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེར་བསྐལ་དོན་ཤ་ཟ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། ཕུང་པོ་བཞི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་གཞིར། བསྐལ་དོན་ཤ་ཟ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཡུལ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་། ཡོད་པ་དང་། གཞི་

གྲུབ་པ་རྣམས་ནི། དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན། གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པོ་ན།[༡༧] །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ།[༡༨] །ཞེས་སོགས་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེར་བའི་ནུས་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས། ནུས་པ་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་གཞལ་བྱ་འམ། རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་གཞལ་བར་བྱ་བ་རང་མཚན་གཅིག་པོ་ནར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱེད་རྒྱས་པར་འདིར་མི་བརྗོད་དོ། །འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན།[༡༩] །ཞེས་ཡོད་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། ཡོད་པ་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མིན།[༢༠] །ཞེས་པ་ལྟར། ཡོད་པ་དང་ཚད་མས་དམིགས་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་རང་དབང་བར་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲ་སྤྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱར་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོད་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། ཡོད་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་[༢༡]བའི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་དང་། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་པའོ། །གཉིས་ཀའང་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་། སྒྲ་དོག་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྤྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྱར་ནས། ཡོད་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས།[༢༢] ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག །ཡོད་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་པ་མིན་གྱི། དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དག་པ་བར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཏེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་བློའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ན། ཡོད་པ་དེ་དངོས་པོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བློའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། སྐྱེ་ལྡན་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་བལྟོས་[༢༣]པ་བའི་རྟགས་མིན་པ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ།།

མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བློས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཆོས། ཆོས་ཞེས་མ་སྨོས་ན། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་བས་བཟུང་བའི་ཟླ་གཉིས་སོགས་ཡུལ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་དང་ཤེས་བྱ་དོན་གཅིག །ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དོན་གཅིག་ཅེས་ཟེར་ཏེ། འོ་ན། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པས་བཟུང་བའི་ཟླ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས། མ་ཁྱབ་ན་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དོན་གཅིག་པ་འབུད། ཕྱུད་མཚམས་ཀྱང་ཁས་བླངས་སོ། །མ་གྲུབ་ན་བློས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་འབུད།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བློས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། འགའ་ཞིག་ན་རེ། འོ་ན་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་བློ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡུལ་ཡིན་ན། བློས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཅེས་དང་། ལོག་ཤེས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པར་བྱེད་ལ། རྒོལ་བ་དེ་ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་གཅིག་ཏུ་སྨྲའོ། །དེ་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡུལ་ཡིན་ན། གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ལོག་ཤེས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་ནི། ཟླ་གཉིས་ཀྱང་ཟླ་བ་གཉིས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཐལ། དེས་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམས་པའོ། །འདི་ནི་བློས་རིག་བྱ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དེའི་རིག་བྱ་ལ་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་བཀོད་པ་འགའ་ཞིག་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ལ། འདི་དག་ནི་སྤྱི་ཁྱབ་སློས་ཁྱབ་མ་ཕྱེད་པའི་བབ་ཅོལ་ཏེ། གནོད་བྱེད་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།།

སླས་པ། སྤྱི་ཁྱབ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །སློས་ཁྱབ་རྩིག་པའི་ཞུག་གཉིས། །མཚུངས་པར་རློམ་པའང་མཁས་ཡིན་ན། །འདི་ན་མི་མཁས་སུ་ཞིག་ཡིན། །སྐལ་ཚད་ནགས་ཀྱི་སྨན་ཁྲང་ན། །ཉི

མའི་འོད་ལས་མི་ཁྱེར་བྲིན། །དུག་སྡོང་ལྗོན་ཤིང་རྒྱས་པའི་སར། །སྨན་གྱི་མྱུ་གུ་ག་ལ་སྐྱེན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་དང་གསུམ། མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན། དོན་བྱེད་ནུས་པ། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་། དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས། ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། རྩལ་འདི་གྲངས་ངེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པས། ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཞེས་པའི་དབྱེ་སྒོ་གསུམ་པ་དོན་མེད་ལ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གང་དང་ཡང་རིགས་མི་གཅིག་པའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་དོན་མེད་ཅིང་། ཡུལ་གྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ན། གསུམ་ག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་གྱི་གསལ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་རང་གི་གསལ་བ་དུམ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་། ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་ན་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་དགོས་ན། གཞི་མཐུན་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་པའི་ཆོས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀ་བུམ་གཉིས་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་ན། དངོས་མེད་ལ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཡུལ་ལ་དབྱེ་ན་དབྱེ་སྒོ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཡུལ་ཅན་ཚད་མའི་འཇལ་རྩལ་ལམ་སྣང་རྩལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར་གཉིས་སམ། རང་མཚན་དང་། སྤྱི་མཚན་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་རེ་ཤིག་མངོན་ལྐོག་གཉིས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས།

མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར་བཤད་པ།

དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། འགའ་ཞིག་མངོན་ལྐོག་གི་མཚན་ཉིད། མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱོང་བའི་རྣམ་པས་[༡༩]རྟོགས་པར་བྱ་བ། རྗེས་དཔག་གིས་འབྲེལ་བ་ལས་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་གསུང་བ་ནི། སྐབས་འདིར་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། སྔོན་པོ་སོགས་མངོན་གྱུར་འགའ་ཞིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྐྱོང་བའི་རྣམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པས་ཤེས་པ་གང་དང་ཡང་སྐྱོང་བྱ་སྐྱོང་བྱེད་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་འདི་ལྟར་བཞག་ནས་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ། ལ་རྒྱབ་ཀྱི་མེ་ལྟ་བུ་རེས་འགའ་རྟགས་ལས་རྟོགས་ལ། རེས་འགའ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ། ཉེ་ཚེ་བའི་ལྐོག་གྱུར་ཅེས་བཞེད་པ་དང་། མངོན་ལྐོག་འགལ་བར་བཞེད་པ་རྣམས་ནང་འགལ་བར་མངོན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་འགལ་བར་ཐལ། མངོན་ལྐོག་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར། མ་གྲུབ་ན་དངོས། འདོད་ན། ལ་རྒྱབ་ཀྱི་མེ་རེས་འགའ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས། རེས་འགའ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་འགྱུར། ཡང་འགའ་ཞིག་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ལྐོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། མངོན་ལྐོག་འགལ་བར་འདོད་པ་ལ་ཡང་། མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པར་འགལ་བར་ཐལ། མངོན་ལྐོག་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་གི་མེ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ།།

གཞན་ཡང་། མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། མངོན་ལྐོག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨྲས་ནས། མངོན་ལྐོག་འགལ་བར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ། སྐྱོན་དེ་ཉིད་སོ་ན་གནས་སོ། །འགའ་ཞིག །མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་ནས། དོན་རིག་མངོན་སུམ་

རྣམས་ཀྱིས་དོན་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་རྟོགས་ཞེས་སྨྲ་བ་ན་དངོས་སུ་འགལ་བ་སྨྲ་བར་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་སྣང་བར་སྨྲའི། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་རྟོགས་པར་མི་སྨྲའོ་ཞེ་ན། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སྣང་ན་ཡུལ་གཅིག་ཀྱང་འདོད་མི་འདོད་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ལ་ཡུལ་སྣང་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་ན་ཡང་ཡུལ་གཅིག་འདོད་མི་འདོད་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་ཡུལ་རྟོགས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཅེས་བརྗོད་ན་ཅི་སྨྲ། དེས་ན་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ།།

རང་ལུགས་ནི། མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། མངོན་སུམ་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ལྐོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ།།

དབྱེ་བ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་དང་། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་རང་མཚན་ལྟ་བུ། རེས་འགའ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་གཉིས། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་རང་མཚན་པ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཉིས། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་པ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བློ་ལ་བལྟོས་ཏེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར་རམ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་བློ་ལ་བལྟོས་ཏེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར་རམ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཐུན་མོང་དུ་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་དངོས། འདོད་ན། རེས་འགའ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་འགྲུབ། མ་གྲུབ་ན། རེས་འགའ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་འགྲུབ་བོ།།

གསུམ་པ་ལྟར་ན། གནས་སྐབས་ལྟ་བྲལ་གྱི་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ངག་ཀུན་སློང་གི་གང་

ཟག་པ་རོལ་པོའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་རང་མཚན་རེས་འགའ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་འབྱུང། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་ཚད་མས་འཇལ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་མངོན་ལྐོག་གི་དབྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་འདི། ཚུར་མཐོང་གི་བློའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། འོ་ན། སོ་སྐྱེ་ལྷའི་མིག་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་འཇལ་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པར་ཐལ་ལོ། ཁྱབ་སྟེ། ལྷའི་མིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་ཆོད་[༣༥] བསྐལ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། མངོན་གྱུར་ལ་དབྱེ་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གཉིས། ལྐོག་གྱུར་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་གསུམ་མོ།།

གསུམ་པ་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་ལྐོག་གཉིས་འགལ་ཏེ། གང་ཟག་གང་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ། དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་མིན། གང་ཟག་གང་ལ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ། དེ་ལ་མངོན་གྱུར་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་ལྐོག་གཉིས་རྟོགས་པ་པོ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་བལྟོས་ནས་མི་འགལ་བས་མི་འགལ་བར་འདོད་ན། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡང་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཡུལ་སོ་སོ་ལ་བལྟོས་ནས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ཡོད་མེད་མི་འགལ་བར་ཐལ། གཞི་སོ་སོ་ལ་བལྟོས་ནས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར་ཏོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། གང་ཟག་གཅིག་ལ་བལྟོས་ཏེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་གོ་ཆོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་ལ་བལྟོས་ཏེ་འགལ་བས་འགལ་བའི་གོ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྒྱུ་འབྲས་འགལ་བར་ཐལ། གང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན། གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་[༣༦]བ་ཡང་ཞེ་འདོད་ལ་ཁས་ལེན་

པས་འཁོར་གསུམ་མོ།།

དེས་ན་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་དང་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བློ་གང་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་སོང་བ་བློ་དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས། བློ་གཅིག་གི་ངོར་ཆོས་གཅིག་དུས་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་དང་དུས་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། གཞལ་བྱ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། གཞལ་བྱ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གསུམ་མི་འགལ་བར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་ཁྱབ་ལྡོག་ཁྱབ་གསུམ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སེལ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པས་བསལ་གཞི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ལ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཅི་སྨྲ། གྲངས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྔ་མ་ལ་ཡང་འདོད་དོ། འོ་ན་མངོན་སུམ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལས། །གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས། །ཚད་མ་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་དང་།[༣༧] །ཞེས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། འོ་ན། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །དེ་ཡི་མ་གྲུབ་བཟློག[༣]དོན་དང་། །འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན།[༣༨] །ཅེས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

དེས་ན། གཞན་དུ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་མི་འགལ་བས། ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་མི་འགལ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་གཞལ་བྱ་མངོན་ལྐོག་མི་འགལ་བ་ལ། ཚད་མ་གཅིག་ལ་བལྟོས་ཏེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་དང་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་མི་འགལ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟས། མངོན་སུམ་དང་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་རྟོགས་པ་པོ་དང་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན། ལྟ་བ་པོ་དང་སྣང་བ་དག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ན། མངོན་སུམ་དང་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ།[༤༠] །ཞེས

གསུངས་པའི་དོན་ནི། མངོན་སུམ་དང་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་། རྟོགས་པ་པོ་དང་དུ་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་བལྟོས་ནས་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་མ་བལྟོས་པར་ཅི་རིགས་ནས་མངོན་ལྐོག་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་ནས་མངོན་གྱུར་ཀྱང་ལྐོག་ཏུ་འགྱུར། ལྐོག་གྱུར་ཀྱང་མངོན་དུ་འགྱུར་བས། མཚན་ཉིད་འཆོལ་བ་སྟེ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཤཱཀྱ་བློས། འཆོལ་བར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡང་ལྐོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡང་གཞན་དུ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།[༧] ཅེས་བཤད་པ་དང་ཡང་ལེགས་པར་འགྲིག་གོ །དེས་ན་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དེའི་དོན་མངོན་ལྐོག་འགལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རྟོགས་པ་པོ་གཅིག་ལ་བལྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པར་བཟུངས་ནས་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་མ་སྤེལ་ཅིག

ད་ནི་འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱིས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་སྨྲ་ན། འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞལ་བྱ་དེ་ཁོ་ལ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ན་ཁོས་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་སྙམ་དུ་དོགས་ན། དེ་ལ་ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་ཡི་ཉོན་ཅིག །ཡུལ་མངོན་གྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་དང་ཡུལ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། འདི་ལྟར། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དེ་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་ན་ཤུགས་ལ་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་ལ་དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་གང་ཡང་མིན་པའི་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཤུགས་རྟོགས་ཡིན་པའང་མི་འཐད་དེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་གཞལ་བྱ་འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན། དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་སྤྱིའི་དོན། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཤིང་

རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་རྗེས་ཀྱིས་བློ་གཞན་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་འདྲེན་པ་ནི། ཡུལ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཡུལ་དེ་ལ་ད་ལྟ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ཀྱང༌། ཚད་མ་དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་སྐབས་དང་མཐུན་པར་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཚར་བས་ཕྱིས་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མ་གཞན་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་ངེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་གཞལ་བྱ་དེའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་སྔོན་པོ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་གཞལ་བྱ་དེའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ལ་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཆོས་གཞན་ལ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་ངེས་པ་དྲངས་སྟོབས་ཀྱིས། དེའི་སྟེང་གི་བུམ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་ཤར་ཀྱང་བུམ་ཡོད་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཅིང༌། བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་བུམ་མེད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པའི་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ། ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེང་གི་བུམ་མེད་དེ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་བུམ་མེད་དེ་དོན་གཞན་གང་ཞིག །དེ་ལ་བུམ་མེད་དེའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བུམ་མེད་དེའི་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་མེད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་ལ་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་ངེས་པ་རང་དབང་དུ་འདྲེན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་སྟོ་མ་མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བློའི་ཡུལ་ཡིན་ན་བློ་དེའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་སྒྲ་དེའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ། མངོན་

སྒྲ་དེ་ཐུམ་མེད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཅིང་། ཐུམ་མེད་ལ་མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ན། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་རྗེས་གང་རུང་ཡིན་དགོས། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་རྗེས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ན། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་དེ་ལ་མངོན་རྗེས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པས་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཁྱབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་སྣང་ཡུལ། གཟུང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ། གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཡུལ་ཡིན་ན་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་རྟགས་ཁས་བླངས། འདོད་ན། ཞུམ་པའི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་སྣང་ཡུལ་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རང་གི་གཞལ་བྱ་དེའི་དོན་སྤྱི་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་གཞལ་བྱ་དེའི་དོན་སྤྱི་དངོས་སུ་ཤར་ནས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ལ་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བའི་ཆོས་གཞན་ལ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ། སྒྲའི་སྟེང་གི་རྟག་པ་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་དངོས་སུ་མ་ཤར་ཡང་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཅིང་། བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཙམ་གྱིས་ཚད་མ་གཞན་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཡང་རྗེས་དཔག་དེ་སྒྲའི་སྟེང་གི་རྟག་པ་མེད་པ་དེ་ལ་མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྔར་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ། ཐུམ་མེད་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་མངོན་སུམ་དེ་ཐུམ་མེད་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཐལ་བ་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་ནི། ཁོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཁོའི་གཞལ་བྱ་གང་ཡིན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྟོན་པ

མ་ཡིན་གྱི། ཁོ་ཆོས་དེ་ལ་རྟུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། ཁོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཁོའི་གཞལ་བྱ་གང་ཡིན་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་ན། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས་ཞེས་སོགས་ནང་འགལ་གྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མས་གཞལ་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཞལ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་ཐལ། དེས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་སྒྲོ་བཏགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྔ་མ་འདོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཁོ་ཆོས་དེ་ལ་རྟུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་སྒྲོ་བཏགས་མ་ཡིན་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་མ་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཅིང་། ཁོ་ཆོས་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཁོ་ཆོས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཁྲུལ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །འདིས་ཆོས་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ལ་མངོན་རྗེས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པའི་རྩ་བ་ཕྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཁོ་བོ་ལ་རིགས་པའི་གསང་ཚིག་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེ་མངས་ཀྱིས་དོགས་པས་མ་བྲིས་སོ། །

ད་ནི་འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟགས་ཡང

དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ་མ་ཁྱབ། གལ་ཏེ་མ་ཁྱབ་ན། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན།[༦༡] །ཅེས་པའི་གཞུང་ཇི་ལྟར་འཆད། འོན་ཏེ། ཁྱབ་ན། སྒྲ་མཚན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས།[༦༢] །ཞེས་སོགས་དང་འགལ། འདོད་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་དུ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། ཤེས་ལྡན་དག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་འབྱུང་བ་བདེན་གྱིས་དང་། ཁོ་བོས་བཤད་པ་འདི་ཉིན་ཅིག སྒྲ་མཚན་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན།[༦༦] །ཅེས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། གཞུང་དེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཞིག་འཇལ་བས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་སྒྲ་མཚན་འཇལ་ན། གཞི་དང་འབྲེལ་བར་འཇལ་བའམ། མ་འབྲེལ་བར་འཇལ་ཞེ་ན། གཞི་དང་འབྲེལ་བར་འཇལ་བས་ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདི་ལྟར། སྒྲ་མཚན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་སུ་འཇལ་བར་ཐལ། བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་དེ་ཁྱོད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ། གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་སྟར་ནས་ཚད་མས་ངེས་ཟིན། མ་བརྗེད་པར་ཡོད་པའི་གྲོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེས་གཞལ་བར་ཐལ། དེས་སྒྲའི་སྟེང་དུ་གཞལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་དཔག་དེ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། ཚད་མ་གང་རུང་གཅིག་དོན་མེད་དུ

འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ངེས་མི་རྟག་པ་འཇལ་བ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཚད་མ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀས་མི་རྟག་པ་གཞལ་ཙམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། འཇལ་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔ་མས་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བར་མ་གཞལ་ཅིང་། ཕྱི་མས་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བར་གཞལ་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་དང་འབྲེལ་བའི་མི་རྟག་པ་གཞལ་བས་མི་རྟག་པ་གཞལ་བར་མི་འགྱུར་ན། སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་སྔོན་པོ་བཟུངས་པས་ཀྱང་། སྔོན་པོ་བཟུངས་པར་མི་འགྱུར་བར་མཚུངས་པས། སྔོན་པོ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱིར་ཚད་མ་སྔ་མས་གཞལ་བའི་དོན་འཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།[55] །འདི་དག་ལ་མཁས་རློམ་ཕལ་ཆེར་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ཡང་མ་ཞུགས་པར་སྣང་ཞིང་། ཅུང་ཟད་ཞུགས་པ་དག་ལ་ཡང་གང་ཅི་ཡིན་གཏོལ་མ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ་།།

ཐྲ་འོད་རིག་པའི་ཆུ་ཤེལ་ལས། །མུ་ཏིག་ཕྲེང་འདྲའི་ཆུ་རྒྱུན་འཛག །བདག་བློའི་ཉི་འོད་ལྷུང་བ་ཡིས། །སྐྱོན་མེད་ལེགས་བཤད་འདབ་སྟོང་རྒྱས། །འདི་གཉིས་ས་གསུམ་འཇིག་རྟེན་ན། །འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་མཛེས་ཆོས་ཡིན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་བཤད་པ།

ད་ནི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ་དང་། རང་སྤྱི་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས།[56] །ཞེས་པས་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན། དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིས། །རྟོགས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞེད།[57] །ཅེས་སོགས་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྟགས

སུ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་མེད་ལྟ་བུ་སྤྱི་མཚན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་རང་མཚན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་དང་། སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་འཇལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས། ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་ཉིད། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས།[༤༨] །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིས། །རྟོགས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞེད།[༤༩] །ཅེས་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན། དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར།[༥༠] །ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཀྱང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་མི་ནུས་པའི་ཆོས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲ་དོན་བཤད་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་གི་ངོ་བོ་དགག་བྱ་སོགས་གཞན་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་རང་དབང་དུ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་རང་དབང་བ་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་གཉིས།

རང་གི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ།

དང་པོ་ནི། གཞན་དག་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་དྲུང་། དོན་བྱེད་ནུས་

པ་སོགས་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དོ། །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ། རང་མཚན་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོར་འདོད་པས། དངོས་སྨྲ་བ་འདོད་པའི་རང་མཚན་གྱི་དོན་ལྡོག་དེ་བཀག་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་སྨྲ་བས། རང་མཚན་གྱི་དོན་ལྡོག་ཏུ་གང་འདོད་པ་དེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་དང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་སོགས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་སྐབས་འདིར་རང་མཚན་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་མིན་ནོ། །

རང་ལུགས་ནི། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་མིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་མཚན་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ལ། གཞན་དག་གིས། ཤར་ན་ཡོད་ན་ནུབ་ན་མེད་པ་སོགས་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དང་། ཁ་སང་ཡོད་ན་དེ་རིང་མེད་པ་སོགས་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དང་། ཁྲ་བོ་ལ་ཡོད་ན་ནག་སྒྲུར་ལ་མེད་པ་སོགས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས། ཁ་ཅིག་ནི། དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་སོགས་རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། རང་མཚན་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ལ། རང་མཚན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་། རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མེད་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་ཡང་རང་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ལ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །མཁས་པར་རློམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ལ། རང་མཚན་ཡིན་ན་གསལ་བ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་འགལ་བས། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཆ་མེད་ཡིན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་སོགས་ནི་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྫས་སུ་གྲུབ་ན་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཡོད་ན། དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། ཐ་དད་ན་བུམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཅིག་ན། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བུམ་པ་མཐོང་བ་ན་དངོས་པོ་ཡང་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་ཁྱབ་ན། མངོན་སུམ་སླུ་བ་འཇུག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀ་བ་དང་དངོས་པོ་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀ་བུམ་སྐྱེ་འགག་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཀ་བུམ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཡང་དངོས་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ཀ་བ་ཡང་དངོས་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་གསུམ་ག་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་དང་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་རང་མཚན་རྫས་གཅིག་པ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་པོ་མཐོང་ནའང་སྐྱོན་ཡོད་དེ། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློར་ཐལ། དངོས་པོ་ཙམ་དེ་མཐོང་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དངོས་པོ་ཙམ་དེ་སྤྱི་ཡིན་པ་འབུད། འདོད་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་བུམ་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཁོ་རང་ལ་ཡོད་པའི་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་དང་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། རྫས་གཅིག་ན་ཁོ་ལ་ཡོད་པའི་རྫས་བརྒྱད་པོ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ན། བུམ་པ་ལ་ཡོད་པའི་རྫས་བརྒྱད་པོ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་བུམ་པའི་རྫས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་བུམ་པའི་རྫས་གཟུགས་ཀྱང་མེད། དྲི་རོ་རེག་བྱ་ས་ཆུ་མེ་རླུང་ཡང་མེད། སྒྲ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་པ་དེ་ཕྱིའི་བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིའི་བེམ་པོ་ཡིན་ན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་། བུམ་པ་ཙམ་དེ་རྫས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། གསེར་བུམ་དང་རྫས་གཅིག་ན་དེ་གསེར་བུམ་གྱི་རྫས་སུ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། གྲུབ་ན་དངུལ་བུམ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པར་འགྱུར། མ་གྲུབ་ན་གསེར་བུམ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །བུམ་པ་ཙམ་དེ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་རྫས་ཡིན་ནམ། ད་ལྟ་བའི་རྫས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ད་ལྟར་གྱི་བུམ་གསལ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པར་འགྱུར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་གསལ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཡང་མིན་ན། རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །བུམ་པ་དེ་འགག་གམ། མི་འགག་མི་འགག་ན[1]དངོས་པོ་མིན་པར་འགྱུར།

འགག་ན། བུམ་པ་འགགས་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་གསེར་བུམ་སོགས་སྐྱེ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཅིང་། རིགས་པ་དེ་དག་མཚུངས་པར་འཇུག་པར་མཐོང་ནས། མིང་ཚིག་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཡི་གེའི་ཐུང་མཐའ་ཨ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་པས། ཁོ་རྗེས་སུ་གྲུབ་ན་དེ་རྣམས་དང་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཞིག་པའི་དུས་ན་ཁོ་ཞིག་གམ་མ་ཞིག །ཞིག་ན། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་དང་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མའི་དུས་ན་ཁྱོད་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཞིག་ན་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་ཐལ། སྔར་མ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་མང་དུ་སྨྲ་ལ། རགས་པ་དང་རྒྱུན་ཡིན་ན་ཡང་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་བུམ་པ་རགས་པ་ཡིན་ཅིང་རྗེས་སུ་གྲུབ་ན། ཁོ་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་རྗེས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། རྗེས་གཅིག་ན། ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །རྗེས་ཐ་དད་ན། ཡན་ལག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་ཐེ་བྲག་པ་དགག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུན་རྗེས་གྲུབ་འགོག་པ་ལ་ཡང་། ཁོ་རང་ལ་ཡོད་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྣམས་དང་རྗེས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེས་བརྟགས་ན་གོང་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྨྲ་ཞིང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ད་ལྟར་བ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། བུམ་པ་གཞི་གྲུབ་དངོས་པོ་མིན་བུམ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་ཅེས་སྨྲ་ལ།

འདི་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག །དངོས་པོའི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན་ཅེས་དྲིས་པ་ན། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཡིན་ཅེས་ལན་འདེབས་ལ། མཁས་པར་རློམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། དེ་ཙམ་ཡང་སླ་མ་ནུས་པར་བུམ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་ཅེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང་། གཉིས་ཀས་ཀྱང་དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་སོགས་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལུས་ལ་དབྱུག་གུས་བསྣུན་ཅིང་མགྲིན་པ་ཞགས་པས་བཅིངས་ཏེ་སླ་བ་པོ་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པ་ལས། སྐྱེས་བུ་སྨྱར་མའི་དང་ཚུལ་ཅན་དག་གིས་ཚིག་གི་ཕྲེང་བ་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སླ་བ་ལྟར་འབྲེལ་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། འགལ་བ་ཙམ་ཞིག་སྙིང་པོར་ཟད་པའི་ཚིག

གི་ལྟོ་བ་ལ་སྣིང་པོའི་དྲོན་གྱི་རོ་ཙུ་ཏྟ་ཟད་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ད་ནི་དེ་དགག་པ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་མི་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་དེ་དགག་པ་དང་། དངོས་པོ་སོགས་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་མཚན་འཛལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཞུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཞུམ་པ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པ་འབུད། འདོད་ན། སྒྲ་དོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འགྱུར་ངོ་། །དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་རང་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ན། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྟགས་སུ་དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ན། སྔོན་པོ་སོགས་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་འགལ་ཏེ། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་གསལ་དངོས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་དོན་བྱེད་པར་གཞལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མས་དེར་གཞལ་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་འོག་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མེད་པ་རང་མཚན་དུ་འདོད་པ་དང་། ཞུམ་པ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའང་འགལ་ཏེ། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་གཅིག་ལས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡོད་ན་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་གསལ་དངོས། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཡིན་དུ་མ་ཡོད་པ་འབུད། ཁྱོད་ཡིན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་མི་འགྲུབ་ན། ཞུམ་པའང་རང་གི་

གསལ་བ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་གང་གིས་འགྲུབ་ལེགས་པར་སེམས་ཤིག ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན་ན། རང་མཚན་ཡིན་དགོས་ཞེས་སྨྲའི། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་རང་མཚན་ཡིན་ཅེས་མི་སྨྲའོ་ཞེ་ན། རང་མཚན་གྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་པ་ན་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པ་འདི་ནི། འགའ་ཞིག་དངོས་པོའི་མཚན་གཞི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་འོག་ཏུ་དགག་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དངོས་པོ་སོགས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་དང་དངོས་པོ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན། དངོས་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དགོས་པ་འབྱུང། མ་ཁྱབ་ན། མངོན་སུམ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཁྱོད་རང་ཡང་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ། འདོད་ན། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། རྫས་གཅིག་ན། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་སྐྱེ་འགག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ། །རྫས་ཐ་དད་ན། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་རྫས་དང་བུམ་པའི་རྫས་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་སྐྱེ་འགག་ཅིག་ཅར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཕྱོགས་འདི་ཁས་ལེན་པ་དག་ཁ་མཐུན་དུ་འདོད་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉོན་ཅིག །བ་ལང་དཀར་ཟལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་དང་བ་ལང་ནག་སྐྱུར་གྱི་རིགས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་རིགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་དཀར་ཟལ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་དེ་བ་ལང་དཀར་ཟལ་གྱི་རིགས་ཡིན། བ་ལང་ནག་སྐྱུར་གྱི་རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ལན་གདབ་པར་ནུས་པའི་མཁས་པ་ཡོད་ན། ཁོ་བོས་སྟོང་གདགས་པར་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས

ཅན། རྟོལ་བྱུང་གི་དངོས་པོ་དང་། རྟོལ་མ་བྱུང་གི་དངོས་པོ་གཉིས་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བར་ཐལ། རྟོལ་བྱུང་གི་དངོས་པོ་ཡང་མི་རྟག་པ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། རྟོལ་མ་བྱུང་གི་དངོས་པོ་ཡང་མི་རྟག་པ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བུམ་པ་ཡང་དངོས་པོ་དང་རྫས་གཅིག །ཀ་བ་ཡང་དངོས་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ན། ཀ་བུམ་རྫས་གཅིག་དགོས་པ་འབྱུང་། འདོད་ན། ཀ་བུམ་རྫས་མི་གཅིག་པ་འབྱུང་། མ་གྲུབ་ན། རྟོལ་བྱུང་གིས་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་དང་འགལ། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློར་ཐལ། བུམ་པ་མཐོང་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས་སུ་འབྱུང་། མ་ཁྱབ་ན། བུམ་པ་སྤྱི་ཡིན་པ་འབྱུང་། མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་གི་བློ་ཡིན་པ་འབྱུང་། བུམ་པ་སྤྱི་ཡིན་པ་ལ་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བུམ་པ་མཐོང་ན། སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་ཡིན་པས་ཁྱབ་མི་དགོས་ན།- དངོས་པོ་སྤྱི་ཡིན་ན་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་པོ་མཐོང་ན་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་ཡིན་དགོས་པ་འབྱུང་ངོ།།

གཞན་ཡང་རྫས་གཅིག་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། སྒྲ་དང་སྒྲའི་མི་རྟག་སོགས་རྫས་གཅིག་པ་རྣམས། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བློ་མ་འཁྲུལ་པས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་པ་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་ཟད་མོད། འདི་ནི་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་མ་དམིགས་པ་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་དང་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་དང་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཐ་དད་དུ་མ་དམིགས་པས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་དགོས་ན། སྒྲ་བདག་ཡོད་དུ་དམིགས་པར་ཐལ། སྒྲ་བདག་མེད་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲའི་སྟེང་གི་བདག་མེད་སྒྲའི་རྫས་ཡིན་ན། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་དམིགས་པ་ན་སྒྲའི་བདག་མེད་དམིགས་དགོས་ཀྱང་། རྫས་མ་ཡིན་པས་བདག་མེད་པར་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པར་མ་དམིགས་ཀྱང་བདག་ཡོད་པར་དམིགས་མི་དགོས་སོ། །ཞེ་ན། འདིར་ཡང་སྒྲ་མི་“རྟག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཆ་རྫས་སུ་གྲུབ་ན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མ་དམིགས་ན། གཅིག་ཏུ་དམིགས་དགོས་ཀྱང་། དེ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས

བརྗོད་པར་བྱའོ།[༤༣] ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཆ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཅེ་ན། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཐ་དད་རྗེས་སུ་གྲུབ་ན་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཐ་དད་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་པས། དེ་གཉིས་བདེན་པའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་ཡང་རྗེས་སུ་གྲུབ། མི་རྟག་པ་ཡང་རྗེས་སུ་གྲུབ། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་ཐ་དད་ཀྱང་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཆ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྒྲ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་མི་རྟག་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཀྱི་བདག་མེད་ཡིན་ན། རྗེས་སུ་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ཡིན་ན་བདག་མེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །དེས་ན་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་རྗེས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་མི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཆ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བས། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ན་ཚད་མས་གནོད་པ་འབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན། ཐ་དད་ཡིན་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ན། ཐ་དད་ཡིན་པ་མི་འཐད་དགོས་པ་འབུད་དོ། །ཞུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཞུམ་པ་ལ་སླུ་བ་འདྲུག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཞུམ་པ་དང་དངོས་པོ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། དེས་དངོས་པོ་ཡང་མཐོང་དགོས་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད།[༤༨] །ཅེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་བློ་གྲོས་མེད་པར། སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བབ་ཅོལ་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ཞུམ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཡོད་པ་འབུད། ཡོད་ན། དེ་དང་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་གཉིས་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། ཐ་དད་ན། རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མི་སྲིད་པ་འབུད། རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། དེ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དེའི་རེག་བྱ་ཡང་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་སླུ་བ་འདྲུག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་དེའི་རེག་བྱ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སོ། །ཡང་རྣམ་རིག

པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་འཇུག་གང་ཞིག སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་སྔོན་པོ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་དེའི་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལ་རང་རིག་གཞན་རིག་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་ཞིང་། འཛིན་རྣམ་ལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་མི་འཐད་ལ། རྣམ་པ་ཤར་ན་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་འཛིན་རྣམ་ལ་ཤར་བའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ནམ། ཐ་དད་ཡིན། གཅིག་ཡིན་ན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་དེའི་འཛིན་རྣམ་ཡང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཐ་དད་ཡིན་ནོ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་སྔོན་པོ་གཅིག་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བལྟས་པ་ན་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །མདོ་སེམས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ། སྐྱོན་འདི་ཡང་ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཆོས་ཅན། དེའི་གཟུང་རྣམ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རིག་དང་གཞན་རིག་ཀྱང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།།

[illegible] དྲིས་ན། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག[4] །ཅེས་སོགས་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས།[5] །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཆོས་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་ཁྱབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམ་སྤྱོད་པ། །མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལའང་།[6] །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་དུའང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ། ཆ་ཤས་མེད་པ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་མཐོང་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།[7] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་དང་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་དེ་དང་ཆ་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། རྣམ་རིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྔོན་འཛིན་མིག

ཤེས་དང་སྔོན་པོ་ཡང་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བ་བཞིན་དུ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱང་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བར་ཐལ་ལོ། །མདོ་སེམས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། རྟོག་པ་དང་དེ་མྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པ་བཞིན་དུ་དེ་མྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་སྒྲ་དོན་དངོས་སུ་སྣང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།།

གཞན་ཡང་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་གཟུགས་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྫས་གྲུབ་འགོག་པ་ན་བུམ་གཟུགས་དང་རྫས་གཅིག་གམ། ཐ་དད་བརྟགས་ནས་འགོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། རྟགས་གསལ་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་སོ། །གཞན་ཡང་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་རྫས་གཅིག་ན། བུམ་པ་ལ་ཡོད་པའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་པོ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་ཁས་བླངས་པས་ནི། བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་བུམ་པའི་རྫས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས། བུམ་གཟུགས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །བུམ་པ་ཕྱིའི་ཐེམ་པོར་ཁས་ལེན་པ་དང་། བུམ་པ་དངོས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ནང་འགལ་བའི་ཁུར་ཆེན་ཡིན་ནོ། །བུམ་པ་དེ་གསེར་བུམ་གྱི་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ན། གསེར་བུམ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་ཞེས་པ་ལ་ནི། རྫ་བུམ་ཆོས་ཅན། གསེར་བུམ་གྱི་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་བུམ་དང་རིགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་ལ། དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་རྫས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

བུམ་པ་ད་ལྟར་བའི་རྫས་ཡིན་ན། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་གསལ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ཡང་སྐྱོན་མིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ཞེས་པ། འདས་པ་ཡིན་པའི་བུམ་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་བུམ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་སང་ལྟ་བུ་ལ་འདས་པའི་དུས་སུ་བྱས་ནས་དེའི་དུས་ན་ཡོད་པའི་བུམ་པ་ཡིན་པ་ལ་འདས་པའི་བུམ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བུམ་པ་ད་ལྟར་བའི་བུམ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་རྫས་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བུམ་པ་འགགས་ན་བུམ་པ་འགགས་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་གསེར་བུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་འགྱུར། ཞེས་པའང་སྐྱོན་མིན་ཏེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འགགས་ན་ཁྱོད་འགགས

རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་གསེར་བུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འགགས་ཀྱང་ཁྱོད་འགགས་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བུམ་པ་དེ་ཁྱོད་འགགས་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་གསེར་བུམ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བུམ་པ་འགགས་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བུམ་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དངོས་པོ་ད་ལྟར་བ་འགགས་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་ད་ལྟར་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡི་གེ་རྫས་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ།((།ཆོས་གཅིག་ཡིན་པ་རྫས་སུ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། གྲུབ་ན། དེའི་སྔ་དྲོ་དང་གུང་དང་ཕྱི་དྲོ་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། དེའི་སྔ་དྲོ་ཞིག་པའི་དུས་ན་དེ་ཞིག་གམ་མ་ཞིག །ཞིག་ན་ཕྱི་དྲོ་སོགས་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་དྲོའི་དུས་ན་ཁྱོད་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །མ་ཞིག་ན་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་ཐལ། སྔར་མ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །གཞན་ཡང་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་ཐལ། སྔར་མ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ནི། བུམ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་འང་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་ཐལ། སྔར་མ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་དངོས། འདོད་ན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ། །ཆོས་གཅིག་ཡིན་པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ན། ཟླ་བ་དང་ལོ་དང་བསྐལ་པ་སོགས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་དགོས་པས། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ནས་འཚང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ།།

གཞན་ཡང་ཡི་གེ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མང་དུ་ཡོད་མོད། འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །རགས་པ་ཡིན་ན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན་ན། སྔོན་པོ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་འགལ། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གང་ཞིག །རྡུལ་ཕྲ་རབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྡུལ་ཕྲ་རབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རང་མིན་ཆ་ཤས་ཐ་དད་པ་དུ་མའི་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྔོན་པོ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ན། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཐལ།

གཞལ་བྱ་གང་ཞིག རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་རིག་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དོན་རིག་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུར་མཐོང་གི་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་འགལ་བར་ཐལ། རགས་པ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་འཇལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་མ་ཁས་བླངས་སོ། །ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ས་བོན་བཅོམ་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ།།

གཞན་ཡང་། ཆོས་རྣམས་རྨི་ལམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར།[༦༠] །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དབུ་མ་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བར་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། དོན་སྨྲ་བས། ཉིན་པར་གཉིད་སད་པའི་དུས་སུ་མངོན་ཞེན་དྲག་པོས་བསགས་པའི་དགེ་སྡིག་གི་ལས་ལས་ཀྱང་[༦༡]འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་དེ་དག་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་དེ། དབུ་མ་པས་དོན་སྨྲ་བ་ལ་བཟློག་ནས་འཕངས་ན། དོན་སྨྲ་བས་འཁོར་གསུམ་ག་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཐལ་བ་དེའི་གསལ་བ་ཚད་[༦༢]བསལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་དོན་སྨྲ་བ་རང་གིས་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། རྟགས་ཀྱང་ཁྱོད་ལྟར་ན། ཚད་གྲུབ་བྱེད་པ་དོན་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་མ་དོར་བཞིན་དུ་དེ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སུན་འབྱིན་འཕེན་པའི་དོན་སྨྲ་བ་གཉིས་པོ་དེ་གང་ན་བཞུགས་གཟིགས་རྒྱ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག །དེས་ན། རགས་པ་དང་རྒྱུན་ལ་བཞག་པའི་ལས་འབྲས་དེ་དག་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཁས་ལེན་པས། དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་ལ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དུ་དོན་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ན། དོན་དམ་པར་གསད་བྱ་

གསོད་བྱེད་སོགས་མེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་དོན་དམ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ནས་དེའི་གཟུང་ངོར་རགས་རྒྱུན་དང་བྱ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་དང་། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་། རགས་རྒྱུན་སོགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ནི། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དང་དུས་སྔ་ཕྱི་དང་ཡན་ལག་དུ་མ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་ཆ་ཅན་ལ་འཇོག་དགོས་ལ། བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཆ་བཅས་དངོས་སུ་སྣང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། སྔོན་པོ་རགས་པར་འདོད་པ་དང་། སྔོན་པོ་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བར་འདོད་པ་དང་། བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཆ་བཅས་སུ་དངོས་སུ་སྣང་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་རྣམས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྔོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་ཅིང་སྔོན་པོ་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྔོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་པར་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། སྔོན་པོ་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཆ་བཅས་སུ་སྣང་ན། སྔོན་པོ་དང་སྔོན་པོའི་ཆ་ཤས་རྣམས་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྔོན་པོ་དང་སྔོན་པོའི་ཆ་ཤས་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རགས་པ་རྫས་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་འགའ་ཞིག །དབང་ཤེས་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པ་སྣང་བར་ཁས་ལེན་པ་དག་ཀྱང་གནོད་བྱེད་དེ་དང་དུ་ལོངས་ཤིག །དེས་ན། སྔོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་ཅིང་། སྔོན་པོ་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་ཡང་། སྔོན་པོས་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་མ་གཏད་ལ། རྟུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་མ་གཏད་ཀྱིས། དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྔོན་པོ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཙམ་ཞིག་དངོས་སུ་གཏད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན། དབང་ཤེས་རྣམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་རྫས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་དོན་ཀྱང་འདི་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་སྔོན་པོའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོན་པོ་སྔོན་པོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག རགས་པ་ཡིན་ན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་ནས། རྟུལ་ཕྲན་ཡིན་ན་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། དབང་ཤེས་ཡིན

ན་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་ཁྱབ་པར་ཡང་ཁས་ལེན་པ་དག་སྣང་སྟེ། འདི་ནི་ནང་འགལ་ངོ་མི་ཤེས་པར་ཟད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རགས་པ་དང་རྟུལ་ཕྲན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱི་དོན་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རགས་པ་དང་རྒྱུན་ཡིན་པའི་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པ་འབྱུང་ངོ་། ཁ་ཅིག དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་ན། རྟུལ་ཕྲན་ཡིན་པས་ཁྱབ། དབང་ཤེས་ལ་རང་གི་གཟུང་དོན་རགས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དབང་ཤེས་རྣམས་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། རང་གི་གཟུང་དོན་རགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པར་དངོས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུང་དོན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་གཏད་པར་ཐལ་ལོ། །

འོ་ན། སྔོན་པོས་ཀྱང་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་གཏད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པ་གཏད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔོན་པོ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་ཡང་སྔོན་པོར་གནས་པ་ཉིད། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཏད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རང་ཆ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། རང་གི་ཇི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་གཏད་ན་རང་ཆ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་གཏད་དགོས་ན། ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་རང་གི་དྲི་དང་རོ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་གཏད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་རང་ཇི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་གཏད་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་དྲི་དང་རོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པ་མི་སྣང་ན། རྟུལ་ཕྲན་དེ་དག་གང་གིས་ན། །རགས་པར་སྣང་བ་དེ་འདྲར་བྱེད།[༦༣] །ཅེས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཙམ་པས། མདོ་སྡེ་པ་ལ། དོན་གྱིས་ཤེས་པ་རང་དང་འདྲ་བར་སྐྱེད་ན་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདྲ་བར་སྐྱེད་དམ། ཕྱོགས་རེ་ཙམ་གྱིས་འདྲ་བར་སྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དབང་ཤེས་རགས་པའི་རྣམ་ལྡན་དུ་ཡང་སྐྱེད་དགོས་པ་ལ། དེ་མི་རིགས་ཞེས་བརྟགས་ནས་འགོག་པའི་གཞུང་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་པས་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པ་སྣང་བར་འདོད་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་ཡིན་ན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ། གནོད་བྱེད་གོང་དུ་ཡང་བརྗོད་ཟིན་ལ། འདིར་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྫས

སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དུ་མ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྒྲ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་མེད་པར་འདོད་དགོས་སོ། །འོ་ན། སྒྲ་ལ་རྒྱུན་མེད་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་ནི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་སྐད་ཅིག་དུ་མ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་རྒྱུན་ཡང་མ་ཡིན་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུས་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་གང་ཞིག ཁྱོད་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་དུ་མ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་དུས་ལ་རྒྱུན་ཅེས་བྱ་ལ། རྡུལ་རྫས་དུ་མ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་གོང་བུ་ལ་རགས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གཞན་དག་ན་རེ། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་གཉིས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་གི་གོ་ས་ལས་གཞན་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། འོ་ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་ལས་མེད་པར་ཐལ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་གསལ་ཁས་སོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་གཅིག་ལས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་མཐུད་པ་རྒྱུན་ཡིན་ཀྱང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་པོ་དུས་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་པོ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ཡུན་རིང་ཐུང་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་པོ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་ལས་མེད་པས་བརྒྱ་མཐུད་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རིང་ཐུང་ཡིན་མིན་མཚུངས་ཀྱང་། རིང་ཐུང་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཚུལ་འདི་དག་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པའི་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས། བཞིན་བཟང་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་ཟབ་མོའི་གནས་འདི་ལྟ་བུ་རྟོགས་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་མོས་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་རྫས་སུ་གྲུབ་ན་ཁོ་ལ་ཡོད་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན།[༥༩] ཁོ་སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་དུས་ན་ཞིག་གམ་མ་ཞིག །ཞིག་ན་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་

རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཞིག་ན། ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་དགོས་པས། རྟག་པར་འགྱུར་ཞེས་པའང་རིགས་པ་ལྟར་སྣང་སྟེ། ཤར་གྱི་རྟུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་། ནུབ་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤར་རྟུལ་ཡོད་པའི་གཞི་ན་ནུབ་རྟུལ་མེད། ནུབ་རྟུལ་ཡོད་པའི་གཞི་ན་ཤར་རྟུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ།།

གཞན་ཡང་། སྙིང་པོ་མེད་པའི་རིགས་པ་འདི་ལ་ཡིད་བརྟན་བཅས་ནས། རྒྱུ་འབྲས་རྣམས་ཀྱང་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་སྐྱེས་ན་དུ་བ་རང་གི་རྒྱུ་མེ་རྒྱུ་མིན་དགོས་པར་ཐལ། དུ་བ་སྐྱེས་ན་དུ་བ་རང་གི་རྒྱུ་མེ་འགགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེས་ན་རྒྱུ་འགགས་པས་ཁྱབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་པས་ཁྱབ་པ་འབྱུང་ངོ་། །འདོད་ན། དུ་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་མེ་རྒྱུ་མིན་དགོས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་མེད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །འོ་ན། དུ་བ་སྐྱེས་ཀྱང་རང་རྒྱུ་མེ་རྫས་སུ་གྲུབ་ན། མེ་མ་འགགས་དགོས་པས། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེས་ན་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུ་མེད་དགོས་པས་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་རྟག་པར་འགྱུར་རོ།།

གཞན་ཡང་། དུ་བའི་དུས་ན་མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ནམ། མེའི་དུས་ན་མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ནམ། མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དུ་བའི་དུས་ན་མེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་མེ་དུ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། མེའི་དུས་ན་དུ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་འདི་ལྟར་བརྟག་པ་མི་འཇུག་གམ་ཞེ་ན། མི་འཇུག་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི། མེའི་དུས་དང་དུ་བའི་དུས་གཉིས་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་དུས་ལ་བལྟོས་ནས་མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཁྱེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་འདོད་པ་རྒྱུན་ཡིན་ན་རྫས་གྲུབ་མི་སྲིད་པ་ཉམས་སོ།།

ད་ནི་དངོས་པོའི་མཚན་གཞི་འཛིན་པ་ན། བུམ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་ཅེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་དུ་ལན་འདེབས་པ་དེ་ལ། འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། བུམ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན། དངོས་པོའི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ན། རི་བོང་གི་རྭ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན། ཞེས་ལན་འདེབས་པ་དང་མཚུངས་པས། སྨྲས་པ་ཙམ་ནས་མཚང་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་ན། བུམ་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་དངོས། མ་ཁྱབ་ན་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན་འཇིག་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དང་འགལ། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་འཇིག་པ་སྲིད་ན་ཁྱོད་དངོས་མེད་ཡིན་པ་འབྱུད། བུམ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ན་བུམ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་ཕྱི་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རྫས་སུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་རྟགས་ཁས་བླངས། འདོད་ན། བུམ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན་ན། བུམ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་འཇིག་པ་ན་འཇིག་གམ་མི་འཇིག །འཇིག་ན་བུམ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཡིན་ན། བུམ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་མ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར། མི་འཇིག་ན། ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པས་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་ཁྱེད་རང་གིས་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་འཕྲིན་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བས་ན་དངོས་པོའི་མཚན་གཞི་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་མ་ནུས་པར་ཐོལ་སྐྱེ་འདི་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་པ་ལས་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ཅི་ཡང་མི་སྨྲོ་ཞེས་བྱས་ནས་དང་པོ་ཉིད་ནས་གཏམ་གྱི་རྒྱུ་ན་བཅད་ནས་འདུག་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྒྲ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་དངོས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ། ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འཇུག་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ།། །།

སྨྲས་པ། མཁས་རློམ་གཞན་དག་མཁས་པའི་མདུན་ས་ཆེར། །རྒྱལ་མཚན་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་རྒྱན་དུ་འཕྱར། །དཔྱིག་གི་བཤེས་གཉེན་རང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་ཀུན། །སྐྱེ་བོའི་དབུས་སུ་སྟོན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། །ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། །རང་གི་དེ་ཉིད་གསལ་བར་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །གཞན་

སྔོན་བརྗོད་ཚེ་རང་གི་ཚིག་ལ་ཡང་། །ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཨེ་མ་མཚར།།

ད་ནི་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་བློའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བཟློག་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཡང་། སྔ་དྲོ་ཡོད་ན་ཕྱི་དྲོ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ཁྲ་བོ་ལ་ཡོད་ན་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཤར་ན་ཡོད་ན་ནུབ་ན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མེད་པར་རང་གི་མྱོང་བས་གྲུབ་པས། རང་མཚན་གཅིག་ཉིད། སྔ་དྲོ་ཡོད་ན་ཕྱི་དྲོ་མེད་པ་དང་། ཤར་ན་ཡོད་ན་ནུབ་ན་མེད་པ་དང་། ཁྲ་བོ་ལ་ཡོད་ན་སེར་སྐྱ་ལ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་སྔ་དྲོའི་ཀ་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་དྲོ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། ཀ་བ་དེ་ཉིད་ཤར་ནུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞན་ལ་རེག་པའི་ཚེ། ཤར་ལ་རེག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནུབ་ལ་ཡང་རེག་པ་དང་། བ་ལང་རང་གི་གསལ་བ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚེ། ཁྲ་བོ་ལ་རྗེས་སུ་སོང་བ་དེ་ཉིད་སེར་སྐྱ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་སོང་བར་འཛིན་པ་སོགས་ཡོད་པས། མ་འདྲེས་པའི་དོན། སྔ་དྲོའི་ཀ་བ་ཕྱི་དྲོ་མེད་པ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཀ་བ་སྔ་དྲོ་ཡོད་ན་ཕྱི་དྲོ་མེད་དགོས་པ་དུས་ཆ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ལ། ཤར་ལ་རེག་པའི་རྣམ་དེས་ནུབ་ལ་མ་རེག་པ་ལྟ་བུ། ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྣམ་དེ་ཤར་ལ་རེག་ན་ནུབ་ལ་མ་རེག་དགོས་པ་སོགས་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཞིང་། ཁྲ་བོ་ལ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་དེ་སེར་སྐྱ་ལ་མེད་པ་སོགས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་དེ་ཁྲ་བོ་ལ་ཡོད་ན་སེར་སྐྱ་ལ་མེད་པ་སོགས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་བུམ་པ་དང་དངོས་པོ་སོགས་རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པས། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ལ། རང་མཚན་ཡིན་ཡང་རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པར་མི་འགལ་ཞིང་། སྤྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། གཞུང་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་ཡིན་ན

དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགལ་ཞེས་པའི་རིགས་པ་དང༌། གཞུང་ཕྱོགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་གང་གིས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ། སྤྱི་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་དགོས་ཞེས་སྟོན་པའི་སྐེ་བདུན་གྱི་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་གང་གི་ཡང་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ།།

འོ་ན། ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས།[༦༥] །ཞེས་སོགས་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་སྤྱི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ཡིན་ན་རང་མཚན་མིན་པས་ཁྱབ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡང་རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་གསལ་བ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པ་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྱི་ཡིན་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཁྱབ་ན། སྤྱི་ཡིན་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཁོ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་ན་ཁོ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་བས། ཁོ་རྣམས་སུ་གྲུབ་ན་ཁོ་ཡིན་པ་འཇིག་རྟེན་ན་གཅིག་ལས་མེད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྤྱི་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཐུན་མོང་བ་[༦༦]ཞེས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་གཉིས་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱིར་འཇོག་ནུས་ལ། དེ་དང་རང་མཚན་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར། །ཅེས་པས། དོན་བྱེད་ནུས་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ལ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་དང༌། སྒྲ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་སྐེ་བདུན་དུ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། དེ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་བཤད། །དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད།[༦༧] །ཅེས་པས། འབྲས་བུ་རང་མཚན་དུ་ཡང་བཤད་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་ཕྱིར་འབྲས་བུ། །སྤྱིས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ།[༦༨] །ཞེས་པས། འབྲས་བུ་སྤྱི་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྤྱི་མཚན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པར་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ཞེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡིན་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་དངོས་པོར་འགལ་བ་ཡིན་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར།[༦༩] །ཅེས་པས་ཀྱང༌། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་མི་ནུས་དགོས་པར་བཤད་ལ། གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ།[༧༠] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་གཞི་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་སྤྱི་མཚན་གྱི་

མཚན་གཞིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན། སྒྲ་དང་རགས་པ་དང་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲ་དང་རགས་པ་དང་རྒྱུན་ཡིན་ན་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དང་རང་མཚན་སོགས་ཡིན་པར་མི་འགལ་ཞིང་། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ཡང་ཡིན། རགས་པ་ཡང་ཡིན། རྒྱུན་ཡང་ཡིན། རང་མཚན་ཡང་ཡིན་ལ། སྤྱི་མཚན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག ཕྱི་རོལ་པས་སྤྱི་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གྲངས་ཅན་གྱིས་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་སེར་པོའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་ཤིང་། གཙོ་བོ་དེ་རྟག་རྫས་སུ་ཁས་བླངས་པས། སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་དང་སེར་པོའི་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། སྔོ་སེར་སྐྱེ་འགག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བློ་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་སྔོ་སེར་ཐ་དད་དུ་མི་སྣང་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན། ཐ་དད་པ། །མེད་ན་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་འཇིག་འགྱུར།[༤༡] །ཞེས་སོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། སྤྱི་དེ་དང་བྱེ་བྲག་དེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་སྐྱེ་འགག་ཅིག་ཅར་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་གསལ་ལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་། ཁྲ་བོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དེ་ཉིད་སེར་སྐྱ་ལ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཆ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པས། བུམ་སྤྱི་དང་བུམ་པ་སྣོད་ཅིག་དང་པོ་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བུམ་པ་སྣད་ཅིག་དང་པོ་འགགས་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བུམ་པ་རྣམས་སྤྱི་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན། ཕྱིས་ཡོད་ཆ་དང་ལྡན་པའང་མིན།[༤༢] །ཞེས་པ་ཇི་ལྟར་འཆད་སེམས་ཤིག །རྗེས་འགྲོ་དེ་ལས་འབྲས་མི་འབྱུང་།[༤༣] །ཞེས་པས་ནི། གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་པས་ནི་རགས་པ་རྫས་གྲུབ་ཁས་ལེན་པའི་ཚེ་ནའང་། རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་དེ་ཆ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་ཤིང་། དེ་ཡན་ལག་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ན། ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། ཡན་ལག་གཅིག་གཡོ་ན་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་གཡོ་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྫས་གཞན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ན། ཡན་ལག་ལས་མ་

གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་ཡིན་ཅིང་། ཡན་ལག་ཅན་རང་གི་ཡན་ལག་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཆ་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ནི་སུ་ཡང་མེད་དོ།།

རང་ལུགས་ལ། བུམ་པ་ལྟ་བུ་རགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཆ་བཅས་ཡིན། རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས་ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་ལྟ་བུ་རྒྱུན་ཡིན་ཅིང་རྫས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་སྔ་དྲོ་འཇིག་པ་ན་འཇིག་གམ་མི་འཇིག་ཅེས་བརྟགས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་གཅིག་གི་སྔ་དྲོ་ནས་ཆོས་གཅིག་གི་མགོ་བཙུག་[༧༦]པའི་ཕྱིར། ཆོས་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་གཅིག་རྫོགས་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། ཆོས་གཉིས་ཀྱི་སྔ་དྲོའི་སྔ་ལོགས་ཙམ་དུ་ཆོས་གཅིག་རྫོགས་པར་གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཆོས་གཅིག་ཞིག་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གྲུབ་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ཉིད་སྐད་ཅིག་མའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་རྟོགས་པ་ལ། རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དང་། རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས། དེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གཅིག་ལ་མཚོན་ནས་བརྗོད་ན། གསེར་བུམ་བུམ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ། གསེར་བུམ་ཡང་བུམ་པར་སྣང་ཞིང་། རང་གི་དངོས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་ཡང་བུམ་པར་སྣང་ལ། དེ་ཡང་གསེར་བུམ་བུམ་པར་སྣང་བའི་སྣང་བ་དང་། རང་གི་དངོས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་བུམ་པར་སྣང་བའི་སྣང་བ་གཉིས་སོ་སོར་ཡོད་པ་མ་

ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་རང་གི་སྣང་ངོར་ནི་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་སྣང་ཞིང་། སྣང་བཏགས་གཉིས་སྣང་ངོར་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པས་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ་སྣང་བ་ནི་ཞུམ་པ་རང་མཚན་དང་། བཏགས་པ་ནི་ཞུམ་པའི་སྤྱི་དོན་ནོ། །ཞུམ་པའི་སྤྱི་དོན་གང་ལ་བྱ་སྙམ་ན། ཞུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་གསེར་ཞུམ་ཞུམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཡང་སྤྱི་དོན་ཡིན་ལ། རང་ལ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཞུམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཡང་སྤྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་དེ་ལ་གསེར་ཞུམ་ཞུམ་པར་སྣང་བ་བཞིན་དུ། གསེར་ཞུམ་ཞུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་ཞིང་། རང་གི་དངོས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་ཡང་ཞུམ་པར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཞུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་ཡང་སྣང་ཡང་། སྣང་བ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་སྣང་ཞིང་། དེ་ཡང་རྟོག་པས་རང་གི་སྣང་ངོར་སྣང་བ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་མི་ཕྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྣང་བ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསེར་ཞུམ་ཞུམ་པར་སྣང་བ་དེ་དང་རང་གི་དངོས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་ཞུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེ་དང་དེར་སྣང་བས་རྟོག་པ་དེ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་གསེར་ཞུམ་ཞུམ་པར་སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མེད་པ་དེ་ལ་ཞེན་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱང་། བློའི་འཛིན་སྟངས་ལ་གསེར་ཞུམ་ཞུམ་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཡོད་ཀྱི། སྤྱི་དོན་ཞུམ་པའོ་སྙམ་པ་དང་གསེར་ཞུམ་གྱི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཞུམ་པའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པ་མེད་པས། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །

མདོར་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟོག་པ་དེ་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། སྣང་ཚུལ་ལ་གསེར་ཞུམ་ཞུམ་པར་སྣང་བ་དེ་དང་། རང་གི་དངོས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་ལ། ཞུམ་མིན་ལས་ལོག་པར་མེད་ཀྱང་ཞུམ་མིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བས་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པར་འཇོག་ལ། ཞེན་ཚུལ་ལ་གསེར་ཞུམ་ཞུམ་པའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་ཅིང་། དེ་ལྟར་དོན་ལ་ཡང་གནས་ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་རང་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བའི་སྣང་བ་དེ་ཉིད། ཞུམ་པའོ་སྙམ་པ་དང་ཞུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པ་མེད་པས་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པར་མི་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་རྟོག་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་ཟེར་བ་ནི་མི་

འཐད་དེ། རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་རྟོག་པ་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་རང་ལ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཡང་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡང་གཟུང་རྣམ་གཞན་གཅིག་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྣང་དགོས་པ་སོགས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དང་རྟོག་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།[༥༤] ཁ་ཅིག གཟུང་རྣམ་སྒྲ་དོན་དུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། གཟུང་རྣམ་ཤེས་པའི་རྫས་ཡིན་ལ། སྒྲ་དོན་ཡིན་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་བུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་ལ་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་དུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་བརྙན་ཞེས་པ་གཟུང་རྣམ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྣང་མི་སྲིད་ལ། རང་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན། དེ་ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། རྟོག་པས་ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་ཞེན་པ་ལ་བྱེད་ན། སྒྲོ་བཏགས་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་རང་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཞེན་ན། དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་དེས་རང་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ལ་ཞེན་ནས་ཕྱི་རོལ་བུམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པར་ཞེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་བཏགས་པའི་དོན་བུམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་མེད་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ལ་བྱེད་ན། དེའི་ཕྱིར་བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་རང་ལ་སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་ཟེར་དགོས་པས། སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་འདོགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ཡང་རྟོག་པ་ལ་གསེར་བུམ་བུམ་པར་སྣང་བ་དེ་སྒྲ་དོན་ཡིན་ཀྱང་། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲ་དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གསེར་བུམ་སྒྲ་དོན་མ་ཡིན་ཞིང་། གསེར་བུམ་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་བུམ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་ཞིང་། བུམ་གསལ་རྣམས་དེའི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཡིན་ན་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་ཡིན་ན་བུམ་གསལ་གྱི་སྤྱི་དང་། བུམ་གསལ་རྣམས་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་དེ་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་ཡང་ཡིན་ལ། བུམ་

གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བུམ་གསལ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་གསལ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དང་། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། བུམ་པ་ནི་བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་མཐའ་དག་ནི་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ཅིང་། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་ལ་གསེར་བུམ་བུམ་པར་སྣང་བ་སྤྲ་དོན་ཡིན་ཀྱང་། སྣང་བ་དེ་ལ་ཞེན་ནས་རྟོག་པས་གསེར་བུམ་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་ཇི་ལྟར་ཐག་བཅད་པ་ལྟར། གསེར་བུམ་བུམ་པ་ཡིན་པར་དངོས་པོ་ལ་ཡང་ལེགས་པར་གནས་པས། རྟོག་པས་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་གཏན་ལ་ཕེབས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྟོག་པ་རང་ལ་སྣང་བ་རང་མཚན་དུ་མི་འགྱུར་བ་འདི་ནི། ཞེན་ཡུལ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་རྟོག་པ་ཀུན་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་མཚན་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དོན་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་དུ་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་འཇོག་པའི་རྒྱུ་བྱས། བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་ཞིང་། དེས་རང་མཚན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ལ། ཞུགས་པ་ལས་དོན་ཐོབ་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ནི། མིང་དོན་གང་ལྟན་ཕན་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་པ་འདིའི་ས་བོན་ཡིན།[༧༦] །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་མཚན་ཡིན་ན་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་དེ། འདི་ལྟར་སྒྲ་དང་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་རྣམས་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ངེས་པའི་རྟོག་པ་གཅིག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་ཅིང་། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །འཛིན་ན་ཆོས་གཅིག་ངེས་གྱུར་པས། །ཆོས་ཀུན་འཛིན་ཏེ།[༧༧] ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བློ་མ་འཁྲུལ་པས་ཐ་དད་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་བསྒྲུབས་ན་ཀུན་བསྒྲུབས་པ་དང་།

ཆོས་གཅིག་བཀག་ན་ཀུན་བཀག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟགས་སྔ་མའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ལྟ་མིན་ན་དོན་རྣམས་ཀྱི།[༤༡] །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་མཚན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་མཚན་རྟོགས་དགོས་པར། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཅེས་དགོངས་ཕྱིར།[༤༢] །ཅེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེས་རང་མཚན་རྟོགས་བྱེད་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་རང་མཚན་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པར་བྱེད་དོ།།

འདི་དག་ནི་མི་རིགས་པ་དང་མི་འཐད་པ་དང་འགལ་བ་དང་རང་གི་ཚིག་ལའང་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། སྒྲ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་པའི་ཚད་མ་གཅིག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་འཛིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཡོད་ཅིང་། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བརྗོད་ན་ཅི་སྐྱ། འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཁྱོད་ངེས་པའི་རྟོག་པས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་མི་རྟག་ངེས་པ་ཡང་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཕྱི་མ་རྣམས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁྱབ་པའང་མེད་དེ། སྒྲ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོས་སྒྲ་ངེས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་དོན་མེད་དུ་ཐལ། ཞེས་མཚུངས་པས་སོ། །རྒྱ་བའི་ཁྱབ་པ་མི་མཚུངས་ཏེ། འདི་ལྟར། སྒྲ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དེས་སྒྲ་རྟོགས་པ་ན། སྒྲ་དང་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། བྱས་མི་རྟག་སོགས་གང་ལ་གོམས་པ་གསལ་བ་སོགས་རྟོགས་པའི་རྐྱེན་ཡོད་པ་དེ་རྟོགས་ཀྱི། རྐྱེན་མེད་པ་རྣམས་མི་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན། རྟོག་པས་ཀྱང་སྒྲ་ངེས་པ་ན། སྒྲའི་ཆོས་བྱས་མི་རྟག་སོགས་གང་ལ་ངེས་པའི་རྐྱེན་ཡོད་པ་དེ་ངེས་ཀྱི་རྐྱེན་མེད་པ་རྣམས་མི་ངེས་སོ་ཞེས་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །ཐལ་བ་འོག་མ་ལ་ཡང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་པའི་ཚད་མས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་བསྒྲུབས་ན་ཀུན་བསྒྲུབས་པ་སོགས་སུ་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཡོད། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་བྱས་སོགས་རྣམས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་མཚུངས་སོ། །སྒྲ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔག

ཚད་མ་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀུང་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ།།

གཞན་ཡང་། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་ནས། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རང་མཚན་རྟོག་པས་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་འགལ་བའི་ཞུང་པོའོ། །གཞན་ཡང་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞིར་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞིར་རུང་བ་འགོག་པ་དང་། མི་རུང་བ་སྒྲུབ་པའི་གཞིར་རུང་བའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །འདི་ནི། མེད་ཅེས་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་ནི། །ཅི་ལྟར་མེད་ལས་ལྡོག་པར་འདོད། [༡༠] །ཅེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཅིང་། རང་མཚན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། རང་མཚན་ཡིན་ན་ཚད་མའི་དངོས་རྟོགས་སུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མ་རྣམས་ནི་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞལ་བྱའི་ལྡོག་ཕྱོགས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། བུམ་པ་རྟག་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་བསལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།

གཞན་ཡང་རྟོག་པས་དངོས་པོ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པའམ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་དུ་ཐལ། རྟོག་པས་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཡུལ་[༡༡]རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་ན། དེའི་གཞལ་བྱ་གང་ཡིན། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ཡང་ཡིན་པར་མི་འཐད་པས། རྗེས་དཔག་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྒྲ་མི་རྟག་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་ཁྱབ་པ་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །འདི་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། རེ་

ཞིག་མདོར་བསྡུ་བར་འདོད་ནས་མ་བྲིས་སོ།།

འོ་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས།[༡༡] །ཞེས་སོགས་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་རྗེས་དཔག་སྔྲུབ་འཇུག་ཡིན་ན་སྒྲ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དེའི་ཆོས་ཀུན་ངེས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲུབ་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བློ་དེས་སེལ་བ་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་སེལ་འཇུག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བློ་དེས་སྒྲུབ་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ན། བློ་དེ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་སེལ་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་ཕྱོགས་དེའི་སྟེང་གི་བུམ་མེད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་དོན་རྣམས་ཀྱི།[༡༢] །ཞེས་སོགས་ཀྱང་། རང་མཚན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་འགོག་པ་མིན་གྱི། རང་མཚན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། སྒྲ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན། སྒྲ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། རྟོག་པ་དེ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རྟོག་པ་དེ་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་དགོས་ལ། རྟོག་པ་དེ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་ན་རྟོག་པ་དེས་སྒྲ་ལ་ཆོས་གཅིག་བསྒྲུབས་ན་ཀུན་བསྒྲུབས་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་སྒྲོ་བཏགས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཀྱང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་སོགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། བྱས་པ་རྟགས་ཡིན་པ་སོགས་འགོག་པ་མིན་ལ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་རྒྱུ་མཚན། སྒྲ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་སོགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་སྒྲ་དང་པོར་གྲུབ། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་གྲུབ། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཚུལ་འདི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་པོར་གྲུབ། དེའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ། དེའི་རྗེས་སུ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདོད་ན། སྒྲ་རང་རྒྱུ་ལས་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པར་མ་སྐྱེས་པར

ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ལ། དེ་དག་རིམ་བཞིན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་རྟགས་ཡིན་པའི་ཆ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཅིང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་ཅི་འདྲ། །དེ་ཉིད་དོན་ནི་མ་བརྟགས་པར། །འཇིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ། །དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཀུན་གཞག་པ། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། [༤༨] །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མཐའ་དག་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མཐའ་དག་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ནི། ཆོས་ཆོས་ཅན་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་ཕེབས་པས། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། [༤༩] །ཅེས་པའི་དོན་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་མི་དགོས་ལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པ་སོགས་རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་གི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་ཞིང་། རྟག་པ་དང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ལ་མ་རེག་པར་འདོད་པ་འདི་དག་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མི་དགེ་བར་འདོད་པ་རྒྱ་ནག་ཧྭ་ཤང་གི་སློབ་པ་དང་གྲོས་མ་བྱས་ཀྱང་ཁ་འཆམ་པ་སྟེ། ཐར་པའི་ལམ་གྱི་སྲོག་རྩ་གཅོད་པའི་གསེད་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཆོས་ཅན་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དགག་པའི་ཚུལ་འདིས། སྤྱི་གཞི་མཐུན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་ཡིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་མཐུན་ཡིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་ལྟར་དངོས་པོ་ཡང་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ཡང་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྒྲི་བདེན་གྲུབ་འགོག་པ་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པས་བཏགས་པའི་སྒྲི་གཙོ་བོ་སོགས་ནི། བདེན་པ་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀར་དུ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲི་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་། སྒྲི་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྒྲི་འཛིན་རྟོག་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། ཁོས་ཇི་ལྟར་བཟུངས་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། ཁོ་ཡང་རང་བཞིན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་འདྲེས་ནས་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ནའང་། དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྒྲི་དེ་སྒྲི་འཛིན་ཤེས་པས་བཟུང་བ་ལྟར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ། །དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ[༡༨] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་གཞུང་འདིའི་དོན། སྒྲི་གསལ་རྗེས་གཅིག་ན་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་འཆད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཕྱི་རོལ་པ་འདོད་པའི་སྒྲི་ཆ་མེད་འགོག་པ་ཡིན་ཅེས་པ་ལ་འཆད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཚུར་རོལ་བཞིན་དུ་ཆེས་རིང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་འདོད་པ་ཕྱི་མ་འདི་སྨྲ་བ་དག་གིས་ནི། དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ། །ཞེས་པའི་དེ་ཡིས་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་དེ་ཡིས་ཞེས་པར་འཆད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན། དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི།[༡༩] །ཞེས་པའང་ཕྱི་རོལ་པ་དེའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་སོགས་སུ་འཆད་དགོས་པས། ཆེས་མ་བརྟགས་པའི་བབ་ཅོལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །གཞི་མཐུན་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཨུཏྤལ་དང་སྔོན་པོ་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན། ཨུཏྤལ་དང་སྔོན་པོ་ཐ་དད་ཡིན་པའང་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་ཏེ། གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཨུཏྤལ་དང་སྔོན་པོ་བདེན་པའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས། རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཨུཏྤལ་དང་སྔོན་པོ་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་ཡང་ཁས་ལེན་ཅིང་། ཨུཏྤལ་དང་སྔོན་པོ་རྫས་སུ་གྲུབ་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་ཉིད་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཆ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱི། །ཐ་སྙད་པའི་བློས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། དེ་ཚེ་བློ་ཡི་ངོར་བྱས་ནས། །གཞི་མཐུན་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར།[༡༡] །ཞེས་སོགས་

གསུངས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཚད་པ་པའི་རིང་ལུགས་གསལ་བར་འོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྡ་བཏགས་སྟོན། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་བྱས། །དེ་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད། །དེས་ན་དེ་ལ་བརྡར་མ་ཡིན།[9] །ཞེས་དྲུ་བ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས། རང་མཚན་ནི་བརྡའི་ཡུལ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྡ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྡ་དུས་ཀྱི་རང་མཚན་དེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་རང་མཚན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྡ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གསལ་བ་རང་མཚན་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་བརྡ་སྦྱོར་མི་ནུས་ཏེ། ཐ་དད་པ་དག་བསྟན་པ་ནི། །དཀའ་དང་མི་ནུས་འབྲས་མེད་ཕྱིར།[10] །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཅིང་། རང་ལུགས་ལ་སྒྲ་དོན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །འོ་ན་སྒྲ་དོན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་ཡང་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། བརྡ་དུས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དང་རང་མཚན་གང་ལ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པས། སྒྲ་དོན་ལ་བརྡ་སྦྱར་མི་ནུས་པར་ཐལ། སྒྲ་དོན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་བ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ།།

དེས་ན་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་ནི། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ན། དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་རང་མཚན་གཅིག་གཞིར་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་བ་ལང་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྦྱར་བས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ནག་སྐྱར་སོགས་ཀུང་བ་ལང་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྔར་དཀར་ཟལ་གྱི་སྟེང་དུ་བ་ལང་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ན། ནོག་སོགས་དང་ལྡན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། བ་ལང་ནག་སྐྱར་སོགས་ཀུང་ནོག་སོགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་[11]ན་ཡང་། དཀར་ཟལ་ནི་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་གཞིར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དཀར་ཟལ་དང་བ་ལང་གི་ཚོགས་པ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་ནི་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ནོག་སོགས་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་བ་ལང་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དུས་ཀྱི་ནག་སྐྱར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དཀར་ཟལ་དང་བ་ལང་གི་ཚོགས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྡ་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་བ་ལང་ཞེས་

པའི་བརྡ་དཀར་ཟླ་གཞིར་བྱས་ནས་སྦྱར་བའི་ཚེ་བརྡའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་བ་ལང་དང་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཡིན་ལ། དཀར་ཟླ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་སྒྲ་དོན་ཀྱང་། རྡའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བ་ལང་ཡང་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པས། །བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་ལ། འོན་ཀྱང་བ་ལང་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཆ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ལ། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྫར་བཏགས་སྟོན།[1] །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་མཚན་བརྡའི་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཅིང་། །དེའི་དོན་ཀྱང་འདི་ཡིན་ཏེ། དཀར་ཟླ་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་དམ་པར་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་ཟླ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ནག་སྒྲུར་སོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དཀར་ཟླ་བ[2]ལང་ཞེས་པའི་བརྡའི་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་དཀར་ཟླ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྡ་སྦྱོར་བའི་བརྡ་སྦྱོར་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུངས་བ་ལྟར་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་རྟོག་པ་དེས་བ་ལང་དང་དཀར་ཟླ་དབྱེར་མེད་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་དང་དཀར་ཟླ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། བ་ལང་ནག་སྒྲུར་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའམ། དཀར་ཟླ་ཡང་ནག་སྒྲུར་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཆོས་ཅན་སྤྱི་གཞི་མཐུན་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་བརྡའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་རང་ལྡོག་ཡིན་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་དག་ནི་གཞི་ལྡོག་ཡིན་ན་སྒྲོ་བཏགས་དང་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ད་ནི་རང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཞར་བྱུང་འགའ་ཞིག་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདིར་ལྟར།[3] གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན།[4] །ཅེས་རང་མཚན་རྣམས་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་ཆོས་གཞན་གང་དང་ཡང་མ་འདྲེས་པར་བཤད་ཅིང་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་རིགས་གཅིག་མི་གཅིག་གི་རྣམ་དབྱེ་བྱས་པའང་བྱུང་ན། རིགས་གཅིག

མི་གཅིག་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་གཟུང་བར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལ་རིགས་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ། རིགས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ། རིགས་གཅིག་པ་དང་མི་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས། རིགས་འདྲ་བ་དང་རིགས་གཅིག་པ་དང་རིགས་མཐུན་པ་གསུམ་ག་ལ་ཡང་། རྫས་རིགས་འདྲ་བ་དང་གཅིག་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག་པ་དང་འདྲ་བ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། རྫས་རིགས་མཐུན་པ་སོགས་སུ་འཇོག་པ་ནི་ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པས་འཇོག་པ་ཡིན་པས། ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་རྫས་ཀྱི་རིགས་མཐུན་པ་དང་གཅིག་པ་དང་འདྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ནས་ཀྱི་ས་བོན་འབྲུ་གཅིག་གིས་བསྐྲུན་པའི་སྡོང་བུ་ལས་འོངས་པའི་ནས་འབྲུ་ཐ་དད་དག་ལྟ་བུ་ནི་ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རྫས་རིགས་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྐྱར་ལྟ་བུ་ནི་བ་ལང་དུ་མཚུངས་ཀྱང་ཉེར་ལེན་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྫས་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དོན་འདི་ཉིད་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། ཤཱཀྱ་བློས། དེ་ལྟར་ན། ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུས་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བྲལ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།[༡༦] །ཞེས་དང་། དེ་བས་ན་རིགས་མཐུན་པ་དང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུན་ཐ་དད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པས་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།[༡༧]ཞེས་རྒྱ་ཆེར་སྨྲས་པ་དག་ཡིན་ལ། ཚུལ་འདི། ཐ་དད་རྒྱུ་ཐ་དད་ལས་ཡིན།[༡༨] །ཅེས་པའི་དགོངས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ།།

ལྡོག་པ་རིགས་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ནི། འདི་ཡིན་ཏེ།' ཕྱི་རོལ་པ་གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དག ཙནྡན་དང་ཤ་བ་དང་བ་ལང་སོགས་རྫས་ཐ་དད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཙནྡན་དང་ཤ་བ་ལ་རིགས་གཅིག་གི་སྒྲ་བློ་འཇུག ཙནྡན་དང་བ་ལང་ལ་རིགས་གཅིག་གི་སྒྲ་བློ་མི་འཇུག་པ་ནི། ཤིང་གི་སྤྱི་གཙོ་བོ་གཅིག་ཙནྡན་དང་ཤ་བ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་ལ། ཙནྡན་དང་བ་ལང་ལ་མེད་པས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་བཀག་ནས་ཙནྡན་དང་ཤ་བ་ལ་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བའི་རིགས་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལ། བ་ལང་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་ཅིང་། དེ་ལ

དགོངས་ནས། ཐ་དད་མཚུངས་པ་ཡིན་ན་རིགས། །ཉེ་བ་གང་གིས་འགའ་ཞིག་ལ། །རབ་འཇུག་གཞན་ལ་མིན་དེ་ཉིད། །སྒྲ་དང་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།[66] །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྦྲུར་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་མཐར་གཏུགས་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་རག་ལས་ནའང་། བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་གཉིས་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། རིགས་གཅིག་ཡིན་ཅེས་སྨྲས་ན་རྟག་མི་རྟག་ཀྱང་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ཤེས་བྱ་དེ་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་མཚུངས་ལ། འདོད་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིགས་མཐུན་པར་འགྱུར་བས། རིགས་མ་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དཀར་ཟལ་དང་གསེར་བུམ་རིགས་མི་མཐུན་པར་ཐལ། དཀར་ཟལ་བ་ལང་ཡིན། གསེར་བུམ་བ་ལང་མིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བྱས་ན། དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྦྲུར་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་པར་ཐལ། ནག་སྦྲུར་གྱི་ཁ་དོག་ནག་པོ་ཡིན། དཀར་ཟལ་གྱི་ཁ་དོག་ནག་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་མཚུངས་པས་མཐར་ཤེས་བྱ་ཕལ་ཆེ་བ་རིགས་མི་མཐུན་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པ་དངོས་པོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་པའི་ཚུལ་དང་། བུམ་མེད་ལ་སོགས་པ་དགག་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་དེ་གཉིས་བརྡ་ལ་བྱང་བ་དང་མ་བྱང་བའི་སྐྱེས་བུ་གང་གིས་མཐོང་ཡང་ཡིད་གཏད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་འདྲ་བར་འཛིན་པའི་བློ་ངང་གིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་གཉིས་ལ་རིགས་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་དངོས་པོ་ནི་རིགས་མི་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན། དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྦྲུར་ནི་ཡིད་གཏད་པའི་སྒོ་ནས་མཐོང་ཙམ་ནས་བརྡ་ལ་བྱང་མ་བྱང་ཀུན་གྱི་བློ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་འདྲ་བར་སྣང་ལ། དཀར་ཟལ་དང་བུམ་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྦྲུར་རིགས་གཅིག་ལ། དེ་དང་བུམ་པ་རིགས་མི་གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །དེ་ལྟར་འདྲ་མི་འདྲ་སོ་སོར་སྣང་བའི་བློ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ནང་གི་རྐྱེན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དཀར་ཟལ་དང་། ནག་སྦྲུར་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་མཚུངས་ལ། དཀར་ཟལ་དང་བུམ་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཅིང་། ཕྱིའི་རྐྱེན་དཀར་ཟལ་དང་ནག

སྔར་ནོག་སོགས་དང་ལྡན་པར་མཚུངས་ལ། དཀར་ཟལ་དང་བུམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་ཙམ་གྱིས་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། དཀར་ཟལ་དང་མི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྔ་ར་ནོག་སོགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཅིས་པ་ནས་མཁས་པའི་བར་གྱི་བློ་ལྡན་སྐྱེས་ལ་རིགས་གཅིག་པར་སྣང་བ་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་དགག་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་མི་གཅིག་ནི། དགག་བྱ་རིགས་གཅིག་མི་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་ལ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དགག་བྱའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདི་ལྟར་རྟོགས་ན་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་རྨོངས[༡༠༠]པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གངས་རིའི་ཁྲོད་ན་འཇམ་བུ་གླིང་གི་དཔལ་ཁོ་བོ་གཅིག་པུ་མགྲིན་པ་བསལ་ཏེ་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེས་ནི་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

ད་ནི་ཡུལ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་བྱེད་པ། །སྒྲིབ་བྱེད་དེས་བདག་ཐ་དད་ཀྱང་།[༡༠༡] །ཞེས་པ་འགྱུར་རྙིང་ལ། ཀུན་རྫོབ་དེས་བདག་ཐ་དད་ཀྱང་།[༡༠༢] །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཞེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ལ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་མཐུན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པའི་སྒྲ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་དེ་དངོས་སུ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱའོ།།

དེས་ན་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་གཞི་ཡིན་ལ། སྤྱི་མཚན་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བློ་དེའི་ངོར་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོན་

ཀྱང་རྟོག་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཡིན་ལ་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་པས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན།[༡༠༣] བརྫུན་པ་ཡང་ཡིན་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་དགོས་པས། འགལ་བ་འདུ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་ལ། །ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་བདེན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་འདོད་ལ། སྡེ་བདུན་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་དག་ཕྱོགས་འདི་ལ་མཐུན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་པའི་གཞི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་བྱས་ནས་དེའི་ངོར་བདེན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཤེས་པ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་སེམས་གཉིས་དོན་དམ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་འདོད་པར་འདྲ་ཡང་། ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་མཚན་གཞི་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ནི། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཆོས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་སོ། །ཁ་ཅིག དོན་དམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན།[༡༠༤] །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་རང་མཚན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཅེས་འདོད་པས་ནི། ཡི་གེ་ཙམ་ལ་འཁྲུལ་བར་ཟད་དེ། དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད། །ཅེས་འབྱུང་གི རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད། ཅེས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཞེས་པ་དང་། དེ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པ་དང་སྐབས་སྟོབས་ལས། རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ནི། དོན་དམ་པའི་ངོར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་ཁྱབ། ཅེས་པའི་ཁྱབ་པ་སྟོན་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་སྨོས་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་སྟོབས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར། ཅེས་པའི་རྟགས་སྒྲུབ་པ་ལ། དོན་བྱེད་

ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར།[༡༠༥] །ཅེས་བཀོད་པ་དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་སྐབས་སུ་བབས་ནས་དེའི་ཆེད་དུ་སྨོས་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞལ་བྱ་དེ་དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལ། དེ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་ངོར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་ཁྱབ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་ཅིང་། དེའི་ངོར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པས་ཁྱབ། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཤད་པ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་།[༡༠༦] །ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞིའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་ལྷ་ཤཱཀ་གཉིས་ཀྱང་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཡ་མ་རིས་གཞུང་འདིའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ། ཞར་ལ་ཐེག་པ་ཐ་ཤལ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ཐེག་དམན་པ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐེག་པ་ཐ་ཤལ་བ་ཞེས་བྱས་ནས། དེའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་ཅེས་པར་བསམ་པ་ཡིན་དུ་ཟད་མོད་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ན་ཐེག་པ་ཐ་ཤལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅེས་པ་མི་འཐད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་དགོས་ནའང་། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་སྟོན་ཆད་མ་བྱུང་ངོ་། །དེས་ན་གཞུང་འདི་ནི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་མཐུན་པར་འདོད་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚན་གཞི་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་འདི། དོན་དམ་ཆ་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཡིན་དགོས་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་ཁྱབ་ན། བུམ་པ་སོགས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པར་འགྱུར་དགོས་ནའང་། དེ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་འདིའི་མདོ་སྡེ་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་

གཞག་དང་། མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་བློ་ཡི་གཞན། །གསལ་ན་དེ་བློ་མི་འཇུག་པ། །བུམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ།[༡༠༧] །ཞེས་བཤད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེར་བུམ་པ་དང་ཆུ་ལྟ་བུ་བཅོམ་གཞིག་གིས་དེར་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཟེར་རོ།།

འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། བཅོམ་གཞིག་གིས་དེར་འཛིན་གྱི་བློ་མི་འདོར་བའི་ཆོས་ཡིན་པ་ལ། རང་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་དང་ཁས་བླངས་གཉིས་ཀ་དང་དངོས་སུ་འགལ། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། །རྟག་པ་ཡང་བཅོམ་གཞིག་གིས་དེར་འཛིན་གྱི་བློ་མི་འདོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ། བློས་གཞིགས་ན་འདོར་རོ་ཞེ་ན། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་རྟག་པ་ལ་བློས་གཞིགས་པའི་དེར་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་མི་འདོར་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཉིས་ཀ་ཡང་རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མེད་པ་དང་། ལྡོག་པའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྡོག་པའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ། གཉིས་ཀ་ལ་རང་མིན་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཛོད་ནས་བཤད་པ་དང་འདིའི་མདོ་སྡེ་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་སྡེ་པའི་རྣམ་གཞག་ཙམ་དུ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་ལུགས་མི་གཅིག་སྟེ། མཛོད་ལས་བཤད་པ་འདི་ནི། རྫས་སུ་གྲུབ་ན་ཆ་མེད་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལུགས་དེ་ཁས་ལེན་པ་ནི། ཁ་དོག་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཡོད་དེ། རྡུལ་ཕྲན་ལ་ཡང་ཁ་དོག་གི་རྫས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབྱིབས་རྫས་གྲུབ་མི་སྲིད་དེ། རྡུལ་ཕྲན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། གཉིས་གཟུང་འགྱུར་ཏེ་རྡུལ་ལ་མེད།[༡༠༨] །ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་དབྱིབས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་སྟེ། དབྱིབས་སོགས་ཅི་འདྲ་རབ་གྲུབ་པ།[༡༠༩] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབྱིབས་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་ཡིན་ན་རྫས་སུ་གྲུབ་དགོས་པར་ཁྱོད་རང་ཡང་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། མདོ་སྡེ་པ་དེ་དང་འདི་ལུགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་བསྲེ་བར་མི་བྱའོ།།

འོ་ན། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་དང་འདི་ནས་བཤད་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་

དོན་དམ་བདེན་པའི་འཛོག་མཚམས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། འདིའི་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཛོད་ནས་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཁྱད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སེམས་ཙམ་པ་དེ་གཉིས་ལ་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པ་དེ་གཉིས་ལ་བེམ་པོ་འགའ་ཞིག་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱིབས་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བུམ་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བརྫུན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་འབུད། འདོད་ན། སྒྲོ་བཏགས་སུ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །དོན་དམ་ཆ་མེད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གང་གི་ཡང་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་ཞིང་། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་སུ་ལ་ཡང་མ་གྲགས་ཀྱི། མི་ཤེས་པ་དག་གིས་རང་བློན་པོར་མཚོན་བྱེད་དུ་སྦྱས་པར་ཟད་དོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ལ། དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞག་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་བདེན་གཉིས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་ལ་ལྟོས་ནས། དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་བཏགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་ཐམས་ཅད་བྱ་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་སྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཐམས་ཅད་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ།།

འོ་ན། བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ། འདོད་ན་ཁྱོད་འཛིན་སྣང་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་ན་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་ན་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདིས་ནི་ལུགས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་སུན་ཕྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་ཆ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཁྱོད་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ལན་མེད་དོ། །དོན་དམ་པར་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་བྱ་བྱེད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་ན། དོན་དམ་པར་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨྲ་གསངས་མཐོན་པོས་ཁྱོད་རང་སློབ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་མེད་པ་འདོད་ན་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡོད་ན་ཚད་མས་དམིགས་རུ་རུང་གང་ཞིག ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ཁྱབ་པ་མེད་ན་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །རྫུར་ཐུ་མ་མ་གྲུབ་ན། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་འགྱུར། རྫུར་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དོན་དམ་པར་ཚད་མ་མ་གྲུབ་པ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རྒྱུ་མིན་ན་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་དུ་སྨྲ་བ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྟག་པར་སྨྲ་བ་ཅིས་འགོག རྟག་ན་མི་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ན་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ། །མ་སྐྱེས་པ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། མི་འཇིག་པ་ཡང་འདོད་དོ། །སྤྱིར་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་མི་འཇིག་པ་ཁེགས་ན་བྱེ་བྲག་བདེན་དངོས་ལ་ཡང་མི་འཇིག་པ་ཁེགས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་མ་བྱས་པ་ཁེགས་པ་ན། བྱེ་བྲག་བདེན་དངོས་ལ་ཡང་མ་བྱས་པ་ཁེགས་སོ་ཞེས་སོགས་རིགས་པ་ཤེས་པས་བསྒྲུབ་པའི་བར་དུ་སྦྲེང་བར་ནུས་སོ།།

གཞན་ཡང་། བདེན་དངོས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་ཀྱང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པ་སོགས་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ། ཤེས་བྱ་སོགས་བཀོད་ན་མ་ངེས། དངོས་མེད་སོགས་བཀོད་ན་འགལ། དངོས་པོ་ཡིན་པ་སོགས་བཀོད་ན་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཤིང་། སྒྲ་ཡང་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ད་ལྟར་བ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། བདེན་དངོས་ཐམས་ཅད་མ་

སྐྱེས་པར་སྨྲ་བ་དང་། ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཞེས་སྨྲ་བ་རྣམས་དངོས་འགལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ལ། མ་སྐྱེས་པ་འགགས་ན་དངོས་མེད་འགགས་པར་སྨྲ་བའང་དགག་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་། བདེན་དངོས་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཁྱབ་ན། དབུ་མ་པས། དངོས་སྨྲ་བའི་ངོར་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་སྨྲ་བས་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དབུ་མ་པ་རང་གི་ངོར་ནི་སྒྲུབ་མི་དགོས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དངོས་སྨྲ་བས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པའམ། ཡང་ན་བདེན་དངོས་རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལུགས་འཛིན་པ་གང་རུང་གཅིག་བྱེད་དགོས་པས། འགལ་འདུའི་ཕུང་པོ་འདི་ལས་ཐ་ཚད་པ་སྔོན་ཆད་མ་མཐོང་ཞིང་། ཕྱིས་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། ལྟ་བའི་སྙིགས་མར་གྱུར་པའི་དུས་ཀྱི་མཐའ་ལ་བབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཅེང་། རགས་པ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འགལ་སྣམ་དུ་བསམས་ནས། བུམ་པ་སོགས་ཀྱང་རྫུལ་ཕྲན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། རྫུལ་ཕྲན་དུ་མ་ཚོགས་པ་ཡིན་ན་རྫུལ་ཕྲན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ནོར་བུ་དུ་མ་སྤུངས་པའི་ཕུང་པོ་ཡིན་ན། ནོར་བུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་རོ། །འོ་ན། ཡན་ལག་དུ་མ་ཚོགས་པ་ཡིན་ན་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྫུལ་ཕྲན་དུ་མ་ཚོགས་པ་ཡིན་ན་རྫུལ་ཕྲན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། རྐང་ལག་སོགས་ཚོགས་པ་ཡིན་ནའང་དེ་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་ཕོ་དབང་དང་། བུད་མེད་ཡིན་ན་མོའི་དབང་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འབྱུང་སྟེ། དེས་མཚོན་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། རགས་པ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ཏོ། །

གང་དག་དངོས་པོ་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ཁས་ལེན་པ་དངོས་སྨྲ་བའི་ནང་འགལ་ཡིན་ཅེས་ཟེར་ཏོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྟག་པའང་ཡིན་མི་རྟག་པའང་ཡིན་པ་འདི་ཡང་དངོས་སྨྲ་བའི་ནང་འགལ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ནི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་སྐྱོན་མཐའ་དག་རིགས་པ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་བསྒྱུར་ལ། རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་ཅི་བྱུང་ཡང་།

ཡ་ང་བ་མེད་པར་ཁ་སྐྱ་འཐོག་པའི་ལས་ལ་བརྩོན་པར་བྱོས་ཤིག དེས་ན་རགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཀྱང་། རགས་པ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ལ། བྱ་བྱེད་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཀྱང་། བྱ་བྱེད་ཡིན་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་མི་དགོས་པས། རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་གི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།

འོ་ན། རགས་པ་ཡང་ཡིན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ན། བྱེ་བྲག་པས། ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྫས་གཞན་དུ་ཡོད་ཅེས་པའི་རང་ཚིག་དེས། ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་སྨྲས་པའི་ཤུ་གས་ལ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་གྱི་ཀུ་ན་རྫོབ་པར་ཁས་བླངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཀུན་རྫོབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རང་ཚིག་དེ་བརྗོད་བྱ་དངོས་ཤུགས་འགལ་བར་གང་གིས་འཛོག་ཅེ་ན། དེ་ནི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་དེ་ཡན་ལག་ཅན་ཅེས་སྨྲས་པའི་ཤུགས་ལ་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་རང་ལས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ན་ཡན་ལག་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་ཤས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དངོས་སུ་རྫས་གཞན་དུ་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བས། རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤོག་སྟེ་སྨྲས་ན་ཆེས་འཁྲིག་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཆ་ཤས་ཡོད་པས། ཡན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་ན། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཁོའི་བདག་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཆ་ཤས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོའི་ཤར་ནུབ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོའི་ཤར་ནུབ་སོགས་ཀྱང་མེད་ན་ཕྱོགས་བཅུ་དབུས་དང་གང་ན་ཡང་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་དག་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕྱོགས་ཆ་མེད་པ་དང་དེའི་ཤར་དང་ནུབ་ཡོད་པ་མདོ་སྡེ་པའི་ནང་འགལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཅིང་རང་མིན་པའི་ཤར་ཆ་དང་ནུབ་ཆ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་མེད་པ་ཆ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཤར་ནུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆ་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེའི་ཤར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཤར་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཕྱོགས་ཆ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལའང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་དུས་ཆ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རང་གི་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པས་དུས་ཆ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དོན་བྱེད་

ནུས་སྟོང་དང་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐོར་བ་ལས། བཀའ་དང་པོར་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་མོད་ཀྱི། བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་རེ་ཞིག་མི་རུང་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བཞེད་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་གསུངས་ཤིང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན། བཀའ་བར་པ་དང་ཐ་མས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བཞེད་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བཀའ་བར་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་བཀའ་ཐ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོངས་པ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དྲང་དོན་ཡིན་ལ། བཀའ་ཐ་མ་ནི་དགོངས་པ་གཞན་བཙལ་མི་དགོས་པར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་ཏུ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཀའ་དང་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཞན་ངོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། བཀའ་ཐ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་ཅིང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བཀའ་བར་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འཆད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཚེ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ལའང་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མ་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པ་སྒོང་ཕྱེད་ཚལ་བ་དང་། རྣམ་པ་དུ་མ་ཤར་བ་ན་ཤེས་པ་ཡང་དུ་མ་ཁས་ལེན་པ་རྣམ་ཤེས་གྲངས་མཉམ་པ་གསུམ་ཡོད་པར་དབུ་མ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལས། འདིར་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་ཚེ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པའི་གཟུང་

རྣམ་རྫས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། གཟུང་རྣམ་སྒྲོ་བཏགས་སུ་འདོད་པ་རྣམ་བརྫུན་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་བདེན་པ་ལ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་གསུམ་དང་། རྣམ་བརྫུན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་མཐའ་དག་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལོག་ན་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་རྫུན་སྣང་མེད་པར་འདོད་པ་དྲི་མེད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པས་དེ་ལོག་ཀྱང་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་རྫུན་སྣང་ཡོད་པ་དྲི་བཅས་པ་གཉིས་ལས། སློབ་དཔོན་ལྷ་ཤཱཀ་གཉིས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་རྣམ་བདེན་དུ་བཀྲལ་ལ། རྒྱན་མཁན་པོས་རྣམ་རྫུན་དྲི་མེད། ཆོས་མཆོག་གིས་དྲི་བཅས་སུ་བཀྲལ་མོད། བདག་གི་བླ་མ་དག་ནི། རྣམ་རྫུན་ལས་རྣམ་བདེན་གྲུབ་པའི་མཐའ་བསྙིང་ཞིང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་གནས་སོ་ཞེས་གསུང་བ་ལྟར། སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་རྣམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཁོ་བོས་ཀྱང་ལུང་དང་རིགས་པ་དུ་མ་ལས་ཤེས་ལ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་རྣམ་གཞག་དང་བཅས་པ་ཙུང་ཟད་བསྟན་པར་བྱའོ།།

བཀའ་བར་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་ནི། དངོས་རྣམས་ཐ་དད་གནས་པ་འདི། །དེ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །དེ་ནི་བསླད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་བསླད་འགྱུར། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། །མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བཤད། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡི། །ཁྱད་པར་ཅན་དེའང་དེ་ཉིད་མིན། །དེས་ཀྱང་དེ་དག་མཚན་ཉིད་བྲལ།[༡༡༠] །ཅེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཚིགས་བཅད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱུ་འབྲས་མཚན་མཚོན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་གཉིས་ཆོས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་སྣང་བའི་རྟོག་པས་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་འཁྲུལ་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེས་ན་མཚན་མཚོན་སོགས་གཉིས་ཆོས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བློ་འཁྲུལ་པས་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པས་དེ་དག

དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ།།

ཤ་ལོ་ཀ་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་གཟུགས་སུ་རུང་བ་སོགས་ལ། མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན། མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཅིང་། གཟུགས་སོགས་མཚོན་བྱ་ཐམས་ཅད་འདིས་མཚོན་པར་བྱ་བས་ན་མཚོན་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་བྱ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་བདེན་པའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས་གཟུགས་སོགས་མཚོན་བྱ་དང་། གཟུགས་རུང་སོགས་མཚན་ཉིད་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་དགོས་པས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མཚོན་གྱིས་བསྡུས་ལ། མཚན་མཚོན་བྱ་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཤིང་། བྱ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ།།

ཁ་ཅིག ཤ་ལོ་ཀ་ཕྱི་མ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཕལ་ཆེར་ཐེག་ཆེན་བཀར་མི་འདོད་པས་དེ་དག་གིས་བཀའ་བར་པའི་དགོངས་པ་འཆད་དགོས་པས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ངེས་ཀྱང་ཞེས་པའི་ཀྱང་སྒྲས་སྔ་མ་སྡུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་ན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་རྣམ་རིག་པ་རང་གི་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྡེ་བདུན་དུ་གཞན་ངོར་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླངས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། རང་ལུགས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཁས་ལེན་པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་། རང་མཚན་ཡིན་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་མཚན་ཡིན་ན་དོན་དམ་དང་། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པར་འདྲ་ཡང་། མདོ་སྡེ་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་དོན་དམ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་ལ། སེམས་ཙམ་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པས།

བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྫས་སུ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་ལྷ་ཤཱཀ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་། གང་རུང་ཟད་གཅིག་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ནི་རང་མཚན་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ལན་གཅིག་མིན་པར་བཤད་དོ། །

འོ་ན། དོན་དམ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ན། བདག་མེད་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མས་དངོས་སུ་འཇལ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདག་མེད་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲོ་བཏགས་ཞེས་པ་དེ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒྲོ་བཏགས་མ་ཡིན་གྱི། བཏགས་ཡོད་ལ་སྒྲོ་བཏགས་སུ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ལ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་རང་དབང་བ་མིན་པར་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྫས་ཡོད་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་བཅད་པ་ཙམ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་དང་བྲལ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཙམ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ལ། བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ནི་ཤུགས་ལ་འཇལ་བ་ཡིན་གྱི་དངོས་རྟོགས་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་མེད་ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་ལ་དངོས་རྟོགས་སུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དངོས་མེད་ལ་ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡོད་ན། དངོས་མེད་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་དགག་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་སམ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ཞེ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སླར་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དངོས་མེད་རྟོགས་པའང་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་

སྟོབས་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། དངོས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། དངོས་མེད་ལ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པ་བཞིན་དུ་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཤར་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་ཡུལ་གྱིས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་མེད་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤར་ན་རྟོག་པར་འགྱུར་བས། རྣམ་པ་གསལ་བར་ཤར་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་མེད་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་ཤར་བའི་བློ་ནས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་མེད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་གྱུར་དུ་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་གྱུར་དུ་གཞལ་བའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་མེད་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་སྣང་བས་མངོན་འགྱུར་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་དགོས་ན། ཟས་རོ་མི་ཞིམ་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རོ་མཆོག་དང་ལྡན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ལ་རོ་མཆོག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་རོ་མཆོག་སྣང་།” །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ནི་རོ་མི་ཞིམ་པའི་ཟས་རོ་ཞིམ་པར་སྣང་ཞེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཟས་རོ་མི་ཞིམ་པ་གཅིག་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསོལ་དུ་བཀོད་པ་ན། རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པའི་ཟས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཉིད་རོ་ཞིམ་པར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པ་མངོན་གྱུར་ཏུ་སྣང་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་གཅིག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་གྱུར་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཉིད་མངོན་གྱུར་ཏུ་སྣང་བ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་མཚུངས་སོ།།

འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཐལ། སྤྱིར་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་དངོས་མེད་ལྟ་བུ་ཡང་ཁྱོད་ལ་མངོན་གྱུར་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རོ་འཛིན་

ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཐལ། སྔོར་ཟས་རོ་ཞིམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཁྱོད་ལ་རོ་ཞིམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྣང་ཡང་འཁྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཁྲུལ་རྒྱུའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མ་ཡིན་གྱི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། སྔོར་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་ཡང་འཁྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཁྲུལ་རྒྱུའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་མེད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་མེད་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་གཞལ་བ་མ་ཡིན་པས། ཆོས་དེར་ཚད་མས་གཞལ་བ་ལ། ཆོས་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ། །ཚད་མ་ལ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་ཡང་། ཚད་མས་དེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་མ་གཞལ་བར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཉན་ཤེས་ལ་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་ཡང་། དེས་དེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་མ་གཞལ་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་སྤྲོས་པ་རྒྱ་ཆེར་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་བཞག་གོ བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ཡུལ་ཅན་བློའི་འཛིན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

ད་ནི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་སྒོ་བཞི་པ་ཡུལ་ཅན་བློའི་འཛིན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ། སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་དང་བཞི་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས།

དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་པ་ལ་སྣང་ཡུལ་མེད་དེ། ཡོད་ན་རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སེལ་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུ་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་གྱི། སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན། རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་དངོས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཡུལ་མེད་ན། རྣམ་ངེས་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་

བའི་དོན་ཡུལ་ཉིད་དུ་བདག་གིས་བྱེད་དོ།”[༡] །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་གཞན་སེལ་སྒྲ་དོན་ཡིན་པར་ལན་མང་དུ་བཤད་པ་ཀུན་དང་འགལ་ལོ། །ཁ་ཅིག སྣང་ཡུལ་དང་དངོས་ཡུལ་དོན་གཅིག་ལ། དེའི་དོན་ཡང་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་བར་དུ་རྣམ་པས་བར་མ་ཆོད་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེས་ན་དོན་སྤྱི་དང་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཡུལ་ཅན་ནི་རྟོག་པ་དང་རང་རིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་། དབང་ཤེས་རྣམས་དང་ཡུལ་གྱི་བར་དུ་རྣམ་པས་ཆོད་པས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རྣམ་པས་བར་མ་ཆོད་པར་རྟོགས་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་ཚེ་ན་གཟུགས་དེ་འདོད་མི་འདོད་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ། ལྟ་བའི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་འདོད་པར་སྣང་། གཅིག་ལ་མི་འདོད་པར་སྣང་བ་གང་ཞིག །གཉིས་ཀས་རྣམ་པས་བར་མ་ཆོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏོ། །འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟོག་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་གང་ཞིག རྟོག་པས་དེ་རྣམ་པས་བར་མ་ཆོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་སྔོན་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། ཤེས་པ་དེ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ ཤེས་པ་དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཀྱེ་མ་ཡོངས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན།”[༡] །ཅེས་བྱ་བའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་ཚེ། གཟུགས་དེའི་རྣམ་པ་དེ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཟུགས་དེ་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་གཅིག་གི་འཛིན་རྣམ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པར་སྣང་། གཅིག་གི་འཛིན་རྣམ་ལ་ཡིད་དུ་མ་འོང་བའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་གང་ཞིག གཉིས་ཀས་ཀྱང་གཟུགས་དེའི་རྣམ་པ་རྣམ་པས་བར་མ་ཆོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། རང་རིག་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་པ་འོག་ཏུ་དགག་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་མཚན་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དེ། རྟོག་པས་རང་མཚན་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་སྤྱི་རྟོགས་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་དོན་སྤྱི་ལ་

ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོག་པ་ལ་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་བོ་ཞེས་སྨྲོའོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པས་རང་མཚན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། རྟོག་པས་རང་གི་དངོས་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་ཡིན་པར་ཞེན་པ་སོགས་སྔར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་ཁྱབ་ཅིང་། ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པས། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་གཟུང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། དེའི་ཕྱིར་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་རྣམས་ནི་སྐྱེས་བུས་ཐོབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་གི་གཟུང་ཡུལ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། དེའི་ཕྱིར་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན།[༡༡༦] ཞེས་གསུངས་པས་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ན་དངོས་པོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རགས་རྒྱུན་ཡིན་ན་སྒྲོ་བཏགས་མིན་པས་ཁྱབ་བོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ནས། ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་སྐད་ཅིག་དུ་མ་མཐུད་པ་ལ་རྒྱུན་དུ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲན་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལ་རགས་པར་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་རགས་རྒྱུན་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོ་ནི། ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ལ་འདོད་དོ། །མངོན་སུམ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེན་པར་བྱས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཤེད་མས་བསད་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་བསད་པར་བརྗོད་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་ཏོ།།

འདི་དག་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལ་རྒྱུན་དང་། རྡུལ་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལ་རགས་པར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དེ་དག་དངོས་པོ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ཡིན་ནམ། རགས་རྒྱུན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས། རགས་རྒྱུན་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རགས་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས། དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་

པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས། གལ་ཏེ་དེ་དག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཚོགས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ལ་རགས་རྒྱུན་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཐ་སྙད་དེ་དག་དོན་མཐུན་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རགས་རྒྱུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རགས་རྒྱུན་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དོན་མཐུན་མ་ཡིན་ན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རགས་རྒྱུན་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དེ་དོན་མི་མཐུན་གྱི་བློར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ལ་རགས་རྒྱུན་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེ་ཐ་སྙད་དོན་མི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཡིན་པ་འགྲུབ། གཞན་ཡང་། རགས་རྒྱུན་ཡིན་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པ་སོགས་བཀག་ཟིན་ཏོ། །མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ངེས་ཤེས་ཡིན་པར་འགལ་ལམ་མི་འགལ། མི་འགལ་ན། མངོན་སུམ་ནི་གང་གི་ཡང་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།”[4] ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ཞིང་། མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དྲངས་པའི་སྔོན་པོ་ངེས་པའི་རྟོག་པའི་ངེས་ཡུལ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ངེས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་པ་དེས་རང་ཡུལ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཁོ་ལས་ཐ་དད་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཁོའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་ལ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་། དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་ཡིན་པར་ཞེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་སྣང་ཡུལ་དེ་དག་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག ཞེན་ཡུལ་མེད་པའི་རྟོག་པ་མི་སྲིད་པར་ཁས་བླངས་ནས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་ནི་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲ་ལ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་རང་གིས་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། སྒྲ་ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དེའི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པ་ཡོད་པས་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་པར་འཇོག་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྒྲའི་སྣང་ཡུལ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་ངོ་། ཁ་ཅིག རྟོག་པ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་དེ། རྟོག་པས་གཟུང་བའང་ཡིན་ཡུལ་

ཡང་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སྨྲས་ནས། རྟོག་པ་དོན་མི་མཐུན་ལ་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་འདོད་པའང་འགལ་བ་འདུ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟོག་པ་དོན་མི་མཐུན་ལ་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་ཞེན་པའང་ཡིན་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དེ། རྒྱུ་ཡི་དངོས་པོ་མ་རྟོགས་པར། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅིའང་མེད།[༡༡༦] །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྟར། རྣམ་པ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ།[༡༡༧] །ཞེས་བཤད་པས་སོ་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན། ཡུལ་ཡིན་ན་རྒྱུ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་རགས་པ་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་ལ། དེ་ལ་རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་གང་ལ་ཆོས་དེའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་སྣང་ཡུལ་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་ནི་རྟོག་མེད་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཕལ་ཆེར་དང་རང་རིག་གི་ཤེས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་ཡང་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ནི་རིགས་གཉིས་ཏེ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་བསླད་པ་ཙམ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེའི། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་ལྟ་བུ་དང་། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་བསླད་པར་མ་ཟད། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཟླ་བ་གཅིག་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ལྟ་བུའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ནི་གཟུང་ཡུལ་མེད་དེ། ཁོ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་ཡུལ་ལ་རག་མ་ལས་པར་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་བསླད་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། རྐྱེན་གཞན་ཚང་ན་ཡུལ་མེད་ཀྱང་། སྐྲ་ཤད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་བའི་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ནི་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་དེ། མིག་མཛུབ་མོས་བཙིར་བའི་ཚེ་ནའང་ཟླ་གཅིག་ཉེ་བར་མེད་ན། ཟླ་བ་གཉིས

ཀྱི་སྣང་བ་འཆར་མི་སྲིད་ཅིང་། བློ་གཅིག་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཚེ། རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ཚང་བ་ན་བློ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་འབྱུང་བས། བློ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་བློ་གཅིག་ཡུལ་དུ་ཉེ་བ་ལ་རག་ལས་པར་སྒྲུབ་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློ་བ་གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་མཐོང་བའི་ཚེ་བློ་གཅིག་རྣམ་པ་ཡང་འཆར་བས་ཁྱབ་ལ། འོན་ཀྱང་བློ་གཅིག་གི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་འཆར་བ་ནི་དབང་པོ་བསླད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཤད་འཛག་སྣང་སོགས་རྣམ་པ་འཆར་བ་ཡུལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་གཟུང་དོན་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། སྐྲར་སྣང་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ནོ།[118] །ཞེས་གསུངས་ལ། མར་མེའི་རྩེ་མོ་ཁྲ་སྒོར་བར་སྣང་བ་དང་། བློ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་རྣམས་ལ་གཟུང་དོན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། མར་མེ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།[119] །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་གཟུང་དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་དོན་ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་དགོས་པར། དོན་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།[120] །ཅེས་སོགས་གཞུང་རྩ་འགྲེལ་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ནི་རྟོག་པ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་མདུན་ན་འདུག་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དོན་སྤྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་སྣང་བའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པའོ། །དེས་ན་རྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྣང་ཡུལ་གཟུང་ཡུལ་ནི་སྒྲ་དོན་ཁོ་ནའོ། །ཤེས་པ་དེས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཟུང་དོན་དུ་ཐལ། དེས་བཟུང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཟུང་དོན་མིན་པར་ཁྱེད་རང་འདོད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། ལུང་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་གནོད་ལ། འགའ་ཞིག་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་གཟུང་དོན་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེན་ཡུལ་ནི་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་ཉིད་བུམ་པོར་སྣམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ཞེན་སྟངས་དོན་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་ལ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་ལྟ་བུ་ཞེན་སྟངས་དོན་དང

མི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་མེད་དོ།།

འཇུག་ཡུལ་ནི། ཚད་མས་དངོས་སུ་བཅད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཆོས། ཡུལ་ཅན་ནི་ཚད་མ་གཉིས་དང་། དེ་དག་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་ནི་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ།[༡༢] །ཁ་ཅིག ཚད་མ་འཇུག་ཡུལ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་གྱི་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཚད་མས་བསྟན་པའི་འཇུག་ཡུལ་དེ་ལ་ཚད་མ་རང་གིས་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་བསྟན་པ་ཙམ་ན་ཚད་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞུགས་པ་ན་སྔར་བསྟན་པའི་ཡུལ་འགགས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་དུ་བསམས་སོ། དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཡང་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་ལ། འགའ་ཞིག་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ།།

སྨྲས་པ། རྣམ་དཔྱོད་མཚུངས་མེད་ལྷག་བསམ་སྐྱེས་བུ་དེས། །རིགས་པའི་ཆོན་ཆེན་ཁ་དོག་མདངས་བཀྲ་བས། །འཇམ་དབྱངས་པིར་གྱིས་ལེགས་བཤད་ས་འཛིན་ལ། །ཤེས་བྱ་མ་ལུས་རི་མོར་བྲིས་པ་བཞིན། །དགག་སྒྲུབ་གཞོག་རྩེ་བསྐྱོད་པའི་རླུང་ཤུགས་ཀྱིས། །ཕས་རྒོལ་སྤོབས་པའི་བྲག་རི་འཇིག་བྱེད་པ། །བདག་བློ་འདབ་བཟང་དབང་པོའི་གཟི་བརྗིད་འདི། །མཁས་རློམ་ལག་འགྲོའི་ཚོགས་ཀྱིས་བཟོད་པར་དཀའ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་བློའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་པ།

ད་ནི་གཉིས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་བློའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བློ་དང་ཤེས་པ་དང་སེམས་དང་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་ལ། བློའི་མཚན་ཉིད་སྦྱོང་བར་སྐྱེས་པའོ། །དབྱེ་བ་ལ་དབྱེ་སྒོ་གཉིས་ལས། དབྱེ་སྒོ་དང་པོ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚད་མིན་གྱི་བློ་དང་། ཚད་མ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས། རྟོག་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས།།

ཚད་མིན་གྱི་བློ་བཤད་པ།

རྟོག་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་བློ་ཞེས་ཟེར་ཅིང་། ཁ་ཅིག་འདྲེས་པའམ་འདྲེར་རུང་བ་འཛིན་པའོ། །འདྲེས་པ་གཅིག་པུ་སྨོས་ན། བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། རུང་བ་གཅིག་བུ་སྨོས་ན་བརྡ་ལ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདྲེས་པའི་དོན་མིང་དོན་གཅིག་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་ཞེས་ཟེར་ལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་། སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་ནི། སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་ལ་འདོད་དོ། །རྟོག་པ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲ་སྤྱི་རྐྱང་པ་འཛིན་པ་དང་དོན་སྤྱི་རྐྱང་པ་འཛིན་པ་ཞེས་སོགས་མང་དུ་སྨྲ་མོད། འདི་དག་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་འདྲེས་པའམ། འདྲེར་རུང་བར་འཛིན་པ་སོགས་ཡིན་ན། སྒྲ་སྤྱི་རྐྱང་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་འགྲུབ། གཞན་ཡང་། འདྲེར་རུང་བས་བརྡ་ལ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། འདྲེས་པའི་དོན་མིང་དོན་གཅིག་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ལ་འདོད་པའང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། འདྲེར་རུང་བའི་དོན་ཀྱང་མིང་དོན་གཅིག་ལྟ་བུར་སྣང་དུ་རུང་བ་ལ་འདོད་དགོས་ཤིང་། བརྡ་ལ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་ལ་མིང་དོན་གཅིག་ལྟ་བུར་སྣང་བ་དང་། དེ་ལྟར་སྣང་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་དོན་ཞེས་པའང་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན།”[༢༢] །ཅེས་པའི་སྒྲ་དོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲ་དོན་མིན།”[༢༣] །ཞེས་པའང་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲ་སྤྱིའང་མིན་དོན་སྤྱིའང་མིན། ཞེས་པ་ལ་འཆད་དགོས་ནའང་། ཚུལ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་མཛེས་པའོ།།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་བློ། དེ་ལ་སྒྲ་དོན་ནི། སྒྲ་སྤྱི་དོན་སྤྱི་ཞེས་སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱུ་མིན་གྱི། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལ་སྒྲ་དོན་དུ་བྱས་པ། སྒྲ་དོན་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ།”[༢༤] །ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་དེ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། རྣམ་ངེས་ལས། རྟོག་པ་ནི་རྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྟེ།”[༢༥] ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། དེའི་དོན་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་དོན་

སྣང་ཞིང་། སྒྲ་དོན་དེ་ཡང་བརྡ་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗོད་པ་དང་འབྲེར་རུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ལ་རྗོད་པ་དང་འབྲེར་རུང་བ་སྣང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་འབྲེར་རུང་བར་སྣང་ཞེས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དགོས་པའི་དབང་གིས་དབྱེ་ན། མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང་། དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། བརྡ་དུས་ཀྱི་མིང་དང་ཐ་སྙད་དུས་ཀྱི་དོན་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ། དཔེར་ན་དཀར་ཟལ་འདི་བ་ལང་ངོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཁྱད་གཞིའི་དོན་དང་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་དོན་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པའོ། །དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་འདི་དབྱུག་པ་ཅན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པོ་འགལ་བ་མིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པ་ལ་བློ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་། ངེས་ཤེས་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཞེན་སྣང་ཚད་མས་དངོས་སུ་འགོག་ནུས་ཀྱི་བློ། དབྱེ་ན། ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས། དང་པོ་དང་། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཞེན་སྣང་གི་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་རྟོག་པ། འདི་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་དོན་གཅིག་ཅིང་། དཔེར་ན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྟངས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་ཕལ་ཆེར་རྟག་ལས་ཆེ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའང་ལོག་རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་འཛིན་སྟངས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ། དབྱེ་ན། སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་གམ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་དོགས་པ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཕལ་ཆེར་མི་རྟག་ལས་ཆེ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་དོན་འགྱུར་དང་། ཕལ་ཆེར་རྟག་ལས་ཆེ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་དོན་མི་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཕྱོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་དོགས་པ་ཤས་ཆེར་ཕྱོགས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག ཁྲིན་པ་རྙིང་པ་ན་ཆུ་ཡོད་ངེས་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་ཡང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དུ་འདོད་མོད། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་པ། བག་ལ་ཉལ་ཡང་ཡིན་ཐེ་

ཆོས་ཡང་ཡིན་པས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ། ད་ལྟ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྣམ་པར་མེད་ཀྱང་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མཐོང་བའམ། བཟློག་ཕྱོགས་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མཐོང་བ་ན་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནུས་ཀྱི་ནུས་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཡིན་པས་དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་དོན་མི་མཐུན་ཡིན་ན། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་པ་ནི། རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་ནུས་ཀྱི་ནུས་པ་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་ཡིན་པའམ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་བློ་གང་ཞིག རང་ཡུལ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པ། དབྱེ་ན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་། བཅད་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །བཅད་ཤེས་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་སྐད་གཉིས་པ་མན་ཆད་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་སྔ་མས་བཟུང་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་དོན་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར་ཏོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་བློ་སྐྱེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་མིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་དྲན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པ་ལས་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེས་པའི་བློ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་དཔག་ཏུ་འགྱུར་ན། ཕུང་པོ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ནི་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པས། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་བཅད་ཤེས་མི་སྲིད་དོ། ཁ་ཅིག སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མི་རྟག་པ་ལ་བཅད་ཤེས་སུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་སྟར་ངེས་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་དྲན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། མི་རྟག་པ་སྟར

སྒྲ་དང་འབྲེལ་བར་མ་ངེས་པ་དེ་ཉིད་གསར་དུ་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་རྟག་པ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་བཅད་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནི་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། བཅད་ཤེས་ནི་སྔར་ངེས་ཟིན་གྱི་ཡུལ་དྲན་པའི་བློ་ཡིན་ལ། དྲན་པའི་བློ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཚད་མ་སྔ་མས་བཟུང་ཟིན་འཛིན་པ་ཙམ་གྱིས་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ན། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཐམས་ཅད་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་པའི་གནོད་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི།[༡༨] །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་ལྷ་ཤཱཀྱ་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་མཐུན་པར། བཅད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དྲན་པ་ཡིན་པར་བཤད་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱང་། བཅད་ཤེས་འདས་པ་དྲན་པ་ཡིན།[༡༩] །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། བཅད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དྲན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་རིགས་པ་ཤེས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་དགོངས་པ་གཅིག་དང་དབྱངས་གཅིག་གོ །དེས་ན་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་ངེས་ཟིན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་སླར་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པའི་བློ་ཞེས་པའོ།།

རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་བསླད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྣང་བའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ། ཁ་ཅིག རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་བསླད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཤེས་པ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མའང་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། མགལ་མེ་མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་ལས་འཁོར་ལོར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་དབྱིབས་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། དུང་དཀར་པོ་སེར་པོར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། གྲུར་ཞུགས་སྟོབས་ཀྱིས་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་།

ཟླ་བ་གཅིག་གཉིས་སུ་འཁྲུལ་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་གྲངས་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། ནམ་ཕྱེད་ན་ཉི་མ་ཤར་བར་སྣང་བའི་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། མྱུ་ངམ་གྱི་ཐང་དུ་རྒྱུ་རིང་པོ་ནས་བལྟས་པའི་ཚེ་གོང་བུ་ཆུང་ངུ་ཡང་ཆེན་པོར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཚད་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །འདི་དག་ལས་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་དབང་ཤེས་ཡིན་ཅིང་། ཁ་ཅིག ཉི་མ་ནུབ་ཀྱི་རི་རྩེ་ལ་འཇར་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཡང་འཁྲུལ་བར་བཞེད་པ་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། ཉི་མ་རིའི་ནུབ་ཏུ་ཡོལ་བར་ཉེ་བའི་ཚེ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་རིའི་བར་གྱི་ནམ་མཁའ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། ཉི་མ་དང་རི་རྩེ་འཇར་བར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

ཚད་མའི་བློ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཚད་མ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།”[༢༨] །ཞེས་པ་དང་། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་།”[༢༩] །ཞེས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། སློབ་དཔོན་ལྷ་ཤཱཀ་གཉིས་ན་རེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་རེ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །དེ་ཡང་སྔ་མ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མངོན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས། དེ་ལྟས་ན་དེ་ལྟར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་སླུ་བ་གཅིག་ཅིག་བཤད་དོ། །མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་གཞན་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།”[༣༠] །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཤཱཀྱ་བློས། གཞན་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྗོད་པར་བྱེད་པས་འདི་ནི་གཅིག་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།”[༣༡] །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ཚུལ་འདི་ནི་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། གཞུང་སྔ་མས་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ན། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པ་དང་

འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་མི་སེལ་སོགས་གང་གི་ཡང་ཁྱད་པར་དབྱེ་མི་ནུས་ཤིང་། མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ན། བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མར་ཐལ་བས་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་དབང་བློའི་འདོད་པ་འདི་ལ། རིགས་གཏེར་དུ། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་འཇོག་ན་ནི། །མཚོན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར།[༣༢] །ཞེས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་དོན་ལ། རྗེས་འབྲངས་དག་ན་རེ། མཚོན་བྱ་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ཐལ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པར་འཆད་མོད།[༣༣] དེ་ལྟ་ན་རང་ལ་ཡང་། མཚོན་བྱ་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་གཉིས་སུ་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བརྗོད་ན་འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ།།

དེས་ན་ཁོ་བོ་ནི་ཆོས་རྗེའི་བཞེད་པ་འདི་ལྟར་སྙམ་སྟེ། ལྷ་དབང་བློའི་འདོད་པ་གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་རེ་སྟོན་ན། དེ་གཉིས་ལ་དགོས་པ་ཐ་དད་ཡོད་པར་མི་འཐད་པས་མཚན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀས་མཚོན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དོན་ལྡོག་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་རང་ལྡོག་ཀྱང་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོས།[༣༤] སྔ་མ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཕྱི་མ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སླུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ། སླུ་མི་སླུ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ལ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སླུ་མི་སླུ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་ཡོད་ན། གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མས་གཞལ་བ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །སྔ་རབས་པ་དག་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་གསུམ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་འཁྲུལ་པ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི།[༣༥] ཚིག་གི་སྒྲ་སྒྲོག་པ་ཙམ་ཞིག་སྙིང་པོར་ཟད་དེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་གཞུང་བོད་དུ་འགྱུར་བ་གང་ན་ཡང་

ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་བྲམ་ཟེ་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ལུགས་གང་ཡང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག མི་སླུ་བ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་ལ། ཁྱད་པར་གསུམ་ནི། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་ནུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གཅིག་ཁ་བསྐང་བར་བྱའོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །ཞེས་སྔ་མ་དག་ལ་གྲགས་སོ། །འདི་ལྟར་སླབ་བས་འགྲེལ་པ་མཁན་པོའི་དགོངས་དོན་རྟོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི། ཚད་མ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་དགོས་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འདི་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་སླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཁོས་འཇུག་ཡུལ་དེ་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ཡུལ་དེའི་གནས་ལུགས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་པ་ལ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཐད་ལྡན་ལས། ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ནི་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་នོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།[༣༦] །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ནི་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།[༣༧] །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པ་ཁ་བསྐང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་གཞུང་གང་ནའང་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་པས་སྔ་མ་དག་གིས་བབ་ཅོལ་བྱས་པར་ཟད་དོ།།

ཡང་བོད་ཁ་ཅིག སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་བདེན་པ་ལས་བཟློག་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགལ་བ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དོ།[༣༨] །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། རྫུན་པ་འཛལ་བའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྣམ་པར་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག །ཚད་མ་སླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།[༣༩] །ཞེས་པས། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ལ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་།[༤༠] །ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་གཉིས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྔ་མ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྔ་མ་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ། འོ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའང་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་སྲུང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པས། ཀུང་གི་དོན་ཀྱང་། སྔ་མ་མཚན་

ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་སྒྲ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་མ་ཟད། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཀྱང་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན། བཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི། །མི་འདོད།[༡༩༡] ཅེས་པས་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་དེ་སྤོང་མི་ནུས་ན། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་། །མངོན་པར་འདོད་པ་སྟོན་ཕྱིར་རོ།[༡༩༢] །ཞེས་པས་ཀྱང་སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། ཁ་ཅིག །ཚད་མ་སླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།[༡༩༣] །ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྟན། དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་ནི།[༡༩༤] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་།[༡༩༥] ཞེས་པས་དོན་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། ཀྱང་གི་དོན་ནི། སྔ་མས་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་སྤོང་ནུས་པར་མ་ཟད། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱིས་ཀྱང་སྤོང་ནུས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ།།

དེ་ལ་འདི་དྲི་སྟེ། གཞུང་སྔ་མས་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ནུས་པར་མ་ཟད། གཞུང་ཕྱི་མས་ཀྱང་སྤོང་ནུས་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ། གཞུང་སྔ་མས་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྐྱོན་གསུམ་པོ་མེད་པར་མ་ཟད། ཕྱི་མས་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱོན་གསུམ་པོ་མེད་ཅེས་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་ཀྱི་སྐྱོན་འབྱུང་བ། ཚད་མ་སླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།[༡༩༦] །ཞེས་པས་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་བརྩམས་པ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་དེས་སྐྱོན་གསུམ་སྤོང་ནུས་པར་མ་ཟད། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་དེས་ཀྱང་སྤོངས་ནུས་ཞེས་པར་འཆད་དགོས་པས། ཤིན་ཏུ་སྐྱོན་ཆགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།

དེ་དག་གིས་གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཀག་ནས། ད་ནི། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཅེས་པའི་ཚིག་གི་དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ

དགག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་དོན་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་ནི་དོན་རང་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྔར་མ་ཤེས་རྟོགས་པའི་དོན་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་བློ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཅིང་། འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ནི། ནམ་མཁའ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་གྱི་དགག་གཞི་རང་མཚན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་རྟགས་ལས་རྟག་པ་བྱས་པས་སྟོང་པར་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ནི། བྱས་པས་སྟོང་པའི་རྟག་པ་ལས་ལོག་པའི་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བྱས་པ་རང་མཚན་པའོ་ཞེས་ཟེར་ཅིང་། དགག་གཞི་རང་མཚན་དང་རྟག་པ་ལས་ལོག་པའི་དངོས་པ་སོགས་ཚད་མ་དེ་དག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

འོ་ན། རང་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན། རང་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ་མ་ཁྱབ། མ་ཁྱབ་ན་རྟག་པ་ལས་ལོག་པའི་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་ཐལ། དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །མ་ཁྱབ་ན། རང་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་རང་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འགལ། མ་ཁྱབ་ན། གཞི་གྲུབ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་འགལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགག་བྱ་འགོག་པ་དགག་གཞི་རང་མཚན་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་དགག་གཞི་རང་མཚན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། འདོད་ན། རྟག་པ་ལ་རང་མཚན་འགོག་པ་དགག་གཞི་རང་མཚན་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་རྟག་པ་དང་རང་མཚན་གྱི་ཚོགས་པ་དགག་གཞི་རང་མཚན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། རྟག་པ་རང་མཚན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ན། རྟག་པ་དང་རང་མཚན་གྱི་ཚོགས་དོན་གཞི་གཞན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འགོག་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ན་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་པ་གཞི་གཞན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་པས

ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟག་པ་རང་མཚན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ན་རྟག་པ་དང་རང་མཚན་གྱི་ཚོགས་པ་གཞི་གཞན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འགོག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན་རྟགས་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་རྟག་པ་ལས་ལོག་པའི་བྱས་པ་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །འདི་དག་ལ་གཏོད་བྱེད་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ།།

ཁ་ཅིག ཚད་མ་དེ་དག་གི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ཚད་མ་རང་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ནི་ཤེས་པ་རང་རང་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རང་ཉིད་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། རང་གི་གཟུང་རྣམ་རང་གི་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ངན་འདི་འོག་ཏུ་དགག་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའི་དོན་ཡང་། ཡུལ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཡུལ་དེའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ངེས་པ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། སྐྱེས་བུས་འཇུག་ཡུལ་དེའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ངེས་པ་སྐྱེས་ན་འཇུག་ཡུལ་དེ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་འདོད་ན། མི་ཐོབ་པར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱེས་བུས་མེ་བཙོ་སྲེག་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པར་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་མེ་ཐོབ་པར་ཐལ་ཞིང་། ནམ་སྙོམ་དོན་དུ་གཉེར་མཁན་གྱི་སྐྱེས་བུས་ནམ་སྙོམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་ནམ་སྙོམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཡུལ་དེའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་ཡུལ་དེ་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་ན། དེ་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་མི་འཐད་ཅིང་། ཁྱབ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ཐོབ་པར་ཡང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་འདི་ནི་རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མཚང་སྟོན་པར་ཟད་དོ། །ཁ་ཅིག ཚད་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཅིང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་

ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །ཕྱོགས་འདི་ལ་ཡང་རྗེས་དཔག་རང་ཉིད་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་སྟེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ངེས་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་གི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་རྣམས་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་འཛལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྗེས་དཔག་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྗེས་དཔག་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བློ་གྲོས་ཆུང་ངུའི་ལོག་རྟོག་གི །བུད་ཤིང་ཇི་ཙམ་འཕེལ་འགྱུར་བ། །བློ་ལྡན་ཁོ་བོའི་རིགས་པ་ཡི། །མེ་ལྕེ་དེ་བས་སླར་ཡང་འཕེལ། །འོན་ཀྱང་ཡི་གེའི་འདུ་བྱེད་ནི། །མཐའ་ཡས་ཕྱིར་ན་རེ་ཞིག་བཞག།

ད་ནི་མ་ཤེས་ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞན་དག་ན་རེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན། མ་ཤེས་ཞེས་པའི་ཚིག་སྨོས་པས་ནི་སྔར་ཤེས་ཟིན་པའི་ཡུལ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་པ་མ་བརྗོད་པར་ཡོད་པའི་ཡུལ་མི་འཛལ་བ་ཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འདི་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་རྟོགས་པའི་གཞལ་བྱ་རྣམས་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས། མ་རྟོགས་ན། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྟོགས་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཐམས་ཅད་ཚད་མིན་གྱི་བློར་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ། མཚན་ཉིད་འདི་ཚུར་མཐོང་གི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད།[༦༧] །ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚད་མ་ལའང་། མཚན་ཉིད་དེ་ལྟན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདི་ནི་རང་གི་བློ་གྲོས་ཡང་བ་ཙམ་ཞིག་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དོན་རང་མཚན་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་ན་བདག་མེད་པར་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་སྒོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས

པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་འདི་ཁས་ལེན་པས་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟ་བ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །བཟླ་ལ་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བུ་འོན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡོད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྔར་བཟླ་ལ་མ་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྒྲ་རྟོགས་ཟིན་མ་བརྗེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེའི་དུས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲ་འགགས་ཟིན་ཅིང་། ད་ལྟ་བཟླ་ལ་བྱུང་བའི་དུས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲ། དེ་དུས་མ་སྐྱེས་པས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བཟླ་ལ་མ་བྱུང་བའི་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེས་སྒྲ་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས། མ་རྟོགས་ན། དེ་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྟོགས་ན། བཟླ་ལ་བྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་ཉན་ཤེས་དེས་སྒྲ་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས། མ་རྟོགས་ན་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །རྟོགས་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་སྐྱོན་སོ་ན་འདུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཚད་མ་སྔ་མས་བཟུང་ཟིན་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སླ་བའང་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ།།

གཞན་ཡང་། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་པའི་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཅད་ཤེས་ཡིན་ན། སྒྲ་ཡང་ཚད་མས་ངེས་ཟིན་མ་བརྗེད། མི་རྟག་པ་ཡང་ཚད་མས་སྔར་ངེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པར་ཡོད་པའི་ལྡས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱང་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ། ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་པའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅི་སྟེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྔོན་པོ་ཙམ་སྔར་ནས་རྟོགས་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མའི་སྔོན་པོ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ཅེས་མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པས་ཁྱབ་ཅེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཚད་མ་སྲིད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ངེས་ཤེས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ངེས་ཤེས་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཁྱེད་རང་འདོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་གནོད་དོ། །ཁ་ཅིག །ཡིད་

ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་དང་། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའང་རིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། །མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། རང་དབང་དུ་རང་གིས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་སླུ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་སླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།[༡༥༨] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚད་མ་སླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པས་ཀྱང་དོན་འདི་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་གཞལ་བའི་ཡུལ་དྲན་པའི་བཅད་ཤེས་ལྟ་བུ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ཚད་མ་སྔ་མས་བཟུང་ཟིན་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་འགལ་ཞེས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པ་ནི། མ་ཤེས་པའི་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་བྱའི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་ན་ད་ལྟ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མ་ཤེས་པ་བསལ་ནས་ཤེས་པ་སྐྱེད་དགོས་པའམ། སྔར་མ་ཤེས་པའི་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་ན་སྣང་བས་མུན་པ་སེལ་བ་ཡང་། ད་ལྟ་ཡོད་པའི་མུན་པ་སེལ་དགོས་པའམ། སྔར་མ་གསལ་བའི་མུན་པ་སེལ་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པས། གཞི་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་ཤར་བ་ན་སྣང་བ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྣང་བས་མུན་པ་མི་སེལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་པར། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་སྟོན་ལ། འོན་ཀྱང་གཞུང་དེ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་། ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཚད་མ་དེ་རང་ཉིད་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གིས་མངོན་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར། འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡང་

རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚད་མས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཞེས་བྱ་ལ། ཡུལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཡང་། ཡུལ་དེ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ལ་ཚད་མའི་བྱེད་པ་འཇུག་པ་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ལ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་རྟོག་ལྡན་སུ་ཡང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱོད་རྣམས་ཀྱི། །དོན་བྱ་དེ་ལས་གྲུབ་ཕྱིར་རོ།[༡༤༩] །ཞེས་དང་། གང་གི་བདག་ཉིད་འདུན་བྱས་ནས། །བསྒྲུབ་བྱ་དེ་འབྲས་འདོད་པ་ཅན། །སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར།[༡༥༠] །ཞེས་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ལ། །དོན་གཉེར་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།[༡༥༡] །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་ཡུལ་ཕྱི་མ་དེ་ཡིན་པ་ལ་རང་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི་གཞལ་བྱ་མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ཡིན་ལ། དེས་དཔག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཀུན་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ། ཚད་མ་སླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པའི་མི་སླུ་བའི་དོན་ལ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། གང་ལ་མི་སླུ་བའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་བཤད་མ་ཐག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་འཇུག་ཡུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མི་སླུ་བ་ནི་ཡུལ་དེ་ཚད་མ་དེས་ཇི་ལྟར་དོན་བྱེད་པར་གཞལ་བ་ལྟར། དངོས་པོ་ལ་ཡང་དོན་དེ་བྱེད་པར་གནས་པའོ། །དོན་འདི་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་ནི། །མི་སླུ། ཞེས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་ཡུལ་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་མི་སླུ་བའི་དོན་ནི་ཚད་མ་དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་གནས་ལུགས་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། དོན་འདི། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། ཀྱང་ཞེས་པའི་དོན་ཀྱང་འདི་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་མི་སླུ་བའི་དོན་ཡིན་པར་མ་ཟད། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་མི་སླུ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ།།

འོ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་ཕྱིར།[༡༥༢] །ཅེས

སོགས་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དོན་འདི་ནི་ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། མིག་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་འོག་ཏུ་རྟོག་པས་སྔོན་པོའི་སྤྱི་ཤེས་པའང་ཚད་མར་ཐལ། སྔོན་པོའི་སྤྱི་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་དེ་ཡིན་ཀྱང་། ཚད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྔོན་པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པའི་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ཅེས་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་པོའི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྔོན་པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བཅད་ཟིན་པ་དྲན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གིས། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་པོའི་སྤྱི་འཛིན་པའི་བཅད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཚད་མར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་ཚད་མས་མ་གཞལ་དགོས་པས་དངོས་པོར་མེད་ན་གཞི་མ་གྲུབ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།

འོ་ན། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། དེའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ཐོབ་པར་གཉིས་ཀ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།[༡༥༣] །ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་འཇུག་ཡུལ་དངོས་པོ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་ནུས་ནའང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ནི་སྤྱི་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། འཇུག་ཡུལ་དངོས་པོ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་མི་ནུས་སམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་དངོས་པོ་བ་ཐོབ་ནུས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པར་ནུས་པའི་དངོས་པོའི་རྒྱུན་ངེས་པས་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་

རྒྱུན་དུ་གྱུར་པ་གྲུབ་པ་དང་པདེ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱི་མ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤྱངས་པ་ཡིན་ནོ།[༡༥༤] །ཞེས་བཤད་པས། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་སྔ་མས་མ་བཅད་པའི་འཇུག་ཡུལ་གཅོད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཟེར་ཏོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་དེ་ལྟར་འདོད་མི་འདོད་ལ་རག་མོད། འདོད་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་རང་ཉིད་ལ་འགལ་བ་འདུ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱའི་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་འཛལ་བས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཚད་མའི་བློའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ། རང་ལུགས་གཞག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སླུ་བ་ནི་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་ལ། དེའི་ཕྱིར། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས།[༡༥༥] །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་གིས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཚད་མར་རྟོགས་པ་ནི། ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་བྱས་པ་ལ་རག་ལས་པས། ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད།[༡༥༦] །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་ཐ་སྙད་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡང་། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་ནུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སུ་ཡང་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་རྨོངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་ཐ་སྙད་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་རྨོངས་པ་ཟློག་བྱེད་ཡིན།[༡༥༧] །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་སྔོན་ཚད་རང་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་མཐོང་གི་གཞན་ནི་སུ་ཡང་མ་མཐོང་ངོ་།།

གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག མེ་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་རིང་པོའི་མེའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ནི། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཞེས

བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་རྒྱང་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་དམར་དབར་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པར་ནུས་ལ། དམར་འབར་བ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམར་འབར་བ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པར་འགྱུར་ལ། དཔྱད་པ་ལས་བཙོ་སྲེག་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་མམ། དུ་བ་ལས་མེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གང་རུང་སྐྱེ་ཞིང་། དེས་མེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་ན། ཁོས་དྲངས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཡང་དམར་འབར་བ་མེ་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་ཚད་མར་ཐལ་ཞིང་། སྒོ་གསེབ་ཀྱི་ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་ནོར་བུ་ལ་ཚད་མར་ཐལ་བ་སོགས་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མང་དུ་འབྱུང་ངོ་། །འདིས་མཚོན་ནས། དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དགག་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ལ་གཞན་དག་གིས་མང་དུ་བཤད་མོད། ཕལ་ཆེ་བ་ནམ་མཁའ་ལ་བསྣུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྣང་བས། འདིར་ནི་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྨོས་སོ། །ལྷ་ཤཱཀྱ་དང་རྒྱན་མཁན་པོ་སོགས་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡིན་ཅེས་ཀུན་ལ་གྲགས་སོ། །འདི་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ། རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་ཅིང་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས། རིགས་པ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་སུ་ཡང་རང་དབང་ཡོད་བཞིན་དུ་འདི་ལྟར་སྨྲ་བ་མི་སྲིད་དོ།།

དེས་ན་འགྲེལ་པ་མཁན་པོ་དག་གི་དགོངས་པ་ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་ཤཱཀྱ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་བཤད་པ་ནི། ནོར་བུའི་འོད་ནོར་བུ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བ་ལས་ཕྱོགས་འདི་ན་ནོར་བུ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནང་དུ་བ་མཐོང་བ་ལས་ཕྱོགས་དེར་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན། དུ་བ་ལས་མེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། དུ་བ་མེ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་འདོད་དགོས་སོ། །རྒྱན་མཁན་པོས། དེ་ཕྱིར་ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནི། །ནོར་བུར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ནི། །དེ་ཉིད་དུ་ན་མངོན་སུམ་མམ། །ཡང་ན་རྗེས་དཔག་ཉིད་ཅེས་ངེས།[༡༥༢] །ཞེས་བཤད་པའི་

དོན་ནི། ནོར་བུ་འཛིན་པའི་བློ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་བཤད་པར་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་ནོར་བུ་མཐོང་བ་ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ནོར་བུ་འཛིན་པ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

བདག་བློ་གཞན་གྱི་བློ་གྲོས་དག །གལ་ཏེ་སྣང་ལ་གཞལ་རུང་ན། །རིམ་བཞིན་རི་རབ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ། །སྣང་ལ་བཅལ་ལྟར་ཅིས་མི་འགྱུར། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ཚད་མའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

ད་ནི་གཉིས་པ་ཚད་མའི་དབྱེ་བ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དབྱེ་གཞི་ཚད་མ་ཙམ་མོ། །དབྱེ་གྲངས་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་སོ། །གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་དང་། རང་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རམ། རང་གི་གཞལ་བྱ་དེ་རང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བ་དང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་དེ་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་གྲངས་ངེས་ལ་ཤེས་བྱ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཕུང་གསུམ་སེལ་བ་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་གྲངས་ངེས་དང་། རྗེས་དཔག་ལ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བཤད་པ། དོན་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། དགོས་པའི་དབང་གིས་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དགོས་པ་ཅན་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་། རྫས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་དག་ཏུ་མ་ངེས་ཀྱང་། རིས་བསྡུ་ན་དེ་དག་ཏུ་འདུ་བར་ངེས་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་དག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པར་བཤད་པ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་རིས་བསྡུ་བའི་གྲངས་ངེས་དང་། ཁ་ཅིག ཚད་མ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ཡང

མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་གཞན་དབྱེར་རུང་བར་སྨྲ་བ་དང་། ཁ་ཅིག གཉིས་སུ་དབྱེར་མི་རུང་བར་སྨྲ་བའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལོག་རྟོག་བཟློག་པའི་གྲངས་ངེས་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་གྲངས་ངེས་ལ་ནི། ཆོས་དེ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ན་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་ཡིན་པ་སྲིད་པ་སྐྱོན་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ།།

མངོན་སུམ་ཚད་མ།

དེ་ལྟ་ན། ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བློ་བུར་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་འཁྲུལ་བར་མ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ། དེ་ཡང་། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཅེས་པའི་བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་ནི། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡི། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ།[༡༥༨] །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མ་འཁྲུལ་བ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བས་ཁྱབ་ཀྱང་། གཉིས་ཀ་སྨོས་པ་ནི། མུ་སྟེགས་པ་ཁ་ཅིག དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་འདོད་པའི་བློ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་སྨོས་པ་ཡིན་ལ། མ་འཁྲུལ་པ་མ་སྨོས་ན་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་གཉིས་ཀ་སྨོས་སོ། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཀྱང་རྟོག་པའི་རྫས་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱས་ན། རྟོག་པ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ལྡོག་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱས་ན་རྗེས་དཔག་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོག་པར་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱའོ། །མ་འཁྲུལ་བ་ནི། བློ་བུར་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་འཁྲུལ་པར་མ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པར། རྣམ་ངེས་ལས། རབ་རིབ་དང་། མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་དང་། གྲུར་ཞུགས་པ་དང་། འཁྲུགས་པ་ལ་སོགས་པས་འཁྲུལ་པར་མ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ།[༡༦༠] །འདི་ལྟར་བྱས་ན། མཚན་ཉིད་འདིས་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འབྲེལ་བའི་གཉིས་སྣང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་གི་

དམིགས་ཡུལ་རང་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པའི་གློ་བུར་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ལས་འཁྲུལ་པར་མ་སྐྱེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཙམ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨྲས་ནས་མཚན་ཉིད་འདིས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལའང་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་རིག་པའང་མངོན་སུམ་རྣམས་འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞིས་འཁྲུལ་པར་མ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར་བ་ལ་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞིས་འཁྲུལ་པར་མ་སྐྱེད་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་ངོ་། །གཞན་དག་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པ་མངོན་སུམ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་ངེས་པ་འདྲེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློག་རྒྱུ་ལ་རྟུར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སློག་རྒྱུའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དང་། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་ཡིན་གྱི་ཚད་མ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་ཚད་མ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པས་ཁྱབ་པ་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློག་རྒྱུའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཡང་སྔོ་ཞིང་འཁྱུག་པའི་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱང་དྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་སྔོ་ཞིང་འཁྱུག་པ་ཙམ་ཡང་མ་ངེས་ན། རྟུར་སྒྲོ་འདོགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་ཚེ། སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་སྐྱེས་པར་མ་ངེས་ན་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཡང་གང་གིས་སྒྲུབ། སྐྱེས་པར་ངེས་ན་སྒྲ་ཐོས་པར་ངེས་ནས་སྒྲ་མ་ངེས་པ་ག་ལ་སྲིད། རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་ཆགས་པ་ཡིས། །ནུས་མེད་དོན་གཞན་མི་འཛིན་ཕྱིར།[༡༥༧] །ཅེས་པས་ནི། དེའི་ཚེ་ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་གེགས་བྱས་ནས་སྒྲ་ཉེ་བར་ཡོད་ཀྱང་དེ་འཛིན་པའི་ཉན་ཤེས་མ་སྐྱེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཤེས་སྐྱེས་ཀྱང་སྒྲ་མ་ངེས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན། ཉན་ཤེས་ཡིན་ན་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ། མ་ཁྱབ། མ་ཁྱབ་ན། སྒྲ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། ཁྱབ་ན། ཉན་ཤེས་ཡིན་ན་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་བས། སྒྲ་རྟག་འཛིན་

གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་དེའི་ཚེ་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡང་ཡོད་པ་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོགས་པ་འདི་ནི་འབྱུང་བ་སྲིད་པ་སྟེ། འོན་ཀྱང་། མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ན་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ཉན་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་ཁྱབ་བོ།།

གཞན་ཡང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ན། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཟླ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཟླ་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་ཞིང་། མར་མེའི་རྩེ་མོ་ཁྲ་སྙོར་བར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མར་མེའི་རྩེ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བར་འདོད་དགོས་ཀྱང་། འདི་དག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་མྱོང་བས་གྲུབ་བོ། །འདོད་ན། ཟླ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་སླའམ། མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་པར་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞེས་སླས་ན་ཅིས་འགོག་སེམས་ཤིག མངོན་སུམ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་སོ། །མི་མཚུངས་ཏེ། དེས་བུམ་པ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་ཀྱང་། རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཆོས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་དེ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེས་མཚུངས་སོ། །དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དོན་ཡིན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། རྗེས་དཔག་གི་དབང་དུ་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཅི་སླ། རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་ན། རྗེས་དཔག་གི་སྒྲ་དོན་མ་ཚང་ཞིང་། རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བློ་

རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་ལས་མ་ཚང་ཞིང་། མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཁྱད་པར་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །མངོན་སུམ་ཡིན་ན་བྱེད་ལས་དེ་ཚང་དགོས་པས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་འང་རྗེས་དཔག་གི་སྒྲ་དོན་ཚང་དགོས་པས་མ་ཁྱབ་བོ། །གལ་ཏེ་ཁྱབ་ན། མངོན་སུམ་ཡིན་ན་འང་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་ཚང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་ཡིན་ན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་མ་སྤྲོས་སོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་སློབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་ལ། ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཡང་། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། །ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ཡིན།[༡༥༢] །ཅེས་བཞེད་དོ། །

མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་བཞིའོ། །དབྱེ་བ་འདི་ཡང་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་སྲུང་བ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པ་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་མི་འདོད་ཅེས་སྨྲ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མིག་ཤེས་དང་ཉན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་སུམ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱང་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན། དམིགས་བརྟག་ཏུ། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དབང་ཤེས་སུ་འཛོག་པ་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་མི་འཛོག་པར་དམིགས་རྐྱེན་ཕྱི་རོལ་དོན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་འཛོག་པར་ཡང་ཐལ་ལོ། །དབང་ཤེས་འདོད་མོད། དེ་ཚད་མར་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མི་འཁྲུལ་བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི། ཐ་སྙད་ལ་མི་སླུ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་འདིར་ཚད་མ་ཡིན་ནོ།[༡༥༣] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་བ་རླབ་གཉིས་སྣང་ལྟ་བུ་དང་། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་འཁྲུལ་ངར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། བག་ཆགས་བརྟན་མི་བརྟན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་ལ་སླུ་མ

སྣྲའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་ལ་སྣྲ་མི་སྣྲའི་ཁྱད་པར་མེད་ན། སྔོན་པོ་དང་ཟླ་གཉིས་ལ་རྫས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས། སྔོན་པོ་ཤེས་པ་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རིགས་གཏེར་འགྲེལ་པར། མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེའི་ལུགས། །ཅི་བྲག་སྣ་གསུམ་རྣམ་རིག་གཉིས། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་རང་རིག་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ[༡༦༨]ཞེས་ཟླ་བ་གཅིག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་། བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་པས། །བདེན་དང་རྫུན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད།[༡༦༩] །ཅེས་པར་འགྲེལ་པར། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་། ཟླ་བ་གཅིག་སྣང་དང་གཉིས་སྣང་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྩ་བ་མཁན་པོའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་བརྟག་པ་ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་བཞི་ལས། དང་པོ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་དོན། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྐྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་བཞི།

དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་སོགས་འདི་རྣམས་རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པར་འདྲ་བ་ལ་དབང་ཤེས་ཞེས་དང་། མིག་ཤེས་ཞེས་སོགས་བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བཏགས་ཀྱི། དམིགས་རྐྱེན་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་མ་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་རྣམས་དང་ཡིད་ཤེས་ལ་ཡུལ་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བཏགས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་ནུས་པ་མིན་ལ། བདག་རྐྱེན་ནི་ཐམས་ཅད་ཀུང་སོ་སོར

ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བཏགས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གོ་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བཏགས་ཀྱི། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་མ་བྱས་སོ། །དེས་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོ་བྱས།[༡༤] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

མཚན་ཉིད་ནི་དབང་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། གཞན་དག་མཚན་ཉིད་འདོག་ན། མདོ་སེམས་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པ། ཞེས་སྨྲས་ནས། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ནི་རིགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པ་སྔ་མ་དང་། དེའི་སྟེང་གི་ནུས་པ་སོགས་ལ་འདོད་པའང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།

དབྱེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནས། རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་བར་ལྔའོ། །མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན། རང་གི་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པ་ཞེས་སོགས་སོ།།

རྐྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་རྐྱེན་གསུམ་དུ་ངེས་མ་ངེས་དཔྱད་པ་དང་། རྐྱེན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་མཐའ་དག་རྐྱེན་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཀྱི་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུད་རྒྱུ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཡང་། རྐྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ན། ལྷེ་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་གང་རུང་དུ་ཐལ། དེའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་བདག་རྐྱེན་དུ་ཐལ། དེའི་རྐྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེའི་དམིགས་རྐྱེན་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡུལ་མིན་ཞིང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། བདག་རྐྱེན་ལྷེའི་དབང་པོ་ལས

སྐྱེས་པའི་ཉན་ཤེས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་ལས་ཕོངས་པའི་ཁས་ལེན་མི་འཐད་དོ། །གཞན་ཡང་། བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་སྔ་མ་བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་འཛིན་པའི་ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གསུམ་གང་རུང་དུ་ཐལ་བ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག བརྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན་ན་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ་ཞེས་གྲག་གོ །དེ་ལྟ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉེས་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱུ་ནི་གཏི་མུག་ཡིན་པར་གསུངས།[༡༦༧] །ཞེས་གཏི་མུག་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་གཏི་མུག་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གང་གི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཕེན་པའི་ལས་བསགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་འཁོར་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། མ་རིག་པ་ནྲ་ཤིའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་སྦྱོར་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་སྔ་ལོགས་མན་ཆད་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བས་ཀྱང་འབྲེལ་བའི་གོ་མི་ཆོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བརྒྱུད་ནས་འགལ་བས་ཀྱང་འགལ་བའི་གོ་མི་ཆོད་དགོས་པས། དྲུས་རྟག་མི་འགལ་བར་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་བྱེད་ཟད་མི་ཤེས་པ་འབྱུང་བས་ཕྱོགས་དེ་ཁས་ལེན་པས་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་ཆད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ།།

ཁ་ཅིག དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་མཐའ་དག་རྐྱེན་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། འོ་ན། གཟུགས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྣང་བ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། བདག་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཡིན་ན། །དེ་ནི་འགལ་བ་དག་ལའང་མཐོང་། །དཔེར་ན་སྣང་གཅིག་མཚན་རྒྱུ་དང་། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་དག །གཟུགས་མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་དང་། །མཐུན་པ་གཅིག་ཅར་བྱེད་པ་བཞིན།[༡༦༨] །ཞེས་གསུངས་པས། སྣང་བ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྣང་བ་གཟུང་བ་མ་ཡིན་མོད།[༡༦༩] །ཅེས་པས་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ཉིད་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྣང་བ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ན་སྣང་བ་མེད་ན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མུན་པ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ཞིང་ཆོས་མངོན་པ་ནས་མུན་

པ་ཁ་དོག་ཡིན་པར་ལན་མང་དུ་བཤད་དོ། །སླུ་བྱེད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན་སྣང་གཅིག་མཚན་རྒྱུ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་གཅིག ལུག་པ་སོགས་ཀྱི་མིག་དབང་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། མི་ལ་སོགས་པའི་མིག་དབང་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་ཅེས། མི་དང་ལུག་པ་ལྟ་བུའི་མིག་དབང་གཉིས་རང་འབྲས་མིག་ཤེས་སྐྱེད་ནུས་དང་། སྐྱེད་མི་ནུས་སུ་བྱེད་པའི་བདག་པོའི་རྒྱུར་བཤད་པ་ཡིན་པས། སྣང་བ་མིག་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་རང་འབྲས་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་ཡང་འདོད་དེ། འགྲེལ་པར། དཔེར་ན་སྣང་གཅིག་མཚན་རྒྱུ་དང་། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་དག །མཚན་རྒྱུ་བ་དང་སྐྱེས་བུའི་མིག །གཟུགས་མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་དང་། །མཐུན་པ་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་བཞིན། །སྐྱེས་བུའི་མིག་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་ཅིང་། མཚན་མོར་རྒྱུ་བའི་མིག་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།[༡༢༠] །ཞེས་མིག་ལ་སྦྱར་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྣང་བ་གཟུང་བ་མ་ཡིན་མེད། །ཅེས་པ་ལ་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། །གཟུང་བ་སྐྱེད་བྱེད་ལས་གཞན་མིན། །སྐྱེད་བྱེད་གཟུང་མཚན་ཉིད་མིན་ཏེ། །སྣང་བ་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།[༡༢༡] །ཞེས་བྱས་ནས་གཞན་གཞུང་དུ་བཤད་པ་དང་། སྐྱེད་བྱེད་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། །སྣང་བ་གཟུང་བ་མ་ཡིན་མེད།[༡༢༢] །ཅེས་བྱས་ནས་རང་གཞུང་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ལྟར་ན། །སྣང་བ་ཞེས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་སྦྱོར་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྣང་བ་ཞེས་པ་གཟུགས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་བྱས་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས། དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་སོགས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེའི་དོན་ནི། རང་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་སོགས་གཟུང་བ་གང་ལ་ཡང་རང་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་ལ། གཞན་དག་ལ་ནི་ཡིད་བརྟན་མི་སྣང་ངོ་།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་མཐའ་དག་རྐྱེན་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དབང་པོ་དོན་ནམ་བློ། །ཡང་ན་ཡིད་བྱེད་སྔ་མར་འགྱུར། །རྒྱུ་འབྲས་ཚོགས་པ་འདི་དག་ལས། །འབྲེལ་པ་ཅན་གཞན་ཡོད་མིན་ཏེ།[༡༥༢] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་རྐྱེན་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་རྐྱེན་གསུམ་ནི་འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ལ། བདག་རྐྱེན། དམིགས་རྐྱེན། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གསུམ།

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག བདག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་འབྲས་རང་དབང་དུ་སྐྱེད་བྱེད། ཅེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་དེ་ཁོའི་བདག་འབྲས་སུ་ངེས་པ་ལ་ཁོ་ཆོས་དེའི་བདག་རྐྱེན་དུ་ངེས་དགོས། ཁོ་ཆོས་དེའི་བདག་རྐྱེན་དུ་ངེས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་དེ་ཁོའི་བདག་འབྲས་སུ་ངེས་དགོས་པས་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ། དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་དབང་པོ། དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྣང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དང་། གཟུགས་ཁོ་ན་འཛིན་པར་ངེས་ཀྱི་སྒྲ་སོགས་གཏན་འཛིན་མི་སྲིད་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ཡང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཀུན་སྣང་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གི་དམིགས་རྐྱེན་གྱིས་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མིག་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་

ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་རྐྱེན་གྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་པས། བདག་རྐྱེན་མིག་གི་དབང་པོ་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་མཚོན་ནས་རྣ་བའི་དབང་པོ་སོགས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་མིག་གི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་དམིགས་རྐྱེན་ཚང་ཡང་རེས་འགའ་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དེས་མིག་ཤེས་གཟུགས་ཁོ་ན་འཛིན་བྱེད་དུ་ངེས་པར་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ཤེས་གཟུགས་ཁོ་ནའི་འཛིན་བྱེད་དུ་ངེས་པར་སྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་རིགས་ལ། དེ་ཡང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་། དམིགས་རྐྱེན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་མིག་ཤེས་གཟུགས་ཁོ་ན་འཛིན་བྱེད་དུ་སྐྱེད་པའི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་དེ་ལ་མིག་གི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་འབྲས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཐེམ་པོར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རྟོག་པར་མི་འཐད་པས་རྟོག་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་སུ་མི་འཐད་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་དགོས་ནའང་། དབང་པོ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ལ་དབང་པོ་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མངོན་པར་འགའ་ཞིག །དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཟེར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་སུ་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་མི་འདོད་བརྟག་པར་དགོའོ། །དེས་རྣ་བའི་དབང་པོ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དམིགས་རྐྱེན་ནི། རང་འཛིན་ཤེས་པ་རང་གི་རྣམ་ལྡན་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དང་གཟུང་དོན་དོན་གཅིག་ལ། དེ་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་ན་རགས་པ་ཡིན་པར་མི་འགལ་ལ། འོན་ཀྱང་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་སོགས་དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་དང་། དམིགས་རྐྱེན་དང་། གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་གཞིར་གང་འགྱུར་བ་སོགས་ནི་ཡུལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རང་འཛིན་

དབང་ཤེས་རང་གི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་གཟུང་དོན་རྣམས་ནི་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་མི་འཐད་དེ། དུས་མཉམ་ན་གཉིས་ཀ་གྲུབ་ཟིན་པར་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གྲུབ་ཟིན་པ་སླར་ཡང་སྐྱེད་པ་མི་འཐད་པས། རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་དུས་འཕྱི་བར་ཡང་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་གཟུང་དོན་ནི། རང་རང་ལས་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟུང་དོན་དེ་རང་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་ཉིད་གཟུང་དོན་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཉིད་ཆོས་དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། དབང་ཤེས་རང་དུས་ན་རང་གི་གཟུང་དོན་འགགས་སམ། མ་འགགས། དང་པོ་ལྟར་ན། རང་དུས་ན་དེ་མ་བཟུང་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་རྣམས་རང་དུས་ན་རང་གི་གཟུང་དོན་འགགས་ལ། འོན་ཀྱང་མ་གཟུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དབང་ཤེས་རྣམས་རང་རང་གི་གཟུང་དོན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་བཞག་པ་ནི་དབང་ཤེས་རྣམས་རང་དུས་དང་གཟུང་དོན་གྱི་དུས་གཉིས་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་སྔར་བཤད་པ་ཉིད་མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལའང་རིགས་པས་དཔྱད་ན་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མི་འཛིན་པར་བཞེད་པ་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། འོ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིགས་པས་དཔྱད་ན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་རིགས་པས་དཔྱད་ན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་དངོས་སུ་ཁས་བླངས། ཁྱབ་པའང་དོན་གྱིས་འདོད་དགོས་པས། འཁོར་གསུམ་ག་བཞེས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལ་སྤྱིར་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བའི་ཚུལ་ལ་བཞི་སྟེ། ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་ལ་རང་གི་གཟུང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དང་། རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་ཕྲ་རགས་ཆོད་སྐལ་གྱི་གཟུགས་མཐའ་ཡས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་སོགས

གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །སྒྲ་ཐུམ་སོགས་དོན་རྣམས་ལ་ཡང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དང་། ཐུན་མོང་གི་རང་བཞིན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་ནི་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་འཆར་གྱི། ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པ་འཆར་མི་སྲིད་ལ། རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ནི་རང་གི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པ་འཆར་གྱི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་འཆར་མི་སྲིད་པས། དེའི་ཕྱིར་ཐུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་ཐུམ་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་མཚུངས་ཀྱང་། རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་ཐུམ་པའི་རྣམ་པ་ལ་ཐུམ་པའི་སྤྱི་རྣམ་ཞེས་བྱ་ལ། མངོན་སུམ་ལ་ཤར་བའི་ཐུམ་པའི་རྣམ་པ་ལ་ནི་སྤྱི་རྣམ་ཞེས་མི་བྱའོ།།

འོ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་དེས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་མི་སྣང་གི །ཐུན་མོང་གི་རང་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་སྣང་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་མི་གསལ་བར་མི་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་མི་གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གསལ་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དང་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་རྣམས་ཁྱད་པར་མེད་པས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ནི་མིག་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ལ། མིག་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་ཤར་ཞེས་པའི་དོན། རང་རྒྱུ་ལས་རང་ཉིད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་བྱའི། རང་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི

ཆ་ལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དང་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁྱད་པར་མེད་དོ།།

མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་མིག་ཤེས་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་མིག་ཤེས་མ་ཡིན་ན། འོས་གཞན་མེད་པས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ནའང་། དེ་མི་འཐད་དེ། མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞནཡང་། ཁྱོད་དེ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་ལ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ལ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་གྱི་རྣམ་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཡང་ཤར་བར་ཐལ་བས་རྣམ་པ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་དངོས་སུ་མི་རྟོགས་ཏེ། རྣམ་པས་བར་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ལ། ཕྱི་དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་གིས་འདོད་ལན་བཏབ་ན། རྣམ་པ་ཡང་དངོས་སུ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། རྣམ་པས་བར་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ།།

གཞན་ཡང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་མིག་ཤེས་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་ན་སྐྱོན་ཆེན་པོ་འབྱུང་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མིག་ཤེས་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཁྱོད་ལ་གཞན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལས་རྒྱང་ཆད་མིན་བཞིན་དུ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །མདོ་སེམས་གང་གི་ལུགས་ལའང་། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས

ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ལ་སྔོན་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཁྱོད་ལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔོན་པོ་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཤུགས་རྟོགས་སུ་ཐལ་ལོ།།

ཁ་ཅིག དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་དངོས་སུ་མི་རིག་སྟེ། རྣམ་པས་བར་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་ཡུལ་མེད་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ཡོད་པ་རང་རིག་དང་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྣང་ཡུལ་ཡང་དོན་སྤྱི་དང་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་། དེའི་སྣང་ཡུལ་གྱི་དོན་ནི་དེའི་རྣམ་པ་དེས་བར་མ་ཆོད་པའི་ཡུལ། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ནས། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་སུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་ནི་ནང་འགལ་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པས་བར་མ་ཆོད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་དངོས། འདོད་ན། ཁྱོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཁྱད་མེད་དུ་སླས་ནས། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་ཐལ། ཁྱོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་དངོས། འདོད་ན།. རྣམ་པ་རྣམས་རང་འཛིན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རྒྱུ་འབྲས་རྫས་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འབྱུང་ལ། རྒྱུ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅིའང་མེད།[༡༧༨] །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ།།

གཞན་ཡང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྔོན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་

རྣམ་པ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གནོད་བྱེད་དང་། གཞན་ཡང་མང་དུ་འབྱུང་ལ། རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། ཁ་ཅིག རང་རིག་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འཆར་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད། དེ་ལྟར་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ། དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་རིམ་བཞིན་འདོད་མི་འདོད་དུ་སྣང་བ་གང་ཞིག མིག་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆར་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་སྟེ། རང་ངོ་བོས། །མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྐྱོན་ཕྱིར།[24] ། ཅེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་རིག་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྣང་ཡུལ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །རང་ངོ་བོས། །མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྐྱོན་ཕྱིར། །ཅེས་པ་ཡང་། མདོ་སྡེ་པས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ། གོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཕངས་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་མདོ་སྡེ་པ་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་འགྱུར་ན། དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པར་ཁས་མི་ལེན་ན། ཁོ་ལ་ཡང་སྐྱོན་མི་འབྱུང་སྟེ། འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆར་དུ་འཛིན་པ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འཁྲུལ་བར་ཁས་ལེན་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེས་མིག་ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་རང་ཇི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་གཏད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་འདོད་མི་འདོད་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ། དེས་མིག་ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་གཅིག་ལ་འདོད་པ་དང་། གཅིག་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་གཏད་པ་གང་ཞིག རྣམ་པ་དེ་དག་རང་ཇི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་གཏད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །

འོ་ན། གཞུང་དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སྨྲ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པས་དབང་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་གཏད་པའི་རྣམ་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཤར་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་

འདོད་མི་འདོད་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ནི་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་།[༡༧༨] །ཞེས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན། ཡུལ་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ལ། གོང་འོག་གི་རིགས་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། མཐར་གཏུགས་པ་ནི། མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་མཚུངས་པ་ལ། གཟུགས་འཛིན་ཞིང་། སྒྲ་མི་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པས། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་ན། སྒྲ་སོགས་ཆོས་ཀུན་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཚུལ་འདི་རང་རིག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་གྱིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་མཚུངས་པ་ལ་འཛིན་མི་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཡང་འཛིན་པར་ཐལ་བས་སོ། །དེས་ན། འཛིན་རྣམ་ལ་ཡང་གཟུང་རྣམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཤར་བའི་དོན་ཀྱང་རང་རྒྱུ་ལས་རྣམ་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

འོ་ན། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྔོན་འཛིན་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་ཡང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དོན་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། ཐལ་བ་དེ་ཡང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དུ་བ་སྐྱེས་པ་དུ་བ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དོན་དེ་ལྟར་འདོད་པར་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཡང་། མདོ་སྡེ་པ་མིག་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་རང་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལས་སྐྱེས་པར་འདོད་ལ། རྣམ་རིག་པ་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པར་འདོད་པ་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རྣམ་རིག་པ་ནི་རྣམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན། སྔོ་སེར་དཀར་དམར་སྣ་ཚོགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ

དང་སེར་པོའི་རྣམ་པ་སོགས་ཀྱང་། ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་རྣམ་པ་སོ་སོ་བ་དེ་དག་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཚོགས་པའི་ཆ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་ཅིང་། ཆ་ཤས་དེ་དག་ཆ་ཅན་དང་རྫས་གཅིག་ལ། ཆ་ཤས་ནང་ཕན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཚུལ་འདི་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་མཐུན་ནོ། །འོ་ན། ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དང་། སེར་པོའི་རྣམ་པ་སོགས་དངོས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན། དེ་དག་གཟུང་རྣམ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོད་ན། རྣམ་པ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ། དེ་དག་མྱོང་བའི་འཛིན་རྣམ་རྣམས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་འཛིན་རྣམ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས། མིག་ཤེས་དེ་ལ་མྱོང་བྱེད་རང་རིག་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དང་སེར་པོའི་རྣམ་པ་སོགས་མྱོང་བའི་འཛིན་རྣམ་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་དག་ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་མྱོང་བྱེད་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་ཆ་ཅན་འཛིན་རྣམ་དེ་ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཡིན་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་ངོ་།།

གསུམ་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ནི། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་རང་གི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་། རང་ཉིད་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་ཞིང་། རང་དང་ཤེས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གྱི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རིགས་འདྲ་བ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། འདས་ལམ་ཟག་མེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཤེས་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེའི་ཉེར་ལེན་གང་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་ནི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། དེ་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ། ཟག་བཅས་འབྲས་བུར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། ཟག་

པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་པ་ཡིན་གྱི། ཟག་བཅས་འབྲས་བུར་འཛིན་པས་ཟག་བཅས་སུ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ལ་འབྲེལ་ནའང་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལས་སྐྱེས་པའི་མཐོང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་གང་ཡིན་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སྨྲ་སྟེ། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་བཞིན་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཤིན་ཏུ་ཆ་ཕྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ཙམ་ཞིག་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་སྐབས་འདིར་ཁས་བླང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞི་མེད་ན་དེའི་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་མི་འཐད་ཅིང་། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་དག་གིས་ཀྱང་། དེའི་ཚེ་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་མི་འདོད་ལ། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་རགས་པ་འཁོར་བཅས་མ་ལུས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཤེས་པ་མེད་པར་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུས་དང་མ་བྲལ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ལུས་དང་། ཤི་བའི་རོ་མཚུངས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཚེ་ལུས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་ན། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་པོའི་ལུས་རུལ་བ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན་ཕུང་པོ་བཞིའམ་ལྔའི་ཚོགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་། དེའི་ཚེ་སྙོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ཅིང་། ལུས་ཡིན་ན་བེམ་པོར་འགྱུར་ལ། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་དུ་འདོད་ནའང་། དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ན། ཚོར་འདུ་རགས་པ་མ་ལུས་པ་བཀག་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པར་སྨྲ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྙོམས་འཇུག་དངོས་པོ་མིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ

ཡིན་ན་བཏགས་ཡོད་དུ་འགལ་བར་འདོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མིན་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།

འོ་ན། ཡིད་ཤེས་ཡོད་ན་དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་བའི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཚོར་འདུ་མ་ལུས་པ་བཀག་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཚོར་འདུ་རགས་པ་མ་ལུས་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཅིང་། རགས་པ་ཡོད་པར་ངེད་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། དེའི་ཚེ་ཚོར་འདུ་མི་གསལ་ཙམ་ཡང་མེད་དགོས་ན། ཀུན་གཞི་དེའི་ཚེ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དག་ལ་ཡང་སྐྱོན་འབྱུང་སྟེ། ཚོར་བ་སོགས་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ཀུན་གཞིའི་ངེས་པའི་འཁོར་དུ་ལན་མང་དུ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དགག་བྱ་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་རགས་པ་འཁོར་བཅས་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། འགོག་བྱེད་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་བྱས་པ་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་[༡༧༧]ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་མེད་དེ། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་མེད།[༡༧༨] །ཅེས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འཇུག་པས། ཡིད་ཤེས་རྟོག་བཅས་དང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་མཉམ་དུ་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ལོག་ཤེས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་པ་རིས་སུ་ཆད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཇི་སྙེད་སྨྲས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་རང་ཉིད་ཚེ་དེ་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་དང་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱོད་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་དང་། དེའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བ་ཐ་ན་ཡིད་ཤེས་རྟོག་བཅས་ལས་ཀྱང་མི་གསལ་བར་འདོད་དགོས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ལ། དབང་པོ་དང་། ཡིད་དང་། རང་རིག་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་དང་རིགས་མི་གཅིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཞན་ཡང་། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་དེའི་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། བདག་ལྟ། བདག་ཆགས། བདག་ཏུ་རྨོངས་པ། བདག་རྒྱལ་བཞི། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངེས་པའི་འཁོར་དུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། བདག་ལྟ་བདག་ཆགས་གཉིས་དུས་མཚུངས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ནའང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ་བདག་ལྟ་བདག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྔ་ཕྱི་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་ན། དེ་ནི་ངར་འཛིན་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཉོན་ཡིད་ནི་འདས་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་། དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་མ་གཏོགས་པའི་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བར་ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་པས་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ནའང་། དེ་ལྟར་ན། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད།[༡༧༨] །ཅེས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་པ་དག་གིས་བདག་ལྟ་དང་བདག་ཏུ་རྨོངས་པ་གཉིས་སོ་སོར་འདོད་དགོས་ལ། འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། བདག་ལྟ་དང་བདག་ཏུ་རྨོངས་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན། ཉོན་ཡིད་ཁས་མི་ལེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན། ཉོན་ཡིད་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་དག་ཀུན་གཞི་ཉིད་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་རློམ་སེམས་པའི་ཡིད་ལ་ཉོན་ཡིད་ཅེས་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་དག་ནི། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི

མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འདིར་ཁས་བླངས་ན་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པས་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་དངོས་སུ་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ནའང་། འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དོ། །མདོར་ན་ཀུན་གཞི་ཁས་བླངས་ན། སྡེ་བདུན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་གཏན་ནས་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བ་ཡོད་པས། འདིར་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ལ། གང་དག་སྡེ་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་རང་ཉིད་མ་རིག་པའི་དམུས་ལོང་དག་གླང་པོ་ཆེ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཚོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བ་གླང་རྫིས་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མང་དུ་སླུས་ཀྱང་མཁས་པ་དགའ་བར་ག་ལ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཚེ་སེམས་མེད་པར་མི་འཐད་ལ། ཡིད་ཤེས་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་མི་འཐད་པའི་རིགས་པ་དག་གིས་དེའི་ཚེ་ཡིད་ཤེས་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེས་ན་སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་ཁའི་ཡིད་ཤེས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ། དེ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་པར་གྲུབ་པས། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གཞན་བཙལ་མི་དགོས་སོ། །

ཁ་ཅིག །སྙོམས་པར་འཇུག་ཁའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལངས་མ་ཁད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ལ། ལུས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། དེ་མ་ཐག་པའི་དོན། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་ལ་བཞེད་དོ། །འོ་ན། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡོད་ན་གང་ཡིན། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་ཁའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། འཇུག་ཁའི་ཤེས་པ་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེའི་བར་དུ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་ཁའི་ལུས་ཐ་མ་དེ་ཡིན་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལངས་མ་ཐག་གི་ཤེས་པ་དང་པོ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །འཇུག་ཁའི་ཤེས་པ་ཐ་མ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྙོམས་འཇུག་དེ་སྙོམས་འཇུག་ལ་འཇུག་ཁའི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནམ། མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན།

གཞན་ཡང་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་མི་འཐད་པས། སྙོམས་འཇུག་རྒྱུ་མང་དུ་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་ཡིན་ན། འཇུག་ཁའི་ཤེས་པ་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྙོམས་འཇུག་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ་དང་པོའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེའི་བར་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །དེས་ན་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པས། འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་འདོད་མི་དགོས་ལ། གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མེད་ན་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་པས། ཚུལ་འདི་ཡང་ཧ་ཅང་འགྲིག་པར་མ་མཐོང་ངོ༎

ཁ་ཅིག སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་ཁའི་ལུས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་ལངས་མ་ཐག་གི་སེམས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་འདོད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ལས་འཆི་འཕོ་ཁའི་སེམས་ཐ་མ། ཁམས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་འདོད་པ། གཞན་སྡེ་དག་གི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྨྲ་བ་ལ་འདི་ལྟར་འདོད་པ་སྟོན་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་བྱུང་ངོ་། །ཚུལ་འདི་ནི། ལུས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ན། དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཀྱིས་སམ། དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་དུ་མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་ལས་བཤད་པ་མི་རིགས་པ་མཐའ་དག་གིས་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལངས་མ་ཐག་གི་ལུས་དང་སེམས་གཉིས་རྫས་རིགས་མཐུན་དུ་ཐལ། ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་སྐྱོན་ཡང་འབྱུང་ཞིང་། ལུས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་སྔུབ་མི་ནུས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མཐའ་ཡས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་དག་ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གནས་མིན་པ་ལའང་ལོག་པར་རྟོག་པ་འཆར་བར་བྱེད་པ་འདི་དག་ནི་མཁས་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པའི་ཡུལ་རེ་ཤིག་མ་ཡིན་ནོ༎

གཞན་ཡང་། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས

སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དེ་གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡིན་ན་བར་སྲིད་དེ་གྲུབ་མ་ཐག་གི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཀ་ཡང་རྫས་རིགས་མཐུན་དུ་ཐལ། ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མིག་སོགས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཉེར་ལེན་ཡིད་ཤེས་ལས་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་ཀྱང་ཉེར་ལེན་ཡིད་ཤེས་ལས་སྐྱེ་བར་མཚུངས་པས། ལུས་ཡིན་ན་ཉེར་ལེན་ཡིད་ཤེས་ལས་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ཆེས་པར་ཡང་འགྱུར་ལ། དམ་བཅའ་གཉིས་ཀ་ཡང་། གང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །མི་ཤེས་པ་ཡི་ཉེར་ལེན་རྒྱུ།[༤༠] །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམས་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་གྲུབ།[༤༡] །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག ལེའུ་གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པ་རང་རྐང་གི་གཞུང་ཡིན་ན་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་གཞུང་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ཟེར་ཏོ། །ལྷ་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཅན་ཁྱོད་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་གཞུང་གི་དོན་ཇི་ལྟར་འདོད་གྲང་། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་གཞུང་དེའི་དོན་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱེད་ན། མདོ་སྡེ་པས་གཞུང་དེའི་དོན་དང་འགལ་བར་སྨྲས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། གཞུང་དེའི་དོན་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པར་འགྱུར་བས་སྨྲས་པ་ཙམ་ནས་རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ནུས་པ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སེམས་གང་རུང་གཅིག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞུང་ཡིན་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་དུ་འདོད་ན་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞུང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ལེའུ་གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་ཡིན་ཅེས་པ། མདོ་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ལེའུ་གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། དབུ་མ་པ་སོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་གཞུང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་། སྐབས་སུ་ཡང་མ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ།།

འོ་ན། ཁྱེད་རང་གཟུགས་མེད་ཁམས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་ཇི་ལྟར་སྙམ་ན་ན། ཁོ་བོ་ནི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པ། འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཉིད་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་འདོད་ལ། འདི་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ཕལ་

ཆེ་བ་དང་མཐུན་ཅིང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བློ་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པ་འགའ། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས། །དེ་ཕྱིར་བློ་ལས་དབང་པོ་ཡིན།”[༢༢] །ཅེས་བཤད་པའི་དོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཡིན་ལ། རྒྱན་ལས། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་ཤི་འཕོས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སྐྱེད་པ་ལའང་། དེ་ཉིད་འདུ་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།”[༢༣] །ཞེས་པའི་དོན་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདུ་བྱེད་ནི་ལས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཉི་མ་སྦས་པས་ཀྱང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནས་ཤི་འཕོས་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སྐྱེ་བ་ཡང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སྐྱེ་མཆེད་ལྔས་འདུས་བྱས་པའི་བག་ཆགས་རྒྱུར་འགྱུར་རོ།”[༢༤] །ཞེས་བཤད་དོ། །འོ་ན། བག་ཆགས་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཏེ། བག་ཆགས་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། བག་ཆགས་རྣམས་ཤེས་པར་འདོད་པ་འདི་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་དག་ལ་འདྲིས་པར་མ་བྱས་པའི་བབ་ཅོལ་ཏེ། འདི་ལྟར་བག་ཆགས་རྣམས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་གང་ལ་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་གཞན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡིད་ཤེས་དགེ་བའི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དགེ་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། ཡིད་ཤེས་དགེ་བའི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དགེ་བར་ཐལ་ལོ།།

ཀ གཞན་ཡང་། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་གི་བག་ཆགས་སོགས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་གཙོ་བོ་ཡིད་ཤེས་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །བག་ཆགས་དེ་དག་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། བག་ཆགས་དེ་དག་ཉེར་ལེན་རྫས་ཐ་དད་པ་ལས་སོ་སོར་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པར་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་ན་བག་ཆགས་རྣམས་རྟོག་པ་ཡིན་ནམ། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ཡིན། ཤེས་པ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་ཕྱེ་བའི་ཤེས་པ་ལ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པ་མི་སྲིད་དོ། །རྟོག་པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་དུས་ཅིག་ཅར་ཡོད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་ཏེ། བག་ཆགས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་ཡོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་སུ་མི་འཐད་པས་ཡིད་ཤེས་སུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཡིད་ཤེས་རྫས་ཐ་དད་དུ

མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་སོན་གནས་སོ། །ཅི་སྟེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བག་ཆགས་མིག་ཤེས་ཡིན་ལ། ཉན་ཤེས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཉན་ཤེས་ཡིན་ཅིང་། ཚུལ་འདིས་བག་ཆགས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཚུལ་མཐའ་དག་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བག་ཆགས་ཤེས་པར་འདོད་པ་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་ཞིང་རིགས་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས་པ་དག་གི་མུན་སྤྲུལ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བག་ཆགས་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན། བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་དགོས་ལ། ལས་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པས་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ལས་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཡང་། ལས་རྣམས་ནི་རང་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་གྱི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ལ། ལས་རྣམས་རང་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། གཟུགས་སོགས་བཞིན་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ། ལས་རྣམས་བདག་པོ་མ་ཡིན་ན། །དེར་ཡང་བརྟད་པ་”[༤༧]“མཚུངས་ཕྱིར་རོ།”[༤༨] །ཞེས་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ།

ད་ནི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན། བདག་རྐྱེན། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ངོས་གཟུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དང་། སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་། སྔོན་པོ་དང་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཤེས་པ་སྔ་མ་དང་། ཤེས་པ་སྔ་མ་དེའི་སྟེང་གི་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་རྣམས་གང་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འདོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྔོན་པོ་དང་

སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། སྔོན་པོ་སོགས་གསུམ་ནི་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཡང་དེའི་རྒྱུར་མི་འགལ་ན། བདག་སྐྱེ་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རང་ལས་རང་སྐྱེ་ན་བདག་སྐྱེར་འགྱུར་ཡང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ལས་སྐྱེ་བས་བདག་སྐྱེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། གྲངས་ཅན་པས། ཐུམ་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་འཇིམ་པ་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པ་ཡང་། བདག་སྐྱེ་ཁས་བླངས་པར་མི་འགྱུར་བས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་གིས་ཐུམ་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འཇིམ་པ་ལས་སྐྱེ་ན་བདག་སྐྱེར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་པ་མཐའ་དག་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ལ། ཐུམ་པ་ལས་ཐུམ་པ་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཁས་ལེན་པ་སུ་ཡང་མེད་པས་ཐུམ་པ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཁས་ལེན་པའི་རྒོལ་བ་སུ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདིས་ནི་བདག་སྐྱེའི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་ཟད་དོ།།

གཞན་ཡང་། སྔོན་པོ་སོགས་གསུམ་ནི། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱབ་པ་མེད་ན། རྒྱུ་འབྲས་རྫས་གཅིག་དང་དུས་མཉམ་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན། སྔོན་པོ་སོགས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ན་ཡང་དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་ཡང་དེའི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་དགོས། དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ན་ཡང་དེའི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྔོན་པོ་སོགས་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཁས་བླངས་ན་དེ་དག་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་དུས་མི་མཉམ་ཞིང་རྫས་ཐ་

དད་པའམ། ཡང་ན་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡང་དེ་དང་དུ་སམ་མཉམ་ཞིང་རྫས་གཅིག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རྣམ་པར་གཞག་པ་ཐམས་ཅད་འཁྲིག་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྔོན་པོ་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཚེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་ལ། རིགས་པས་མ་དཔྱད་པའི་ཚེ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ཡང་རྫས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འོ་ན། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཚེ་རྫས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་དུ་རུང་ངམ་མི་རུང་། མི་རུང་ན། རྫས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་འབྲས་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །རུང་ན། དེའི་ཚེ་རྫས་སུ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །གྲུབ་ན། དེའི་ཚེ་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དེ་གཉིས་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག དེའི་ཚེ་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཐུར་སྟེ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་ཁས་ལེན། འདོད་ན། དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །རྫས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཁྱོད་རང་གིས་རྫས་གྲུབ་དང་དོན་དམ་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་། རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཚེ་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་དམིགས་རྐྱེན་གཞན་ཡང་མེད་པར་འདོད་དགོས་པས། རྐྱེན་གསུམ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་ཐལ། རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡོད་ཀྱང་། རྐྱེན་གསུམ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པའི་ཁྱོད་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཉིད་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་བདག་རྐྱེན་ཀྱང་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཉིད་ལ་འདོད

དགོས་པར་མཚུངས་པས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་རྒྱུ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། དངོས་རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཉེར་ལེན་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ།།

ཁ་ཅིག དབང་ཤེས་སྔ་མའི་སྟེང་གི་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉིད། དབང་ཤེས་ཕྱི་མའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ལ། དབང་ཤེས་སྔ་མའི་སྟེང་གི་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ཅིང་། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ལ། ནུས་པ་ཡང་ནུས་པ་ཅན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ཕྱི་མའི་རྐྱེན་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །རྐྱེན་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་དེའི་དོན་ནི། རྐྱེན་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ། རྐྱེན་གསུམ་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ནུས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ནུས་པ་ནུས་པ་ཅན་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན། མིག་ཤེས་གཅིག་གིས་སྔོ་སེར་དཀར་དམར་སྣ་ཚོགས་མཐོང་བ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྔོ་སེར་དཀར་དམར་རྣམས་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་གཅིག་གི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དབང་ཤེས་ལས་གཞན་མ་ཡིནཔའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། སྔོ་སེར་ཐ་དད་དག་ལ་ནི།[187] །ཞེས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལའང་སྔོ་སེར་རྫས་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། ཁ་ཅིག དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རྐྱེན་ཀྱང་ཡིན་པས་དམིགས་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ནས། ཤེས་པ་སྔ་མའམ་དེའི་སྟེང་གི་ནུས་པ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འདོད་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་འདོད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་སྔ་ཕྱི་དུས་མཉམ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ལྟ་ན། དབང་ཤེས་ཕྱི་མའི་ནང་སེམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གཟུང་དོན་དུ་འགྱུར་བས་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་དབང་ཤེས་སྔ་མ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་ལ་མི་འཇོག་པར་འགྱུར་རོ།།

འོ་ན། འཐད་པའི་ཕྱོགས་གང་ཡིན་ཅེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། དམིགས་བརྟག་ཏུ། ནང་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། །ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྣང་གང་ཡིན་པ། །དོན་ཡིན་རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །དེ་རྐྱེན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཕྱིར་རོ།[༨༨] །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་པའི་དམིགས་རྐྱེན་དང་། ཡང་ན་ནུས་པ་འཇོག་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་ཡིན།[༨༩] །ཅེས་པའི་དམིགས་རྐྱེན་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྔོན་པོ་སོགས་ནི། དབང་ཤེས་དེ་དང་དེའི་དོན་ཏེ། དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དེའི་རྐྱེན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་ཡིན་ཅེ་ན། རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། ཅེས་སྨོས་ཏེ། དེའི་དམིགས་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྐྱེན་ཡིན་ཅེ་ན། གཅིག་ཆའང་མི་འཁྲུལ་ཕྱིར་ན་རྐྱེན།[༩༠] །ཅེས་སྨོས་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྔོན་པོ་དེ་དབང་ཤེས་གཅིག་པོ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས། དུས་མཉམ་ཡིན་ནའང་རྐྱེན་དུ་འཐད་དེ། ཁོ་ཡུལ་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བས། ཁོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ། །གཞན་དག་གིས། དོན་ཡིན་རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར།[༩༡] །ཅེས་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་འབྲུ་སྣོན་བྱས་པ་ནི། ནང་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི།[༩༢] །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། ཅེས་བཟློས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྐབས་འདིར་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། རྐྱེན་ཡིན་པ་གང་གི་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཕྱིར། གཞུང་གི་དགོངས་པ་ལས་རིང་དུ་གྱུར་པས་བཤད་པ་འདི་ནི་རྣ་བ་བྱང་བར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།

གཞུང་འདིས་བསྟན་པའི་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་ཚུལ་འདི་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་སྲིད་པ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ལ་རྫས་གཞན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ། ཆོས་མངོན་པའི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་དག་གི་འདོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཉིད་ཀྱི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དམིགས་རྐྱེན་སྔོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཡང་ན་ནུས་པ་འཇོག་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་ཡིན་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་ན་ཞེས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚིག་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་སྔ་མ་དག་དེ་ལྟར་འཆད་མོད་ཀྱི། ཡང་ན་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའོ། །ནུས་པ་འཛོག་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་ཡིན། །ཅེས་པའི་དོན་ནི། དབང་ཤེས་སྔ་མ་སྔ་མའི་སྟེང་གི་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་རིམ་གྱིས་དབང་ཤེས་ཕྱི་མའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དེ་དག་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཛོག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའོ། །དེས་ན་ནུས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས། འཛོག་ཕྱིར་ཅེས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ནུས་པ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སྦྲེལ་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ། དབང་ཤེས་ཕྱི་མའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་ལ་ནུས་པ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁྱབ་པ་མ་འབྲེལ་ལ། ཕྱི་མའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་ལ་ནུས་པ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་ཟེར་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དབང་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུད་རྒྱུར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་དབང་ཤེས་སྔ་མའི་སྟེང་གི་ནུས་པ་དབང་ཤེས་ཕྱི་མའི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཞག་པ་དེ་ཡང་། དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་དེའི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རྐྱེན་ཡང་ཡིན་པས་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་དེ་རང་གི་དམིགས་པའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་གཙོ་བོའི་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཐམས་ཅད་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པས་ནི་ཤེས་པ་སྔ་མའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། ཤེས་པ་སྔ་མའི་སྟེང་གི་རིགས་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ནུས་པ་དེ་ཉིད། རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་གཙོ་བོའི་རྐྱེན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཞག་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་འོངས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་རབ་ཏུ་བསྙིང་བ་ཁོ་ནའོ།།

འོ་ན། དམིགས་བརྟག་རང་འགྲེལ་དུ། དམིགས་རྐྱེན་ལ་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་)(དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྔོན་པོ་སོགས་དམིགས་རྐྱེན་

ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཤེས་པ་དེའི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རྐྱེན་ཡང་ཡིན་པའི་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ནུས་པ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འདོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་ཡིན་པ་ཉིད། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དམིགས་བརྟག་རང་འགྲེལ་ལས། རེས་འགའ་ནི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་འབྱུང་ལ། རེས་འགའ་ནི་དེའི་རྣམ་པ་ལས་ནུས་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དེ་གཉིས་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཅི་དགར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ནང་གི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པའི་རྐྱེན་དུ་འཐད་དོ།[༡༡༩] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་དམིགས་པའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་ལ། དབང་ཤེས་དམིགས་པའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཡང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཤེས་བྱའི་དམིགས་པ་མཐའ་དག་ལ། །བློ་གྲོས་རྩལ་བཞིན་དམིགས་པ་ཅན། །ཕོ་བོས་དབང་ཤེས་དམིགས་རྐྱེན་ནི། །འཁྲུལ་མེད་དམིགས་བརྟག་ཇི་བཞིན་བཤད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ།།

གཉིས་པ་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ་ལ། རྟགས་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། རྟགས་དགོད་ཅིང་དོན་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། རྟགས་ཀྱི་རྩལ་བསྒྲུབ་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་སྨྲ་བའི་ངོར་སྔ་རོལ་སེམས་ཅམ་པས་དབང་ཤེས་ལ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྔོ་སོགས་རྣམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པས་ཡུལ་ཤེས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། ཡུལ་གང་རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་གང་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ན་ངེས་པར་ཡུལ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་རྣམས་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་རྣམས་ནི་རང་འཛིན་ཚུར་མཐོང་དབང་ཤེས

ལས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ན་ཚུར་མཐོང་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་རང་ལས་རྒྱང་ཆད་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་གྲུབ་པར་འདོད་དགོས་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་རང་འཛིན་ཚུར་མཐོང་དབང་ཤེས་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ལྷས་བྱིན་གྱི་སེམས་ལྟ་བུ་ལྷས་བྱིན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལྟ་བུ་ལས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཤིང་། མ་བསྒྲུབས་ཀྱང་ལྷས་བྱིན་གྱི་སེམས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མི་འབྱུང་བས།[4] དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འགའ་ཞིག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྔོན་པོ་སོགས་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་ཅན་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་བས་རྫས་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། སྔོན་པོ་སོགས་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སྔོ་སོགས་རྣམས་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན། ད་ལྟ་གངས་ཅན་གྱི་རྟོག་གེ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་བདག་མེད་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་དང་བདག་འཛིན་ཀྱང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་རྫས་གཞན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་རྟགས་དགོད་ཅིང་དོན་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་ལ། རྟགས་འགོད་པ་ནི། གང་ཞིག་གང་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པ་དེ་དེ་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་དང་མཉན་བྱ་བཞིན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྔོན་པོ་དང་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །འདིའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ལ། ཁ་ཅིག སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་རྒོལ་མདོ་སྡེ་པས་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཟིན་ལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དེ་འདྲའི་རྣམ་པ

གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་རྟགས་མི་འགྲུབ་སྟེ། མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ངོར་ཆོས་ཅན་མི་འགྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནི་དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་པར་མི་འདོད་པས་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་མི་འཛིན་པར་འདོད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་ན་རི་བོ་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། མིག་ཤེས་ནི་ཐོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་མིག་དབང་གིས་གཟུགས་འཛིན་གྱི། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དག་འདོད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མཛོད་ལས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་འཆད་པ་ན། མིག་གི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མིན། །གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ།[༡༥༨] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡུལ་ལྔ་པོ་ཉིད་ལ་དོན་དུ་སྨྲ་བ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་ཅིང་། རང་འཛིན་རྩུར་མཐོང་དབང་ཤེས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྩོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་རིག་པས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་པོ་རང་རང་གི་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་སྔོན་པོ་ཉིད་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

སྐབས་འདིར་གཞན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཅུང་ཟད་དགག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཁ་

ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་སྔོན་པོ་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་སྔོན་པོ་གཞི་གྲུབ་ན་བེམ་པོ་གཞི་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་ལྟ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཕུང་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པར་འགྱུར་བས་སེམས་ཙམ་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་སྐུ ར་བ་འདེབས་པ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བའམ། ཡང་ན་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཕལ་ཆེ་བ་ནས་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྣམ་གཞག་སོགས་ལན་མང་དུ་འབྱུང་བ་དག་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་བསྙོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲོས་ཤིག གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྔོ་སེར་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་སྔོ་སེར་གཞི་མ་གྲུབ་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔོ་སེར་ཐ་དད་དག་ལ་ནི། །སྐྱོང་བའི་ངེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཕྱོགས་འདི་ཁས་ལེན་པ་ལ་ནི་ཁམས་གསུམ་དང་སྐུ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕལ་ཆེ་བ་ཁས་བླང་བའི་ཐབས་མེད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུད་པ་འབབ་ཞིག་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྔོ་སེར་སོགས་གཞི་གྲུབ་ཀྱང་། སྔོན་པོ་སྔོན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་སྔོ་སེར་སོགས་ཐམས་ཅད་རང་འཛིན་ཤེས་པ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔོན་པོ་ནི་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་པ་སོགས་སུ་ཁས་བླང་བར་བྱའི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྔོ་སོགས་བེམ་པོར་འདོད་དགོས་པས་སྔོ་སོགས་ཕྱི་དོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྔོན་པོ་ཡིན་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཡིན་ན་རང་འཛིན་ཤེས་པ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདིས་མཚོན་ནས། གཞི་གྲུབ་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། འདོད་ན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་པ་འབྱུང་ངོ་། །ཚུལ་འདིས་མཚོན་ནས། གཞི་གྲུབ་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་ལོང་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཚུལ་འདིས་མཚོན་ནས་སྒྲ་ཡིན་ན་ཉན་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་འོན་པ་མི་སྲིད་པ་སོགས་སུ་ཐལ་བའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལྔ་ཚང་བའི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྒོ་ལྔའི་དབང་ཤེས་ཚང་བར་འགྱུར་བས་མཐར་ཀ་བུམ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ས་སོགས་འབྱུང་བ་སྲོག་ཆགས་དང་། ཤིང་སོགས་སེམས་ལྡན་དུ་སྨྲ་བའི་རྒྱང་འཕེན་པ་དང་། གཅེར་བུ་པའི་རིང་ལུགས་ཆེས་གསལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། སྔོན་པོ་ཡིན་ན། སྔོན་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཡིན་ན་སྔོན་པོ་རང་ཉིད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཁས་བླངས། འདོད་ན། འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ་མ་ཁྱབ། མ་ཁྱབ་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། ཁྱབ་ན། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་ཚེ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་མི་འགལ་བར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་མཚོན་ནས་མིག་ཤེས་ཡིན་ན་མི་འགལ་བས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷས་བྱིན་འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལུས་གཟུགས་དྲི་རོ་རྣམས་ཀྱང་ལུས་ཤེས་མིག་ཤེས་སོགས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་སྒོ་ལྔའི་དབང་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་འགྱུར་ལ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཚན་དཔེ་གདུལ་བྱ་སོ་སྐྱེའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ཚེ་ཡང་། མཚན་དཔེ་དེ

ངག་མིག་ཤེས་དེ་དང་དེར་འདོད་དགོས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་སོ་སྐྱེའི་མིག་ཤེས་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་བྱེད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་དག་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཟད་པར་བརྗོད་ཀྱི་ག་ལ་ལང་། བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ཇི་སྐད་བརྗོད་པ་དག་ལ་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་། བློ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྩིང་བ་འགའ་ཞིག ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་སེམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལའང་། ཤེས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅེས་བརྒལ་ཞིང་བརྟགས་པ་ན། རང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལས་གཞན་པའི་ལན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཁུར་ཆེན་པོ་དག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་འཁྱེར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྔོན་པོ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འདི་ལ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མཐའ་དག་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པས་ཕྱི་དོན་ཡིན་པའི་གོ་ཆོད་ན། ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས། དབུ་གིས་ཅིག་ཅར་སྨྲར་བ་ན། །ཁྲ་རབ་རྡུལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར།[༡༨༧] །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པ་མཐའ་དག་གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རིག་པའི་དྲི་ཙམ་ཡང་དྲི་བར་ག་ལ་འགྱུར། གོ་མི་ཆོད་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཀྱང་ཡོད་པའི་གོ་མི་ཆོད་པར་མཚུངས་པས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པ་པའི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པའི་གོ་ཆོད་ཅིང་། དོན་དམ་དུ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པས་གོ་མི་ཆོད་ལ། ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱི་དོན་ཕུང་གསུམ་མེད་པས། ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་གང་གི་ཡང་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པའི་གོ་ཆོད་དམ་མི་ཆོད་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བདེན་གཉིས་ལ་ཕུང་གསུམ་མེད་ཀྱང་བརྟག་པ་གང་བྱེད་ཀྱི་ཐོག་མར་བདེན་གཉིས་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་སྦྱར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། ལྟས་ངན་ཐ་སྙད་དུ་འགྲོའམ་དོན་དམ་དུ་འགྲོ་ཞེས་མ་སྦྱར་བར། ལྟས་ངན་འགྲོའམ་འོན་ཏེ་མ་འགྲོ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། བདེན་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལྟས་ངན་འགྲོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞིང་། བེམ་པོའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའམ། རིག་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་

ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར། དྲུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲས་ན། བེམ་རིག་གང་ཡང་མིན་པའི་དྲུ་བ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་པའི་གོ་ཆོད་དམ་ཞེས་དྲིས་པའི་ཚེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་གོ་ཆོད་མི་ཆོད་འདྲིའམ། འོན་ཏེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་གོ་ཆོད་མི་ཆོད་འདྲིའམ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པའི་གོ་ཆོད་མི་ཆོད་འདྲི་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ནི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བརྗོད་པ་ལ། སྒྲའི་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར་རམ། བུམ་པའི་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར་དམ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར། ཅེས་སྨྲ་བ་ཡང་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྩུལ་འདི་ནི་ལན་འདེབས་པར་མ་ནུས་པ་ན། གཏམ་ཤིན་ཏུ་འདྲེད་བ་)(ཞིག་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་གཡོ་རྒྱུའི་ཐོལ་གྱིས་སྨྲ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ཅེས་ཁས་བླངས་པས། གཟུགས་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་སྔོན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པས་སྔོན་པོ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་གསུང་བའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དངོས་སུ་རིག་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་རིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་དོན་དམ་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་གཟུང་རྣམ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་པར་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་འདོད་དགོས་པས་སེམས་ཙམ་པའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མི་དྲོའོ། །གཞན་ཡང་ཐ་སྙད་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ནི། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པ་སོགས་བློ་འཁྲུལ་པ་གང་ཡིན་གྱིས་གཞག་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ཐ་སྙད་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚེ་འགལ་འདུ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པར་སྨྲ་དགོས་སོ་ཞེས་གོང་དུ་བཤད་

ཟིན་ཏོ། །དེ་བས་ན་གཞན་དག་གིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་དག་ནི་ཚིག་ཙམ་ཞིག་སྙིང་པོར་ཟད་དོ།།

འོ་ན། རང་གི་ལུགས་ལ་སྔོ་སོགས་ཤེས་པའམ་བེམ་པོ་གང་དུ་འདོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། བེམ་པོ་ཡིན་ན་ནི་རྡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཕྱི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པ་ཡིན་ན་འཆང་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་རེག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་དེ་གཉིས་ཀ་ཁས་མི་ལེན་གྱི། འདི་ལྟར་རྩུར་མཐོང་དབང་ཤེས་ལ་རྒྱང་ཆད་ལྟ་བུ་ར་སྣང་བའི་སྔོ་སོགས་རྣམས་ནི་རང་འཛིན་རྩུར་མཐོང་དབང་ཤེས་དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་འཛིན་རྩུར་མཐོང་དབང་ཤེས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། བེམ་རིག་གང་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ནོ།།

འོ་ན། སྔོན་པོ་དེ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིའང་བདག་ཉིད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རྩུར་མཐོང་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྔོན་པོ་རྣམས་ནི་དབང་ཤེས་དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་དང་སྔོན་པོ་སོགས་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ཅིང་། རྟགས་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་བེམ་རིག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། ཅི་བྲག་སྒྲ་བས་ནམ་མཁའ་སོགས་དང་། མདོ་སྡེ་པས་སྐྱེས་བུ་སོགས་དང་། སེམས་ཙམ་པས་འགོག་སྙོམས་སོགས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཕལ་ཆེ་བས་བེམ་རིག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཁས་བླངས་ཞིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བག་ཆགས་སོགས་བེམ་རིག་གང་ཡང་མིན་པའི་དངོས་པོ་མང་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དངོས་པོ་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ན་བེམ་པོ་དང་རིག་པ་གཉིས་ཞེས་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ནས་ལན་མང་དུ་སྨྲས་པའི་འདོན་པ་གོམས་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མ་བྱེད་ཅིག ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ད་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞན་དག་ན་རེ། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་བརྫུན་པ་ལྟར་ན་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རྣམ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན་བདེན་ཡང་། རྣམ་པ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ

ལ་གོང་དུ་སྐྱོན་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་སྔོན་པོ་སོགས་ནི་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་སྔོ་སོགས་ཉིད་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་པ་མེད་ལ། གང་དུ་བསྒྲུབས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་ཕྱི་དོན་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

རྟགས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པའི་དོན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཅར་དུ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་དམིགས་ན། དེ་གཞན་རིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཡིན་ན་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། མིག་ཤེས་ལ་གཟུང་རྣམ་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་མིག་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ལ་ཡང་གཟུང་རྣམ་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བློ་ལ་ལྟོས་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བློ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བློ་སྣ་ཕྱི་སོགས་མཚུངས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བློ་ལ་ལྟོས་ཞེས་པའི་དོན་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་བློས་སྔོན་པོ་ནམ་དམིགས་པ་ན་དེ་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱང་དམིགས་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གང་གི་བློས་སྔོན་པོ་དམིགས་པ་དེས་དེ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱང་དམིགས་པས་ཁྱབ་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་དེར་འཇོག་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་སྤང་བྱ་བདག་འཛིན་གཉིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལྟོས་པའི་སྤང་གཉེན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ན་དེའི་སྤང་བྱ་བདག་འཛིན་སྤོང་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་དེ་སྐྱེས་ནས་སྤང་བྱ་བདག་འཛིན་དེ་སྤོང་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན།

བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལྡོས་པའི་གཉེན་པོར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རང་རྒྱུད་ལ་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ།།

ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། །ཅེས་པ་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་སྔང་གཟུགས་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་བློ་ལ་བལྟོས་ནས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྐྱོན་དང་སྐྱོན་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་པ་བློ་ལ་མ་ཤར་བར་ཟད་དེ། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་བློ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པ་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་སྔང་གཟུགས་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་བློ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་དུས་མཉམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཅིག་ཡོད་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ཚུལ་འདི་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར།[༡༤༤] །ཅེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཙོ་འདྲི་བའི་བསམ་པས་རང་གི་མཚང་སྟོན་པར་ཟད་དོ།།

ཡང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པའི་དོན། སྔོན་པོ་དངོས་སུ་དམིགས་ན་བློ་དེས་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱང་དངོས་སུ་དམིགས་པས་ཁྱབ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དངོས་སུ་དམིགས་ན་བློ་དེས་སྔོན་པོ་ཡང་དངོས་སུ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་ལ་འདོད་པ་མང་དུ་སྣང་མོད། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དངོས་སུ་དམིགས་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོག་ཏུ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་པར་བྱའོ། །སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་དམིགས་པར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་རིག་ཏུ་ཐལ་བ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྔོན་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་འཛིན་མིག

ཤེས་དངོས་སུ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་དེ་ལ་སྣང་བའི་སྔོན་པོ་གཉིས་གཅིག་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་བློས་གཅིག་དངོས་སུ་དམིགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། སྔོན་པོ་ཙམ་དང་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ལྷས་བྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་སྔོན་པོ་གཅིག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་ཚེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་དེ་དངོས་སུ་དམིགས་པར་ཐལ། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྔོན་པོ་དེ་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལན་མེད་དོ། །

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་དོན། གཅིག་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུས་དེར་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། བུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་དག་ལྟར་བ་ཡང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་འགྱུར་བས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་ཅེས་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཡུལ་དུས་གཅིག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དམིགས་པ་ནི་ཚད་མས་དམིགས་པ་དང་། ངེས་པ་ནི་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པས། གཅིག་ཚད་མས་དམིགས་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཚད་མས་དམིགས་པས་ཁྱབ་ལ། ཅིག་ཤོས་ཚད་མས་དམིགས་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་ཡང་གཅིག་ཚད་མས་དམིགས་པས་ཁྱབ། ཅེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སྔོན་པོ་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ནམ་དམིགས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡང་རང་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དམིགས་པས་ཁྱབ་ལ། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཚེ་སྔོན་པོ་ཡང་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དམིགས་པས་ཁྱབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚུལ་འདི་བུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་དག་ལྟར་བ་ལ་མི་མཚུངས་སམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། མཚུངས་ན། བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བ་ན་རོ་མྱོང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཞན་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ཞེས་པའི་དམིགས་པ་ཚད་མས་དམིགས་པ་ལ་བྱས་ནས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཐུན་དཔེར། ཟླ་གཉིས་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས

འཕྲུལ་པ་བཞིན། ཞེས་འགོད་པ་ནི། དྲན་པ་རྣལ་དུ་མ་བཞག་པ་སྟེ། ཟླ་གཉིས་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་དེ་སྣང་གི་དབང་ཤེས་བཞིན་ཞེས་འགོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། ཁྲེ་བྲག་སླ་བ་སོགས་ཕྱི་རོལ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་རྒོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་པས་ཟླ་བ་གཉིས། །མེད་པར་ཐ་དད་མཐོང་བ་བཞིན།[༡༠༠] །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། དེའི་དོན་ནི། ངེས་པར་བློ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །ཅིག་ཅར་དུ་ནི་སྐྱོང་འགྱུར་བའི། །ཡུལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ། །རྣམ་གང་གིས་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར།[༡༠༡] །ཞེས་སྨྲས་པ་ལ། འོ་ན། དབང་ཤེས་ལས་སྔོན་པོ་སོགས་གཞན་མ་ཡིན་ན། རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་པས་ཟླ་བ་གཉིས། །མེད་པར་ཐ་དད་མཐོང་བ་བཞིན།[༡༠༢] །ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན། སྔོན་པོ་སོགས་དབང་ཤེས་ལས་གཞན་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་དཔེར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། །ཅེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་ལ། ཁྱབ་པ་གཉིས་ལས། རྗེས་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཕན་ཚུན་ཐ་དད་གཅིག་དམིགས་ན་ཅིག་ཤོས་དམིགས་དགོས་ན་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཅིང་། ལྷན་ཅིག་གམ་དུས་མཉམ་དུ་དམིགས་དགོས་པས་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཁེགས་པས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པར་གྲུབ་ལ། ཕན་ཚུན་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་རྫས་གཞན་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། སྔོ་སེར་ཐ་དད་དག་ལ་ནི། །སྐྱོང་བའི་ངེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།[༡༠༣] །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རྫས་གཞན་ཡིན་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པར་འགལ་བར་ཐལ། རྫས་གཞན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པ་ཡོད་ན། སྔར་དུ་བྱུང་བ་ལས་དེ་འདྲ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །ཅེས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྫས་གཞན་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་བཀག་པའི་སྒོ་ནས

སྒྲུབ་པོ། །དེ་འདྲ་ཡོད་ན་སྣང་རུང་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚད་མ་ལ་སྣང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། གཙོ་བོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་ཐལ། ཕན་ཚུན་གཅིག་ཚད་མས་དམིགས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཚད་མས་དམིགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཙོ་བོ་སེམས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པ་འདོད་ན་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཙོ་བོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ན་བདག་གཅིག་འབྲེལ་མེད་ཅིང་། དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བྱུང་འབྲེལ་མེད་པས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། དེ་འདོད་ན། གཙོ་བོ་དང་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། གཙོ་བོ་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་རྟོག་པ་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་།[༡༠༩] །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ། ཕུང་པོ་ལྔའི་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་སོགས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གནོད་བྱེད་མང་དུ་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལ་དེ་མ་ཐག་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་སོགས་དང་རྣམ་ཤེས་རྫས་གཅིག་གམ། ཐ་དད། ཐ་དད་ན། ཕྱི་དོན་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཅིག་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་ལྔའི་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཕུང་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་ན་འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་དང་། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་སོགས་ཕལ་ཆེ་བ་གཙོ་བོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་རྣམས

རྫས་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་བཞག་གོ །རྩལ་གསུམ་སྒྲུབ་ཚུལ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་འདི་མཁས་པའི་དཔྱད་གཞི་ཅུང་ཟད་ཆེ་ཞིང་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཡང་། དེང་སང་གི་རྟོག་གེ་བ་དག་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་སྣང་བས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྣང་བས་འཛམ་གླིང་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྨྲས་པ། ནམ་མཁའི་ཁྱོན་དང་ཁོ་བོའི་བློ་གྲོས་གཉིས། །ཕ་མཐའ་འགྲན་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་ངལ་བ་སྟམ། །རོལ་མཚོའི་གཏིང་ཟབ་བདག་བློའི་སྐད་ཅིག་ལ། །མཐོང་བར་དོགས་ནས་རི་བོའི་ཕག་ཏུ་ཞུགས། །སངས་རྒྱས་ཞལ་གྱི་བསྙོའང་ལེགས་བཤད་ཀྱི། །འོད་སྟོང་འདི་ལ་འཛུམ་པ་མཛད་དོ་ཞེས། །དཀར་ཕྱོགས་ལྷ་རྣམས་མགྲིན་པའི་ལམ་བསལ་ནས། །ཚིག་གི་ཡོ་ཉ་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་འགྲོ །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངོ་མཚར་བ་གཏམ་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཞར་ལས་འོངས་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ད་ནི་བདག་རྐྱེན་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྔར་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། སླར་ཡང་ཟློས་ཏེ་བཤད་པར་མི་བྱའོ། །བདག་པོའི་རྐྱེན་ལ་མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣམ་རིག་པ་དག་གི་འདོད་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་གི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་མིག་ཤེས་དོན་ལྟའི་ནང་ནས་གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་འཛིན་བྱེད་དུ་འཇུག་ལ། གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་དེ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གཞན་གཉིས་ལས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ལ་འདོད་པར་འདྲ་ཡང་། མདོ་སྡེ་པ་དེ་ཉིད་ཕེམ་པོར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྔ་མའི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ནུས་པའི་ངོ་བོར་འདོད་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། ལྷན་ཅིག་བྱེད་དབང་ནུས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོའང་ཡིན། །དེ་ཡང་རྣམ་རིག་ལ་མི་

འགལ།[༡༠༥] །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྐྱེན་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོ་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གོམས་པའི་དབང་གིས་དོན་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། དབང་ཤེས་ཡུལ་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་མངོན་ཡུལ་ངེས་པས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་ཤེས་ཡིན་ན་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ངེས་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པ་རྣམས་ནི་རང་ཡུལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་མངོན་ནི་རང་ཡུལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་། མངོན་སུམ་ནི་གང་གི་ཡང་ངེས་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ།[༡༠༦] ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེར་ནི་དབང་ཤེས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཨཀྵ་ར་ཞེས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ནི་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ།།

འདི་དག་ནི་རྒྱན་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པའི་དགོངས་དོན་ཚིག་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྲིས་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། དང་པོ་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་ཡིད་མངོན་གཅིག་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་དབང་མངོན་གཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས། མགོ་དབང་མངོན་གྱིས་དྲངས། མཇུག་ཡིད་མངོན་གྱིས་བསྡུས་ཏེ། དབང་ཡིད་སྤེལ་ནས་སྐྱེ་བར་རྒྱན་མཁན་པོ་བཞེད་དོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། བོད་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་ན་ཡང་མི་གསལ་ལོ། །ཕྱོགས་འདི་དག་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ངེས་ཤེས་ཡིན་ན། རང་ཡུལ་ནམ་བཟུང་བ་ན་དེ་དང་རྫས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་དེའི་ཁྱད་ཆོས་

ཀུན་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་ལ་སླུ་བ་འཇུག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་ངེས་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བཟུང་བ་ན་དེ་དག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཆ་ཡང་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ངེས་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་མངོན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཡིད་མངོན་ཉིད་དབང་མངོན་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ངེས་སླ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་མངོན་ནི་ངེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་རགས་ལ། དབང་མངོན་ནི་ཡུལ་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་ཆེས་ཕྲ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན། དབང་མངོན་ལས་ཡིད་མངོན་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཞི་ཆུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། རྟོག་པ་དང་མངོན་སུམ་བཞིན་ནོ། །སྤྱིལ་ནས་སྐྱེ་བའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་རིགས་མཐུན་དབང་ཤེས་སྔ་མ་དང་། རང་གི་བར་དུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཆོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནི་ལུང་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཚུར་མཐོང་གི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཚད་མས་ངེས་མི་ནུས་ལ། དེའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཡིད་མངོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཚད་མ་བཅད་ཤེས་ཡོད་པའམ། ལོང་བས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཡིད་མངོན་ཡོད་ན་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་མངོན་གཅིག་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། དེའི་གཟུང་དོན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་འཛིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་མངོན་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པར་སྟོན་པ་ཙམ་ཞིག་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། [༡༠༧] །དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་ལ། ཡིད་མངོན་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་པས་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ལ། ཡིད་མངོན་རྒྱུ་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བུ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ལུང་རིགས་གང་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་ལྟ་བུ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་གནོད

བྱེད་ཀུང་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན། ཁ་ཅིག །ཡིད་མངོན་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་སྐྱེ་ཚུལ་སོགས་དངོས་སྟོབས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་འགལ་ཞེས་པའི་སྐྱོན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་འདོད་པ་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་དགག་པ་ལ་རིངས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། མིག་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚེ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ནི་མིག་ཤེས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས། མིག་གི་བྱེད་པ་དང་ནི་ལྡན་པ་ན་སྐྱེ་བར་རིགས་ལ། དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་པས། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་འགགས་པའི་མཐར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་མང་བ་མི་སྐྱེ་སྟེ་རྒྱུན་ལྡན་སྐྱེ་ན་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་འགྱུར་བས། མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོ་འདོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཞེད་དོ།།

འདི་དག་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་དགོངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་མཁས་རློམས་མང་པོ་དག་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་འཐད་ལྡན་དུ་བྱེད་པ་སྣང་མོད་ཀྱི། ཁོ་བོ་ནི་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་མངོན་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་ལ་ཁྱོད་མྱོང་བྱེད་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བློ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་། རང་བློ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྲིད་པ་ཙམ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལན་དུ་མར་བཀག་ན་རང་བློ་རང་ལ་ཤིན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྲིད་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཐ་ཆད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ། རང་བློ་ལྐོག་གྱུར་མི་སྲིད་ན་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་བདེ་སོགས་ཤེས་པར་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་ལྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་ཡང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་ལ་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་མ་ཤེས་ནས་ཤེས་པར་སྒྲུབ་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་། ཡིད་མངོན་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན། ཚུར་མཐོང་ཚད་མས་ངེས་མི་ནུས་ཤིང་། ལུང་རྣམ་དག་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཚུར་མཐོང་ཚད་མས་ངེས་མི་ནུས་

པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ཅི་ཡིན། རང་གྲུབ་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་སྐད་ཅིག་མའམ། འོན་ཏེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཚུར་མཐོང་ཚད་མས་ངེས་མི་ནུས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡིད་མངོན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན། རྒྱུན་ལྡན་ཡིན་ན་མེད་དོ་ཞེས་ལོག་པར་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ངེས་སླ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་རྒྱུན་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཚུངས་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ནི་རྒྱུན་ལྡན་ཡིན་ཡང་མྱོང་བས་མ་གྲུབ་ལ། ཡིད་མངོན་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མྱོང་བས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མྱོང་བས་གྲུབ་ན་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་མི་སྲིད་མི་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཕ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྟ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྒྱང་འཕེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཕ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་ཚུར་མཐོང་གི་ཚད་མས་ངེས་མི་ནུས་ན། ཆ་ཤས་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཡིད་མངོན་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་སོགས་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ།།

དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མཐའ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བའི་ཤེས་བྱེད་མིག་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚེ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ཅེས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མིག་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བ་སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། ཁ་དོག་གི་རྒྱུན་འགག་ཁ་མ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡང་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། ཡིད་མངོན་སྐྱེ་ན་དབང་མངོན་ཞིག་གི་རྒྱུན་འགགས་པའི་མཐར་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་ཀྱི། དབང་སྔོན་རྒྱུན་འགགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱུན་མཐར་སྐྱེ་ན་དེའི་གོང་དུའང་སྐྱེ་བར་རིགས་ཏེ། རྒྱུ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས

པའང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། རྒྱུན་མཐའ་དང་རྒྱུན་མ་རྫོགས་པའི་གོང་ལ་རྒྱ་ཆོགས་ཚང་མ་ཚང་མཚུངས་ཀྱང་། འགལ་རྐྱེན་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་ཏེ་རྒྱུན་མ་རྫོགས་པའི་གོང་དུ་དབང་ཤེས་བར་མ་ཆད་པ་བྱུང་བས་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བའི་གོ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་གདབ་པར་ནུས་པས་སོ། །དེས་ན་སྔ་མ་མང་པོ་དག་གིས་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་མ་རྟོགས་པར་དེ་དག་ལ་དགག་པ་མང་དུ་བསྟན་པ་དང་། འདོད་པ་ཕྱོགས་མཐོང་ཙམ་ཡོངས་ཀྱང་དགག་པ་ཕྱོགས་ན་མི་གནས་པ་འཕངས་པ་མང་དུ་བྱུས་སྣང་ངོ་།།

ཡང་བོད་ཁ་ཅིག དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་དབང་མངོན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ཡིད་མངོན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟུང་དོན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་འགག་ཁ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལས་སྐྱེས་པས་ཡིད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དབང་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རྒོལ་བ་འདིའི་ལུགས་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱང་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་འགག་ཁ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིད་བྱེད་སྔ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིད་མངོན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གསལ་དངོས། མ་ཁྱབ་ན། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འདྲ། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་ན། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་དབང་ཤེས་ཡིན་ན་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པར་མཚུངས་པར་

འབུད། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དེ་ཡིད་དབང་ཡིན་ཅིང་དེ་ལས་སྐྱེས་ན་ཆོས་དེ་བདག་རྐྱེན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་འགག་ཁ་མ་ལས་སྐྱེས་ན་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་ན་རང་གི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རང་གི་བདག་འབྲས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པའི་བློ་གྲོས་རྩིང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལ་ངོ་མཚར་མ་བྱེད་ཅིག འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་མོད་ཀྱི། བྱེད་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

ཡང་བོད་ཀྱི་མཁས་རློམ་ཁ་ཅིག་དང་། རིགས་གཏེར་འགྲེལ་པ་མཁན་པོ་རྣམས་ན་རེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས། རིགས་འདྲ་སྐྱེ་བ་བར་མ་ཆད་པའི་རྒྱུན་ཡོད་ལ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཙམ་ཡིན་པས། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གཞན་ལས་གཞན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུན་མེད་ལ། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པས་དབང་ཤེས་རྒྱུན་བཅས་ཡིན་ལ། བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་རྒྱུན་མེད་པས་ཡིད་མངོན་རྒྱུན་མེད་ཡིན་ཅིང་། དེས་ན་དབང་མངོན་ལས་ཡིད་མངོན་ངེས་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ།[༡༠༨] །འདི་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་གཞན་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ། ཡིད་དབང་དབང་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཙམ་ཡིན་པ་བཀོད་པ་ལ་འབྲེལ་པ་ཅི་ཡོད་སྨྲོས་ཤིག །ཅི་སྟེ་དབང་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཡིད་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཁྱབ་དངོས། འདོད་ན། ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པ་འབུད། མ་ཁྱབ་ན། དངོས་མེད་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནུས་པ་འབུད། གཞན་ཡང་། ཡིད་དབང་ཡིན་ན་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཙམ་དུ་སྨྲས་པས། རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་ལ། དེ་ཉིད་ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། རྫས་སུ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པས་ནང་འགལ་གྱི་རི་བོ་ཆེན་པོ་རྩིག་པར་བས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཀློལ་བ་འདི་དག་གིས་དབང་སྟོན་དང་ཡིད་མངོན་གྲངས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པ་དང་། ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་ཁས་ལེན་ཐམས

ཅད་ནང་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གྲངས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་ན་གཅིག་རྒྱུན་བཅས་དང་ཅིག་ཤོས་རྒྱུན་མེད་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། འདི་དག་རིགས་གཏེར་ལས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དབང་སྐྱེས། །དེས་ན་དབང་ཤེས་རྒྱུན་བཅས་ཡིན། །ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དེ་རྒྱུན་མེད།[༡༠༨] །ཅེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་པ་རགས་པ་ག་ལ་སྲིད། འདོད་པ་ངན་པ་དེ་དག་རིགས་གཏེར་རྩ་བའི་དགོངས་པ་མིན་པའི་ཚུལ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

ཡང་བླུན་པོ་ཁ་ཅིག ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་གཞན་རིག་གི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་སྨྲས་ནས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞི་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ།།

སྨྲས་པ། རི་བོང་རྭ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཞིང་། །གཞན་རིག་ཡིན་པ་ཡོད་དོ་ལོ། །འདི་ལའང་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡོད། །དེས་ན་ངན་པའི་མུན་པས་ཁྱབ། །སྨོངས་པ་བླུན་པོའི་རྗེས་སླབ་ཅིང་། །བློ་ལྡན་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་སྒྲོགས། །དངོས་འགལ་འདུ་བ་མ་ཤེས་པ། །རིགས་པ་བསྟན་ནས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཕྱུགས་ནི་དབྱུག་པས་མ་གཏོགས་པར། །བཤད་པས་ལམ་ལ་གཞུག་ནུས་སམ།། །།

ད་ནི་གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱེ་ཚུལ། ཞར་ལ་ཡིད་དབང་ངོས་བཟུང་བ་དང་བཞི།

དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཤེས་གཞན་རིག་མ་འཁྲུལ་བ། དབྱེ་ན། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སོགས་ལྔའོ། །སྐྱེ་ཚུལ་ནི། དང་པོར་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ཤིང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པས་བདག་རྐྱེན་དང་། དེའི་གཟུང་དོན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་དམིགས་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡིད་

མངོན་སྣང་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེ་ལ། དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་དམིགས་རྐྱེན། དབང་ཤེས་སྣང་ཅིག་གཉིས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། བདག་རྐྱེན་ནི་དབང་མངོན་སྣང་ཅིག་དང་པོའི་དུས་ཀྱི་ཡིད་དབང་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ལྟ་ན། ཡིད་དབང་སྣང་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། དབང་མངོན་སྣང་ཅིག་གཉིས་པ་དུས་མཉམ་པ་ནས། མཐར་གཉིས་ཀ་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་འགག་པའི་བར་སྔར་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ཡིན་ཅེས་སྨྲ་མོ་དག་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། བྲམ་ཟེའི་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ལུགས་གང་ན་ཡང་ཁུངས་མེད་ཅིང་། རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་འདི་ཉིད་དང་མཐུན་པར་གསལ་ལ། དེའང་རིགས་གཏེར་ལས། སྐྱེ་ཚུལ་འདི་ལ་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་དེ། དེ་ཡང་དབང་ཡིད་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་ན་ཕྱིར་ལྟ་དོན་རིག་གི་འགྲོས་གཉིས་དང་། ནང་ལྟ་རང་རིག་གི་འགྲོས་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པས་སོ་ཞེས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།[༢༡༠] །སྐྱེ་ཚུལ་འདི་ལ་འགྲོས་དུ་ཡོད་བརྩིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་གོ་བས་འགྲོས་དུ་ཡོད་བརྩི་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་ལ། ཅི་ནས་རྩི་ན་ཆོས་རྗེའི་བཞེད་པ་ལྟར་འགྲོས་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་ཉིད་འཐད་པར་རྟོགས་སོ། །ཁ་ཅིག བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་བརྩིས་པའི་འགྲོས་དང་། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྩིས་པའི་འགྲོས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མང་དུ་བྱེད་པ་ནི། འགྲོས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་རྟོགས་པས་སླ་བ་དགའ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། འགྲོས་བརྩི་བ་ནི་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུན་འགྲོ་བ་ན་མངོན་སུམ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཇི་ཙམ་ཞིག་དུས་མཉམ་དུ་འགྲོ་རྩི་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དང་བདག་རྐྱེན་ཇི་ཙམ་ཞིག་འགྲོ་དཔྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ཞར་ལ་ཡིད་དབང་ངོས་གཟུང་བ་ལ། གཞན་དག་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གང་ཡང་རུང་བ་འགགས་མ་ཐག་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་ལ། འདིར་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་མཛོད་ལས། དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །དྲུག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་བསྒྲུབ་ཕྱིར། །ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད།[༢༡༡] །ཅེས་བཤད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། ཡིད་དབང་ནི་དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་རྟེན་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱི། རྣམ་ཤེས་གཞན་ལྔ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་དབང་མི་འཇོག་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ

ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ཡིད་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ལ་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་ཚོགས་དྲུག་ཀ་འགག་དགོས་པར་འདོད་ཅིང་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་ཚོགས་དྲུག་ཀ་འགགས་ནས་ཡིད་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉིད་ལ་ཡིད་དབང་དུ་འདོད་དོ། །དེ་བས་ན། དྲུག་པོ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཡི།[༢༡༢] །ཞེས་པ་དྲུག་ཀ་འགགས་པ་ལ་འདོད་ཀྱི། དྲུག་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཙམ་འགགས་པ་ལ་མི་འདོད་དོ། །འདི་དག་ཀྱང་འགགས་མ་ཐག་པ་ཡིད་དབང་དུ་ཁས་མི་ལེན་མོད། བླངས་ཀྱང་འདུས་པ་རྫས་གྲུབ་འདོད་པའི་རྐྱལ་བ་ཡིན་པས་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་ལ། འདིར་ནི་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ན་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།།

རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དག་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཡིད་དབང་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ལྟར། རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མའི་གོ་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་ཡིད་དབང་དུ་འཛོག་ལ། དེ་བས་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་ནུས་པས་དྲུག་ཀ་འགགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །དོན་འདི་ཉིད་རིགས་གཏེར་གྱི་འང་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་ཡིད་དབང་དུ་འཛོག་གོ །ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེ་བས་ཡིད་དབང་རྒྱུན་མེད་པ་ལ་ཁོ་བོས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་མ་མཐོང་ཞིང་། གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་དག་ལས། ཡིད་དབང་དང་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་ལན་མང་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་མཐོང་ལ། རྒྱུ་ལ་རྒྱུན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུན་ཡང་མེད་དུ་འགྱུར་མི་དགོས་ན། ཡིད་དབང་ལ་རྒྱུན་མེད་པས་ཡིད་མངོན་ལ་རྒྱུན་མེད་པར་མི་འགྲུབ་ལ། དགོས་ན་ཡིད་མངོན་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པས་ཡིད་མངོན་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འགྱུར་དགོས་ཤིང་། དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཅིང་རྒྱུན་ལྡན་ཡིན་ལ། ཡིད་མངོན་ལ་རྒྱུན་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཉམས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་དོན་ལ་མཁས་རློམ་མང་པོ་དམུས་ལོང་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་གྱུར་ཏོ།།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཡིད་མངོན་དང་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བར་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡིད་མངོན་ཡིན་ན་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་ཤེས་ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཕྱིས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལའང་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་རྫོགས་པའམ། མ་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་བར་ངེས་ལ། མ་རྫོགས་པ་ལ་སྤྲོལ་མར་སྐྱེ་བ་དང་མ་སྤྲོལ་བར་སྐྱེ་བ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་ལས། རྒྱུན་མཐར་སྐྱེ་བ་དང་སྤྲོལ་མར་སྐྱེ་བ་གཉིས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་འདི་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གནོད་བྱེད་མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རིགས་མཐུན་དུ་ཐལ། ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། གང་ཟག་དེ་རྒྱུད་ཐ་དད་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མཁས་པ་དག་ལ་འབྱུང་བའི་དོགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པས་རྫས་རིགས་མཐུན་པར་འགྲུབ་ཀྱི། ལྡོག་པ་རིགས་མཐུན་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་ལ། ལྡོག་པ་རིགས་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པ་ཡིན་གྱི། རྫས་རིགས་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་སྟེ། གཞན་དུ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོས་དངོས་སུ་དྲངས་པའི་སྔོན་པོ་ངེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དང་། དེའི་རྗེས་ཀྱི་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རིགས་མཐུན་དུ་ཐལ། ཉེར་ལེན་རྫས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བརྗོད་ན་ཅི་སྨྲ། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སོ། །སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལས་སྔོན་པོ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དང་། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ

དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། སྔོན་པོ་ལ་ངེས་པ་དངོས་སུ་འདྲེན་པའི་མིག་ཤེས་ཡིན་ན་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ལོག་པ་རིགས་མཐུན་པ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་རྒྱུད་དུ་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རྫས་རིགས་མཐུན་ཀྱང་ལོག་པ་རིགས་ཆེས་མི་མཐུན་པ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ལྟ་བུ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་རོ།།

ཡང་གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར། རྫས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པས་འགྲོས་བཞིར་གྱུར་ལ། རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མྱོང་བྱེད་གཉིས་རང་རིག་ཏུ་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་མྱོང་བྱ་གཉིས་ཀྱང་དོན་རིག་ཏུ་གཅིག་པས་འགྲོས་གཉིས་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འགྲོས་རྩི་བ་ནི། དེའི་ཚེ་མངོན་སུམ་མི་འདྲ་བ་ཇི་ཙམ་ཞིག་དུས་མཉམ་དུ་འགྲོ་རྩི་བ་ཡིན་པ་ལས། དེའི་ཚེ་མྱོང་བྱེད་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་། ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཙམ་མ་གཏོགས་ལོག་པ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་ལ། མྱོང་བྱ་གཉིས་དོན་རིག་ཏུ་མཚུངས་ཀྱང་། གཅིག་དབང་ཤེས་དང་། གཅིག་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མྱོང་བྱེད་གཉིས་ཚད་མའི་དབྱེ་བ་བྱེད་པའི་ཆ་སྡེ་ཚན་གཅིག་ཡིན་ལ། མྱོང་བྱ་གཉིས་དེའི་ཆ་སྡེ་ཚན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན། ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་བཞིར་དབྱེ་བའི་ཚུལ་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་དེ་མྱོང་བྱེད་གཉིས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་པས་དབྱེ་བའི་སྡེ་ཚན་ལྔར་འགྱུར་ལ། མྱོང་བྱེད་གཉིས་རང་རིག་ཏུ་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་གཉིས་ཀྱང་དོན་རིག་ཏུ་གཅིག་པས་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ན་སྡེ་ཚན་གསུམ་དུ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ།

ད་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཡུལ་མེད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རང་མི་རིག་ན་ཡུལ་ཡང་མི་རིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་རིག་ན། །ཇི་ལྟར་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་རིག[༡༧༣] །ཅེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་སོགས་སྙིང་པོ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཁྱོད་རང་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་འགྱུར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་བློ་ངོར་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་ན། རང་བློ་རང་ལ་ལྐོག་གྱུར་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་བྲལ་དུ་ཐལ། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་གི་ངོ་བོ་རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་འགྱུར། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་གཞལ་བྱ། རང་ཉིད་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འཐད་པར་གང་གིས་སྒྲུབ་སོམས་ཤིག །འདོད་ན། འཛིན་རྣམ་གཞལ་བྱ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་གཙོ་ཆེར་ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་འཛིན་རྣམ་སྐྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་གཟུང་རྣམ་ནི་ཤེས་པ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ལ་བརྗོད་པར་གོང་དུ་རིགས་པས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་ལོག་ཤེས་དེས་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ལོག་

ཤེས་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པར་ཐལ། དེས་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པ་གང་ཞིག ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཁོ་རང་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་རྫས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལོག་ཤེས་མིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལོག་ཤེས་སུ་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ངོ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ངེས་ཤེས་གང་ཞིག ཁྱེད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་གི་ངོ་བོ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་ཡུལ་ཡིན།[༢༡༨] །ཅེས་པའི་གཞུང་དང་འགལ། འདོད་ན་དངོས། མ་ངེས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་དེ་ལ་ངེས་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་འབྱུང་། གཞན་ཡང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན། རིགས་པ་ཅན་པས་བདེ་བ་དབང་མངོན་གྱིས་འཛལ་བར་ཁས་བླངས་པ་ལ། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་།[༢༡༥] །ཞེས་དབང་མངོན་ཕྱི་རོལ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པས། བདེ་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཕྱོགས་འདི་ནི་མ་བརྟགས་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གནོད་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་བསྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་། མངས་པར་འགྱུར་བས་འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་མ་རིག་ན་གཞན་མི་རིག་པས། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འདི་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མ་བརྟགས་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དེས་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་སམ། འོན་ཏེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་སམ། དེ་སྔ་ཤུགས་ལ་རྟོགས། རང་ཉིད་རང་ལ་ལྐོག་གྱུར་དང་ཤུགས་རྟོགས་སུ་སྨྲ་བ་ནི། སྨྲས་པ་ཙམ་ནས་མཚང་རྗོགས་པའི་གཏམ་ཡིན་པས། སྐྱོན་བསྟན་མི་དགོས་ལ། མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་འབྱུད། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ཀྱང་། དེས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འདི་ཡང་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་དོན། ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་སོགས་ལ་བྱས་ནས། དེས་རང་རིག

མངོན་སུམ་གྱི་གོ་མི་ཆོད་པར་ཁས་བླངས་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀར་དུ་ཁས་བླངས་པར་ཨེ་འགྱུར་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གཅིག་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་གོ་མི་ཆོད་པར་ཐལ། ཡུལ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། རང་གིས་རང་མ་རིག་ན་རང་གིས་གཞན་མི་རིག་དགོས་ན། ཁོས་རང་མི་འཇལ་ན་གཞན་མི་འཇལ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་རིག་ན། ཇི་ལྟར་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་རིག[༢༡༦] །ཅེས་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་རྣམ་གྱིས་མ་རིག་ན་རང་གིས་གཞན་མི་རིག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་རང་མི་རིག་ན། རང་གིས་གཞན་མི་རིག་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རང་རིག་ཡུལ་མེད་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། མཁས་པར་རློམ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་རང་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་རང་རིག་མ་ཡིན་གྱི། ཐམ་པོ་ལས་ལོག་ནས་རིག་པར་སྐྱེས་ཙམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིགས་གཏེར་ལས། རང་རིག་ཐམ་པོ་ལྡོག་ཙམ་ཡིན།[༢༡༧] །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡུལ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ། རང་རིག་གིས་རང་རིག་ན། སྒྲོན་མེ་དེ་སྒྲོན་མེ་དང་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་དེ་རང་རིག་དང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །གསལ་བྱེད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ན།[༢༡༨] །རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བྱེད་འདོད།[༢༡༩] །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཅེས་སྐད་གསངས་མཐོན་པོས་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་རང་ཆིག་འགལ་བ་དང་། རང་ལ་ཡང་ཐལ་བ་མཚུངས་པ་སོགས་གནོད་བྱེད་རྒྱུད་མར་འབབ་པའི་གཞི་རབ་ཏུ་ཡངས་པ་གཅིག་སྟེ། འདིར་ཡང་ཕྱོགས་མཚོན་ཙམ་བརྗོད་ན། རིགས་གཏེར་གྱི། མི་སླུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། །རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན།[༢༢༠] །ཅེས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ན། མདོར་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁྱོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྨྲས་ནས། སླར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞལ་བྱ་མེད་པར་

སླུ་བ་འདི་ཁས་བླངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཇི་ལྟར་མིན་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག།གཞན་ཡང་། ཚད་མ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་འཇལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་མེད་པར་སླུ་བ་ནི། ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲོན་མེ་ལ་གསལ་བྱ་མེད་པར་ཐལ། རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ།།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རིག་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱེད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་ཡིན་ན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་འཐད་ན་གཟུང་རྣམ་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཟུང་རྣམ་འཛིན་རྣམ་རང་རིག་གསུམ་ཐ་དད་ཡིན་པ་མི་འཐད་པས་དེ་འདྲའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མི་འཐད་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་བློ་འཁྲུལ་བའི་ངོར་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་ཡིན་པའང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱི་སྔགས་རྫས་ཀྱིས་བསླད་པའི་མིག་ཅན་ལ་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སོགས་སྣང་བ་དེའང་རྟ་གླང་སོགས་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེ་དག་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དཔེ་དོན་དུ་གཞུང་གང་གིས་སྦྱར་ན། བློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་།[༡༧] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །

དེ་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སེལ་ངོར་ཡིན་ནམ་སྣང་ངོར་ཡིན། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། དཔེ་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྣང་ངོར་ཡིན་ན་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སེལ་ངོར་ཡིན་པ་འབྱུང་། དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སེལ་ངོར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་ཡིན་ན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དཔེ་དོན་དུ་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་འཐད་ན་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། འཛིན་རྣམ་དང་གཟུང་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པ་བློ་འཁྲུལ་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཛིན་རྣམ་ཡུལ་མེད་དུ་འདོད་པ་འདི་ཤེས་པ་ཐམས

ཅན་གྱི་ཡུལ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པར་ཟད་དོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པ་རྣམས་ལ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ནི་བློ་འཁྲུལ་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡུལ་མེད་དུ་ཐལ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་དེ་ལ་སྣང་བའི་སྔོན་པོ་ཐ་དད་ཡིན་པ་བློ་འཁྲུལ་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་ཡུལ་མེད་དུ་མཚུངས་པས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན། ཚད་མ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་མེད་དགོས་པས་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཚད་མས་མ་དམིགས་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མེད་དགོས་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་འབབ་ནས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རང་རིག་རྫས་གྲུབ་ཏུ་ཁས་བླངས་ནས་དེ་དང་གཟུང་རྣམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་། སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་རྣམ་རྫུན་དུ་གནས་སོ་ཞེས་ཕྱོད་རང་གིས་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ན་ཞེ་ནས་དམ་བཅས་པ་འདི་དག་ཀྱང་ནང་འགལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ།[111] རྣམ་རྫུན་པ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་རྣམས་སྒྲོ་བཏགས་སུ་འདོད་དགོས་པས་བློ་གཅིག་གི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འདོད་དགོས་ལ། རང་རིག་རྫས་སུ་གྲུབ་ན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་དགོས་ཤིང་། གཅིག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་དང་ཅིག་ཤོས་དོན་དམ་ཡིན་ན་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཕྱོད་ཀྱིས་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ། །སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་རྣམ་རྫུན་པར་དངོས་སུ་སྨྲས་ཤིང་། རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་ལ་གཟུང་རྣམ་སྒྲོ་བཏགས་གཞལ་བྱ། དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། དེ་འཛིན་པའི་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་འབྲས་བུར་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པས། སྡེ་བདུན་རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་ཚད་མ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ན་བེམ་པོ་ལས་ལོག་ནས་རིག་པར་སྐྱེས་ཙམ་དེ་ཉིད་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པར་རང་ལུགས་ལ་ཁས་བླངས་པ་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཇི་ལྟར་མིན།།

གཞན་ཡང་། དྲན་པ་ཡུལ་མེད་ཡོད་པར་ཐལ། རང་རིག་ཡིན་ན་ཡུལ་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་ན། དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་སྒྲུབ་པ་འདི་རང་རིག་གིས་མྱོང་བའི་

ཡུལ་རྗེས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་དྲན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་ན། གཞན་འབྲེལ་ཅི་ཡོད་རིགས་པ་མཁྱེན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྨྲོས་ཤིག གཞན་ཡང་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་སེལ་ངོའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་ཐ་དད་ཡིན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པས་ནི། སེལ་ངོའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ན་མི་འཐད་དགོས་པར་ཁས་བླངས་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་མི་ནུ་ས་པར་རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་དག་གིས་མཐུན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཡིན་ན་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཕྱོགས་འདིས་འཁོར་འདས་དང་ཀུན་བྱུང་གིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་འདི་པའི་ཐོལ་གྱིས་རྒྱང་འཕེན་གྱི་རིང་ལུགས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

ད་ནི་གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དང་། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ལ་འཛིན་རྣམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། མདོ་སེམས་གང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་། དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འཛིན་རྣམ་ལ་རང་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་དོན། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། རིགས་གཏེར་དུའང་། རང་རིག་བེམ་པོ་ལོག་ཙམ་ཡིན།[༢༢༡] །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། བེམ་པོ་ལས་ལོག་ནས་རིག་པར་སྐྱེས་ཙམ་རང་རིག་གི་འཇོག་བྱེད་མིན་པས་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ། གཞན་དུ་ན། རིག་པར་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡུལ་མེད་པར་སྒྲུབ་ནུས་པར་འགྱུར་བས། རིག་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་མི་རིག་པ་དང་། ཡུལ་ཡིན་ན་བློས་མི་རིག་པར་སྒྲུབ་དགོས་པར་འགྱུར་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལུགས་འབའ་ཞིག་སྙིང་པོར་འཛིན་པའི་རྒྱུད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དྲི་བྲག་སྨྲ་བའང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་རང་རིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་

རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པས་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བྱ་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་རང་རིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱ་མེད་པའི་རང་རིག་དང་། མྱོང་བྱ་མེད་པའི་མྱོང་བྱེད་མི་འཐད་སྙམ་དུ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དག་གིས་གཟུང་རྣམ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་བ་ན་རང་རིག་བདེ་བླག་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས། ཚུལ་གཉིས་པས་ཀྱང་རང་རིག་གྲུབ།[༡༩] །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་གསལ་རིག་གི་ཆ་རང་རིག་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་རིག་མི་དགོས་ན། གཟུང་རྣམ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་རང་རིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཟུང་རྣམ་གྲུབ་པས་རང་རིག་གྲུབ་དགོས་པའི་འབྲེལ་པ་ཅི་ཡོད། ཤེས་ལྡན་དག་གིས་སེམས་ཤིག །དེས་ན་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ནི་མྱོང་བྱེད་དང་། ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་གཟུང་རྣམ་ནི་མྱོང་བྱ་ཡིན་ལ། དོན་འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་རང་རིག་ཅེས་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ།།

དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་དག་ནི། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཞེས་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པ་ནི། རང་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་དེ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རིག་པས་རང་རིག་ཏུ་མི་འཇོག་སྟེ། སྔོན་པོ་ཡང་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་ཀྱང་། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྔོན་པོ་ལ་གཞན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མདོ་སྡེ་པ། རང་རིག་གཞན་རིག་གི་ཁྱད་པར་ཡུལ་དེ་རང་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་ལ། སེམས་ཙམ་པ། ཡུལ་དེ་འཛིན་པ་ན་གཉིས་སྣང་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་གོ །ཚུལ་དེས་ན་མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདྲ་བས་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དངོས་སུ་རིག་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་

ཤེས་པ། ཞེས་སོགས་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་རིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་རང་རིག་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱའོ། །ཤེས་པ་རྣམས་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་རང་རིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རང་རིག་པའི་གཟུང་བྱ་ཤེས་པའི་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཤར་བའི་དོན་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ཉིད་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་བར་ན་རྣམ་པ་རིབ་མ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྔར་རིགས་པས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པ་དེ་ཉིད། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་གེ་འབར་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ལེའུར། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་དངོས་སྨྲ་བ་དག་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ན་འདི་ལྟར་གསུང་སྟེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བ་རབ་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་རབ་ཏུ་སྣང་བ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའམ།[༡༢༥] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཤེས་པ་ཀུན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་སྣྲ་དོན་མིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ།[༡༢༦] །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞུང་དེའི་དོན་ནི། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་སྣྲ་དོན་མིན་གྱི། དོན་རང་མཚན་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྒྲོ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ཀུན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་ཀུན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་པའམ་བེམ་པོ་གང་ཡིན། གང་ཡང་མིན་ན་རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་གམ། གཞན་རིག་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བ་ལས། གཞན་རིག་ཡིན་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ལ་རང་རིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འདི་ནི་མི་མཁས་པ་བློ་གྲོས་རབ་ཏུ་རྟེང་བ་དག་གི་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་འང་བེམ་རིག་གཉིས་སུ་ངེས་སོ་ཞེས་སྔར་བཤད་ཟིན་ལ། ཤེས་པ་ཡིན་

ན་རང་རིག་གཞན་རིག་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་རང་རིག་གཞན་རིག་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེས་སྔར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། མི་མཁས་པ་དག་གི་ལོག་པའི་ཁྲེང་བ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། ཟྫིད་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དགག་སྒྲུབ་རྒྱས་པར་མི་སྤྲོའོ།།

འདིར་སྨྲས་པ། ཇི་སྲིད་མིག་ལྡན་སྐྱེ་བོས་མ་དཔྱད་པ། །དེ་སྲིད་དམུས་ལོང་བརྒྱ་ཡིས་རབ་དཔྱད་ཀྱང་། །གླང་ཆེན་གཟུགས་ལ་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱ། །ཀུན་ནས་འདོགས་པའི་སྨྱ་ཅོར་འཕེལ་བ་ཙམ། །དེ་བཞིན་བློ་གྲོས་གསལ་ལྡན་ཁོ་བོ་ཡིས། །ལེགས་པར་མ་དཔྱད་དེ་སྲིད་གནས་འདི་ལ། །ཁེངས་ལྡན་མཁས་རློམ་བརྒྱ་ཡིས་རབ་དཔྱད་ཀྱང་། །ལོག་པའི་ཐ་སྙད་སྤེལ་བ་ཁོ་ནར་ཟད། །ཐར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ།

ད་ནི་བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་རྣམ་གཞག་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། བདག་རྐྱེན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མམ། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ། མི་སློབ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །སྦྱོར་ལམ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོ་བོས་ཕྱོགས་གཞན་དུ་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[༡༡༧]

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བདེན་བཞིའི་ངོ་བོ། གྲངས་དང་། གོ་རིམས་ངེས་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། རྒྱས་པར་བཤད་ན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ། མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་

འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་གིས་བསྟུས་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་གཞི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་གཞིར་དངོས་སུ་སྨོས་པ་ནི་གང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་ན་འཁོར་བ་ལ་འདོར་བར་འདོད་པའི་ངེས་འབྱུང་དང་། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་རྣལ་མ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མེད་ཅིང་། གང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལས་འཁོར་བ་ལ་འདོར་འདོད་དང་ངེས་འབྱུང་བ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོར་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་འཛིན་པ་ན། སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བ་ཅན་ཕུང་པོ།[༡༡༥] །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་གཉེན་པོར། སློམ་པར་བྱ་བ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འཇིག་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའམ། འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དང་བྲལ་བས་སྟོང་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་དང་བྲལ་བས་བདག་མེད་པ་སྟེ་བཞི་པོ་འདི་དག་གོ །སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཚང་བར་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཕེབས་པའི་སྒོ་ནས་མ་རྟོགས་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མཚན་ཉིད་པ་རྫོགས་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། འདི་ལྟར། སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པས་འཁོར་བ་ལས་འབྲལ་འདོད་སྐྱེས་ཀྱང་། མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་ན་ཕུང་པོ་དང་འབྲལ་ངེས་སུ་མི་རྟོགས་པས་ཕུང་པོ་ལ་སྲེད་པ་འགོག་མི་ནུས་ལ། བདག་མེད་མ་རྟོགས་ན་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ལ་སྲེད་པ་རང་གིས་འདྲེན་པས་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕུང་པོ་ཙམ་ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་སྐྱེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་། བདག་འཛིན་དེས་བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ངེས་པར་འདྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས་འབྲལ་ངེས་སུ་ཤེས་ཤིང་། སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པས་འབྲལ་འདོད་སྐྱེས་ཀྱང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་འདུ་ན་པ་ལོག་པའི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རང་གཞན་གྱི་བདག་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཤེས་དགོས་སོ།།

ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ནི། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བསགས་པའི་ལས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན། མི་ཤེས་སྲིད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་། །མ་བརྗོད་སྲིད་པ་ཉིད་བཤད་པ། །རྒྱུན་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་མིན།[༡༢༨] །ཞེས་བཤད་པ་ན། མི་ཤེས་སྲིད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་རབ་སྐྱེ་དང་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར་སྲིད་པ་ཁོ་ན་དངོས་སུ་སྟོན་པ་དང་། ལས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་དེར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར་སྲིད་པ་ཁོ་ན་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྒྱུན་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་མ་ཐག་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། མི་ཤེས་པ་དང་ལས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་མ་བརྗོད་ཅེས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གཞན་དུ། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས།[༡༣༠] །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཕྱིར་གྲོལ་འདོད་ཐོགས་མེད་པའི།[༡༣༡] །ཞེས་སོགས་གཞུང་གི་ཆ་དུ་མས་ཉོན་མོངས་དང་དེ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་ལས་འཁོར་བའི་རྒྱུར་ལན་མང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་དོན་མ་རྟོགས་པར། རྣམ་འགྲེལ་དུ། འདོད་སྲིད་འཇིག་སྲིད་སྲིད་སྲིད་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་བསྟན་ཅེས་སླུ་བ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པར་ཟད་དོ། །དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། རྒྱུ་གཅིག་པུ་ཁོ་ནར་འཛིན་པ་དང་། སྤྲའི་ཚངས་པ་འགྱུར་བས་བྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་སོགས་ཀྱི་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་སྟེ། སྒྲོ་འདོགས་བཞི་པོ་དེ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱེད་པས་རྒྱུ་དང་། སྡུག་བསྔལ་རྫས་རིགས་ཀུན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་བས་ཀུན་འབྱུང་དང་། སྡུག་བསྔལ་དྲག་ཏུ་སྐྱེད་པས་རབ་སྐྱེ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱུད་མར་ལན་མང་དུ་སྐྱེད་པས་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཞིའོ། །

འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི། ལམ་བདེན་གྱིས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐར་པ་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་འགགས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཐར་པ་ཡོད་

པར་འཛིན་པ་དང་། རེ་ཞིག་ཐར་ཀྱང་གཏན་དུ་ཐར་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཞིའི་གཉེན་པོར་བསྟེན་པར་བྱ་བ་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར། སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པས་འགོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་ཞི་བ་དང་། འདི་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཞན་མེད་པས་གྱ་ནོམ་པ་དང་། དེ་ཐོབ་ནས་སླར་མི་ལྡོག་པས་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་དང་བཞིའོ།།

ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་དྲི་མའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེའི་སྤངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐར་ལམ་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་དང་། དེ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་བཞུགས་པར་འཛིན་པ་དང་། དེས་སྡུག་བསྔལ་གཏན་ནས་ཟད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར། བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་ལམ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་རིགས་པ་དང་། སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་ན་སྒྲུབ་པ་དང་། རྟག་པའི་གནས་སུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་ངེས་འབྱིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཞིའོ། །རྟག་པའི་གནས་ཞེས་པ་ནི་སླར་མི་ལྡོག་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །མི་སློབ་ལམ་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི། ལམ་བདེན་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ལམ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་བགྲོད་བྱེད་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་གོང་ནའང་བགྲོད་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཚོགས་སྦྱོར་ནི་ལམ་བདེན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོགས་སྦྱོར་བར་ཆད་མེད་ལམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལམ་བདེན་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་ཁོ་ནའོ།།

ཁ་ཅིག སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་མཚན་ཉིད། འགོག་པ་གང་ཞིག དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བློས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་ཆར་གྱུར་པ་ཞེས་སྨྲས་ནས། སླར་ཡང་འགོག་བདེན་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་ཡིན་དགོས་པར་ཁས་ལེན་པའང་མཐོང་ངོ་། །འོན། མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཆ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འགོག་པ་གང་ཞིག །དེ་

བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བློས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་ཆར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱོད་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་ཡིན་དགོས་པར་སྨྲ་བ་ནི། རང་ཉིད་མང་དུ་ཐོས་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྨྲ་བའི་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ནི། འགོག་བདེན་རྟས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་པ་མེད་ལ།[༡༢༡] དེ་ཡང་རྟག་པའི་རྫས་སུ་འདོད་ཀྱི་མི་རྟག་པའི་རྫས་སུ་མི་འདོད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་བོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ནམ་མཁའ་མོ་གཤམ་བུ་དང་མཚུངས། །འགོག་པ་དག་ཀྱང་ནམ་མཁའ་བཞིན། །འདུ་བྱེད་བེམ་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །དུས་གསུམ་རྫེས་འགྲོ་དག་ཀྱང་མེད། །ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཡོད་མིན། །ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཡི་རིག[༡༢༣] །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། ཁྱེད་རང་གིས་ཀྱང་གཞུང་འདི་སྐྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་པས་ཁས་བླངས་དངོས་སུ་འགལ་བའང་ཡིན་ནོ། །འགོག་བདེན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་བཤད་པ་ནི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། ལམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། མེ་དུ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་ནོ། །རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་མེད་པར་བཤད་ཀྱང་། འགོག་བདེན་ཚད་མ་ཡིན་པར་སུ་ཡང་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་རེ་ཤིག་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སྤང་བྱ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བླང་བྱ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བླང་དོར་བྱ་བའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཀུན་བྱང་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། གཞུང་ལུགས་དག་ནས་འབྱུང་བའི་གོ་རིམས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ། རྒྱུ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་དང་། ངེས་དཀའ་སླའི་རིམ་པ་དང་། བཤད་པའི་རིམ་པ་དང་། རྟོགས་པོའི་རིམ་པ་དང་། དམན་མཆོག་དང་མཆོག་དམན་གྱི་རིམ་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་དུས་ཀྱི་རིམ་པ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས།

འདིར་ནི་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་སྐྱེ་བ་ན་དང་པོར་འཁོར་བ་འདི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ན་འདི་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བློ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་སྐྱེས་པ་ན་རྟོག་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་དག་ནི། རྒྱུ་མ་སྤངས་བར་འབྲས་བུ་སྤོང་མི་ནུས་པར་མཐོང་ནས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པར་བྱེད་ལ། དཔྱད་པ་ན་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ལས་རྒྱུ་བཅས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། རྒྱུ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་ཁ་མཆོན་བཅད་ནས་གང་ཡིན་བརྟགས་པ་ན། གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྒྱུ་གནས་ན། །འབྲས་ལོག་གཟིགས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།[༢༣༤] །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་རྟག་པའི་རྒྱུ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འབྱུང་བ་སོགས་སུ་མཐོང་ནས་རྒྱུ་མི་རྟག་པར་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། མི་རྟག་པར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེས་བཙལ་བ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བདག་ལ་ཆགས་པའི་སྲེད་པ་དངོས་སུ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་པ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ལ་སྲེད་པ་སྐྱེ་སྟེ། གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བདག་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་བྲན་ལྟ་བུ་དེས། བདེ་བ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་ཚེ་འདིར་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྲོག་གཅོད་པ་སོགས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་འདུ་བྱེད་ལ། དེ་ལས་ངན་འགྲོའི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་ཅིང་། ཚེ་ཕྱི་མ་འདོད་ཡོན་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་འདུ་བྱེད་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་བདེ་འགྲོ་ལྷ་མིའི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ནས་མི་གཡོ་བའི་ལས་འདུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཕུང་པོ་འགྲུབ་བོ།།

དེ་ལྟར་ན། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི།[༢༣༥] །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་དེས་སྡུག་བསྔལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདིའི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཀུན་འབྱུང་ཉིད་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་དང་པོར་བསྟན་ཅིང་། ཀུན་འབྱུང་ཕྱིས་བསྟན་ལ། ཡང་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྤོང་འདོད་སྐྱེས་པ་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་བདག

འཛིན་སྤོང་ནུས་མི་ནུས་དཔྱོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་བདག་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མཐོང་བས་བདག་འཛིན་སྤོང་ནུས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་རྟོགས་པ་ན་དེའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲལ་ནུས་སུ་རྟོགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་ནུས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་འགོག་བདེན་དུས་གསུམ་པར་བསྟན་ལ། འགོག་བདེན་མངོན་དུ་བྱ་བར་འདོད་པ་ན། དེའི་རྒྱུ་ལམ་ལ་མ་འབད་པར་མངོན་དུ་བྱ་མི་ནུས་པར་མཐོང་ནས་ལམ་ལ་བསླབ་འདོད་དུ་སབཞི་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ལམ་བདེན་ནི་ཕྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅི་ཙམ་ཐུག་ཏུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། གང་དགག་པར་བྱ་བའི་བདག་གཉིས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་དག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་དང་། བསྒོམས་པས་བདག་འཛིན་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་དང་བཞི།

དང་པོ་ནི། དགག་བྱའི་བདག་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས། དེ་བཀག་པའི་བདག་མེད་ལ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་ནི་གང་། གང་ཟག་གི་བདག་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ། དམིགས་པ་ང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ཚོགས་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པར། ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པའི་བློ་འདི་ནི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཞེས་བྱ་ལ། འཇིག་ཅིང་ཚོགས་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ལ། འཇིག་པ་སོགས་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་ལྟ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བློ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ང་ཙམ་དེ་ཉིད་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཞེས་ཀྱང་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །དེ་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་དང་སྐྱེས་བུ་སེམས་ཅན་སོགས་མེད་

ན་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་། རྣམ་སྨིན་མྱོང་བ་པོ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །བློ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་པས་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་བཀག་ཙམ་གྱི་ཆ་ཉིད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་བྱའོ། །དེས་ན་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་གང་ཟག་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མ་ཡིན་ལ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན། ཡང་ན་གང་ཟག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བ་པོ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡང་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ཀྱང་གཞི་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།

གང་ཟག་གི་བདག་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་གི གང་ཟག་གི་བདག་ཙམ་མི་འགོག་ཅེ་ན། འོ་ན། ཆོས་བདག་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་བློ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཡིན་ལ། དེ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཙམ་གཞི་གྲུབ་ལ། བློ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་རྫས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་བདག་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འགོག་ཅེས་བརྗོད་ན་ཅི་སྨྲ། ཆོས་བདག་ཀྱང་གཞི་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་བདག་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་ལ་ཡོད་ངེས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་དྲི་ཙམ་ཡང་ལྟ་དྲྭ་རེ་སྐན། གཞན་ཡང་། བདག་གཞི་གྲུབ་ན། བདག་རིགས་པས་དགག་མི་ནུས་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་དང་། བདག་འཛིན་གཉེན་པོས་སྤོང་མི་ནུས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་བདག་གཞི་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་ལ། འོན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་རྫས་ཐ་དད་པ་ཆོས་བདག་གི་དོན་ཡིན་གྱི། ཐ་དད་པ་ཙམ་ཆོས་བདག་གི་དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གང་ཟག

གི་བདག་གི་དོན་ཡིན་གྱི། ང་ཙམ་གང་ཟག་གི་བདག་གི་དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གང་ཟག་ཙམ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན། ཆོས་ཙམ་དང་ཆོས་བདག་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པར་མཚུངས་པས། གཞི་གྲུབ་ན་ཆོས་བདག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ།།

གཞན་ཡང་། གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་བདག་འཛིན་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བར་ཞུགས་པ་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། གང་ཟག་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་སྤང་གཉེན་དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་དམིགས་ཡུལ་གང་ཟག་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྤང་བྱས་བདག་ཏུ་དམིགས་གཉེན་པོས་བདག་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གི་ཁྱད་པར་འདི་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་བདག་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ནི། སྤྱིར་གྲུབ་མཐའི་དབྱེ་བས་འཇོག་མཚམས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་བཀའ་དང་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་པར་ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། བཀའ་ཐ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བར་པ་དྲང་དོན་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་རིག་པ་དང་མཐུན་པར་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་མ་གཏོགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁས་མི་ལེན་པས་ཆོས་བདག་ངོས་གཟུང་མི་དགོས་ལ། རྣམ་རིག་པའི་སྐབས་སུ་བློ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཆོས་བདག་ཡིན་ལ། དེ་བཀག་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་མཁས་པའི་དཔྱད་གཞི་ཆེ་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་འདོད་ན་མི་ཤེས་པའི་ཐབས་མེད་ཅིང་། ཤེས་ནས་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྣང་ནའང་། ཡི་གེ་ཤིན་ཏུ་མངས་བར་འགྱུར་བས་འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ།།

ད་ནི་གཉིས་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་དེ་དག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཡིན་ཅིང་དེ་དག་གི་ཡང་གཙོ་བོ་ནི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ་ལ། རྟགས་དགོད། ཚུལ་བསྒྲུབ་པའོ།།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་ན་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན། ཚོགས་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའོ།།

ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་ཚུལ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་བསྡོམས་པའི་བྱེད་ལས་ལས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་དང་རྗེས་ཁྱབ་འགྲུབ་བོ།།

ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་དབང་པོ་རྣོན་པོས་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། དབང་པོ་རྟུལ་པོས་རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། ཁྱོད་མི་རྟག་ཅིང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་བ་ཡིན་ན་རྟག་པ་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་དགོས་པས། །རྟགས་སྒྲུབ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟགས་སྒྲུབ་པ་ནི། སྔར་བཤད་པའི། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། རྟགས་སྔ་མ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཕུང་

པོ་བདག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་བའི་རྟགས་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ནི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཅིང་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། ཕྱི་མ་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་འཛིན་སྤོང་བ་ལ་ཕུང་པོ་བདག་མེད་དུ་ངེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ངེས་པ་ལ་ཚུར་མཐོང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ལ། རྟགས་ཀྱང་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་པས། རིགས་པ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་སྒོམ་པ་ལ་འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་། ངལ་བ་ཙམ་ཞིག་སྙིང་པོར་ཟད་དོ། །དེས་ན་ཕུང་པོ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་གཉིས་མ་ངེས་ན་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་ངེས་མི་ནུས་པས། དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཕུང་པོ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པས། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྡུག་བསྔལ། །སྡུག་བསྔལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས།[༡༣༨] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཕུང་པོ་གང་ཟག་རང་རྐྱ་བས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཕུང་པོ་མི་རྟག་ཅིང་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྒོམ་པའང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒོམ་པར་འགྱུར་བས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ཉིད་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ན་རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་སླ་བ་ནི་ནོར་པ་ཁོ་ནའོ། །

གསུམ་པ་བདག་མེད་ཇི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་ལམ་ཐམས་ཅད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུད་ཟག་

མེད་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་སྟོབས་རུང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ནི་རྒྱུད་སྦྱང་བྱ་ཅི་རིགས་པའི་ས་བོན་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོས་བསྡུས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོར་སློན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མ་བསྒོམས་པར་གྲོལ་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་མེད་དེ། འབྲས་མ་སློན་པར་བརྟོལ་ན་ནད་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་པོར་སློན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གོ་རིམས་ནི། དང་པོར་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ནས་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་བློ་མཚན་ཉིད་པ་གཅིག་མ་སྐྱེས་ན་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་མི་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་མ་སྐྱེས་ན་ཐར་ལམ་ལ་སློབ་པར་མི་འགྱུར་བས་དང་པོར་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཅིག་སྐྱེ་བ་ལ་འབད་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ངེས་པ་འདྲོངས་པ་གཅིག་དགོས་ཀྱི། འཁོར་བ་ལ་སྙིང་པོ་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉེས་དམིགས་མ་མཐོང་ན་དེས་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་དུ་འབད་མེད་ལ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ན་སྡུག་བསྔལ་དུ་མི་རྟོགས་ཀྱང་། འགྱུར་བ་ན་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཀུན་གྱིས་འབད་མེད་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། འཁོར་བ་བའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ། མི་རྟག་ཅིང་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་གསུམ་ལས། འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་ཡིད་འབྱུང་མཚན་ཉིད་པ་ཅིག་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རྟོགས་དགོས་ཀྱི། སྡུག་བསྔལ་གཞན་གཉིས་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམ་མི་དགོས་པར་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེ་བས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མྱོང་བས་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་ཡིད་འབྱུང་དངོས་སུ་འདྲེན་མི་ནུས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་བློ་འབད་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སོགས་རྟོགས་པས་ཡིད་འབྱུང་བ་འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་དངོས་སུ་འདྲེན་མི་ནུས་ལ། ཚངས་པའི་གོ་འཕང་ལྟ་བུ་ཁམས་གོང་གིས་བསྡུས་པའི་

འཁོར་བ་ཐེ་བྲག་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་མཐོང་ནས་སླར་སྲིད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

དེ་བས་ན་འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཤ་ཐག་པ་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་པས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་ལ་དགོངས་ནས། །སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན།[༡༣༧] །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་ནས་སྤོང་བར་འདོད་ཅིང་། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ན། སྡུག་བསྔལ་འདི་སྤང་ནུས་མི་ནུས་དཔྱད་པས་འདིའི་རྒྱུ་མ་སྤངས་པར་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་མི་ནུས་པར་མཐོང་ནས་འདིའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་ཅེས་བསམ་པར་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་བསམས་པས་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟ་བ་ཅན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དེས་འཁོར་བའི་རྟ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་སྤོང་ནུས་མི་ནུས་དཔྱད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་བློ་དེའི་ས་བོན་སྤོང་ནུས་མི་ནུས་ནི་བློ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ལ་རག་ལས་ཏེ། འདི་ལྟར་བློ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པས་ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་ལ། མི་མཐུན་པར་ཞུགས་ན་ཤེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པས། དེའི་ཕྱིར་ཕོ་གཉེན་པོས་མ་ལུས་པར་འགོག་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་བདག་འཛིན་སྤོང་ནུས་མི་ནུས་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་ཡང་། བདག་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་དཔྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་དོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ནི། ཤེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པས་དེ་དཔྱད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ངེས་པ་ན་བདག་འཛིན་སྤོང་ནུས་སུ་ངེས་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲལ་ནུས་སུ་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་བརྟེན

ནས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཡོད་པར་ཡང་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། གང་རང་གི་རྒྱུ་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པ་དེ་ལ། རང་གི་རྒྱུན་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་དང་ཉེ་བར་གྱུར་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་ཟད་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཡང་གང་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བ་དེ་ལ། དེ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་དང་ཉེ་བས་གྲང་རེག་ལོག་པ་མཐོང་བ་བཞིན། བློ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་། གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་པའི་སྤངས་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་གྲུབ་ན་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་འདྲེ་རྡུང་བར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པས། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཡང་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པས་སོ།།

སྐབས་འདིར་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་གེགས་འདི་ལྟ་བུ་དག་འབྱུང་སྟེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤང་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་དགོས་པ་ལ། རྒྱ་བསྒོམས་པས་ཅུང་ཟད་ཚ་བར་འགྱུར་ཡང་མེར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་ལ། མཆོངས་པ་གོམས་པས་ཅུང་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཡང་། མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ནས་རྒྱང་གྲགས་ལས་ལྷག་པ་མཆོངས་པ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཅུང་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཡང་། མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་སྲིད་པས་སོ་སྙམ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་ཡུལ་ལ་གསལ་སྣང་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་བ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་བར་གོམས་པར་བྱས་ན་གོམས་བྱའི་ཡུལ་ལ་གསལ་སྣང་རབ་ཀྱི་མཐར་

ཐུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་རྟེན་བརྟན། གོམས་པར་བྱས་ཟིན་འབད་རྩོལ་སྦྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འདོད་ཆགས་བཞིན་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །

རྟེན་ནི་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་བརྟན་པར་གང་གིས་སྒྲུབ་ན། རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཡ་མཐའ་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། སྐྱེས་བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་མེད་ན་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པས་གནོད་ལ། རྒྱུ་ཡོད་ན་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན། རྟག་དངོས་ཡིན་ན་ཡུལ་དང་དུས་གང་ལ་ཡང་མ་ཁྱབ་པ་མི་སྲིད་པས་འབྲས་བུ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན། བེམ་རིག་གང་རུང་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འཐད་པས་གང་རུང་ལས་སྐྱེས་དགོས་ལ། བེམ་པོས་ཉེར་ལེན་བྱེད་ན་དབང་པོ་དང་བཅས་པའམ། ཕྱི་རོལ་གྱི་བེམ་པོས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དབང་པོ་ཀུན་ཚོགས་པ་རྒྱུར་དགོས་སམ། གང་རུང་རེས་མཆོག དང་པོ་ལྟར་ན། མིག་དབང་མ་ཚང་ན་ཡང་ཡིད་བློ་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། མིག་ཤེས་བཞིན་དུ་རྟོག་པས་ཀྱང་གཟུགས་གསལ་བར་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་བེམ་པོས་ཉེར་ལེན་བྱེད་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ཀྱིས་སམ། རྡུལ་ཕྲན་གྱིས་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ཆ་བཅས་ཆ་མེད་གཉིས་ལས། ཆ་བཅས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་ནི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པ་རྒྱུར་དགོས་སམ་གང་རུང་རེས་ཆོག་ཅེས་པ་གོང་གི་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁེགས་ལ། ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱེད་ན་གདོང་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་ན་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ་དང་། གཞན་མ་བསྒྲིབས་ན་བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་ཆ་གཉིས་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་མེད་ན། གདོང་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་ཚེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གདོང་གསལ་བར་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཡོ་མི་གཡོ་དང་། ཁ་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་སོགས་ལ་སྦྱར་བའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་དོ། །རྡུལ་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱེད་ན། རེ་རེ་བས་ཀྱང་བལྟོས་མེད་དུ་སྐྱེ་ན་ཡིད་རྟོག་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ཀུན་ཚོགས་དགོས་ན་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་མ་ཚང་ན་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་

གྲུབ་ལ། དེ་ལ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གཉིས་ལས། གཞན་རྒྱུད་ཕ་མ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པས་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ན་ཕ་བཟོ་མཁས་པ་དང་བླུན་པ་སོགས་ཀྱི་བུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་སྔ་མ་ཁོ་ནས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་རྒྱུའི་དྲོད་ནི་རྟེན་མི་བརྟན་ཏེ། ཧ་ཅང་བསྐོལ་པ་ན་བསྐམས་པར་འགྱུར་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། མཆོངས་པ་ཡང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་མེད་པར་སྨོལ་བ་སོ་སོས་ཕན་བཏགས་པ་ལ་བལྟོས་ཤིང་། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། གོམས་ཟིན་ཀྱང་རང་གི་སྨོལ་བ་སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རྟགས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ལྟར་རིགས་པའི་སྒོ་དྲུག་མའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་བསམས་པས། འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་དེའི་རྒྱུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤང་བྱ་དང་སྦྱོང་ནུས་སུ་ངེས་ཤིང་། ཐར་པ་ཡོད་ངེས་དང་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱེས་པ་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཅིང་། ཇི་སྲིད་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློས་མ་ཟིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་ཇི་སྙེད་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། འཁོར་བའི་བདེ་འབྲས་ཙམ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་བློ་འདིས་ལེགས་པར་ཟིན་ནས་ཐ་ན་ལས་དང་པོ་བའི་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་ཟས་ཁམ་གཅིག་ཙམ་སྦྱིན་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་ཐར་པའི་རྒྱུ་དང་། འཁོར་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་བགྲང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་མ་སྐྱེད་ན་གཞན་གྱི་ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རང་ལ་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་མ་བཟོད་པས་ཡིད་འབྱུང་ཐར་འདོད་དྲག་པོ་སྐྱེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་གཞན་གྱི་རིགས་པ་ལྟར་སྣང་དང་ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟློག་པར་ནུས་ཤིང་། འཕྲལ་གྱི་

སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་དེ་ཙུང་ཟད་ལོག་ནས། ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཡིད་བྲིད་པ་ན་ཡིད་འབྱུང་དེ་འདྲ་སླར་ལོག་ནས་ཡིད་འབྱུང་དང་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལོག་ན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཉིད་ལ་སླར་བརྟེན་འགྱུར།[༡༣༨] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

བཞི་པ་བསྒོམས་པས་བདག་འཛིན་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་ཐར་པ་དེའི་རྒྱུ་ལ་མ་འབད་པར་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སློབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བློ་ནས་ལམ་ལ་སློབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཡང་རིག་ཅན་གསུམ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དག་ནི་རང་ཉིད་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་བར་འདོད་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དག་ནི་གཙོ་བོར་རང་ཉིད་ཁོ་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འདོད་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣོན་པོ་དག་ན་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་བར་མཐོང་ཞིང་། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མ་བྱས་པའི་དྲིན་ཅན་ཤ་སྟག་ཏུ་མཐོང་སྟེ་དེ་མི་བཟོད་པའི་བློ་ནས་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་བར་འདོད་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་ན་རང་ཉིད་ལ་ད་ལྟ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་འདོན་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་མཐོང་ཞིང་། ནུས་པ་ཡོད་པ་ལེགས་པར་བཙལ་བ་ན། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་འདོན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ངེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་བསླབས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་གི་ལྟར་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་ལུས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། རིགས་ཅན་གསུམ་གས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདག་མེད་བསྒོམ་རྒྱུ་མེད་པར་འདྲ་ནའང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཚེ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡུན་ཤིན་ཏུ་ཐུང་བར་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚོགས་གསོགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆུང་བར་བྱས་པས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ལ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་གིས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་ཚོགས་གསོག་པ་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉིད་བསྒོམས་པས་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དག་གིས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པར་ཚོགས་གསོག་པའི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཐབས་མང་པོ་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་ཏེ་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡང་སྤངས་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཐུགས་གསལ་ཞིང་གནས་ངན་ལེན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་པ་དག་གི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པར་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་ཚུལ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ལེའུ་གཉིས་པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁོ་ན་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཀྱང་ཐབས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་ཚོགས་གསོག་པ་ཡུན་རིང་ཐུང་ཁོ་ནས་འབྱེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། །དེ་ལ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དག །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེས་ན་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་ཡི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་ཡིན། །ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། །བསེ་རུ་ལ་སོགས་ཁྱད་འདི་ཡིན།[༢༣༨] །ཅེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་རིག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཐོབ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་ལ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་

ཙམ་རང་དོན་དུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པར་གོམས་པར་བྱས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཙམ་ཡང་སྤངས་ཏེ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དག་ནི་ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་ནས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཐའ་དག་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པས་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་དེ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ཏེ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཇི་ཞིག་ལྟར་ན་རྟོག་པའི་ཐ་སྙད་ཉེ་བར་ཞི་ནས། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ཏེ་ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པས་བསྡུ་ས་པའི་མཐོང་སྤང་མ་ལུ་ས་པར་སྤོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཉིད་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་མཐར་སྒོམ་སྤང་གིས་བསྡུས་པའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལེའུ་གསུམ་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ལ། གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱས་པར་ཕྱོགས་གཞན་དུ་ཁོ་བོས་བཤད་ཟིན་པས[༡༩༠]དེར་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་ལམ་གྱི་བགྲོད་ཚུལ་འདི་དག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཆེས་མང་དུ་ཡོད་ན་ཡང་། ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་འཇིགས་ཏེ་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འཁོར་དང་བཅས་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཚད་མའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གཞག་པ།

ད་ནི་གསུམ་པ་ཚད་མའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཚད་མའི་ཚོད་པའི་འབྲས་བུ་དང་། མ་ཚོད་པའི་འབྲས་བུའོ། །ཚད་མའི་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བར་ཚོད་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་སྐྱེས་བུའི་དོན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་དང་། བདེན་བཞི་བླང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་རྟོགས་ནས་དེ་དག་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའོ། །དོན་དེ་ཡང་། བླང་དང་དོར་བྱའི་དངོས་པོ་ཡི། །འཇུག་ལ་དེ་གཙོ་ཡིན་ཕྱིར་དང་།[༡༩༡] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །འབྲས་བུ་འདི་ནི་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས

པ་ཡིན་པས་ཚད་མའི་བསྐྱེད་འབྲས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་མ་ཚོད་པའི་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་མ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་པ་དང་གྱུར་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མས་དངོས་སུ་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚད་མས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཚོད་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་རང་གིས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཚད་མས་མཚོད་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་ཡིན་པས། བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཚད་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ནི་ཚད་མས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པར་འཇོག་པ་ནི་ཡུལ་དེའི་ཇི་ལྟ་བའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན། ཡུལ་རྣམ་ཅན་ནི་ཐ་དད་པས། །བློ་ཡིས་རྟོགས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །དེ་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་ཕྱིར་རོ།[༡༩༡] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཚད་མས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནི་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཚད་མ་དེའི་རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཚད་མ་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མ་དང་། གང་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུ་དང་། གང་ལ་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གཞལ་བྱ་སྟེ། གསུམ་པོ་འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་ལས་ནི་ཚད་མས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚུལ་ལ་རྨོངས་ཏེ་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་དོན་ལ་བླང་དོར་བྱ་མི་ནུས་པར་གཟིགས་ནས། སློབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལས་འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ། རང་གི་ལུགས་གཞག་པ་གཉིས་ཀྱི།

དང་པོ་ནི། རྟོག་གེ་སྐྱ་བར་ཁས་འཆེ་བའི་དེང་སང་གི་མཁས་རློམ་ཕལ་ཆེ་བ་དག འབྲས་རྟོག་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱུགས་གསུམ་གཞུང་ལས་གསུངས་པར་ཁས་བླངས་ནས་དེ་དག་ལས་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པ་ལ་འདོད་པ་མི་མཐུན་པ་མ་གཏོགས། འབྲས་རྟོག་དང་པོ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདོད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་རྣམ་གཞག་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་འབྲས་བུ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དོན་ལས་སྐྱེས་འདུ་བ་ཚད་མ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་ལྐོག་ན་མོ་གཞལ་བྱ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་རྣམ་གཞག་ནི། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཞེས་ཕལ་ཆེར་སྨྲ་ལ། མཁས་རློམ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚུལ་དེ་རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། གཟུང་རྣམ་སྒྲོ་བཏགས་གཞལ་བྱ། དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། དེ་རིག་པའི་རང་རིག་བཏགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་རང་ལུགས་ནི། རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པ་ཡང་། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་ལ། ཡང་དག་པར་ན། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །

ད་ནི་དེ་དག་ལ་དགག་པ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པས་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ན་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་གཞལ་བྱ་ཞེས་པའམ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཞེས་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་གཞན་

རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་འབྲས་འཇོག་པ་ན། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། ཞེས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་ཡིན་པར་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་སྔོ་སོགས་ཕྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མང་དུ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་མདོ་སྡེ་པ་རང་ལུགས་འཇོག་པ་ན་ཡང་དོན་མེད་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། མདོ་སྡེ་པས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་ཡིན་པར་རྩུར་མཐོང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན་རྣམ་རིག་པས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སླས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པས་མངོན་སུམ་གྱི་གསལ་བ་སྟོན་རིགས་པ་ལས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མདོ་སྡེ་པ་ཕྱི་དོན་རྩུར་མཐོང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་མི་འདོད་དོ། །དེ་བས་ན་མདོ་སྡེ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་རྩུར་མཐོང་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་འཇོག་པ་ན། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཞེས་སམ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། རིགས་པའི་གཏིང་མ་སླེབས་པའི་རྟགས་སུ་ཟད་དོ། །ཡང་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། དོན་ལྐོག་ན་མོ་གཞལ་བྱ། ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་གནོད་བྱེད་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཡང་། དོན་རྟོགས་འབྲས་བུར་བྱས་པ་ལ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཙམ་ཚད་མར་སྨྲ་བའང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན། བློ་དེས་དོན་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དོན་རྟོགས་པའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟླ་བ་གཅིག་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཟླ་གཉིས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟླ་གཉིས་དེ་ཡུལ་དུ་ཐལ། བློས་རིག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཏུ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་སྡེ་པ་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པ་ཡང་བློ་གཅིག་གི་འཛིན་རྣམ་དེ་བློ་གཅིག་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་སྡེ་པ་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་དང་། རྣམ་པ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཅིང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། བློ་ལ་རང་རིག་ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ནས། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ནང་འགལ་བའི་ཕུང་པོ་ཡིན་པས། མ་བརྟགས་པའི་གཏམ་གྱིས་སྨྲོངས་པ་ངོ་མཚར་སྐྱེད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ།།

རྣམ་རྫུན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་རྫུན་པ་གཟུང་རྣམ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པར་ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་གྱི་གྲུབ་པར་འདོད་ན། རྣམ་བདེན་པའི་ངོར་རྣམ་པ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པར་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུར་མཐོང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་ན། ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དུ་ཡོད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སླར་ཡང་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པ་སོགས་སུ་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །འབྲས་རྟོག་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་སུ་ཁས་བླངས་ཤིང་། གཉིས་པ་རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་སུ་ཁས་བླངས། འབྲས་རྟོག་གི་རྣམ་གཞག་གསུམ་པོར་གྲངས་ངེས་བྱས་ནས་སྡེ་བདུན་རང་ལུགས་ལ་རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་འཐད་ལྡན་དུ་བཞེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཚིགས་འདི་ཙམ་ཞིག་བརྩམས་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་གང་དུ་ཡང་མ་བཀོད་དོ་ཞེས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ང་རོ་སྒྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཙམ་པ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཁས་ལེན་པ་ནི་མི་རིགས་པར་སྟོར་བཤད་ཟིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ད་དུང་འོག་ཏུ་ཡང་དགག་པར་བྱའོ།།

འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་བསྟན་གྱི་ཚད་འབྲས་དང་། ཤུགས་བསྟན་གྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མ་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རྣམ་པ་དོན་དུ་ངེས་པའི་འཁྲུལ་ངོར་དོན་རིག་བཏགས་བ་པ

འབྲས་བུ། གཉིས་པ་ནི། དཔྱད་པའི་ཚེ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གཞལ་བྱ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུ། དེས་ན་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་ནི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མདོ་སྡེ་པའི་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་ཡིན་པ་གང་དུ་ཡང་གཞག་མི་ནུས་ཀྱི། མདོ་སྡེ་པ་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་དོན་དུ་ངེས་པའི་འབྲུལ་ངོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་པ་དོན་དུ་ངེས་པའི་འབྲུལ་ངོར་གཟུང་རྣམ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལ་དོན་རིག་བཏགས་པ་བ་འབྲས་བུ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པ་འདི། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་གཞག་འདི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཕྱི་དོན་ལ་བལྟོས་ཏེ་དོན་རིག་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དོན་རིག་མཚན་ཉིད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་པས་མ་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་མི་འཐད་ལ། མ་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཕྱི་དོན་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་ན་གཟུང་རྣམ་ཡང་མ་དཔྱད་པའི་ཚེ་དོན་རིག་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་དགོས་པས་དོན་རིག་བཏགས་པ་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དཔྱད་པའི་ཚེ་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་འདི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་གཞག་འདི་མདོ་སེམས་གང་གི་ལུགས་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སེམས་གང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་དཔྱད་པའི་ཚེ་བློ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བློ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་མདོ་སེམས་གང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་མདོ་སེམས་གང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་བདེན་པའི་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྫས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཞེས

པ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མས་དཔྱད་པ་ལ་མི་འདོད་ཀྱི། སྤྱིར་ཚད་མས་དཔྱད་པ་ཙམ་ལ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། མ་དཔྱད་པ་ཡང་ཚད་མས་མ་དཔྱད་པ་ལ་འདོད་དགོས་པས་མ་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཅེས་པ་དེ་ཚད་མས་མ་གཞལ་བའི་ཚེ་ཕྱི་དོན་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཅེས་པའི་དོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདིས་ནི་གང་དག་སེམས་ཙམ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཁས་ལེན་ལ། ཡང་དག་པར་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་སོགས་སུ་འདོད་ཅེས་སྨྲ་བ་དེ་ཡང་ལེགས་པར་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུ། ཞེས་པ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། འདི་ཁས་ལེན་པའི་སངས་རྒྱས་པ་སུ་ཡང་མེད་ཅིང།. བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་གཟུང་འཛིན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ བློག་ནས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འདི་ནི་སྨྲ་བ་པོའི་མཚང་སྒྲོག་པར་བྱེད་པའི་བབ་ཅོལ་ཏེ། འདི་ལྟར་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཚེ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་གཞི་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། གྲུབ་ན། གཟུང་རྣམ་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་བལྟོས་ཏེ་རང་རིག་ཡིན་པ་གཞི་གྲུབ་དགོས་པས། ཕྱི་དོན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་ངོ་། །མ་གྲུབ་ན། གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་དོན་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཚེ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསྟན་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱི་དོན་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཚེ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་བོང་གི་རྭའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་སྟོན་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས་སོ།།

གཞན་ཡང་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཁས་ལེན་པའི་སངས་རྒྱས་པ་སུ་ཡང་

མེད་ན་འདི་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། གང་ཟག་སུའི་ཡང་འདོད་པ་མིན་ན། ཇི་ལྟར་རྟོག་གྲང་། ཅི་སྟེ་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་པའོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་།[༡༩༣] །ཞེས་པ་ནས། བདེན། དེ་འདྲ་ངས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་མཐའ་དག་ཕྱི་རོལ་པའི་རང་གཞུང་ངམ། ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མའི་གཞུང་གང་རུང་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའོ་ཞེ་ན། གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གང་ཟག་སུའི་ཡང་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། དེ་འདྲ་ངེས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ཟག་སུས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཟག་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ། མ་ཁྱབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་སུ་ཡང་མེད་ན་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དམ་བཅའ་ཁས་ལེན་གྱི་རྒོལ་བ་སུ་ཡང་མེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་འདོད་མཁན་སུ་ཡང་མེད་ན་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་འདི་ཁས་ལེན་པ་སུ་ཡང་མེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དྲང་བའི་དོན་དུ་གཟུགས་ཡོད་པར་བསྟན་དགོས་པར་ཐལ། །གཟུང་འཛིན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དྲང་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཕྱིར། །ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་དགོས་པ་འབྱུང་ངོ་། །ཁྱབ་པའང་ཁས་སོ། །འདོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱོན་ཆགས་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཟུགས་ཡོད་པར་བསྟན་དགོས་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་ཕྱིར་དུ་གཟུགས་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་དངོས། གཞན་ཡང་། མདོ་སྡེ་པ་དྲང་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་དང་། རང་རིག་འབྲས་བུར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱས་

པས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམ་རིག་ལ་དྲང་མི་ནུས་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་འདོད་པ་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྫོགས་པའི་གེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་འབྲས་བུར་བསྟན་པས་ཀྱང་དྲང་མི་ནུས་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པ་ཡང་རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བསྟན་པས་ཀྱང་དྲང་མི་ནུས་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པ་ཡང་གཟུང་རྣམ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བསྟན་པས་ཀྱང་དྲང་མི་ནུས་པར་ཐལ། རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྫོགས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གཞན་བྱ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གཞན་བྱ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཚེ་རང་རིག་འབྲས་བུར་བསྟན་པས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་པ་དྲང་མི་ནུས་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་གཟུང་རྣམ་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་བལྟོས་ཏེ་རང་རིག་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་དོན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་འགོག་ཅིང་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ངོར་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་བྱས་པས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའང་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་ཁེགས་པས་ཚད་མས་གནོད་པ་མཐོང་བའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་ལྡན་སུ་ཡང་གྲུབ་པའི་མཐའ་གཞན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་འབྲས་བུར་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་རིག་ལ་གཞུག་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གཞུག་པ་ལ་ཡང་རང་རིག་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཚུལ་འདི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའི་སྨྲ་བ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་འདིས་མདོ་སྡེ་པ་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དྲང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་གོ །ཞེས་སོགས་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་དགག་པར་བྱའོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། དཔྱད་ན་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་། མ་དཔྱད་ན་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུ། ཞེས་པ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ནོ་

ཞེས་སྨྲོའོ། །འབྲས་རྟོག་དང་པོ་དང་རློམས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་ཁ་གཅིག་ན་རེ། འབྲས་རྟོག་དང་པོ་མདོ་སྡེ་པའི་མ་དཔྱད་པའི་ཚད་འབྲས་ཡིན་ལ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་མདོ་སྡེ་པའི་དཔྱད་པའི་ཚད་འབྲས་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་དག་ན་རེ། འབྲས་རྟོག་དང་པོ་དང་འདི་གཉིས་དགོས་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རློམས་སྐྱོན་མེད་དེ། འབྲས་རྟོག་དང་པོར་ནི་དོན་འདུ་བ་ཚད་མར་མི་འདོད་པའི་དཔྱོད་པ་པ་སོགས་བཀག་ནས་དོན་འདུ་བ་ཁོ་ན་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོར་སྨོས་ལ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པར་ནི་བློ་ལ་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀག་ནས་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེའང་ཤེས་པའི་དངོས་སུ་རིག་བྱ་ནི་ཕྱི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ནི་རང་རིག་པར་རིགས་སོ་ཞེས་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

འདི་དག་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་པའི་ཚེ་ནའང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དཔྱད་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་རྟོགས་དཔྱད་ན་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་རིག་ཡིན་ཅིང་། ཕྱི་དོན་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་རིག་ཡིན་པ་ཞིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་བསམས་ནས། དཔྱད་ན་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་། མ་དཔྱད་པ་ན་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱི། ཕྱི་དོན་ལ་བལྟོས་ཏེ་དཔྱད་ན་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ཞེས་མི་སྨྲའོ་ཞེ་ན། འོ་ན། འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་སྐབས་སུ་འབྲས་བུར་གཞག་པའི་དོན་རྟོགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་རྟོག་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པར་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་རིག་དང་ཕྱི་དོན་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་རིག་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་འབྲས་བུར་བཞག་པར་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། འདོད་ན། དཔྱད་མ་དཔྱད་དང་དགག་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་ལུགས་ལའང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་

གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་རྒྱུར་མཐོང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་སྐྱིའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཤི་ཟིན་པ་ལ་སླར་ཡང་བསྣུན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། རོ་ལ་གསོད་པ་ནི་དགོས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སྦྱོར་བའང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་ངེས་ཀྱི་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།[༡༩༩] །ཞེས་དབང་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཕྱི་དོན་གྱིས་གཏད་པ་ལེགས་པར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གཞན་དག་གིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་ནི། ཚིག་ཙམ་ཞིག་ལྷག་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

ད་ནི་རང་གི་ལུགས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་འབྲས་རྟོག་དང་པོ་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་རྣམ་གཞག དེ་ཉིད་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། སྔོ་སོགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། སྔོ་སོགས་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་སྔོན་པོ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་འཆད་པར་བྱེད་པ་ནི། ཚད་མ་མདོར། བྱ་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། །བྱ་བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ།[༡༩༥] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་དུ། བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། ཐ་དད་འདོད་པས་དངོས་རྣམས་ལ། །སྒྲོ་འདོགས་པས[༡༩༦]ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ།[༡༩༧] །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་གཞལ་བྱ། དེ་ལ་མི་སླུ་བའི་འཛིན་

པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་འདི་ཡང་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་བློ་གཅིག་གི་འཛིན་རྣམ་དེ་བློ་དེའི་གཟུང་རྣམ་ལ་བལྟོས་ཏེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གཞག་འདི་ཉིད་སྟོན་པ་ནི། ཚད་མ་མདོར། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས།[༢༤༨] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་རིག་གང་ཡིན་སོ་སོར་རིག །ཅེས་པ་ནས། འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་། །དོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན།[༢༤༩] །ཅེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། ཚད་མ་མདོར། སྣས་པ། གང་ཚེ་སྣང་བ་དེ་གཞལ་བྱ། །རང་རིག་དང་ནི་དེ་འབྲས་བུ།[༢༥༠] །ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། དེ་འདྲ་ངས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ།[༢༥༡] །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་དང་རང་རིག་དང་བཅས་པར་གྲུབ་ཀྱང་། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའི་གེགས་ནི་གཉིས་ཏེ། གཞལ་བྱ་གཟུང་རྣམ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་གཏད་པའི་རྣམ་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། བློ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་ན་དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་བདེན་དགོས་སམ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའོ། དང་པོ་ནི། དོན་རིག་གང་ཡིན་སོ་སོར་རིག[༢༥༢] །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ཅིང་། གཉིས་པ་ནི། བློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་།[༢༥༣] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་གཞུང་དེ་དག་གིས་བློ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ངོར་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་སོ། །ཞེས་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་མིན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐ་དད་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་དད་མིན་ཡང་བློ་འཁྲུལ་པའི་ངོར་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིན་ན། བློ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་

དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་འདོད་པའི་མཁས་རློམ་དག་ནི་རང་རིག་ཚད་མ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པར་ཟད་དོ།།

འབྲས་རྟོག་དང་པོ་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའི་གེགས་ནི་གསུམ་སྟེ། རྟོགས་བྱ་གཞལ་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། རྟོགས་བྱེད་ཚད་མ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། རྟོགས་ཚུལ་འཛིན་སྟངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་སྔོ་སོགས་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་དོན་འཛིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔོ་སོགས་རྟོགས་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་དབང་སོགས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚད་མས་གཞལ་བྱ་སྔོ་སོགས་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆར་དུ་འཛལ་བར་འཛིན་པའོ། །འདི་དག་ལས་དབང་སོགས་ཚད་མར་འཛིན་པ་དང་། ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཡིན་ན་དེ་ནི།[༢༥༤] །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཕྱིར་མཐོང་དང་དབང་འབྲེལ་དང་།[༢༥༥] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་རྟོག་དང་པའི་སྐབས་སུ་ཀྲུས་པར་བཀག་ཅིང་། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་ཚད་མས་གཞལ་བྱ་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆེར་དུ་འཛལ་བར་འཛིན་པ་ཡང་། རྣམ་འགགས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ནི། །ཐ་དད་པར་ནི་བྱེད་ན་ཡང་། འདི་ནི་དོན་དང་འབྲལ་བྱེད་པ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་མིན།[༢༥༦] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཡུལ་རྟོགས་པའི་འཇོག་བྱེད་ཚད་མར་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་ལ། གཞལ་བྱ་སྔོ་སོགས་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། དེ་འདྲ་ངས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ།[༢༥༧] །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པར་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་གཞུང་གི་ཚིགས་འདི་རྣམས་ནི་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་སྐབས་སུ་གཞལ་བྱར་བཤད་པའི་སྔོ་སོགས་དེ་འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ཡང་གཞལ་བྱ་སྔོན་པོ་ལ་བལྟོས་ཏེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རིག་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལས་རྫས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྔོན་པོ་རིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་འདི་

དག་གིས་འབྲས་རྟོག་དང་པོ་སོགས་ལས་རྣམ་གཞག་ལོགས་པར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱུགས་གསུམ་པ་གཅིག་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། གཞུང་དེའི་དོན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ཡུལ་རྣམ་མེད་དུ་རིག་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་པུ་དེའི་གཟུགས་འདོད་མི་འདོད་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ། དེའི་ཚེ་གཉེན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་འདོད་པར་སྣང་དགྲའི་ཤེས་པ་ལ་མི་འདོད་པར་སྣང་ཞིང་། གཉིས་ཀས་ཀྱང་རྣམ་མེད་རྟེན་ཆེར་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་སྐྱོན་སྟོན་པར་འདོད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་རང་ལའང་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་རིག་པར་འདོད་པ་ལའང་མཚུངས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཚེ་མིག་ཤེས་དེ་གཉིས་མ་འཁྲུལ་པར་མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀས་ཁས་མི་ལེན་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ཀྱང་ཤེས་པ་དེ་དག་ཡུལ་དེ་རྣམ་མེད་རྟེན་ཆར་དུ་རིག་པར་མི་ལེན་པས་ཁས་ལེན་ལ་མི་འགྲོ་ཞིང་། མ་འཁྲུལ་བར་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་ན། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལ་སྐྱེས་བུ་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཁས་བླངས་ཀྱང་། རྣམ་པ་དེ་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་མིན་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ན་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བས་སོ། །དེ་ལྟ་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་འདོད་མི་འདོད་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ། །དེ་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པར་སྣང་། དགྲའི་མིག་ཤེས་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རྣམ་པར་སྣང་ཞིང་། རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བརྗོད་ན། མདོ་སྡེ་པ་ལ་འཁོར་གསུམ་ག་ལན་མེད་དུ་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་གཞུང་དེའི་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི། ཆོས་འཁྲུལ་པའོ་ཞེས་སྔར་ཡང་བཤད་ཟིན་ཅིང་། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་ཚད་འབྲས་མདོ་སྡེ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྔར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་པ་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དེ་སྔོན་པོ་སོགས་ཡུལ་གྱིས་གཏད་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། མདོ་སྡེ་པ་ཁྱོད་རང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་

དུ་འདོད་པའི་སྔོན་པོ་སོགས་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་གྱིས་ཚུར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཚེ་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་ཚུར་གཏད་པའི་རྣམ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། ཁས་བླངས་ན་ཡང་། ཞེས་པ་ནས། མཚམས་སྦྱོར་མེད་སེམས་མཐོང་བ་ཡིན།[༢༥༨] །ཅེས་པའི་བར་ནི། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་ཁས་བླངས་ན་སྐྱོན་འབྱུང་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའོ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །རང་ཉིད་ཉམས་མྱོང་འབྲས་ཡིན་རིགས།[༢༥༩] །ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་སྔོན་པོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་སྔོ་སོགས་རང་ལས་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བ་དེ་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་དགོས་པས་སྔོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འགྱུར་ན་ཡང་། རྣམ་པ་དེ་དག་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱེད་རང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྔོ་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོ་སོགས་མྱོང་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིགས་ཀྱི། ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར། རང་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་སྔོ་སོགས་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པའོ།།

མདོར་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། རང་ཉིད་ཉམས་མྱོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །དེ་ལྟར་དོན་ནི་རྣམ་པར་ངེས།[༢༦༠] །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྔོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་འདོད་མི་འདོད་དུ་མར་ཐལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སྔོ་སོགས་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་བཀག་སྟེ་སྔོ་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོ་སོགས་རིག་པ་འབྲས་བུར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྔོ་སོགས་གཞལ་བྱ་ལ་སྔོ་སོགས་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་སྔོ་སོགས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལས་རྫས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོ་སོགས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་པ་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་

པའི་སྔོ་སོགས་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ། ཞེས་འཛོག་གོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཚེ་དོན་སྣང་འདི་ཉིད་ནི།[༢༥༧] །ཞེས་སོགས་ནི། སྔོ་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་སྔོ་སོགས་དེ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་དོགས་པ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟར། གཞལ་བྱ་སྔོན་པོ་སོགས་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི་འཛིན་རྣམ་ཉིད་ཡིན་པར་རིགས་སོ་སྙམ་པ་དང་། སྔོ་སོགས་གཞལ་བྱ་དེ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་ན་ཚད་འབྲས་ཡུལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཚད་མར་བཞག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེས་གང་གཞལ་དྲིས་པ་ན་སྔོན་པོ་གཞལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟར་གཞལ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གང་རྟོགས་དྲིས་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་རྟོགས་སོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས། ཚད་མས་སྔོན་པོ་གཞལ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་རྟོགས་པར་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྟ་རེས་ཤིང་བཅད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྟ་རེ་རང་ཉིད་ཆད་པར་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། དེས་ན་གཞལ་བྱ་སྔོ་སོགས་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བུར་འཛོག་རིགས་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་སྔོ་སོགས་གཞལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་དག་ལས་དོགས་པ་དང་པོ་སྤོང་བ་ནི། དེ་ཚེ་དོན་སྣང་འདི་ཉིད་ནི། །ཞེས་པ་ནས། གནས་པ་དེ་ལྟར་དེ་རབ་གསལ།[༢༥༨] །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་སྔོན་པོ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཚེ་དོན་སྣང་འདི་ཉིད་ནི། །ཚད་ཡིན་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ནི། །དོན་གཞན་མིན་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ལ། །འཛིན་བདག་བལྟོས་པར་བྱ་བ་མིན།[༢༥༩] །ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སྔོ་སོགས་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། སྔོན་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་དེའི་ཚེ་སྔོ་སོགས་དོན་དུ་མེད་བཞིན་དུ་དོན་དུ་སྣང་བའི་གཟུང་བ་འདི་ཉིད་ནི་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཚེ་འཛིན་རྣམ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ནི་སྔོ་སོགས་རང་ལས་དོན་གཞན་ལྟ་བུར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ལ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྔོ་སོགས་ལ་འཛིན་བདག་བལྟོས་པར་བྱ་བ་མིན་པ་སྟེ་འཛིན་

རྣམ་ཆད་མ་མིན་ཞེས་པའོ། །མདོར་ན། སྔོ་སོགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཞན་དྲུར་བྱས་པའི་ཚེ་འཛིན་རྣམ་སྔོན་པོ་སོགས་ལ་བལྟོས་ཏེ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མར་མི་རིགས་ཞེས་པའོ། །གཉིས་གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་བདག་སྟེ། །ཞེས་པ་ནས། གནས་པ་དེ་ལྟར་དེ་རབ་གསལ།[༢༨༤] །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། དེའི་ཚེ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་རིགས་པར་ཐལ། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྔོ་སེར་དང་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སོགས་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་ཞིང་། མྱོང་བ་ལྟར་ཚད་མས་གནོད་མེད་དུ་གནས་པའི་དོན་དེ་ལ་སྔོ་སེར་སོགས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ།།

དོགས་པ་གཉིས་པ་ནི། དོན་འཛིན་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། །དེ་ཕྱིར་ཡུལ་ཐ་དད་པའང་མིན།[༢༨༥] །ཞེས་པས་སྤྱོང་སྟེ། དེ་ལ་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། སྔོ་སོགས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྔོ་སོགས་ལ་བལྟོས་ཏེ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་སྔོ་སོགས་རིམ་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་སྔོན་པོ་རིག་གོ་སྙམ་པའི་བཅད་ཤེས་དེས་སྔོན་པོ་རིག་པར་བཞག་པ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་རིག་པར་འཇོག་ནུས་ཤིང་། སྔོན་པོ་དེ་ཁྱོད་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དོན་རིག་འདོད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། ནང་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། །དོན་ཡིན།[༢༨༦] ཅེས་པ་ལྟར་ཡུལ་ཙམ་རིག་པ་ལ་བྱའི། དོན་ཅེས་པ་གང་ཡིན་ཕྱི་དོན་ལ་མི་གཟུང་ངོ་། དོན་འཛིན་ཅེས་པའང་། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་དེ་སྔོན་པོ་རིག་པར་བཞག་པ་ལྟར་འཇོག་ནུས་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དེ་རྗེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་དོན་དུ་འཛིན་ཅེས་པ་མིན་པས། ལོག་པའི་ལམ་གསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །དེ་ཕྱིར་ཡུལ་ཐ་དད་པའང་མིན།[༢༨༧] །ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྔོ་སོགས་རིག་པ་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་ཚེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་། ཚད་འབྲས་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མས་ཀྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་སྔོན་པོ་གཞལ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད། །དོན་རིག་དེ་བདག་ཉིད་ཕྱིར་རོ།[༢༨༨] །ཞེས་པ་ནི། རང་རིག་ཡིན་ཀྱང་དོན་

རིག་འདོད།[༢༦༩] །ཅེས་འཆད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་སོགས་སྔོ་སོགས་ལ་བལྟོས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ཡིན།[༢༧༠] །ཞེས་བཤད་པ་ནི། སྔོ་སོགས་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི།[༢༧༡] ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མས་སྔོ་སོགས་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་རྟོགས་མི་ནུས་ལ། ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་སྔོ་སོགས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་དོན་སྔོ་སོགས་རིག་པ་འབྲས་བུར་བཤད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སྔོ་སོགས་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་པའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་། ངེས་པར་བློ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ།[༢༧༢] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འོག་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་ལ། དེའི་དོན་ནི་ཁོ་བོས་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།[༢༧༣] །དེ་དང་འདྲ་བའམ་གཞན་འདྲའང་རུང་། །ཞེས་པ་ནས། དེ་འདྲ་ངས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ།[༢༧༤] །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། གཞལ་བྱ་སྔོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །འབྲས་རྟོག་གསུམ་པར་གྲགས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལྷག་མ་མེད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། དེ་ལྟར་ན། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་ཤིན་ཏུ་དོན་ཆེ་ཞིང་དགོས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་རློམས་རྟོག་གེ་སྨྲ་བར་ཁས་འཆེ་བ་ཕལ་ཆེ་བས་རང་རང་གི་བློ་ནུས་གང་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པས་དཔྱད་དུ་ཟིན་ཀྱང་། སྤྱིར་གྲུབ་པའི་མཐའ་གཏིང་ཟབ་ཅིང་། གཞུང་གི་ཚིགས་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། ཁྱད་པར་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པར་གྲགས་པའི་གཞུང་འདི་དག་འགྲེལ་པའི་གཞི་ཆེ་ཞིང་། ཚིག་དོན་རབ་ཏུ་བསྙིང་པ་ས་ཕྱོགས་མཐོང་ཙམ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་སྣང་ཞིང་། ཕྱོགས་སུ་མ་ཕྱིན་པའི་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་ཆེས་མང་དུ་སྤེལ་བ་ལ། འབད་པ་ཆེན་པོས་བློ་གྲོས་རབ་ཏུ་ངལ་བར་གྱུར་བར་རྟོགས་ནས། ཀུ་མ་ལུགས་ངན་སྨྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བློ་གྲོས་རབ་ཏུ་དུབ་པ་འདི་དག་ཡང་དག་པའི་གྲིབ་བསིལ་གྱིས་དབུགས་ཕྱིན་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་བསམས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་རིགས་པ་མཐའ་དག་གི་གཞི་རྟེན་གཅིག་པུར་གྱུར་པ་ཁོ་བོའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་གཞི་རབ་ཏུ་ཡངས་པ་ལས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཤིང་ལྗོན་པ་འདི་ཉིད་མངོན་པར་སྤྲུལ་ལོ། །མངོན་སུམ་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེ་ལྟར་ལེགས་བཤད་བཤད་པའི་མེ་ཏོག་འདི། །འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པའི་པདྨ་

དང་། །བློ་གསལ་ཉེར་འཚོ་མཚོ་སྐྱེས་གཞོན་ནུ་འམ། མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་འཕྲོག་བྱེད་མགྲིན་པའི་རྒྱན། །གང་ཡིན་སྙམ་དུ་དུ་མར་དཔྱད་པ་ཡིས། །ཤེས་ལྡན་འདི་ཀུན་ཀུན་ནས་ངལ་བ་སྙམ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།། །།

རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བཤད་པ།

ཚད་མའི་དབྱེ་སྒོ་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ། སྒྲ་བཤད། དབྱེ་བ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། རྟགས་མཐོང་ཞིང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་འགྲུབ་བྱ་དཔོག་པས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དབྱེ་བ་ནི། རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚད་མ་མདོར། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན།[༡༧༥] །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན། དང་པོར་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྟོན་པར་དབྱེ་བ་སྔར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ནི་རྗེས་དཔག་དངོས་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ནི་རྗེས་དཔག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས། རྗེས་དཔག་དངོས་བཏགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་ན་རྗེས་དཔག་བཏགས་པ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་དངོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྗེས་དཔག་ནི་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་མཚན་ཉིད་ལས་ལོགས་སུ་རྗེས་དཔག་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་མི་དགོས་སོ། །དེ་བས་ན་དབྱེ་བ་སྔར་སྨོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ།

མཁས་རློམ་ཁ་ཅིག སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། ཤེས་པ་དང་དག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པས།[༡༧༦] ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལ་འཁྲུལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་སྔར་མཚན་ཉིད་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་མཚན་ཉིད་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་

རྗེས་དཔག་སྒྲ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་ཟེར་ཏོ། །འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ཅིང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲ་ཡིན་པས་ཤིན་དུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་སོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གང་རུང་གཅིག་མེད་ངེས་སུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བའི་སྐབས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཤེས་པ་ཡིན་ཅིང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ངག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བའི་སྐབས་སྟོན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཅིང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་ལེན་ནོ། །དེ་ལྟར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་ལས།

རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ།

དང་པོར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་དོན་ཅེས་བྱ་ལ། རྟགས་མཐོང་ཞིང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་དཔོག་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཅེས་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བློ། དབྱེ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་གསུམ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གིས་གཞལ་བྱ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བློ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ལས་དངོས་སུ་

སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་འགའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བློ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་འགའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བློ། ཞེས་སོ།།

རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འདི་དག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཡང་དག་འགའ་ཞིག་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་གཞལ་བྱ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་སྤྱི་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས། དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། དེ་ལྟ་བུ་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མངོན་སུམ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་འཇོག་མཚམས་ཀྱི་སྤྱི་མཚུངས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་ནི། མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། རང་གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ་རང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བ་དང་། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མ་དེ་དག་གིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གཞལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱ་ཤུགས་རྟོགས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་གཞལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། དོན་སྤྱི་འཆར་བས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེས་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འོན་ཀྱང་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་རྣམས་ནི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ལྟོས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞལ་དོན་རྗེས་དཔག་ལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་དངོས། དེའི་དངོས་

ཀྱི་བསྟན་བྱ་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ། སྒྲུབ་ངག་གི་ཡམ་སྦྱོང་བཤད་པ་དང་བཞི། །དང་པོ་ལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྣམ་གྲངས། སྒྲ་བཤད། མཚན་ཉིད་བཞག། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་བཞི།

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག རྟགས་ཚིག་ཡང་དག སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ།།

གཉིས་པ་སྒྲ་བཤད་ནི། ངག་སྒྲུབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་དོན་བྱེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་ཞེས་སྨོས་ལ། རྗེས་དཔག་ཅེས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པས་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ངག་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་ངག་ཡིན་པས་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག བཏགས་པའི་དགོས་པ། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་གསལ་བྱེད་སྨོས་པས་ཀྱང་དོན་དེ་འགྲུབ་པས་དགོས་པ་ཟློས་པའི་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་བྱེད་སྨོས་པས་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་ངག་ལྟ་བུ་ལྟག་པའི་སྐྱོན་ཅན་རྣམས་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཟློས་པའི་སྐྱོན་དེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཅེས་པའི་མིང་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ངག་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ངག་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ངག་དེའི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད

པའི་ནུས་པ་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པས་ཚུལ་གང་རུང་རེ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

འོ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ལ། བཀོད་ན་སྐྱོན་འགྱུར་སྟེ། འདི་ལྟར། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་བརྗོད་པའང་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན། །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་དགོས་པས་རྗེས་ཁྱབ་ལ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཅེས་བྱ་ལ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཚིག་ཡང་དག་ཅེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚད་མ་མདོར། རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། [༡༧༧] །ཅེས་པའི་མིང་ཚིག་གིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ། རང་དང་དོན་དང་གསལ་བྱེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གསུམ་གྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བློ་སྐྱོན་དང་དོན་སྐྱོན་དང་སྒྲ་སྐྱོན་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟར་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་དོན་ལ་གྲུབ་ཀྱང་། གྲངས་ཅན་རང་གིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལྟ་ནའང་། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་འཇིག་དེ་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་བརྗོད་པའི་ངག་ཀྱང་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སླ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར། རང་གིས་ཞེས་སྨོས་ལ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་དང་ལུང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་རྟགས་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་སླ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དོན་ཞེས་སྨོས་ཤིང་། རང་གཞན་གྱི་རྟོག་གེ་བ་སྔ་རབས་པ་དག་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་ཅིང་། གྲུབ་པ་ལྟར་རང་གིས་ངེས་ཀྱང་། གཞན་ལ་སྟོན་པ་ན་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ངག་ལྷག་ཆད་ཅན་དུ་སླ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར། བསལ་བྱེད་ཅེས་སྨོས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་

འདི་དག་ལྟག་ཆད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཅེ་ན། དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་ནི་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་ནི་གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སོ། དེ་བརྗོད་ཀྱང་རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་སློས་ཀྱང་དེ་ལ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་བསྟན་པས་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་མ་ཚང་ལ། ཉེར་སྦྱོར་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་བློས་ཤེང་། མཇུག་སྡུད་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་དང་བློས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་ངག་ནི་སྐྱོན་དང་བཅས་པའོ།།

ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་ཅིང་གྲུབ་པ་ལྟར་ཚད་མས་ངེས་ན་དེ་རྟགས་སུ་སྨྲ་བ་པོ་ཇི་ལྟར་སྐྱོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་། ཕྱི་རྒོལ་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་བླངས་བཞིན་དུ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་དང་། དོན་མེད་པ་བརྗོད་ན་རྒོལ་བ་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ཚིག་གི་སྐྱོན་ཡོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པས་སྨྲ་བོ་ལ་ཀླན་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།[༢༧༨] །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་རང་གིས་མཐོང་བ། ཞེས་པས། རྒོལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བ་དང་། ཕྱི་རྒོལ་རང་གིས་མཐོང་བ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་ཉན་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡོད་ན། དེ་དག་གིས་མཐོང་བའང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་དབང་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྒྱན་མཁན་པོ་འདོད་ལ། འགྲེལ་བྱེད་པ་གཞན་དག་ནི། རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པས་སྔ་རྒོལ་འབའ་ཞིག་གིས་རྟོགས་པ་འཛིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །དེ་ལ་རང་གིས་མཐོང་བ་ནི། རང་གི་ཚད་མས་རྟོགས་པའོ། །དོན་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སོ། །གལ་ཏེ། སྔ་རྒོལ་རང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཁོ་ན་རང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་དུ་བཞག་ཅེ་ན། སྔར་རྒོལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་ཅེས་པ་སྔ་རྒོལ་གྱིས་མཐོང་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་སྒྲ་ཡིན་ཀྱང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དང་འབྲེལ་ཞིང་། ཤེས་བྱེད་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་གོ་བར་བྱེད་ཀྱི། བསྒྲུབ་བྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ནི་གཞན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་

པའི་ཐབས་ཡིན་པས། གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་སྟོན་པར་རིགས་ཀྱི། བསྒྲུབ་བྱ་ནི་རང་ཉིད་ཤེས་བྱེད་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། རྒོལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་སྐབས་དང་མཐུན་པའི་རྒོལ་བ་གཞན་ལ་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ངག་ཅེས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ལ། དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། ཡན་ལག་གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་གཉིས།

ཆོས་མཐུན་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གཉིས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ངག་ཡང་དག དཔེར་ན། གང་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་ཡང་དག དཔེར་ན། གང་རྟག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་བྱས་པ་མིན། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དིང་སང་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་བ་མཐའ་དག་འདི་སྐད་དུ། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཆོས་མཐུན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་དགོས་ལ། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཉིས་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཆོས་མི་མཐུན་པར་དངོས་སུ་སྦྱོར་ཞིང་སྟོན་པ་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲའོ། །ཆོས་མཐུན་པའི་དོན་ཡང་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིན་སྒྲུབ་རྣམས་ལ་ནི་ཡིན་པར་འདྲ་བ་དང་། ཡོད་སྒྲུབ་རྣམས་ལ་ནི་ཡོད་པར་འདྲ་བ་ཉིད་མཐུན་པའི་དོན་དུ་འདོད་དོ།།

དེ་དག་ལ་ཁོ་བོས་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡིན་སྒྲུབ་ལྟར་གྱི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་[༡༧༨]བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། མཐུན་དཔེ་གཉིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་འདྲ་བར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཞིང་། བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་ངག་གི་སྐྱོན་དུ་ཕྱེད་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁས་བླངས་པ་དང་ཡང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །དེས་ན་རིགས་སྨྲ་། དེ་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་ནི་གང་ལ་གཏན་ཚིགས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན།[༡༨༠] ཞེས་པའོ། །ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཡང་གང་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ། རྟགས་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་སྟེ། གང་རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན།[༡༨༡] ཞེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མཐུན་དཔེ་དང་སྦྱོར་ཞིང་དངོས་སུ་སྟོན་པ་དང་། རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་མི་མཐུན་དཔེ་དང་སྦྱོར་ཞིང་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཆོས་མི་མཚུངས་པར་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཆོས་མི་མཚུངས་པར་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་ཉིད། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་། མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་དོན་དུ་བྱས་ན་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ངག་ཏུ་སླ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གིས་ནི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་ཅིང་། ལྡོག་ཁྱབ་ཤུགས་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གིས་ནི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་ཅིང་རྗེས་ཁྱབ་ཤུགས་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས

དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དོ།།

འོ་ན། རྒོལ་བ་གང་ལ་སྒྲུབ་ངག་བསྟན་དགོས་པ་དེ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མཐུན་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་སྟོན་ནམ། གང་རུང་བ་གཅིག་སྟོན་ཅེ་ན། གང་རུང་བ་གཅིག་བསྟན་པས་ཆོག་གི གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྒོལ་བ་རྟོག་ལྡན་མི་སྲིད་དེ། འདི་ལྟར་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་རྒོལ་བ་རྟོག་ལྡན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ན། རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་དོན་གྱིས་གོ་ཞིང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་དོན་གྱིས་གོ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་ཤེས་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྨྲས་པས། །དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ཤེས་ལ། །དྲན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར།[༢༤༢] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་རྒོལ་བ་དབང་རྣོན་གྱི་ངོར་སྒྲུབ་ངག་གང་རུང་གཅིག་གིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཅིག་ཤོས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་ངག་གཉིས་ཀ་བསྟན་མི་དགོས་ལ། དབང་རྟུལ་གྱིས་དེ་ལྟར་ཤུགས་ལ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་ངག་གཉིས་ཀ་བསྟན་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་ཡན་ལག་གཉིས་ལས་མང་བ་མི་སྲིད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་སྲིད་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པའི་རྒོལ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡན་ལག་གསུམ་ལྡན་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དངོས་སུ་འབུད་དོ། །ཅི་སྟེ་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གསུམ་ལྡན་ཡོད་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བགྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེ་བརྗོད་པ་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་ལས་ཡན་ལག་ལོགས་པ་མི་འཇོག་པ་བཞིན་ཞེ་ན། འོ་ན་རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་བགྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བརྗོད་པ་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བགྲང་

བར་བྱ་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་དཔེ་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་ལས་ཚུལ་ལོགས་པར་མི་འཇོག་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་བཟློག་པར་དཀའོ།།

གཞན་ཡང་། སྒྲུབ་ངག་བསྟན་དགོས་ཀྱི་རྒོལ་བ་དབང་རྟུལ་གྱིས་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་དོན་གྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་གོ་མི་ནུས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྒོལ་བ་དེས། སྒྲ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ལ། གང་བྱས་པ་ཡིན་པ་འདི་འདྲ་ཀུན་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཅེས་པ་དོན་གྱིས་མི་གོ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཤུགས་ལ་ངེས་དཀའ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། སྒྲ་ནི་བྱས་ཡིན་འདི་འདྲ་ཀུན། །མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པས་ཀྱང་། །དོན་གྱིས་དེས་ནི་འཇིག་བློར་འགྱུར།[༡༡༣] །ཞེས་པ་འདི་ནི་རྒོལ་བ་དབང་རྣོན་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒོལ་བ་དབང་རྟུལ་ལ་སྒྲུབ་ངག་འགོད་པའི་ཚེ་རྟགས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་དགོས་ཀྱི་རྒོལ་བ་དབང་རྟུལ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་བསྟན་དགོས་ཀྱི་རྒོལ་བ་དབང་རྟུལ་གྱིས་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཀྱང་། རྟག་པ་ལ་མེད་པར་ངེས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལན་མེད་དོ།།

ཡན་ལག་གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་འབྲེལ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗེད་ཕྱོགས་ཆོས་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར། སྒྲ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ངག་ལྟ་བུ་ནི། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་བརྗོད་པའི་ངག་གང་ཞིག དེ་ཙམ་གྱིས་རྒོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད།[༡༡༤] །ཅེས

གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན། ཡན་ལག་གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །གཞན་དག་ན་རེ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ངག་ནི་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསུམ་ལས་ཚུལ་གང་རུང་བ་ཉིད། །མ་བསྟན་མ་ཚང་ཡིན་པར་བརྗོད།[༡༥] །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ངག་ནི་སྒྲུབ་ངག་སྐྱོན་ཅན་དེ་ཡིན་ལ། བྱས་པས་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་ཤུགས་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་བརྗོད་པའི་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ནི་རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཡན་ལག་གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་ན། ཚུལ་གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ཏོ།།

ཁོ་བོས་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཡང་སློག་ཀྱུ་ལ་ཀྱུར་བཟུངས་ནས་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་རྩོད་པ་ལྟར། ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྩོད་པར་རྟོགས་ཏེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་སྙིང་པོ་མེད་པའི་རྩོད་པ་ལྟར་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཕྱོགས་དང་པོ་སྒྲ་བྱས་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་སྒྲ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ངག་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཁོ་བོས་གནོད་བྱེད་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་བྱས་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་སྒྲ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ངག་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་དེ་ལྟ་བུ་དེ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ངོར་སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་བྱས་པར་མི་ཤེས་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་སྒྲ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ངག་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྒོལ་བའི་ངོར་སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་སྒྲ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ཞིང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་མི་ཤེས་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡང་། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་འདི་ཁས་ལེན་པས་ནི་ཕྱོགས་ཚིག་ཡིན་ན་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་དགོས་པས།

འདི་དེ་མི་ཤེས་ཀྱིས་བསླངས་ཡིན།[༢༢༨] ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པར་ཟད་དོ།།

གཞན་ཡང་། སྒྲ་བྱས་པར་མི་ཤེས་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་སྒྲ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུ་རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་བརྗོད་པའི་ངག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གང་ཡང་བརྗོད་པའི་ངག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་ངག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་བྱས་པར་མ་ཤེས་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན་རྒོལ་བ་དེས་བྱས་པ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པ་གང་ཞིག རྒོལ་བ་དེ་སྒྲ་བྱས་པར་མ་ཤེས་པའི་རྒོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །དེས་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཞེས་སྨྲ་བ་དང་། སྒྲ་བྱས་པར་མ་ཤེས་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་སྒྲ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་ངག་ཏུ་སྨྲ་བ་དག་ནི་འགལ་བའི་ཕུང་པོ་ཡིན་པས། ངག་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་ངག་ཏུ་ཁས་མཐུན་བྱས་པས་ངག་དེ་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་མིན་རྩོད་པ་ནི། ཀྱེ་མ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་ཆོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་བྱས་པར་མ་ཤེས་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་སྒྲ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ངག་སྒྲུབ་ངག་སྐྱོན་ཅན་ཀྱང་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མ་ཤེས་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའང་སྒྲུབ་ངག་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། ཕྱོགས་ཚིག་ཡིན་ན་ངག་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཚིག་ཡིན་ན་སྒྲུབ་ངག་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདོད་ན། དམ་བཅའ་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན། སྒྲ་བྱས་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱི་ཚིག་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གང་གིའང་དོན་མེད་དོ།།

ཕྱོགས་གཞན་དག་གི་འདོད་པ་ལྟར། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་

ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པའི་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ཡང་རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་ཤེས་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་སྒྲ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྟག་པ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་པའི་ངག་ཐམས་ཅད་དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁྱབ་བརྗོད་པའི་ངག་དེ་རྟགས་ཚིག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒོལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཁྱབ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱི་ངོར་བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐུར་དུ་ངེས་པར་སྨོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀས་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་གཟུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། [༡༡༧] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པས། ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་པའི་རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མི་སྲིད་པས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁྱབ་བརྗོད་པའི་ངག་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པའི་དུས། བཀོད་པའི་དགོས་པ། འགོད་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་ལ་མཚོན་ནས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་རྒོལ་བ་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཤས་ཆུང་ཞིང་ཐེ་ཚོམ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་བ་དང་།

གཙོ་ཆེར་སློ་འདོགས་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པའི་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྔར་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་གང་ལ་ཡང་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའམ། སྔར་ནས་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱང་། རྟག་མི་རྟག་གང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་མ་མཐོང་བས་ད་ལྟ་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུའི་རྒོལ་བ་ལ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་ལ་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕྱུང་གསུམ་སྲིད་པར་རྟོགས་པ་དང་། མི་རྟོགས་པ་གཉིས་ལས། རྟོགས་པ་ལ་དང་པོར་སྒྲ་རྟག་པའི་གནོད་བྱེད་བསྟན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ངག་འགོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། རྟག་མི་རྟག་ལ་གཉིས་ཡིན་སྲིད་པར་མི་རྟོགས་པ་ལ་ནི་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་འདྲི་བ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ངག་བསྟན་པས་ཆོག་གི སྒྲ་རྟག་པའི་གནོད་བྱེད་བསྟན་མི་དགོས་སོ། །སློ་འདོགས་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པའི་རྒོལ་བ་ལ་ནི་སྒྲ་རྟག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའམ། ཕལ་ཆེར་སྒྲ་རྟག་ལས་ཆེ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྒོལ་བ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་ཕུང་གསུམ་ཁེགས་པའི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་ལས། ངེས་པ་ལ་སྒྲ་རྟག་པའི་གནོད་བྱེད་དང་། མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་བསྟན་པའི་ཆོག་གི གཉིས་ཀ་བསྟན་མི་དགོས་ཏེ། རྒོལ་བ་དེས་སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་རྟག་པར་ངེས་ནུས་ལ། མི་རྟག་པར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྟག་མི་རྟག་ཕུང་གསུམ་ཁེགས་པའི་དངོས་འགལ་དུ་མ་ངེས་པ་ལ་ནི་དང་པོར་སྒྲ་རྟག་པ་ལ། སྒྲ་དུས་རྟག་ཏུ་ཐོས་པའམ། ཡང་ན་ལན་གཅིག་ཀྱང་མི་ཐོས་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་བྱེད་བསྟན་ནས་ཕྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ངག་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲུབ་ངག་འགོད་པའི་ཚུལ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་བའི་རྒོལ་པའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པར་ཁས་བླངས་པའི་རྒོལ་བ་ཡང་དག་གིས། གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའམ། གང་རྟག་པ་དེ་ནི་མ་བྱས། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་པའོ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཚེ་སྒྲུབ་ངག་འགོད་དགོས་ཀྱི་རྒོལ་བ་དེས་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་པས་

དེའི་ངོར་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། སོང་བ་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ངག་དེ་ཡང་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། བཀོད་པའི་རྗེས་ཐོགས་སུ། དང་པོར་ཕྱོགས་ཁྱབ་གཉིས་རིམ་གྱིས་སོ་སོར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ། ཕྱོགས་ཁྱབ་བསྒྲུབས་ནས་སོ་སོར་ཤེས་པ་ན། གོལ་བ་དབང་རྣོན་ལ་ནི་སྒྲུབ་ངག་སྐྱར་མ་འགོད་མི་དགོས་པར་སྔར་བཀོད་པ་དེ་དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་ཤེས་པ་དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དྲན་པར་ནུས་ཤིང་། དེའི་ཚེ་སྔར་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་ངག་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་དང་། བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་དུས་ཡིན་ནོ། །གོལ་བ་དབང་རྟུལ་ལ་ནི། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་བསྒྲུབས་[༡༥༥]ནས་ཤེས་པར་བྱས་པ་འོག་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་གཅིག་ཅར་དྲན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སླར་སྒྲུབ་ངག་སྐྱར་མ་འགོད་དགོས་ལ། སྔར་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་ངག་གིས་ཚུལ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་དྲན་པར་ནུས་པས་ཕྱིས་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་ངག་ནི་བཀོད་ཙམ་ནས་སྒྲུབ་ངག་ཏུ་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། སྒྲུབ་ངག་གི་བྱེད་ལས་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས། ནང་གི་ཡན་ལག་ནུས་པ་ནི། །ཚུལ་གསུམ་དག་ལ་ཡང་དག་གནས། །དེ་ལ་དྲན་པ་སྐྱེད་པ་ནི། །དེ་ཉིད་ཚིག་ལ་ཡང་དག་གནས།[༡༥༦] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། སྒྲུབ་ངག་གིས་ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་ནུས་ན་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ངག་ཙམ་ལས་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཙམ་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་མཚུངས་པས་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག །དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཚུལ་གསུམ་ངེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་དེ་དག་དྲན་པར་སྒྲུབ་ངག་གིས་བྱེད་ལ། ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་གཅིག་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ནི་མི་སྲིད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་ངག་ལས་ཚུལ་གཅིག་ཁོ་ན་དྲན་པ་སྐྱེད་པར་ནུས་ཀྱི། ཚུལ་གསུམ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་དྲན་པར་བྱེད་

མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད།[༡༩༠] །ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད།[༡༩༡] །ཅེས་པའི་བར་གྱིས། ཁྱབ་འབྲེལ་མི་ཤེས་པ་ལ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྟོན་ལ་ཁྱབ་འབྲེལ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བརྗོད་པའམ་ཚད་མ་སྟོན་དགོས་པར་ཟད་ཀྱི། ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྟོན་མི་དགོས་ཞེས་པའོ། །དེས་ན། དཔེ་ལ་དེའི་ངོ་བོ་དང་།[༡༩༢] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་པ་ནས། དྲན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར།[༡༩༣] །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཁྱབ་འབྲེལ་ཤེས་ཟིན་དྲན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུབ་ངག་འགོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་དག་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་བཤད་པ་སྔོན་ཆད་གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ནི་གཞུང་སྔ་མ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་འཆད་པར་འགྲེལ་བ་མཁན་པོ་ཕལ་ཆེ་བ་མཐུན་ཅིང་། རང་འགྲེལ། ཤཱཀྱ་བློ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བཤད་སོགས་ན་ཆེས་གསལ་བར་ཡོད་པས་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་བལྟས་པས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། འདིར་ནི་ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་འགྲེལ་ཚིག་རྒྱ་ཆེར་འབྲི་བ་ལ་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། རྡོ་རྗེ་ མ་རིས།[༡༩༤] གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད།[༡༩༥] །ཅེས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ནི། མ་བརྟགས་པའམ་བརྟགས་ཀྱང་མགོ་རྨོངས་པའི་བབ་ཅོལ་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྒྲུབ་ངག་གི་ཚུལ་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། མདོར་བསྡུ་བར་འདོད་ནས་མ་སྤྲོས་སོ།།

ཐུབ་པའི་ཉི་མ་ལས་གཞན་པ། །འཛིག་རྟེན་ཉི་མ་མཐའ་དག་ནི། །ཨུ་དུམྦ་ར་རྒྱས་པའི་ཚལ།། རྐང་འཐུང་མཆོག་ལ་མུན་པ་སྟེ། །གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཆུ་སྐྱེས་ལ། །བདག་བློ་ཐུབ་པའི་ཉི་མ་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ལ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་། བཟློག་ཕྱོགས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་གཞག་པ། རྣམ་གཞག་དཔྱད་པ། དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་གསུམ།

གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ལ་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ལ་ཕྱོགས་ཁྱབ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ཁྱེད་རང་གིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས། ཞེས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་སོ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་།[༢༠༨] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནུར་དུ་ངེས་པ་སྨོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནུར་དུ་ངེས་པ་སྨོས་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལ། སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གི་ཆ་དུ་མ་ལས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནུར་དུ་ངེས་པ་དངོས་སུ་སྨོས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་ཚང་ན་ཕྱོགས་ཁྱབ་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ལ་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་བརྟགས་པར་ཟད་དོ། །དེས་ན། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་བློས་ངེས་དགོས་ན་གྲུབ་ནའང་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པར་མཚུངས་པས། རྒྱ་མཚན་གཅིག་འགྲུལ་པ་ཁོ་ནའོ། །རང

ལུགས་ནི། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ།།

ཚུལ་གསུམ་སོ་སོ་ངོས་བཟུང་ཞིང་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་དཔྱད་པ་ལ། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོ་ངོས་བཟུང་ཞིང་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པ་དང་། བསྒོས་གཞི་གསུམ་ངོས་བཟུང་ཞིང་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་དང་། གྲོལ་བ་གང་གི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་བཞི།

དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་དོན་ཡིན་འགོད་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་དེ་རྟགས་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་འགོད་རྣམས་ལ་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཡོད་པ་ལ་འདོད་དོ། །རྗེས་ཁྱབ་ནི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་པ་དང་། ལྡོག་ཁྱབ་ནི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ལོག་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་ཁྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ། དེས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འགལ་བར་ཐལ། བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དང་རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་མི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ན། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་ཞེས་པ་དང་། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ།

དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་ཞེས་པ་དེ་དག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སྔར་ལྟར་སྨྲོའོ། །ཁ་ཅིག ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྔར་དང་འདྲ་བ་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་མཚན་ཉིད། རྟགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ། ཞེས་སྨྲས་ནས། བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་གཉིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན། མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་ཡིན་པས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཁ་ཅིག རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་ལྟར་སྨྲས་ནས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འགལ་བར་འདོད་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་རྟག་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་ལ་འདོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ།།

དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་ཕྱོགས་དང་པོ་གཉིས་ལ་སྐྱོན་འདི་ཡོད་དེ། རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ན་ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པ་འགྱུར། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ལའང་དེས་རིགས་བསྒྲེ་བར་བྱ་ཞིང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་ཡོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས་སོ།།

ཕྱོགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ནི། དངོས་འགལ་འབའ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར། རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་མཚན་ཉིད་ལ་འབུད། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། རྟག་པ་ཡིན་པ་འབུད། ཕྱུང་མཚམས་དངོས་འབུད། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པ། སྦྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་གི་རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་རྗེས་ཁྱབ་དང་། ཆོས་ལོག་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་ཁྱབ་པ་ལྡོག་ཁྱབ་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། སྦྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་གི་རྟགས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་ན་ཆོས་ལོག་ལའང་རྟགས་ལོག་གིས་ཁྱབ་པ་དང་། ཆོས་ལོག་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་ཁྱབ་ན་རྟགས་ལའང་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་གི་རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་གཅིག་གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དག་གི་སྤྱིའི་ཚུལ་ཡིན་ཅིང་། ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ནམ་མཁའ་གཞལ་བྱར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ལན་གདབ་པར་ནུས་པ་ཡོད་ན། ཁོ་བོས་མཆོག་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལོག་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྟག་པ་ལ་གཞལ་བྱས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། འོ་ན། གཞལ་བྱ་སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ཡོད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་བདག་དང་བཅས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། བདག་དང་བཅས་པ་ལ་ཡོད་ངེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་བཅས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་དང་བཅས་པ་དེ་མེད་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡོད་ངེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལྡན་དག་ལྷུགས་པར་མ་གྱུར་ན་ལེགས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པ་ན། གཟུགས་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་མིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། མིག་ཤེས་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་མིག་ཤེས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཡིན་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ངེས་པ། ཞེས་སོགས་སྨྲ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཐལ། སྒྲ་སྒྲ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདི་ལྟ་བུ་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་སྨྲས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས། ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལུགས་དག་ལས་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ནི། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ། དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཡོད། ཅེས་པ་ནས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེའི་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །མཐར་སློས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ག་ལ་བལྟའོ།[༣༨༦] །ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས་ཀྱང་། ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའོ།[༣༨༧] །ཞེས་སོགས་དང་། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ།།[༣༨༨]

དེ་ཡང་ཁྱབ་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྗེས་ཁྱབ། ལྡོག་ཁྱབ། དངོས་ཁྱབ། བཟློག་པའི་ཁྱབ་པ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་གཉིས་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། དངོས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ནི་དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཁྱབ་པ་ནི་ཆོས་ལོག་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ནི། སྦྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཅིག་ཡོད་ན་གཅིག་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ལ། དངོས་བཟློག་གཉིས་གཅིག་ཡོད་ན་གཅིག་ཡོད་པས་ཁྱབ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པར་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། མ་གྲུབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ལ། དངོས་ཁྱབ་དང་། གོ་བཟློག་གི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཅིང་། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་མཉན་བྱ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གོལ་བ་དེའི་ངོར་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཀོད་པའི་རྟགས་ལ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྩི་བ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྩི་བ་ཡིན་གྱི། གོ་བཟློག་གི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྩི་བ་ནི་མ་ཡིན་ལ། གྲུབ་པ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་ཅིང་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ།།

ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྩི་བ་ནི་གཙོ་བོར་དངོས་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྩི་བ་ཡིན་པས། ཁྱབ་པ་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་དངོས་ཁྱབ་ངེས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཁྱབ་པ་ཡོད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། མུ་གུ་རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ཁས་བླངས་པ་ལ། མུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལན་གཅིག་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྒྱུ་མེད་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། དངོས་ཁྱབ་མ་གཏོགས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་ན། རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལན་གཅིག་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པས་རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན། རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལན་གཅིག་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡོད་ན་རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལ་དེས་ཁྱབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་བདག་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཡོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་འདྲའི་རིགས་ཅན་ཤིན་ཏུ་མང་བས། བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་དཔྱད་པས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །སྐབས་འདིར་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེའི་དངོས་ཁྱབ་གོ་བཟློག་གི

སྦྱོར་བ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་དངོས་ཁྱབ་ཡོད་ན་གོ་བཟློག་གི་ཁྱབ་པ་ཡོད་མི་དགོས་སོ།།

དེས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། རྟགས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། ཆོས་ལོག་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་ཁྱབ་པ་ནི། སྒྲས་དངོས་ཟིན་ལྟར་གྱི་ཁྱབ་པ་དང་། དེ་ལས་གོ་བཟློག་པའི་ཁྱབ་པ་ཡིན་པས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་དང་། གོ་བཟློག་པ་ནོར་བའི་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་མ་འཛུག་ཅིག ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གིས་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་ཡང་། སྒྲུབ་ངག་དེ་ལས་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་ནུས་ཤིང་། དེའི་ཤུགས་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་རྟོགས་ནུས་པས་རྗེས་འགྲོ་དངོས་བསྟན་དང་། ལྡོག་ཁྱབ་ཤུགས་བསྟན་ཅེས་བྱའི། རྟགས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་བསྟན་དུ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

བལྟོས་གཞི་གསུམ་ངོས་བཟུང་ཞིང་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་ལྟོས་གཞི་གསུམ་ངོས་གཟུང་ཞིང་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟོས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་སྤྱིས་དོན་མི་མཐུན་པ། དེ་དག་གི་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེར་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྒྲ་དང་རྟག་པ་ཡིན་པར་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །མཚན་ཉིད་འདི་ལྟར་བྱས་ནས། རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།

འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པ་ལ་བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས། དེ་ངེས་པ་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ངེས་དགོས། དེ་ངེས་པ་ལ་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་མཐུན་པ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་དོན་མཐུན་པ་ཟེར་བ་ནི། ཧ་ཅང་མི་འཚམ་པའི་བབ་ཅོལ་ཏེ། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བྱུང་གིས་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་རྩོལ་བྱུང་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་མཐུན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་དེའི་དོན་ནི། རྟགས་དང་ཆོས་གཉིས་ཀར་དུ་མཐུན་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། སྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར། རྟགས་དེ་དང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའམ། ཡོད་པར་མཚུངས་པ་ལ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་དང་། གཞལ་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་སོགས་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པར་མཐུན་པ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཡིན་པར་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚེ་ན་སྒྲ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་པའི་དོན་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་རང་དང་མཚུངས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཁས་བླངས་ན། མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བར་ཐལ། སྒྲ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འོ་ན། མི་རྟག་པ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐུན་པའི་དོན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ལ། མི་རྟག་པ་རང་ཉིད་རང་དང་མཚུངས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཁས་ལེན་པས། འཁོར་གསུམ་མོ། །བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་

ཅིང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཁྱེད་རང་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་གསལ་རྟགས་མཐའ་དག་ཁས་ལེན་ནོ།།

གཞན་ཡང་། དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ནི། ཁྱེད་རང་གིས་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དེར་མཚུངས་པ་ལ་ཁས་བླངས་པ་དེར་ཁས་ལེན་ངོ་སྤྲོད་པར་བྱའོ། །འདོད་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དུང་སྒྲ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །ཡང་དེ་ལ་འདོད་ན། ཁྱོད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མིན་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་སོ། །ཡང་སྒྲ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྟོས་གཞི་གཉིས་སུ་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྟོག་ཁྱབ་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པ་སོགས་གང་ལ་འདོད་ཀྱང་། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ལ། སྒྲ་བཤད། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པར་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་། སྒྲ་དང་དེར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིས་མཚོན་ནས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར་ཁྱད་ཆོས་དེ་དང་ལྡན་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར་ཁྱད་ཆོས་དེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ།

དབྱེ་བ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དབྱེ་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོས་དེས་ཁྱབ་པ་དང་། མ་ཁྱབ་པ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དབྱེ་ན། གཞན་པ། འགལ་བ། མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཤེས་བྱ་དང་རྟག་པ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དུང་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་ཉིད་ཡོད་ལ་སྒྲ་བཤད་པའི་དོན་མེད་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་བཤད་པའི་དོན་ཡོད་ལ། མཚན་ཉིད་མེད་པ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །ཚུལ་འདིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ད་ནི་འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། སྦྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། ཡོད་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་མཐོང་ངེས་པ་ཕན་ཚུན་ཁྱབ་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་ཀྱི་རྒོལ་བ་དེས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་ན་རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་ཕྱོགས་གཉིས་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེས་ངེས་པ་དང་མཐོང་བས་ཀྱང་ཁྱབ་ཅིང་། སྤྱིར་རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་ཡོད་པ་ལ་རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་མཐོང་བ་དང་ངེས་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། རྒོལ་བ་དེས་མཐོང་བ་དང་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒོལ་བ་དེས་ཡོད་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ངེས་པ་ཡིན་པར་བཟུང་བ་ཙམ་ལ་རྒོལ་བ་དེས་མཐོང་བ་དང་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། རྒོལ་བ་དེས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་དོན་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་མཚོན་ན། མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཅིང་། ཁོ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཉིད། ཁོ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ན་མཐུན་

ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་ངེས་དགོས་ལ། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁོ་ཆོས་དེར་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། ཁོ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཚད་མས་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཡང་མ་ངེས་ན་རྗེས་ཁྱབ་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་ནི་དེས་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །འདི་ལྟར་རྟོགས་ན་རྗེས་ཁྱབ་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཁོ་ནའི་ཚིག་ཕྲད་དང་འབྲེལ་བའི་ངེས་པ་སྨོས་པའི་དོན་ཀྱང་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་དུ་ན་ཚིག་ཙམ་ཞིག་སྒྲོགས་པར་ཟད་དོ། །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་དང་ངེས་པའི་ཚུལ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་རིགས་བསྒྲེས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན། ཤེས་བྱ་ལ་མཐོང་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བར་ཐལ་བ་སོགས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ཏེ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་དེང་སང་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་བ་དག་གླང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་ལ་རྟོག་པའི་དམུས་ལོང་དང་མཚུངས་པར་གྱུར་ཀྱང་། རང་གི་ཚུལ་མངོན་པར་མི་ཤེས་སོ།།

ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པས་ཁྱབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་མི་སྲིད་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཉེས་པ་དང་། གཞི་ཆོས་ཅན་ཁེགས་ན་དེ་དང་ཆོས་ཚོགས་པའང་ཁེགས་པས་དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག གང་ཟག་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་ཁྱོད་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཏུ་མེད་དེ། ཞེས་འགོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། །གང་ཟག་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཏུ་མེད་པར་བསྒྲུབས་ཙམ་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་རང་ལྡོག་ནས་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བླུན་པོ་ཁ་ཅིག །དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ

ཞེས་ཟེར་བས་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གི་སྒྲ་དོན་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས་རང་གི་མཚང་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། མེད་དེ། ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་དང་། དེར་སྣང་བའི་སྒྲ་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ཤིང་། དེར་སྣང་བའི་སྒྲ་དོན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་ཆོས་ཅན་དུ་མ་བཟུང་ན་གང་ཟག་གི་བདག་རང་ལོག་ནས་མི་ཁེགས་ཤིང་། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་དེ་དང་དེར་སྣང་གི་སྒྲ་དོན་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་འཇུག་པས་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་ཡང་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཅིང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བའི་སྒྲ་དོན་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི། དེའི་སྒྲ་དོན་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་དེ་དང་དེའི་སྒྲ་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ཤིང་། ཕྱིས་ཀྱང་དེ་དང་དེར་སྣང་གི་སྒྲ་དོན་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་འཇུག་ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དོན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྒྲའི་སྒྲ་དོན་ལ་བྱས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །[༡༠༠]

འདི་ལ་ཡང་བརྟག་པ་འདི་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བདག་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དེ། བདག་དེ་ལྟ་བུ་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྦྱོར་རམ། འོན་ཏེ་མེད་དེ། ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན། དམ་བཅའ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་སོ། །རྫས་སྐྱོ་འགྱུར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་མེ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སོང་ཆེའང་། གཞི་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་ཐལ་

བར་མཚུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་སྤྱང་དཀའ་བར་སེམས་སོ།།

དེ་བས་ན་རང་ལུགས་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་དང་མེད་ངེས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དམ་བཅའ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ལ། ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར། ཆོས་ཅན་དེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཆོས་ཅན་དེ་དང་མེད་ངེས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་རི་བོང་གི་རྭ་མེད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བཞིན་نོ། །རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ། བདག་དེ་ལྟ་བུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བདག་དེ་ལྟ་བུ་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་དམིགས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཅན་ཞེས་པའང་བློ་ངོར་དགག་ཆོས་དང་བསྒྲུབ་ཆོས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱའི། དོན་སྟེང་ནས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་ཡོད་ནས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟགས་ངེས་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསལ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་ལན་འདི་ལྟར་སྨྲ་བར་བྱའི་དཔལ་བ་གཞན་གྱིས་དྲུབ་པར་མི་བྱའོ། །དོན་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་གསལ་བར་བཤད་དོ།[༡༠༧] །མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ།[༡༠༨] །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་། རང་གི་རྟེན་དུ་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་ན་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་བཀག་པ་ཙམ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྨོས་སོ།།

རྒོལ་བ་གང་གི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་རྒོལ་བ་གང་གི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དཔྱད་པ་ནི། ཕྱི་རྒོལ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཤེས་འདོད་དང་ལྡན་པ་ལ་སྔ་རྒོལ་ཡང་དག་གི་རྟགས་བཀོད་དེ་ཚུལ་སོ་སོའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཇི་ཙམ་བསྟན་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་ཤིང་། བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པ་ལ་སྟོན་[༡༠༣] དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་བའི་དུས་ཡིན་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་ཚད་མས་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྔ་རྒོལ་གྱི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྔ་རྒོལ་ཡང་དག་གི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོར་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ལ་བརྗོད་ཕྱིར། [༡༠༤] །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ཞེས་ཟེར་ཏོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་མཁན་གྱི་སྔ་རྒོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་བྱས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་བྱས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་ཉིད་ངེས་ཤིང་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ཕྱོགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་བསྒྲུབ་བྱ་དག །བརྗོད་པ་ལས་གཞན་སྤང་བར་བྱ། [༡༠༥] །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ལ་བརྗོད་ཕྱིར། །ཞེས་པས་ནི། རྟགས་ཡང་དག་འགོད་དགོས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཡིན་ན་ཤེས་འདོད་ཡོད་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། སྔ་རྒོལ་དེ་འདྲའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྔ་རྒོལ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྔ་རྒོལ་གྱི་ངོར་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ལ། སྔ་རྒོལ་གྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་དེ་སྔ་རྒོལ་གྱི་ངོར་བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། དིང་སང་གི་རྟོག་གེ་བ་བླུན་པོ་དག ཕྱོགས་ཆོས་སྔ་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་སྨྲ་བ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྔ་རྒོལ་གྱི་ངོར་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་སྨྲ

བའི་འགལ་བའི་ཁྱུར་ཆེན་དངོས་སུ་ཁྱེར་བ་ལའང་ཞུམ་པ་མི་མངའ་བ་ཨེ་མ་རྨོངས་པའི་ཁོལ་པོ་ངོ་མཚར་ཏོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་བྱེད་པ་ཆེར་རྒྱང་ཞིང་། ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ།།

རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།

བཞི་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་དང་། རྟགས་གསུམ་ག་ལ་རློམས་ཚོད་དང་། སོང་ཚོད་གཉིས་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟར་འགོད་པ་པོས། དོན་རང་མཚན་གྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དང་། མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་། བྱས་པ་རྟགས་སུ་རློམས་ནས་བཀོད་ཀྱང་། སོང་ཚོད་ལ། སྒྲའི་དོན་སྤྱི་དང་། མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་དང་། བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་རྣམས་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དང་རྟགས་རྣམས་སུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། རང་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ལ་རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ཏོ།།

འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཀོད་པའི་ཚེ་འགོད་པ་པོའི་རློམས་ཚོད་ལ་དོན་རང་མཚན་གྱི་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་རློམས་ཀྱང་། སོང་ཚོད་ལ། བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་སྒྲའི་དོན་སྤྱི་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱིར་སྒྲུབ་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བར་ཐལ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་རྟགས་སུ་འགོད་ཚུལ་དང་། སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིན་སྒྲུབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེའི་ཚེ་རློམས་ཚོད་ལ་དོན་རང་མཚན་གྱི་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དུ་རློམས་ཀྱང་། སོང་ཚོད་ལ་དོན་སྤྱི་གསུམ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པའི་དོན་སྤྱིས་སྒྲའི་དོན་སྤྱི་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱིར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་དོན་སྤྱི་བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་ཡིན་ན་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་དང་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་མི་

འགལ་ན། བྱས་མི་རྟག་གི་ལྡོག་པ་ཡང་མི་འགལ་བར་མཚུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཡང་མཚུངས་སོ། །རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གིས་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་འགོག་དགོས་ལ། ཁྱབ་བྱེད་བཀག་ན་ཁྱབ་བྱ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་སྨྲས་ཀྱང་། སོང་ཚོད་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་སྤྱི་གོལ་གྱིས་བཞེད་པས་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན་སྤྱི་གོལ་གྱི་ཞེ་འདོད་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱར་སྨོས་པ་ཡིན་པ་འབྱུང་ངོ་། །འདི་དག་ལ་ད་དུང་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་། རེ་ཞིག་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ། །འདི་དག་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཡིན་ན་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རིགས་བསྒྲེས་ཏེ་དགག་པར་བྱའོ། །རང་མཚན་ཡིན་ན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། རང་མཚན་ཡིན་ན་ཆོས་དུ་མ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་ཏོ།།

རང་ལུགས་ནི། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། བྱས་པ་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་རྣམས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཅིང་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སོགས་ཡིན་ན་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་རྣམས་ཡིན་དགོས་པས་སྒྲོ་བཏགས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་དང་མི་

རྟག་པ་དང་བྱས་པ་གསུམ་སྒྲོ་བཏགས་མིན་ཞིང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སོགས་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། བྱས་པ་རྟགས་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། བསྒྲུབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་གསུམ།

འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། སྒྲ་བཤད། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་དཔྱད་པ་དང་བཞི།

དང་པོ་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་འབྲས་བུས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུ་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་བཀོད་པའི་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས། རང་གི་ཤེས་འདོད་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ནི། དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་དངོས་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་རང་རྒྱུ་མི་རྟག་པའི་སྔ་སྔོན་དུ་སོང་བར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ཉན་ཤེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་སྔོན་སོང་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་། སྡུག་བདེན་རང་རྒྱུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རེས་

འགའ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུའི་རང་ལྡོག་སྒྲུབ་པ་དང་། ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་གི་བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་བུ་རམ་གྱི་རོ་སྔ་མས་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་འདིའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔག་གི་འབྲས་རྟགས་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་དང་སྔ་རོལ་གྱི་དཔག་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྟགས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྙད་[༢༠༨]བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཤེས་འདོད་དང་དཔག་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྟགས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་གྱི་རིགས་ཇི་སྙེད་བཤད་པ་འདི་དག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་གྲངས་མ་ཚང་ན་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་དག་ཐ་སྙད་པ་མ་གཏོགས་དོན་ཐ་དད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའང་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའོ།།

བཞི་པ་རྣམ་གཞག་དཔྱད་པ་ལ། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་དང་། རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཐལ་བའི་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས།

གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དུ་ཡོད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ནི་མེ་དང་རྟགས་ནི་དུ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། མེ་ཡོད་དང་དུ་ཡོད་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་དེང་སང་གི་རྟོག་གེ་པ་རྣམས་ལ་སླུང་ལྟར་གྲགས་མོད་ཀྱི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གནོད་པ་དུ་མའི་གནས་སུ་རྟོགས་ཏེ། འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མེ་མ་ཡིན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་ཐལ། མེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་དུ་བ་ཁེགས་པར་ཐལ། མེ་མ་ཡིན་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱབ་བྱེད་བཀག་ན་ཁྱབ་བྱ་ཁེགས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚང་མང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེར

བཀོད་པའི་ཚེ་ཚང་མང་དང་དུ་ལྡན་ལ་གཉིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་དུ་བར་མཐུན་པ་དང་མེར་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚང་མང་དུ་བར་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། མེ་མ་ཡིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཅན་ལ་དང་། རྟགས་དུ་བ་དང་། མཐུན་དཔེ་ཚང་མང་གསུམ་ག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ནི་མེ་མེད་ཡིན་གྱི། མེ་མ་ཡིན་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། མེ་ཡོད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་གྱི་མེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་པར་ཐལ་ལོ།· །འདོད་ན། དེ་ལ་དབང་ཡིད་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཁེགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་པ་འབའ་ཞིག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ།།

རང་ལུགས་ལ། མེ་ཡོད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་དུ་ཡོད་རྟགས་སུ་སྦྱོ་བའོ། །འོ་ན། འབྲས་རྟགས་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། འོ་ན། གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་མེ་ཚད་མས་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད། འདི་ནི་དངོས་སུ་དམིགས་པ་བཀོད་ཀྱང་། མ་དམིགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། འདི་ཡང་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དེ། དུ་ཡོད་ཀྱིས་མེ་ཡོད་འགྲུབ་པ་མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རྩལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ནི། རྟགས་ནི་ཕལ་ཆེར་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ལ། ཁྱབ་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་འགྲུབ་བོ། །འོ་ན། རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ནི་གསུམ་སྟེ་དང་བ་བྱས་ནི་ཞེ་ན།

མེ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཕྲུགས་གཅིག་གིས་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ངེས་ནུས་ལ། དབང་པོ་འབྲིང་པོས་ནི་དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དམིགས་པའི་མངོན་གསུམ་གཅིག དེ་ནས་མེ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག དེ་ནས་ས་ཕྱོགས་དེར་མེ་ཡོད་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། དུ་བ་མེ་ཡོད་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་རྗེས་འགྲོ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཕྲུགས་གསུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུར་ངེས་ནུས་ལ། ཡང་ན་དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག དེ་ནས་གཞི་དེར་མེ་ལོག་པ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག དེ་ནས་མེ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་ལོག་པའི་གཞི་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། ལྡོག་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཕྲུགས་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ལས་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུར་རྟོགས་ནུས་སོ། །དབང་པོ་རྟུལ་པོས་ནི་དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀས་དག་པའི་གཞི་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག དེ་ནས་གཞི་དེར་མེ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག དེ་ནས་གཞི་དེར་མེ་ཡོད་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག དེ་ནས་གཞི་དེར་མེ་ལོག་པ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག དེ་ནས་མེ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་ལོག་པར་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཕྲུགས་ལྔའི་བྱེད་ལས་ལས་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུར་རྟོགས་ནུས་ལ། ཚུལ་འདིས་རྒྱུ་འབྲས་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཚད་མ་འདི་དག་ལས་མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་ན་མེ་ཡོད་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པར་ངེས་ནུས་པས། དུ་ཡོད་ཀྱིས་མེ་ཡོད་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་འབྲེལ་མངོན་སུམ་འདི་དག་གིས་འགྲུབ་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་འདི་དག་གིས་མེ་དུའི་འབྲེལ་བའམ་ཁྱབ་འབྲེལ་དངོས་སུ་འཛལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མེ་ཡོད་ན་དུ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། མེད་ན་མི་སྐྱེ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་། མེ་དུ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་ཤེས་པར་ཐ་སྙད་ལ་རྨོངས་པའི་གྲོལ་བ་བླུན་པོ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱང་འཕེན་དག་དུ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ངོར་ནི། དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་མེ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱས་དགོས་སོ། །དེའི་

ཕྱིར། མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ། །འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར།[༡༠༧] །ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཐལ་བའི་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི། ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དུ་ཡོད་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། དུ་བ་དེ་དང་མེ་དེ་རྒྱུ་འབྲས་མིན་ན་འབྲས་རྟགས་སུ་མི་འཐད་ལ། རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ན་འབྲས་དུས་ན་རྒྱུ་མེད་ཅིང་རྒྱུ་དུས་ན་འབྲས་བུ་མེད་པས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་དུས་ན་དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་དུས་ན་དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་ལ། དམ་བཅའ་ཚད་མས་གྲུབ་དུས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་སྟེ། ལ་ལ་མེ་ཡོད་དུས་ན་མེ་དེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་བའི་དུས་ན་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་མིན་གྱི། དུ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མེ་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་ན་དེའི་ཚེ་རང་རྒྱུ་མེ་ཡོད་མི་དགོས་ཀྱང་། སྔར་ལ་ལ་རང་རྒྱུ་མེ་ཡོད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་མོ་ལ་ཕྱི་དྲོ་ཡོད་ན་དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྔ་དྲོ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་། ཆོས་གཅིག་གི་ཕྱི་དྲོ་ཡོད་དུས་སྔ་དྲོ་ཡོད་མི་དགོས་པས་ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་མོ་ལ། སྔ་དྲོ་ཡོད་དེ་ཕྱི་དྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་བསལ་བའི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་བ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་མེ་ཡོད་པའི་དུས་ཀྱི་གཞི་དང་། མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་ཡོད་པའི་དུས་ཀྱི་གཞི་གཉིས་ཀ་ཤནས་སུ་ལྡན་པའི་ལ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་པ་དུས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱིས་ཤིག འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། རང་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་

བའི་སྒྲུབ་རྟགས་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཆོས་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ཁྱད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཁྱོད་ཀྱི་བལྟོས་པ་རང་གི་བྱེད་ཆོས་མ་འཕངས་པ། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། གཞན་དག་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་ནི་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཁྱོད་ཀྱི་བལྟོས་པ་རང་གི་བྱེད་ཆོས་འཕངས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱེད་ཆོས་ཐ་མི་དད་པ་ལ་བལྟོས་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་བལྟོས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་སྐྱེ་ལྡན་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་བྱེད་ཆོས་དངོས་སུ་འཕངས་པ་དང་། ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་བ་སྔོར་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མ་གང་གིས་ངེས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་དབང་པོ་རྣོན་པོས་སྒྲ་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་ནུས་ལ། དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། ཁྱབ་པ་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེའི་རྟེན་རྟགས་ལ། རྗེས་ཁྱབ་སྒྲུབ་པ་བལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དང་། ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་སོགས་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གློག་བཞིན་ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་ཁྱབ་པ་དཔེའི་སྟེང་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུས་འཇིག་པ་བྱས

པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་སྐྱེད་དམ། བྱས་པ་ལས་དོན་གཞན་པ་ཉིད་སྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཕྱིས་རྒྱུ་དོན་གཞན་མེད་དེ། བྱས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྫས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཕྱིས་རྒྱུ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་འཇིག་པར་མ་སྐྱེད་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འཇིག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཕན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་བསྟན་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དོ།།

གཉིས་པ་ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་པ་སྟེ། འདིའི་ཁྱབ་པ་ནི། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལས་གཞན་པའི་དོན་བྱེད་ཚུལ་ཕུང་གསུམ་བཀག་པས་འགྲུབ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་རྟག་པས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་ལ། འབྲས་བུ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་གནོད་ཅིང་། རིམ་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་རྒྱུ་ཡང་འབྲས་བུ་རིམ་བཞིན་སྐྱེད་པའི་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་དུ་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རྒྱུ་ཡང་མི་རྟག་པར་འགྱུར་གྱི་རྟག་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་གནོད་པ་བསྟན་པས་འགྲུབ་བོ། །དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས། འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་ངེས་པ་མེད་དེ།[༡༠༨] ཞེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་དགོས་པར་བཤད་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལས་ཐ་དད། མི་རྟག་པ་ལོག་ན་བྱས་པ་ལྡོག་པ་ནི། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་གི་མི་རྟག་པ་ལོག་ན་བྱས་པ་ལྡོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་འདིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་འདིས། མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་གཞི་ལ་བྱས་པ་ལོག་པས་ཁྱབ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། རྟགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་གི་མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་གཞི་ལ་བྱས་པ་ལོག་པས་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་པ་དང་། རྟགས་བྱས་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ད་ནི་འདི་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། རྟག་པ་ལ་

བྱས་པས་སྟོང་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་མི་སྲིད་པར་ངེས་སམ་མ་ངེས། མ་ངེས་ན། ད་དུང་ཕྱི་རྒོལ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་སྲིད་པར་དོགས་པ་མ་ཆོད་དམ་ཆོད། དང་པོ་ལྟར་ན། གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་ཀྱང་། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཚད་མ་དེས་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པ་འགལ་ལོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན་དོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཆོད་ཅིང་། ཚད་མ་དེས་བཅད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོགས་པ་དེ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་བསྟན་དགོས་ནའང་སྐྱོན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱོན་ན་ཚད་མ་མཐའ་མེད་བསྟན་དགོས་ཏེ། རྟག་པའི་གསལ་བ་ལ་མཐའ་མེད་ཅིང་། དེ་རེ་རེ་ནས་བྱས་པ་སྲིད་པའི་དོགས་པ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་འཛལ་བའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པའི་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་མི་སྲིད་པར་ངེས་ན། བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་ཀྱང་བྱས་པའི་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཚད་མ་དེས་སྒྲ་ལའང་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་དགོས་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དེས། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་མ་ངེས་ཀྱང་། འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དོགས་བཅད་ཅིང་། ཕྱིས་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་དེ་ཉིད་བྱས་པས་སྟོང་པའི་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ནུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྤྱིས་ཁྱབ་ཀྱང་དེའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཁྱབ་མི་དགོས་ཤིང་། སྤྱི་ཁེགས་ན་དེའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

འགའ་ཞིག་ན་རེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་སྣང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་ཆོས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རང་གི་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་མ་གཏད་པར་བྱུང་རྒྱལ་སྨྲ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །འགའ་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དགག་པ་ཡིན་པ། ཞེས་སྨྲ་བ་ལའང་། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དགག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དངོས་མེད་དང་དགག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ལ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་མེད་དང་དགག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་ལྟོག་གཞི་ལྟོག་གི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་གྱིས་ཤིག

རང་ལུགས་ནི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དགག་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཤིག་སྒྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཤུགས་ལ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ཀྱང་དངོས་སུ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་། འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རང་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པར་གྱུར་པ་དངོས་སུ་བསྒྲུབས་པའི་ཤུགས་ལ་དགག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས། མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་རྟགས་དང་དགག་རྟགས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དངོས་ཡོད་དངོས་པོའི་ཚེ། ཁས་བླངས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད། །སྒྲུབ་བྱེད་སྔ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། [༣༠༨] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་སྣང་རུང་མ་དམིགས

པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ལ་སྣང་མི་རུང་གི་ཆོས་གང་ཟག་དེས་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། གང་ཟག་དེའི་ངོར་ཆོས་དེ་ཡོད་ངེས་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འདྲེ་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་སྐྱེས་བུས་འདྲེ་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། འདྲེ་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་སྐྱེས་བུའི་ཚད་མས་ཤ་ཟ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྟགས་འདི་ནི་ཤ་ཟ་གང་ལ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་འགོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་དེའི་ངོར་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་མི་འཇུག་དཔྱོད་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་རྟགས་རྒོལ་བ་གཞན་ལ་འགོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བསྐལ་དོན་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། བསྐལ་དོན་ཤ་ཟ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་འགོད་པར་བྱེད་ལ། རྟགས་འདིས་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་མེད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་ནུས་པ་མ་ཡིན་པས། གཞི་དེར་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་དང་མེད་ངེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞི་དེར་བསྐལ་དོན་ཤ་ཟ་དམིགས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། གཞི་དེར་ཤ་ཟ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། དེར་དེ་མེད་ངེས་མ་ཡིན་པ་འབྱུད། དེས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ན་ཤ་ཟ་མེད་ངེས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་མེད་ངེས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་གཞུང་ལས་ལན་མང་དུ་བཤད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཞིང་། གཞི་དེར་ཤ་ཟ་མེད་ངེས་སུ་རྟོགས་ན་ཤ་ཟ་དེ་གཞི་དེར་ཁྱོད་ལ་བསྐལ་དོན་ཡིན་པའང་འགལ་ལོ།།

དེ་ནི་འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི། སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་དངོས་སམ། བཏགས་པ་གང་དུ་སྨྲ། ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འདི་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས།

གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་འདི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ།

རྟགས་འདིའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ནི་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་ཤ་ཟ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་བློ་སྔོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར།[༣༡༠] །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲས་བུ་འགོག་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲོའོ། །འདི་ལྟར་རྨོངས་པ་དག་ཁ་མཐུན་པར་སྨྲས་ནས། དེ་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི། རྟགས་འདི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད། ཁ་ཅིག་ནི། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཞི་མཐུན་དུ་སྨྲ་བར་བྱེད། ཁ་ཅིག་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་ལ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་ལ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་སྨྲ་བ་དག དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགོད་ཅིང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པར་སྨྲ་བ་དག །དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་སྣང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་དེ། སྐྱེ་བོ་བློ་གྲོས་དམན་པ་དག་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ། །འདི་དག་ལ། དགག་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། བླུན་པོ་མང་དུ་སྨྲ་བའི་ཁ་འཕྲེད་པས་ཟབ་དོན་རྒྱ་ཆེར་དཔྱོད་པའི་གོ་སྐབས་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཆོན་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐལ་དོན་ཤ་ཟ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྐལ་དོན་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་དངོས། ཕྱིར་ཡང་། ཆོས་དེ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆོས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་བློའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་བློ་སྔོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་པས། ཆོས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་ལ། ཆོས་དེ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་བསྟན་གྱི། རྒྱུ་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དང་། རང་འགྲེལ་དང་། འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་

ཆོས་ཅན་ལ། ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པར་ཁྱད་པར་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ནི་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི། མེད་ངེས་སྒྲུབ་མི་ནུས་ལ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་ཀྱང་གོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དེའི་དོན་ནི། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་ངེས་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འགོག་པར་ཡང་བྱེད་དོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། ཁྱེད་རང་ཡང་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བུམ་མེད་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཡིན་པས་བུམ་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་སྨྲ་བའི་ཕྱིར། བུམ་ཡོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པར་སྨྲ་དགོས་ལ། དེ་དག་གི་ཕྱིར་བུམ་པ་མ་དམིགས་པས་ས་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་བུམ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ། ཁྱེད་རང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འདོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ། བུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག བུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་ན་བུམ་པ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་རྒྱུ་བཀག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སོ། །དེས་ན། མཐར་གཏུགས་ན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདྲ་ངོ་། །སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འཇོག་པ་དང་། མི་སྣང་བ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འཇོག་པའང་། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གང་གི་ཡང་ངོས་ནས་འཇོག་པ་མིན་གྱི། གང་ཟག་དེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་བལྟར་མི་རུང་གི་ཆོས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་དེ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་ཞིག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའམ། དེ་ལྟ་བུའི་མཐར་ཐུག་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཞེས་པའི་མ་དམིགས་རྒྱུ་དེ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་ནས། ཡང་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་བལྟར་མི་རུང་བ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་བྱུང་སྟེ། གཞི་མ་གྲུབ་པ་དང་།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་འདི་ལས། སྔར་ཡང་རང་གི་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། སླས་པ་ཉིད་ན་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱང་རང་གིས་རང་གིས་སླས་པ་ཡིན་ནོ།།

རང་ལུགས་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞིང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། འོ་ན། འདི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར།[༣༡༡] །ཞེས་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ངོར་ཤ་ཟ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ངེས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཤ་ཟ་གང་ཟག་དེའི་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་དེའི་ངོར་ཤ་ཟ་མེད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་དེའི་ངོར་ཤ་ཟ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འགོག་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར། ཡོད་ན་སྣང་རུང་གི་ཆོས་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དངོས་སུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའམ། མ་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་པ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འགྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེའི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཆོས་དེ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་། རང་བཞིན་དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་བཞི། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེའི་རྒྱུ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཆོས་དེ་དངོས་སུ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན། སྔོ་འཕྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ། མེ་མེད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱ་མཚོ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་མཚོར་ངེས

ན་དུ་བ་ཡོད་པར་དོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གྲོག་མཁར་ལ་དུ་བ་ཡོད་པར་དོགས་པ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེའི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཆོས་དེ་དངོས་སུ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན་ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཤ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཤིང་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ཁ་ཅིག །འདི་ལ་འང་། ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་དུ་ངེས་ན་ཤ་པ་མེད་པར་ངེས་པས་དེ་འདྲ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། ཤ་པ་ཤིང་དུ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ་རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདི་དག་གི་དགག་བྱའི་ཆོས། གཞི་དེར་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཚད་མ་ལ་སྣང་མི་རུང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་བར་རིགས་སོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འོ་ན། ཕྱི་རྒོལ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྔོ་འཕྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལ། དུ་བ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ངེས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་མི་རུང་བར་ཐལ་ཞིང་། རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལ་དུ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་ཐལ་ལ། དུ་དྲག་འཕྱུར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར། ཁ་བ་སྤོབས་ཆེན་རྒྱུན་ཆགས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། དུ་བ་སྤོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་འང་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་སྣང་དུ་རུང་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་བ་རིགས་ཀྱི། འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་ན། གཞི་དེར་ཁ་བ་སྤོབས་ཆེན་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་། དུ་བ་སྤོབས་ཆེན་ཡོད་ན་སྣང་རུང་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི།མངོན་སུམ་ལ་བསྙོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་གི་དུ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྣང་མི་རུང་དུ་འདོད་པ་དང་། ལྷངས་པ་སྔོ་འཕྱུར་བ་སྣང་བར་འདོད་པའང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། འབྲས་བུ་ཡོད་ཀྱང་སྣང་བར་མི་འགྱུར་ན། དེ་འདིར་སྦྱར་བར་བྱའི། དེ་སྣང་བ་ལ་ནི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་དོ། [༣༡༢] །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་

ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི། གཞི་དེར་རྣངས་པ་སྔོ་འཕྱུར་བ་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་བ་དམིགས་པར་འབྲུལ་ནས་དུ་བ་ཡོད་པར་དོགས་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་དུ་བ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་། དེས་དུ་བ་མེད་པར་ངེས་མི་ནུས་པས། མེ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཤཱཀྱ་བློས་ཀྱང་། མཚོ་ཆེན་པོ་རྣངས་པ་འཕྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་དུ་བ་དང་འདྲ་བས་བསླུས་པ་མེ་མེད་པར་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་ངེས་པར་བྱེད་ལ། དུ་བ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ།[༢༡༣] །ཞེས་བཤད་དོ།།

རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་དེ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཆོས་དེ་བཀག་ཙམ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བུམ་པས་དག་པའི་མདུན་གྱི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་རིས་ཙམ་ཡིན་པས། རྟགས་དངོས་ལ། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱ་བ་ལས་ལ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བུམ་པས་དག་པའི་མདུན་གྱི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བུམ་པ་མེད་པའི་ཤེས་རྫོད་ཐ་སྙད་སྐྱེ་རུང་སྟེ། གཞི་དེར་བུམ་པ་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དམིགས་དགོས་པ་ལས། ཁྱོད་དེར་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་དང་། ལས་ལ་ཡོད་པ་ནི། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། བུམ་པ་ཡོད་ན་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་དགོས་པ་ལས། སྣང་རུང་བུམ་པ་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ།། འདི་ལྟར་སྨྲ་བ་ལ་ནི། དགག་པ་མང་དུ་བསྟན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། གཞི་དེར་བུམ་པ་ཡོད་ན་གཞི་དེར་བུམ་པ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། གཞི་དེར་བུམ་པ་ཡོད་ན་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ལའང་རིགས་བསྒྲེས་ལ།

དངོས་འགལ་འབའ་ཤིག་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག །གཞུང་ལུགས་ལས་བཤད་པའི་མཚན་གཞི་བོར་ནས། རང་བཟོའི་མཚན་གཞིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་སྟོན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཏོ།།

མཁས་པ་སྔ་མ་དག་དང་ད་ལྟའི་རྟོག་གེ་སྨྲ་བ་དག་ཁ་ཅིག རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ནི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། བུམ་པ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་ལས་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་འདིའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་སྤྲོའི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དག་ཀྱང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པར། དེ་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་དག །མེད་པས་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་ཡང་།[༣༧༤] ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགག་པ་དག་དགག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ།[༣༧༥] །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཡང་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དངོས་སུ་སྦྱར་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བས་མ་དམིགས་རྟགས་ལ་ལྷག་མ་ལུས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

གཞན་ཡང་། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་ཀྱང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་ཏུ་རུང་མི་རུང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་རྟགས་འདི་འགོད་དམ། འོན་ཏེ། བུམ་པ་མེད་པར་མ་ངེས་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟགས་འདི་འགོད། གཉིས་པོ་འདི་ལས་མི་འདའོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ནི་བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་བློ་དང་དེར་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་དེ་དང་མཐུན་པར་བླང་དོར་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་ག་ཡིན་པ་ལ་བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་ཀྱང་། བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་བློ་འཇུག་ཏུ་རུང་མི་རུང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་ག་ལ་སྲིད། བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་ཀྱང་བུམ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་ངམ་སྙམ་པ་ལ་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་སྨྲས་ནས་དོགས་པ་བསལ་བར་བྱའི། རྟགས་བསྟན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཕྱི་མ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན། གཞི་དེ་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་རུང་དུ་བསྒྲུབས་པས་གཞི་དེ་བུམ་མེད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

གཞི་གྲུབ་ན། བུམ་མེད་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་ཏུ་རུང་བར་སྒྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེའང་མི་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། ཞེས་བཀོད་ན་ཅི་ནོངས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཟིན་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཅིང་། སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་བློ་སྐྱེ་བས་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་ཏུ་རུང་བར་ཆེད་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཚུངས་ཏེ། ས་ཕྱོགས་བུམ་མེད་དུ་ངེས་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་བུམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཅིང་བུམ་མེད་དུ་ངེས་པའི་བློ་སྐྱེ་བས་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་ཏུ་རུང་བར་ཆེད་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་དགོས་སོ། །ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་ངེས་ནས་བུམ་མེད་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྨྲའོ། །དེས་ནི་རིགས་པའི་བདྲ་ཙམ་ལ་ཡང་མ་སྦྱངས་པར་ཟད་དེ། མཚན་ཉིད་ངེས་ཀྱང་དེ་ལ་རང་གི་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་མ་ཐོགས་པ་མི་སྲིད་ན་མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚོན་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མི་སྲིད་དགོས་པས། སྒྲ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་རྟགས་སུ་སོང་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཅེས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐ་སྙད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཤིག་སྒྲུབ་པས་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་དངོས་སུ་སྦྱར་བར་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་ག་ལ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་དོན་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དངོས་སུ་སྦྱར་བས་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་འཇོག་དགོས་པར་ཐལ་ལོ།།

རང་ལུགས་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། དཔེར་ན། ལྟོ་ལྡིར་བའི་རྣམ་པས་དབེན་པའི་འཇིམ་གོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་ལས། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་ཡོད་པར་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འདི་ནི། མེད་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི། །ཚད་མེད་རྟགས་སུ་བརྗོད་གང་ཡིན།།[༣༡༨] །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མས་བསྟན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

འོ་ན། ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དངོས་སུ་མི་སྦྱོར་ན། དམིགས་སུ་རུང་བའི་མེད་པ་ནི། །མི་དམིགས་པ

ལས་གཞན་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པ་ལ་དེའི། །རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་སྒྲུབ།[༣༡༧] ཞེས་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། ཆོས་དེ་མ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་དེ་མེད་པ་གཞན་མིན་ཏེ། མ་དམིགས་པ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་མ་དམིགས་པ་གྲུབ་པ་ན་མེད་པའི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་བླུན་པས་མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེད་པ་སྒྲུབ་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི། མ་དམིགས་པས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་རུང་སྒྲུབ་ཅེས་པ་མ་ཡིན་པས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཀོད་པའི་དགོས་པ་དང་། རྟགས་འགོད་པའི་ཚུལ་ནོར་བའི་གནམ་དེ་ནི་མཁས་པའི་རྣ་བར་མི་འོང་ངོ་། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མ་ཡིན་ན། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པས་ན། འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར།[༣༡༨] །ཅེས་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྟགས་འདི་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་ལས་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས་རྟགས་ཆོས་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ཁྱབ་འབྲེལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་ཁྱབ་འབྲེལ་གྲུབ་ཚུལ་ཆོས་མཚུངས་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེར་འདུ་ན་དེ་ཡིན་ག་ལ་དགོས། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་བབ་ཅོལ་དེ་མ་སླུས་ན་རང་ཉིད་མཛེས་སོ། །དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཆོས་དེའི་དངོས་རྒྱུའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་བཀག་པའི་མེད་དགག་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན་དུ་བས་དབེན་པའི་ར་བ་ན། དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཆོས་དེ་དམིགས་པ་དངོས་སུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཆོས་དེའི་གནོད་བྱའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་བཀག་པའི་མེད་དགག་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཕན་ཚུལ་སྤངས་འགལ་ལ་

བརྟེན་པའི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས།

དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེ་དམིགས་པ་དངོས་སུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཆོས་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་དྲི་བྲག་གཅིག་བཀག་པའི་མེད་དགག་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས།

དབྱེ་ན། འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །དང་པོ་བཞི་ནི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན། རིམ་པ་བཞིན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་གྲང་རེག་དང་། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་དང་། གྲང་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་རྣམས་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། ཁྱད་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན། རིམ་པ་བཞིན། དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་གྲང་རེག་སོགས་བཞི་པོ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བས་ཁྱབ་པར་དམིགས་པ་སོ་སོར་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་རྣམས་ཏེ། དཔེ་རིམ་བཞིན། ཙནྡན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་གྲང་རེག་སོགས་བཞི་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། ཙནྡན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེ་དངོས་སུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཆོས་དེ་

དང་ཕན་ཚུན་སྤྱངས་འགལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་གཅིག་བཀག་པའི་མེད་དགག་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན། ཞུ་གུ་སྣར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། འདི་ལ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་མང་དུ་སྣང་བ་ལ་སྙིང་པོ་མ་མཐོང་ངོ་། །མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་དང་། གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གསུམ།།

དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་ཚུར་མཐོང་གི་དངོས་སྟོབས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པ། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་དགག སྲིད་ཀྱང་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས།།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་དེ། སྲིད་ན། ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བས་སྒྲ་དོན་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ག་ལ་རུང་སྟེ།

ཡོད་པར་འདོད་པའང་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། སྐྱོན་ཆེན་པོ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ན། དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་ཚད་མ་གཞན་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱིན་པའི་ཆོས་ལས་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་དག་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱུར་བ་འདེབས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བ་འདི་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་ལུས་པ་གཅོད་པའི་ལོག་ལྟ་རྣམས་ཀྱིའང་ཐ་ཆད་དུ་གྱུར་པ་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་གྱི་རིང་ལུགས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཁས་འཆེ་བ་པོ་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཅིག་ཡིན་ན་ནི། སྡོམ་པ་ཡང་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་གཏོང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྩ་བ་ཆད་དང་མཚན་འདས་ལས། །སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བ་གཏོང་། [༣༡༨] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལས་འདིས་འབྲས་བུ་འདི་ལྟ་བུ་དུས་འདི་ཙམ་ན་འབྱིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་བརྗོད་བྱ་ལྟ་བུ། གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲོ་འདོགས་དེ་སྤོང་མི་ནུས་པར་ཐལ་ཞིང་། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུའང་ཐལ་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་དེའི་འཛིན་སྟངས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་ན་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན། སྒྲ་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

འདི་ལ་གང་དག་འདི་སྐད་དུ། གཞལ་བྱ་ཤིན་ལྐོག་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་ལུང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་ནམ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ལུང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན། དང་པོ་ལྟར་ན། ལུང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མ་ངེས་ཏེ། དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པས། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་མི་འཐད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འོན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ནས

བྱས་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་ནམ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་བྱས་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱས་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །མ་ཁྱབ་ན། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་ཞེས་པའི་ལུང་ཚིག་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་འབྱུང་། རྟགས་གསལ་ཡང་ཁས་ལེན་པས་འཁོར་གསུམ་མོ། །ཡང་བློན་པོ་ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་ཅིང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པའང་མཐོང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་མེད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ཡོད་ན་ཚད་མས་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱང་སྣང་མི་རུང་ཡིན་ལ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་བསྐལ་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངོ་ཚ་བོར་བའི་ཚིག་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བ་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཞེས་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག དེ་ལྟ་ན་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཡང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཞེས་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག དེ་ལྟ་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ན་ཡང་། གལ་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡོད་སྲིད་ན་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག དེ་ལྟ་བས་ན། སངས་རྒྱས་ཤིན་ལྐོག་ཏུ་ཁས་བླངས་ནས་ཡིད་ཆེས་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ལམ་སྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་རི་བོང་རྭའི་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་འདོད་དགོས་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐལ་དོན་དུ་འདོད་པས་ནི་སྟོམ་པ་གསུམ་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ས་ལམ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་དང་། ལམ་སྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་གཞི་འདིར་འདྲེ་ཤ་ཟ་སྒྲུབ་པ་དང་མཚུངས་པར་འདོད་དགོས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཤིན་ལྐོག་མིན་ཞིང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱིན་སོགས་

དཀར་ཆོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་འབྱུང་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་དག་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཉིད་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྦྱོར་བའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཞེས་པའི་ལུང་དེ་སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་ལས་རྣམ་སྨིན་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། རྟགས་འདིའི་ཆོས་ཅན་ངེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སུ་ངེས་པ་ལ་སྦྱིན་སོགས་ལས་རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ། སྦྱིན་སོགས་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་གྱི། དཀར་ཆོས་མི་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྐྱོན་གྱི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་ཞེས་པའི་ལུང་ཚིག་དེ་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་ཙམ་གྱིས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དེ་སྒྲུབ་ནུས་ན། སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་ཞེས་པའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་ཀྱང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་ཞེས་པའི་ལུང་ནི། སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཙམ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པས། དེ་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་བླངས་ན་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་དགོས་སོ།།

གཞན་ཡང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཉམས་སོ། །གྲུབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་འགྱུར་བས་རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། ཡིན་འགོད་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་དེ་རྟགས་དེ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཡོད་འགོད་རྣམས་ལ་ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་དེ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའོ། །འདི་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལྟར་ན། སྦྱིན་པ་ཉིད་ལུང་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྦྱིན་པ་ལ་ལུང་དེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་བརྗོད་བྱ་མཐའ་དག་ལ་དེ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་དང་དེ་ཡོད་པར་

ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མཐའ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། འདི་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དག་གིས་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེང་། ཤིན་ལྐོག་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་ན་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་མོད། དེ་ལ་སྐྱོན་འདི་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྲིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རྣམ་སྨིན་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་མེད་དེ། དེ་མེད་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་དག་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་སུ་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དགག་པར་གྱུར་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་དགག་རྟགས་དང་། སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལོངས་ཤིག།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ནི་ཁས་མི་ལེན་ན། འོན་ཀྱང་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུ་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡིད་ཆེས་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཆེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་མེད་དེ། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡིད་ཆེས་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅེང་། འདི་དག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འདི་དག་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པར་ངེས་ནས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་སྤངས་མ་སྤངས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མི་སྲིད་པས། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཅན་མ་ངེས་ན་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཆོས་ཅན་ངེས་ན་སངས་རྒྱས་སུ་ངེས་ཟིན་པས། དེ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མི་སྲིད་པས་ཆོས་ཅན་གྲུབ་ཟིན་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱའང་གྲུབ་ཟིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་འདི་དག་བསྒྲུབ་བྱ་ཤིན་ལྐོག

ཁོ་ན་སྒྲུབ་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱངས་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ལྐོག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཕོངས་པའི་རྩུལ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་འབྱུང་ནའང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱངས་རྟོགས་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྩུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་དེའི་རྩུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རྩུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་པ། ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་རྟོག་པ་སྟོན་དུ་གཏོང་བའི་སྐྱེས་བུ་དག །ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱས་པས་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་བཤད་པའང་ཐོས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་ལྡོག་མ་བྱས་ན་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་སྲིད་སྙམ་ཞིང་། ཐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་བསམས་པ་ན་ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཚད་མ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱ་མི་ནུས་པར་ཤེས་ཤིང་། ལུང་དེ་ཉིད་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན་མིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་དཔྱོད་པར་བྱེད་ལ། དཔྱད་པ་ན་ལུང་དེའི་བསྟན་བྱ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་ཅིང་། ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཤིན་ལྐོག་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རང་ལ་ཡང་། སྔ་ཕྱི་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་སྟེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་མཐོང་ནས་དེའི་ཚེ་ལུང་དེ་ཉིད་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་ངེས་ཏེ་ལུང་དེས་བསྟན་པ་དང་མཐུན་པར་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ལུང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྩུལ་ཡིན་ཏེ། དོན་འདི་གཞུང་ལས་ཆེས་གསལ་བར་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་། འཛམ་གོང་གླིགས་བམ་གྱི་དྲུང་དུ་བཞག་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་འདི་དག་གིས་ཇི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། ལུང་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐྱེས་བུ་དེས། ལུང་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པར་མི་བྱེད་པར། དཔྱོད་པའི་གཞིར་བྱས་ནས། དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་རྟོག་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བྱ་ལུང་དེ་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་སླུ་མི་སླུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེས་ན། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ།[༣༠] །ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས

ཅན། ཁྱོད་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་སྟེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ཉིད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲུབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་གཞུང་གང་གིས་བསྟན་ཅེ་ན། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །སྐྱེས་བུའི་དོན་ནི་བརྗོད་བྱེད་དག[༣༢༡] །ཅེས་པས་ཆོས་ཅན་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་གྲོལ་བ་རྟོག་ལྡན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ལུང་འདི་ལྟ་བུ་བསྟན་བྱ་ལ་སླུ་མི་སླུ་དཔྱོད་པའི་གཞིར་བྱེད་ཀྱི། ལུང་གང་ཡང་རུང་བ་དཔྱོད་པའི་གཞིར་མི་བྱེད་ཅེས་བསྟན་ཏོ། །འདི་ནི་མི་སླུ་བའོ། །ཞེས་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བསྟན་ཏོ། །མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི།[༣༢༢] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟགས་བསྟན་ཏོ། མདོར་ན། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སླུ།[༣༢༣] །ཞེས་པས་དམ་བཅའ་བསྟན། སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད།[༣༢༤] །ཅེས་པས། དེ་རྟོགས་ཀྱི་བློ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན། འོ་ན། མི་སླུ་རྒྱུའི། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །སྐྱེས་བུའི་དོན་ནི་བརྗོད་བྱེད་དག །ཡོངས་བརྟག་དབང་དུ་བྱས་ཕྱིན་གྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན།[༣༢༥] །ཞེས་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་ངོས་བཟུང་ངོ་། །མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །དོན་དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། །གནོད་མེད་འདི་ནི་མི་སླུ་བའོ།[༣༢༦] །ཞེས་པས་མི་སླུ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་ནས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་སྦྱོར་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གང་དག་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་སྦྱོར་ལ་ལུང་དེ་ཉིད་རྟགས་སུ་འགོད་དགོས་པ་དག་གིས་ནི། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ལུང་ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་གཞིར་མི་བྱེད་པར། རྟོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པར་བྱེད་དགོས་པས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་ཕ་རོལ་རྒྱ་རོལ་བཞིན་དུ་ཆེས་རིང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྒྱུལ་ཡང་། ལུང་དེའི་བརྗོད་བྱ་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ། མ་མཐོང་བ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་རྣམས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གྲུབ། མ་མཐོང་བ་ཤིན་ལྐོག་སྟོན་པའི་ཆ་རྣམས་ལ་རང་ཚིག་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན་ལུང་དེའི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་མངོན་གྱུར་ལྐོག་གྱུར་

ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གསུམ་ག་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཤིན་ལྐོག་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་ལུང་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་དེ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་དོན་ནི། མངོན་རྗེས་གཉིས་དང་རང་ཚིག་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་སོགས་དང་གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པའི་ལུང་ཡིན་པ་ལ་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར། གནོད་མེད་འདི་ནི་མི་སླུ་བའོ།[༣༢༧] །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི།[༣༢༨] །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་ཞེས་སོགས་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད། མ་མཐོང་བ་ལྐོག་གྱུར་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད། རང་ཚིག་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྦྱོར་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་དག་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་བཤད་པའི་འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་པོ་ནི། སྟོན་ཆད་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་ཁོ་བོ་གཅིག་པུ་སྟེ། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དག་སླུ་གུའི་རྩོམ་པ་ངལ་བར་མ་གྱུར་པ་ངོ་མཚར་ཏོ།།

དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་འདིའི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། འདི་ལྟར། རྟགས་ཡང་དག་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་གྲགས་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་འདི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་གྲགས་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གསུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ནས་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་བས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་འགོད་པ་ན། སྦྱིན་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་ནི། རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའི་ནང་འགལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས

སྒྲོར་དེའི་རྟགས་སུ་ལུང་འགོད་དམ་ལུང་ལས་གཞན་པ་འགོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། གཉིས་ཀ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་མ་སྒྲུབ་པའི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཏུ་སྒྲུབ་དངོས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྟགས་འགོད་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཤིན་ལྐོག་ཏུ་འདོད་པ་དག་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། ཚུལ་གསུམ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཤིན་ལྐོག་མ་ཡིན་དགོས་ན། དུ་བས་ལ་ལ་མེ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁྱོད་རང་འདོད་པ་ལའང་མཚུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ཏུ་འགལ་བར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །

འོ་ན་ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལུང་དེ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་ལ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཁྱབ་པ་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་སླུན་ལུང་དེས་བསྟན་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། ལུང་དེས་བསྟན་པ་ལྟར་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་འབབ་དགོས་ལ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ན་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་འདི་བསྒྲུབ་བྱའི་ངོས་ནས་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ན་དགག་རྟགས་དང་སྒྲུབ་རྟགས་སུ་འཇོག་པའང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་འཇོག་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་རྟགས་སུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེར་མ་ཟད། གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ་ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པའི་གནོད་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་ཟད་དེ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ན། གནོད་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་གནོད་བྱེད་ཚད་མའི་རྟེན་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་གྲུབ་པ་དང་། ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། དེས་ན་གནོད་ཕྱིར་རྫེས་དཔག་ལས། །ཁས་བླངས་ཕྱི་རོལ་གྱུར་མིན་ཡང་། །ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཡི། །ཕྱིར་

ན་ཐ་དད་བྱས་པ་ཡིན།[༡༡༨] །ཞེས་པ་སོགས་ཤིག །ང་ལྟའི་རིགས་པ་སྨྲ་བར་ཁས་འཆེ་བ་འདི་དག་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་སྟོན་པའི་ལུང་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ལུང་དེ་ཉིད་རྣ་བས་ཐོས་ཤིང་། ངག་གིས་སྨྲས་བཞིན་དུ་འང་རྟགས་ཤིན་ཏུ་ཕྱོག་གྱུར་ཏུ་སྨྲ་བ་འདི་འང་རིགས་པ་སྨྲ་བར་ཁས་འཆེ་ན་སུ་ཞིག་མི་རིགས་པ་སྨྲ་བར་འགྱུར།

ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་འང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སླུ་སྟེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དགོས་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ལུང་དེ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་དགོས་ལ། དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་ནའང་། གཞན་དག་ལ་ཡིད་བརྟན་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣང་བས་དམ་པའི་དགོངས་པ་བཞིན་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག ཡོད་པས་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འདི་དག་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། སྒྲ་དོན་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་པོ་དེའི་འབྲེལ་བ་འདོད་པའི་དབང་གིས་གཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་ནི་བརྡ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གོ་བར་བྱེད་ལ། བརྡ་ཡང་འདོད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། འདོད་པས་ཅི་ཡང་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གྲགས་པའི་རྟགས་ནི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། སྔ་མས་ནི་སྒྲ་དང་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ནོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དང་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན། སྒྲ་དང་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲས་བརྗོད་རུང་རི་བོང་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་སྒྲ་དོན་ལ་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་སྒྲས་བརྗོད་རུང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཁྱོད་སྒྲའི་རང་བཞིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲའི་རང་བཞིན་དུ་ཐལ་ལོ། །ལུགས་ཕྱི་མས་ནི། ཆོས་དེ་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་འདོད་པའི་དབང་པོ་ནས་འཇུག་པ་དང་། ཆོས་དེ་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་འཇུག་ཏུ་རུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཁྱབ་པ་འདོད་པའི་དབང་པོ་ནས་བཞག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེ་བར་ཟད་དོ། །གཞན་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བས་ནི། ཁྱབ་འབྲེལ་དེ་འདོད་པའི་དབང་གིས་བཞག་ན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། རྟོག་པས་བཏགས་ན་གཞི་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་འགྱུར་བས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ཡོད་པ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགོད་པར་བྱེད་མོད་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཁ་ཅིག རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་དང་། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་འགོད་ཀྱི། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་མི་འགོད་ལ། འདི་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་བཏགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་ཏེ། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། [༡༣༠] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་འཇིག་རྟེན་གཞུག་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་རྟགས་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སྨྲ་མོད། ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པའང་མ་གྲུབ་ལ། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཙམ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས། དེ་དང

སྐབས་འདིའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཙམ་ལ་ཡང་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་སྦྱོར་དེ་འདྲའི་འགོད་ཚུལ་གཞུང་རྩ་འགྲེལ་ཀུན་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་དངོས་སུ་མི་འཛེམ་པར་ སྨྲ་ཅོར་སྨྲ་བར་ཟད་མོད། བླུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་པའི་མཐའ་འགོག་པའི་ཡི་གེ་འབྲི་བར་སུ་ཞིག་གིས་ནུས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་འདོད་པས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཡིན་པ། དཔེར་ན། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ག་བུར་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་། སྤྱིར་གཞལ་བྱ་ཙམ་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། རྟོགས་པ་མྱོང་སྟོབས་ལས་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཆོས་དེ་རྟོགས་པ་ངེས་པར་ལུང་ལ་བལྟོས་པ་དང་། མི་བལྟོས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱའོ། །ལུང་ལ་མ་བལྟོས་པ་ལ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཞག་མི་ནུས་པ་དང་ནུས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱའོ། །འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཞག་ནུས་པ་ནི་གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ལ། འོ་ན། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་ན་ཚད་མས་གཞལ་བར་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། འདི་ལྟར། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། གྲུབ་པ་ལའང་། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་མི་ནུས་པ་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ལྟ་བུ་དང་། གཞག་ནུས་པ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་རྟོག་པས་བཏགས་ཀྱང་། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ནི་འདོད་པས་བརྡ་གང་སྦྱར་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། བྱས་མི་རྟག་ཁོ་ནའི་ཆོས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ནི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བའི་སྒྲ་ནི་གང་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་འཇུག་ལ། བརྡ་ནི་འདོད་པས་སྦྱོར་ཞིང་། འདོད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དགར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཟླ་བའི་སྒྲ་ནི་འདོད་པས་གང་ལ

བརྡ་སྦྱར་བ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་འཇུག་པའང་འདོད་པས་བརྡ་སྦྱར་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པའང་འདོད་པས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་នོ། །དེས་ན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཚད་མས་གྲུབ་ན་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པར་འགལ་ཏེ། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་ཚད་མས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བ་པོ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་ལ་བརྡ་སྦྱར་ནས་དེ་ལའང་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་བརྗོད་རུང་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པར་བྱས་ནས། བརྗོད་རུང་གི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་གི་རིགས་པས་དངོས་སྟོབས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན། རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། ཟླ་བའི་སྒྲས་རི་བོང་ཅན་གོ་བར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་ལ། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་སོགས་ལེགས་པར་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན། རྟགས་འདིའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མ་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལས་གྲུབ་སྟེ། རི་བོང་ཅན་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོག་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་མྱོང་བ་ན་རི་བོང་ཅན་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། གང་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། རྣམ་རྟོག་རང་དགའ་བ་བཞིན། ཟླ་བའི་སྒྲ་ཡང་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ལ། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་རང་རིག་གིས་ཤུགས་ལ་གྲུབ་བོ། །འདིར་འགའ་ཞིག་འདི་ལྟར་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ།

ཐླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་རི་བོང་ཅན་ལ་སེལ་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་རི་བོང་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཅོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སྟ་མ་ཁྱབ་སྟེ། གལ་ཏེ་འདི་ལ་རྣམ་གཅོད་ཡོད། །སྒྲ་རྣམས་དགོས་པ་དེ་ཙམ་དུ། །ཟད་པ་མིན་ནམ་ཁྱེད་ལ་དེར། །སྤྱི་གཞན་གྱིས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ།[331] །ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རི་བོང་ཅན་ལ་ཐླ་བའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་ན་རི་བོང་ཅན་ཐླ་བ་མ་ཡིན་པ་གཅོད་ཀྱི། ཐླ་བ་མ་ཡིན་པའི་གསལ་བ་མཐའ་དག་མི་གཅོད་ལ། ཐླ་བ་མ་ཡིན་པ་གཅོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ཐླ་བ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་མི་དགོས་སོ། །གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

རྟགས་ཡང་དག་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས།

དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། དཔེར་ན་སྒྲ་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའམ། སྒྲ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྟོར་མེད་གསར་བྱུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་འདིར་དོན་སྒྲུབ་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་པའི་དོན་དང་ཐ

སྐད་ནི་མཚན་ཉིད་ལ་དོན་དང་མཚོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཡིན་གྱི། སྒྲ་བློ་ལུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་དང་དེའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཐ་སྙད་དང་དོན་དུ་བྱས་པ་ནི་མིན་ཏེ། སྒྲ་བློ་ལུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པས། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་བློ་ལུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་ཏེ། ཞེས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ལྟར་ན། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་སྒྲུབ་རྟགས་ཡིན་དགོས་པས། རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ག་ལ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་འགལ་ཞིང་། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པ་ལ་འདོད་པ་ལྟར་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཏུ་ཐལ། ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་ཕྱིར་ཏུ་མ་བཀོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དིང་སང་ཕལ་ཆེ་བ་དོན་དང་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་རྨོངས་པར་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མི་རྟག་པའི་དོན་ལྡོག་སྐད་ཅིག་མར་ངེས་ཀྱང་། སྒྲའི་སྟེང་དུ་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པའི་གྲོལ་བའི་ངོར་ནི་དོན་བསྒྲུབས་པས་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཤིང་། ཐ་སྙད་བསྒྲུབས་པས་དོན་སྒྲུབ་མི་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་དོན་སྒྲུབ་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་གང་རུང་གཅིག་བཀོད་པས་ཆོག་གོ །མི་རྟག་པའི་དོན་ལྡོག་སྐད་ཅིག་མར་མ་ངེས་ཤིང་། སྒྲ་ལ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་གྲོལ་བའི་ངོར་དང་པོར་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་འགོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལ་འགོད་མི་དགོས་ཤིང་། རྟུལ་པོ་ལ་འགོད་དགོས་སོ། །སྒྲའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་གྲུབ་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་མ་མ་གྲུབ་པ་བྲེ་བྲག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་དོན་སྒྲུབ་ཁོ་ནས་ཆོག་ལ། སྒྲའི་སྟེང་དུ་དོན་སྐད་ཅིག་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་ལ་མི་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་མ་གྲུབ་པའི་གྲོལ་བ་ནི་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རྨོངས་པ་སྟེ། དེའི་ངོར་མི་རྟག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འགོད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཡིན་ཀྱང་། ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། ཞེས་དངོས་སུ་སྦྱར་མི་དགོས་ཀྱི། རྟགས་སྦྱོར་འདི་ལྟར་བཀོད་ནས་དེའི་ཁྱབ་འབྲེལ་སྒྲུབ་པ་ན། མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་ཤེས་པར་འགྱུར་

བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མུ་རྣམས་རྟགས་སྦྱོར་གཞན་དག་ལའང་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག དོན་སྒྲུབ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་འདི་དག་ལ་གཞན་དག་གིས་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་མང་དུ་སྣང་ནའང་། དེ་དག་གི་རྩ་བ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་བཀག་ཟིན་ལ། མཁས་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པ་གནས་མིན་པ་ལ་ལོག་རྟོག་འཆར་བར་བྱེད་པ་དག་གི་འདོད་པ་རྣམས་ནི་མ་བྲིས་སོ། །དོན་སྒྲུབ་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ད་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་གནས་འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་ལས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་བློ་སྐྱེ་བར་གསུངས་ན། རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོ་ན་རེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་ནི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་རྟགས་ལ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡང་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་བློ་ཡང་ཐ་དད་དོ། །དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་དུ་བའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་ལ། གོམས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་ནི་ཚང་མང་གི་དུ་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྟགས་ལས་དུ་བར་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཉིད་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་ཡིན་នོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ།[༢༢༢] །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ན་རེ། རྟགས་ནི་དབང་པོ་དང་མར་མེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ། རང་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་འབྲེལ་བ་མཐོང་བས་ཀྱང་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པ་ཉིད་རྟགས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟགས་འཛིན་པའི་སེམས་ནི་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་མ་ནི་རྟགས་འཛིན་ཁོ་ན

ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི། རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ།[333] །ཤཱཀྱ་བློ་ན་རེ། རྟགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་གྱི་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཚད་མར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།[334] །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་འཛིན་པའི་ཚད་མས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་པའི་ཚད་མ་ཉིད་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །བོད་དག་ལ་ཡིད་བརྟན་ཆེར་མ་མཐོང་མོད། འོན་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤཱཀྱ་བློ་ལྟར་སྨྲ་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི། ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་ངམ་རྟགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ལ་འདོད་ཅིང་། ཁ་ཅིག རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་འགྲོ་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། ཁྱབ་པ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་ཅིང་། ཁྱབ་པ་སྔོན་འགྲོ་ལ་ནི་ཁྱབ་པ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་རྗེས་དཔག་གི་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་དྲན་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ཏོ།།

དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འཐད་པ་དང་འགལ་བ་དང་གནོད་བྱེད་དང་བཅས་ཤིང་། སྒྲུབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ན། རྟགས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། རྟགས་ཅན་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལ་འཁོར་གསུམ་མོ། །ཆོས་མཆོག་གིས་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་བློ་ལ་འདོད་པ་རྒྱན་གྱིས་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སླར་ཡང་འདིར་བཀག་ཅི་དགོས། རོ་ལ་གསོད་པ་དགོས་པ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཚད་མར་འདོད་པའི་རྒྱ་བོད་རྣམས་ལ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི། རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་ལ་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དང་། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ལྟ་བུ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན། སློབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་།[335] །ཞེས་རྟགས་འཛིན་སེམས་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཤད་པ་བཏགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། ཞེས་པས་རྗེས་དཔག་མཚན་ཉིད་པ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་གཞུང་

ཐམས་ཅད་ཁྱེད་དག་ཉིད་ཀྱི་སྨྲ་ལག་གིས་དཔྱི་བར་གྱིས་ཤིག དེར་མ་ཟད་རྟགས་འཛིན་སེམས་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆ་རྣམས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་མིན་ཞིང་། རྗེས་དཔག་གི་ཆ་རྣམས་ནི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་པས། རྟགས་འཛིན་སེམས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་སྡེ་ཚན་ལོགས་པར་འདོག་པ་དགོས་པ་མེད་དོ།།

རྒྱ་བོད་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་པའི་བློ་ལ་འདོད་པ་དག་ལ་སྐྱོན་འདི་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཛལ་བའི་ཚད་མས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟགས་ལྟར་སྣང་འགའ་ཞིག་ལའང་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན། ཕྱོགས་ཆོས་རྐྱང་པ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཁྱབ་པ་རྐྱང་པ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་སོགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་སྨྲ་བས་ནི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ལའང་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཡོད་པར་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །རྟགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་པ་ལ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་བྱེད་པས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། འོ་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་པས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེས་སྨྲས་ན་ཅི། རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་སེམས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་མ་ཁྱབ་པས་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ཅིས་འགོག ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན། རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྟགས་འཛིན་སེམས་རྣམས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པས་འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པར་བཤད་ཅིང་། ཁྱེད་རང་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ནི་རྟགས་འཛིན་སེམས་འགའ་ཞིག་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྟགས་འཛིན་སེམས་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུར་ཁས་ལེན་གྱི། རྟགས་འཛིན་ཐམས་ཅད་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་བཏགས་པར་མ་བཤད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཀ་བའི་མིང་གིས་དངོས་པོ་ལ་བཏགས་ན་འང་འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགའ་

ཞིག་ཀ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་སོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་རེ་ཤིག་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རྟགས་ཡང་དག་གི་དོན་ལྡོག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དོན་ལྡོག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ག་དུས་གཅིག་ཏུ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། སྒྲ་བཤད་ནི། རྟགས་ཡང་དག་གི་དོན་ལྡོག་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འཛིན་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ག་དུས་གཅིག་ཏུ་དྲན་པའི་ཤེས་པ། དེས་ན། ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་འཇུག་ལ། ཤེས་ཟིན་དུས་གཅིག་ཏུ་དྲན་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་སྒྲུབ་ངག་འཇུག་ཅིང་། སེམས་དེ་ལས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།

རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རྟགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། དྲན་པས་བར་ཆོད་པའི་ཕྱིར། [༣༣༦] ཅེས་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལས་རྟགས་ཅན་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་། དྲན་པའི་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སྐབས་དེར་ཚད་མ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལས་བསླུབ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དངོས་སུ་སྐྱེའམ་ཞེ་ན། མི་སྐྱེ་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལས་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཁྱབ་པ་དྲན་པས་བར་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སོགས་སྐབས་དེར་འོང་དོན་མེད་དོ། །དེས་ན། རི་བོང་ཅལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བཤད་པ་བྲག་ཅ་ལྟ་བུ་དག་ལ་ཡིད་མ་རྟོན་ཅིག འོ་ན། རྟགས་རྣམས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་བཤད་པའི་རྒྱུ་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི། དངོས་གང་ཇི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ། [༣༣༧] །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པས་ཁོ་བོས་བྱས་པའི་གཞུང་གི་རྣམ་བཤད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། [༣༣༨] །རྟགས་འཛིན་སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟ་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་

རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

སྨྲས་པ། གཞུང་ལུགས་རལ་པ་འཐུག་པོས་གཉའ་ཁེབས་ཤིང་། །སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་རིགས་པའི་གད་རྒྱངས་ཅན། །མཁས་རློམ་གླང་ཆེན་སྟོང་གི་སྤྱི་བོ་ལ། །འཇིགས་མེད་སྣ་བའི་སེངྒེ་གོམ་པ་འགོད། །ལུང་དང་རིགས་པའི་སྤྲིན་མས་ལག་མཛེས་ཤིང་། །མཚུངས་མེད་བློ་གྲོས་དག་པའི་མིག་ལྡན་པ། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དང་། །དགེ་ལེགས་གང་གིས་གང་ཞིག་མཚོན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

ལྟོག་ཕྱོགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལྟོག་ཕྱོགས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས། དབྱེ་ན། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས། འགལ་བའི་རྟགས། མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་གསུམ།

མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་ལ་བལྟོས་ནས་མ་གྲུབ། བློ་ལ་བལྟོས་ནས་མ་གྲུབ། རྒོལ་བ་ལ་བལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྟགས་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལྔ།

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་[༡༣༨]པ་ལ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། བདག་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བདེ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་རྟགས་གཉིས་པོ་འདི་ལྟ་བུ།

བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་བཅས་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་གཞི་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་གཞི་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་ཀྱང་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། རྟགས་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་ཆོས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རྟགས་རྣམ་བཅད་ཙམ་བཀོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མིག་གིས་བཟུང་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་ནི། དཔེར་ན། བློ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

ལྔ་པ་ནི། དཔེར་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་བྱུར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་བློ་ལ་བལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཤེས་འདོད་ལ་བལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ། རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་གསུམ། དཔེ་རིམ་བཞིན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ངོར་མདུན་གྱི་ཤ་ཟའི་ལུས་པ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུ་བ་དང་རླངས་པ་གང་ཡིན་མ་ངེས་པའི་སྔོ་ལོང་པོ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་ན། མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྨ་བྱའི་སྒྲ་རི་སུལ་གསུམ་པོ་གང་ན་ཡོད་མ་ངེས་པའི་ངོར། རི་སུལ་གསུམ་གྱི་དབུས་མ་ན་ཆོས་ཅན། རྨ་བྱ་ཡོད་དེ། རྨ་བྱའི་སྒྲ་གྲག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པ་རྣམས་སོ།།

ཤེས་འདོད་ལ་བལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་དབྱེ་ན། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ། གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ། ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འཇོག་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་པོར་ངེས་ནས་དེའི་

སྙིང་དུ་རྟགས་ཕྱིས་ངེས་ཏེ་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ལ་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུའི་སྤྱི་འཆར་རྒྱུ་དགོས་པ་ལ། སྒྲ་དང་སྒྲ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། འདི་ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དངོས་མིན་ཡང་། དབྱེ་བ་བསྡུ་བའི་སྐབས་སུ་བསྡུས་ནས་འདིར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །འདི་སྒྲ་ལ་སྒྲ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་སོགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་མིན་པས། དོན་ལ་བལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བྱེད་པ་ནི་མི་ཤེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདི་ནི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྒྲ་སྒྲ་ཡིན་མིན་ཤེས་འདོད་མེད་པས་སྒྲ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་མ་ངེས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བཞག་གི བྱས་པ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་པས་འདི་དོན་ལ་བལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའང་མ་ཤེས་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་པ་ཡིན་པ་ལ། མི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་དཀའ་སླ་མེད་པས་མི་རྟག་པ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བཞག་གི དོན་སྟེང་ནས་མི་རྟག་པ་སྒྲ་ལ་མ་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དོན་ལ་བལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའང་མ་ཤེས་པའོ།།

གསུམ་པ་རྒོལ་བ་ལ་བལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་ལ་དབྱེ་ན། སྔ་རྒོལ་ལ་བལྟོས་ནས་མ་གྲུབ། ཕྱི་རྒོལ་ལ་བལྟོས་ནས་མ་གྲུབ། གཉིས་ཀ་ལ་བལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། གྲངས་ཅན་པས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གྲངས་ཅན་བློ་བདེ་སྔར་ཡོད་གསལ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། བག་ལ་ཞ་བ་ལ་འཇིག་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། སྐྱེ་འཇིག་གི་དོན་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྔར་ཡོད་རྒྱུན་ཆད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བློ་བདེ་ལ་མེད་པར་འདོད་པས་སྔ་རྒོལ་གྱི་རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། གཅེར་བུ་བས་སངས་རྒྱས་པ་ལ། ཤིང་སེམས་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱི་རྒོལ་སངས་རྒྱས་པས། སྲོག་འགག་པ་འཆི་བའི་དོན་དུ་ཚད་མས་ངེས་པས། ཕྱོགས་ཆོས་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཚད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར།

རྟགས་འདི་སྔ་རྒོལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། ཤུན་པ་བཤུས་ན་བསྐམས་འགྲོ་བ་ཉིད་ཤིང་གི་འཆི་བའི་དོན་དུ་སྔ་རྒོལ་རང་གིས་འདོད་ཅིང་། དེ་སྔ་རྒོལ་རང་ལུགས་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅེས་ཟེར་ཏོ། །འོ་ན། གྲངས་ཅན་གྱིས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའང་སྔ་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱེ་འཇིག་གི་དོན་སྔར་ཡོད་གསལ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ཉིད་བག་ལ་ཞ་ནས་མི་གསལ་བར་གྱུར་པ་ལ་འཇིག་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་གྲངས་ཅན་རང་ལུགས་ལའང་བློ་བདེའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་གསུམ་མོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུ་མཚན་དེ་ནི་འཁྲུལ་ལ། ཤུན་པ་བཤུས་ན་བསྐམས་པ་ཤིང་གི་འཆི་བའི་དོན་དང་། སྔར་ཡོད་གསལ་མི་གསལ་སྐྱེ་འཇིག་གི་དོན་ཡིན་པ་གཉིས་ཀའང་མི་རིགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་ཕྱི་འདི་གཉིས་སྔ་རྒོལ་ལ་བལྟོས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་དབྱེ་དཀའ་བར་སྣང་མོད། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སྙམ་སྟེ། ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའང་མ་གྲུབ། ཤུན་པ་བཤུས་ན་བསྐམས་པ་ཤིང་གི་འཆི་བའི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཤིང་གི་འཆི་བའི་དོན་དུ་སྔ་རྒོལ་གྱིས་འདོད་པའི་ཤུན་པ་བཤུས་ན་བསྐམས་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་སྔ་རྒོལ་གྱིས་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། སྐྱེ་འཇིག་གི་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྔར་ཡོད་གསལ་མི་གསལ་བློ་བདེའི་སྟེང་དུ་གྲངས་ཅན་རང་གིས་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་གྲངས་ཅན་རང་གི་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་རྟགས་སྔ་ཕྱི་ལ་སྔ་རྒོལ་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ནས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྔ་མ་ཡང་ཕྱི་རྒོལ་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྱི་རྒོལ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚད་མས་བསལ་ཅིང་། བློ་བདེ་སེམས་ཡོད་དུ་སངས་རྒྱས་པས་ངེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་བསྒྲུབ

བྱ་ལ་ཤེས་འདོད་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་། རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན། རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་ཤེས་འདོད་ཡོད་མི་དགོས་པས། དེའི་ཁྱད་པར་ཕྱེད་དགོས་སོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་ཡང་། སྔ་རྒོལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་ན། སྔ་རྒོལ་གྱིས་རྟགས་དེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པ་ལ་ཤིང་འཆི་བར་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྔ་རྒོལ་ལ་སྒྲ་བྱས་མ་བྱས་གང་དུའང་མ་ངེས་པས་ཕྱི་རྒོལ་སྒྲ་བྱས་མ་བྱས་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་ངོར། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། བྱས་པའམ་མ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

འགལ་བའི་རྟགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འགལ་བའི་རྟགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཚད་མས་ངེས་པའོ། །དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པར་འགྱུར་བ་ལ་བལྟོས་པའི་འགལ་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་བཞིའོ། །འདི་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་དང་པོ་ནི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

སྦྱོར་བ་གཉིས་པའི་དོན་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཉིད་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་ཡིན་གྱི། དངོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྟགས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐབས་ཆོས་ལ་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་ལ། ཞེ་འདོད་ལ་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་སྲིད་དེ། འདིའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་རྫས་གཅིག་གི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་མཁའ་སོགས་རྟག་པ་རྫས་གཅིག་གི་དངོས་

པོར་སྒྲུབ་པར་འདོད་ནས། སྒྲས་ཆོས་ལ། དཔེར་ན། མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན་གྱི། ཞེས་སོགས་འགོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སྨྲས་པ་དང་། གཞན་དག་འདི་འགལ་རྟགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་གཟུང་བའི་དངོས་གྱུར་གྱི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སོགས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྨྲ་བ་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་པོ་མེད་དེ། འདི་ལྟར། ཆོས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྟགས་མི་སྲིད་པར་ལེགས་པར་གོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲས་ཆོས་དང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་འདྲ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཡང་མེད་པས་འདོད་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་པ་རྫས་གཅིག་གི་དངོས་པོར་སྒྲུབ་འདོད་ནས་སྦྱོར་བ་དེ་བཀོད་པས། སྦྱོར་བ་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་རྟགས་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལའང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་སྦྱོར་བ་འབྱུང་བ་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཞེ་འདོད་ལ་སྒྲུབ་འདོད་ནས་སྦྱོར་བ་དེ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་སྐྱོན་བཟློག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུགས་ཕྱི་མའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱད་པར་ལ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ན། བདག་མེད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ལ་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ཞིང་། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟག་སྟེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་འགལ་རྟགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པས་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་འགལ་བར་ཐལ་ཞིང་། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བས་འདི་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་པ་ལས་བླུན་པ་སུ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ན་བཙལ་བར་བྱ། དེ་བས་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྷུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཕྱིན་པར་ཡལ་ག་ཆོལ་བས་ཉོན་མོངས་སོ། །འོ་ན་འཐད་པའི་ཕྱོགས་གང་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། འགལ་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྟགས་དེ་དང་དེ་ལ་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་སོགས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྟགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་འགོག་པ་དང་། དེ་ཡང་། ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རང་འགལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྟགས་དེའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པར་ཁྱད་པར་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་། གཞན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་ཚུལ་ལ་བལྟོས་ཏེ། འགོག་ཚུལ་གྱིས་འཕངས་པའི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ལྟོས་ནས་ཆོས་དག་དང་། །ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་བརྗོད། [༣༩༠] །ཅེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་གཞག་པ་ཙམ་ཞིག་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། [༣༩༡] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བའི་རྟགས་ནི་གཞན་འགོག་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུས་འཕངས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན། དེའི་དཔེར་བརྗོད་ནི། ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པས་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་རྫས་གྲུབ་ཏུ་ཁས་བླངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་པ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཏུ་ཁས་ལེན་པས་ན། ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་མི་ལྡན་རྩོད་པ་མིན་གྱི། ཁྱད་གཞི་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཐོགས་པ་བཀག་ཙམ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ། རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཅེས་རྩོད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ། ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ནམ་མཁའ་དེ་རྟག་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མི་རྟག ཅེས་དྲིས་པས་རྟག་པར་སྨྲོ། །རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི། ཞེས་དྲིས་པས། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སྨྲས་པས། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་བླངས་སོ།།

དེའི་རྟགས་སྦྱོར་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་སྐྱོན་བརྗོད་ནས་འགོག་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས། འདི་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། [༣༩༢] །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེའི་ངོ་བོ་ནི་དངོས་པོ་ལ་བྱ་སྟེ། ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་དངོས་པོ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་མི་ལྡན་རྩོད་པ། དཔེར་ན།

སྒྲའི་ངོ་བོར་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་གཉིས་ཀས་གྲུབ་ནས་ཁྱད་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་པ་ཡོད་མེད་རྩོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཁྱད་གཞི་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཐོགས་པ་བཀག་ཙམ་ཡིན་ནམ། དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཡིན། མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་བསམས་ནས་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་འགོག་ཚུལ་དེའི་དོན་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས། ཆོས་ཅན་ནམ་མཁའ་དེའི་ངོ་བོ་དངོས་པོར་གྱུར་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ།།

དེས་ན། བྱེ་བྲག་པས་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པ་འགོག་བྱེད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས། འདི་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། [༣༩༣] །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་བྱེ་བྲག་པའི་རྟགས་དེ་འགོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པའམ། དེས་འཕངས་པའི་འགལ་རྟགས་ནི། ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི། འགལ་རྟགས་[༣༩༤]མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་བསྟོན་མེད་ལ། དེས་ན། བྱེ་བྲག་པས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་ལ་རྟགས་དེ་བཀོད་ན་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བྱེ་བྲག་པས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་དེ་བཀོད་པ་འགལ་རྟགས་སུ་གསུངས་ཀྱི། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་ཞེས་ཆོས་ཅན་དང་དེའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འགལ་རྟགས་སུ་གང་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་མེད་ཅིང་། འདི་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོའི་སྟེང་དུ་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མེད་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བའི་རྟགས་ཡིན་མིན་རྩོད་པ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད།

དེས་ན། ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་རྟགས་འདི། རྟགས་ཁོ་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་པས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པས། གཞན་འགོག་ཚུལ་ལ་བལྟོས་ནས་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀུང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་དོན་གཅིག་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་ཏེ། གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

འགལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དཔེ། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་འགལ་བའི་རྟགས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་འགལ་བའི་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ། འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགོད་པ་དང་། མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྒོལ་བ་གྲངས་ཅན་གྱིས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉེར་ལྔར་གྲངས་ངེས་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀུང་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ནི་བདག་ཡིན་ཞིང་། གཞན་རྣམས་བདག་དེས་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་དང་དབང་བསྒྱུར་བྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུང་བདག་གི་དགོས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་བདག་གི་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བྲལ་པའི་དམ་བཅའ་ཙམ་ནི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་སུ་ཡང་མི་འདོད་པས་གྲངས་ཅན་གྱིས་འདིར་རིགས་པའི་སྒོ་གཉིས་སྨྲས་ཏེ། ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་། དབང་སོགས་བདག་གི་བར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་ཡིན་ཏེ། བཅིང་ཐར་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་དང་དེ་དག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སོགས་ནི་སྐབས་གཞན་དུ་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་དབང་སོགས་བདག་གི་བར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི། གྲངས་ཅན་གྱི་སྨྲས་ཆོས་དང་ཞེ་འདོད་གཉིས་ལས། སྨྲས་ཆོས་ནི། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མལ་ཆ་དང་སྟན་བཞིན། ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་ལ། དེའི་ཞེ་འདོད་ནི། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། དང་པོ་ཉིད་

ནས། བདག་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་མི་འགོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་པས་དཔེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་ནས་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ཏེ། དངོས་སུ་སླས་ཚོད་ལ་དཔེ་ལ་ཆོས་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་རྐྱོལ་བ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་ཅིང་། ཞེ་འདོད་ལ་དབང་སོགས་བདག་གི་བར་གྲུབ་པ་ཅིག་འདོད་ནས། ཟློལ་སྦྱོར་དེ་ལྟར་སླས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་གྱིས། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་རྩ་བའི་སྦྱོར་བ་དེ་ཉིད་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་དང་། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་མིག་སོགས་ཞེས་པ་ནི། གྲངས་ཅན་པས་ཤེས་བྱ་ཉེར་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་བདག་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་དགོས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་རྣམས་བདག་གི་བར་གྲུབ་ན་གཞན་དག་ཀྱང་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དང་པོ་ནས་ཉེར་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཅན་ཕྱི་རྒོལ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་མི་འགྲུབ་པས། དེའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་རྣམས་བདག་གི་བར་སྒྲུབ་འདོད་ནས། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། ཞེས་སྨོས[༡༥༥]པ་ཡིན་པས། ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག

དེ་ཡང་། གྲངས་ཅན་པས། ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་བེམ་པོ་མིན་ཀྱི། གཞན་ཐམས་ཅད་བེམ་པོར་འདོད་པས་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ལ་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཟེར་ལ། གཞན་རྣམས་ལ་འདུས་བསགས་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །དེ་བས་ན། འདུས་བསགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་འདུས་པའི་སྒོ་ནས་རྫས་ལ་དུ་མ་བསགས་པ་ལ་རྗོད་ལ། དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི། འདུས་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འདུས་བསགས་ནི་བེམ་པོའི་དོན་ལྡོག་གོ །ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཡོན་ཤེས་བྱ་ཉེར་བཞི་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། ཤེས་བྱ་ཉེར་བཞི་ནི་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུའི་ཡུལ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན། མིག་སོགས་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན།

མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཆོས་ཅན། ཞེས་པ་ནི། མིག་སོགས་བདག་གི་ཡུལ་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའོ། །བདག་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཤེས་བྱ་ཉེར་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཡིན་པས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཞེས་པ་ནི་གཞི་མཐུན་གྱི་སྒྲ་ཡིན་གྱི། དྲུག་སྒྲ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན། འདུས་པ་མིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་དེ་ཞེས་པ་ནི་ཟེམ་པོ་མིན་ཞིང་། ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ། རང་ལས་གཞན་པའི་བདག་དེའི་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་ནི། འདིར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བསམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མལ་ཆས་སྐྱེས་བུའི་གྲང་བ་སྐྱོབ་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟར། བདག་དེ་ཉིད་དབང་པོ་ལྔའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལྔ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་དབང་སོགས་རྣམས་བདག་གི་དགོས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བདག་གི་དོན་བྱེད་པའི་དོན་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན། བདག་གི་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་ནི། བདག་གི་དགོས་པ་སྒྲུབ་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། བདག་གི་དགོས་པ་སྒྲུབ་པ་དེ་ཉིད་བདག་གི་བའི་དོན་ཕྱོག་ཡིན་པས་དེར་བསྒྲུབས་པས་དབང་སོགས་བདག་གི་བར་བསྒྲུབས་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་གྲངས་ཅན་པས་བཀོད་པའི་སྦྱོར་བའི་དོན་དང་དགོས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། གྲངས་ཅན་གྱིས་དབང་སོགས་བདག་གི་བར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས་སུ་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་དག་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱོན་འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་མཛད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པའི་གཞན་དེ་བདག་ལ་བསམས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ། གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཁྱོད་རང་གི་འདོད་པའི་དོན་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དེད་ཀྱིས་གྲུབ་ཟིན་བསྒྲུབས་ལ། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པ། བདག་གི་དོན་བྱེད་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་ན་འདུས་བསགས་དེ་མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན། བདག་གི་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བསགས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པས། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས།

འདི་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།[༣༠༨] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིས། གྲངས་ཅན་གྱི་རྟགས་དེ་འགོག་པ་ན། འདུས་བསགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་གསུངས་ཀྱི། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཆོས་ཅན། ཞེས་ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བདག་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་གསུངས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འགལ་རྟགས་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་བདག་གི་ཡུལ་བདག་གི་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་འདུས་བསགས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་སོགས་བདག་གི་ཡུལ་ཅེམ་པོ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་ནི། མིག་སོགས་ཡིན་ལ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ནི་དེའི་ཁྱད་པར་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྒོལ་པོ་གཉིས་ཀས་མིག་སོགས་ཁྱད་གཞིའི་ངོ་བོ་ཡང་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་ལ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅེས་པ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་མི་ལྡན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་པར་བསམས་ནས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱར་ཏེ། ཆོས་ཅན་བཀོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་བདག་གི་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་འདུས་བསགས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གྱིས། འདི་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དགག་པ་བསྟན་པ་འདིས་འདུས་བསགས་དེ་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅེས་པ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན། གྲངས་ཅན་གྱིས། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་འགོག་པའི་འགོག་ཚུལ་ལ་བལྟོས་པའམ། འགོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་བསྟན་པའི་འགལ་རྟགས་ནི། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ། །འདི་ཉིད་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་འགལ་བའི་འགལ་རྟགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གྲངས་ཅན་པས། ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱར་

བའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དང་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཅན་ཁྱད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་འགལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་ཡང་གྲངས་ཅན་པས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་འགོག་པའི་འགོག་ཚུལ་ལ་བལྟོས་ནས་སྦྱོར་བའི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་ཐ་དད་དུ་བྱེད་ཀྱི། རྟགས་ཁོ་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བའི་རྟགས་ཡིན་པས་གཞུང་དང་ལེགས་པར་འགྲིག་གོ །གྲངས་ཅན་པས། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་རྟགས་འདིའི་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་བདག་དོན་བྱེད་པ་ལ་བསམས་པ་འགོག་པ་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།[༡༠༧] །ཞེས་པ་འདི་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཡང་། རྟགས་འདིའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་སུ་སྦྱར་ཡོད་དེ། དོན་བྱེད། ཅེས་པས་ཁྱད་གཞིར་བྱས་ནས། གང་གི་དོན་བྱེད་ཅེ་ན། དོན་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་རྐྱ་སྐྱོར་བའི་དོན་བྱེད་པ་སོགས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ། བདག་གི་ཞེས་པའམ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་བདག་གི་ཞེས་སྨོས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཁྱད་མེད་དོ། །རྟགས་འདི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་པས་འདུས་བསགས་མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་བདག་དོན་མི་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་འདུས་པ་མིན་པའི་ཡུལ་ཅན་བདག་གི་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། གྲངས་ཅན་པས་བཀོད་པའི་རྟགས་འདི་འགོག་ཚུལ་ལ་བལྟོས་ནས་བསྟན་པའི་འགལ་རྟགས་ནི་རྟགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགལ་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་འགལ་རྟགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལྟོག་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ་ནི། གཞན་དག་གིས། རྟགས་འདི་དག་གི་དགོས་པ། འགོད་ཚུལ། འགལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་སོགས་ནི། རྩ་བ་མ་མཐོང་བ་ཤ་སྟག་ཏུ་འདུག་པས་རྩ་བ་གང་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་གཞན་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་ལ། ཁ་ཅིག མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། ཞེས་པའི་སོགས་ཁོངས་ནས། དམིགས་རྐྱེན་དང་དེ་མ

ཐག་རྐྱེན་འདོན་ཅིང་། དེས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མང་དུ་ཐོས་པ་དག་སྒྲོག་གོ །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གྲངས་ཅན་པ། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུས་མིག་སོགས་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལྟ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི། བདག་ལས་གཞན་པའི་མིག་གི་སྒོ་ནས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་ཤེས་སོགས་མེད་དོ། །དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་མཁར་གྱི་བུ་ག་སྣ་ཚོགས་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བས། བདག་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་ན་དེའི་རྐྱེན་གསུམ་ཇི་ལྟར་ཁས་ལེན། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གཞིག་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། མིག་གི་ཁམས་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་གསུངས་པར་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལ་སོགས་པས་བཤད་དེ།[༣༩༥] འདི་ལྟར་ཁས་བླངས་པས་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་ཁྲིད་གཞུང་ཙམ་ཀློག་པ་པོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བ་དན་བསྒྲེང་སྟེ་དྲིལ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག་གྲངས་ཅན་པས་འདོད་པའི་བེམ་པོ་ཤེས་བྱ་ཉེར་གསུམ་པོ་སོགས་ཁོངས་ནས་འདོན་པས། ཉེར་བཞི་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་ཙམ་དུ་སངས་རྒྱས་པས་གྲུབ་ཟིན་པར་བཤད་པ་ལ་མིག་མ་བལྟས་པར་ཟད་དོ། །ཁ་ཅིག གྲངས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་ཉེར་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལ་དབང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པ་ནི་གྲངས་ཅན་པས་ཤེས་བྱ་ཉེར་བཞི་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་བཀོད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་པས། དེ་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་ལྔ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་ངེད་ཀྱིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་བཏབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རང་ཉིད་གསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག གཞན་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པའི་གཞན་དེ་བདག་ཡིན་པར་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་གང་གི་ནུས་པས་འཕངས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དཔྱད་པ་བྱེད་པ་ན། ཉི་མ་ཡོལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཕོངས་པར་ཟད་པས། འདིར་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དཔྱད་པ་མང་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ། མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པ་ནི། །སྐབས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།[༣༩༦] །ཅེས་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱ་མི་ནུས་སོ། །གཞན་དག་བྱས་པ་སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས

སྒྲ་བ་དག་ལ་བྱས་པ་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་ཞིང་། མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །འགལ་བའི་རྟགས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

སྨྲས་པ། འདི་ན་ཕྱུགས་ཀྱི་ལོ་གྲངས་འདྲེད་པ་ལ། །སྐྱེ་བོ་བློ་གྲོས་གསལ་ཡང་བླུན་པའི་,ཕྱུལ། །རྟོགས་དཀའ་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་འདྲེད་མཁས་པ། །ས་ཆེན་འདི་ན་འདི་ལས་གཞན་པ་གང་། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

མ་ངེས་པའི་རྟགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་སྒྲུབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་རྟགས།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་རྟགས། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཞེས་བྱ། ཞེ་ན། རྟགས་འདི་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པས་རྟགས་འདི་ལ་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་རྟགས་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའམ། ངོ་བོ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། མཉན་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་མི་འཇུག་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐད་ཅིག་མས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པ་ནའང་རྟགས་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མས་སྟོང་པ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་བྱེད་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་མཉན་བྱ་སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་པ་སྒྲ་མ་ཡིན་ཞིང་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པ་ལ་བྱེད་དོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐད

ཅིག་མས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལའང་མཚུངས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གསུམ་ག་ལ་མི་འདོད་ཀྱི། སྒྲ་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་མ་ངེས་པའི་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་ཡང་མཉན་བྱ་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་འཇུག་མི་སྲིད་པ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྒྲ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་མ་ངེས་པའི་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་ཡང་མཉན་བྱ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ངེས་མི་སྲིད་དགོས་པས། དུང་སྒྲ་མཚན་གཞིར་བྱས་ནས་སྒྲར་མཚོན་པ་ལ་མཉན་བྱ་མཚན་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་ཆོས་གང་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་ནས་སྒྲ་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་མི་སྲིད་པ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པའང་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རྩོལ་མ་བྱུང་གི་དངོས་པོར་ངེས་ནས་དངོས་པར་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩོལ་མ་བྱུང་གི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོ་ལས་གཞན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། རྩོལ་མ་བྱུང་གི་ཆོས་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག རྩོལ་མ་བྱུང་གི་ཆོས་ནི་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་མེད་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་མེད་དེ། རྩོལ་མ་བྱུང་བཀག་ན་དངོས་པོ་ཁེགས་ན། རྩོལ་བྱུང་གི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་དགོས་ལ། དངོས་པོ་བཀག་ན་དེ་ཁེགས་ན་དངོས་མེད་རྩོལ་བྱུང་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འདིར་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་དོན། མཉན་བྱ་སྒྲའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་ན་སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་པ་དེ། སྒྲའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་ན་སྒྲ་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སོགས་བརྟགས་ན་གོང་དུ་བརྗོད་པ་རྣམས་ལས་མི་འདའ་བས་ཁྱད་མེད་དོ། །འོན་ཏེ་མཉན་བྱའི་རྗེས་ཡིན་ནའང་སྒྲའི་རྗེས་ཡིན་དགོས། སྒྲའི་རྗེས་ཡིན་ནའང་མཉན་བྱའི་རྗེས་ཡིན་དགོས་པ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལའང་ཚུལ་འདི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལྡོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀུང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ་ལོ།།

དེས་ན། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཉན་བྱ་སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ནི་

མཉན་བྱ་དེ་སྒྲ་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་མ་བསལ་བའི་བར་དུ་མཉན་བྱ་ལའང་ཐེ་ཚོམ་དེ་སེལ་བ་མི་སྲིད་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་པའི་གོང་དུ་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་དེ། དུང་སྒྲ་ལྟ་བུ་མཐུན་དཔེར་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་ན་སྒྲ་ལའང་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་ཤིང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྒོལ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དུང་སྒྲའི་སྟེང་དུ་ངེས་ཞེས་པའི་དོན། སྤྱིར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་མཚོན་བྱེད་དུ་དཔེ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དཔེ་དུང་སྒྲ་དེ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དུང་སྒྲ་དཔེར་བཀོད་པའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ལ། མཉན་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག དེས་ན། དཔེ་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་མེད། ཅེས་པའང་། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་གྱུར་པའི་དཔེ་མེད་པ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་གཞིའི་དཔེ་མེད་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ། །ཡང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་ཏེ། སྲོག་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་ཞེ་ན། གསོན་ལུས་ལས་གཞན་ལ་སྲོག་མ་མཐོང་ཞིང་། གསོན་ལུས་ནི་བདག་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་བདག་མེད་ཡིན་པར་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་ལ། བདག་མེད་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཆོས་གང་ལའང་སྲོག་དང་ལྡན་པ་སྐབས་ཀྱི་རྒོལ་བས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མ་ངེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་མཐོང་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་ཙམ་གྲུབ་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གསུམ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། ངག་སྨྲ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཕ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ངག་སྨྲ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ངག་སྨྲ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་ཀུན་མཁྱེན་ལ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མ་མཐོང་བར་བཤད་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་། སྐྱེས་བུ་ཕ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་མིན་ཤེས་འདོད་དང་ལྡན་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་པས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཀོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་ན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་རྣམ་པ་བཞིའོ།།

དང་པོ་ནི། སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་ལ་གཞལ་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན། རྟགས་རེག་བྱ་ཅན་ནི་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་རྟག་པ་རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་པ་མེད་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་པ་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་རྟག་པར་འདོད་པས་བྱེ་བྲག་པས་རྟག་པ་འགའ་ཞིག་ལ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་མཐོང་། འགའ་ཞིག་ལ་མ་མཐོང་བས་དེའི་བློ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མ་མཐོང་གི་དོན་གང་ཡིན་ཅེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཞེས་པ་ནི་ཚད་མས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། རང་གི་འདོད་པས་མཐོང་བར་བཞག་པ་ཙམ་

མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་བལྟོས་ནས་མཐོང་མ་མཐོང་གི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཚད་མས་མཐོང་མ་མཐོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ལ། མཐོང་རྒྱུལ་ནི། སྒྲ་རྩོལ་བྱུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་རྩོལ་བྱུང་ཡང་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཙམ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་རྩོལ་བྱུང་ཡིན་དགོས་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ངེས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གཞན་ལའང་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། མདོར་ན། མ་ངེས་པའི་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཚད་མས་ངེས་པ་མ་གཏོགས་རྟགས་དེ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་ངེས་པ་ལྟ་བུ་བྱས་ན་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས་པས་ཁྱབ་འབྲེལ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་ཁྱབ་འབྲེལ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཞེས་པའང་གཞི་མཐུན་སྲིད་ཙམ་དུ་ཡང་ཚད་མས་མ་ངེས་པ་ལ་བྱའི། གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཚད་མས་ཁེགས་པ་ལ་མི་བྱའོ། །གངས་ཅན་གྱི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དག་ལྷག་ལྡན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ནི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བྱེད་མོད། རི་བོང་གི་ཅལ་གྱི་རྗེས་འབྲང་འདི་དག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་རིགས་གང་ཡང་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་བས་ན། ལྷག་ལྡན་ཞེས་པ་ནི། ཁྱབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་ཀྱི། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཡོད་ངེས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་གང་དུ་ཡང་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་ལྷག་ལྡན་གྱི་རྟགས་དང་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྒྲུབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས། དཔེར་ན། ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་དཔོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན། གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས། །ལྡོག་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྡན་ཞེས་བརྗོད། [༥༥༠] ཅེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཤཱཀྱ་བློས། ཡང་ལྷག་མ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཅེས་འདྲི་བར་བྱེད་དོ། །མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འདི་ནི་མ་ངེས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། [༥༥༡] །ཞེས་གསུངས་པ་དག་ལེགས་པར་བཤད

པར་འགྱུར་རོ། །མ་ངེས་པའི་རྟགས་འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ།།

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་སྐབས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་སྐབས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཞིག ལྟོག་པ་གཉིས་ལ་གནས་པ།

དབྱེ་བ་ནི། རང་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས།

རང་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ།

དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གང་ཟག་གཞན་གྱི་བཀོད་པ་ལ་མ་བལྟོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཞིག་ལྟོག་པ་གཉིས་ལ་གནས་པ། དབྱེ་ན། རང་དོན་གྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་གསུམ་མོ། ཁ་ཅིག རང་དོན་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། བློ་ངོར་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཁྱད་མེད་དུ་འདོད་པ་ནི་རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཤེས་པས་མགོ་རྨོངས་པ་སྟེ། བློ་ངོར་རྟགས་ནི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བཀོད་པ་ལྟ་ཞོག །རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམས་པ་ལ་ཡང་མ་བལྟོས་པར་བློ་ངོར་དུ་ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བ་ན། དུ་བ་དང་མེའི་འབྲེལ་པ་སྔར་ཚད་མང་སོགས་སུ་ངེས་ཟིན་པ་དྲན་ནས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རང་དོན་གྱི་རྟགས་ནི་རྒོལ་བས་བཀོད་པ་ལ་མ་བལྟོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡུན་རིང་དུ་བསམས་སྦྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མཐོང་ནས་བསྒྲུབ་བྱེད་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་རང་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་བློ་ངོར་བའི་རྟགས

དང་ཁྱད་མེད་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་བློ་གྲོས་གཞོན་ནུ་ཕྱིས་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དོན་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་ངལ་བ་མ་བྱས་པར་ཚིགས་ཀྱི་གཏམ་ལ་དགའ་བར་བྱས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། འདི་ལྟར། གོ་འཕངས་མཆོག་ཆོལ་བ་དག་གིས་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གསུམ་ལམ་གྱི་ལུས་སུ་མ་བྱས་པར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་ཡང་ཐོབ་པར་མི་ནུས་པས། ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་དེའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་ལ། ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་འདི་ལྟར། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་ནི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པས་མ་ཁྱབ་ཀྱི། སྒྲུང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ས་བོན་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡང་ཡོད་ལ། ཤེས་རབ་གཞན་གཉིས་ནི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་ཅིང་། འོན་ཀྱང་། ཚད་མ་དང་ངེས་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ངག་ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་ལ་དྲན་པ་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅེས་བྱའོ། །བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་བསམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་པར་བྱ་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། དེས་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་རང་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅེས་བྱའོ། །དེས་ན། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཅེས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མཐོང་བ་ལ་མ་བལྟོས་པར་གཞན་གྱི་ཚིག་ཐོས་པ་ཙམ་ལས་དོན་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་འདོད་པ་དག་ནི། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་མ་ལས་པར་ཚིག་ཙམ་གྱིས་བླང་དོར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་ཡང་དག་ཤེས་པའི་དགྲ་བོ་མི་ཟད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདི་དག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བའི་ལེགས་བཤད་མི་ཟད་པའི་གཏེར་ཡོད་ཀྱང་མ་བྲིས་ཏེ། འདི་ལྟར། ལེགས་བཤད་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་རབ་བཏུད་ཀྱང་། །རྩོད་བྱེད་ཚིག་གི་ཡལ་འདབ་རབ་རྒྱས་ན། །རབ་རྨོངས་ཕྱིས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་སྦྱོང་རིག་ནས། །དཔག་བསམ་ལྗོན་པའི་ཚལ་ཡང་ཞུང་ཧྲུར་བསྒྲུབས།།

གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མ་བསལ་བའི་ཟློག་ཕྱོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད། ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ལྷུའི་བསྟན་བྱའི་དོན་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཚང་བ། ཞེས་ཟེར་ཏོ། །འོ་ན། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གི་དོན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན། ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ལྷུའི་བསྟན་བྱའི་དོན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁ་ཅིག ངོ་བོ་ལ་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཚང་བ་ཞེས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་སྨྲོ། །འོ་ན། ངོ་བོ་ཁོ་ན་རང་ཉིད་དང་། །འདོད་དང་མ་བསལ་བསྟན་པར་བྱ།[༣༥༢] །ཞེས་པའི་གཞུང་ཚིག་ཀྱང་། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ། ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལྔ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཚང་བ། ཞེས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ནས་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ལྔས། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་པ་ཡིན་དགོས་པ་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན། བུམ་པའང་ཆོས་ཅན། ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཚང་བར་ཐལ། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ཚང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་ཞིང་། རིགས་པ་འདིས་གཞི་གྲུབ་ན་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་ལོ། །ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གནོད་བྱེད་འདི་ཡོད་དེ། སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་དེ་ལས་རང་གི་མཚོན་བྱ་དེའི་དོན་ལྡོག་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་ལྡོག་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་ཟིན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་འདི་བསྟན་མི་དགོས། མཚན་ཉིད་བསྟན་དགོས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་འདིས་དོན་ལྡོག་བློ་ཡུལ་དུ་བསྟན་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཤེས་ན་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཤེས་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་གང་ཟག་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གང་བསྟན་ཀྱང་། ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ལྔའི་དོན་གང་ཡང་བློ་

ཡུལ་དུ་མི་འཆར་ཞིང་། དེ་མ་ཤར་བར་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་ལྡོག་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། འདི་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་དག་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་མཐུག་པ་བློ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་བར་ཟད་པས། མཁས་པའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མི་བྲོའོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཐ་དད་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ནི། ངོ་བོ་ཁོ་ན་རང་ཉིད་དང་། །འདོད་དང་མ་བསལ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རིགས་སྒོ་ལས་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་གྱུར་པ་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་མ་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ།[༣༥༢] །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོས་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཅི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་འདི་དག་གིས་དོན་ཅི་ཞིག་སྟོན་ཅེ་ན། ངོ་བོ་དང་། ཁོ་ན་དང་། རང་ཉིད་དང་། འདོད་པ་དང་། མ་བསལ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལྔ་པོ་འདིས་རིམ་པ་བཞིན། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྔ་རྒོལ་གྱི་ཞེ་བས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་པ་དང་། སྔ་རྒོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་དང་། ཚད་མས་མ་བཀག་པ་རྣམས་ཚང་དགོས་སོ། །ཞེས་བསྟན་ཅིང་། དེ་རྣམས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལས་བཟློག་ནའང་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་བས་ན་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད། སྔ་རྒོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་ཤིང་ཞེ་བས་འདོད་པ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྗོད་པ་མིན་ཞིང་། ད་ལྟ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་བཀོད་པའི་དོན་གང་ཞིག ཚད་མས་མ་བསལ་བ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་ལ། འདོད་པ་རང་ཉིད་ཁོ་ན་གསུམ་ནི་སྔ་རྒོལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་ཅིང་། མ་བསལ་བ་ནི་སྤྱིར་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཟློག་ཕྱོགས་བསལ་བ་འཆད་པ་ན་ཡང་ཚད་མའི་རིགས་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསལ་བ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

རིགས་སྒོ་ལས་གསུངས་པའི་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་བསྒྲུབ་པར་འོས་པ་སྔ་རྒོལ་ཡང་དག་གིས་ཁས་བླངས་ཤིང་འདོད་པར་གྱུར་པའི་

དོན་ཏོ། །འདིར་མ་བསལ་བ་དངོས་སུ་མ་སྨོས་ཀྱང་དོན་ཚང་སྟེ། ཚད་མས་བསལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་འདི་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། ཀུན་ལས་བཏུས་དང་རིགས་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་འདི་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་ཅི་དང་ཅི་ཡོད། གང་གི་དགོས་པ་མཐོང་ནས་མཚན་ཉིད་གཉིས་བསྟན་ཅེ་ན། དོན་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མཚོན་ནུས་ལ། འོན་ཀྱང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་པོ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་ནི། འདོད་པ་མ་སྨོས་ན། ཕྱ་གྲོལ་གྱི་ཞེ་བས་མི་འདོད་པའི་ལུང་དོན་ཡའང་མཚན་ཉིད་འདི་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་སྲིད་པ་ལ། ཕྱ་གྲོལ་གྱིས་ཞེ་བས་འདོད་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྨོས་པ་ན་མཚན་ཉིད་འདི་དེ་འདྲ་ལ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་འདོད་པའི་ཚིག་གིས་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱིས་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱིས་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་བསྒྲེས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་དུ་ན། འདོད་པ་སྨོས་པས་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བར་འདོད་པ་དག་ལ་ནི་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱེད་དུ་ཚད་མ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སྨོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་རྫས་འདོད་པ་དང་། མི་རྟག་པར་རྫས་རྒྱུ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་སེལ་བྱེད་དུ་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་འདོད་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྨོས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ་མི་འདོད་པའི་ལུང་དོན་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པར་ཁས་བླངས་ན་ཆོས་གཅིག་གྲོལ་བས་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འདོད་པ་སྨོས་ན་མཚན་ཉིད་འདི་མི་འདོད་པའི་ལུང་དོན་ཡའང་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་བ་ལ་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་ཚང་མི་དགོས་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་མི་ཁེགས་པས་ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྐྱེས་པ་སྨོས་པ་ན་མཚན་

ཉིད་དེ་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་རྟག་རྫས་ལ་ཡང་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་མི་སྐྱེ་བས་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་ལ། འོན་ཀྱང་། རྫས་ལ་མཚན་ཉིད་འདི་ཚང་མི་དགོས་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་མི་ཁེགས་པས་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་དོན་ཡོད་དོ། །འདི་ལྟར་ཤེས་ན། གྲགས་པའི་གསུང་རབ་འགལ་མེད་དུ་འཆད་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་ན་འགྲོན་པོ་ཕྱོགས་བསྣད་པ་ལྟར་འགྱུར་མོད། །གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ད་ལྟའི་མཁས་རློམ་འདི་དག་ལ་འདི་ལྟར་དཔྱོད་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མ་ཞུགས་ན་རྟོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འདི་དག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བའི་གནས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དག་ནི་གཞུང་ན་རྒྱས་པར་ཡོད་པས་དེར་ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱའོ།།[༣༥༨]

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། གཞན་དོན་གྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་གསུམ་མོ།།

གསུམ་པ་མ་བསལ་བའི་བཟློག་ཕྱོགས་བཤད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཚད་མས་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་ཅི། དེ་ལ་དུ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཚད་མས་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་གོ་བར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་ཚད་མས་གནོད་པ་འབབ་པའི་ཚུལ་ལ། བདག་འཛིན་ལྟ་བུ་བློ་ལ་གནོད་པ་དང་། དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་ལྟ་བུ་སྒྲ་ལ་གནོད་པ་དང་། སྒྲ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དུ་བཏགས་པ་ལ་གནོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བློ་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་པའི་སྒོ་ནས་བློ་དེ་ལ་ཚད་མ་གནོད་བྱེད་དུ་སོང་སྟེ་བློ་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ཚད་མས་འགོག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅའ་དེས་ཇི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་། སྒྲ་དེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་འབབ་པའི་སྒོ་ནས་དམ་བཅའ་འམ། སྒྲ་དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དེ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲིད་པའི་འགོག་པ་ཉིད་ཚད་མས་གནོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། གནོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་བཤད།[༣༥༥] །ཅེས་པའི་གནོད་ཚུལ་ནི་ཕྱི་མ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་བློ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་ལའང་དེ་དག་གིས་བཟུང་བ་ལྟར་དང་བརྗོད་པ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲིད་པ་ཚད་མས་ཁེགས་པ་འདི་ཉིད་སྟོན་དུ་འགྲོ

དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡུལ་སྔུན་དབྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤྱོང་བར་ནི་ནུས་མ་ཡིན།[༣༥༨] །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

དེ་བས་ན། སྐབས་འདིར་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁོའི་རིགས་སྦྱོར་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་ཚད་མས་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་སློབ་བཙན་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བ་ཚད་མས་བཀག་པ་ལྟ་བུའམ། ཁོ་སྒྲ་བློ་དོན་མཐུན་ཡིན་པ་ཚད་མས་བཀག་པ་ལ་སྒྲ་བློ་དེ་ཚད་མས་བཀག་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཚད་མས་བསལ་བ་ནི་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་ཐལ། ཚད་མས་གསལ་བ་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ། ཚད་མས་བསལ་བ་མེད་ཀྱི་ཚད་མའི་བསལ་བ་ནི་གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན། འོ་ན། ཚད་མས་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་མེད་ཀྱང་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་མཚུངས་སོ། །དེས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དང་འདི་མི་མཚུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱངས་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཚད་མའི་བསལ་བ་ཡིན་ན་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མས་བཀག་པ་དང་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཆེས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མའི་བསལ་བ་དང་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མི་འགལ་ན་ཚད་མས་བསལ་བ་དང་ཚད་མས་གཞལ་བའང་མི་འགལ་བར་མཚུངས་སོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མས་བསལ་བ་གཞི་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མས་བཀག་པ་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཚད་མས་བཀག་པ་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མེད་ངེས་གཞི་གྲུབ་པར་ཐལ། རི་བོང་རྭ་མེད་ངེས་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མས་བཀག་པའང་གཞི་མ་གྲུབ། སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པའང་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཚད་མས་བཀག་པ་ནི་གཞི་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁོའི་རིགས་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་ཚད་མས་བཀག་པ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལ། ང་བོའི་སྒོ་ནས་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། འགོག་བྱེད་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བའི་ཐ་སྙད་བྱས་ཏེ། འདི་ལྟར། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བ་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མའི་བསལ་བ་དང་།

ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། གྲགས་པའི་བསལ་བའོ།།

ཁ་ཅིག ཚད་མའི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་བཀག་པ་ཞེས་སྨྲས་ནས་ཚད་མའི་བསལ་བ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་ལྡོག་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་སྨྲས་ནས་ཆོས་གསུམ་ནི་རང་གི་མཚན་གཞི་ལ་སྲིད་པ་ཞེས་སོགས་སུ་སྨྲ་བ་ནི་ནང་འགལ་ཏེ། ཚད་མས་བཀག་པ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མས་བཀག་པ་སྲིད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མས་བཀག་པ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་སྲིད་དེ། མེད་ངེས་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་བླངས་ནས་མཚན་མཚོན་ཡིན་ན་འབྲེལ་པ་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་། ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པའང་སྣང་མོད། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཁྱོད་དང་ལྡན་ཅིག་གཏམ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་སྨྲོན་པ་དང་རྩོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མཚོན་ཁས་བླངས་ན། གཞི་མ་གྲུབ་ལ་རྣམ་པར་གཞག[༣༥༧]འཇོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། བསལ་བ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་བསལ་བའི་དོན་ལྡོག་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། བསལ་བ་བསལ་བའི་རང་ལྡོག་ཏུ་ཐལ་ཞིང་། འདོད་ན། བསལ་བ་བསལ་བ་དང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ཞིང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཐ་དད་འགལ་འབྲེལ་ལྡོག་པ་སོགས་ཁས་ལེན་དགོས་མི་དགོས་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག དེས་ན། ཁོ་བོ་ནི། གཞི་མ་གྲུབ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པས་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་མི་སྨྲའོ། །འོ་ན། དབྱེ་བ་ལའང་མི་མཚུངས་སམ། ཞེ་ན། སེལ་བྱེད་རྗེས་དཔག་ལ་བཞི་ཡོད་པས་བསལ་བའམ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཞེས་སོགས་བཞིའི་ཐ་སྙད་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་གནོད་ཡུལ་སོ་སོར་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅེས་སྨྲའི། བསལ་བ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་དབྱེ་བ་བཞི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྨྲ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། བསལ་བ་ལ་དབྱེ་གཞི་དང་། དབྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་ཏུའང་མ་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བའི་རྣམ་གཞག་དཔྱད་པ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་

དོན་གྱི་འགལ་ཟླ་དངོས། དཔེར་ན། སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། །འོ་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་འགལ་ཟླ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། གཞལ་བྱ་ཤེས་བློག་སོགས་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བར་ཐལ་ལོ། །སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པའང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་དངོས་འགལ་དུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན། མཚན་ཉིད་འདི་ལྟར་སྨྲ་བ་དག་གིས་ནི། ཚད་མ་དེའི་བསལ་བ་ཡིན་ན་ཚད་མ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་དངོས་འགལ་དུ་འདོད་དགོས་སོ།།

ཁ་ཅིག །མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད། དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དོན་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཟློག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། ཞེས་ཟེར་ཅིང་། བསལ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་སྨྲའོ། །འོ་ན། སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་ཚེ་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མས་བསལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དོན་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཟློག་ཕྱོགས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཁས་མ་གྲུབ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ངག་གིས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་བརྗོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། སྒྲ་ཡང་བརྗོད། མི་རྟག་པ་ཡང་བརྗོད་ན། མི་རྟག་པ་བརྗོད་ཞེས་འདོད་དགོས་སམ་མི་དགོས་སོམས་ཤིག མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཁས་མི་ལེན་ལ། སྒྲ་གཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་བསལ་གཞི་སྒྲ་ལ། བསལ་བྱ་གཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ། དངོས་ཀྱི་སེལ་བྱེད་མཉན་བྱ། སེལ་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྒྲ་ལ་མཉན་བྱ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། དངོས་ཀྱི་སེལ་བྱེད་མཉན་བྱ་ཡིན་ཀྱང་། དེས་སེལ་ནུས་པའང་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་། །འཇལ་བྱེད་སྒྲ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བརྗོད།[༣༥༨] ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་འདིར། སྒྲ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཞལ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྒྲ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་སྲིད་ཙམ་

ལ་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ། སྒྲ་མཉན་བྱ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། དང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་སྲིད་པས་བུམ་པ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་ཚད་མ་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན། བདེན་པའི་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། བརྟག་པ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་། སྒྲ་མཉན་བྱར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ནི་ཉན་ཤེས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་གཞལ་ཡང་། སྒྲ་དེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་མ་གཞལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉན་བྱར་གཞལ་ན་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་གཞལ་དགོས་པ་ལ། ཉན་ཤེས་ནི་སྒྲ་རང་གི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བ་ཡིན་ཡང་། སྒྲ་རང་གི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བ་ཡིན་པར་འཇལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན། སྒྲ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པར་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི་ཉན་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཉན་ཤེས་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཤུགས་ལ་འཇལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བསལ་ཞེས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི་ཉན་ཤེས་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉན་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་མཉན་བྱར་གཞལ་བས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་ན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གཞལ་བས་ཁྱབ་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། དབང་ཤེས་རང་རིག་གིས་གཞལ་བ་ན་དབང་ཤེས་རང་རིག་གིས་གཞལ་བར་ཡང་རང་རིག་གིས་གཞལ་བས་ཁྱབ་དགོས་པས་དབང་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ངོར་རང་རིག་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ།།

འོ་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཐམས་ཅད་འདི་དང་འདྲའམ། ཞེ་ན། མི་འདྲ་སྟེ། ཚང་མང་ན་དུ་བ་མེད་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བསལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི་ཚང་མང་གི་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། མཉན་

བྱས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་བཤད།[༥༥༨] ཅེས་པ་ཇི་ལྟར་བྲང་ཞེ་ན། དེས་ནི་མཉན་བྱར་གཞལ་ན་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གཞལ་དགོས་པ་ཉིད་ཆེས་གསལ་བར་བཤད་པས། ཁོ་བོའི་ཕྱོགས་གནས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་། བསལ་གཞི་ནི་སྒྲ་པ། བསལ་བྱ་ནི་རྟག་པ། དངོས་ཀྱི་སེལ་བྱེད་ནི་སྒྲ་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། སེལ་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གཞལ་བ་ཞེས་སོགས་གོང་གིས་མཚོན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་ལ། རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་རང་ཚིག་སྔ་ཕྱི་འགལ་བའི་བསལ་བ་དང་དམ་བཅའ་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་བསལ་བ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། མ་མོ་གཤམ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་འདི་ལ་བསལ་གཞི་དང་སེལ་བྱེད་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། གཞན་དག མ་མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་དོན་འདི་ལ་བྱུད་མེད་གཅིག་མར་དམ་བཅས་པ་དང་མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་དོན་སྔ་མ་ཕྱི་མས་ཉམས་པར་བྱས་པས་རང་ཚིག་སྔ་ཕྱི་འགལ་བའི་བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིས་བུད་མེད་གཅིག་མར་དམ་བཅས་པ་དང་མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་དོན་གཉིས་གཅིག་བསལ་བྱ་དང་། ཅིག་ཤོས་སེལ་བྱེད་དུ་སོང་བར་རང་ཚིག་གི་བསལ་བའི་བསལ་བྱ་དང་སེལ་བྱེད་དུ་ཐལ་ཞིང་། དེ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་བུད་མེད་གཅིག་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བུ་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཕུང་གསུམ་མི་སྲིད་པས། གང་རུང་གཅིག་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། ཚད་མའང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བས་དམ་བཅའི་དོན་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེ་ཚད་མས་མ་

གྲུབ་པ་དེ་ལ་སེལ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་བསལ་བའི་བསལ་བ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བའམ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་བསལ་བར་འགྱུར་བས། རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་ཡིན་པ་ཉམས་ལ། བུད་མེད་གཅིག་གཞིར་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བུ་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ན་དེའི་སྟེང་དུ་བུ་སྐྱེད་པ་བུ་མི་སྐྱེད་པ་ལ་སེལ་བྱེད་མཚན་ཉིད་པར་མི་འགྱུར་ན། སྒྲ་སྟེང་དུ་མཉན་བྱ་འང་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་སེལ་བྱེད་མཚན་ཉིད་པར་མི་འགྱུར་བར་མཚུངས་ལ། སེལ་བྱེད་མཚན་ཉིད་པར་འགྱུར་ན་རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་ནི་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་ཙམ་ལ་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཕན་ཚུན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ལས་སློབ་དཔོན་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཚུལ་འདི་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་ཤེས་པ་གཅིག་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཡང་དམ་བཅས། ཚད་མ་མིན་པར་ཡང་དམ་བཅས་པ་དང་། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་དོ། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་ཚད་མ་མེད་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་། ཤུགས་ལ་ཚད་མ་ཁས་བླངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་བཅའི་དོན་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་རང་ཚིག་གི་བསལ་བའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་མཚུངས་པས་ཕྱོགས་འདི་མ་བརྟགས་པའམ། བརྟགས་ཀྱང་བློ་གྲོས་ཆུང་བའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཚིག་གི་བསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པའི་དམ་བཅའ་འདི་དག་གི་དམ་བཅའ་བའི་ཚུལ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་རྗེས་དཔག་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དམ་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཁྱད་གཞི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དམ་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་པས་ཀྱང་། མ་དེ་ཉིད་མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བུད་མེད་གཅིག་ཁྱད་གཞིར་བྱས་ནས། དེའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་མོ་གཤམ་ཡིན་པ་གཉིས་དམ་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་མ་མོ་གཤམ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་དཔེར་བརྗོད་དུ་གསུངས་པ་འདིས། བུད་མེད་གཅིག་མར་དམ་བཅས་པ་དང་། བུད་མེད་དེ་ཉིད་མོ་

གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་དཔེར་བརྗོད་དུ་གསུངས་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། མ་དེ་ཉིད་མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་དམ་བཅའ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དམ་བཅའ་སྔ་ཕྱི་འགལ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་གཅིག་གི་ཚིག་ཟུར་སྔ་ཕྱི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་འདིས་ཀྱང་། དངོས་སུ་ཚད་མ་མེད་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་། ཚིག་འདི་ཉན་པ་པོའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཤུགས་ལ་ཚིག་འདིའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པས་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་བཅའ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཚད་མ་མེད་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཤུགས་ལ་ཚིག་འདིའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་བཅའ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར། དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་གཉིས་འགལ་བའི་དཔེར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཚིག་འདི་སྨྲས་པའི་ཤུགས་ལ་ཚིག་འདིའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་དེ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད། ཅེས་པའི་དམ་བཅའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས་དམ་བཅའ་གཅིག་བརྗོད་བྱ་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་དཔེ་མིན་གྱི་དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་འགལ་བའི་དཔེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བརྗོད་བྱ་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་ཚིག་ཅེས་མི་བྱའི། །དངོས་ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་འགལ་བའི་ཚིག་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

ད་ནི་རང་ཚིག་གི་བསལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དམ་བཅའ་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་གཉིས་ལ་ནི་དམ་བཅའ་སྔ་མས་བཞག་པའི་དོན་བསལ་བྱ་དང་། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་ཉིད་སེལ་བྱེད་དང་། སེལ་ཚུལ། དམ་བཅའ་སྔ་མས་བཞག་པའི་དོན་དེ་འགྲུབ་པ་ལ་དམ་བཅའ་ཕྱི་མས་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་བུ་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་བུད་མེད་གཅིག་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་མ་སྨྲས་ན་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བཀོད་ནས་འགྲུབ་པ་ཡོད་པ་ལ། བུད་མེད་དེ་མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པ་དེས་དེའི་གེགས་བྱས་ཏེ་དམ་བཅའ་སྔ་མའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་

སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་བཀོད་ཀྱང་། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་དང་ཁས་བླངས་འགལ་བའི་ཉེས་པ་བརྗོད་ནས་སྤྱན་འདྲེན་ཡང་དག་འབབ་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བས། ཇི་སྲིད་དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་མ་དོར་གྱི་བར་དུ་རྒོལ་བ་དེས་དམ་བཅའ་སྔ་མའི་དོན་འགྲུབ་པའི་སྐབས་མི་རྙེད་པར་གྱུར་པའོ། །འོན་ཀྱང་དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་དམ་བཅའ་སྔ་མའི་དོན་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་སྔ་མའི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ནི་བསལ་བྱ་དང་། དེའི་ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་སེལ་བྱེད་དང་། སེལ་ཚུལ། དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་གེགས་བྱེད་དུ་གྱུར་པའོ། །འདིའི་དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའི་དོན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རམ། ཞེ་ན། ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ནི་དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའི་དོན་དང་འགལ་བར་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚིག་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་ནི། གེགས་བྱེད་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཀྱི། གནོད་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་གསུངས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་ཚད་མའི་བསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་ནི་རྒོལ་བ་རང་གིས་སྨྲས་པའི་དམ་བཅའ་གཅིག་གིས་རང་གིས་སྨྲས་པའི་དམ་བཅའ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར། རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཕྱི་མས་སྔ་མའི་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས། ཞེས་སྨྲས་ན་ལེགས་ཀྱི། ཚིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ལོ། །བུམ་པ་རྟག་ཅེས་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བའི་དཔེར་བསྟན་པ་ནི་གཞི་བུམ་པ་ལ་ཆོས་རྟག་པ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་བཅའ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེའི་དོན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནི་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ན་རེ། ཆོས་ཞེས་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་ཤུགས་ལ་བདེ་བ་སྐྱེར་བའི་ནུས་པ་ཁས་བླངས་བས་སེལ་བྱེད་སྟར་ཁས་བླངས་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་བདེ་བ་མི་

འབྱུང་ཞེས་བསལ་བྱ་ཁས་བླངས་སོ། །ཚད་མ་གཞན་གྱིས་བསལ་བའི་དཔེ་ལ་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས་པ་མི་དགོས་ལ། འདི་ལ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་མིན་པ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མིན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲ་མཉན་བྱར་ཁས་བླངས་མི་དགོས་ཤིང་། འདི་ནི་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡིན་པས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ཏོ།།[༣༦༠]

འདིར་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། བསལ་བྱ་དང་སེལ་བྱེད་དང་སེལ་ཚུལ་གསུམ་བཤད་པ། ལུང་གནོད་གེགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བཤད་པ། དཔེར་སྨོས་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་ལ་དོགས་པར་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནི་བསལ་གཞི། དེའི་སྟེང་དུ་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་བསལ་བྱ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཙམ་སེལ་བྱེད། སེལ་ཚུལ་ནི་གནོད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་འགྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སེལ་པའི་རྒྱུ་མཚན། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་། སླུ་བའི་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མི་འདོད་པ་དག་གིས་ཆོས་དེ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་ལུང་ཆོས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་མཐོང་བས་འབྲུ་ལ་གཞི་བྱས་ནས་ལུང་ཡིན་ན་གནོད་སྒྲུབ་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཇུག་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི། སྒྲའི་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཙམ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཆེས་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་ཉིད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ཟློག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་། ལུང་དེ་ཉིད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་སླུ་བ་ལ་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གནོད་བྱེད་མཚན་ཉིད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལུང་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ལུང་ཁས་བླངས་ནས་ལུང་ལ་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་དཔྱད་པ་མིན་གྱི། ལུང་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་དཔྱད་ནས། དག་ན་ཁས་ལེན། མ་དག་ན་ཁས་མི་ལེན་པའི་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ནི་ཡིད་ཆེས

པའི་སྒོ་ནས་ཁས་བླང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆེས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་འདྲའི་རྟགས་ལས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་སྒྲུབ་པ་ལ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་དེ་ལྟ་བུས་གཞལ་རྒྱུ་དང་འགལ་བར་དམ་བཅས་པའི་དོན་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་ལའང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།

གཉིས་པ་ལུང་གནོད་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བདག་ནི་ཚད་མིན་ན། །ཚིག་ནི་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ།[༣༦༧] །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། སྨྲ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཚེ་ཚིག་འདིའི་དོན་ཁོ་བོས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་སྨྲས་སོ་སྙམ་པའི་སྒོ་ནས་ཚིག་དེ་རང་གི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་ལུང་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་དེ་རང་གིས་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དང་། གེགས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཤིན་ལྐོག་ལ་དཔྱོད་པ་ན་ལུང་ཁས་ལེན་པར་མཐུན་ཅིང་། ལུང་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ན་ལུང་དེ་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་ཡང་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་གྱི་ཚད་མ་མེད་ཅེས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྨྲས་པ་ནའང་། ཚིག་དེའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་ཁས་ལེན་པར་སོང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་པས། ལུང་ཚད་མར་ཁས་བླངས་ན་ལུང་དེ་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །དེ་བས་ན། གནོད་གེགས་ཀྱི་འདོད་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྦྱིན་སོགས་ལས་རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་འབྱུང་མི་འབྱུང་དཔྱོད་པ་ན་ལུང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འདོད་པ་མཐུན་ལ། དེའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཞེས་པའི་ལུང་ཞེ་བས་ཁས་ལེན་པར་མཐུན་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་ལུང་དེ་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་འདོད་པ་ཡང་མཐུན་ལ། བསྟན་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་དམ་བཅས་པས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལའང་མཐུན་ནོ།།

འོན་ཀྱང་། གནོད་གེགས་སུ་འདོད་པའི་འདོད་པ་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་རང་ལུགས་ལ་ལུང་རྣམ་དག་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་

བཞེད་ཀྱང་། གསུང་རབ་ལ་དཔྱད་པ་ཤེས་ཆེར་མ་རྫོགས་པས་ལུང་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པར་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ད་ལྟ་ངེས་མི་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ཤིན་ལྐོག་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་གདུལ་བྱ་དེ་འདྲའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ།[༣༦༢] ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འབྲས་བུར་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་འབྲས་རྟགས་སུ་གཞན་ངོར་རེ་ཤིག་ཁས་བླངས་པའི་རྣམ་བཞག་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་འགྲེལ་དུའང་། དེ་ལ་ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ།[༣༦༣] །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་མ་གོ་བར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ལུགས་ལ་ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ཟློག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པར་གོ་ནས་ལུང་རྣམ་དག་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། ཟློག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་མེད་པས་འཇུག་ལྡོག་བྱ་བའི་གཞི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཕན་རྒྱུན་གེགས་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གེགས་བྱ་བའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ཏོ།།

གེགས་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་དག་ནི། ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་ན་ལུང་དེ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ཟློག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་པས། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། ཟློག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱི་དབང་གིས་གནོད་སྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་ཡང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་དགོས་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཁས་བླངས་པ་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་དེ་ལའང་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། ལུང་རྣམ་དག་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཟློག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཏོ། །དེ་ཡང་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་དང་། མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་གཉིས་ཕན་རྒྱུན་སྟོབས

མཚུངས་པ་དང་གེགས་བྱེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོབས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱིན་སོགས་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གེགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་དོན་ནི་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན། སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་ཡང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་སྟོབས་མཚུངས་པས་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་པ་ལ་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་གིས་གེགས་བྱེད། སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་གིས་གེགས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གེགས་བྱེད་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པར་སྟོབས་མཚུངས་པས་གཅིག་པོ་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྲུབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། གེགས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་ལུང་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལུང་གཉིས་པོ་རང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དང་། སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྟོབས་མི་མཚུངས་ཀྱང་དམ་བཅའ་གཉིས་རང་རང་གི་དམ་བཅའི་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་མིན་སྟོབས་མཚུངས་པས་རང་རང་གི་དམ་བཅའི་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྲུབ་པ་ལ་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན། ལུང་རང་གིས་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ཟློག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་རེ་ཞིག་གདུལ་བྱ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་ངོར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་གྱི་གནོད་བྱེད་དུ་རང་ལུགས་ལ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ལ། ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ལུང་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཀྱང་། གེགས་བྱེད་པ་ནི་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། རེ་ཞིག་གནོད་པ་ཞེས་བྱའི་དོན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།[༣༥༨] །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་ན། ལུང་རྣམས་ཚད་མ་

ཡིན་པ་ནི། །སྔར་ཉིད་རྣམ་པར་བཟློག་ཟིན་ཏོ། [365] །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི། ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིར་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་ལུང་རྣམ་དག་དང་འགལ་བར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་སྨྲས་ན་གཞུང་ལུགས་དང་བླང་དོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟའི་རྟོག་གེ་བར་རློམ་པ་དག་ལུང་གཉིས་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་ཙམ་གྱི་ནུས་མཚུངས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཡོད་མེད་གཉིས་འགྲུབ་ན་འགྲུབ་མཉམ་དང་། མི་འགྲུབ་ན་མི་འགྲུབ་མཉམ་ [366] དུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས། ལོག་པར་སྨྲ་བའི་གཏམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཤེས་ལྡན་དག་གིས་རྣ་བ་དགབ་པར་བྱོས་ཤིག

གསུམ་པ་དཔེར་སྨོས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནི་ཚེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། [367] །ཞེས་པ་དཔེར་སྨོས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་དང་། བདེ་བ་མི་སྟེར་བ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་ཚོགས་དོན་ཁས་བླངས་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བདེ་བ་སྟེར་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ལྟོག་ཕྱོགས་དཔེར་སྨོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ངོས་བཟུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཙམ་དཔེར་སྨོས་པས་ཆོག་མོད། ཆོས་སྨོས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་པས་ཁས་བླངས་དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་སྦྱིན་སོགས་ཆོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་དང་། བདེ་བ་མི་སྟེར་བར་ཁས་བླངས་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་འདོད་ནས་ཆོས་ཞེས་སྨོས་ཀྱི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཡིད་ཆེས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་སྨོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། རང་ཚིག་དང་ལུང་ཚིག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གྲོལ་བས་ལུང་ཁས་བླངས་པའི་ཚེ་ལུང་དང་རང་ཚིག་གཉིས་ཀ་གྲོལ་བ་རང་གི་ཁ་ནས་སྨྲས་པའི་ཚིག་ཡིན་པ་དང་། ཚིག་དེ་དག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་ཁས

བླངས་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོས་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟར་བཀོད་པ་ལྟར་མ་འཆོལ་བར་སླ་བ་ནི་ལུང་ཚིག་ཡིན་ལ། རང་གི་འདོད་པས་བཀོད་པའི་ཡི་གེའི་རིམ་པ་ལྟར་བརྗོད་པ་ནི་རང་ཚིག་ཡིན་ཅིང་། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་རྩོམ་པ་པོའི་རང་ཚིག་ཡིན་ལ་གཞན་དག་གིས་འདོན་པ་ན་ལུང་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

བཞི་པ་གྲགས་པའི་བསལ་བ་ནི། རི་བོང་ཅན་ནི་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལ་བསལ་གཞི་ནི་རི་བོང་ཅན། བསལ་བྱ་ནི་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་མིན་པ། སེལ་བྱེད་ནི་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་། སེལ་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པར་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆེས་པ་དང་གྲགས་པའི་བསལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཡང་དངོས་ཀྱི་སེལ་བྱེད་རྗེས་དཔག་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྔ་མ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མའི་བསལ་བར་མི་འདོད་ཅིང་། སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་གཞུང་གི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཞན་དག་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མི་འདོད་པར་འདིའང་འདོད་པས་གནོད་བྱེད་དུ་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དག་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཡིན་མིན་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་མིན་པར་ཐལ། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པར་ཡང་ཚད་མས་མ་གྲུབ། མ་ཡིན་པར་ཡང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་ན་ཅི་སྨྲ། འདིའི་ལན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་མི་གཟིགས་སོ། །གྲགས་པའི་བསལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཚད་མའི་བསལ་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་ལ་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་བ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ཕལ་ཆེ་བ་དག་མགོ་རྨོངས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དིང་སང་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་དཔྱོད་པ་ལ་ལུག་ལྟར་ལྐུགས་པར་གྱུར་ཀྱང་། ཕྲག་དོག་གི་བློ་མིག་གདུག་པའི་སྲུལ་ལྟར་གཡོ་བ་འདི་དག་གིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་། ཉེས་པར་བཤད་པའི་དབྱེ་བ་ཆ་ཙམ་ཡང་ཤེས་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད།

སླུས་པ། གང་ཞིག་ལ་ནི་ལེགས་བཤད་ཀུན། །རང་གི་གནས་བཞིན་ངལ་གསོ་བསྟེན། །ཆོས་ཀུན་གསལ་བའི་དགའ་སྟོན་དཔལ། །བློ་གྲོས་གཞལ་མེད་ཁང་འདི་ནི། གསར་པ་གསར་པའི་རིགས་པ་ཡི། མི་ཏོག་དོ་ཤལ་འཕྱང་བས་མཛེས། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

སྒྲུབ་ངག་གི་ལམ་སྟོང་བ་བཤད་པ།

བཞི་པ་སྒྲུབ་ངག་གི་ལམ་སྟོང་བཤད་པ་ལ། སུན་འབྱིན་བཤད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་གདབ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ཞར་ལ་འོངས་པའི་དོན་དཔྱད་པ་དང་གསུམ།

སུན་འབྱིན་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། སུན་འབྱིན་དང་ཐལ་འགྱུར་ནི་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་པས། འདིར་ནི་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། སྐབས་སུ་བབས་པའི་ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པའི་ཐལ་ངག དབྱེ་ན། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག ཆོས་ལོག་གིས་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་ལོག་བསྒྲུབས་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ། དབྱེ་ན། བཟློག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པ་དང་། གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས། རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། བཟློག་ན་རང་དང་སྦྱོར་བའི་སྡེ་ཚན་རིགས་གཅིག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འབྱུང་བའི་ཐལ་ངག དཔེར་ན། ཕ་རོལ་པོས་མི་སྡོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་གྲང་རེག་རྒྱུན་ཆགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། མི་སྡོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། མི་སྡོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་སྡོབས་ཆེན་རྒྱུན་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཐལ་བས་བཟློག་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་འཕེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། བཟློག་ན་རང་དང་སྦྱོར་བའི་

སྒྲེ་ཚན་རིགས་མི་གཅིག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་ངག དཔེར་ན། ཕ་རོལ་པོས་སྒོ་འཕྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོན་དུ་བ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། དེ་ན་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིས་རང་རིགས་འཕངས་ན་འབྲས་རྟགས་འཕེན་དགོས་པ་ལ། བཟློག་ན་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་དག་གི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའི། འདིར་ནི་མངས་པར་འགྱུར་བ་དང་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་མ་བྲིས་སོ། །སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག ཆོས་ལོག་གིས་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་ལོག་བསྒྲུབས་ན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ། དཔེར་ན། ཕ་རོལ་པོ་རྟོག་བྲལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། རྟོག་བྲལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད། སྐབས་སུ་བབ་པའི་ལན་གྱིས་ཟློག་པར་ནུས་པའི་ཐལ་ངག དཔེར་ན། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྫས་གྲུབ་ཏུ་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་འཕེན་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསལ་བ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཐལ་ཆོས་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་ན་ཚད་མས་བསལ་བའི་དོན་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་བས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསལ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་ན་སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་བླང་དགོས་ལ། སྒྲ་རྟག་པ་ནི་ཚད་མས་བསལ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཐལ་ཆོས་དང་བསལ་བ་ནི་དོན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟག་པར་ཡང་ཁས་བླངས། བྱས་པ་ཡང་ཁས་བླངས་པ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་ན་ཐལ་ཆོས་ཁས་ལེན་ལ་འགྲོ་ཡང་ཚད་བསལ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཚད་མས་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྟགས་ཁས་ལེན་ལ་མི་འགྲོ་ཡང་ཕ་རོལ་པོས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་དོན་མཐུན་གདབ་མི་

ནུས་པ་ལ་ཟེར་ཏོ། །ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་དེས་འགྲེལ། །ཐལ་ཆོས་ཁས་ལེན་ལ་འགྲོ་བའམ། ཚད་བསལ་གང་ཡང་མིན་ན་ཐལ་ཆོས་ཚད་གྲུབ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་རང་ལུགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལུགས་སུན་འབྱིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་འགྱུར་བས་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མི་སྲིད་དོ། །རྟགས་ཁྱབ་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ནི་སྲིད་དེ། རྟོགས་པར་སླའོ། །ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁ་དང་རྣ་བ་བྱང་བར་བྱས་པ་དག་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསལ་བ་གང་ཡིན་གཏོལ་ཡོད་པ་མི་སྣང་ངོ་།།

ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་གདབ་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་གདབ་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཐལ་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། རང་ལ་ཁས་ལེན་འགལ་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཚེ། འདོད་ཅེས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་། རང་ལ་ཁས་ལེན་འགལ་བའི་སྐྱོན་མི་འགྱུར་བའི་ཚེ། རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །ཐལ་འགྱུར་དེའི་དངོས་ཁྱབ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་རང་གིས་ཁས་མ་བླངས་ན། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །ཐལ་འགྱུར་དེའི་འཁོར་གསུམ་ག་རང་གིས་ཁས་མ་བླངས་ན། ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་ལན་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། ཁས་ལེན་མེད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉེས་པ་ཆེ་ཤོས་ཏེ། འདིའི་སྐྱོན་ལ་འདི་འདྲའི་ལན་མི་སྟོན་ན་ངོ་མཚར་ཏོ། །ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་དག་ལ་ནི། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འཇུག་མི་སྲིད། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པའམ་སྒྲུབ་ཆོས་འཕེན་པ་ཡིན་དགོས་པ་དག་ལ་ནི། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་བཟུང་ན་རང་གིས་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཚེ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འཇུག་ཀྱང་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། ཁྱབ་པ་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་གྱིས་ཆོག་ན། འགལ་དང་མ་ངེས་རིགས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས། རྟགས་མ་ངེས་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ལན་གདབ་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཞར་ལ་འོངས་པའི་དོན་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་ཞར་ལ་འོངས་པའི་དོན་དཔྱད་པ་ལ། རྟགས་ཀྱི་དཔེ་བཤད་པ་དང་། རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དཔེ་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྔོན་དུ་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ། དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྔོན་དུ་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ། དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དང་། རིགས་འདྲའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་གཞི། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་བུམ་པ་དཔེར་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛམ་གླིང་ལ་བུམ་པ་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དཔེར། ལྟོ་ལྡིར་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྔོན་དུ་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ། དཔེར་ན་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེར་ནམ་མཁའ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྔོན་དུ་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་གཞིར་བཟུང་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་མི་ནུས་པ། དབྱེ་ན། མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྣང་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྣང་གཉིས། མཚན་ཉིད་སྔ་མས་འགྲེའོ། །དཔེ་ནི་རིམ་བཞིན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་ནམ་མཁའ་དང་། མི་མཐུན་དཔེར་བུམ་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མངས་པར་འགྱུར་བས་རྒྱས་པར་མ་ཕྱེའོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་བཤད་པ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟགས་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་དང་ཕྱོགས་གང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ནི་སྐྱོན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཏོ། །དེ་ལྟ་ན་ལོག་རྟོག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན། ཞེས་ཟེར་ཅིང་། ཕྱོགས་སྐྱོན་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེས་མཚོན་ཏེ་སླའོ། །རིགས་མི་མཐུན་ཅེས་པ་ཅི། ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་ཙམ་ལ་བྱེད་ན། ཤེས་བྱ་ཕལ་ཆེ་བ

བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་དུ་ཁ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་ངེས་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་པ་སོགས་ལ་ཁ་ཅིག་འདོད་མོད། དེ་ལྟ་ན། མཐུན་དཔེ་བུམ་པའང་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་དུ་ཐལ་ལོ། །ཞལ་ཆེ་བ་དག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་བྱའི་རིགས་མི་མཐུན་ཞེས་སོགས་སུ་འདོད་ལ། དེ་ལྟ་ན། རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་ན། གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་མ་གྲུབ་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར། བྱས་པ་སྒྲ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིག་གི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དེ། མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒོ་ནས་མིག་གི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའིརྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒོ་ནས་རྟགས་ལྟར་སྣང་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟགས་སྐྱོན་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། ལྟར་སྣང་གི་སྐྱོན་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །

འདིས་ནི་རྟགས་སྐྱོན་རྟགས་གང་ལ་ལྡན་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་མ་གོ་བར་ཟད་དེ། རྟགས་སྐྱོན་རྟགས་གང་ལ་ལྡན་དཔྱོད་པ་ནི། རྟགས་སྐྱོན་གང་ལ་ལྡན་པའི་གཞི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གམ་ལྟར་སྣང་གང་ཡིན་ཞེས་དཔྱོད་པ་ཡིན་པ་ལ། རྟགས་སྐྱོན་དེ་རྟགས་གང་ལ་ལྡན་པའི་གཞི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འཇོག་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ནམ། ལྟར་སྣང་དུ་འཇོག་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ཅེས་དཔྱོད་པར་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། རྟགས་སྐྱོན་རྟགས་གང་གི་སྐྱོན་ཡིན་དཔྱོད་པ་ནི་རྟགས་སྐྱོན་ལྡན་པའི་རྟགས་དེ་གང་ཡིན་དཔྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་རྣམས་ལས་འོས་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཞན་ཡང་། འདི་ལྟར་སྨྲ་བས་ནི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་མོད། དེ་

ལྟར་ན། སྐྱོན་ལྡན་པས་སྐྱོན་ཅན་དང་། ཡོན་ཏན་ལྡན་པས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོན་ལྡན་ན་དེ་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་དགོས། ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས། ཡོན་ཏན་ཡིན་ན་དེ་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་སྐྱོན་ཅན་དུ་འཇོག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ཡིན་དགོས་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་སྤང་བྱར་ཐལ། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལན་ཅི་ཡོད། ཡང་ཁ་ཅིག རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དང་རྟགས་སྐྱོན་གཅིག་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཡང་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་བསྙོན་པ་སྟེ། དོན་སྤྱི་སོ་སོར་འཆར་བའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་སློང་དང་སྡོམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་པ་སྒྲ་ལ་གྲུབ་པའི་ཆ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་གིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་སྐྱོན་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་དགོས་ན། ཞེས་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི་རང་མཚང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་སྐྱོན་གྱི་སྐབས་སུ་གཞན་ལུགས་འགོག་པའི་ཚུལ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་རྣམས། ཕྱོགས་དང་དཔེའི་སྐབས་སུའང་རིགས་བསྒྲེས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། རྟགས་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་པའི་རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གང་ལ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་པའི་དཔེ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན། གཞལ་བྱས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་བུམ་པ་བཀོད་པའི་ཚེ། བུམ་པ་རྟག་པས་སྟོང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱོགས་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད།

རང་གང་ལ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་པའི་དམ་བཅའི་དོན་དེ་ཕྱོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་ཚད་མས་བསལ་བའི་ཆ་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་། འདི་དག་རྣམས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་རྟོགས་པར་སླའོ། །རྟགས་སྐྱོན་དང་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཕན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི་རྟོགས་སླ་ཞིང་། གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་ལ་རྟགས་སུ་འང་རྟག་པ་བཀོད་པའི་ཚེ་རྟག་པ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་། གཞུང་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ནི་གཞུང་ཉིད་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་སྐྱོན་ཅན་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། སྐྱོན་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་སྒྲ་ལ་གྲུབ་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཅིང་བྱས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཕྱོགས་དཔེ་ལའང་མཚོན་པར་བྱ་ཞིང་དཔེའི་སྐྱོན་ནི་རྟགས་སྐྱོན་དུ་འདུ་སྟེ། དཔེ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

སྐབས་པ། པདྨའི་གཉེན་ལས་རབ་གསལ་སྣང་བ་དང་། །རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་དག་ལས་ཡིད་བཞིན་ནོར། །བདག་བློའི་ཚལ་ལས་ལེགས་བཤད་སྣང་རྩེའི་རྒྱན། །རྫོགས་ལྡན་བཞིན་དུ་དགེ་ལེགས་ཅི་ཡང་སྨིན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བློའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་ཏེ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།། །།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ། འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ། རྫས་དང་ལྡོག་པ། གཅིག་དང་ཐ་དད། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ། འདས་སོགས་དུས་གསུམ་བཤད་པ་དང་དགུའོ།།

དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ལས། དགག་པ་ནི། བློས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྣམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བློ་ལ་དེའི་སྤྱི་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ཉིད་དགག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ཙམ་དགག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་མ་ཡིན་བཅད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་དེའི་དངོས་མིང་གི་མཐར་དགག་ཚིག་མ་སྦྱར་ཡང་ཆོས་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པར་འཆར་ན་དགག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དགག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་ན་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པར་འཆར་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབྱེ་ན། མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བློ་ཡུལ་དུ་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པའམ། མི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བྲམ་ཟེས་ཆང་འཐུང་རུང་མི་རུང་དྲིས་པ་ན་ཆང་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་ཆང་འཐུང་བ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་བཏུང་བ་འཐུང་མི་འཐུང་གང་ཡང་མི་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། མེད་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཙམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི། དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་དེ། དཔེར་ན། བྲམ་ཟེ་ཆང་བཏུང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་བཏུང་བ་བཏུང་ངོ་ཞེའམ་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་མི་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།[༣༦༥] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མ་ཡིན་དགག་ནི། བློའི་ཡུལ་དུ་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པའམ་སྒྲུབ་པ་

ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་དམངས་རིགས་སུ་སྟོན་པར་འདོད་པ་ན་འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་བྲམ་ཟེ་བཀག་པ་ཙམ་མིན་གྱི། བྲམ་ཟེ་ལས་གཞན་པ་དམངས་རིགས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པས་དེ་དང་འདྲ་བར་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཏེ། དཔེར་ན། འདི་བྲམ་ཟེ་མིན་ཞེས་བཀག་པས་བྲམ་ཟེ་འདྲ་བ་དེ་ལས་གཞན་པ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་དཀའ་ཐུབ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་དམན་པའི་དམངས་རིགས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། [༣༦༩] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་ལ། དངོས་དང་ཤུགས་དང་དངོས་ཤུགས་གཉིས་ཀ་དང་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕངས་པ་དང་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དགག་བྱ་གཅོད་པ་དང་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་ཚིག་གཅིག་གིས་སྒྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷས་བྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དོན་གྱིས་མཚན་མོ་ཟ་བར་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷས་བྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བར་རིད་པ་མིན་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་གོ་སླའོ། །བཞི་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་གཅིག་རྒྱལ་རིགས་བྲམ་ཟེའི་རིགས་གང་རུང་དུ་ཤེས་ཤིང་དེའི་ནང་ནས་གང་ཡིན་མ་ངེས་པའི་ཚེ། འདི་བྲམ་ཟེ་མིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱལ་རིགས་སུ་རང་ཚིག་གིས་མི་སྟོན་ཀྱང་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་པའོ། །ཆོས་གཞན་འཕེན་ཚུལ་དེ་གསུམ་དུ་ངེས་པས་དེ་དག་ནི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གང་ཡང་མི་འཕེན་ན་དེ་ལས་གཞན་མེད་དགག་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་དྲངས་པ་ལས། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། ཚིག་གཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྡན་རང་ཚིག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་དགག་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། [༣༧༠] །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག །གཞི་སྒྲུབ་པ་དང་ཚོགས་ན་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བྲམ་ཟེ་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་མིན་ཡང་། བྲམ་ཟེ་ཆང་མི་འཐུང་བ་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དག གཞི་དང་ཚོགས་ན་ཆོས་གཞན་འཕངས་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། བྲམ་ཟེ་ཆང་མི་བཏུང་ཞེས་པ་ལ་བྲམ་ཟེ་ལྟ་བུ་ནི་ཆང་བཏུང་མི་བཏུང་བརྩི་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི། འཕངས་པའི་ཆོས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་དབང་དུ་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་ཆོས། མཚན་གཞི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འགལ་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འགལ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད། མི་མཐུན་པར་གནས་པ་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། འོན་ཟུམ་པའི་མཚན་ཉིད། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཅེས་སྨྲས་ན་ཅིས་འགོག ཀ་བའང་ཟུམ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན། བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །མི་མཐུན་པར་གནས་པ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཀ་བའང་དོན་བྱེད་ནུས་པར་མ་གྲུབ་བོ། །གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པས་མི་མཐུན་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚན་ཉིད་འགལ་བས་འགལ་བའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་ཙམ་གྱིས་འགལ་བར་མི་འཐད་དེ། འགལ་ན་ཕན་ཚུན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པས་འགལ་བར་འགྱུར་ན་རྒྱུ་འབྲས་རྣམས་ཀྱང་འགལ་དགོས་པ་ལ། བདག་འཛིན་རྒྱུ་གཅིག་ཅན་ཉིད་དང་། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའི་ཕྱིར། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ཕན་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་ན་ཡང་གནོད་མ་ཡིན།[༢༧] ཅེས་པ་རྣ་འགྲེལ་རྣམས་ལས། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་ཅིང་། སྔོ་སེར་སོགས་ཀྱང་མི་འགལ་ཏེ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་ཟེར་ཏོ།།

འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཐལ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕན་ཚུན་འགོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མིན་ཡང་། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཆོས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་རྟག

པས་མི་རྟག་པ་འགོག་ལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྒྲ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པས་རྟག་པ་འགོག་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྔོ་སེར་སོགས་ལའང་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་པ་དང་རྟག་པ་མི་འགལ་ན། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རིགས་ལ། འགལ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་ཅིང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་བྱ་ཡིན་པས་རྟག་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྔོ་སེར་ཡང་འགལ་བར་ཐལ། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་མིན་དངོས་འགལ་ཡིན་ཅིང་། སེར་པོ་སྔོ་མིན་གྱི་ཁྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩོལ་བྱུང་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་མི་འགལ་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འགལ་ན་རྩོལ་བྱུང་རྟག་པ་དང་འགལ་བ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་འགོད་ན། དེ་ནི་མཚུངས་ཏེ། སེར་པོ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་དང་འགལ་བར་ཐལ། སྔོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་གཞན་ནི་སྨྲ་མ་ལའང་མེད་དོ། །དུ་ཡོད་ཀྱིས་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པ་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་མེ་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ལ་ནི། མེ་ཡོད་པས་གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའང་སྒྲུབ་རྟགས་སུ་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་ཞིང་རྟགས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བརྗོད་ན། ལན་མེད་དོ། །འདི་དག་ལ་གནོད་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ། །བདག་འཛིན་རྒྱུ་གཅིག་ཅན་ཉིད་དང་།[༣༧༡] །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱིས། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཕན་ཚུན་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་ན། ཅིག་ཤོས་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་ཡང་ས་བོན་འཇོམས་པའི་སྤང་གཉེན་མིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་རྒྱུ་བྱེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་ཀའང་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ལས་འབྱུང་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་བཀོད་པར་སྨྲ་བ་ནི། སྐབས་སུ་མ་བབ་ཅིང་འབྲེལ་མེད་ལ། གཞུང་གི་ཚིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པས་དེ་འདྲའི་འབྲུ་སྣོན་འབྱུང་བའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྐད་སྨྲས་པས་ནི། གཞུང་ལུགས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞུང་དོན་འཆད་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་རང་མཚང་སྒྲོག་པའི་ཆོ་ངེ་[༣༧༢]བཏབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད། ཐ་དད་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ། དབྱེ་བ་ལ།

ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ནུས་པ་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུན་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བའི་དངོས་པོ། །དབྱེ་ན། ཕེམ་པོ་ལས་གྱུར་པའི་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བདག་འཛིན་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་ལ། བརྒྱུད་འགལ་ནི། དུ་བ་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་གྲངས་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ནི། ཚད་མས་གནོད་འགལ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། མེ་དང་གྲང་རེག་དངོས་ཀྱི་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་ཡང་གྲང་རེག་དང་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་དག་གི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི། ཤེས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བའི་ཚུལ། ཁོ་བོས་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་ལྟ་བུ་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྲད། གཉིས་པ་ལ་ནུས་རྩུང་དུ་བྱས། གསུམ་པ་ལ་རྒྱུན་གཅོད་པར་བྱེད་པས་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་རྒྱུ་དང་། གནོད་བྱ་ནུས་རྩུང་འབྲས་བུའོ་ཞེས་སྨྲ་མོད་ཀྱང་། ཆོས་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་ན་གནོད་བྱེད་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཆེས་མི་འཐད་དོ། །དེ་བས་ན་ཚ་གྲང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྲད། དེའི་རྗེས་སུ་གྲང་རེག་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ཉེར་ལེན་དང་ཚ་རེག་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་ནས་གྲང་རེག་གཉིས་པ་རང་འབྲས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་རྩུང་གི་ངོ་བོར་སྐྱེད་ལ། དེ་འདྲའི་ཚ་གྲང་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་གྱི། ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མིན་ཞིང་། དེ་རྗེས་གྲང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ཉེར་ལེན་དང་། ཚ་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་གྲང་རེག་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་རང་འབྲས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་སྐྱེད་ལ། དེ་འདྲའི་ཚ་གྲང་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་གྱི། །གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་གསུམ་པོ་དེ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་ཆ་ཅན་ཚ་རེག་དང་། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནུས་ལྡན་གཉིས་པ་ནུས་རྩུང་གསུམ་པ་ནུས་མེད་རྣམས་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་ཆ་ཅན་གྲང་རེག་གཉིས་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་

ཡིན་ལ། རྒྱུ་འབྲས་མིན་ཞིང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཚ་ཅན་ཚ་གྲང་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་པ་འགལ་བས་ནུས་མཚུངས་སུ་རྒྱུན་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཕྲད་ནས་དེ་རྗེས་གྲང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནུས་ཆུང་དང་། གསུམ་པ་རང་འབྲས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་བྱས་ནས། བཞི་པ་ཡན་ཆད་མི་སྐྱེ་བར་རྒྱུན་གཅོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བྱའོ། །སྣང་མུན་ལྟ་བུ་ལ་ནི་འདི་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་སྐྱེ་བ་དང་མུན་པ་འགག་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། སྣང་བ་སྐྱེས་པ་དང་མུན་པ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཚ་རེག་ཙམ་དང་གྲང་རེག་ཙམ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་། གྲང་རེག་དེ་ལྟར་བ་གནོད་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་ཟིན་པས་གནོད་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟ་བར་རྟ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཁས་ལེན་པ་ནི་དངོས་འགལ་ལ་ངོ་མཚར་དུ་འཛིན་པའི་བབ་ཅོལ་ལོ།།

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཕན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་པས་ཅིག་ཤོས་ཡིན་པ་གཅོད་ནུས་པའི་ཆོས། དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དང་། བརྒྱུད་པའི་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཕན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་ཅིག་ཤོས་ཡིན་པར་གོ་ནུས་པའི་འགལ་ཟླ་དངོས། དཔེར་ན། རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེ་དང་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་གང་ཞིག །ཆོས་དེ་རྣམ་པར་བཅད་ལྡོག་མ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཚད་མས་གནོད་འགལ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པས་རང་གྲུབ་པའི་གཞི་དེ་རྟག་པ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན། འགལ་བ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། ཚད་མས་གནོད་འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། དོན་ལ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོ་སྟེ། །ཡོད་ན་ཡོད་པས་མེད་ཕྱིར་རོ།[༣༧༤] །ཞེས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ངོས་བཟུང་། ཕན་ཚུན་ཐ་དད་གྲུབ་ཕྱིར་ཏེ། །བརྟན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན།[༣༧༥] །ཞེས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་

དངོས་འགལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་བསྟན། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་ཕྱིར་ཀྱང་། །ངེས་སྒྲུར་དང་ནི་ལྟོས་བཅས་བཞིན།[༣༧༨] །ཞེས་པས་བརྒྱུད་འགལ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་འགལ་ཞེས་བརྒྱུད་འགལ་གྱི་དོན་ལྡོག་སྨྲོས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ནས། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་བརྒྱུད་འགལ་གཅིག་དཔེར་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། ཚད་མས་གནོད་འགལ་ནི་བརྒྱུད་འགལ་གྱི་དོན་ལྡོག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། བརྒྱུད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེས་གཞི་དེ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པར་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ལས་ཆོས་དེ་དང་འགལ་བར་གྲུབ་པ་ཞེས་པའོ། །དེས་དངོས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མཚོན་ཏེ། ཆོས་གཞན་ཆོས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་ལ་མ་བལྟོས་པར་ཆོས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ། ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད། ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད། ཆོས་དེ་ཁེགས་ན་ཁྱོད་ཁེགས་པ། དབྱེ་ན། བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་བཞིན་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བ། དཔེར་ན་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུའོ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བ། དཔེར་ན། དུ་བ་མེ་ལ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་དེ་དག་ལས་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འབྲེལ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་བདེན་པར་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བདེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་བྱས་མི་རྟག་བདེན་པའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བྱས་མི་རྟག་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཅིང་། བྱས་མི་རྟག་བདེན་པར་གྲུབ་ཀྱང་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན། མེ་དུ་ལ་འདི་ནི་འབྲེལ་བའོ། །འདི་ནི་འབྲེལ་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་གཉིས་ཚོས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྟོག་པ་སྣང་ཡུལ་

ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། མངོན་སུམ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བ་ཡང་མི་བདེན་པར་བསྒྲུབ་སླའོ། །དེས་ན། འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་གི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གི་ཚུལ་ནི་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་མདོར་བསྡུས་པའོ།།

བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་བརྗོད་བྱའི་མཚན་ཉིད། བརྡ་ལས་གོ་བར་བྱ་བ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བརྡའི་དབང་གིས་རང་ཡུལ་གོ་བྱེད། དེ་ལ་བརྗོད་བྱ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་གི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག རང་མཚན་ཡིན་ན་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བར་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ་ཞིང་། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་དམ་བཅས་པའི་དོན་ཚད་མས་བསལ་བར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞིང་། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྨྲས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། འོན་ཏེ་དེ་དག་ནི་སེལ་ངོར་དབང་དུ་བྱས་པའོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་སེལ་འཇུག་གི་བློས་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་སེལ་འཇུག་གི་བློའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་འབྱུང་ངོ་། །བློན་པོ་མཁས་པའི་ཞ་ཚུགས་ཅན་ཁ་ཅིག །རང་མཚན་ཡིན་ན་སྒྲས་བརྗོད་མི་ནུས་པར་ཁས་བླངས་ནས། ཡོད་པ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའང་མཐོང་སྟེ། དཔྱུག་པས་མ་བསྟན་པར་ཡང་འདི་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ནི་རང་བཞིན་བཟང་ངོ་། །དེས་ན། རང་མཚན་སྒྲས་བརྗོད་མི་ནུས་པར་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་མི་བཟད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མང་དུ་དོགས་ནས་སུ་ཡང་བརྗོད་ཟིན་ལ། མཐའ་ཡས་པར་ནི་བརྗོད་

པར་ག་ལ་ནུས། འོན་ཀྱང་རང་མཚན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་རང་མཚན་ཡིན་ན་སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་ནུས་པས་ཁྱབ། དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་ཤེསཔར་བྱའོ། རང་མཚན་ཡིན་ན་སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་ནུས་ན་རྟོག་པས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའམ། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་པ་གང་རུང་དུ་ཐལ་ལོ། །སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་ན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་དགོས་ན། རྟོག་པས་དངོས་སུ་རྟོགས་ན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྟོག་པས་དངོས་སུ་རྟོགས་ན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །མཁས་པར་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག སྔོན་པོ་རང་མཚན་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་སྔོན་པོ་རང་མཚན་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཁས་བླངས་ནས་རང་མཚན་ཡིན་ན་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའང་། ལྷ་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཅན་དུ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་དངོས་འགལ་དམ་བཅའ་བར་ཟད་དོ། །བརྗོད་བྱའི་མཚན་གཞི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

རྗོད་བྱེད་ལ་དབྱེ་བ་ནི། དབྱེ་སྒོ་བཞི་ལས། དང་པོ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མིང་དང་། ཚིག་དང་། ཡི་གེ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་བརྗོད་པའི་སྒྲ། དབྱེ་ན། དངོས་མིང་། བཏགས་མིང་གཉིས། ཆོས་དེའི་དངོས་མིང་གི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེ་ལ་ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱར་བའི་མིང་གང་ཞིག ཆོས་དེ་འབྲུལ་མེད་དུ་གོ་བར་བྱེད་ནུས་པ། དཔེར་ན། རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །བཏགས་མིང་གི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་དེ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དང་འདྲ་འབྲེལ་གྲུབ་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་ཕྱིས་བརྡ་སྦྱར་བའི་མིང་། དཔེར་ན། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་སེངྒེ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལ་དབྱེ་ན། ཉི་འོད་ལ་ཉི་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། སྔོན་

བྱ་རོག་རྐང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས་སོ། འདི་དག་ནི་རྟོགས་པར་སླ་བས་རྒྱས་པར་མ་བྲིས་སོ།།

ཚིག་གི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་དང་སྦྱར་ནས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ། དཔེར་ན། ལྟས་བྱིན་གོས་སྔོན་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། ཡི་གེའི་མཚན་ཉིད། རེ་རེས་དོན་མི་སྟོན་ཀྱང་དོན་སྟོན་པའི་སྒྲའི་རྩོམ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་གདངས། དཔེ་ན། ཨ་ལི་སོགས་དབྱངས་དང་། ཀ་ཁ་སོགས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སོགས་སུ་ཡོད་དོ། གཞན་དག་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་འདི་དག་སྐད་ཅིག་ལ་བཏགས་ནས་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ནི་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཁ་ཅིག མིང་ཚིག་ཡིན་ན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་སྟེ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན། མི་རྟག་པའང་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྫས་སུ་གྲུབ་ན་རྟག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། འདི་ལྟ་བུའི་རིང་ལུགས་ནི་ངོ་མཚར་རོ། །འོ་ན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མིང་ཚིག་གི་ངོ་བོ་དངོས་པོ་མིན་པས་དེར་བཤད་པ་མིན་གྱི། མིང་ཚིག་རང་ཡུལ་གྱི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པ་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་སོགས་ཀུན་བཏགས་དངོས་མེད་ལ།[༡༧༧] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཚིག་སོགས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རྗོད་བྱེད་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་[༡༧༨]པ་ཙམ་ཡིན་པས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་སོགས་དང་དེའི་བརྗོད་བྱའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེས་པའོ། མིང་ཚིག་ཡི་གེ་ཡིན་ན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ན། ཡི་གེ་ཀུན་སློང་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། དོན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་མི་སྲིད་པས་བརྡ་ལས་དོན་གོ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ཞིང་། རྫུན་ཚིག་གིས་འབྲས་བུ་མི་སྙིང་པ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། ངག་སྨྲ་བ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་སློང་སྨྲ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། དེ་ལ་སྒྲ་ནི་ཚད་མ་ཉིད།[༡༧༩] །ཅེས་སོགས་ཇི་ལྟར་འཆད། ཕྱོགས་འདི་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་མར་འབབ་པའི་གནས་ཡིན་ཀྱང་རྒྱས་པར་མ་བྲིས་སོ།།

རྗོད་བྱེད་ལ་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ

གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཚིག་རང་གིས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡིན་པ། དཔེར་ན། གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད། ཚིག་རང་གིས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་བསྟན་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་རགས་པ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ཀྱང་གཞི་གཅིག་ལ་བལྟོས་ནས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་གསེར་བུམ་ལ་བལྟོས་ནས་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ན་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་དགོས་ལ། བུམ་པའི་གཟུགས་ལ་བལྟོས་ནས་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞི་ཐ་དད་ལ་བལྟོས་ནས་མི་འགལ་ཏེ། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་བུམ་པའི་ཆ་ཤས་གཟུགས་སོགས་ལ་བལྟོས་ནས་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། བུམ་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བལྟོས་ནས་རིགས་བརྗོད་ཡིན་པ་བཞིན་නོ། །ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་ཚོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱར་སྟོང་བ་དང་། རིགས་བརྗོད་ཀྱིས་སྒྲས་རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱར་མི་སྟོང་བར། དེས་ན་འདི་ནི་རིགས་དང་ནི། །ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན།[༡༥༠] །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་དོན་ནི། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་བྱས་ལ། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་ཚོགས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་མ་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི། བུམ་པའི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་མཐུན་དུ་འཇུག་ཅིང་། བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་མཐུན་དུ་མི་འཇུག་པས་ཁྱབ་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་བུའི་དོན་གྱི་གནད་རྟོགས་པའི་བློ་གྲོས་ཅན་ནི་ཁོ་བོ་གཅིག་བུར་བས་སོ།།

རྟོད་བྱེད་ལ་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་བོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྒྲ། དཔེར་ན། བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་བོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྒྲ། དཔེར་ན། བ་ལང་རྟ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་གི་དོན། ཁ་ཅིག ཁྱད་ཆོས་གཞན་རྣམས་བརྗོད་བྱར་འཕེན་མི་འཕེན་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། བ་ལང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ན་བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་ཐལ

ཞིང་། འདོད་ན། བདག་མེད་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པའང་དེར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག ཆོས་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བར་བརྗོད་པ་དང་། རུང་བར་བརྗོད་པ་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ན་སྒྲ་དོན་མི་མཐུན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲས་དངོས་སུ་སྨོས་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་པུ་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞན་དག་གི་འདོད་པ་དག་ནི། དོན་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་གཏོལ་མ་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བར་མ་ནུས་པར་སྟུག་བསྔལ་བའི་གཏམ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ།།

དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྣམས་ནི་སྨྲ་བ་པོ་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་དང་། ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་ཞེས་པ་ནི། དོན་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྣང་ནས་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་བ་ནི། ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་བློ་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ནི། ཉན་པ་པོས་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་ཐོས་པ་ན། རྟ་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ཧེའི་སྟེང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་དེ་དག་ལས་གང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཁྱད་པར་དུ་ཤེས་འདོད་ནས་དྲིས་པ་ན་བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། རྟ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཁྱད་གཞི་ཡིན་ལ། བ་ལང་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། རྟ་མ་ཡིན་པ་དེ་མ་ཧེའི་སྟེང་གི་རྟ་མ་ཡིན་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་ཞེས་པས་མགོ་དེ་ལྷ་དང་མིའི་མགོ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གོ་བར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པས་སྒྲ་གཅན་ནི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ལ། མགོ་ཁྱད་གཞི་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་སྒྲ་དེས་བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་དེ་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བ་ལང་དེ་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་མིན་ཤེས་པར་འདོད་ནས་དྲིས་པ་ན་བ་ལང་དེ་ཁྱད་གཞི་དང་རྟ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་འདོད་ནས། བ་ལང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཚེ། བ་ལང་དེ་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྡན་པའི་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀས་བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་བརྗོད་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། གཅིག་གིས་བ་ལང་ཁྱད་ཆོས་སུ་བརྗོད་པས་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཞེས་བྱ་ལ། ཕྱི་མས་ནི་བ་ལང་ཁྱད་གཞིར་བརྗོད་པས་ཆོས་ཅན་རྗོད་

པའི་སྒྲ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་གཅིག་བརྗོད་པར་བྱས་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་བཞག་པར་གསུངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་ན་སྒྲ་ཙམ་སྒྲོགས་པར་ཟད་མོད། སྟོན་ཚད་གཞན་དག་གིས་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་གཞི་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་བ་ལང་དང་རྟ་གང་ཡིན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་གཟུང་གིས་རྟ་བཅད་ནས་བ་ལང་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྟོན་པས་ཆོས་བརྗོད་ཅེས་བྱ་ལ། ཁྱད་གཞིའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་བ་ལང་ངོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཚེ་བ་ལང་ཁྱད་གཞིར་བསྟན་པས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཞེས་བྱའོ། སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

བཞི་པ་རྗོད་བྱེད་ལ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་གསུམ། འདི་དག་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ལ་ཚིག་ཕྲད་ཅེས་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན། ཚིག་གཞན་དང་ཕྲད་ན་དོན་སྟོན་ལ། མ་ཕྲད་ན་དོན་གང་ཡང་མི་སྟོན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚིག་ཕྲད་དེ་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་མཐར་སྦྱར་ན། ཁྱད་ཆོས་དེ་ཁྱད་གཞི་དེ་ལ་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ལྡན་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་ཞེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། ནག་པ་འཐོང་སྐྱིན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་ཕྲད་དེ་ཁྱད་གཞི་དང་འབྲེལ་བར་སྦྱོར་ན། ཁྱད་གཞི་དེ་ལས་གཞན་ལ་ཁྱད་ཆོས་དེ་ལྡན་པ་བཅད་ནས་གཞི་དེ་ལ་ཆོས་དེ་ལྡན་པར་གོ་བར་བྱེད་པས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་ཞེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། སྲིད་སྒྲུབ་ཁོ་ན་འཐོང་སྐྱིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱད་གཞི་དེ་ལ་ཁྱད་ཆོས་དེ་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པ་བཅད་འདོད་ནས་ངེས་གཟུང་མཐར་སྦྱར་བ་ན་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཅེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། མཚོ་སྐྱེས་ལ་སྔོན་པོ་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་པ།

བཞི་པ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ལ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། དུ་མ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཆོས། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད། ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རང་གི་རིགས་ཡོད་པ། འདི་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མི་འཆད་དོ།།[༢༧]

སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་བཤད་པ།

ལྔ་པ་སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་ལ། སྒྲུབ་པ་དང་སྣང་བ་ནི་དོན་གཅིག་ཅིང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། སྣང་བའི་མཚན་ཉིད། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྣང་བའི་དངོས་པོ། ཁ་ཅིག སྣང་བ་དོན་ལ་ཡོད་ན་སེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་དགོས་པར་བཞེད་པ་ལ་ནི། སྣང་འཇུག་དོན་ལ་འཇུག་ན་སེལ་འཇུག་དོན་ལ་འཇུག་དགོས་པར་མཚུངས་པས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་འཇུག་དོན་ལ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །སྣང་བ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སེལ་བའང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་མེད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྣང་བ་ཡིན་ན་ཡོང་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ནའང་ཡོང་བ་རྒྱུན་ཆད་དགོས་པར་མཚུངས་སོ།།

གཞན་སེལ་བའི་ངོ་བོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་པ་དང་སྣང་བ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །སེལ་བ་དང་དགག་པ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དངོས་མེད་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་འང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེལ་བའི་མཚན་ཉིད། དངོས་འགལ་གཅོད་པ། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དགག་པར་ཐལ། རིགས་མི་མཐུན་འགོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་འགལ་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་རང་མཚན་སེལ་བར་འདོད་པའང་ཁེགས་ཤིང་། འདོད་པ་འདི་དག་ནི་གཞན་སེལ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་བཏགས་སུ་ལན་གཅིག་མིན་པར་བཤད་པའི་སློབ་དཔོན་

གྱི་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག རང་མཚན་སེལ་བ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་སེལ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ལ་ནི། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་ཐལ། བུམ་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་སྒྲ་རྟོག་དོན་མཐུན་ཁོ་ན་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་ཕྱིར། ཅེས་ཟེར་བ་ལ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་ཐལ་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་མཚན་ཡིན་ན་སེལ་བར་འགལ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། རང་མཚན་སེལ་བ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་སེལ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཁས་བླངས་པས་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཐལ། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བརྗོད་ན་འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་པར་འགྱུར་ནའང་འགལ་བའི་ཁུར་འདི་ལྟ་བུ་འདེགས་པར་བཟོད་པའི་བློ་གྲོས་ནི་ཡ་མཚན་ནོ།།

འཐད་པའི་ཕྱོགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར།[༣༥༢] །ཅེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློས་སེལ་བ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ།[༣༥༣] དེ་ཡང་། ལས་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་གསུམ་ལས། བསལ་བར་བྱ་བའི་གཞིའམ་ལས་ནི་བུམ་པ་རང་མཚན་ལྟ་བུ་སྟེ་དོན་གྱི་སེལ་བ་དང་། འདི་བསལ་བའི་རང་བཞིན་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། འདིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་དང་མཐུན་པར། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པར། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་པའོ། །མ་ཡིན་དགག་པའང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །བློ་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ།[༣༥༤] །ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་དེའི་འགྲེལ་པར་རྒྱས་པར་གསུངས་པས།[༣༥༥] སེལ་བ་ནི་དོན་གྱི་སེལ་བ། མེད་དགག་གི་སེལ་བ། བློའི་སེལ་བ་གསུམ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ནི་རང་མཚན་རྣམས་ཏེ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ཙམ་ལ་སེལ་བར་བཏགས་པའོ། །མེད་དགག་གི་སེལ་བ་ནི་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལྟ་བུ་དང་། བློའི་སེལ་བ་ནི་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སེལ་བ་དང་དགག་པ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས། འདི་གཉིས་ཀའང་སེལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། སེལ་བ་ཞེས་པ་ནི་རིགས་མི་མཐུན་དང་སྒྲོ

འདོགས་སེལ་བ་སོགས་ལ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་གཞན་སེལ་བའམ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

དེས་ན། གཞན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པ། དབྱེ་ན། གཉིས་ལས། མེད་དགག་གི་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག སྒྲུབ་ཆོས་མི་འཕེན་པ། མ་ཡིན་དགག་གི་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག སྒྲུབ་ཆོས་འཕེན་པ། བློའི་འཇུག་ཚུལ་ནི། དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡུལ་དེ་རང་དབང་གི་རྣམ་པས་འཛིན་པ་ནི་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་ལ། ཡུལ་དེ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པས་འཛིན་པ་ནི་སེལ་འཇུག་གི་དོན་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་སེལ་འཇུག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །ཆོས་དེ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ན་ཆོས་དེ་དང་རྫས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་དེའི་རྫས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་སྣང་འཇུག་གི་དོན་ཡིན་ལ། ཆོས་དེའི་རྫས་སམ། ལྡོག་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་། གཞན་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་སེལ་བའི་རྣམ་བཞག་འདི་དག་ལ་སློབ་དཔོན་སྡུ་མའི་འདོད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་སྒོ་ནས་དགག་སྒྲུབ་མཐའ་དག་སྤྲོ་བ་ནི་མངས་པའི་འཇིགས་པས་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་དང་སྒྲོ་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སོགས་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

རྫས་དང་ལྡོག་པ་བཤད་པ།

དྲུག་པ་རྫས་དང་ལྡོག་པ་ལ། རྫས་ཆོས་ཞེས་པ་ནི། དོན་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་དང་། ལྡོག་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་ནི། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྗོད་དེ། དཔེར་རིམ་པ་བཞིན། བུམ་མི་རྟག་དང་། བུམ་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ལྟ་བུའོ། །འདིར་རྫས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པ་ནི། གཞི་མཐུན་གྱི་བསྡུ་བ་ཡིན་གྱི། དྲུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པས། རྫས་དང་དེའི་ཆོས་ལྡོག་པ་དང་དེའི་ཆོས་ཞེས་འབྱེད་པ་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། རྫས་ཆོས་ལྡོག་ཆོས་ཞེས་པ་རྫས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན་པ་ལ། འདིར་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ལ་རྫས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་དུ་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་

ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་ཐུབ་མི་ཐུབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྫས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་དུ་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྔ་མ་དག་གིས་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་སོགས་ཀྱི་རྫས་ལྡོག་གི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་དག་གི་སྲོལ་ཡིན་ལ།[༣༤༦] དེང་སང་གི་གཞུང་ལུགས་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་རྫས་ལྡོག་སླ་བ་མང་དུ་མཐོང་མོད། དགག་སྒྲུབ་རྒྱས་པར་འདིར་མ་བྲིས་སོ།།

གཅིག་དང་ཐ་དད་བཤད་པ།

བདུན་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ། གཅིག་གི་མཚན་ཉིད། སོ་སོ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས། ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སོ་སོ། གཅིག་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། རྫས་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད། ངོ་བོ་སོ་སོ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་པ། དཔེར་ན་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུའོ། ལྡོག་པ་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད། རང་ལྡོག་སོ་སོ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས། དཔེར་ན། བྱས་པ་དང་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། ཐ་དད་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། རྫས་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ངོ་བོ་སོ་སོར་སྐྱེས་པ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་ལྡོག་སོ་སོ། དཔེ་རིམ་བཞིན། ཀ་བུམ་ལྟ་བུ་དང་། བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུའོ། རྫས་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་སོགས་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[༣༤༧]

མཚན་མཚོན་བཤད་པ།

བརྒྱད་པ་མཚན་མཚོན་ལ། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད། རྣམ་པར་གཞག་བྱ་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ། ཆོས་གསུམ་ནི། སྤྱིར་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་གྱི་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ། མཚན་གཞི་ལ་གྲུབ་པ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ། ཆོས་གསུམ་ནི། སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། རང་གི་མཚོན་བྱ་གཅིག་པོ་དེ་ལས་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ། མཚན་གཞི་ལ་གྲུབ་པའོ། དབྱེ་ན། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་གཉིས། ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་

ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་མཚོན་བྱ་མཚོན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ། མཚོན་བྱ་སོགས་འདི་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྲོས་པ་ཧ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་བས་འདིར་མ་བྲིས་ཀྱི། ལོགས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

དུས་གསུམ་བཤད་པ།

དགུ་པ་དུས་གསུམ་ལ། ཁ་ཅིག འདས་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་འགགས་པ་ཞེས་དང་། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུ་ཡོད་ལ་མ་སྐྱེས་པ། ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀའི་རྟགས་དངོས། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག འདས་པའི་མཚན་ཉིད་སྔར་ཡོད་དང་། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིས་འབྱུང་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ནི། ད་ལྟར་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག ཁ་སང་མཚན་གཞི། དེ་རིང་ལ་བལྟོས་ཏེ་འདས་པར་མཚོན། དེ་རིང་ལ་བལྟོས་ཏེ་སྐྱེས་ལ་འགགས་པ། ཞེས་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ནི། དེ་རིང་ཁ་སང་ལ་བལྟོས་ཏེ་མ་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་རིང་ལ་བལྟོས་ཏེ་སྐྱེས་པ་དང་། སང་ཉིན་ལ་བལྟོས་ཏེ་འགགས་པ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། འགལ་བ་འབའ་ཞིག་འདུ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། འདས་པའི་མཚན་ཉིད། ཞིག་པ། ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་པ། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། མ་སྐྱེས་པ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། རྫས་བུམ་གྱི་ཞིག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། མྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ལྟ་བུའོ། །ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ||

མཇུག་བྱང་།

གང་ཞིག་སྔོན་སྦྱང་རབ་དཀར་ལས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་བྲན་པའི་ཙནྡན་གྲིབ་བསིལ་ཡལ་གའི་ཁྲོན་ཡངས་དྲི་བསུང་ཅན། །ས་གཞི་དག་ལ་ལེགས་བཤད་ག་བུར་ཐིགས་པའང་འགོད་ཅིང་ལུགས་ངན་ཚ་བའི་གྲོག་དག་ལེན་པར་བྱེད་པ་བཞིན། །སྨོངས་པའི་འཇིགས་སྐྲག་ན་ཚུང་དག་གི་རྩེ་དགས་གཏོང་བས་རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་རྒྱ་གཏེར་སྣ་རགས་གཡོ་ཞིང་འདར། །ས་སྲུང་སྐྱེ་བོའི་གདུང་བ་འཕྲོག་བྱེད་དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་དགེ་ལེགས་ལྷོན་པའི་བློ་གྲོས་འདོད་དགུ་ཅི་ཡང་སྟེར།།

རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་མིག་གཉིས་རབ་ཡངས་བདེ་གཤེགས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་རི་བོའི་འབབ་སྟེགས་གནས་ལ་མངོན་དགའ་ཞིང་། །དགག་སྒྲུབ་གཤོག་རྩེའི་ཕྲེང་བ་རྒྱ་ཆེན་ཙུང་ཟད་བསྐྱོད་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟོར་ལོ་རྐྱོད་པའི་སྒྲ་ལྡན་འཕོར་སྣང་གིས། །གཞུང་ལུགས་ངན་པའི་རྒྱ་གཏེར་མཐའ་དག་ཀུན་ནས་འབྲུག་ཅིང་གཟི་བརྗིད་སེར་སྐྱེས་ཤེས་བྱའི་ནམ་མཁའ་མ་ལུས་འགེངས། །དཔལ་ལྡན་འཇིགས་མེད་འདབ་བཟང་དབང་པོ་མཁས་རློམ་ལག་འགྲོ་བྱེ་བའི་མངལ་དག་དྲན་པའི་མོད་ལ་ལྷུང་བར་བྱེད།།

ཁོ་བོའི་བློ་གྲོས་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་དྲི་མེད་ལས་གྲུབ་ཆོས་ཀུན་གསལ་བའི་བ་གམ་མངོན་དགའ་གཞལ་མེད་ཁང་། །རྣམ་དག་རིགས་པའི་རྒྱུད་མངས་སྒྲ་ལྡན་ཡིད་འོང་སྐན་སྒྲོགས་སྒྲུབ་དང་སྲུན་འཕྲིན་རོལ་པས་རྩེ་བའི་གླུ་ལྡན་པ། །གྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གསར་པར་འོངས་པའི་དུས་སྟོན་དུས་ནི་གྲུབ་པའི་སྐད་དུ་ཁ་བའི་འཇིག་རྟེན་ལི་ཁྲི་ཡི། །རྫུལ་བཀོད་ཉིན་མོ་རབ་ཏུ་རྩོམ་པའི་མཚམས་ཀྱི་ཉི་འོད་དཔལ་དང་ལྡན་རྣམས་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ།།

གང་གི་ལེགས་བཤད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་གིས། །དངོས་ཀུན་ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་སྟོན་སྣམ་ནས། །དགེ་ལེགས་མྱུ་གུའི་རྩོམ་པ་ལེན་པ་ན། །ཆོས་ཀུན་སྐྱེངས་ཏེ་འདར་བར་མ་གྱུར་ཏམ། །གཞུང་ལུགས་འབུམ་ཕྲག་དུ་མའི་རྩེ་དགའི་གནས། །འཕྲོག་བྱེད་རིགས་པའི་མིག་སྟོང་ལྡན་པའི་རྟེན། །བདག་བློའི་རིན་ཆེན་རི་བོའི་ཁུར་བཟོད་པའི། །རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་འདི་ཡང་སྐལ་བ་བཟང་། །ཐུབ་པའི

བརྟུལ་ཞུགས་དྲི་མེད་གོས་གྱོན་ཅིང་། །ལེགས་བཤད་བདུད་རྩིས་བྲུགས་པའི་བཞིན་རས་ཅན། །ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མཁས་པ་དགའ་བའི་གཏམ། །འཛུམ་པའི་མདངས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་གང་། །དེ་ཡི་གདོང་ལ་གང་གི་མིག་བཀོད་པའི། །བློ་གསལ་དེ་དག་ཚིམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་རིགས་པའི་མིག་བྲལ་ཅིང་། །གཞུང་དོན་འཕྱེད་པའི་བློ་ཡི་མཐུ་མེད་ཀྱང་། །ཟེར་སྒྲོས་ཟློས་པས་བླུན་པོ་མགུ་བྱེད་པའི། །ཟློས་གར་མཁན་དག་ངལ་བར་མ་གྱུར་ཏམ། །རིགས་པའི་ལམ་དུ་ངལ་བ་མ་བྱས་ཤིང་། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྲོལ་བཟང་མ་མཐོང་ཡང་། །བློ་གྲོས་ཆུང་ངུ་ཚིག་གིས་ཁེངས་པ་ཡིས། །ལུང་ཙམ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པ་བླུན་པོའི་ཕུལ། །ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་མ་མཐོང་ཞིང་། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའི་གཏིང་རྟོགས་མ་གྱུར་ཀྱང་། །རང་བཟོའི་གཏམ་ལ་སྙིང་སྟོབས་ལྷུར་ལེན་ཅིང་། །རྙེད་དང་བཀུར་སྟིས་སེམས་ཀྱི་གཡན་སྤྱོས་པ། །ཟང་ཟིང་ཙམ་གྱིས་གདུལ་བྱའི་སེམས་འཁྲིད་པའི། །བཤེས་གཉེན་དེ་དག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། །རེ་ཞིག་ངལ་བསོ་བྱས་ན་གནོད་པ་ཆུང་།།

བདག་གི་འདིར་ནི་བློ་ཡི་རླབ་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་རབ་ཏུ་འཕྱུངས་པས་སྨྲས་པའི་གདོང་།། རྒྱ་ཆེན་ཤེས་བྱའི་མཛེས་མ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པའི་སེན་མོ་ལྡང་བའི་རྩེ་དགའ་ཡིས། །རིགས་རྩལ་ཀུ་མུད་བཞད་པའི་དཔལ་འབར་དེ་ཡི་དགེ་བས་བློ་གསལ་གཙུག་ཕུད་ལྡན་པའི་ཚོགས། །དགའ་བའི་མདུག་སྒྲོ་རྒྱས་པའི་གར་དང་མཉམ་དུ་འགྲན་པའི་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ་གྱུར་ཅིག།

ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་བླ་ན་མེད་པ་དཔལ་ལྡན་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན། དོན་གྱི་སྐད་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་མཱ་ར་མ་ཏི་དང་། ཧྲྀ ཿསྐྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན་འཆང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་རྣམ་པར་དཀར་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ས་ཡི་སྙིང་མ་ལུས་པ་ཁྱབ་པ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ལ་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ལ་སོགས་པ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྡུལ་སྤྱི་བོས་ལེན་པ། རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་ཅིང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ

མཐའ་དག་གི་དགོངས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱེད་པ་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྤོབས་པ་དགེ་བ་ཅན། རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་གཙང་ཉང་སྟོད་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ས་ཡི་ཆ་ལྷུང་ར་དཔལ་འབར་ལེགས་བཤད་སྒྲོག་པའི་ཚལ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་བའོ། །འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེར་འཚོར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །།

ཨོཾ་སྭ་སྟི། གཞལ་བྱའི་གནས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ས་ཆེན་གསུམ། །མཁྱེན་དཔྱོད་གོམ་པ་གཅིག་གིས་ལེགས་གཞལ་ནས། །དམ་ཆོས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །སློབ་པའི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་རྒྱལ། །གནམ་ལྕགས་འབར་བའི་སྲུན་འབྱིན་འབུམ་ཕྲག་གིས། །ལོག་པའི་ལམ་དུ་འཕྱན་པའི་གོ་བཀག་ནས། །མཆོག་གསུམ་ཚད་མར་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། །སྡེ་བདུན་རྣམ་པར་བཤད་པའི་རྒྱན་མཆོག་འདི། །བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་གྲིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་གྲྭ་ཆེར། །འཆད་དང་རྩོམ་པའི་སྒོ་འཕར་འབྱེད་པ་དང་། །རྩོད་པས་ཕས་རྒོལ་ལོག་སྨྲ་གནོམ་ཕྱིར་དུ། །ལྷག་བསམ་ཕུན྄ནྡྲ་རཱི་ཀས་པར་དུ་བསྐྲུན། །དེ་ལས་འོངས་པའི་བསོད་ནམས་དམ་པ་དེས། །ཀུན་གྱིས་ཡང་དག་རིགས་པའི་ཚུལ་ཤེས་ཏེ། །རྟག་ཏུ་དལ་འབྱོར་རྟེན་བཟང་ཐོབ་གྱུར་ནས། །སྐུ་གསུམ་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་འཇུག་གྱུར་ཅིག །རབ་ཡངས་ཤེས་བྱའི་གསེར་ལྡན་ཡོལ་གོ་སྲུ །རབ་བརྟན་དཔྱིད་ཀྱི་ལྷུན་པོ་བརྟེན་ཆགས་ཤིང་། །རབ་མང་འགྲོ་ལ་ཕན་བདེ་འབྱུང་བའི་གནས། །རབ་དགེ་རྒྱལ་བསྟན་ཕྱོགས་བཅུར་དར་རྒྱས་ཤོག།

ཿ སྭ་སྟི། ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན། །རབ་རྒྱས་འགྲོ་ཀུན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྤྱོད་ཕྱིར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་གྲྭ་ཆེར། །ཆོས་སྦྱིན་འཛད་མེད་དཔལ་འགྲོའི་རྒྱུན་འདི་སྤེལ། །སརྦ་ཛ་ག་ཏཾ།། །།

འགལ་བ་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

༄༅། །རྒྱལ་སྲས་དམ་པས་རྗེས་བཟུངས་ཤིང་། །བརྡ་དང་རིགས་པའི་གནད་མཐར་སོན། །མང་ཐོས་བསླབས་པས་གཞན་དོན་མཛད། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་རྣམས་ལ་འདུད།།

འགལ་འབྲེལ་དཔྱོད་པའི་མཐུ་མེད་པར། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་འདོད་ཅིང་། །སློབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་ཅེས་པ། དམུས་ལོང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེར་ཟད། །ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་གོང་དུ་ཕྱད་ཞུགས་ནས། །ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་འདི་དག་སྤངས་ཞེས་པ། །འགལ་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །དེ་ཡི་རྣམ་གཞག་མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་བཤད། །གཞན་ཕྱོགས་སྤང་བས་ཡིད་དཀྲུགས་ཤིང་། །བདག་བསྟོད་གཞན་སྨོད་ལྷུར་བླངས་ནས། །ངན་རྟོག་སྨྲ་ཅོར་སྨྲ་བ་ཡི། །རྩོད་ལ་གཞོལ་བ་འདིས་ཅི་བྱ། །བདག་མེད་རིགས་པས་ལེགས་རྟོགས་ནས། །སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། །ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་འདོད་པའི། །རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ལ་འདིར་བཤད་བྱ།།

དེ་ལ་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་ཅིང་ལམ་འདི་བསྒོམ་པ་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་ཞེས་པ་དང་། གཉེན་པོ་འདིས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་འདི་དག་སྤངས་སོ་ཞེས་པ་ཡང་འགལ་བ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྟོགས་ནུས་པའི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པར་བྱའོ།།

འགལ་བ་དཔྱད་པ།

དེ་ལ་གཉིས། འགལ་བ་དཔྱད་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། འགལ་བ་རྟོགས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུགས་གཞན་དགོད་པ་དང་། དེ་བརྟག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ།།

དང་པོ་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་དགོངས་པ་ནི། དེ་དང་འགལ་ན་དེ་འགོག་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་ན་སྒྲུབ་ནུས་པ་འདི་ཡིན་པས། སྤོ་སེར་སོགས་འགལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །རྣམ་ངེས་ལས་བྱུང་བའི། དེའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།[1] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྔར་ཟིན་དུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་བཞེད་ན། འདི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། རྟག་པས་མི་རྟག་པ་འགོག་པ་དང་མི་རྟག་པས་ཀྱང་རྟག་པ་འགོག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་ཀྱང་གཞན་དུ་ཁས་བླངས་པས། འདོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུད་འགལ་དུ་མི་རུང་བས། དངོས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་མི་རྟག་པ་རྟག་པ་ལས་སྟོབས་ཆུང་ན་དེས་ཅིག་ཤོས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་འགོག་ནུས་པ་ཉམས་ལ། སྟོབས་ཆེ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འགོག་ནུས་པ་འགལ་ལོ། །སྟོབས་མཉམ་ན། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་སྨྲ་ན་ལན་ཅི་ཡོད། གལ་ཏེ་གཞི་ཆོས་ཅན་གང་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་འགལ་བར་ངེས་མི་ནུས་པས་གཞི་ལ་བརྟེན་དགོས་པས། དེས་ན་མི་རྟག་པས་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་འགོག་ཅིང་དེ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ལ་རྟག་པས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་འགོག་ཅིང་དེ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་དོན་གྱི་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀྱང་དངོས་འགལ་དུ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤོ་སེར་ཡང་འགལ་བར་ཐལ། དེས་ཨུཏྤལ་ལའི་ཁ་དོག་སེར་པོ་ཡིན་པ་དེ་འགོག་ནུས་པའི་ཕྱིར་གསུམ་ག་ཁས་བླངས་པར་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བར་རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཅིག་དང་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། བུམ་པ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་བུམ་སྣམ་གཉིས་དུ་མ་ཡིན་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོ་སེར་དང་བུམ་པ་དང་རྟག་པ་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དུ་རུང་མི་རུང་ཡང་མཚུངས་སོ། །རྣམ་ངེས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཁོ་ན་འགལ་རྟགས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། འགལ་ན་འགོག་པ་

དེའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་གང་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐ་དད་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའོ། །དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་ངེས་པའི་ཉེས་པ་སྤོང་བ་ནི། ལོག་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ་ལས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲུབ་རྩུལ་དང་མཐུན་པར་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ལ་གནོད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་ངེས་སུ་རྒྱས་པར་བསྒྲུབས་པས། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་དགོངས་པར་རིགས་སོ། །དེས་ན་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་ཡང་སྒྲུབ་རྩུལ་དང་མཐུན་པར་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཉིད་ཡིན་པས། བདེན་གྲུབ་དེ་ཉིད་བདེན་པས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཡིན་པ་དང་། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་བལྟོས་པའི་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པར་འདོད་པ་ནི། རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གཞི་མཐུན་དང་། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དང་མཚོན་བྱ་མིན་པའི་གཞི་མཐུན་སུས་ཀྱང་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགག འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་འགོད་པ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། སྔོན་གྱི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་མཁས་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་སེངྒེ་ནརེ།[༡] ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ། ངོ་བོས་གནོད་པ་དང་། རྒྱུས་གནོད་པ་གཉིས་ཕྱེ་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་དངོས་རྒྱུས་གནོད་པ་དང་། བརྒྱུད་རྒྱུས་གནོད་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། དང་པོ་ནི། ཚ་རེག་གིས་གྲང་རེག་ལ་གནོད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ལ་གནོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་སྣང་བའི་བརྒྱུད་རྒྱུས་མུན་པ་ལ་གནོད་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དོ། །འདས་ལམ་གྱི་ས་བོན་སྤོང་བ་དང་སྣང་མུན་གྱི་གནོད་རྩུལ་མི་མཐུན་པར་འདོད་པ་ནི་འདི

ལྟར་བསམ་པར་མངོན་ཏེ། ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་ས་བོན་འགགས་ཤིང་མེད་ན་འགོག་བདེན་ཐོབ་དགོས་པས་འགོག་ལམ་དང་པོར་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཉམས་པས་དེའི་དུས་ན། ས་བོན་དེ་ཡོད་ལ་དེ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པའི་དོན་ནི། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་བྱེད་ན་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་བས་ཆོས་མཆོག་གིས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་སྙམ་པའོ། །སྣང་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་མུན་པ་འགག་དགོས་པས་སྣང་བའི་དངོས་རྒྱུས་མུན་པ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་བསྐྱེད་ན་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་བས། སྣང་བའི་བརྒྱུད་རྒྱུས་མུན་པ་འགག་ཁ་མ་ཐ་མ་དེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ལ་གནོད་བྱ་བཟློག་པའི་དུས་དེ་དག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྤང་གཉེན་དུས་ཡུན་རིང་ན་བསྐལ་པའི་བར་དུ་ཡང་འགྲོགས་ཟེར་ཏོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དེ་ཆོས་བཟོད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་མི་སྤོང་བར་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྤོང་བར་ཐལ། དེ་འདྲ་རང་གི་གཉེན་པོས་དངོས་སུ་གནོད་པའི་དོན་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཆོས་བཟོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་བྱེད་པར་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་ཕྱི་ཁས་བླངས། འདོད་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་མི་གནོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྤངས་བྱའི་ས་བོན་དེ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་མི་སྲིད་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཇོམས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་ནུས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དེ་ལ་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གིས་དངོས་སུ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་འགོག་བདེན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནས། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་

གཞག་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཞན་ཡང་། སྤྱངས་གཉེན་ལྡན་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཁས་ལེན་ཅིང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན། རང་གི་སྤང་བྱའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། སྤང་བྱ་འགག་འགྱུར་གྱི་སྦྱོང་བ་ཐེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །སྣང་སྲུན་དང་འདས་ལམ་གྱི་ས་བོན་སྤོང་བའི་གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས་མི་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ནི་གསུང་རབ་དྲུ་མ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དུ་མར་དཔེ་དོན་དུ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་ཤིང་། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྣང་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་མུན་པ་འགགས་ཤིང་མ་སྐྱེས་པ་ནི་དེའི་ སྔ་ལོགས་སུ་མུན་པའི་དངོས་ཀྱི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཡིན་གྱི་གཉེན་པོས་དངོས་སུ་གནོད་པ་བྱས་པའི་ལག་རྗེས་དེའི་ཚེ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་མིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་སྣང་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གནོད་དོ་ཞེས་བཏགས་ནས་འཇོག་པ་ཡང་སྔ་ཚད་མ་གཡར་པོའི་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པར་རློམ་པ་དང་འདྲའོ། །སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ན། དེ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པས་དེ་དངོས་སུ་ཕན་པ་དང་གནོད་པ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་ལས་འདས་པའོ། །ཚུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གནོད་བྱེད་གཞན་ཡོད་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུན་ཆད་པར་བྱ་བ་དང་། གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པའོ། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་གནོད་བྱེད་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པ་ནི། སྔོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཞེས་ཀུང་བརྗོད་མི་ནུས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱ་དེ་གནོད་བྱེད་དང་མི་འགལ་བ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མ་འབྱུང་ངོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བར་རིམ་གྱི་འོངས་པའི་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་མུན་པ་གཉིས་ལྷ་བྱིན་བརྒྱུད་པའི་འགལ་བ་དང་། དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་མར་མེ་དང་མུན་པ་ལྷ་བྱིན་དངོས་སུ་འགལ་བའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་དོན་ལ་སྦྱར་བ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁང་ནང་གི་མུན་པ་སྟེང་གཡོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚང་བ་མེད་པར་མུན་པའི་རྒྱུན་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ན་མར་མེ་ལས་གཞན་པའི་གེགས་བྱེད་མ་མཐོང་ཞིང་། སྔོ་ནས་མར་མེའི་འོད་རིམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ར་བའི་ཕྱུག་གི་མུན་པ་ལྷ་བྱིན་དེའི་རྒྱུ་མཚང་བ་མེད་པར་གནས་པ་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་མུན་པ་དེའི་རྒྱུ་དང་དུས་མཉམ་པའི་མར་མེའི་འོད་ཡུལ་འདབ་ཉེ་བ་ན་གནས་པ་དེས་མུན་པ་དེ་ཉིད་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཅིང་རང་གི་དངོས་འབྲས་མར་མེའི་འོད་ནུས་པ་སྟོབས་ལྡན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ར་བའི་ཕྱུག་དེར་མར་མེའི་འོད་སྐྱེས་པ་དང་མུན་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་ལ་དེའི་ཚེ་མུན་པ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་དངོས་ཀྱི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་ཡིན་གྱི་མར་མེའི་འོད་ཀྱིས་གནོད་པ་དངོས་སུ་བྱས་པའི་དབང་གིས་མིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་དང་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྔ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་ནི་མུན་པ་ཡིན་ལ། གནོད་བྱེད་ནི་མར་མེའི་འོད་དང་། གནོད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནི། མར་མེའི་འོད་རིམ་གྱིས་འོངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་བྱའི་རྒྱུན་དཟད་ཅིང་འགགས་པའི་གཞི་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཕན་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་དང་། གནོད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་བྱ་དོན་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཕན་པ་ནི་མར་མེའི་ཆ་སྔ་མ་ལ་བལྟོས་ན་མུན་པའི་ངོ་བོར་ཡང་མི་འགལ་ལ་གནོད་པ་ནི་མུན་པའི་ངོ་བོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་མུན་པ་འགགས་པ་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྣང་བ་བསྐྱེད་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་བྱུང་བའི་མུན་པས་དབེན་པའི་གཞི་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་གནོད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། སྣང་བ་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་མུན་པ་འགག་ཁ་མ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཀྱང་གནོད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། དུས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་དངོས

འབྲས་སུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྣང་བ་དང་མུན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཐམས་ཅད་རང་གི་གནས་སུ་རྡུལ་གཞན་སྐྱེ་བའི་གེགས་སུ་བྱེད་པས་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་མིན་ལ། ཡུལ་འདབ་ཉེ་བ་ན་གནས་པ་ལ་བརྗོད་ན་དེ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །སྣང་བ་དང་མུན་པའི་རྡུལ་སྤྲེལ་ནས་གནས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། རིམ་པ་དང་ལྡན་པའི་མར་མེའི་འོད་ཀྱིས་མུན་པ་རིམ་གྱིས་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནོད་ཚུལ་འདི་དག་ནི་ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་གཉིས་དང་སྣང་མུན་ལ་ངོ་བོ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྡུལ་རྫས་ཐ་དད་གཉིས་ཀ་ས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡང་མི་སྲིད་ཅིང་། ཡུལ་འདབ་ཉེ་བ་ན་གནས་པ་སྣང་མུན་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཚ་གྲང་དང་སྣང་མུན་གང་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྲད། གཉིས་པ་ལ་ནུས་ཆུང་དུ་སོང་། གསུམ་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡོག་པ་དང་། ཡང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཕྲད་པ་སོགས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་པས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཡུན་རིང་དུ་བགྲོད་པ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་འདོད་པ་སྨད་པའི་གནས་སུ་བྱེད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ལོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་ནི། གནོད་བྱའི་རྒྱུ་རིམ་གྱིས་ཟད་པའི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་ཡིན་པས། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། དངོས་པོ་ལས་གྱུར་པའི་འགལ་བར་བཤད་དོ།" །འགལ་བར་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུན་ལ་ཡིན་གྱི་ཕྲ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་མིན་ཏེ། དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགལ་བར་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་དུས་ན་ཡོད་ལ། དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་དེའི་སྔ་རོལ་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཀྱང་། དེ་དངོས་གཉེན་མིན་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་ས་བོན་དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་མོ། །དེའི་དུས་ན་ས་བོན་དེ་མེད་པ་ནི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ།

འགོག་བདེན་ནི་རང་གི་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ལམ་བདེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྲ་བ་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང་།[6] དེ་ཟད་པའི་འགོག་བདེན་མ་ཐོབ་ཅིང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མ་སྐྱེས་པས་གནོད་པ་བྱས་པའི་དུས་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། སྤོང་བཞིན་པ་ཡིན་གྱི་ཟད་པར་སྤངས་པ་ནི་མིན་ནོ། །རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ། ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་རང་གི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དེ་མེད་ཅིང་། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་འགལ་བ་གཞི་གཅིག་ལ་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། རྒྱུད་བླ་མ་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། མངོན་གྱུར་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་བརྟག་པ་བྱས་ནས། འདས་པ་འགགས་པས་མི་སྤོང་། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པས་མི་སྤོང་། ད་ལྟར་བ་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པས་འདས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མིན་པར་བསྟན་ལ།[7] དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་ས་བོན་ལམ་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དེའི་དོན་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། དེས་ནི་འདས་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ལ་གནོད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདས་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ས་བོན་རང་གི་སྔོན་རོལ་ཏུ་འབྱུང་བ་འགོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་མིན་ཏེ། རང་དུས་ན་འགགས་པས་འགོག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་འགྱུར་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ཐུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལྟར་འགོག་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་དུས་ན་ཡོད་པ་དུས་མཉམ་དུ་འགགས་པའི་ཚུལ་དུ་སྤོང་བ་ཡང་མིན་ཏེ། རང་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། རང་གི་སྤང་བྱ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། སྔ་མ་སྐྱེས་པ་དང་། ཕྱི་མ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ། གཉེན་པོའི་ལག་

རྗེས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་ཐོབ་པ་ནི་སྣངས་[8] པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྔང་བ་དང་སྨུན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དུ་སྣང་གཉེན་གྱི་དཔེ་དོན་བཤད་པ་སྒྲ་སོར་བཞག་ལ་སྐྱོན་མེད་བཞིན་དུ། དགོངས་པ་གཞན་དུ་ཚོལ་བ་སྐད་བྱེད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་སོགས་ནི་སྔང་སྨུན་དང་། འདས་ལམ་གྱིས་ས་བོན་སྤོང་བ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་དོན་སྤྲུར་བ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའོ། །འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་གནོད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་མ་སྤྲོས་སོ།།

ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ།

ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་པོ་ནི། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པའོ། །སློབ་དཔོན་ཆ་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་བལྟོས་ཏེ་ནུས་པ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པས་ཕྱེ་བ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དོན་སྤྱི་དང་ཟླ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་མིན་པར་འགྱུར་ཟེར་བ་ནི། ཕྱོགས་སྔ་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། གང་གི་ཕྱིར་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མིན་ཏེ། ནུས་པ་དང་སྣང་བ་ལ་སོགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།[9] །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས།[10] གསལ་བ་དང་རྟས་ཐ་དད་པ་རྣམས་འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་བལྟོས་ནས་ནུས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་དང་། མངོན་སུམ་ལ་གཟུང་རྣམ་མི་འདྲ་བར་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས་གསལ་བ་རྟས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་ཅིང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དང་ནུས་པ་ཡོད་མེད་དུ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་བཤད་ཀྱི། འགལ་ཟླ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་འགལ་དང་། སྔོ་སེར་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་པའི་

འགལ་བའོ། །སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་རྟག་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཞུགས་ཀྱང་། གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་སེལ་ནུས་ཀྱི་དེ་ཙམ་གྱིས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཡུའི་ཁ་དོག་སྔོན་པོར་ངེས་པས་སེར་པོ་ཡིན་པ་ཞུགས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བརྒྱུད་པའི་འགལ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ་ལས་འགལ་བར་ངེས་དགོས་ཏེ། སྒྲ་བྱས་པར་ངེས་ཀྱང་རྟག་པ་ཡིན་པ་མ་ཞུགས་པས་གཞི་མཐུན་ལ་གནོད་པའི་ཚད་མ་གཞན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་རྟག་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་ནུས་ཤིང་། གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་ཞུགས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱི་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཤོས་ཚད་མའི་ངོར་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཅིག་ཤོས་བཅད་ལྡོག་ཏུ་ཚད་མའི་ངོར་གནས་པ་ནི་དངོས་འགལ་ལོ།།

གསུམ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། འདི་ནི་མཚན་ཉིད་པའི་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། གཅིག་གིས་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པ་དེར་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་དུ་ཞུགས་པ་དེར་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པས་ཁྱབ་པ་དང་། སྔོན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པ་དེར་སེར་པོའི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་ཕན་ཚུན་སྤངས་ནས་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན་དེའི་རང་བཞིན་ཉམས་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་ནི། དེའི་རང་བཞིན་ཉམས་པ་སྤངས་ནས་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་ཉམས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེར་པོ་རྣམ་པར་བཅད་ཀྱང་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བར་ངེས་པ་ཡང་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཞུགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟག་པ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཞུགས་ན་སྒྲ་རྟག་པ་མི་ཞུགས་ཤིང་མི་རྟག་པ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་འགལ་བར་ངེས་པ་སྣང་རུང་མ

དམིགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་འགལ་བར་ངེས་མི་ནུས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་ཤ་ཟ་དང་། འགལ་བར་ངེས་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྟག་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉམས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། སྒྲ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉམས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན། ནམ་ཡང་འཕོ་འགྱུར་མེད་པར་སྣང་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མི་སྣང་བས་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་ལ་ཡང་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཤ་ཟ་དོན་གཞན་འགོག་པ་མིན་གྱི། སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་ཉིད་ཤ་ཟའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་མི་བལྟོས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ།།

འགལ་བ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་འགལ་བ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ནི། གཞིའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ལྟ་བ་བཀར་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་བཏབ་པའི་དོན་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང་དེའི་ཚེ་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་བ་ངེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་ལ་གནོད་པའི་ཚུལ་དང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་ལ་གནོད་ཚུལ་རྣམས་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་ན་མི་རྟོགས་པས་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་རྟོགས་ཤིང་བཏགས་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་དགོས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཐ་དད་གང་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་ལོག་ན་ལྡོག་པར་ངེས་པའོ། །དེ་ཡང་ལྡོག་བྱ་ལྡོག་བྱེད་དུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་ཡུལ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་འགར་བྱ་རོག་ཡོད་སར་དུ་བ་མཐོང་བ་དང་། དུ་བ་མེད་སར་བྱ་རོག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་གཞག་གོ།

བདག་གཅིག་འབྲེལ།

དང་པོ་ནི། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། བྱས་པ་ཡོད་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལྟག་རྗེས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ངེས་མི་རྟག་པའི་ལྟག་རྗེས་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ཀུན་ལ་མི་དགོས་ན་ཡང་། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལོག་ན་རང་ཉིད་ལོག་པར་ངེས་པ་ནི། གདོན་མི་ཟ་བར་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མི་འཁྲུལ་བར་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་བྱུང་འབྲེལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། གོ་ཏྲ་གོ་ཏྲིད་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་འབྲས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་ཐ་དད་ལོག་ན་ལོག་པར་ངེས་པའོ། དེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ངེས་པར་མི་དགོས་ཏེ། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་རྟགས་ལོག་ལ་འབྲེལ་བར་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་སུ་སྒྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ལ་ནི་གོ་ཏྲ་གོ་ཏྲིད་དུ་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་དོ། །གཞན་དག་དེ་ལ་གོ་ཏྲ་གོ་ཏྲིད་དུ་འདོད་པ་ནི། རིགས་པའི་དབང་པོས་རྟགས་གསུམ་དུ་མ་ངེས་པར་རྟོད་པ་དེའི་བརྒྱལ་ལན་མ་ཐེབས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་ལན་རིགས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དེ་ལྟར་མ་མཛད་པར་བུ་རམ་གྱི་རོ་སྔ་མས་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་། བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་གཅིག་པུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་མེད་པའི་ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ།[༡༢] ཁྱོད་ལྟར་ན་ལན་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་དུང་བསམ་པར་བྱ་བ་ཕོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་

དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་སུ་འདོད་ན་ནི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པར་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་གདན་ཚོགས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། དུ་བ་དང་གྲུབ་སྡེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་མེའི་བསྐྱེད་བྱ་དང་མེ་དང་གྲུབ་སྡེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་བའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཆ་ཐམས་ཅད་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྔོ་བའི་ཆ་དང་དངོས་པོའི་ཆས་ཀྱང་མེ་གོ་བ་དང་། ཙནྡན་གྱི་མེ་དང་གསལ་བ་དང་། འབར་བ་སོགས་ཀྱང་དུ་བའི་གོ་བྱར་འགྱུར་ཏེ། ཙནྡན་གྱི་མེས་དུ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཚེ་དུ་བ་མ་སྐྱེས་ན་ཙནྡན་གྱི་དུ་བ་དེ་དུ་བར་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་[༡༣]ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། མེ་དང་དུ་བའི་སྟེང་ན་གྲུབ་སྡེ་རྫས་གཅིག་པའི་ལྡོག་པའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་མེ་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དུ་བའི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་ཆ་ཇི་སྙེད་པ་ཡོད་པ་དེ་གོ་བྱ་ཡིན་ལ། དུ་བ་དང་གྲུབ་སྡེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་མེའི་འབྲས་བུར་ངེས་ཤིང་། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་དེ་ཉིད་གོ་བྱེད་ཡིན་གྱི། དུ་བ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིའི་ཆོས་དངོས་པོ་དང་། ལུས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་མེ་གོ་བྱེད་མིན་ཏེ། མེ་མེད་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཙནྡན་གྱི་མེར་ངེས་པ་ཡང་དུ་བ་ཙམ་གྱི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ཀྱང་དུ་བ་ཙམ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་མེས་དུ་བའི་རྫས་ཀྱི་ཆ་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཆ་གཉིས་པའི་ཚུལ་དུ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མེའི་རྫས་ཀྱང་དུ་བ་ལ་བལྟོས་པ་ཆ་ཤས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆ་ཤས་ཀྱི་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གོམས་པའི་དབང་གིས་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་དུ་བ་མཐོང་བ་ན་དང་པོར་དངོས་པོའོ་སྙམ་པ་དང་། དེ་ནས་ལུས་ཅན་ནོ་སྙམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བའི་དངོས་པོའོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་སྐྱེས་པ་ན། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་མེ་གོ་བྱེད་མིན་ལ། ངེས་པ་ཕྱི་མའི་ཡུལ་དུ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་དང་ལུས་ཅན་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་མེ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་ལ། རྟགས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཀ་ལ་འཁྲུལ་ན་མིན་ཏེ།

དཔེར་ན། འདི་ནི་གཡོར་མོ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་མོར་བྱ་ཚང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་རྩེ་མོ་དང་བྱ་ཚང་སོ་སོར་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཙནྡན་གྱི་དུ་བའི་རིས་ངེས་ན་ནི་ཙནྡན་གྱི་མེ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་བཞག་པར་དཀའོ། །རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི་ས་ཕྱོགས་དེར་མེ་དང་དུ་བ་ཡོད་ན་ས་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འདྲེར་རུང་བ་ལ་དེ་གཉིས་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་བཟུང་གཅིག་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་བཟུང་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། ཚད་མ་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་འཛིན་པའི་དོགས་པ་སེལ་ཞིང་། རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

འབྲེལ་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཁྱབ་བྱ་འདི་ཁས་བླངས་ན། ཁྱབ་བྱེད་འདི་ངེས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པ་དང་། རྒྱུ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་ཞིང་། འབྲས་བུ་འདི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་རྒྱུ་འདི་སྔོན་དུ་སོང་བ་སོགས་གཞི་དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་གོ །འབྲེལ་བ་རྫས་ཡོད་ཁེགས་ཤིང་བཏགས་ཡོད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པར་བྲམ་ཟེས་བཤད་པ་ལྟར།[༡༨] གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཡིན་པ་ཁེགས་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མེ་དང་དུ་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་དེ་ཉིད་དུས་མཉམ་དུ་སྣང་བ་དང་། དུ་བ་གྲུབ་ཟིན་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་མེ་ལ་བལྟོས་པར་སྣང་ཞིང་། སྣང་བ་དེ་ལྟར་དོན་ལ་གྲུབ་ན་མེ་དུ་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བས་འབྲེལ་བ་རྫས་ཡོད་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ཞེན་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རྗེ་བོ་དང

ཁོལ་པོ་ལྟར་ཞེན་པས་དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཕྱུང་པོ་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་འགྱུར་བས། གང་ཟག་གི་བདག་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

རྒོལ་ངན་རྟག་ཆད་མཐར་ཞེན་རི་འཇོམས་རྡོ་རྗེའི་ངག །མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གསུང་གི་གཅེས་པའི་གནད། །འགལ་འབྲེལ་ཚུལ་བཞིན་སེམས་པའི་རིགས་ལམ་དྲི་མེད་པ། །བླ་མའི་དྲིན་ལས་རྒྱལ་ཧྲ་བདུན་པའི་ལུགས་ལྟར་བཤད། །འདིར་འབད་དགེ་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས། །འགྲོ་ཀུན་མཐར་ལྟའི་མུན་པ་ཀུན་བསལ་ཞིང་། །དྲི་མེད་རིགས་པའི་སྣང་བས་བརྒྱན་བྱས་ཏེ། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ཤོག།

འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་མ་ར་མ་ཏིའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། ཕྱོགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ཡི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཡུན་རིང་དུ་མྱངས་པ་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྣོ་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །།

ཨོཾ་སྭསྟི། ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་ལྡོན། །རབ་རྒྱས་འགྲོ་ཀུན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྨྱོད་ཕྱིར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་གྲྭ་ཆེར། །ཆོས་སྦྱིན་འདོད་མེད་དལ་འགྲོའི་རྒྱུན་འདི་སྤེལ།། །།སརྦ་མངྒ་ལཾ།།

ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད།

འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས།

༄༅། །ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད་ཟབ་རྒྱས་ཀུན་གསལ་ཚད་མའི་འོད་བརྒྱ་འབར་བ་སྐལ་བཟང་སྙིང་གི་མུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོ་ཥཱ་ཡེ་ཧྲ་དེ་བྲི་ཤུར་ཤུ་དྷི་ཧཱུཾ། ལྷུན་གྲུབ་མཛད་པས་འགྲོ་འདྲེན་དེད་དཔོན་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །འཁོར་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་རིག་གྲོལ་རང་བཞིན་དམ་ཆོས་གྲུ། །ལུང་རྟོགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལྡན་མི་ལྡོག་དགེ་འདུན་སྟེ། །དོན་གཉིས་རིན་ཆེན་གླིང་འཕྲིད་སྐྱབས་གསུམ་གཙུག་ན་མཛེས། །ཀླུ་སྒྲུབ་རིགས་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་མཐར་ལྟའི་སྤྲིན། །མཐར་བསྒྲད་ཟབ་མོའི་མཁའ་ལ་ཉི་སྙེད་ཆོས། །ཕྲ་ཞིབ་གསལ་བྱེད་ཚད་མ་རྣམ་པ་བཞིའི། །འོད་སྟོང་དེང་ཤར་ཡན་བདེའི་སྣང་བ་བཀྲ། །མགོན་དེའི་བཞེད་པའི་དོན་དམ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས། །ཉིས་བཤད་མུན་སྤྲུག་ལམ་དུ་སྐྱུར་མིན་པར། །རྣམ་དཔྱོད་འོད་བརྒྱ་འབར་བའི་སྲས་རྣམས་དང་། །ཁྱད་པར་ཐལ་འགྱུར་ལུགས་བཟང་ཤེ་མ་རྨད། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མེས་པོར་གདོད་མ་ནས། །ཕྱོགས་བཅུར་གྲགས་པའི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་རྒྱལ་བ་ཀུན། །གཅིག་བསྡུར་ཞབས་སེན་འབྲལ་མེད་སྙིང་དབུས་བཞུགས། །མགོན་དེའི་རང་ལུགས་སྤེལ་མཛད་ཤིང་རྟ་ཆེ། །སྤྱི་དང་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་གཅིག་བུ། །ཁྱིད་ཞིར་དཔེ་ཟླ་ཉིད་མིན་ངག་གི་དབང་། །བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཐུགས་རྗེས་བདག་སྐྱོངས་ཤིག།

སྟོང་པ་འདོད་ཚེ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མེད། །ཚད་མས་གྲུབ་ཚེ་སྟོང་པ་སྤང་དགོས་པའི། །ཐག་མཁན་རྐང་པའི་མཆེད་ཟླ་གངས་ཅན་གྱི། །དབུ་མར་རློམ་པའི་དང་ཚུལ་ཤེ་མ་ལྟོས། །གཞལ་བྱ་རྣམ་བཞིའི་ཕྲ་ཞིབ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི། །མངོན་རྗེས་ལུང་དང་ཉེར་འཇལ་ཚུལ་ཤེས་ཀྱང་། །མིང་རྐྱང་ཙམ་ལས་མེད་པའི་དོན་དམ་པའི། །དབུ་མའི་ལུགས་བཟང་མཐའ་ཀུན་སྤངས་ཏེ་འཆད། །གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་རྗེས་འབྲང་ཁས་འཆེ་ཞིང་། །མཐའ་ལྟའི་གཡང་དོར་ཐུབ་པའི་བཞེད་པའི་མཐིལ། །ཚིག་ཙམ་མིན་པར་ཤེས་འདོད་བློ་ལྡན་རྣམས། །གཟུར་གནས་དོན་གཉེར་ལྡན་པས་འདིར་ཉན་རིགས།།

དེ་ལ་འདིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་ཚད་མའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་མི་རུང་བར་འདོད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་སྤྱིར་དགག ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་འཁྲུལ་མེད་དུ་འཆད་པ་དང་གཉིས།

ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་ཚད་མ་མི་རུང་བར་འདོད་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཕྱིར་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་འདོད་པ་དང་། ཚད་མ་དེའི་གྲུབ་བྱ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་འཇུག་ན་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཙམ་ལ་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་དབུ་མ་ཐལ་རང་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། ཚད་མས་གནོད་ན་ཚད་མའི་བདག །ཡིད་བརྟན་དུ་ནི་མི་རུང་འགྱུར།[1] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་ཞིང་། བོད་འདིར་ཐལ་འགྱུར་བར་རློམ་པ་མང་པོས་ཀྱང་ཚད་མ་བཀག་ལ། དེ་རྗེ་ཡབ་སྲས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ལེགས་པར་བཀག་ཅིང་མིང་ཙམ་ཞིག་ལུས་པར་བྱས་པ་ལ་མཁས་པ་ཚད་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡི་རང་མཛད་ཀྱང་། ཡང་སྙིང་བཀུར་ལ་ཞེན་པ་དང་སྒྲིབ་བདག་གི་ངོ་འཛིན་ཆེད་དུ་སྡུག་ལོས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དག་བཤད་པས་ཚད་མའི་དོན་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ཚད་མར་མི་འདོད་དེ། དེ་དག་ལ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའང་གཏན་ནས་མི་འཐད་དེ།[2] དེ་དག་ལ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་བླ་བས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལུང་གི་ཚད་མ་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་དང་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། ཚད་མ་དེ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་གཞལ་བྱ་ཡོད་ནའང་ཚད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མའི་སྐད་དོད་པྲ་མ་ཎའི་མ་ཎ་འཇལ་བ་ལ་འཇུག་པས་འཇལ་བྱེད་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚིག་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཡོད་ན་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།།[3]

ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་བདེན་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་འཐད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་ཟེར། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལའང་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུའང་ཡོད། དེ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱང་ཡོད། དེ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་དག་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ། སྨན་དུ་གྱུར་པ། དཔང་དུ་གྱུར་པ། ཚད་མར་གྱུར་པ་མཁྱེན་པས་གཟིགས་པ་ཞེས་དང་།[4] རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། དོན་འདི་ལ་ནི་རྒྱལ་བ་ལས། །ལྷག་པའི་ཚད་མ་གཞན་སུ་ཡོད།[5] །ཅེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་འདི་ལ་རྒྱལ་བ་ཚད་མར་བཤད་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཀྱང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུས་བྱས་ཤིང་ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་པ་མཐོང་བ་ལས་ལུང་གི་དགོངས་པ་ངེས་པས་ནི་ཞེས་དང་།[6] རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། ཚངས་ལ་སོགས་ལ་འཇིག་རྟེན་འདི། །བདེན་པར་རབ་ཏུ་གང་སྣང་བ། །དེ་ནི་འཕགས་ལ་རྫུན་ཞེས་གསུངས། །དེ་ལས་གཞན་ལྟ་ཅི་ཞིག་ལུས།[7] །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚངས་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚངས་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དོ་དེ་ལྟར་ཚད་མར་གྱུར་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་སྣང་བ་དག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རེ་ཞིག་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་རྫུན་ནོ།[8] །ཞེས་དང་། དབུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། །མཛད་པས་བརྟུལ་ཞུགས་རྟག་བརྟན་མཛད། །དེས་ན་དཔལ་ལྡན་ས་སྟེང་དུ། །ཚད་མ་ཡི་ནི་དམ་པར་འགྱུར།[9] །ཞེས་དང་། བརྒྱ་པ་ལས། གཅིག་ཡོད་གཅིག་མེད་ཅེས་བྱ་བ། །དེ་ཉིད་མ་ཡིན་འཇིག་རྟེན་པའང་མིན།[10] །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་བཤད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ཕྱི་ནང་གི་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཚད་མར་བྱས་ཏེ་ཁས་བླང་བར་བྱ་ལ། གང་གི་ཚེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་གང་རུང་ཞིག་འདོད་ཅིང་གང་རུང་ཞིག་མི་འདོད་པའི་ཀློལ་བས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་བཤད་པར་མི་འགྱུར་རོ།[11] །ཞེས་སོགས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཁས་པ་དག་ནི་སངས

རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁོ་ནའི་གསུང་ཚད་མར་རྗོད་པར་བྱེད་དེ་འཐད་པ་དང་བཅས་པས་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་རོ།[༡༢] །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདིས་ལུང་ཚད་མ་བསྟན་ཏེ་དེའི་ཐ་སྙད་དང་དོན་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མདོ་ཀུན་བཏུས་ལས། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བར་ཅེས་མངོན་ཞེ་ན་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ཚད་མར་གྱུར་པ་ལས་ཤེས་ཏེ་ཞེས་དང་།[༡༣] དཔལ་ མདའ་བསྟན་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་དེ་ལ་སྐུར་བྱེད་ཅིང་། །དེ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན།[༡༤] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། མདོར་ན་ཚད་མ་མི་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །

ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་འབྲེལ་མེད་དུ་བཞག་པ།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་འབྲེལ་མེད་དུ་བཞག་པ་ནི།[༡༥] འོ་ན་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཚད་མའི་གྲངས་དང་ངོ་བོ་དང་ཡུལ་དང་སྒྲ་དོན་རྣམས་ལྟར་འདིར་ཡང་ཧྲུང་ངམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། འདིར་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་ན་རང་ལུགས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ལ་མཁས་པ་དག་གིས་ཀྱང་མ་བཤད་པས། རྟོགས་དཀའ་བར་སྣང་བས་གཞན་གྱི་ཚད་མ་བཀག་ཚུལ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་རྩོད་ཟློག་རྩ་འགྲེལ་དང་གཙོ་བོར་ཚིག་གསལ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ།།

རྟོག་གེ་བའི་ཚད་མ་དགོས་པའི་རྩོད་པ་དགོད་པ།

དེ་ལ་རྟོག་གེ་བའི་ཚད་མ་དགོས་པའི་རྩོད་པ་དང་། དེའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་དགག་པ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ངེས་ཤེས་ཡོད་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་དང་། ངེས་ཤེས་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་ཚུལ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། འདིར་འགའ་ཞིག་དག་རྒོལ་བར་བྱེད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་འདི་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལས་

སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང་། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པར་འདོད་ན་ནི་ཚད་མ་དག་ནི་དུ་ཞིག །མཚན་ཉིད་ནི་གང་། ཡུལ་དག་ནི་ཅི་ཞིག །ཅི་བདག་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་གམ། གཞན་ནམ་གཉིས་ཀའམ། རྒྱུ་མེད་པ་ལས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འོན་ཏེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེས་ན་ནི་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ནི་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པའི་དོན་ནི་ཚད་མ་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་ནུས་སོ། །ཚད་མ་མེད་པས་དོན་རྟོགས་པ་ཡང་མེད་ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ငེས་པ་འདི་ག་ལས་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་འདི་གང་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡིན། ཡང་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་འདིར་འགྱུར་བ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ངའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ།[༡༦] །ཞེས་སོ།།

དོན་ནི་འདིར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་ཤེ་ལ་དངོས་སྨྲ་རྩོད་པ་དང་ཚད་མར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གྲོལ་བར་བྱེད་དེ། རྩ་ཤེ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཤར་བའི་ངེས་པ་འདི་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གང་ལས་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཚད་མའི་གྲངས་སོགས་བཞི་དང་ཚད་མ་དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས་དེ་འདིར་བརྗོད་དགོས་པ་ལ་མ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །འཆད་པར། འདིར་འགའ་ཞིག །ནས། འདི་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་འདྲ་ངེས་དོན་རྟོགས་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་གང་ཞིག །གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་མེད་པར་དོན་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཡང་དག་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། འོན་ཏེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལས། ནས། འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་ཀྱང་། འདི་ཡོད་འདི་ཞེས་བྱ་བ་དེ། །ཚད་མ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ།[༡༧] །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་མེད་དུ་ངེས་པ་ལྟར་ཁོ་བོས་ཀྱང་བཟློག་ནས་སྨྲས་པ་ལྟར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་ཐག་གཅོད་ཡུལ་ལ་དངོས་སྨྲ་བ

ངེད་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་སྐྱོའོ་ཞེས་ཐག་གཅོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐག་གཅོད་པ་ཚད་མ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། ཡང་ན་ཁྱོད་ཀྱིས། ནམ། སྐྱེ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །ཚིག་གིས་ཀྱང་ནི་དེ་མི་འགྲུབ།[༧༨] །ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་ངེས་ཤེས་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་ནི། ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་འདི་མེད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་རང་ཉིད་ཀྱང་མ་ངེས་པས་གཞན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ།[༧༩] །དོན་ནི། ཅི་སྟེ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ངེས་ཤེས་མེད་ན་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟར་རྩོད་པའི་ཚེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་སྐྱེ་མེད་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེ་འདྲའི་ངེས་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་དེ་འདྲའི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའམ་རྟོགས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་རྩ་ཤེ་རྩོམ་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྩ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་འབྲེལ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཚིག་གསལ་དྲངས་མ་ཐག་གོ།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་གྱི་སྐབས་གཞན་གྱི་ཚད་མ་དགག་པ་ལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟོག་གེའི་ཚད་མ་འདིར་མི་བརྗོད་པ་དང་། རྟོག་གེའི་འདོད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་དགག་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་དོན་དམ་པར་ངེས་མ་ངེས་མེད་པས་ཚད་མའི་གྲངས་སོགས་འདིར་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་རང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བའི་ངོར་མེད་ཅིང་དེ་འཆད་སྐབས་ཡིན་པས་རྩ་ཤེ་འདིར་མ་བརྗོད་ཚུལ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། འདི་ཉིད་ལས། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་དག་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པའམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཏུ

འགྱུར་ན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་མ་ངེས་པ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་ཤིང་དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་རེ་ཞིག་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི་དེ་དང་འགལ་བའི་ངེས་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཅན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། བོང་བུའི་རྭའི་རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚད་མ་དག་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད། དེ་དག་གི་གྲངས་དང་མཚན་ཉིད་དང་ཡུལ་དང་བདག་གམ་གཞན་ནམ་གཉིས་ཀའམ་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གོ[༡༠] །ཞེས་སོ།།

དོན་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་ངོའམ་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ཚོལ་བའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་འདིར་མ་ངེས་པ་ཡོད་ན་དེའི་འགལ་ཟླའི་གཉེན་པོ་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡོད་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་ཡང་དག་དང་ཆད་ལྟའམ་རྟག་ལྟ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ཡོད་དགོས། དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན། དོན་དམ་པ་ངེས་པ་མེད་པས་དེ་འདིར་བརྗོད་མི་དགོས་ཞེས་བཤད་པའམ། ཡང་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་ཀྱང་རྟོགས་བློ་དང་མ་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ཡིན་པས་མ་ངེས་པར་བྱས་ལ། དེའི་གཉེན་པོ་ངེས་པ་དེ་ཡང་བློ་ཡང་དག་གམ་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྐྲབ་བྱེད་ཡང་དག་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཚུལ་བརྗོད་དགོས་ཀྱང་། འདིར་དོན་དམ་པར་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག །ནས། ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་མ་ངེས་པ་ཡོད་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་དགོས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དེ་གཉིས་མེད་དེ། སྤྱིར་དེ་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་སྟེ་ལྟོས་དགོས་པ་གང་ཞིག །དོན་དམ་པར་འབྲེལ་བ་ཅན་ངེས་པ་དེ་གཞན་མ་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་ལྟོས་པ་སོགས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱིར་རིང་ཐུང་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་ཀྱང་། བོང་བུའི་རྭའི་རིང་ཐུང་ལྟོས་གྲུབ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

འདིར་མ་ངེས་པ། ནས། བོང་བུའི་རྭའི་རིང་ཐུང་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཚད་མའི་གྲངས་སོགས་འདི་དག་རྩ་ཤེ་ཏྟོམ་ཆེ་ཁ་བོ་ཅག་གིས་བརྗོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྐབས་འདིར་དེ་དག་བོང་བུའི་རྭ་བཞིན་མེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཐའ་བཞི་གང་ལས་སྐྱེ་ཡང་བརྗོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར། ནས། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གོ་ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ངག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ལ་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཁྱེད་ཅག་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ངག་འདི་ཇི་ལྟར་དམིགས་ཞེ་ན་ཞེས་སོ།།[༢༡]

གཉིས་པ་ལན་ནི་དེ་ཉིད་ལས། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ངེས་པར་འགྱུར་པའི་ངག །ནས། བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུའོ།[༢༢] །ཞེས་བྱུང་། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ངེས་པའི་ངག་གམ་ཚིག་སྦྱོར་དམིགས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མ་ཟད་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཐད་པའམ་རིག་ངོར་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ངག་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྒོས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ལ་ཡོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་འཕགས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟིགས་ངོར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ངེས་པར་གྲུར་པའི་ངག་འདི་ནི་རང་ལས་གྲུབ་པའི་འཐད་པའི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་ལ་ཡོད་ཀྱི། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།[༢༣] །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་མི་འབྱེད་ཅེས་པ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་ཐུག་པས་ན་འདི་འདྲའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡང་མི་འདོད་པར་མ་ཟད། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པ་ཡང་འདིར་མི་འདོད་དེ། འོག་ཏུ་ཁྱད་པར་རོ་ཅོག་བསལ་འདོད་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་བཤད་པ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་འགོག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་འདྲ

མི་ཤེས་པར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་མི་རུང་སྙམ་པ་དང་རྨི་ལམ་གྱི་རྟ་དང་རྟ་ལ་ཁྱད་མེད་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། སྟག་ལོས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཙམ་དང་རང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་མ་ཐུབ་པས་ཚད་གྲུབ་སོགས་འཛོག་མ་ཤེས་སྣང་བས་འདི་ལ་ཚིམ་མ་སླ་བར་ཞིབ་པར་དཕྱོད་དང་ཁོ་བོས་བཤད་པ་འདི་ལས་གཞན་དུ་གོ་ན་འཁྲུལ་པར་གདོན་མི་ཟའོ་སྙམ་དུ་བསམ་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ན་དོན་དམ་སྤྲོས་བྲལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལུགས་དང་། སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་རུང་གི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལུགས་གཉིས་མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ།

དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་ན་རེ། འཕགས་པ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟིགས་རྒྱུལ་ལ་རིགས་པ་མི་མངའ་འམ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟིགས་ངོར་འཐད་པ་དང་མི་འཐད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་མཉམ་བཞག་ངོར་འཐད་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་དང་དག་སོགས་ལྟ་ཅི་སྨོས་མཉམ་བཞག་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པ་ཡང་དེར་མེད་པར་ཡུལ་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་དེ་དང་རོ་གཅིག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉིད་ལས། ཅི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་རིགས་པ་མི་མངའ་འམ་ཞེ་ན། ཡོད་པའམ་མེད་པ་འདི་སུས་སྨྲས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ནི་ཅང་མི་གསུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ལ་འཐད་པ་དང་འཐད་པ་མ་ཡིན་པ་མི་མངའ་བར་འགྱུར་པ་དེ་དག་ལ་སྤྲོས་པ་མངའ་བར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་སོ།། [༡༩]

དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་ན་རེ། འཕགས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟིགས་པ་ལ་འཐད་པའམ་རིགས་པ་མི་མངའ་ན་རིགས་པ་གསུངས་པར་མི་མཛད་དགོས། དེ་མ་མཛད་ན་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དོན་དམ་པ་དེ་རྟོགས་པར་མཛད་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ལན་ནི། འཕགས་པ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟིགས་པ་ལ་འཐད་པ་དང་དག་སོགས་མེད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དོན་དམ་ཁོང་དུ་ཆུད་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་རིགས་པ་མང་དུ་བཀོད་པ་དེ་དག་རང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དོན་དམ་དཕྱོད་པའི་འཐད་པ་མི་གསུང་གི འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་རུང་གི་འཐད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་

ཡིན་པར་ཐ་སྙད་དུ་ཞལ་བཞེས་མཛད་ནས་ཐབས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བརྗོད་པར་བྱ་བ་བཟློག་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཟློག་པས་སོ།[༢༥] །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པའང་གྲུབ་སྟེ། ཐ་སྙད་ཁས་ནི་མ་བླངས་བར། །དེད་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ།[༢༦] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐད་དུ། འདི་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་འཐད་པ་གསུངས་པར་མི་མཛད་ན། ད་ནི་ཅི་ཞིག་གིས་འཇིག་རྟེན་པས་དོན་དམ་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མཛད་ཅེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་འཐད་པ་མི་གསུང་ངེ་ ། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་འཐད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཞན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མཛད་དོ།[༢༧] །ཞེས་སོ། །འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པས་རང་ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་པ་གཙོད། ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཞེས་པས་ཁས་ལེན་པ་དང་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཙམ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ།།

དེས་ན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཁས་མི་ལེན་པས་བརྗོད་མི་དགོས་ལ། རྒྱ་ཤེ་འདིར་ཡུལ་ལ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་མཐའ་དག་གིས་གཉེན་པོ་རྟེན་འབྱུང་བསྟན་འདོད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་དང་དེའི་ཡུལ་ཟུར་དུ་འཆད་པས་འདིར་མ་བཤད་ཅེས་པའི་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་ལུས་ལ་མི་གཙང་བ་ཉིད་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་འདོད་ཆགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཡང་གཙང་བའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཡོངས་སུ་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་པའམ་ལྷའི་ལུས་འདི་ལ་སྐྲ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤུར་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཀབ་པའི་ལུས་ཀྱི་སྐྱོན་རྣམས་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་དུ་ལྟ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བུ་མ་པ་ཡོད་པ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པའི་སྤྱི་རོལ་ནས་ཡོད་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་གྱིས་ཤིག[༢༨] །ཅེས་གསུངས་པས་བདག་སྐྱེ་གྲངས་ཅན་རང་ལ་གྲགས་པའི་འཐད་པས་བཀག་ཚུལ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། ཡང་ཇི་ལྟར་མེ་དང་སོལ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་གྱུར་

པ་དག་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཁས་བླངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དག་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་པ་ནས། རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།[༢༩] །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་གཞན་སྐྱེ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བཀག་ཚུལ་བཤད་ནས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཤུགས་ལ་བཀག་གོ །འདི་ཉིད་ལས། དེ་དག་ལ་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།[༣༠] །ཞེས་པ་འདིས་སྔ་རོལ་དབུམ་པ་རང་ལ་གྲགས་པའི་རང་རྒྱུད་མེད་ཀྱང་གཞན་གྲགས་ཀྱིས་རྩ་ཤེ་ལྟར་སྐྱེ་མེད་འགྲུབ་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་དེ་དག་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་དེའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་གཉེན་པོར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོ་བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཁྱད་པར་དེ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྷག་མ་རྣམས་བརྩམས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་འགྲོ་བ་པོ་དང་བགྲོད་པར་བྱ་བ་དང་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་རོ་ཅོག་མ་ལུས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུའོ།[༣༡] །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་རྩ་ཤེ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་ཐ་སྙད་མེད་པས་ན་[༣༢]ཚད་མ་སོགས་རང་རྒྱུད་འདིར་ཇི་ལྟར་བཤད་ཅེས་པ་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན། གཞན་དུ་སྐབས་དོན་བོར་བར་འགྱུར་བས་ཞིབ་པར་དཔྱད་དགོས་སོ།།

རྟོག་གེ་བའི་ཚད་མ་དགག་པ་ལས་ཚད་མ་སྤྱིར་དགག་པ།

གཉིས་པ་རྟོག་གེའི་ཚད་མ་དགག་པ་ལ། ཚད་མ་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། མངོན་སུམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྟོག་གེ་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དགག་པ་དང་། ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ལུགས་བཀག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབད་པ་དོན་མེད་པ་དང་། མ་ངེས་པ་མ་སྤངས་པའི་སྐྱོན་གཉིས།

རྟོག་གེ་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རང་བཞིན་སྨྲ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་ཐ་སྙད་འཇིག་རྟེན་པ་འདི་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་པ་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཚད་མ་ཙམ་བརྗོད་དགོས་ཏེ། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་ལ་དོན་དམ་པའང་རྟོགས་པ་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་ཐ་སྙད་འཇིག་རྟེན་པ་འདི་ཉིད་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན་ཞེས་སོ།[༣༣] །འདི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་རྩོད་པ་འདྲ། དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་དེ་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན། རང་བཞིན་སྨྲ་བ་ན་རེ། དེའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་ནང་གི་རྟོག་གེ་བ་དངོས་སྨྲ་བ་དག་གིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་རང་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་བརྗོད་པས་མཚོན་བྱ་ཚད་མ་དེ་བརླག་པར་བྱས་པས། རང་བཞིན་སྨྲ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཚད་མ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྣ་ཤེས་ཀྱི་རྗོག་འགྲེལ་དང་དོན་འབྲེལ་དག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འོ་ན་ནི་དེ་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་བསྙད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་གེ་བ་དག་གིས་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྗོད་པས་དེ་བརླག་པར་བྱས་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ།[༣༤] །དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འབད་པ་དོན་མེད་ཅིང་མི་རིགས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་རྟོག་གེ་ངན་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྗོད་པས་མཚོན་བྱ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟར་འབད་ཀྱང་རིགས་ལ་དོན་ཡང་ཡོད་ནའང་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ལ། མཚན་མཚོན་གཉིས་ཀ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཀོད་ཆེ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལ་རྟོག་གེ་ངན་པས་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྗོད་པས་བྱས་པའི་མཚོན་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་དོན་དུ་འབད་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་འབད་པ་འདི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དོ།[༣༥] །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་པའམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གསལ་བར་ཡང་རང་

རྒྱུད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་ཚད་མས་ངེས་ན་ཚད་མ་དེ་རང་གིས་ངེས་སམ་གཞན་གྱིས་ངེས། རང་ངེས་ལ་བྱ་བྱེད་གཉིས་མི་རུང་ཞིང་གཞན་གྱིས་ངེས་ན་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩོད་ བློག་གི་སྐྱོན་དེ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ན། ཚད་མ་དེ་དག་གང་གིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྩོད་པ་བློག་པ་ལས་བཤད་པའི་སྐྱོན་དེ་མ་སྤངས་པས་ཡང་དག་པའི་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།[༣༦] །ཞེས་སོ། །འདིས་རང་རིག་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ཡང་བཀག་གོ།

ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ལུགས་བཀག་པ།

གཉིས་པ་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ལུགས་བཀག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་བཀག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དངོས་སྨྲ་བ་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱ་འཇལ་ཚུལ་སྒོས་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་དངོས་པོ་རང་མཚན་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་ཡུལ་གཞལ་བྱ་ལ་དངོས་པོ་རང་མཚན་དང་། དངོས་མེད་སྤྱི་མཚན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས།[༣༧] །ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཚད་མ་གཉིས་སྨྲ་ན་ནི་ཞེས་སོ།།[༣༨]

དང་པོ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གྲངས་ངེས་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གྲངས་ངེས་དགག་པ་དང་། དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་དགག་པ་དང་། མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་སྒྲུབ་ལ་འདོད་པ་དགག མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་སྒྲུབ་ལ་བརྟེན་པ་དགག བྱེད་སྒྲུབ་དགག

པའི་རྟོད་སྤོང་དགག་པའོ།།

མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་སྒྲུབ་པ་འདོད་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། དངོས་སླུའི་ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་འདི་ལ། རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་བྱེད་པ་པོའམ་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བྱེད་པོ་དེ་གཉིས་གང་ལ་ཡོད་པའི་མཚན་གཞིའམ་མཚོན་བྱ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཞལ་བྱ་མཚོན་བྱ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་གང་ལ་ཡོད་པའི་མཚན་གཞི་དེ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པས་ཇི་ལྟར་ཚད་མ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་སོ།[39] །ཁོ་ན་རེ། འོན་ཏེ་མཚན་གཞིའམ་མཚོན་བྱ་དེ་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་ཚད་མ་གཉིས་མི་རུང་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་མཚན་གཞི་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འོན་ཏེ་མཚན་གཞི་མེད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རྟེན་མེད་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཇི་ལྟར་ཚད་མ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ནས། མཚན་གཞི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ན། །མཚན་ཉིད་ཀྱང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།[40] །ཞེས་སོ།།

མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་སྒྲུབ་ལ་འདོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དངོས་པོ་དང་བྱེད་པ་དང་ལས་གསུམ་ལ་འཇུག་སྟེ་གང་མཚོན་ན། འདིས་མཚོན་པས་ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ་དངོས་པོའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་། གང་གིས་མཚོན་ན་འདིས་མཚོན་པས་ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ་བྱེད་པ་སྒྲུབ་པ་དང་། གང་དུ་མཚོན་ན། འདིར་མཚོན་པར་བྱ་བས་ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ་མཚན་གཞི་ལས་སུ་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ལས་འདིར་ལས་སྒྲུབ་ལ་བྱ་རིགས་ཏེ། འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དང་འདི་མཚོན་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་འདི་སུས་གང་བྱས

ཀྱང་ལས་སླུབ་ལ་སྦྱར་ཚོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲུབ་ཚེ་བྱེད་རྐྱེན་བྱིན་ནའང་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་མི་དགོས། ཀུན་བཤད་ཀྱི་རྐྱེན་བྱིན་ནའང་ལྱུ་ཊ་འམ་ཚོག་འབྱུང་བྱིན་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། བྱ་ཀ་ར་ཎ་ལས། བྱེད་པ་དང་ལྱུ་ཊ་ནི་ཕལ་ཆེ་བའོ།[༨༡] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ནི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བྱེད་པ་དང་ལྱུ་ཊ་ནི་ཕལ་ཆེ་བའོ་ཞེས་བྱ་བས་ལས་ལ་ལྱུ་ཊ་བྱས་ནས་འདི་མཚོན་པར་བྱ་བས་ན་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན་ཞེས་སོ།།[༨༢]

དེ་ལ་ཉེས་པ་སྔ་མ་དང་མཚུངས་པ་དང་། ཤེས་པ་བྱེད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། འོན་འདི་མཚོན་པར་བྱ་བས་མཚོན་བྱ་མེད་པར་ཐལ། གང་གིས་མཚོན་བྱ་དེ་མཚོན་པའི་བྱེད་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྔར་ལྟར་གཞལ་བྱ་གསུམ་དང་ཚད་མ་གསུམ་དུ་ཐལ། མཚན་མཚོན་གྱི་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་དེ་དང་ལས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།[༨༣] །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ཤེས་པ་བྱེད་པ་དང་ཡུལ་ལས་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ་སྙམ་ན།[༨༤] ཞེས་སོ།།

འདི་ལའང་ཡུལ་གསུམ་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞི་མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། བྱེད་པོ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བཞིའོ།།

དང་པོ་ནི། འོ་ན། ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རང་གི་ཡུལ་ལས་གཞན་ཞིག་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་པ་ལ་བཤད་པ་བོར་ནས། ལས་སུ་སྒྲུབ་ཅིང་རྣམ་ཤེས་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་འཛོག་པ་དེའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྲ་བ་དང་། ཆོར་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྨྱོང་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལྟ་བུའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞིག་ལ་རང་མཚན་དུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ལས་ཤིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཡུལ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་ཡུལ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཇི་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། རེ་ཞིག་འདིར་ཇི་ལྟར་དེས་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པས་སའི་སྲ་བ་དང་ཆོར་བའི་སྨྱོང་བ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། རབ་ཏུ་གྲགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་བོར་ནས། ལས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ཅིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པས་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སླ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ལས་ཤིག་ཡོད་པར་འགྱུར་དགོས་པས་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།[༥༥] །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ། དེ་དངོས་དང་། དེའི་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པས་གཞལ་བྱ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ས་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པའི་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་དེའི་ལས་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ས་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པའི་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ལས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན་ཞེས་སོ།[༥༦] །འོ་ན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་ལས་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རང་མཚན་ཁོ་ན་གཞལ་བྱར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་འདོད་པའི་རང་མཚན་དེའི་ནང་གི་འདི་མཚོན་པར་བྱ་བའི་ལས་རྣམས་གཞལ་བྱ་དང་། འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་རང་མཚན་རྣམས་གཞལ་བྱ་མིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་མ་ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཙུང་ཟད་ཅིག་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། མཚོན་པར་བྱ་བས་ན་ཞེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཙུང་ཟད་ཅིག་ནི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་ཁྱད་པར་འདི་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་སོ།།[༩༧]

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་ལ། གཞན་རིག་གི་ལས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་རིག་གི་ལས་སུ་འདོད་པ་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱེད་པ་དེ་ཡང་ལས་སུ་བྱ་བ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་རང་འཛིན་གྱི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཞིག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འཛིན་གྱི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་དེ་དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། དེ་དེའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱ་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། དེ་འཛིན་གཞན་རིག་ལའང་གཞལ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པོ་གཞན་དགོས་ལ། དེ་ལའང་གཞན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བའི་གཞལ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་དེ་ཡང་ལས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་བྱེད་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་ལ། ཤེས་པ་གཞན་ཞིག་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་ན་ཡང་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ།[༩༨] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ལས་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པ་བྱེད་པོ་དེ་ལས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རང་རིག་གིས་དེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་ཡོད་དེ། ཤེས་པའི་སྟེང་ན་ཡུལ་

གསལ་བའི་གཞན་རིག་གི་ཆ་གཅིག་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་ཙམ་དུ་སྐྱེས་པའི་རང་གསལ་བའི་རང་རིག་གི་ཆ་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མར་མེའི་སྟེང་ན་ཡུལ་གསལ་བ་དང་རང་གསལ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། འདི་ཉིད་ལས། རང་རིག་པ་ཡོད་དེ། དེས་ན་རང་རིག་པས་དེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ལས་ཡིན་ཞིང་། གཞལ་བྱའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན།[༤༩] ཞེས་གསུངས།

དེ་དགག་པ་ལ་རིགས་པ་དང་ལུང་དང་མཇུག་བསྡུ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡུལ་རང་མཚན་ལས་དང་ཤེས་པ་རང་བྱེད་པོ་དང་བྱེད་པོ་དེའི་སྟེང་ནས་བྱ་བྱེད་གཉིས་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ལ་རང་རིག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བར་གྲུབ་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་ཕྱི་དུས་དྲན་པ་ལས་གྲུབ་ན། །མ་གྲུབ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ཡིས། །མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མིན།[༥༠] །སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་སྐྱོན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་རང་རིག་པ་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཞན་གྱིས་མཚོན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་རང་རིག་པས་མཚོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།[༥༡] །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཤེས་པ་རང་རིག་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་རང་མཚན་གཞན་གྱི་འཇལ་བྱེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞི་གཅིག་ལ་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་ཤེས་པ་དེ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པར་མ་གྲུབ་ལ། མཚན་གཞི་མེད་ན་རྟེན་མེད་པས་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་རང་རིག་པ་ག་ལ་ཡོད།[༥༢] ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་ལུང་འགལ་ནི། འོ་ན་སེམས་རང་གིས་རང་ཉིད་གཞལ་བར་ཐལ། རང་རིག་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རལ་གྲིའི་སོ་རང་གིས་རང་གཅོད་པ་དང་སོར་རྩེ་རང་གིས་རང་ལ་རེག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོན་སུམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་སྐད་དུ་ཡང་འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་པ་ལས་དེ་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བས

སེམས་གང་ལས་བྱུང་ཞེས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་ཞིང་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡོད་པ་ལས་སེམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་མོ། །དེ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཅི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་དེ་ཡང་གཞན་ནམ། འོན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་དམིགས་པ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་ཀྱང་གཞན་ན་ནི། སེམས་དེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན་ན་ནི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་དེ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཀྱིས་སེམས་མཐོང་བར་མི་རུང་ངོ་། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་གཅོད་པར་མི་ནུས་པ་དང་། སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་རེག་པར་མི་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་པ་ནས། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་[43]ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། རང་རིག་བྱེད་པོར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་ལུང་རིགས་དུ་མ་ལས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རང་རིག་པ་མེད་ལ། དེ་མེད་པས་གང་ཞིག་གང་གིས་མཐོང་བར་བྱེད།[45] ཅེས་སོ།།

གསུམ་པ་གཞི་མཚན་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ནི། གཞན་དབང་འཛལ་བྱེད་ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ། མཚན་གཞི་སྐྱེ་ཡུལ་དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་ན་དེས་དེ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། གང་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྔ་མ་རྫོག་མ་དང་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བ་ལང་མཚོན་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །མཚོན་སྦྱོར་དེའི་མཚན་གཞི་སྟེ། གང་མཚོན་པ་དེ་ཡང་དེའི་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གིས་ཁྱོད་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཀ་བ་ལྟོ་ལྡིར་བས་མཚོན་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་མཚན་ཉིད་དེ་མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རམ་ཐ་མི་དད་པར་འགྱུར་གྲང་། དེ་ལ་གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར

མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མཚན་གཞི་ཡང་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པ་ལྟར་མཚན་གཞིར་མི་འགྱུར་རོ།[༥༥] །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཚད་གྲུབ་འཇོག་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ལ་མཁས་པར་མ་སྦྱངས་པར་དུ་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་ནས་ཁེགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་འཐད་ཚུལ་མི་ཤེས་པས་ཚིག་གསལ་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཤེས་པར་གྱིས།

གཞན་ཡང་། འདིའི་མཚན་མཚོན་གཉིས་ཕན་ཚུན་གང་ལའང་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན།[༥༦] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཕྱིན་སྔར་ལྟར་བྱ་བྱེད་ལྟོས་གྲུབ་སོགས་གང་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེའི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ།[༥༧] །ཞེས་སོ། །འདིར་མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་ལ་སྐད་དོད་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པས་འདིར་མཚོན་བྱ་ལ་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་ཐ་མི་དད་ན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས། འོ་ན་མཚན་ཉིད་གཟུགས་རུང་དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་གཞི་སྟེ་མཚོན་བྱ་གཟུགས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཚན་ཉིད་གཟུགས་རུང་རང་གིས་རང་མཚོན་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། ཅི་སྟེ་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ། མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་བདག་ཉིད་བཞིན་དུ་མཚན་གཞིའི་མཚན་གཞི་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།[༥༨] །ཞེས་སོ། །འདིའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་རང་གི་བདག་གམ་རང་གི་རང་ཞེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་བྱ་གཟུགས་དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཟུགས་རུང་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཚན་ཉིད་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཚོན་བྱ་གཟུགས་རང་གིས་རང་མི་མཚོན་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ།

མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལས་གཞན་ན། །མཚན་གཞི་དེ་མཚན་མེད་པར་འགྱུར། །ཐ་དད་ཡང་ན་དེ་དག་ནི། །མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན།[༤༩] །ཞེས་སོ། །འདི་ཉིད་ལས། མཚན་གཞི་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་གཞིའི་རང་གི་བདག་ཉིད་བཞིན་ནོ།[༥༠] །ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི་མཚན་མཚོན་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱར་དགོས་པས་སྔར་ལྟར་དང་འདི་ལྟར་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས། དེ་དག་ལ་ཁྱབ་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་གཏོགས་པར་མཚན་མཚོན་འགྲུབ་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། གང་དག་དངོས་པོ་གཅིག་པ་དང་། །དངོས་པོ་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ནི། །གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་མིན་ན། །དེ་གཉིས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད།[༥༡] །ཅེས་སོ། །འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་པར་མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་འགྲུབ་པའི་ཐབས་གཞན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།[༥༢] །ཞེས་སོགས་སོ།།

ཉེས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཚན་མཚོན་གྱི་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་རུང་དུ་ཁས་བླངས་ན་སྐྱོན་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་མེད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཇི་སྐད་དུ། ཅི་སྟེ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།[༥༣] ཞེས་སོ། །འོ་ན། དེ་གཉིས་བརྗོད་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ཕན་ཚུན་འདི་འོ་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཤེས་པ་མེད་ན་བརྗོད་མེད་དུ་འགྱུར་ཡང་། ཡུལ་ལམ་གྲུབ་མཐའ་གང་ན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་འདི་ནི་མཚན་ཉིད་དོ་འདི་ནི་མཚན་གཞིའོ་ཞེས་གཞི་དང་ཆོས་སུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་མེད་པས་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་བྱ་བྱེད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྗོད་མེད་དུའང་བྱ་བྱེད་གཉིས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་ན། གང་ན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེར་ནི་འདི་ནི་མཚན་ཉིད་དོ་འདི་ནི་མཚན་གཞིའོ་ཞེས་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དེ། །དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་དོ།[༥༤] །ཞེས་སོ།།

བཞི་པ་བྱེད་པ་པོ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ནི། གཞན་ཡང་། རང་བཞིན་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ལ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་མི་སྨྲ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡུལ་གཞལ་བའི་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཡུལ་གཞལ་བ་པོའམ་གཞལ་བའི་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་ལས་གསུམ་ཀ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་གཅོད་པའི་ལྷས་བྱིན་བྱེད་པ་པོ་དང་། སྟ་རེ་བྱེད་པ་དང་། ཤིང་དུམ་བུར་བྱས་པ་ནི་ལས་ཏེ། བྱ་བྱེད་བྱེད་པོ་གསུམ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ཤེས་པ་བྱེད་པ་དང་སོགས་སྒྲས་དེའི་ཡུལ་བཅད་པ་ལས་སུ་འཇོག་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་གཅོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་དེ་གསུམ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་གང་ཞིག་ཡིན། བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཅོད་པའི་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།[༦༥] །ཞེས་སོ། །དྲུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱེད་པོ་མེད་པའི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཤེས་པ་བྱེད་པར་བཤད་པས་བྱེད་པོ་མ་བཤད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་བྱེད་པ་པོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཙི་ཏྟ་དེར་སེམས་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་ཞེས་སོ།[༦༦] །འདིར་ཤེས་པ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཐ་དད་དཔྱད་པ་འདི་འདྲའི་ཚེ་ཤེས་པ་སེམས་བྱུང་དང་རྣམ་ཤེས་གཙོ་སེམས་ལ་འཇོག་པ་ཤེས་དགོས་སོ། །འདིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འདང་བསྟན་ལ་དངོས་སྨྲའི་ལུགས་ལ་གདགས་གཞི་མིན་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པས་དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་བཏགས་ཙམ་དུ་འཇོག་སྟེ། ལམ་རིམ་དང་རྒྱ་འཇུག་གི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་སོགས་སུ་བལྟའོ།།[༦༧]

དེ་ལ་ཤེས་པ་བྱེད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་བྱེད་པ་པོར་འཇོག་པ་དེ་ཡང་དངོས་སྨྲ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཤེས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཐ་དད་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་ཙམ་ལྟ་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལྟ་བ་ནི་ཤེས་པའམ་སེམས་བྱུང་གི་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་།[༦༨] །ཞེས་པ་རྒྱ་འགྲེལ་སོགས་ལས་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དོན་ཙམ་ལྟ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལྟ་བ་ནི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་ཁྱད་

པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།[༦༩] །ཞེས་སོ།།

ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལ་བྱ་བ་ཐ་དད་རེ་ཡོད་ཀྱང་བྱ་བ་ཐུན་མོང་བ་ཡང་ཡོད་པས་སྐྱོན་མེད་དེ། ཤིང་གཅོད་པའི་བྱེད་པོ་མི་དང་བྱེད་པ་སྟ་རེ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་རེའང་ཡོད་ཀྱང་ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པས་སྐྱོན་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་ན། དེ་ལའང་དཔེ་དོན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་གཅོད་པའི་བྱེད་པོ་ལྟས་བྱིན་ལ་ཤིང་ལ་བརྟེག་པའི་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པོ་སྟ་རེ་ལ་ཤིང་ལ་རྨ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ཕལ་བ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་གཙོ་བོའི་བྱ་བ་ཤིང་དུམ་བུར་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོར་ཞུགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལའང་གཙོ་བོའི་བྱ་བ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ཕལ་བ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་གཅིག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་ལས་དང་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། འདིར་ནི་ཤེས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་གཅིག་མེད་དོ་ཞེས་སོ།།[༧༠]

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ཤེས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་གཅིག་ཁས་བླངས་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཤེས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་གཅིག་ཁྱོད་ལ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དོན་ཙམ་བཟུང་བ་ནས་རྟོགས། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ནི་སེམས་བྱུང་གི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་ཙམ་མཐོང་བ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་བྱ་བ་རྟོགས་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་བྱུང་གི་བྱ་བ་མི་རྟོགས་པར་དོན་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་སེམས་སྦྱོང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བ་ཆོར་བའི་དང་། དོན་དེའི་སྒྲ་རིས་མ་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་བར་འཛོག་ཅིང་། དེ་ནས་དེ་དག་གི་གཙོ་བོའི་བྱ་བ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་གཡེང་བ་ཁ་ཅིག་གི་འཁོར་ན་ཧིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་དེས་བྱ་བ་ཆེར་བྱེད་མ་ཐུབ་པས་སེམས་གཡེང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་བྱེད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་བྱེད་པོ་དང་

ཡུལ་གཙོད་པ་དེའི་བྱ་བར་འཇོག་མི་རུང་བར་ཐལ། བྱེད་པ་དང་བྱེད་པ་པོའི་གཙོ་བོའི་བྱ་བ་གཅིག་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་ཙམ་ལ་ནི་ཤེས་པ་བྱེད་པར་མི་རུང་ལ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་རྣམ་ཤེས་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཉེས་པ་སྔ་མ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། འདི་ཉིད་ལས། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ནི་དོན་ཙམ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ནི་ཤེས་པའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ།[༧༡] །དེས་ན་དབུས་མཐའ་རྣ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དོན་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་བཀོད་པ་འདི་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན། རང་རེའི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་དེའི་ཁྱད་པར་ཞེས་པ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་མི་འཆད་པར་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སེམས་བྱུང་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་འཇོག་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་བུར་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ལྟ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།[༧༢] །སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པར་སྣང་ངོ་། །འདི་དག་ལ་སྤྲོ་བ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་བཞག་ལ་གཞན་དུའང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

བྱེད་སྒྲུབ་བཀག་པའི་རྩོད་སྤོང་།

གསུམ་པ་བྱེད་པོ་བཀག་པའི་རྩོད་སྤོང་ལ། ལན་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དངོས་སྨྲ་ན་རེ། གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པོ་མེད་པར་འདོད་པས། དེས་ན་བྱེད་པ་པོ་རྫས་གྲུབ་མེད་ཀྱང་བྱ་བ་དང་སོགས་སྒྲས་བྱེད་པ་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་པར་ཐལ། བྱེད་པ་པོ་རྫས་གྲུབ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་རྣམས་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ཚེན་པ་པོ་སོགས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ལས་ན། བྱེད་པ་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་བྱེད་པ་པོ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་ན་ཞེས་སོ།[༧༣] །འདིར་ཕྱིང་པོ་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་གཏན་ནས་མེད་པར་དངོས་སྨྲ་སྡེ་གསུམ་འདོད་པས་ན་རྫས་གྲུབ

གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་འདི་པས་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ་རྫས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། ལུང་དོན་དགག་པ་དང་། དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་དགག་པ་རྩོད་སྤོང་དང་བཅས་པ། དཔྱད་ན་མི་རུང་ལ་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་ཚུལ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་ཚུལ། དེ་ལྟར་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། བདེན་གཉིས་འཇོག་ཚུལ། མཁས་རློམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་དྲུག་ལས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེད་པོ་རྫས་གྲུབ་མེད་ཀྱང་ལས་དང་བྱེད་པ་རྫས་གྲུབ་ཡོད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་ལུང་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ལུང་དོན་ཡང་དག་པར་འཆད་ཚུལ་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རགས་པའི་བདག་མེད་ནི་བྱ་བྱེད་བྱེད་པོ་གསུམ་ག་ལ་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཀྱང་མེད་མཉམ་ཡིན། ཕྲ་བའི་ནི་དེ་གསུམ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་དོན་ཡང་དག་པར་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ།[༧༤] །ཞེས་སོ། །དེས་ན་འདིའི་བྱ་བྱེད་བྱེད་པོ་གསུམ་བདག་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་ཡིན་ཚུལ་འཇུག་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལས་བཟློག་པ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་གནོད་པ་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། བྱེད་པོ་མེད་ལས་ཡོད་སྨྲ་བླ་ཡིན་ན།[༧༥] །ཞེས་གསུངས་པའི་གནོད་པ་འབབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ཡང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བསྟན་ཟིན་ཏོ།[༧༦] །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་སྨྲ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་བྱེད་པོར་འཆད་ཀྱང་གཞལ་བྱ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་བྱེད་པོ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱད་གཞི་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་མེད་ཀྱང་རྟོག་ངོར་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་མཆི་གུའི་ལུས་དང་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་གཞི་ལུས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་ཆོས་མཆི་གུ

དང་ཁྱད་གཞི་མགོ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་རམ་ཁྱད་ཆོས་སྒྲ་གཅན་མེད་ཀྱང་རྟོག་ངོར་ཁྱད་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྲ་བ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་སྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་ས་མེད་ཀྱང་སའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྲ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་དཔེར་ན་མཆི་གུའི་ལུས་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ལུས་དང་མགོ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པའི་ས་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་སའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་ཞེས་སོ།[༧༧] །འདི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ནས་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།[༧༨]

དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་སྨྲ་ན་རེ། དཔེ་དོན་དེ་ལྟར་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཔེ་ལུས་མགོ་དང་མཆི་གུ་སྒྲ་གཅན་དག་ལ་གཞི་ཆོས་གཉིས་རུང་ཡང་། དོན་སྲ་བ་དང་ས་ལ་གཞི་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཡང་དོགས་པ་སེལ་རྒྱུ་མེད་པས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་དང་མགོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་ན་ལུས་མགོ་གཉིས་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་རིགས་དྲུག་གི་འགྲོ་བ་སོགས་སྐྱེས་བུ་གང་གི་ལུས་དང་མགོ་ཡིན་སྙམ་དུ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ན། བརྡ་སྦྱོར་མཁན་པོས་ཀྱང་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་ལུས་དང་མགོ་ཡིན་པ་བསལ་བར་འདོད་ནས་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་མཆི་གུ་དང་སྒྲ་གཅན་གྱི་སྒྲ་སྦྱར་བས་དོགས་པ་དེ་སེལ་ལ། སྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་ས་མེད་པས་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སེལ་རྒྱུ་མེད་པས་གཏན་ནས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་དང་མགོའི་སྒྲ་དག་ནི་བློ་དང་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་འཇུག་པས། ལུས་དང་མགོའི་སྒྲ་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་ལྟ་ཞོག གང་གི་ལུས་གང་གི་མགོ་སྙམ་དུ་ལྷན་ཅིག་སྦྱོད་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་རེ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཁྱད་པར་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་བསལ་བར་འདོད་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་བརྡའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ། ཁྱད་པར་མཆི་གུ་དང་སྒྲ་གཅན་གྱི་སྒྲས་རྟོགས་པ་པོའི་རེ་བ་སེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་ན། འདིར་ནི་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ས་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སོ།[༧༩] །ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་

དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ལྟ་བུ་དང་། བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱིའི་ཚིག་ཡིན་ཡང་འདིར་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྦྱོར་རོ། །ཅིག་ཤོས་ནི་དོགས་པ་སྐྱེ་མཁན་ལས་གཞན་པ་སྟེ་དོགས་པ་སེལ་མཁན་ནོ། །ཁྱད་པར་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་བསལ་བར་འདོད་པས་ཞེས་པ་ནི་མཆི་གུ་དང་སྔོ་གཅན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུད་ལ་འབྲེལ་བ་བསལ་བར་འདོད་ཅེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྡའི་ཐ་སྙད་ཅེས་པ་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་པར་སྟོན་ནོ། །ལྷག་མ་གོ་སླ།

དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐྲ་བ་ལ་སོགས་པ་[10] མཆི་གུ་དང་ལུས་བཞིན་དུ་འགལ་བའི་ཐ་དད་མ་གྲུབ་ཀྱང་མཚན་ཉིད་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལ་སྐབས་འདིར་དགོས་དབང་གིས་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། མུ་སྟེགས་པ་དག་གིས་ངོ་བོ་ཡིན་ན་མཚན་མཚོན་གྱི་སྐབས་སུ་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ཐ་དད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མུ་སྟེགས་དེའི་ངོར་ཐྲ་བ་སོགས་ས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ་ལ་གཞི་དང་བྱེད་ཆོས་སུ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་མུ་སྟེགས་པ་དག་གིས་མཚན་གཞི་ཐ་དད་པར་ཁས་བླངས་བའི་ཕྱིར་དེའི་ངོར་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ།[11] །དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་སྨྲ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་ཚུལ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མུ་སྟེགས་པས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་དང་བྱ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རིགས་པ་རྣམ་དག་དང་འགལ་བ་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཚད་མར་འདོད་པ་དང་ཚད་མའི་གྲངས་ཀྱང་དྲུག་སོགས་འདོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། མུ་སྟེགས་པས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དག་ནི་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཁས་བླངས་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཚད་མ་གཞན་ལ་སོགས་པ་ཁས་བླངས་པ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།[12] །ཞེས་སོ། །སོགས་སྒྲས་ཚད་མའི་ཡུལ་དང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་ལྟར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་བ་བསྡུའོ།།

གསུམ་པ་དཔྱད་ན་མི་རུང་ལ་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་ཁྱད་གཞི་ལས་ཁྱད་པར་མེད་པས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པར་སྨྲ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱད་གཞིའམ་རྟེན་ལུས་དང་མགོ་དག་དང་ཁྱད་པར་རམ་རྟེན་པ་པོ་མཆི་གུ་དང་སྒྲ་གཅན་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་ནི་བཏགས་དོན་ལ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་དགོས་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་དེ་ཡང་བཏགས་དོན་ཚོལ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་བ་མ་བརྟགས་ན་གྲུབ་པ་རྟེན་པ་པོ་མཆི་གུ་དང་། མགོའི་རྟེན་ཅན་རྟེན་པ་པོ་སྒྲ་གཅན་ནི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་འདི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།[༡༢] །ཞེས་སོ། །འདིར་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་ཞེས་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་མི་རྙེད་དེ། སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་ལ་སྒྲ་གཅན་དུ་བརྗོད་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆི་གུ་དང་དེའི་ལུས་ཞེས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་སོ་སོར་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལ་རང་བཞིན་སྨྲ་བ་ན་རེ། དེ་ལྟ་ནའང་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། བཏགས་དོན་མ་དཔྱད་པའི་ངོར་སྣང་ལ་བཏགས་དོན་དཔྱད་ངོར་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མི་སྣང་བས་ཁོ་བོའི་དཔེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོ་བོ་ནི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་ན་ཡོད་པ་དང་མ་རྙེད་ན་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྲུལ་འཁྲིལ་བའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ཚེ་སྦྲུལ་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད་ལ། ཐག་ཁྲ་འཁྲིལ་བར་སྦྲུལ་དུ་བཙལ་ཚེ་ཆ་གང་ཡང་སྦྲུལ་མིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་སྦྲུལ་ཡོད་མེད་འབྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པས་ལུས་དང་མགོ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་གཞན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དཔེ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ།[༡༤] །འདི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གཞན་གྱིས་ཆོས་འཇོག་ལུགས་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཞེས་རྗོད་པ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་གཞན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པར་འཇོག་ལུགས་སོ།[༡༥] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོགས་པ་གཞན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །རང་བཞིན་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་དོན་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་

སྙད་དུ་འཇོག་དགོས་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་བཏགས་དོན་དཔྱད་པ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་མི་འཇོག་པར་བཏགས་དོན་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་སྟོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་མ་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།[༨༦] །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། བཏགས་དོན་དཔྱད་ན་དཔེ་དེ་གཉིས་མི་འགྲུབ་པར་མ་ཟད་གང་ཟག་དང་ལུས་ཅན་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ལུས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལུས་ཅན་གྱི་སེམས་ཞེས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་དེ་དག་གང་ལ་བཏགས་པའི་ལུས་ཅན་དང་དེའི་གཟུགས་སེམས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་དཔྱད་ན་དེའི་གཟུགས་སེམས་གང་ཡང་ལུས་ཅན་མིན་ལ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་དུ་ལུས་ཅན་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་ལུས་ཅན་ཡང་མེད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་བཙལ་ཚེ་མ་རྙེད་པ་ལུས་ཅན་རང་ངོས་ནས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཡང་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་བདག་མེད་མོད་ཀྱི་ཞེས་དང་།[༨༧] འཕགས་པས་ཀྱང་། སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཆུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རླུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བུ་གང་།[༨༨] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དཔེ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་གཅན་དང་མཆི་གུ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སོ།།[༨༩]

བཞི་པ་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ས་དང་སྦྲ་བ་སོགས་མཚན་མཚོན་དུ་འཇོག་པ་བཏགས་དོན་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་དགོས་ཏེ། ས་དང་སྦྲ་བ་སོགས་མཚན་མཚོན་དུ་འཇོག་པ་སྔར་ལྟར་བཏགས་དོན་དཔྱད་ནས་འཇོག་ན་གཅིག་ལས་གཅིག་ཐ་དད་དུ་མི་རྙེད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་མི་རྙེད་ཀྱང་མ་དཔྱད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དཔྱད་ངོར་གྲུབ་ན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར

དཔྱད་ན་ས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་མཚན་གཞི་མེད་ལ། མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དད་པར་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མེད་མོད་ཀྱི་ཞེས་སོ།[༨༠] །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་གང་ཡོད་པར་འཛོག་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཛོག་དགོས་ལ་དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ཙམ་གྱི་སྒོས་ཡོད་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཙམ་སྨྲས་དཔྱད་དོན་འགོག་གོ །འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དེ། དེས་ན་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པར་རྣམ་པར་བཞག་པར་མཛད་དོ་ཞེས་སོ།།[༨༡]

ལྟ་པ་ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ་འདི་ཁོ་ན་ཁས་བླངས་དགོས་པ་ནི། དངོས་སྨྲ་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་འཛོག་པ་ལ་བཏགས་དོན་མ་དཔྱད་པར་འཛོག་པ་འདི་ཁོ་ན་ཁས་བླངས་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མི་འཛོག་པར་བཏགས་དོན་དཔྱད་ནས་རྙེད་པའི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་ན་ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་འཐད་པས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན་དཔྱད་བྱ་འདི་དེ་ཉིད་དང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་རུང་དུ་མི་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་མཆི་གུ་སོགས་མ་ཟད་ཤུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུའང་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་འཐད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ།[༨༢] །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འཐད་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་མཆི་གུ་ལ་སོགས་པ་དག་ཁོ་ན་མི་སྲིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་འཐད་པའི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཀྱང་མཆི་གུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།[༨༣] །འཐད་པ་དང་རིགས་པ་དང་རུང་བ་དོན་འདྲ་བར་དཔྱིག་གཉེན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་རུང་ལ།[༨༤] ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་པའི་འཐད་པ་དང་། དོན་

དམ་དཔྱོད་པའི་འཐད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་བྱེད་མང་སྟེ་འཆད་པར་འདོད་དོ།།

རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ལུགས་ལ་ཆོས་གང་འཛོག་ཀྱང་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཛོག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡང་མི་འགྱུར་བས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་ཡང་ཡོད་དེ། རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡུལ་དེ་རང་མཚན་དུ་གྲུབ་པར་སྣང་ལ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཙམ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཀྱང་མཐུན་ལ། འདི་པས་དེ་འདྲ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་ཡང་མེད་ལ། ཆོས་དེ་ལ་ཚད་མར་སོང་ཚུལ་དང་། མངོན་རྗེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་དུ་དུང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་འཇུག་པ་ལས། འདི་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་འགྲུབ་པར་འགྱུར།[༦༥] །ཞེས་དང་། ཐུམ་པ་སྣམ་བུ་རེ་ལྡེ་དམག་དང་ནགས་ཚལ་ཕྲེང་བ་ལྗོན་ཤིང་དང་། ཁང་ཁྱིམ་ཤིང་རྟ་ཐྲན་དང་འགྲོན་གནས་ལ་སོགས་དངོས་རྣམས་གང་དག་དང་། །དེ་བཞིན་གང་དག་སྐྱོ་ནས་སྐྱེས་འདིས་བསྙད་པ་དེ་རྣམས་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །ནས། དེ་རྣམས་ཤིང་རྟའི་རྣམ་དཔྱད་བྱས་པས་རྣམ་བདུན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན།[༦༦] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། གཅིག་ཐ་དད་དང་རྣམ་བདུན་གྱི་དཔྱད་པ་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་ཐ་སྙད་མི་འགྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ཡང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་དེ་ཉིད་ལས་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ།།[༦༧]

ཐུག་པ་བདེན་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་ལ་མཁས་རློམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཅི་སྟེ་དེ་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དག་ན་རེ། མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས་ཐ་དད་པའི་མཚན་གཞི་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་དོན་དམ་དཔྱོད་པ་འདི་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁོ་བོ་རང་རྒྱུད་པ་དག་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་མཚན་མཚོན་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བདེན་གྲུབ་མི་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་མཁས་པའི་ཚུལ་འདིས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་

གྲངས་ངེས་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཞིབ་མོར་དཔྱད་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་མི་སྨྲ་ཡི། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་འདི་ཚུལ་འདིས་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་[༩༨]ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འཆད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་ལ། འདི་ནི་བདེན་གཉིས་ལས། ཇི་ལྟར་སྣང་བཞིན་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །འདི་ལ་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་གོ །རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་ན་དོན། །གཞན་དུ་སོང་བར་གནོད་པར་འགྱུར།[༩༩] །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་དུ་མའི་དགོངས་པའོ། །དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མཐུན་ལ་དེ་ལྟར་དཔྱད་པར་སོང་བའི་མཚམས་མི་འདྲ་སྟེ། དགག་བྱའི་འཇོག་མཚམས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། རྟོག་གེ་བའི་ཚད་མ་དང་དགོས་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་པ་ལ་ཡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པའི་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོ་འདི་བཏུག་ནས་ཅི་བྱ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་སྨྲ་ཞིང་འདོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་སྙེད་མཁན་ནི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་ལ། དགོས་པ་ནི། དེས་ན་གནས་ལུགས་མིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་སྤྲངས་ན་ཚོགས་གཉིས་མཐར་དབྱུང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དཔྱད་པ་ཞིབ་མོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་བཏུག་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱེད་པ་[༡༠༠]ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོགས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སོགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ།[༡༠༡] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་ལས། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར།[༡༠༢] །ཞེས་སོ། །འཁྲུལ་སྣང་འདི་འཇོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ནི་རེ་ཞིག་མི་ལྡོག་སྟེ། འདི་ནི་ཇི་སྲིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་མི་ལྡོག་ལ། དེ་ཐོབ་ནས་གནས་གྱུར་བསམ་མི་ཁྱབ་ཀྱིས་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ནི་ཇི་སྲིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་གནས་པར་འགྱུར་མོད།[༡༠༣] ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་དགྱོད་ལྡན་དག་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་རྫིད་དོན་འགལ་བར་ཐལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་རྫིད་དོན་དོན་དམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྫིད་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་འཁྲུལ་བའམ་ཕྱིན་ཅིག་ལོག་ཙམ་གྱིས་རྫིད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྫིད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཙམ་སྒྲས་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བས་རྫིད་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་འཁྲུལ་བའི་རྫིད་དོན་དང་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་འགལ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཙམ་གྱི་སྒྲས་ནི་མ་འཁྲུལ་བས་རྫིད་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ།།[༡༠༤]

དེ་ལ་སྐྱོན་དང་པོ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་འཁྲུལ་པའི་རྫིད་དོན་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་འགལ་ཀྱང་། རིག་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྫིད་དོན་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་འགལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིག་ཤེས་རྗེས་དཔག་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་དེས་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱས་པའི་རྫིད་དོན་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པས་རྫིད་པར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་དེའི་འཛིན་སྟངས་ལ་འཁྲུལ་བས་བསླད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་འཛིན་སྟངས་སུ་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་ལ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བའི་བསླད་པའང་གཏན་ནས་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱས་པའི་རྫིད་དོན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། སྐྱོན་དང་པོ་ནི་མེད་དེ་རིག་ཤེས་རྗེས་དཔག་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་དེས་རྫིད་པ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་རྫིད་པ་མིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།[༡༠༥] །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིག་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ཞེན་རྒྱུལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ན་སྟོང་ཐུན་ལྟར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྣམས་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་

བར་འདོད་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་སྟེ།[༡༠༦] ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ངེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཚད་མའི་གནོད་པ་མེད་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ་མ་འཁྲུལ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་གཞན་ཡང་མེད་པས་མ་འཁྲུལ་པ་ཞེས་མི་བྱའོ།[༡༠༧] །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ནི། དབང་ཤེས་ཚད་མ་རྣམས་དང་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་འཛིན་སྟངས་གཙོ་བོ་ལ་མི་སླུ་བ་དང་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་སླུ་བར་འདྲ་ཡང་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་འཁྲུལ་པས་བསླད་མ་བསླད་ཀྱི་སྒོས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཉིས་ཀ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་འདྲ་ཡང་རྗེས་དཔག་ལ་སྣང་ཡུལ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་ཡོད་ལ་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་ཡང་གྲུབ་པས་འཛིན་སྟངས་ལ་མ་འཁྲུལ་ཞིང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་མེད་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གང་ལའང་མ་འཁྲུལ་བ་མེད་པས་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་གསུང་གཉིས་མི་མཐུན་ནམ་དཔྱད་དགོས།

དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་འཇོག་ལུགས་དང་འགལ་བའི་དངོས་སྨྲ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ན་ བློག་པར་བྱེད་ན་ཀུན་རྫོབ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱད་བདེན་གཉིས་འཇོག་པ་ལ་མི་མཁས་པ་གང་ཞིག ཁོ་བོ་ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་འཇོག་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དེ་ལ་མི་མཁས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་མཚན་མཚོན་ལྟ་བུ་ལ་ལར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་བཙུག་ནས་མ་རྙེད་པས་ན་མེད་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཁྱོད་ནི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མི་མཁས་པས་ལ་ལར་འཐད་པ་བཙུག་ནས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་དེ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།[༡༠༨] །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་མི་དཔྱོད་པར་འཛོག་མཁས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་བཛ་བྱང་རྣན་པོ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་ཀྱང་མཆི་གུ་སོགས་བསལ་བར་འདོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལས་ཉམས་པ་ཁྱོད་ཁོ་ན་བློག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད

ལས། ཁོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་པའི་འཐད་པ་གཞན་འཐད་པ་གཞན་གྱིས་ཟློག་པར་བྱེད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་པའི་རྒན་རབ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལས་ཉམས་པ་ཁྱོད་ཁོ་ན་ཟློག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།[༡༠༨] །དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་ཚད་མ་གཉིས་འཇོག་པ་འདི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་གང་རུང་ཀྱང་སྐྱོན་སྔ་མ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་བཞིན་དུ་མཚན་གཞི་ཡོད་པས་སྔར་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་དོན་དམ་པར་ཡིན་ན་མཚན་མཚོན་ཚད་མ་གང་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཚད་མ་གཉིས་སུ་ག་ལ་འགྱུར།[༡༡༠] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་དགག་པ་ནི། རྟོག་གེ་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་དག་ན་རེ། དེ་འདྲའི་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཅི་སྟེ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་རྣམས་ལའམ། ཡང་ན་དེ་ལྟར་སྤྱིར་སྒྲ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོའི་འབྲེལ་བ་སྟོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་སྒྲ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོའི་འབྲེལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེ་ན།[༡༡༡] ཞེས་སོ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་བཞག་དཀའ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིས་མཚོན་ལྟ་བུའི་མཚོན་སྦྱོར་བཀོད་ནས་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཡང་ཁས་ལེན་པར་མ་ཟད། ལྷས་བྱིན་གྱི་སྟ་རེས་ཤིང་གཅོད་པ་ལྟ་བུའི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་བས་ཞུགས་ཀྱང་སྒྲ་དེ་དག་གི་ཐ་སྙད་བྱེད་བཞིན་དུ་སྒྲ་དེའི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱེད་ཅག་ཨེ་མ་སྡུག་པ་ཡི་མུག་པའི་རྒྱུར་ཐལ། རྟོག་གེ་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཁྱེད་ནི་འདོད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐ་སྙད་སོགས་ལ་འཇུག་མཁན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་སྟེ། ཁྱོད་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོའི་འབྲེལ་བས་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྒྲ་དེ་དག་ཁོ་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང་། བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲའི་དོན་ཡང་མི་འདོད་པས་ཨེ་མ་ཀྱི་ཧུད་

ཁྱོད་ནི་འདོད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་ཏེ་འཇུག་པ་ཉིད་དོ།”[༢] །ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་མི་འདོད་པའི་ལུང་གི་ཚད་མ་དང་དཔེ་ཉེར་འཇལ་ཡང་ཁྱོད་འདོད་པའི་རང་སྤྱི་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་གཞན་མ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཚེ་གཞལ་བྱ་ལ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གནས་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་ལུང་ལ་སོགས་པ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་གཞན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།”[༣] །ཞེས་སོ།།

རྟོག་གེའི་ཚད་མ་དགག་པ་ལས། མངོན་སུམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ། མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། སྒྲ་བཤད་དགག་པ་དང་། རྟོག་བྲལ་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པ་བཞིའོ།།

མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན།

དང་པོ་ལ། སྐྱོན་དངོས་བརྗོད་པ་དང་། དེའི་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པའི་བུམ་པ་ལ་བུམ་པ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་བཅད་པར་བྱ་བ་ཞེས་བཞག་པ་དེས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ལ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་འཆད་འགྱུར་ལྟར་བུམ་པའི་ཆ་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་བཟུང་བ་མི་རུང་ཞིང་མ་དཔྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་འདི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་ཡུལ་ལ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་བུམ་པ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་དང་།”[༤] མཚན་ཉིད་མ་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུགས་དྲི་

སོགས་རྫས་བརྒྱད་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་མི་རིགས་པར་ཐལ། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་སྣ་ཚོགས་པ་འཇོག་པའི་ཐ་སྙད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མ་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ།[༡༡༥] །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་སྐྱོན་སྤོང་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཞུམ་པ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཞུམ་པ་མངོན་སུམ་མིན་ཀྱང་ཞུམ་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་སོགས་དབང་ཤེས་ཀྱི་མངོན་སུ་མ་ཚད་མས་བཅད་བྱ་ཡིན་པའི་སྒོས་མངོན་སུམ་ཡིན་པས། ཞུམ་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྒོས་ཞུམ་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་མིང་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་བདེ་བ་ཡིན་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཞུམ་པ་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་མིང་བཏགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཞུམ་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་བཏགས་པ་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འབྱུང་བ་བདེ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཞུམ་པ་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུ་བཏགས་པ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ་སྙམ་ན་ཞེས་སོ།།[༡༡༦]

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པས་དགག ཧ་ཅང་ཐལ་བས་དགག མཇུག་བསྡུ་བ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོས་ཡུལ་ཞུམ་པར་མངོན་སུམ་དུ་བཏགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ནི་བདེ་བ་ལས་ཐ་དད་པར་དམིགས་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་དཀའ་བ་མང་དུ་བྱེད་པས་བདེ་བ་མིན་ལ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དེ་ལས་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ལ་བཏགས་དགོས་ལ། ཞུམ་པ་ལ་རྫས་བརྒྱད་ལས་མངོན་སུམ་པ་མིན་པའི་དོན་ལོགས་པ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས།

རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་བཏགས་པ་མི་རིགས་ཏེ། འབྱུང་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་བདེ་བ་ལས་ཐ་དད་པར་དམིགས་ལ། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་རིགས་ན། ་བློ་མ་པ་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་ནི་གང་ཞིག་བཏགས་ནས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་བློ་མ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།[༡༡༧] །ཞེས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་བློ་མ་པ་ལ་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་རྫུང་བར་ཐལ། གལ་ཏེ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་བློ་མ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་བློ་མ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ།[༡༡༨] །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བཏགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། མིང་གདགས་པའི་གཞིའི་དོན་གདགས་བྱ་བློ་མ་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བོང་བུའི་རྭ་ལ་རྣོན་པོ་འདོགས་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གདགས་པར་མི་རིགས་ཏེ་གཞི་གདགས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བོང་བུའི་རྭ་ལ་རྣོན་པོ་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།།[༡༡༩]

གཉིས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། འོ་ན་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ་ཁྱབ་སྟེ། བློ་མ་རྟུལ་རྫས་བརྒྱད་ལས་ལོགས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བློ་མ་པ་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྔོན་པོ་སོགས་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་དངོས་འགལ་སོགས་དུ་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བློ་མ་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན་ནི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཏགས་པ་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཤིག[༡༢༠] །ཅེས་སོ། །སྔོན

པོ་དང་ཞུམ་པ་ལ་དཔྱད་ནས་མངོན་སུམ་དངོས་བཏགས་གང་བྱེད་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་ཏེ། དེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པ་ལས། ཇི་ལྟར་གཟུགས་སོགས་མ་གཏོགས་པར། །ཞུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་བཞིན་རླུང་ལ་སོགས་པ་ནི། །མ་གཏོགས་གཟུགས་kyང་ཡོད་མ་ཡིན།།[༡༢༡] །ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་ཚད་མས་མངོན་སུམ་གྱིས་བཅད་པར་བྱ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་ཞུམ་པ་ནི་ང་ལ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་མ་དཔྱད་པའི་ཐ་སྙད་མ་བསྣུས་པར་དཔྱད་ནས་སྔར་ལྟར་བཞག་པའི་སྐྱོན་དེ་ལྟར་འོངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མ་ཁྱབ་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ།།[༡༢༢]

བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་མི་འཐད་པ།

གཉིས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་མི་འཐད་པ་ནི། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། རང་བཞིན་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞུམ་པ་མངོན་སུམ་མིན་ལ། ཞུམ་པའི་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་སོགས་མངོན་སུམ་ཡིན་ཟེར་བ་དོན་དམ་པར་རམ་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཞུམ་པ་དང་ཀ་བ་སོགས་དཔྱད་ན་རྫས་བརྒྱད་ལས་ཐར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྔོན་པོ་སོགས་kyང་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདོད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་སོགས་kyང་དཔྱད་ན་འབྱུང་བཞི་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཅིང་དེ་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་གིས་ཞུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱི་མཆེད་མཐོང་ཚེ་ཞུམ་པ་རིལ་པོ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཞུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ་ཞེས་དང་།[༡༢༣] གཟུགས་མཐོང་ཚེ་ན་ཞུམ་པ་ནི། །ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་མཐོང་མི་འགྱུར།[༡༢༤] །སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། འདི་རྣམ་པར་དཔྱད་དེ། ཞེས་པ་ནས། གང་ཞིག་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མཁས་པ་གང་ཕྱོགས་གཅིག་མཐོང་བས་རིལ་མཐོང་བར་སྨྲ་པ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཞུམ་པ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བྱ་བར་དེ་ལྟ་བུ་སྨྲ་བར་མི་

འོས་[༡༥]ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཕྱིར་མ་ཟད་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པ་ལས། རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། །བློ་མཆོག་ལྡན་པས་དྲི་ཞིམ་དང་། མངར་དང་འཇམ་པ་ཐམས་ཅད་དག །སོ་སོར་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན།[༡༦] །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དེ་དག་ཀྱང་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ཡིན་པས། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་དབང་པོ་དྲུག་གིས་ཡུལ་རེ་རེ་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་སྣ་མའི་མེ་ཏོག་དང་བུ་རམ་དང་ཤིང་བལ་ལ་སོགས་པ་དག་བདག་གི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ་ཞེས་སོ།།[༡༧]

གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་དཔྱད་ནས་དེ་ལྟར་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྔོན་པོའི་ཁ་དོག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། བུམ་པའི་ཁ་དོག་མངོན་སུམ་དུ་འཇོག་པས་བུམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཇོག་དགོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔྱད་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་ལ་དེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་གནོད་མེད་དེ་ཐ་སྙད་དུ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ།[༡༨] །ཞེས་དང་། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་མ་ཕྱེ་བས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཅི་རྟུང་རྟུང་ལྟར་རང་གི་རྟོག་པ་ཚད་མར་བྱས་ནས་བུམ་པ་བདག་གི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་ལ་རག་མོད་[༡༩]ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་སྒྲ་པ་ཤེར་རིན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་རྨོག་མེད་པར་བཅོམ་སྣང་ངོ་།།[༢༠]

སྒྲ་བཤད་དགག་པ།

གསུམ་པ་སྒྲ་བཤད་ལ། ཐལ་འགྱུར་པ་རང་ལུགས་དང་། སྔོན་གྱི་ཊཱི་ཀཱ་མཁན་པོ་དང་ཚད་མ་པའི་སྒྲ་བཤད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྔར་ལྟར་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་སྒྲ་བཤད་ལའང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་བུམ་པ་དང་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་སོགས

ལ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དོན་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ནི་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྒྲ་དང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་དང་དབང་པོའི་ཡུལ་རྣམས་དོན་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྐོག་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་དང་དབང་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དོན་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་བརྗོད་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ། །ལྐོག་ཏུ་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་མིན།[༡༣༠] །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ནི་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དོན་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ།[༡༣༡] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ནི་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་བརྗོད་ཅེས་དེ་གཉིས་སྒྲ་གཅིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

འདིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྐད་དོད་ཕྲལ་ན་པྲ་ཏྱ་ཀྵ་ཞེས་པའི་པྲ་ཏྱ་ནི་སྤྱིར་སོ་སོའམ་ཉོས་པ་དང་རབ་ཏུ་དང་དང་པོ་སོགས་ལ་འཇུག ཀྵ་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པས་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་སུས་ཀྱང་དབང་པོ་ལ་མ་སྦྱར་བར་མངོན་ལྐོག་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་བཤད་མི་ཐུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་སྐད་དོད་ཨིནྡྲི་ཡ་གཾ་ཞེས་པ་ཕྲལ་ནས་ཨིནྡྲི་དབང་པོ་ཨི་ཡ་ཀ་ཞེས་ཕྲལ་ན་ས་ཡུལ་འདི་ལ་བཤད་ཐུབ་ཅིང་། ལྐོག་གྱུར་གྱི་སྐད་དོད་པྲཙྪནྣ་ཀྵ་ཕྲལ་ན་པྲ་ཏྱ་སྔར་ལྟར་དང་ཨཀྵྣ་ཀྵ་ཕྲལ་ན་ཨ་ཏྱ་ཨཀྵ་དབང་པོ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་དོན་གྱིས་ཐོབ་སྟེ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་སྐད་དོད་པཪོཀྵ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ལ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་དོད་ཨ་ཏྱཱིནྡྲི་ཡཾ་ཞེས་ཨ་ཏྱ་ཨིནྡྲི་ཡཾ་ཞེས་པ་དོན་འགྱུར་མ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་དབང་པོའི་ཡུལ་ཙམ་ལས་མི་ཐོན་ཀྱང་དོན་འགྱུར་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་ཕྱོགས་པ་ཞེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་གེའི་དབང་པོ་ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། པྲ་ཏྱའི་ཚིག་སྒྲུབ་པ་ལ་སོ་སོར་རྟེན་པ་སྟེ་དབང་པོ་ལ་རྟེན་པའི་དོན་ནི་མངོན་སུམ་མོ།[༡༣༢] །ཞེས་དང་། དབང་པོ་ལ་རྟེན་པ་ཉིད་ནི་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་མངོན་ལྐོག་གི་དོན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། རྒྱུ་མཚན་མ་གོ་བའི་མངོན་ལྐོག་གི་བཤད་པ་ཟབ་ཟློབ་མང་པོ་སླ་བར་མི་

བྱའོ། །དེས་ན་ཐུམ་པ་དང་སྔོན་པོ་སོགས་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་དངོས་ཡུལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་འདི་ལ་དབང་པོ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ལ་དབང་པོ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་ཞེས་བྱས་ནས་ཐུམ་པ་དང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ།[༡༣༤] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་དང་ལྐོག་གྱུར་མ་བྱས་པར་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་ན་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་ཡིད་མངོན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ།།

དེས་ན་ཡུལ་དང་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ཚེ་ཡུལ་མངོན་སུམ་དངོས་དང་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཡུལ་དེ་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་གང་ཞིག །ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་མིན་པས་ཡུལ་མངོན་གྱུར་གཞལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མངོན་སུམ་བཏགས་ནས་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན། རང་རེ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྐབས་འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་སྣང་མི་རུང་བས་མངོན་སུམ་དངོས་བཏགས་དེ་ལྟར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཐུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མི་རིགས་སོ། །ཡུལ་ལ་ནི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཟླ་བ་ཚེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་རྒྱུད་དུ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཉིད་མཐོང་ངོ་།[༡༣༥] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཐུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྩྭ་དང་སོག་མའི་མེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ།[༡༣༦] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་རྩྭ་དང་སོག་མའི་སྒྲོས་དེའི་མེར་འདོགས་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོས་ཤེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་འདོགས་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །རྟགས་ཐུར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་སྣང་ནས་དོན་གཞན་ལ་བརྟེན་པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་ཡུལ་ཁོ་ན་དངོས་ཀྱི་འཇུག་པས་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་ནི་གདགས་པ་ལས་སོ།[༡༣༧] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དངོས་ཀྱི་འཇུག་པས

མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དངོས་སུ་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།།

དེས་ན་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དངོས་དང་དེའི་ཡུལ་བཏགས་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་མེད། འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་གྱི་ལྟར་ན་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་ཡིན་ལ་ཡུལ་ལ་ནི་བཏགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལ་དེ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།[༡༣༨] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་ལ་འབྲུལ་ནས་ཁ་ཅིག་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་དང་གང་ཟག་སོགས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་མི་རིགས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ཀུན་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ནི་བུམ་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང་། མིག་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ།[༡༣༩] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ཞེས་པས་མིག་སོགས་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་གང་ཟག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་ཉེ་བར་བླང་བྱ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་འབྲེལ་བ[༡༤༠]དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་ཚན་འདིར་ཚིག་ཟིན་ལ་ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་སྐབས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་དང་མངོན་གྱུར་དུ་འགྲུབ་བོ། །འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དབང་པོ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ཡང་དབང་རྟེན་ལྟ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་གྱིས།།

སྔོན་གྱི་ཊཱིཀ་མཁན་དང་ཚད་མ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་བཤད་དགག་པ།

གཉིས་པ་སྔོན་གྱི་ཊཱི་ཀ་མཁན་དང་ཚད་མ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་བཤད་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྔོན་གྱི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག་དང་། ཚད་མ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། པྲ་ཏི་ཨཀྵའམ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་གང་ཞིག དབང་པོ་དང་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་

པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀར་ནས་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །དོན་ནི་དབང་པོ་ལ་ཞུགས་ནས་ཡུལ་འཛིན་དགོས་སྙམ་ནས་དེ་ལྟར་སྨྲས་ཏེ། ཕྱོགས་གླང་གིས། དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས།[༡༦༡] །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་གཞི་བྱས་པར་མངོན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་འདི་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པས་ཞེས་བྱ་བས་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ལྟར་ན་ནི།[༡༦༢] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡུལ་གྱིས་བརྗོད་རིགས་པ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། ཡུལ་གྱིས་བརྗོད་རིགས་པ་དང་། བློས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབང་པོའི་ཡུལ་ཅན་དགག ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུས་བསྟན་པ་དགག ཚད་མའི་གྲངས་དང་ངོ་བོ་ཡུལ་ལས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་དང་། གྲགས་པའི་སྒྲ་སྦྱངས་པར་ཐལ་བ་བཞིའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། མངོན་སུམ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པར་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལྟ་ཀ་དབང་པོའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་རྣམས་བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པ་ལས་དེ་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཤེས་པ་དབང་པོའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།[༡༦༣] ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཤེས་པ་ལ་བྱས་ནས་འཇུག་ཡུལ་སྔོས་བློས་སྒྲ་འཆད་ན་ཡུལ་སོ་སོ་ལའམ་དོན་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པས་ན་ཞེས་བཤད་དགོས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བཤད་པ་བྱེ་བྲག་པ་འདི་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་སོ་སོ་པའམ་དོན་སོ་སོ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ནི་འགྱུར་རོ།[༡༦༤] །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུས་བསྟན་པ་དགག་པ་ལ། ཚད་རང་དག་ན་རེ། མངོན་སུམ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་དབང་པོ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མི་འཇུག་པར་དོན་དང་དོན་སོ་སོ་ལ་འཇུག

པ་བདེན་ཀྱང་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁོ་བོས་ཀྱང་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་ཅེས་པ་དབང་པོ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཇུག་པར་མི་འདོད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་རྒྱུ་མཚན་དེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡུལ་དང་དབང་པོ་གཉིས་ཀ་མ་ཚང་བར་དབང་ཤེས་མི་སྐྱེ་ཡང་དེ་ཐུན་མོང་མིན་པར་སྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་མིག་ཤེས་ཞེས་སྨོས་ཀྱི་གཟུགས་ཤེས་ཞེས་སོགས་མ་སྨོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྔའི་སྒྲ་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཞེས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མ་མཐོང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས།[༡༩༥] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཡང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་རྟེན་གསལ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་འགྱུར་ན་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། དོན་དང་དོན་སོ་སོ་ལ་འཇུག་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྟེན་གྱིས་བསྟན་པས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྔའི་སྒྲ་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཞེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུས་སྟོན་པ་ནི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན།[༡༩༦] ཞེས་སོ། །དེར་མ་ཟད་ཚད་མ་བས་ཀྱང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སྒྲ་བཤད་ཡིན་ལ། སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདིས་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་འདོད་ཀྱི་དོན་འདི་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཞེས་ལས་སུ་བྱ་བ་ལ་མི་འདོད་དེ། འཐད་ལྡན་ལས། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་ནི་རང་བཞིན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ།[༡༩༧] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ནའང་རྟོག་གེ་བ་འདི་པ་ལྟར་ནའང་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་བཤད་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པར་འདོད་དེ། སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཤེས་པའི་གསལ་བའམ་བྱེ་བྲག་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དེས་མཚོན་ནས་དབང་པོ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡིད་མངོན་དང་རང་རིག་དང་རྣལ་

འཁོར་མངོན་སུམ་སོགས་བཞི་ཀ་ལ་སྒྲ་དེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲ་གཞུང་ལས། འགྲོ་བའི་ཕྱིར་བ་ལང་ངོ་[༡༤༨]ཞེས་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བ་ལང་གཅིག་ལ་མཐོང་བས་དེ་ལ་ཐ་སྙད་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་མངལ་གྱི་བ་ལང་རྒུང་དུ་སོགས་ལའང་སྒྲ་དེ་འཇུག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། དེས་ན་ཤེས་པའི་གསལ་བ་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་དབང་པོ་ལ་རྟེན་པ་ཉིད་དེས་མཚོན་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་བཞི་ཀ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཐ་སྙད་གྲུབ་བོ། །དཔེར་ན་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་བ་ལང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་བ་ལང་ཉིད་མཚོན་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་འགྲོ་བས་སྟོང་པའི་གོང་བུ་ལ་ཡང་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བ་ལང་གི་སྒྲར་གྲུབ་པ་བཞིན་នོ།[༡༤༩] །ཞེས་སོ། །འདི་དག་མ་གོ་ན་ཕྱོགས་སྔའི་ནམ་མ་ལངས་པར་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉི་མ་འཆར་བར་འགྱུར་བས་ཆེམ་མ་སླ་བར་ཕྲ་མཛངས་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱོད་ཅིག

དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་འདི་ནི་ སྔ་མ་རྣམ་ཤེས་དྲུག་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་རྟེན་དབང་པོས་བསྟན་པ་དང་མཚུངས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔ་མ་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་སོགས་ཡུལ་གྱིས་བསྟན་ན་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་མི་ཕྱེད་ཅིང་རྟེན་དབང་པོས་བསྟན་ན་དབྱེ་བ་རྟོགས་སླ་བ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་འཆད་སྐབས་འདིར་དབང་ཤེས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དེའི་བྱེ་བྲག་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་བརྗོད་པར་འདོད་པས་དེ་ལ་དབང་པོའི་རྟེན་གྱིས་བསྟན་ཀྱང་དེ་འགྲུབ་པ་ལ་ཕྱུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ན་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གང་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་རྟོགས་ལ་སྒྲ་ཤེས་སོགས་ལའང་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་ནི་མིག་ཤེས་སོགས་དང་ལྡན་ཅིག་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མངོན་པའི་ལུང་ལས། གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་ལྡ།[༡༥༠] །ཞེས་པ་ལྟ་བུས་གྲུབ་ལ། ཁྱབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱིས་བསྟན་ན་དེ་ལྟར་དོགས་པ་སྐྱེ་ལ། རྟེན་གྱིས་བསྟན་ན་དོགས་པ་དེ་སེལ་སླ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ནི་སྔ་མ་དང་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྟན་ན

རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་ནི། ཅི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཅེས་ཤེས་པ་རེ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། རྟེན་གྱིས་བསྟན་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དབྱེ་བ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།[༡༥༡] །ཞེས་སོ། །འདིར་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་མི་གཅིག་གི་ཞིབ་ཆ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཕལ་ཆེ་བ་ཚད་མིན་དུ་ཁས་བླངས་ཤིང་དེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་རྟོག་བྲལ་ཁོ་ན་ཙམ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟེན་གྱིས་བསྟན་ཀྱང་དགོས་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདིར་ནི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་འདོད་པས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ཞིག་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་འདི་ཁྱད་པར་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་མཐོང་ངོ་།[༡༥༢] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚད་མའི་གྲངས་དང་ངོ་བོ་ཡུལ་ལས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། རྟོག་གེ་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཁྱེད་ཁ་ཅིག་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་སྒྲ་དོན་ཡུལ་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་པོས་བསྟན་པ་འདི་དེ་ལ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཁོ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མའི་གྲངས་དང་ངོ་བོ་འཇོག་པ་ཡུལ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དབང་པོས་བསྟན་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཁོ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུལ་ཁོ་ནས་བསྟན་པར་རིགས་སོ།[༡༥༣] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་ངོ་བོ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་གྲངས་འཇོག་པ་ཡང་གཞལ་བྱ་ལ་རག་ལས་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་དབང་གིས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་ལྐོག་གྱུར་དབང་གིས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་མངོན་གྱུར་བ་རེ་གཞལ་བའི་བློས་ཡུལ་ཅན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་པར་སྣར་དཔེ་དང་བཅས་པར་བསྒྲུབས་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སངས་འཕགས་ལ་

མངོན་སུམ་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི། སངས་འཕགས་ལ་ཕྱོགས་སྔ་ཚུར་མ་ཡིན་ན་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་ཚུར་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། འདིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇོག་སྐབས་ལ་སངས་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པས་དཔྱོད་པ་ནི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་དང་སྐབས་དག་འཚོལ་བ་སོགས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དང་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་དང་འགལ་བའོ།།

རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱོགས་སྔ་ཚུར་ལ་རྩུང་ཟད་ཕྱོགས་སྔ་ཚུར་དང་། ཤིན་ཏུ་ཕྱོགས་སྔ་ཚུར་དང་། དཔེ་མངོན་སྔ་ཚུར་ལས་གཞལ་ཆོག་པའི་ཕྱོགས་སྔ་ཚུར་གསུམ་ཡོད་པས་རྗེས་དཔག་གསུམ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོའི་དབང་གིས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། གཉིས་པའི་དབང་གིས་ལུང་གི་ཚད་མའམ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་། གསུམ་པའི་དབང་གིས་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཚད་མའི་སོགས་སྦྱར་རོ།[༡༥༤] །ཡང་ན་ཚད་མའི་གྲངས་ཀྱང་གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་འཇོག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་། རྩུང་ཟད་ཕྱོགས་སྔ་ཚུར་དང་། ཤིན་ཏུ་ཕྱོགས་སྔ་ཚུར་དང་། དཔེ་མངོན་སུམ་པའི་སྟེང་དུ་ངེས་རྒྱུའི་ཕྱོགས་སྔ་ཚུར་དང་བཞི་ཡོད་པས་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གམ་ལུང་གི་ཚད་མ་དང་། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཚད་མའི་གྲངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱ་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།[༡༥༥] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་སྦྲས་གྲངས་སུ་མ་ཟད་ངོ་བོ་སྟེང་པའང་བསྟོའོ། །གཞན་ཡང་། དེར་མ་ཟད་རང་རིག་མེད་ཀྱང་ཚད་མས་རང་གི་ངོ་བོ་འཇོག་པའང་གཞལ་བྱ་ལ་རག་ལས་པར་ཐལ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་ཚད་མ་དག་གིས་རང་ལ་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཙམ་གྱི་དབང་གིས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རང་གི་ངོ་བོའང་ཡོད་པར་སྟེང་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྔོན་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་བུས་སྔོན་པོ་གཞལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་མངོན་དེ་ཡོད་པར་སྟེང་པའམ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །འདིར་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཞེས་པས་གཞལ་རྒྱུ་དང་ཙམ་སྦྲས་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་སྟེང་པའི་ཚད་མ་དག

གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།[༡༥༦] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་འཇོག་ལ་ཙམ་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཞེས་པ་ནས། རང་རིག་གིས་འགྲུབ་པ་འགོག་སྟེ་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་དོན་ནོ།[༡༥༧] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིས་ནི་ཚད་མ་གཅིག་པུར་མ་ཟད་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ལོག་ཤེས་དང་། བདེན་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཚད་མིན་གྱི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་དེ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཚད་མ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡོད་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་པར་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བོད་སྔ་མ་ཚིག་གསལ་གྱི་སྟོང་ཐུན་བྱེད་མཁན་འགའ་ཞིག་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་མཆན་བུ་བྱེད་པ་དག་ཚད་མའི་གྲངས་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པར་འཆད་པ་ནི་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་སྔར་བཀག་ཅིང་། མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་རང་སྤྱི་གང་ཡིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྲོ་བའི་ཡུལ་ལ་འདྲ་བར་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཡིན་པས་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ངོར་བར་བྱ་ལ། འདི་ལྟར་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་མངོན་ལྐོག་སོ་སོར་འཇོག་མ་ཤེས་ན་ལུང་འདིའི་དོན་བཤད་ཐུབ་པར་མི་སྣང་སྟེ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་སྒྲ་སྦྱངས་པར་ཐལ་བ་ནི། རང་བཞིན་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། པྲ་ཏྱཀྵམ་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་ཡུལ་ལ་མི་འཆད་པར་སྦྱར་ལྟར་རྟེན་དབང་པོ་ཁོ་ནའི་སྒོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དོན་ནི་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། ཟླ་གྲགས་ཁྱོད་ལྟར་དོན་སོ་སོ་བའི་སྒྲ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མ་ལས། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ།[༡༥༨] །ཞེས་དང་། ཆོས་མཆོག་གིས་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚན་གཞི་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་དང་

བྲལ་བ་མ་འཁྲུལ་བའོ།[༧༥༩] །ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་།[༧༦༠] ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དོན་སོ་སོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་ཁོ་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན།[༧༦༡] ཞེས་སོ།།

དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། ཁྱེད་ཀྱིས་འཆད་ཚུལ་དེ་མི་རུང་བར་ཐལ། པྲཙྪཱའམ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་འདི་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་རང་རེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་འདིའི་དོན་སྒྲ་སོ་སོར་མ་ཕྲལ་བར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར་མིན་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། ཁྱོད་ལྟར་ཕྲལ་ནས་བློས་པ་དང་དབང་པོ་ལ་སྦྱར་ན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དེའི་དོན་ཡུལ་མངོན་གྱུར་ལ་སྦྱར་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་འདི་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྨྲས་པ་ཉིད་དོ།[༧༦༢] །ཞེས་སོ། ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་ཞེས་བཏགས་པའི་དོན་སྤངས་ནས་རྟེན་དབང་པོ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་སྤངས་ནས་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་ན་ནི། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ།[༧༦༣] །ཞེས་སོ། །པྲཙྪཱའམ་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཁྱོད་ལྟར་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པའམ། དབང་པོ་དང་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་ཞེས་བློས་སྒྲ་དང་དབང་རྟེན་གྱིས་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་གནོད་བྱེད་སྔར་བསྟན་པ་དེ་དང་བློས་དོན་མི་འཐད་ཚུལ་ཕྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ།[༧༦༤] །ཞེས་སོ།།

ཟློས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན།

གཉིས་པ་ཟློས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ནི། གཞན་ཡང་རྟེན་གྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་མ་ཟད་སོ་སོ་ཞེས་ཟློས་སྒྲའི་སྐྱོན་འཆད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟློས་སྒྲ་མི་འཇུག་པའི་དབང་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དབང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་རྟེན་ཅན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་པོ་དང་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པའམ་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཅེས་པའི་ཟློས་དོན་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཟློས་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་རྟེན་ཅན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ལ།[༡༦༥] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲ་མི་འཇུག་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་ཟློས་སྒྲས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁོ་བོས་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དུ་མའི་རྒྱུན་ཡུལ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མེད་ན་ཚོགས་པ་ལའང་མངོན་སུམ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རེ་རེ་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་མེད་ན་ནི་མང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།[༡༦༦] །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་སྟེ། དབང་པོ་དང་དེའི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། འོ་ན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན། དེ་ནི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དག་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་སོ།[༡༦༧] །འདིས་ཡུལ་དབང་གཉིས་ལའང་རིགས་པ་བསྒྲེས་ན་མིག་ཤེས་སྐད་གཅིག་མ་གཅིག

གིས་གཟུགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཁས་བླངས་ཚོག་པར་འོག་གི་ཡིད་མངོན་སྐབས་ལྟར་ཡིན་པས་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཡང་འགྲུབ་བོ།།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དབང་པོའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ནས་བཀར་ནས་རྟེན་དང་། ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ནས་བཀར་ནས་དམིགས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དང་པོ་ལྔ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་འདུས་པའི་དབང་རྟེན་ཅན་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའམ་འདུས་པའི་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་རེ་རེ་ནས་ཡོངས་སུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་ནི་བསགས་པའི་རྟེན་དང་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་པས་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ཞིང་རྟེན་ཉིད་དམ་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་རེ་རེ་ནས་ཡོངས་སུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།[༡༥༥] །ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཚོགས་པའི་ནང་གི་རྡུལ་རེ་རེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལྟར་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཚོགས་པའི་ཆ་རེ་རེ་ནས་རྟེན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དང་པོ་ལྔ་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་སུམ་ལ་བློས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཡང་རང་གི་རྟེན་དབང་པོའི་རྡུལ་དང་རྡུལ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པ་བཤད་ཐུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚོགས་པའི་ནང་ན་གནས་པ་རེ་རེའང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཚོགས་པ་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་[༡༥༦]ཞེས་སོ། །འདི་མདོ་སྡེ་པ་དང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཤད་པ་དང་མཐུན་ལ་དོགས་པ་ཁོང་ནས་བསླངས་ནས་བློས་སྤྲར་སྦྱར་བའོ།།

དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དཔེ་ཡང་མི་མཐུན་ལ་དོན་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་རེ་རེ་ནས་མཐོང་ལ་མིག་ལ་གནོད་པ་ཡོད་ན་མི་མཐོང་ཞིང་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ནི་ཚོགས་པ་ལས་ཟུར་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དཔེ་མི་མཐུན་པ་ཞིག་སྟེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ

ཤད་རེ་རེ་ནས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མིག་ལ་གནོད་པ་ཡོད་ན་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་ནི་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཉིད་དུ་མ་མཐོང་བས་ཚོགས་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་རྟེན་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་འདི་མི་རིགས་སོ།[༡༧༠] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པའི་བློས་པའམ་བསྟན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་ཚོགས་ཚེའང་རེ་རེ་ནས་ནུས་པ་མེད་དགོས་པ་ནི་སྔར་གྱི་རྡུལ་དེ་ལས་རེ་རེ་ནས་དབང་པོའི་ཚོད་དབྱིབས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེར་ན་བྱེ་མ་ལ་ནུས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ན་ཚོགས་པ་ལའང་དེ་མཐུན་ཆེན་པོ་དམིགས་ལ་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་ཚོགས་པ་ལ་ཡང་མ་དམིགས་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་རྟ་གཅིག་ལ་སྦྲང་བུ་འཁྲིག་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པས་ཚོགས་ན་གླང་པོ་ཡང་འཁྲིག་ནུས་ལ་ཏིལ་རེ་རེ་ལ་སྣུམ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པས་ཚོགས་པ་ལ་བུམ་གང་འཁྱིན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། བྱེ་མ་ལ་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་དམིགས་ནས་ཚོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར། ཞེས་པ་ནས། ཚོགས་པ་རྣམས་འབྲུ་མར་བུམ་པ་གང་འཁྱིན་པ་ཡང་སྲིད་ན་ཚོགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་རེ་རེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་བསྟན་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་སོ།[༡༧༡] །དབང་པོའི་རྡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་བློས་སྦྲ་མི་འཐད་པར་མ་ཟད་སྐད་ཅིག་མའི་བློས་ཀྱང་བློས་སྦྲས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དབང་པོ་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། དེ་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འགག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་གང་ཞིག་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བཤད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་བློས་པས་མ་ཁྱབ་པ་དང་མངོན་སུམ་དངོས་བཏགས་ནོར་བའི་སྐྱོན་སོགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འགག་པས་བསྟན་པ་ག་ལ་སྲིད། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གང་ཞིག་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་

མི་རིགས་སོ།[༡༧༢] །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་དང་དབང་པོ་ལ་གནས་པ་གསུམ་ག་གང་ལ་ཡང་ཟློས་སྒྲ་བཀག་གོ།

དེ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་སྨྲ་དག་ན་རེ། སྐྱོན་དེ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཁོ་བོ་ནི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདོད་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མའི་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་ལ། དེའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་དབང་པོའི་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་དག་ཀྱང་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབང་པོའི་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བཤད་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཟློས་སྒྲ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཅི་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་པ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་དག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅིག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་ཞེས་སོ།།[༡༧༣]

དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། འདི་ཡང་མི་རུང་བར་ཐལ། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དེ་ལྟར་མི་རུང་བར་བཤད་ཟིན་ལྟར་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚོགས་པ་རྫས་སུ་མེད་པས་དེ་ལ་དབང་པོ་དང་ཚོགས་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་པ་བརྟེན་ཚུལ་བཤད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁང་པ་ཀ་བཞི་ཅན་གྱི་ཐོག་ཀ་བ་བཞི་གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་བཏེགས་ཀྱང་དེ་ཚོགས་པས་བཏེགས་སོ་ཞེས་བཤད་མི་ནུབ་པ་བཞིན་ནོ། །བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་གང་ལས་ཤེ་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ལ་ཚོགས་པ་རྫས་སུ་མེད་པ་ཡང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ།[༡༧༤] །འདིའི་རྫས་སུ་མེད་པའི་དོན་བདེན་མེད་ལ་སྦྱར་དུ་རུང་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེས་བདེན་གྲུབ་མི་འདོད་ཀྱང་རྫས་གྲུབ་འདོད་པས་སྔར་ལྟར་ལེགས་སོ།།

སྨྲས་པ། ཟྲ་ཞིབ་རིགས་པ་བྱེ་བས་ཟློས་མ་ཟློས། །མངོན་ལྐོག་རྣམ་དབྱེ་གྲུབ་མཐའ་སོ་

སོའི་ལུགས། །མ་འདྲེས་གསལ་བར་ཕྱེ་ཚེ་བློ་བའི་ཞབས། །ཕེབས་མིན་མཁས་གཞན་ཡིན་སྙམ་ཐེ་ཚོམ་ཅི། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་འཕགས་བོད་དྲེ་བས་ཀྱང་། །མ་ཕིགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དགོངས་པའི་དོན། །སྟོན་མཛད་བློ་རྒྱས་ཟླ་ར་གྱི་རྒྱ་སྐར་བཞིན། །རྣམ་པར་བཀྲ་བས་རྒྱལ་རྣམས་འཛུམ་ཞིང་བཞད། །གང་ཞིག་བསྟེན་ན་འཁོར་འདས་ཀུན་གསལ་བའི། །འཇམ་དཔལ་མི་ཡི་རྣམ་རོལ་ཅོང་ཁ་པས། །ཐུགས་རྗེའི་ཕྱག་ཟུང་བདག་གི་མགོར་བསྐྱངས་ནས། །ཟབ་རྒྱས་ཐུམ་བཟང་དྲིན་ཁྲིད་ལ་བཞིན། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་དུ་མི་འཐད་པ།

བཞི་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་དུ་མི་འཐད་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་སོ།།

དང་པོ་ནི། བརྒྱ་པ་ལས། གཟུགས་མཐོང་ཚེ་ན་བུམ་པ་ནི། །ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་མཐོང་མི་འགྱུར། །བུམ་པ་ཞེས་བྱ་མངོན་སུམ་ཡང་། །དེ་ཉིད་རིགས་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ།[༡༧༥] །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་དཔྱད་ཚེ་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་ཡང་མི་རུང་བར་གསུངས་ལ། རང་བཞིན་སྨྲ་བ་རྟོག་གེ་བ་དག་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་མངོན་སུམ་འགོག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྔ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་རྣམས་ཀྱང་བུམ་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་རྣམས་བྱེ་སྨྲ་དང་། ལུང་གི་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་རང་མཚན་མིན་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་རང་མཚན་དེར་མེད་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྣྲ་འཇུག་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་དངོས་དང་ཡུལ་དེ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ལ་རྟོག་གེ་པ་རྣམས་ན་རེ། བུམ་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡིན་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསྟད་པར་བྱ་བ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར

མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཉིད་འགོག་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ལ་མིག་གི་བཟུང་བར་བྱ་བ་འགོག་པ་ལྟར་བུམ་པ་འདི་ལ་ཡང་འགོག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།[༡༣༦] །ཞེས་སོ།།

དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། འོ་ན་རྟོག་གེ་བ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གང་ལ་འདོད། རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཤེས་པ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། རྟོག་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མི་གསལ་བས་རྟོག་བྲལ་ལ་འདོད་དེ། ཕྱོགས་གླང་གིས། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡི། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ།[༡༣༧] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྟོག་གེ་བ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་གཏན་བྱུང་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། སླུས་པ་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག །གང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའོ།[༡༣༨] །ཞེས་སོ། །རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོ་ན་རེ། མིང་དོན་འབྲེས་པར་འཛིན་པ་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་རིགས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཤིང་སོགས་དུམ་འདྲེས་པའི་ཚོགས་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཅིག་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན།[༡༣༩] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྟོག་པ་ཡང་ཅི་ཞིག །གང་དོན་ལ་མིང་དང་རིགས་སུ་ལྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་ཞུགས་པ་འདུ་ཤེས་གཡེར་པོ་སྟེ།[༡༤༠] ཞེས་སོ། །འདུ་ཤེས་གཡེར་པོ་ཞེས་པས་རྟོག་པ་འདུ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ་མིན་གྱི་དེའོ་འདིའོ་ཞེས་ཡུལ་ལ་འདུ་ཤེས་ཚུལ་བསྟན་པ་སྟེ་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ །གཡེར་པོ་ནི་མཁས་པ་སྟེ་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་འབྱེད་པ་ལ་རྟོག་པ་མཁས་པར་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དེ་དང་བྲལ་ཞིང་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་ཚུལ་སྒྲ་རྟོག་གིས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་གནས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།[༡༤༡] །ཞེས་སོ།།

བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ནས་བཀག་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་འགོག་པ་ལ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བས་བཀག་ཚུལ་དང་། ཚིག་གསལ་འདི་ཉིད་ལས་བཀག་ཚུལ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བར་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་མ་བཀག་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་ལ་བློས་སྒྲ་བཀག་པ་རྗོད་སྒྲོང་དང་བཅས་པས་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་དངོས་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་པ་དང་། དབང་ཤེས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དག་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས་བྱས་ཏེ། དང་པོ་ནི། སྔར་དྲངས་པ་ལྟར། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ།”[༡༢] །ཞེས་སོ། །འདིའི་དཀའ་གནད་ཕལ་ཆེར་དྲངས་ནས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བཀག་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཡང་འདིས་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བློ་བཏགས་ནས་གཞན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ །ཞེས་པ་ནས། ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།”[༡༣] །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ནས། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་གེ་བ་འདི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཇུག་བསྡུ་བ་མཛད་པས་སོ། །བཀག་ཚུལ་གཉིས་པ་འདི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རྟོགས་དཀའ་བར་སྣང་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ཚིག་ཟིན་ཙམ་བཤད་ན་རྟོག་གེ་བ་འདིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས་ཡུལ་ཅན་ཁོ་ན་ལ་མངོན་སུམ་དང་ཚད་མར་འདོད་ལུགས་དེ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བའམ་འབྲེལ་མེད་ཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་བཞིན་དུ་དེར་བློ་བཏགས་ནས་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔའི་རང་མཚན་རྣམས་དེ་དག་གི་དངོས་ཡུལ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཚད་མའི་དོན་མི་སླུ་བ་དང་མ་འཁྲུལ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། གང་ཡང་འདིས་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བློ་བཏགས་ནས་གཞན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ”[༡༤] །ཞེས་སོ། །མངོན་

སུམ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ལྟོས་ཆོས་མངོན་སུམ་མིན་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དངོས་གནས་པར་སྒྲོ་བཏགས་ཞེས་པའི་དོན་དང་། གཞན་སྒྲ་སྒྲོས་པ་ནི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དེ་ལ་འང་གཞན་ཚད་མ་ཡིན་བྱས་ཞེས་དང་ཚད་མའི་དོན་ཡང་མི་སླུ་བས་མི་ཆོག་པར་གཞན་གསར་དུ་དང་མ་འཁྲུལ་པ་སོགས་སུ་བྱས་པ་ནི་ཆོག་དེ་དག་དང་འབྲེལ་མེད་པའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ།།

རྟོག་གེ་བའམ་རང་བཞིན་སྨྲ་བ་ནི་དབང་ཤེས་ལྔ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་མཚན་ལྔ་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་ཡུལ་དེ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མི་སླུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མི་སླུ་བ་ནི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་འཇོག་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྫུན་པ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཐེག་པ་གོང་འོག་དུ་མར་ ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་[155]དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དག་སྟེ།[156] ཀྱེ་མ་འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག[157] །ཅེས་དང་། ཆོས་གང་སླུ་བ་དེ་ནི་རྫུན་པའོ།[158] །ཞེས་དང་། འདུས་བྱས་དེ་ནི་སླུ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། དེ་ནི་རབ་ཏུ་འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ནོ།[159] །ཞེས་དང་། གཞན་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་རྡོས་པ་འདྲ། །ཚོར་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་བཞིན། །འདུ་ཤེས་རྣམས་ནི་སྨིག་རྒྱུ་འདྲ། །འདུ་བྱེད་ཆུ་ཤིང་ལྟ་བུ་སྟེ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།[160] །ཞེས་དང་། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་དབུ་བ་ཆུ་ཤིང་འདྲ། །སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནམ་མཁའི་གློག་འདྲ་སྟེ། །ཆུ་ཡི་ཟླ་བ་འདྲ་ཞིང་སྨིག་རྒྱུ་བཞིན།[161] །ཞེས་གསུངས་སོ། །བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ །མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ།[162] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་འདིའི་རྫུན་པ་དང་སླུ་བ་ནི་བདེན་མེད་དང་རང་བཞིན་མེད་པར་མི་འཆད་པར་ལུང་དང་པོའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདི་ནི་བདེན་པ་དམ་པ་གཅིག་བུ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བདེན་པ་དང་དམ་པའི་ཚིག་ཟླ་ལ་འཆད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་དོད་བཅུ་དང

པ་ཏྲ་ནི་བདེན་པ་དང་དམ་པ་དང་རྟག་པ་གསུམ་ཅར་ལ་འཇུག་པས་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའམ་མི་རྟག་པར་འདོད་པས་ལུང་དྲངས་མཚམས་ལ་མ་ཁྱབ་པར་འདོད་དོ། །ལུང་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་ལ། གཟུགས་ནི་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ལྟ་ནི་མི་གཙང་བ་འདུས་པ་དང་ཚོར་བ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་བདེན་མེད་བསྟན་ཀྱང་དེ་ཁས་མི་ལེན་སྙམ་དུ་བསམས་པའོ། །ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མི་འདོད་པ་དང་དམན་མདོར་དེ་མ་བཤད་པར་འདོད་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་སྦྱར་ནས་འཆད་དོ།།

ཐལ་འགྱུར་བས་དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཡུལ་དེ་བཟུང་བ་ལྟར་རྫུན་པ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཡུལ་དེ་ལ་མི་སླུ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་འདོད་པའི་དབང་ཤེས་དེ་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་རང་མཚན་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་སླུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པ་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བའམ་བཟུང་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་བཞིན། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། གང་ཞིག་རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སླུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།[༡༨༣] །ཞེས་སོ། །འདིའི་ཐད་ཀྱི་ལམ་རིམ་དང་སྟོང་ཐུན་གྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ཚད་མར་མི་འགལ་བར་གསུངས་པས་མི་འགལ་བའི་ཞིབ་ཆ་དང་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་དགོས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། ལམ་རིམ་ལས། མདོར་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལྔའི་རང་མཚན་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལྔའི་རང་མཚན་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སླུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ལྔ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བཞིན་དུ་རང་མཚན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་བཞིན་སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ།[༡༨༤] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་དེ་ལ་ཚད་མར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འོང་བའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་གྱུར་བ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།[༡༨༥] །ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ཆོས་རྗེ་རྒྱན་བཟང་བས

རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ཚད་མར་འདོད་པ་ཁེགས་པར་སྣང་ངོ་།།[196]

འདི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ལ་སྟག་ལོ་ན་རེ། དངོས་སྨྲས་ཡུལ་ལྡ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་བ་རང་མཚན་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་གིས་རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར།[197] ཞེས་སོགས་ལྟར་སྣང་མང་པོ་སྨྲོའོ། །དེ་ལ་ཡུལ་ལྡ་ལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་ལ་དེ་དག་གིས་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པར་ཐལ། བླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་འདོད་པ་ཕྱོགས་སྔར་བླངས་ཚེ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་སྟེ་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།[198] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་ཡང་། དེའི་ལུགས་ལ་ཡུལ་ལྔ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྔ་གཞལ་བའི་དབང་ཤེས་ལྔས་ཡུལ་ལྔ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་གཞལ་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་གི་འཇུག་ཚུལ་ཁྱད་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་རྣམས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བར་བཤད་པ་སོགས་རྣམ་འགྲེལ་ཊཱིཀ་གི་གཞུང་ཕལ་ཆེར་དངོས་སྨྲས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་དེའི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྐྱོན་དུ་མ་འཇུག་སྟེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་གཟུགས་དེ་ཙམ་ལས་དེའི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་གཟུགས་ཁོ་ན་བཟུང་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས།[199] །ཞེས་སོགས་ལུགས་དེ་ལ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པ་སོགས་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རིགས་པ་བྱེ་བ་རེས་དཔྱད་ནས་བཞག་པའི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཁོ་ན་ཚད་མར་རིགས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལམ་རིམ་ལས། འདི་ལ་དངོས་པོ་སྨྲ་བས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་དག་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པས། ཡུལ་ལྔའི་རང་མཚན་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མ་སོང་ན་ཡུལ་ལྔ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་ས་མེད་ལ་ཡུལ་ལྔ་ལ་ཚད་མར་སོང་ནའང་དེའི་

རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་བར་འདོད་དོ།[༢༠༠] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལ་ག་ལ་ཡིན།

ཚིག་གསལ་འདི་ནས་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་བཀག་ཚུལ།

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་འདི་ནས་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་བཀག་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་རྟོག་གེ་བ་དང་རང་རྒྱུད་པས་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རིགས་པ་དང་ལུང་གཉིས་ཀའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་དག་མེད་ལ་དེ་གཉིས་ཀའི་གནོད་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་རྟོག་པའམ་འདོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་ནི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་མངོན་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་དངོས་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་བཏགས་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་ཁས་ལེན་ཞིང་། རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་ཉིད་ཚད་མར་འདོད་པ་དེའི་སློབས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚད་མ་དང་དེས་ཡུལ་གཞལ་བའི་ཐ་སྙད་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་ཐ་སྙད་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མར་རྟོག་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།[༢༠༡] །ཞེས་སོ། །འདིར་གཙོ་བོར་རང་རྒྱུད་པ་ཕྱོགས་སྔར་དགོས་ལ་སྔར་ཕ་རོལ་པོའི་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོ་འདི་ཅི་དགོས་ཁོ་བོ་ཅག་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་འཆད་ཅེས་རྒྱུ་མཚན་དེས་འདི་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཟད་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ཁས་བླངས་ནའང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་མི་མཐུན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཡུལ་དེ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་ན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་ལ། དེ་ལ་རྟོག་བྲལ་ཞིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཆད་འགྱུར་གྱི་བདེ་སོགས་ལྟར་རྟོག་པས་ཀྱང་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་སོགས་འདི་མངོན་སུམ་དུ་བདག་གིས་མྱོང་ངོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི།

འདི་ཉིད་ལས། དེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་[102]སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ།།

ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་རིགས་པར་ཐལ། ལུང་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།[103] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་འདིས་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་སྙམ་དུ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་འདོད་དེ། ཚད་ཆེན་དཀའ་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་འཁྲུལ་པ་དང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མིག་གི་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྔོན་པོ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མ་འཁྲུལ་པར་བརྗོད་ལ། སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མིང་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་འཛིན་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་བརྗོད་དོ་[104]ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་ཅིང་ལུང་དོན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྐབས་དོན་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མིག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཡིད་མངོན་ལྟ་ཅི་ཡིད་ཤེས་གང་ཡང་མ་བསྟན་པར་དབང་ཤེས་ལྔ་ལ་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པས་བླུན་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་སྐབས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་པོ་རྣམས་བླུན་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།[105] ཞེས་སོ།།

དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། ལུང་ལས་ཀྱང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ།[106] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཆད་འགྱུར་ལྟར་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཡིད་མངོན་ལ་རྟོག་བཅས་བཤད་པས། སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་མངོན་རྣམས་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའི་རྟོག་བྲལ་མིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་གསལ་སྣང་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལའང་གསལ་སྣང་ཙམ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་

རྟོག་གཉིས་ལ་དོན་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་བློ་གང་། །དེ་ནི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་འདོད། [༡༠༧] །ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་གསལ་སྣང་མེད་ཀྱང་གསལ་སྣང་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལུགས་ལའང་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདོད་འཇིགས་མྱ་ངན་གྱིས་བརླམ་དང་། །རྨུན་པོ་རྨི་སོགས་ཀྱིས་བསླད་པ། [༡༠༨] །ཞེས་སོགས་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་གཞལ་བ་ལུགས་འདི་ལ་མི་འགལ་ཚུལ་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལའང་གཞན་གྱིས་རྩོད་ཚུལ་སོགས་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ལས། འཐད་ལྡན་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ལ་འཐད་ལྡན་བཞག་པ་དང་། དཀའ་གནད་ཀྱི་མཐའ་བཅད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། གྲངས་དང་། ཡུལ་དང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་འཁྲུལ་བ་ཚུལ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ཆེས་རྟོགས་སླ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཚད་མ་དག་ནི་དུ་ཞིག །མཚན་ཉིད་ནི་གང་། ཡུལ་དག་ནི་ཅི་ཞིག [༡༠༩] ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཚད་མ་ལ་བཞི་ལས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་[༡༡༠]ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཞེས་པས་བདེན་གྲུབ་དང་བཏགས་དོན་དཔྱད་ངོ་མ་ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཚད་མ་འཇོག་དགོས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཚད་མའི་སྐད་དོད་པྲམཱཎའི་པྲ་དང་པོའམ་གསར་དུ་དང་མཱཎ་འཇལ་བར་བསྒྱུར་ནས་བཤད་མི་རུང་སྟེ། ཡང་དག་པའམ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཕལ་ཆེར་ཚད་མིན་དུ་འགྱུར་བ་དང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། ཚད་མའི་དང་པོ་མི་རྙེད་པ་སོགས་སྐྱོན་དུ་མ་འོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོད་བློག་ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་འགྲུབ་མིན་ལ། །བར་པ་མིན་ཞིང་ཐ་མ་མིན། [༡༡༡] །ཞེས

སོགས་དང་། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བས་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་གསལ་བ་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དམིགས་པའི་དོན་ཡང་རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། [༢༡༢] །ཞེས་སོ།།

དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཕྲ་སྨྲ་རབ་ཏུ་འཇལ་བས་ན་ཚད་མ་ཞེས་བཤད་རིགས་ཏེ། རབ་ཏུའམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཇལ་བས་ན་ཚད་མ་དང་། ཡང་གཞལ་བྱའི་རབ་སྟེ་གཙོ་བོ་འཇལ་བས་ཚད་མ་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཚད་མའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་བོ། །ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྟོག་པ་ནི་ཤེས་རབ་བོ། །འཕགས་པའི་ཆོས་མངོན་དུ་གྱུར་བས་ན་ཤེས་རབ་ནི་ཚད་མར་གྱུར་པའོ། །ཤེས་རབ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྒྲིབ་པ་དང་ཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའོ། [༢༡༣] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་རྫུན་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཞལ་དུ་ཡོད་པར་མདོ་འདི་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་ཡང་དག་དང་རིགས་པ་ཡང་དག་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྲ་ཞེས་པ་རབ་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་སྟེ་རང་གི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞལ་བས་ན་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ན་རབ་དང་ཕུལ་དང་གཙོ་བོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། རབ་གཞལ་བྱ་ལ་སྦྱར་དགོས་ཏེ་སྨྲ་འཇལ་བྱེད་ལ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འཇིག་རྟེན་ན་ཞེས་པ་ལ་སྐབས་དོན་དུ་མ་ཤེས་དགོས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞིག་དགོས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དམ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་འདོག་པ་སོགས་དུ་མ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་ཡང་མེད་པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་འདོག་པ་ལས་འོས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པས་གང་བཞག་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་མི་ལེན་པའམ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་མི་རུང་བ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པ་དེ་ང་ཡང་འདོད་དོ་[༢༡༤] ཞེས་སོགས་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སྟག་ལོའི་

འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་གོ།

ཚད་མའི་གྲངས།

གཉིས་པ་ཚད་མའི་གྲངས་ནི། དབྱེ་ན་བཞི་དང་བསྡུས་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཡུལ་མངོན་གྱུར་པ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་དང་། གཉིས་པ་འཇལ་བའི་ལུང་གི་ཚད་མ་དང་ཡུལ་མངོན་གྱུར་པའི་དཔེའི་སྒོ་ནས་ལྐོག་གྱུར་པ་གཞལ་བའི་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། བསྡུས་ན་ཕྱི་མ་གསུམ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།[༢༧༥] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་གྲངས་དེ་ལྟར་འབྱེད་པ་གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མངོན་གྱུར་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གསུམ་སྟེ་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་དང་། དགོས་པའི་དབང་གིས་མངོན་ལྐོག་འདྲེས་པའམ་སྦྱར་བའི་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཡུལ་བཞི་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱིའི་དབང་གིས་འཛོག་པ་སོགས་མཐའ་གཞན་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཚད་མའི་གྲངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།[༢༧༦] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱའི་གཞན་ཞེས་པས་གཞལ་བྱའི་དབྱེ་བ་གཞན་དང་གཞན་ཡོད་ཚུལ་དང་དེ་ལྟར་ན་ཚད་མའང་གཞན་དང་གཞན་དགོས་པ་ནི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཚད་མ་གཞལ་བྱ་ཁོ་ནས་གཞན་དབང་ཡིན་པར་བཤད་དགོས་པས་འོག་ཏུ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཁྱད་མེད་དུ་གསུངས་པ་དང་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དབང་གི་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་འདི་ཉིད་ལས། གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་གཞལ་བྱ་གཉིས་གནས་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་ལུང་ལ་སོགས་པ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོས་ཚད་མ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།[༢༧༧] །ཞེས་སོ།།

ཚད་མ་བཞིའི་ཐ་སྙད་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་གཙོ་བོར་མ་བཤད་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡབ་

སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོད་གློག་རྩ་འགྲེལ་ལས་ཚད་མ་བཞིའི་ཐ་སྙད་དང་གྲངས་དང་ཚད་མས་འཇལ་ཚུལ་དང་། ཚད་མ་དེ་གང་གིས་གྲུབ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོད་གློག་ལས། རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱིས། །དངོས་རྣམས་དམིགས་ནས་གློག་བྱེད་ན། །གང་གིས་དངོས་རྣམས་དམིགས་འགྱུར་པ། །མངོན་སུམ་དེ་ནི་མེད་པ་ཡིན། །རྗེས་དཔག་ལུང་དང་ཉེར་འཇལ་དང་། །རྗེས་དཔག་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། །དཔེས་བསྒྲུབ་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན། །མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་ལན་བཏབ་བོ།[༢༡༨] །ཞེས་པས་ཚད་མ་བཞིའི་ཐ་སྙད་དང་གྲངས་བསྟན་ནས་བདེན་གྲུབ་བཀག །རྟོད་གློག་ལས། གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས། ཚད་མ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས། །འགྲུབ་མིན་ཕན་ཚུན་གྱིས་མིན་པའམ། །ཚད་མ་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ལ། །གཞལ་བྱས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན།[༢༡༩] །ཞེས་པས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་ལུགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དེ་རྣམས། །ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་གྲུབ་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་རྣམས་ཀྱང་། །ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་འགྲུབ་པ་སྨྲོས། །གལ་ཏེ་ཚད་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། །འགྲུབ་པོ་སྙམ་ན་ཐུག་པ་མེད། །ཅེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་མུན་སེལ་འགྱུར།[༢༢༠] །ཞེས་པས་རང་རིག་སོགས་ཚད་མ་དེ་འགྲུབ་བྱེད་དཔྱད་ནས་བཀག་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེལ་པ་ཡིས་ནི་སྐྱེལ་པ་དང་།[༢༢༡] །ཞེས་སོགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་རབ་མཁས་པ། །དགེ་བ་ཡིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དགེ་བའི་རང་བཞིན་ཆོས་རྣམས་གང་། །དེ་ལྟར་རབ་ཕྱེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྲིད་པ། །དེ་ལ་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྲིད།[༢༢༢] །ཅེས་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མ་བཞི་དང་གཞལ་བྱའི་གནས་བཞི་དང་དགེ་སོགས་ཐམས་ཅད་རུང་བར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་འགོག་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཚད་མ་བཞི་བཤད་པ་ནི། རྟོད་གློག་རྩ་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པའོ།[༢༢༣] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བོད་སྔ་མ་མང་པོས་ཚད་མ་མང་བ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། ཉུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དུ་འདོད་པ་དང་། བོད་ཕྱི་མ་སྟག་ལོ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་བཞི་མེད་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐའ་མ་ཆོད་པའི་གཏམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་

ཚད་མ་བཞིའི་ཚད་མར་ རུང་བ་དག་ཁོ་བོས་བཀག་པ་མེད་ཅིང་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། དེའི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་འདུ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞི་འཚོས་ཀྱང་ཚད་ཆེན་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དག་མ་མཐོང་བའི་འོལ་ཚོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །ཚད་མའི་ཐ་སྙད་དང་རྣམ་བཞག་འདི་ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་བན་གྲུབ་སོ་སོས་བྱས་པ་མིན་གྱི་གདོད་མ་ནས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྡེ་སྣོད་གོང་འོག་ཏུ་མར་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་མདོའི་དོན་འགྲེལ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་ན་འཐད་པས་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལྔ་པོ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ།[༡༢༤] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདིས་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ལུགས་ཀྱང་བསྟན་ལ། དཔེ་ཉེར་སྦྱར་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བཤད་དེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ལྔ་པོ་གང་ཞེ་ན། དེ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། དེ་ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། རང་གི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་ཉེ་བར་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ལུང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པར་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ།[༡༢༥] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིས་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་དང་ཚད་མ་བཞིའི་དོན་བསྟན་ཏེ། མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དང༌། དེར་གནས་མངོན་སུམ་གྱིས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་དང༌། གསུམ་པས་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཡུལ་དང༌། བཞི་པས་ཚད་མ་དེ་གསུམ་གྱིས་གྲུབ་ཚུལ་བསྟན་ལ། ལྔ་པས་ལུང་གི་ཚད་མའི་ཡུལ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང༌། ཞེས་པ་ནས། ལུང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པར་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།[༡༢༦] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དངོས་སུ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་སྔར་བཤད་པ་དག་གིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྐབས་འདིར་ཡུལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ

ཅམ་གྱིས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། མཆན་མཆོན་ནམ་དངོས་སྨས་འདོད་པའི་རང་སྤྱི་གང་ཡིན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ན་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་ན། ཡུལ་དེ་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་དགོས་ལ། ཡུལ་ཅན་དེ་ཡང་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་མཚན་གཞིའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི། ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ[༡༡༧] །ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཞེས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོར་ན་ཞེས་བསྟན། ཡོད་ན་ནི་ཞེས་པས་ཤེས་ངོ་དེ་ན་ཡུལ་དེའམ་དེའི་རྣམ་པ་ཡོད་ན་ནི་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ལྷག་མས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལྟོས་འཇོག་གིས་མངོན་སུམ་དངོས་བཏགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་ལུགས་འདིར་བློ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་ནམ་མཁའི་སྒྲ་ཤད་འཛག་སྣང་སོགས་ཀྱང་འདི་བས་མངོན་སུམ་པར་འདོད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་ཤེས་རབ་རིབ་སོགས་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་ལས་མངོན་སུ་མ་མིན་པ་དང་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་བས་མངོན་སུམ་མིན་པ་དེས་དེ་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱང་འདྲེན་མི་ཐུབ་པས་ཚད་མ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བས་མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན། དེ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པས་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉིད་ལས། བློ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཁོ་ནའོ།[༡༡༨] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ།

མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་མང་པོར་བཤད་པ་སོ་སོར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་གསུམ་བསྡུས་ན་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་དང་། ཡིད་དབང་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་དབང་མངོན་ལྟ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཡིད་མངོན་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས་མེད་དོ། [༡༡༩] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ནས་རང་གི་བདག་རྐྱེན་ལུས་དབང་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་རེག་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ལྟ་རིམ་བཞིན་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནས་རེག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔྱད་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་འབྱུང་འགྱུར་དང་བེམ་པོ་ཡིན་པས་ཡུལ་འཛིན་པ་མི་འཐད་ཀྱང་མ་དཔྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚད་མའི་ངོར་མིག་སོགས་དྲུག་ནི་དབང་པོ་དང་གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་དེ་དྲུག་གི་ཡུལ་དང་། དབང་པོ་དང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་གང་ཞིག ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་དྲུག་ཡིན་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དྲུག་ཡིན་ཞིང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། [༡༢༠] །ཞེས

དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མིག་གིས་ནི་གཟུགས་གཅིག་པུ་མཐོང་གི་དྲི་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།[༢༣༡] །ཞེས་དང་། དཔྱད་ན་མི་སྣང་ཀྱང་མ་དཔྱད་ན་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན། །ལྕེ་དང་ལུས་དང་སེམས་ཀྱང་ཚད་མ་མིན། །གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདི་དག་ཚད་ཡིན་ན། །འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་སུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །གང་ཕྱིར་དབང་པོ་འདི་དག་ཚད་མིན་ཏེ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བེམ་པོ་ལུང་མ་བསྟན།[༢༣༢] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིས་དེ་ཉིད་བཀར་ནས་དེ་ལ་ཚད་མར་བཀག་པས་ཐ་སྙད་པའི་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ཚད་མར་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མིན་ནོ།[༢༣༣] །ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་བོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན།[༢༣༤] །ཞེས་སོགས་དྲངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་པོ་རྣམས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སྟོན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པ་ཞིག་གོ །འདི་ལྟར་མིག་གིས་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་སྒྲ་མི་ཐོས་ལ། རྣ་བས་ཀྱང་སྒྲ་ཐོས་ཀྱི་གཟུགས་ཁོ་ན་མི་མཐོང་[༢༣༥]ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་བསྟོན་འདེངས་མི་རིགས་ཤིང་མིག་གིས་གཟུགས་མི་མཐོང་བྱས་ན་བསྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དེའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་བྱས་ཀྱང་མིག་གི་ས་གཟུ་གས་མཐོང་བའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་ལ་སྒྲ་ཐོས་པའི་བདག་རྐྱེན་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་ཐུག་པར་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྤྲུལ་དང་བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་མིའི་མིག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ཐོས་པར་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་ལ། ཚད་ཆེན་ལས་ཀྱང་། སྦྲུལ་རྣམས་མིག་གིས་ཉན་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་ཡིན།[༢༣༦] །ཞེས་སྦྲུལ་གྱི་མིག་གིས་སྒྲ་ཐོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་མཁས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་བཙུག་པར་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་ཏེ། སྤྲུལ་པ་ལས་སྤྲུལ་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །མཐོང་བ་ལ་ནི་བསྟོན་

པར་མི་ནུས་ལ་གང་མིག་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ཡང་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་སྒྲ་མི་ཐོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་នོ།[༡༡༧] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཤེས་བྱེད་དུ་མ་དྲངས་སོ། །དེས་ན་སྤྲུལ་པ་ལས་སྤྲུལ་པའམ་སྒྱུ་མ་ལས་སྒྱུ་མ་ལྟར་རྫུན་ཡང་དེ་དེས་གཞལ་བ་སོགས་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་ལེན་དགོས་པར་བཤད་པས་ན། སྣག་ལོས་ཡུལ་རྫུན་གྲུབ་ལ་ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་མི་འོང་ཟེར་བ་རྒྱལ་བ་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ལ་སྐྱོན་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རིགས་དུ་མ་དང་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར། དབྱེབས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་དང་ལྔ་པས་བསྡུས་པ་སོགས་བཤད་དོ།།

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ཙམ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་ཞི་ལྷག་སོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་མཚུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་མངོན་ཕལ་ཆེར་ལ་ཞེན་རིག་གིས་ཁྱབ་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །འདི་བས་ཡིད་མངོན་ལ་འདིའོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་མང་བས་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོག་བྲལ་ངེས་པར་འདོར་དགོས་པས་བཀག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཤེས་བྱེད་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་ལྔས་དྲངས་པའི་ཡུལ་ལྔའི་རྣམ་ཅན་གྱི་ཡིད་མངོན་དང་། ནང་གི་བདེ་སོགས་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མངོན་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡིད་མངོན་དང་། དུས་རིང་བ་འདས་པ་དྲན་པ་ལྟ་བུའི་ཡིད་མངོན་དང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་ལྔས་ཡུལ་ལྔ་བཟུང་ནས་འགགས་རྗེས་སུ་དབང་པོའི་བཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཞེན་རིག་གི་ཡིད་ལྔ་སྐྱེ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། གང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ད་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པར་སྐྱེ་ལ། ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་སྐད་ཅིག་མ་ར་འཇིག་པས་འགག་པ་ཡིན་ཡང་ཕྱི་ནས

གང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་འབྱུང་བ་ན་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་དུ་སྐྱེ་སྟེ།[༢༣༨] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཞེན་རིག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་འདྲའི་ཡིད་མངོན་ལ་འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་ཞེན་རིག་དང་རང་འདྲེན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། ཞེན་རིག་རྟོགས་སླ། འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་རྣམ་ཤེས་གཅིག་བུ་སྨྲ་བའི་འཁྲུལ་གཞི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། དབང་པོ་ཡིས་ནི་དམིགས་གྱུར་པ། །འདས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ། །ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་ནས་རྟོགས་པ་ན།[༢༣༩] །ཞེས་དང་། དེའི་དར་ཊཱིཀ་ལས། དབང་པོ་ཡིས་ནི་ཡུལ་དམིགས་པར་གྱུར་པ་རང་དུས་ན་འདས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་ནས་རྟོགས་པ་ན་འདི་འོ་སྙམ་དུ་བློམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།[༢༤༠] །ཞེས་དང་། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ན་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེས་ནས་འགགས་པ་ན་དབང་པོ་དང་ཡུལ་རྣམས་དང་ལྡན་ཅིག་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འགགས་པ་ན་སྔར་མཐོང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཡིད་ཀྱིས་འཛིན་ཏོ།[༢༤༡] །ཞེས་སོ། །འདི་སྔར་མཐོང་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་ཏོ།།

འོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་ལས། གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་ལྔ།[༢༤༢] །ཞེས་པའི་དོན་ཚད་མ་པ་ལྟར་འདོད་དམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་བས་མ་དཔྱད་ན་མིག་ཤེས་དང་དེས་དྲངས་པའི་ཡིད་མངོན་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ཅེས་ཐ་སྙད་འདོགས་ཀྱང་དཔྱད་ན་ཡུལ་མི་གཅིག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། འོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་ལས་འདོན་པ་ཇི་སྐད་དྲངས་ཤེ་ན། ཞེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་བཤད་དོ།[༢༤༣] །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱ་པ་ལས། དེ་བཞིན་རྣམ་པར་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས། །དོན་གཅིག་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ།[༢༤༤] །ཞེས་དང་།

དེའི་འགྲེལ་པར། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།[295] ཞེས་སོ། །འདི་འདྲའི་ཡིད་མངོན་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དབང་ཤེས་ཚད་མས་དྲངས་པ་རེ་རེ་དང་ལོག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཡིད་མངོན་རེ་རེ་ཡོད་དེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་མངོན་ཚད་མ་གཅིག་རང་གི་སྣང་བ་ལ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་བདེ་སོགས་མྱོང་བའི་རྣམ་ཅན་གྱི་ཡིད་མངོན་གསུམ་ཡོད་དེ། འཇུག་པ་ལས། ཚོར་བ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན།[296] །ཞེས་དང་། དུས་བརྟག་པའི་ཐད་ཀྱི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཡང་མིན་ལ་[297]ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སོགས་སྒྲས་དབང་པོས་མ་དྲངས་པར་ཡུལ་གཞལ་བའི་ཡིད་མངོན་རྣམས་ཉམས་མྱོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྟན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡིད་མངོན་ཡོད་དེ། བདེན་ཛྫུན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་ངོའི་སྐམ་དུ་འཛིན་པའི་ཡིད་དང་དེ་འདྲའི་ང་ཡིའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཡིད་དང་། བདག་གཉིས་འཛིན་པས་དྲངས་པའི་དེའི་སྣང་བ་ངེས་པའི་དྲན་ཤེས་དང་། རྟག་པ་དང་རྨི་ལམ་སོགས་འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན་ལྟ་བུ་ཉམས་མྱོང་གི་རྣམ་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། སད་པའི་སྐབས་སུ་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཡུལ་དྲན་པ་བཞིན་ནོ་[298]ཞེས་སོགས་དང་སྔར་ལུང་དྲངས་མ་ཐག་དང་། རྫེའི་གསུང་དུ་མ་ལས་བདེན་ཛྫུན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་ངོའི་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཉི་ང་འཛོག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་འདས་པ་དྲན་པའི་ཡིད་མངོན་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཕྱི་ནང་འདས་དྲན་གྱི་དེ་གཉིས་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་དེ་མ་ཐག་པའི་འདས་པ་དྲན་པའི་དེ་དང་། དུས་རིང་བར་སོང་བ་དྲན་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་ལྔས་དྲངས་པའི་ཡིད་མངོན་ལྔ་དང་། དབང་ཤེས་ལྔས་བཟུང་རྗེས་དེ་མ་ཐག་བདག་གིས་ཡུལ་དེ་སྨྲུད་པར་དྲན་པའི་ཡིད་མངོན་ལྔ་ཡོད་ཅིང་འདི་དག་བརྒྱ་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་དབང་ཤེས་ལྟར་ཡུལ་དངོས་སུ་མི་རིག་པ་དང་དྲན་ཤེས་སུ་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ

དངོས་སུ་རིག་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་གི་དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་དངོས་སུ་མི་
རིག་པར་གསུངས་ཤིང་དྲན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། [༢༤༩] །ཞེས་དང་། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་ཀྱང་།
དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཡིད་ཤེས་རྣམས་དྲན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། [༢༥༠] །འདིས་ནི་
དབང་ཤེས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་མངོན་མི་གསལ་བ་དང་དྲན་པར་བཤད་ཀྱི་ཡིད་མངོན་ལ་མི་
གསལ་བ་དང་དྲན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚོར་བ་གསུམ་ལྟ་བུ་རང་དུས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཚོར་བ་རགས་པ་གསུམ་དང་དེའི་ནང་ནས་བདེ་སྡུག་གཉིས་རྣམ་པ་གསལ་བར་ལམ་རིམ་དང་
ལྟ་ངན་མུན་སེལ་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།། [༢༥༡]

བརྒྱ་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་དྲན་པར་གསུངས་ཚུལ་ནི། བརྒྱ་པ་ལས། མཐོང་ཟིན་དངོས་པོ་མི་
སྣང་ཞིང་། །སླར་ཡང་སེམས་སྐྱེ་མིན་དེས་ན། །དྲན་པ་ཞེས་བྱ་ལོག་པ་ཡིས། །དོན་ལ་ལོག་པ་ཁོ་ན་
འབྱུང་། [༢༥༢] །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་
དངོས་སུ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བས་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སླར་མི་སྣང་ངོ་། །དོན་ཅིག་རྣམ་ཤེས་གཉིས་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་བཀག་ཟིན། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་དྲན་པའི་
དམིགས་པ་ནི་འདས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། [༢༥༣] །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས
པ་གྲུབ་སྟེ། རང་དུས་ན་འགགས་ནས་མེད་ལ་དུས་རིང་པོ་སོང་བའི་སྐྱེ་བ་ཡང་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས
ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པར་དྲན་པ་གསལ་པོའི་རྣམ་ཅན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན།
ལུས་ལ་རྨ་བཏོད་ནས་ཤི་ནས་བསྐལ་པ་མང་དུ་ལོན་པ་ཁར་སད་གི་ཡུལ་སྤྱོད་པ་ལྟར་དྲན་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་ཐོག་རྩ་ལས་བྱུས་པའི་སྟེང་གི་ཕྱུག་
རོན་གྱི་ཀང་རྗེས་འོག་གི་ཉེ་ལ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པ་ལས། སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་རྟག་ན། །སྔོན་བྱུས་པ་ཡི་རྨ་མཐོང་ནས། །ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ཀོ་ཅིས་མི་
རྟག [༢༥༤] །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། འདི་ན་ཚེ་རབས་གཞན་དག་ཏུ་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པས་རྨ་
བྱུང་བའི་རྨ་གྲོལ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཅན། ཞེས་པ་ནས། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱིས་གསལ་བར་གྱུར་པ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་བདག

གིས་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ།[༣༥༥] །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྒྱལ་སྲས་མང་པོ་ལ་སྨོན་ལམ་སོགས་ཀྱི་མཐུས་འདི་ལྟར་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཡོད་པས་ཡིད་མངོན་འགྲུབ་བོ།།

དྲན་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཡིད་མངོན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་ལྐོག་གྱུར་པའི་ཡུལ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་དྲན་ཤེས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མ་ཡིན་ན་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་བཞིར་བཤད་པ་གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་སུམ་སེལ་ཕྱིར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མ་རྣམས་མངོན་རྗེས་བཞིར་འདུ་ཡང་དེ་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་ལ། རྟོག་པའི་ཡིད་མངོན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་བ་ཞིག་མེད་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ཡུལ་མངོན་སུམ་པ་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པའམ་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སློས་མི་སླུ་བའི་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་ཅིང་བརྟེན་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་དང་། བདག་མེད་གཉིས་སོགས་སྔར་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་དང་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཡུལ་གྱི་སློས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བཞག་ཆོག་པ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་གང་ཞིག ཤེས་པ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་རང་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དེའི་སློས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བཞག་ཆོག་པ་ཡང་ཡིན། སྔར་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་བློ་དེ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཞུགས་པས་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགལ་བ་མེད་དོ།[༣༥༦] །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ལས་སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་ལ་[༢༥༧]ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བར་འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་སྟོན་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ་[༢༥༨]ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར། ཤེས་པ་གང་ཞིག་བྱེད་པར་གྱུར་པས་དངོས་པོ་གང་ཞིག་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དེ་ནི་དེའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ལུགས་འདི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།[༢༥༩] །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ལྐོག་གྱུར་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྲོ་བ་ལ་འདི་ལྟར་དགོས་སོ།།

རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་དམིགས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་ན་ནི་ཤེས་པ་དེ་དམིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པར་རིགས་སོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་མངོན་སུམ་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་རྒྱུ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས་འགྲོན་པོ་ལ་རང་ཚིག་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པའི་མི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཁོ་ནའོ།[༢༦༠] །ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་འཇིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་ལ། རང་ལུགས་མཐུན་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

སེམས་ཙམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་བདག་མེད་འདོད་ཅིང་དེ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པར་འདོད་ལ། དངོས་སྨྲའི་ནང་ཚན་བྱེ་མདོ་ལྟ་བུས་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་དེ། ཐོག་མར་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་དོན་སྤྱིའི་སྒོས་རྟོགས་ནས་བསྒོམས་པས་གོམས་པ་རྫོགས་ནས་བདག་གིས་སྟོང་པའི་མི་རྟག་པ་སྤྱི་མཚན་དང་མ་འདྲེས་པ་ཆ་མེད་པའི་དོན་རང་མཚན་ཙམ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་བླ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་།[༢༦༡] །ཞེས་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ཙམ་མཐོང་བ་བླ་མས་བསྟན་པ་ལས་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པ། ཞེས་པ་ནས། ཕྱི་མ་དང་ཕྱི་མའི་ཆས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་རྟོགས་སོ།[༢༦༢] །ཞེས་སོགས་སོ།།

ཐལ་འགྱུར་པ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་སྤྱི་ཤེས་བྱ་འགལ་པ་ཡང་ཡིན་དང་པོ་སྒོམ་ཚེ་སྤྱི་མཚན་གྱི་བདག་མེད་པ་བསྒོམས་པ་ལས་མངོན་དུ་གྱུར་ཚེ་མ་བསྒོམས་པའི་རང་མཚན་དངོས་པོ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོག་ཡུལ་སྤྱི་མཚན་བདག་མེད་བསྒོམས་པས་གོམས་པ་ན་སྤྱི་མཚན་དང་མ་འདྲེས་པའི་དོན་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་ཁས་བླངས་པ་དང་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་གྲུབ་ལ། མ་ཁྱབ་ན། གང་ཟག་དེས་མ་བསྒོམས་པའི་ཆོས་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་སྤྱི་མཚན་བསྒོམས་ཀྱང་མ་བསྒོམས་པའི་རང་མཚན་ཅམ་ཁོ་ན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དག་ཐ་དད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཅན་རྫོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པས། དེའི་ཚིག་འདི་ནི་ངེས་པར་བརྟགས་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།[༢༦༣] །ཞེས་སོ། །ཧ་ཅང་ཐལ་ལུགས་བཀོད་པ་དེའོ། །ལྷག་མ་གོ་སླ། གཞན་ཡང་བརྗོད་རྩུལ་མང་ཡང་ཡི་གེས་མི་ལངས་སོ།།

དབྱེ་ན་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་དང་། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རགས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སོགས་ཡོད། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཐིན་བྲིས་ལས་ཀྱང་གསུངས་ལ།[༢༦༤] འཇུག་ཊཱི་ཀ་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་སོགས་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བདག་མེད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འོང་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ་[༢༦༥]ཞེས་སོགས་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད། སྤྱོད་འཇུག་གི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན།།[༢༦༦] ཞེས་སོགས་དང་། དེར་མ་ཟད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱི་མདོ་ལས། འཕགས་པའི་

བདེན་པ་རྣམས་ཞེས་པ་ནས། བདག་ནི་དཀྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་ཏོ་སྙམ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།[༢༨༧] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདེན་བཞི་ཤེས་སྣང་མངོན་དུ་བྱས་ལམ་བསྒོམས་པ་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་སྙམ་པར་སྣང་བས་ནང་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་འཆི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་ནས་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་བཤད་པས་སོ་སྐྱེས་ལས་འོས་མེད་ཅིང་མདོ་འདི་ཚིག་གསལ་དང་མདོ་ཀུན་བཏུས་སུ་ཡང་དྲངས་པས་ན་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་དུ་མའི་དགོངས་པར་སྣང་བས་བོད་ཁ་ཅིག་རྫེའི་ལུགས་དེ་འགོག་པ་རྣམས་ལེགས་པར་དཀག་པ་ཡིན་ནོ།།

རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ནི། རང་གི་རྟེན་གཏན་ཚིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་དུ་གྱུར་ཟིན་པ་ལ་རྟགས་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་པས་རྗེས་དཔག་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལྐོག་གྱུར་ཞིག་དགོས་པས་ན་རྗེས་དཔག་ནི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། ལྐོག་གྱུར་ནི་རྟགས་སྦྱོར་བས་ཀྱིས་རྟོགས་དགོས་ལ་དེ་ཡང་རྟགས་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་བཞི་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་པར་རྟགས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འབྲལ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་གང་གིས་རྟགས་དེ་བཟུང་ཞིང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་དཔག་པ་སྟེ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས། མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་དང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།[༢༨༨] །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འབྲལ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ།[༢༨༩] །ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། དེས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རང་གི་གྲུབ་པར་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མའི་ཤེས་པ་རྟགས་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེའོ། །ཞེས་པ་ནས།

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་པས་བར་དུ་ཆོད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།[༢༧༠] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚིག་གསལ་གྱི་རྗེས་དཔག་གི་གཞུང་འདི་མཁས་པས་ཞིབ་བཤད་མི་སྣང་བས་ལེགས་པར་བཤད་ལ། འདིས་མཚན་ཉིད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་སྒྲ་བཤད་གསུམ་ཐོན་པར་སྣང་ཡང་བློ་དམན་པས་མི་རྟོགས་པའི་སྒྲ་བཤད་གོ་སླ་བར་བཀོད་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟགས་བཟུང་ཞིང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་དཔོག་པ་སྐྱེ་འཇལ་བས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོའམ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རབ་ཏུ་མི་སླུ་བའམ་འཇལ་བས་ན་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྗེས་དཔག་གི་སྐད་དོད་ཨ་ནུ་མཱ་ནའི་ཨ་ནུ་རྗེས་སུ་དང་མཱ་ན་འཇལ་བ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འཇལ་བའི་དོན་གྱིས་དཔོག་པར་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་[༢༧༡]སོགས་དང་། ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། གང་གིས་ཀྱང་རྟགས་བཟུང་ཞིང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་ལ་དཔོག་པ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ་[༢༧༢]ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབྱེ་ན། ཇི་ལྟ་བ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པར་རྟོགས་པའི་དེ་དང་། ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་རེ་རེ་ལ་རྗེས་དཔག་དང་། ལུང་གི་ཚད་མའམ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཉེར་འཇལ་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་རྟགས་ལས་སྒྱུ་མ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། སྒྱུར་ལུང་གི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། གནས་གསུམ་པར་ནི་འཇོག་པ་ན། །ལུང་འདྲེན་པ་ནི་མཁས་པའི་ལུགས།[༢༧༣] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབུ་སེམས་ཀུན་མཐུན་ཀྱང་སྲིད་ཙམ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལུང་གི་ཚད་མ་ཡང་ཡོད་པ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཡིན་པས། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས་ཡུམ་རྒྱས་པ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་འགོག་བདེན་ཆོས་སྐུ་ལ་མི་སླུ་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ལྟར་མི་བདེན་པའི་དཔེའི་སྟེང་ནས་སྒྱུ་མ་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཕྱི་མ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་སྟེ། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་འདི་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་རྟགས་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཅིག་ཤོས་ནི་རྟོགས་སླ་ཞིང་བཤད་ཟིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཚེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་དོ།[༢༧༤] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། ཕྱི་རྒོལ་དབང་རྣོན་ལ་འགལ་བརྗོད་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་གི་དམ་བཅའི་དོན་ལ་ཚད་བསལ་གྱིས་གནོད་པའི་འགལ་འདུ་བསྟན་པ་ན་དམ་བཅའི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་ལ་འགལ་འདུ་སྟོན་ནུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐབས་བབས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ལ་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་བཞིན། དེ་སྐད་དུ་འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་བརྗོད་པ་ན་ཅི་ཕ་རོལ་པོ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ་[༢༧༥]ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་རྣོན་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གནོད་བྱེད་མཐོང་བ་ན་སྔ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ཡང་དོར་བ་ཡིན་ལ་དམ་བཅའི་དོན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ།[༢༧༦] ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ནས་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ།[༢༧༧] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐལ་རང་གི་དོན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱེད་ཅག་གིས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ལེགས་པར་བཤད་པ་དག་ལ་རེས་འགའ་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་འགོད། རེས་འགའ་རྗེས་ཡིན་གསུངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་མིན་ཟེར་བའི་སྐྱོ་ལབ་མ་སྨྲ་བར་སེམས་རྣལ་དུ་ཞོག་ལ་དོན་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་སྨྲ་བར་རིགས་སོ། །ཞེས་འདོན་པར་བྱེད་དོ།།

གསུམ་པ་ལུང་གི་ཚད་མ་ནི། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལུང་གི་དོན་ལྐོག་གྱུར་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ལུང་གི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་གྱུར་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཙམ་ཡང་མི་དགོས་ན་ལུང་ལྟ་ཅི་སྨོས། ལྐོག་གྱུར་ལའང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས། དཔྱོད་པ་ཀུན་ལ་བསྟན་བཅོས་དག །ཐྲངས་ཞེས་ལུགས་འདི་སུ་ཡིས་བྱས།[༢༧༨] །གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲུབ་སླ་བས་དེ་ལའང་ལུང་དགོས་ན་ཐམས་ཅད་ལ་ལུང་འདྲེན་པར་ཐལ་བས་ལུང་མི་དགོས་ལ། དབང་པོ་དྲུག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཞིག་ལུང་གི་ཚད་མའི་གཞལ་ཡུལ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་ཡང་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་མིན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་མི་འགལ་དང་། རིགས་པ་དང་གཏན་ཚིགས་དང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་འགལ་མི་འགལ་དང་། ལུང་རང་གི་དངོས་ཤུགས་དང་གོང་འོག་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པའི་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཅིང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཚད་མས་ངེས་ཤེས་སྐྱེད་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དབང་པོ་དག་ལས་འདས་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རིག་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་དག་གི་ཚིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་ངོ་།[༢༧༩] །ཞེས་སོ།།

དེས་ན་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཞེས་པས་ཚད་མ་འདིའི་ཡུལ་དང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་པས་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པ་དང་ལུང་གི་ཚད་མའམ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་བསྟན། ཚིག་གང་ཡིན་པ་ཞེས་པས་ལུང་ངམ་ལུང་ཚད་མ་བསྟན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཡང་ལུང་ཚད་མ་ཡང་འདོད་ལ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡང་འདོད། ཡུལ་གཞལ་བའི་བྱེད་པ་ཚད་མ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ཀུན་བཏུས་ལས། མདོ་སྡེ་དུ་མ་ཚད་མར་གྱུར་བ་ལས་ཤེས་ཏེ།[༢༨༠] ཞེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དོ།[༢༨༡] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། དོན་འདི་ལ་ནི་རྒྱལ་བ་ལས། །ལྷག་པའི་ཚད་མ་གཞན་སུ་ཡོད།[༢༨༢] །ཅེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུས་བྱས་ཤིང་[༢༨༣]ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞལ་བྱའི་བྱེད་པ་པོ་གང་ཟག་འདིས་གཞལ་བ་དང་བྱེད་པ་འདིས་གཞལ་བ་དང་ལས་འདི་འདྲ་ཞིག་གཞལ་བ་གསུམ་དུ་བྱེད་རིགས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དང་པོ་བྱེད་པ་པོ་དང་། གཉིས་པ་བྱེད་པ་དང་ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་ཡིན། གསུམ་པ་ནི་དེའི་ལས་དང་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་སྟར་བྱ་བྱེད་སོགས་དཔྱད་པ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མའམ་གཞལ་བ་ཞེས་པ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་ལས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བར་སྟོན་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཚོར་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་དང་ཤིང་གཅོད་ཅེས་པའི་དག་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། ཚོར་བ་ཞེས་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་དང་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚིག་ཡིན་པས་གང་ཟག་འདིས་ཚོར་བ་དང་བྱེད་པ་འདིས་ཚོར་བ་དང་འདི་འདྲ་ཞིག་ཚོར་བ་ཞེས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་གཉིས་པ་ནི་ཚད་མ་སྟེ་སེམས་བྱུང་ཚོར་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་གཞལ་བྱ་སྟེ་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བཏང་སྙོམས་སོ།[༢༥༨] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་གང་ཞིག་ཡིན་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་གཅོད་པའི་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ནས། ཁྱོད་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོའི་འབྲེལ་བས་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྒྲ་དེ་དག་ཁོ་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲའི་དོན་ཡང་མི་འདོད་པས་ཨེ་མ་ཀྱི་ཧུད་ཁྱོད་ནི་འདོད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་ཏེ་འཇུག་པ་ཉིད་དོ།[༢༥༩] །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་སྐབས་དུ་མར་སྦྱོར་ཤེས་དགོས་སོ།།

སྒྲ་བཤད་ནི་ཨ་ནུ་མ་པྲ་མཱ་ཎ་ཞེས་པའི་ཨ་ནུ་མ་ལུང་དང་གློ་བུར་བ་སོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་པྲ་མཱ་ཎ་ཚད་མར་འཇུག་པས་དེའི་སྟེང་ནས་བཤད་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལུང་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉེས་པ་ཟད་པ་དག་ལས་བརྒྱུད་ནས་འོངས་པས་ན་ལུང་དང་ཀུན་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་པས་ན་ལུང་དང་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་འགྲོ་བས་ན་ལུང་ཞེས་བཤད་པ་གསུམ་ཐོབ་ཅིང་། འཐད་པའམ་རིགས་པ་དང་བཅས་ཤིང་དོན་དེ་ལ་མི་སླུ་བས་ན་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་གསུམ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་གི་སྐད་དོད་ཨ་ནུ་མ་ལ་ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་ན་དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་བ་ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡིད་ཆེས་པ་དག་ལས་འོངས་པའི་ཕྱིར་རམ་ཀུན་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀུན་ནས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རམ། མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་འགྲོ་བ་སྟེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་མྱུ

ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་ལུང་དུ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། དེ་ལས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ནི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བས་ཚད་མ་མིན་པ་ཉིད་དང་ལུང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ[༡༤༦] །ཞེས་དང་། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ལུང་གི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྒྲེང་ནས་བཤད་པ་བྱས་པས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཡིད་ཆེས་པ་ལས་འོངས་པས་ལུང་དང་། ཞེས་པ་ནས། བཞག་གོ[༡༤༧] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁོ་ནའི་གསུང་ཚད་མར་བརྗོད་དེ་འཐད་པ་དང་བཅས་པས་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་རོ།[༡༤༨] །ཞེས་དང་། དེའི་རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱལ་བ་ཁོ་ནའི་གསུང་ཚད་མར་བྱེད་དེ་འཐད་པ་དང་བཅས་པས་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་རོ།[༡༤༩] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་དང་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལུང་གི་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མདོ་དེ་གཉིས་ལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལུང་གི་དོན་གསུམ་ཚང་བས་ལུང་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལ་མི་སླུ་བས་ན་ལུང་གི་ཚད་མ་ཞེས་དྲག་སྒྲ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཙན་དན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་མེ་ལ་ཙན་དན་གྱི་མེ་ཞེས་དྲག་སྒྲ་སྦྱར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ལུང་གི་ཚད་མ་ཞེས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་འཇལ་བའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ།[༡༥༠] ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དང་ཚད་ཆེན་སོགས་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་ལུང་གི་དོན་ནི། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། བརྒྱུད་ནས་འོངས་པ་མ་ཆད་པ། །ལུང་ཉིད་ཡིན་པས་ལུང་ཞེ་ན། །ཀུན་གྱི་ལུང་ཡང་འདྲུག་གྱུར་བས། །ངེས་པ་གང་གི་དེ་ཉིད་གཟུང་།[༡༥༡] །ཞེས་གཞན་སྡེས་བརྒྱུད་ནས་འོངས་པ་ལུང་གི་དོན་དུ་འདོད་པ་རྒྱང་འཕེན་གྱི་གཞུང་ཀུན་ཡང་ལུང་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ཅིང་། །འདིས་ནི་བོད་ཀྱན་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་རྒྱུན་ཡོད་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ཡིན་སྙམ་པ་ཡང་ཁེགས་ལ། མ་དཔྱད་པའི་ཚིག་སྤྱི་ལ་སྙིང་པོར་འཛིན་མི་རུང་བར་ཡང་བསྟན་ཅིང་། ནང་པ་ཀུན་གྱིས་མཐུན་པར་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པའི་ཚིག་ལུང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རིག་པ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་ཉེས་པའམ་སྒྲིབ་པ་ཟད་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་

གཅིག་དགོས་པར་དབུ་སེམས་ཀུན་མཐུན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མངོན་སུམ་དུ་རིག་ཅིང་[༣༨༢]ཞེས་པས་སྒྲིབ་བྲལ་བསྟན་ལ་ལྷག་མ་བཤད་ཟིན་ལྟར་དང་།

ཀཱ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་ཀྱང་། ཅི་ཙམ་དུ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ངན་སོང་དག་ཐོས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཚད་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གནས་པར་མི་ནུས་ལ། འགའ་ཞིག་ཚིག་གིས་འཇུག་པ་མཐོང་ངོ་། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་དེ་དང་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ལུང་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལས་གདོན་མི་ཟ་བར་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།[༣༨༣] །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་ལུང་གི་རྟེན་ཚུལ་དང་ཚིག་གིས་ཀྱང་འཇུག་ཚུལ་སོགས་བཤད་ལ་དེ་བཞིན་དུ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། གལ་ཏེ་རིག་པ་བརྟག་བཟོད་པའི། །ཚིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ལུང་ཡིན། །རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་དཔྱད་པར་བྱ། །ཕྱི་ནས་དེ་ཡིས་གང་བསྟན་པའོ།[༣༨༤] །ཞེས་ཀྲང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལུང་གི་ངོ་བོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དུས་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་ཚད་མ་འདིའི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གཙོ་ཆེ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་ལས། ལུང་གི་ཚད་མ་ཞེས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ།[༣༨༥] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་ནི། འདྲ་བའམ་དཔེ་རྟོགས་ཟིན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་དེ་དཔེ་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེ། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དཔེའི་སྒོ་ནས་དོན་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པ་ནི་ཚད་མ་བཞིར་དབྱེ་བའི་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ཉེས་སྐྱོན་དང་དགོས་མེད་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་མ་འབྱུང་བས་ན་འཛིན་སྟངས་ལ་དོན་དེ་དཔེ་དེ་དང་འདྲའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྨྱུ་གུ་ནི་མི་བདེན་པ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུའོ་སྙམ་པ་དང་།

བ་མིན་ནི་བ་ལང་འདྲའོ་སྙམ་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདྲ་བ་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་ཉེ་བར་འཇལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བ་མིན་ནི་བ་ལང་དང་འདྲའོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ་[༡༩༨]ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་དཔེར་བརྗོད་ལས་ཀྱང་འདྲའོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་འཛིན་སྟངས་ལ་འདྲ་ཆོས་བཞག་ལ་དོན་ཙམ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེར་འཇལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དཔེ་འཇལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེར་འཇལ་གྱི་སྐད་དོད་ཨུ་པ་མཱ་ཎ་ཐལ་ན་ཨུ་པ་ཉེ་བ་དང་མན་འཇལ་བ་ལ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དོན་དེ་དང་ཉེ་བའི་འདྲ་ཆོས་འཇལ་བ་ཉེར་འཇལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་ནི་དོན་དེ་དང་ཉེ་བས་ན་ཉེ་བ་ཞེས་བྱ་ལ་དེ་འཇལ་བས་ན་ཉེར་འཇལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཨུ་པ་མཱ་ཎ་སྐབས་སུ་མར་དཔེ་ལ་བསྒྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདྲ་བ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་འདྲ་བར་དོན་རྟོགས་པ་འམ་འདྲ་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་དང་དྲུག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་རྣམ་དབྱེ་གཞན་སྦྱིན་པའི་རྣམ་བཞག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལ་ལས་འདི་ལའང་རྟགས་སྦྱོར་ཟུར་པ་ཞིག་དགོས་སྙམ་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བས་རྟགས་སྦྱོར་མ་བཀོད་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཀྱང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ལོག་རྟོག་ལྡོག་ནུས་པར་གསུངས་པའི་དོན་མ་གོ་བར་ཟད་ལ། དེས་ན་འདི་རྟགས་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཀྱང་འཛིན་སྟངས་ལ་འདྲ་ཆོས་དགོས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

འདི་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོས་དབྱེ་ན་ཀུན་རྫོབ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པར་གྱུར་བའི་ཉེར་འཇལ་དང་། དོན་དམ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་ཉེར་འཇལ་གཉིས་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྟགས་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སྒྲུབ་ངག་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དོན་བསྡུས་ན་འདིའི་ཉེར་འཇལ་ཚད་མ་ནི་རྟགས་བཀོད་ཚེའང་དཔེ་དོན་འདྲར་འཛིན་གྱི་རྗེས་དཔག་དེ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་སོགས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། དངོས་སྨྲས་ཆོས་བདེན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དཔེ་མི་རྙེད་པས་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་ལ་དབུ་མ་པས་ཐུབ་པར་བཤད་པ་དང་། རྗེའི་བཞེད་པས་ཀྱང་ཁྱད་གཞི་དང་དཔེའི་སློས་རྟོགས་དཀའ་སླ་བཤད་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ཀུན་ཀྱང་དཔེ་དོན་མི་མཐུན་ན་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་

པར་འདོད་པས་འདིས་དཔེ་དོན་འཕྲོད་པ་གཞལ་ཆེ་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཉེར་འཇལ་ཚད་མ་ཟུར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྲོས་པས་ཆོག་གོ།

དེས་ན་འདིས་ནི་སྔར་གྲོལ་བས་ཚད་མའི་གྲངས་དང་མཚན་ཉིད་གང་ཞེས་པའི་ལན་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་བཞི་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྔོན་ནས་སྒྲ་དོན་ཡང་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་རྩོམ་དུ་སྣང་ལ། དེ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཚ་འགྲེལ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་བར་ཚིག་གསལ་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཟུར་ཙམ་བཤད་པས་གོ་ནུས་པར་དགོངས་ནས་འདིར་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཚིག་ཟིན་ལ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚད་མའི་ཡུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཡུལ་ནི། ཚད་མའི་གྲངས་བཞིར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འཛོག་ལ། དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་འཐད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་འཐད་པ་མི་རུང་བས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་སློས་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར་གྱི་ཡུལ་གྱི་འཇལ་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།[༡༩༧] །ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ཡུལ་ཅི་ཞིག་ཅེས་པའི་ལན་གཙོ་བོར་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། དངོས་སུ་འདིར་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་གྱི་མངོན་སུམ་འགོག་སྐབས་བཤད་ཟིན་ཅིང་། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཚད་མ་སོ་སོའི་གཞལ་བྱ་གསལ་བར་བཤད་ཟིན་པས་སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་འདིའི་མངོན་ལྐོག་གི་དོན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་མཐུན་ནམ་སྙམ་ན་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་ཏེ། འོག་མས་མངོན་ལྐོག་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་བསྒྲུབས་པ་ལྟར་བྱས་ན་མངོན་ལྐོག་གི་བཏགས་དོན་བཙལ་བར་འགྲོ་བས་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་པའམ་གང་རུང་ཞིག་མི་རུང་བར་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཏགས་དོན་བཙལ་ལུགས་བསམ་ན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ཡང་ཚད་མའི་གཞལ་ཡུལ་འོག་མ་ལྟར་གྱི་རང་སྤྱི་གཉིས་མི་འདོད་ཅིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཙམ་འདོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་སོ་སོར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་མཚན་དངོས་གཞལ་བྱེད་པའི་ཡིད་མངོན་རྟོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་རྗེས་དཔག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་ཡང་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་གཉིས་སོགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་གཟུགས་སྔོ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་བདེན་གཉིས་བདེན་བཞི་སོགས་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་སོ་སོར་འདི་ཞེས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མངོན་ལྐོག་གཉིས་རིམ་བཞིན་འཇོག་པར་མཚན་ཉིད་སྐབས་དུ་མར་ཡང་ཐོན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གཞལ་ལྐོག་གྱུར་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ།[༢༩༨] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་བརྒྱ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ལྐོག་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡིས་སྟོང་པ་ཉིད་བརྟེན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ།[༢༩༩] །ཞེས་པའི་མངོན་ལྐོག་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་གྱི་སྐབས་སུ་འདི་དྲངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་པོ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གང་རུང་གི་དངོས་གཞལ་དེ། མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཕྱིའི་གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལྟ་བུ། དབང་པོ་དྲུག་གང་རུང་གི་ཡུལ་དང་མངོན་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་གཞལ་དོན་གཅིག །ཇི་སྐད་དུ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ།[༣༠༠] །ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ནི་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།[༣༠༡] ཞེས་སོགས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་ཤེས་བྱེད་དང་སྒྲ་བཤད་སོགས་སྔར་བྱས་ཟིན་པ་དེ་དག་གོ །འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་པོ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དྲུག་པོ་གང་རུང་གི་དངོས་གཞལ་ལས་འདས་པའམ་གཞན་པའི་དོན་དེ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། འདི་དང་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་དང་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གཞལ་རྣམས་དོན་གཅིག །རི་སྐད་དུ་འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་མིན།[༣༠༢] །ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་[༣༠༣]ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་གཉིས་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ། དབྱེ་བ་སྒྲ་བཤད་སོགས་དང་ཤེས་བྱེད་བཤད་ཟིན།

- རྟོགས་པ་བཅད་པ་ནི། དེ་ལ་ཚད་མ་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་གཞལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་གཏན་ནས་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། འོན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། ཁོ་རང་ལ་གཞི་གྲུབ་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སངས་འཕགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་འགྲུབ། མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ་གྱི་ཕྲེང་བ་འོང་། རྩ་བར་འདོད་ན། རེག་བྱ་དང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ལ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་མི་འོངས་པ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་འོག་གིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དབང་ཤེས་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་ཁས་བླངས་ཚུལ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་།[༣༠༤] །ཞེས་དབང་ཤེས་ལྔ་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་དང་། བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་ནི། །གཉིས་ཀ་ཡང་ནི་མིག་ཉིད་ཀྱིས། །འཛིན་པར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འགྱུར།[༣༠༥] །ཞེས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀ་འཛིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ལ།

གཞན་ཡང་གཞི་གྲུབ་ན་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་མདུན་གྱི་བུམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་བཞིན་པ་དང་རང་གིས་ཟ་བཞིན་པ་ཡང་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པར་དྲན་སྒོས་ཤིག།

ཡང་སངས་འཕགས་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་མི་དགོས་ན། སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་གཉིས་ལས་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་སེམས་ཅན་བསླུ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འོངས་སྨྲ་མཁན་དེ་ལ། འོ་ན་གཞི་གྲུབ་ན་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སངས་འཕགས་ལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྤྱན་མངའ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ལུང་རིགས་སྨྲར་བཤད་པ་དག་འདིར་ལེན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་ན། ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ལས་སེམས་ཅན་བསླུ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མངོན་སུམ་དུ་ཁྱོད་ལ་འོངས་པ་འདིའོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་ཅི། ཁྱབ་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ནི་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་བའི་དོན་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ལས་སེམས་ཅན་མི་བསླུ་ཡང་འདིར་འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་ལྐོག་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱང་འཕགས་སོགས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ཁྱེར་འོངས་པ་ནི་མ་སྦྱོས་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ་སྟེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་དམ་འཆད་སྐབས་འཇིག་རྟེན་པས་འདི་ལྟར་མཐོང་གི་དེ་ལྟར་མི་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་འཆད་མི་རིགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་ཚད་མར་མ་བྱས་པར་འཆད་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཀླ་ཀློ་ལ་རང་གི་སྐད་ལས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་བཟུང་མི་ཐུབ་པ་བཞིན་ནོ། །བཀྲུ་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ཀླ་ཀློ་སྐད་གཞན་གྱིས། །བཟུང་བར་མི་ནུས་དེ་བཞིན་དུ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་མ་གཏོགས་པར། །འཇིག་རྟེན་བཟུང་བར་ནུས་མ་ཡིན།[༡༠༨] །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། བཀྲུ་པ་ལས། གཅིག་ཡོད་གཅིག་མེད་ཅེས་བྱ་བའང་། །དེ་ཉིད་མ་ཡིན་འཇིག་རྟེན་པའང་མིན།[༡༠༩] །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ཕྱི་དང་ནང་གི་དོན་གྱི་དབྱེ་བས

ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་རྟོགས་པ་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པར་བྱ་ལ་གང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བྱའོ།[308] །ཞེས་སོགས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་དང་ཚིག་གསལ་དུ་འཕགས་པས་གཟིགས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་མི་འཇོག་པར་གསུངས་པ་སོགས་དུ་མ་དང་། རྗེ་བླ་མ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཞལ་གདམས་གནང་བ་བཞིན་གཞུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་ཕལ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་དོན་དང་སྐབས་སྟོབས་དང་གཞུང་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་ཀུན་ལ་བསམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་ཚུལ།

བཞི་པ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། གཞལ་བྱ་ཡོད་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་ཡོད་ན་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ལྟ་བུའི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་མི་འཇོག་པར་ཚད་མ་འཇལ་བྱེད་རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་གང་བཙལ་ནའང་མི་འགྲུབ་པ་གང་ཞིག །དཔྱད་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་སྔ་ཕྱི་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱང་མི་སྲིད་ལ། དེས་ན་ལྟོས་གྲུབ་དང་དེ་ཡང་ཕན་ཚུན་དུས་མཉམ་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ།[309] །སོགས་དང་། གལ་ཏེ་ཚད་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། །འགྲུབ་པོ་སྙམ་ན་ཐུག་པ་མེད།[310] །སོགས་ཀྱིས་ཁེགས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མའི་སྔ་རོལ་ཏུ་གཞལ་བྱ་གྲུབ་ན་དེ་ཚད་མ་ལ་འང་མི་ལྟོས་ཤིང་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གཞལ་བྱའི་སྔ་རོལ་ནས་ཚད་མ་གྲུབ་ནའང་དེ་གཞལ་བྱ་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ལས། །ལྟོས་ནས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཚད་མ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། །གཞལ་བར་བྱ་བ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཚད་མ་རྣམས་ལ་ནི། །མ་ལྟོས་པར་ཡང་གཞལ་བྱ་འགྲུབ། །གང་ཕྱིར་དེ་དག་དེ་གྲུབ་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པས་ཅི། །ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས། །གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་ལྟོས་ནས་འགྲུབ། །དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། །གཞལ་བྱ་ངེས་པར་བཟློག་པར་འགྱུར།[311] །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ལ་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་རྒྱུ་འབྲས་དང་རིང་ཐུང་དང་ཕར་རི་ཚུར་རི་དང་སྣང་གཉེན་སོགས་ཐམས་ཅད་རུང་ལ། དེ་ལྟར་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་གྲུབ་ལས། །གཞལ་བར་བྱ་བ་འགྲུབ་འགྱུར་ལ། །གཞལ་བྱ་འགྲུབ་པས་ཚད་སྒྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་གཉིས་ཀའང་འགྲུབ་མི་འགྱུར།[༣༡༢] །ཞེས་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། ཕན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་གྲུབ་པ་ནི། །གྲུབ་མིན་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།[༣༡༣] །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ནུས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ་དེ་ལྟར་འགྱུར་མོད་ཀྱི་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་རིང་པོ་ཡོད་ན་ཐུང་ངུར་འགྱུར་ལ་ཐུང་ངུ་ཡོད་ན་རིང་པོར་འགྱུར་ཞིང་ཕ་རོལ་ཡོད་ན་ཚུར་རོལ་ཏུ་འགྱུར་ལ་ཚུར་རོལ་ཡོད་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟར་བརྟགས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་པ་མེད་དོ་[༣༡༤]ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དམ་པའི་གསུངས་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བཤད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་དཔེར་ན་རིང་པོ་ནི་ཐུ་ལ་ཕྲ་རབ་གསུམ་ཡན་ཆད་འཕྲེང་སྒྲིག་ཡིན་ལ་ཐུང་ངུ་ནི་ཐུ་ལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་རིང་ཐུང་ཚུགས་ཐུབ་དང་དཔྱད་ནས་སླས་པ་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་འདིར་ལྟོས་ནས་འཛོག་གོ །འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ། གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཡོད་ན་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།།[༣༡༥]

དེས་ན་བདེན་གཉིས་གང་གཞལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་དེའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་སྐབས་རང་གིས་རང་རྟོགས་པའམ་གཞན་ཞིག་གིས་རྟོགས་པ་གང་རུང་ཁས་མ་བླངས་ན་ཡང་ཚད་མ་དེ་ཡོད་པར་འཇོག་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཡུལ་དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་དེའི་ཡུལ་དེ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་གཞལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཚད་མ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་གཞལ་ལོ་སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱི་བས་དུག་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ལས། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེད་པའི་ཚད་མ་དག་གིས་རང་གི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། [༣༡༦] ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཚད་མ་འགྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཚད་མ་རང་ལས་ཚད་མ་འགྲུབ་པ་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚད་མ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། [༣༡༧] །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཚེ་ཡུལ་ཅན་རང་གིས་རང་མ་མྱོང་བ་ནི་དམུགས་པའི་ཚེ་དུག་མ་མྱོང་བ་དང་འདྲ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ཡུལ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡང་དྲན་པས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཟུར་བ་མི་དགོས་པ་[༣༡༨]ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཡང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གིས་རང་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་སྤྱོད་ན་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་དང་སེམས་རང་གིས་རང་མི་རིག་པར་བཤད་པ་སོགས་ལུང་རིགས་མཐའ་དག་དང་འགལ་ཞིང་ཚད་གཞལ་གཉིས་མིང་ཙམ་གྱིས་མ་བཞག་པར་བཏགས་དོན་དཔྱད་པའི་དངོས་སྨྲའི་སྒྱུ་མས་རྨོངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས། དེས་ན་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་སྙོམས་འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་དང་མི་འགལ་བར་ཐ་སྙད་ཅི་འདོད་པ་ལྟར་སྤྲོས་ནས་བཞག་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་རིག་སྟེ་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ [༣༡༩] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དཀའ་གནས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་ནི་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་དེར་ལྟོས་ཤིག།

སྐབས་པ། རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་དབུས་ན་ལེགས་སྨོན་དང་། །ཐུགས་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསང་གསུམ་ཆེར་འཕགས་པ། །རྒྱ་སྐར་དབུས་ཀྱི་ཟླ་བ་རྒྱས་འདྲ་བའི། །མཁྱེན་གཏེར་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྙིང་དབུས་བཞུགས། །འཕགས་ཡུལ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཤིང་རྟ་ཆེ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་ཀུན་དའི་གཉེན་གཅིག་པུ། །ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་ཟླ་བའི་གཞུང་བཞིན་དུ། །དངོས་སྨྲས་མ་བསླད་བདུད་རྩིའི་འོད་འདིར་ཤར། །བསླབ་པ་གསུམ་གྱིས་སྒོ་གསུམ་རབ་ཏུ་དུལ། །བླ་མ་ལྟར་བཅས་སྙིང་ལ་རྟག

བསྟེན་ཅིང་། །ཀླུ་རྩེ་དབྱངས་ཅན་དྲེ་བས་རོལ་བ་འགར། །ལེགས་བཤད་འབྲུ་ལ་མེད་རྒྱ་མཚོའི་ རླབས་བཞིན་འབྱུང་། །དང་པོར་མཁས་མང་བསྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་བྱས། །བར་དུ་བསྒོམས་པས་སྒྲོ་ འདོགས་རབ་བཅད་ཅིང་། །ངེས་ཤེས་རྙེད་ནས་ཐ་མར་སྐལ་ལྡན་ལམ། །བྱས་ཕྱིར་ཡིག་རྩལ་གཞན་ དང་ཧི་ལྟར་མཚུངས། །དོན་དམ་བརྗོད་བྲལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ། །ཀུན་རྫོབ་རྫུན་ཡང་སྒྱུ་མ་བཞིན་ བཀྲ་བའི། །སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་སྒྱུ་མའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ། །སྒྱུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་མཁན་འདིས་ཅི་ཡང་ མ་ཤོར། །མིང་གི་རི་མོ་ལས་གཞན་ཆོས་མེད་ཀྱང་། །སྣང་ཙམ་སྒྱུ་མའི་ལེགས་བྱས་གདོང་ལྔ་པས། །སྨོན་ པའི་སྒྱུ་མའི་གླང་པོ་ཕམ་བྱས་ཏེ། །སྒྱུ་འདྲའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གྲོང་ཐོབ་པར་ཤོག །སྦྱངས་པའི་ས་ འཛིན་མཁའ་ངོས་ལས་ཐོན་པའི། །ལེགས་བཤད་བཅུ་གཉིས་བདག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆོག །སྐལ་ ལྡན་ཡོངས་ཀྱི་ཡིད་མཁའ་མཛེས་བྱས་ཏེ། །སྨོན་འཛོམས་ཟབ་རྒྱས་པདྨ་འབུམ་བཞད་ཤོག།

ཅེས་ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད་ཟབ་རྒྱས་ཀུན་གསལ་ཚད་མའི་འོད་བརྒྱ་ འབར་བ་སྐལ་བཟང་སྙིང་གི་མུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་ཞབས་དྲུང་ནས་ སྡོམ་གསུམ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ཐོབ་ཅིང་འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་སྲས་སོགས་ བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་སེན་སྤྱི་བོར་བསྟེན་ཅིང་སྦྱངས་པས། རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་མདོ་སྔགས་རབ་འབྱམས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསང་ལ་ མི་འཆུགས་པའི་བློ་མིག་ཐོབ་པ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་མཁའ་འགྲོ་འདུ་ གནས་དཔལ་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་གྱི་རི་རྒྱ་གར་འདུག་ཐེག་མཆོག་གཏེར་མཛོད་མཁའ་སྤྱོད་གྲུར་ཁང་ བདེ་ལྡན་ཉི་འོད་འཕྲོལ་པར་སྦྱར་བ་འདིས་སྐྱེ་དགུ་མཐའ་དག་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཟབ་ལམ་ དབུ་མ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག། ||

ཨོཾ་སྭ་སྟི། །ཐུབ་བསྟན་འཛིན་མར་སྐལ་བཟང་ཞིང་པའི་ཚོགས། །ཕན་བདེའི་ལོ་ཏོག་ ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། །བཀྲ་ཤིས་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའི་ཆོས་གྲྭ་ལས། །ཆོས་སྦྱིན་བདུད་རྩིའི་གྲུ་ ཆར་འདི་ཕབ་པོ། །ཤུ་བྷམ་སྟུ་སརྦ་ཛ་ག་ཏམ།། ||

ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆན།

ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་གྱི་མཆན།

༡ བྲེ་བ། ཞོལ་དཔར།

༢ སྡེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་མགོན། མདོ་རྒྱན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ལེའུ ༢ ཤློཀ ༦ ཤོག ༢ བ༢

༣ སྡེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ ༡༢ ཤློཀ ༦༠ ཤོག ༡༥ བ༤

༤ ལུང་འདིའི་མདོའི་ཁུངས་བཀྲེད་སོན་མ་བྱུང་ཡང་། སྔོན་གྱི་རྒྱ་གཞུང་མང་པོའི་ནང་དྲངས་ལ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་ཀྱང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། སྡེ་དགེ ༤༢༠༤ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ༡༥ བ༢ ནང་དུའང་དྲངས།

༥ སྡེ་དགེ ༢༡༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ འཕགས་པ་སཱ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ། ཤོག ༡༢༡ བ༣ དང་། སྡེ་དགེ ༣ བཀའ། འདུལ་བ། ཇ འདུལ་བ་རྣམ་འབྱེད། ཤོག ༥༤ ན༧ དང་། སྡེ་དགེ ༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ཤོག ༥༩ བ༣

༦ སྡེ་དགེ ༥༣ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཁ ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ༡༦༧ བ༧

༧ སྡེ་དགེ ༣༥༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཨ གསེར་མདོག་གི་སྔོན་གྱི་སྦྱོར་བ། ཤོག ༥༣ ན

༨ སྡེ་དགེ ༡༨༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག ༢༧༥ ན༤

༩ སྡེ་དགེ ༣༤༣ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཨཾ ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་སེན་རིང་གི་རྟོགས་བརྗོད། གང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པ། ཤོག ༢༧༨ བ༦

༡༠ སྡེ་དགེ ༢༡༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ སཱ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ། ཤོག ༡༡༦ ན༧

༡༡ འདི་བཀའ་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པའི་མདོའི་ཁོངས་སུ་མ་བཀྲེད་ཀྱང་། རྒྱུད་དུ་བཞུགས་པ་ལས། སྡེ་དགེ ༣༩༡ བཀའ། རྒྱུད། ག དཔལ་སྡོམ་བས་པོ་ཆེའི་རྒྱུད། ལེའུ ༡ ཤོག ༢༡༦ བ༤ ལ་གཟིགས།

༡༢ སྡེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ཡོངས་སྨིན་ལེའུ ༩ ཤློཀ ༧ ཤོག ༧ བ༧

༡༣ གྲོལ་འགྱུལ་བས། ཞོལ་དཔར། བཀྲས་ལྷུན་དཔར་མར་པས་གང་ཡིན་སར་ཞོལ་དཔར་དུ་བས་ཞེས་གསལ།

༡༤ སྡེ་དགེ ༣༨༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༦ ཤློཀ ༡༡༧ ཤོག ༢༡༠ ན༡

༡༥ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་ལེའུ ཤློཀ ༢༡༥ ཤོག ༡༠༢ བ༦

༡༦ རྒྱལ་ཡངས། ཞོལ་དཔར།

༡༧ འགྱུར་དེ། ཞོལ་དཔར།

༡༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༡༠༨ ཤོག ༡༤༣ བ༣

༡༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༡༨ ཤོག ༡༠༢ བ༧

༢༠ སློབ་དཔོན་གྱི་རིགས་སྒོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བར་མི་སྣང་ཡང་། ཚིག་རྐང་འདི་གཉིས་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་བཞུགས། སྡེ་དགེ ༤༢༠༨ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། རིགས་སྒོ། ཤློཀ ༡ ཤོག ༨༨ བ༦

༢༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༥༢ ཤོག ༢༠ བ༢

༢༢ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༦༩ ཤོག ༡༢༡ ན༢

༢༣ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༦༥ ཤོག ༡༣༡ ན༢

༢༤ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༦༦ ཤོག ༡༥༠ ན༡

༢༥ དུ་མ་ན། ཞིབ་དཔར།

༢༦ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཤློཀ ༢ རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤོག ༡༤༡ བ༦

༢༧ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༥༢ ཤོག ༡༠༡ བ༥

༢༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༣༢ ཤོག ༡༢༠ བ༢

༢༩ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༡༥༩ ཤོག ༡༠༡ བ༥

༣༠ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༦༩ ཤོག ༡༤༩ བ༧

༣༡ སྒྲུབ་པར་དཔང་། ཞིབ་དཔར།

༣༢ སྡེ་དགེ ༤༢༡༦ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། རང་དོན་ལེའུ ལུང་ཚུང་མི་མཐུན། ཤོག ༢༡༦ ན༢

༣༣ བལྟོས། ཞིབ་དཔར།

༣༤ རྣམ་པར། ཞིབ་དཔར།

༣༥ བྲ་རགས་ཚད། ཞིབ་དཔར།

༣༦ བསལ། ཞིབ་དཔར།

༣༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༦༣ ཤོག ༡༢༡ ན༡

༣༨ ཟློག ཞིབ་དཔར།

༣༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༡༧ ཤོག ༩༥ ན༦

༤༠ སྡེ་དགེ ༤༢༡༧ བསྟན། ཚད་མ། ཆེ ལྷ་དབང་བློ། རྣམ་འགྲེལ་དཀའ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤོག ༡༩༦ བ༢

༤༡ སྡེ་དགེ ༤༢༢༠ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ ཤཱཀྱ་བློ། རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད། ལེའུ ཤོག ༡༦༨ བ༩

༤༢ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༢ ཤློཀ ༡ ཤོག ༩ ན༡

༤༣ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༡ ཤོག ༡༡༨ བ༣

༤༤ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཕྱོགས་གླང་། ཀུན་བཏུས། རང་དོན་ལེའུ ༢ ཤློཀ ༡ ཤོག ༤ ན༡

༤༥ འདི་གཤམ་དུ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་དཔྱད་པ་མཛད་པ་ལ་དགོངས།

༤༦ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༡ ཤོག ༡༡༨ བ༣

༤༧ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༥༤ ཤོག ༡༢༠ བ༣

༤༨ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༡ ཤོག ༡༡༨ བ༣

༤༩ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༥༤ ཤོག ༡༢༠ བ༣

༥༠ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༡ ཤོག ༡༡༨ བ༣

༥༡ འགག་གམ། མི་འགག་ན། ཞོལ་དཔར།

༥༢ སྒྲ་དང་མི། ཞོལ་དཔར།

༥༣ བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞོལ་དཔར།

༥༤ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༤༧ ཤོག ༩༦ བ༡

༥༥ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༤༥ ཤོག ༩༦ ན༧

༥༦ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༤༧ ཤོག ༩༦ བ༡

༥༧ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༡ ཤོག ༩༧ ན༡

༥༨ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤོག ༢༧༥ བ༥

༥༩ མི་འཐད་ དེ། ཞོལ་དཔར།

༦༠ སྡེ་དགེ ༣༧༨༦ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༤ ཤློཀ ༦༠ ཤོག ༩ ན༤

༦༡ ལས་ངེས་ཀྱང་། ཞོལ་དཔར།

༦༢ མ་དཔེར་ཚད་བསལ་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཞོལ་དཔར་ལྟར་ཚད་བསལ་ཞེས་བཅོས།

༦༣ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༣༢༡ ཤོག ༡༣༠ བ༦

༦༤ དེ་ལྟ་ན། ཞོལ་དཔར།

༦༥ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༨༠ ཤོག ༩༧ བ༥

༦༦ ཐུན་མོངས། ཞོལ་དཔར།

༦༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་ལེའུ ཤློཀ ༡༧༡ དང་ ༡༧༢ ཤོག ༡༠༡ ན༤

༦༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤློཀ ༡༤ ཤོག ༡༠༨ ན༢

༦༩ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༡ ཤོག ༡༡༨ བ༣

༧༠ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༣ ཤོག ༡༡༨ བ༤

༧༡ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༡༦༨ ཤོག ༡༠༡ ན༢

༧༢ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༡༥༢ ཤོག ༡༠༠ བ༡

༧༣ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༡༦༧ ཤོག ༡༠༡ ན༡

༧༤ མགོ་ཐུག ཞོལ་དཔར།

༧༥ དེབ་འདིའི་ཤོག་གྲངས་༡༡༧ ན་གཟིགས།

༧༦ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༧༤ ཤོག ༩༧ བ༢

༧༧ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༤༨ ཤོག ༩༦ བ༢

༧༨ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༢༡ ཤོག ༡༤༨ བ༢

༧༩ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤློཀ ༦ ཤོག ༡༠༧ བ༦

༨༠ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༢༣ ཤོག ༡༤༨ ན༥

༨༡ དངོས་པོར་ཐུང་བའི་ཡུལ། ཞོལ་དཔར།

༨༢ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༤༨ ཤོག ༩༦ བ༢

༨༣ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༢༡ ཤོག ༡༤༨ བ༢

༨༤ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༨༧ ཤོག ༩༨ ན༡

༨༥ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༨༨ ཤོག ༩༨ ན༢

༨༦ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༧༣ ཤོག ༩༧ བ༡

༨༧ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༧༢ ཤོག ༩༧ ན༧

༨༨ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༡༣༢ ཤོག ༩༩ བ༤

༨༩ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༩༤ ཤོག ༩༨ ན༥

༩༠ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༡༣༨ ཤོག ༩༩ བ༧

༩༡ དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ཞོལ་དཔར།

༩༢ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༩༤ ཤོག ༩༨ ན༥

༩༣ དཀར་ཟལ་ལ་བ། ཞོལ་དཔར།

༩༤ འདི་ལྷ། ཞོལ་དཔར།

༩༥ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༤༢ ཤོག ༩༦ ན༥

༩༦ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་ལེའུ ༢ ཤོག ༡༢༥ ན༧

༩༧ གོང་མཚུངས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༢ ཤོག ༡༢༥ བ༦

༩༨ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༡༨༩ ཤོག ༡༢༥ བ༢

༩༩ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༡༦༢ ཤོག ༡༠༠ བ༦

༡༠༠ དབྱེ་བ་སྒྲོངས། ཞོལ་དཔར།

༡༠༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༧༠ ཤོག ༩༧ ན༧

༡༠༢ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༧༠ ཤོག ༩༧ ན༧

༡༠༣ དེ་ལྟ་ན། ཞོལ་དཔར།

༡༠༤ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢ ཤོག ༡༡༨ བ༤

༡༠༥ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༡ ཤོག ༡༡༨ བ༣

༡༠༦ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢ ཤོག ༡༡༨ བ༣

༡༠༧ སྡེ་དགེ ༤༠༨༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། གནས། ༦ ཤློ་ཀ ༤ ཤོག ༡༨ བ༦

༡༠༨ སྡེ་དགེ ༤༠༨༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༤ ཤློ་ཀ ༢ ཤོག ༡༡ ན༡

༡༠༩ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༡༡ ཤོག ༡༠༨ ན༡

༡༡༠ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢༡༤ ཤོག ༡༢༦ བ༤

༡༡༡ སྡེ་དགེ ༣༧༨༦ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༨ ཤློ་ཀ ༡༦ ཤོག ༡༢ ན༢

༡༡༢ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། གཞན་དོན་ལེའུ ཤོག ༢༠༨ བ༦

༡༡༣ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༡༥༢ ཤོག ༡༠༠ བ༡

༡༡༤ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༣༠ ཤོག ༡༦༨ བ༦

༡༡༥ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་བཤད། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༡ ཤོག ༡༠ བ༦ ལུང་འདྲེན་ལྟར་ཚིག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་བྱུང་།

༡༡༦ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢༢༩ ཤོག ༡༢༧ ན༢

༡༡༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤོག ༩༧ ན༦

༡༡༨ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༩ ཤོག ༡༡༨ བ༦

༡༡༩ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༤༠༧ ཤོག ༡༢༤ ན༢

༡༢༠ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༦༨ ཤོག ༡༢༡ ན༢

༡༢༡ དེབ་འདིའི་ཤོག་གྲངས་༩༢ ན་གཟིགས།

༡༢༢ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢༨༧ ཤོག ༡༢༩ བ༡

༡༢༣ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢༨༧ ཤོག ༡༢༩ བ༡

༡༢༤ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢༠༦ ཤོག ༡༠༢ བ༡

༡༢༥ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤོག ༡༥༤ བ༡

༡༢༦ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢ ཤོག ༡༠༧ བ༤

༡༢༧ ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ཚད་མ་རིགས་གཏེར། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད། ད ལེའུ ༢ ཤློ་ཀ ༡༢ ཤོག ༤ བ༡

༡༢༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༡ ཤོག ༡༠༧ བ༣

༡༢༩ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༥ ཤོག ༡༠༧ བ༣

༡༣༠ སྡེ་དགེ ༤༢༡༧ བསྟན། ཚད་མ། ཆེ ལྷ་དབང་བློ། རྣམ་འགྲེལ་དཀའ་འགྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པ། ཤློ་ཀ ༡༡ ཤོག ༥ བ༥

༡༣༡ སྡེ་དགེ ༤༢༢༠ བསྟན། ཚད་མ། ཇེ ཤཱཀྱ་བློ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤོག ༧༩ ན༦

༡༣༢ ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རིགས་གཏེར། བཀའ་འབུམ། པོད། ད རབ་བྱེད། ༨ ཤློ་ཀ ༢༢ ཤོག ༡༥ ན༢

༡༣༣ གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་བ། ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པ། དཔལ་ས་སྐྱའི་གསུང་རབ། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ། པོད། ༡༦ རབ་བྱེད། ༨ དེབ་ཤོག ༥༥༥ མཚོ་སྔོན་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན། ༢༠༠༩ ལུང་འདྲེན་ལྟར་ཚིག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་བྱུང་།

༡༣༤ སྡེ་དགེ ༤༢༢༡ བསྟན། ཚད་མ། ཇེ ཤེར་འབྱུང་སྦས་པ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན། ལེའུ ༡ ཤོག ༢ ན༧

༡༣༥ འདིར་བོད་སྔ་རབས་པས་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་བཞེད་པར་གསུངས་པ་ཕྱལ་དགོངས་དཔྱད་གཞིར་སྣང་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པས་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་(ཤོག ༢༢ ན༤)དུ་རྒྱན་མཛད་པས་གཞུང་དེ་གཉིས་ཚོགས་དང་། ཆོས་མཆོག་མི་སླུ་བ་དང་། ལྷ་དབང་བློ་གང་རུང་དང་། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་དོན་རྟོགས་པ་ལ་འདོད་པར་གསུངས་ཤིང་། བཅོམ་ལྡན་རིགས་རལ་གྱིས་ཀྱང་(ཚད་མ་སྡེ་བདུན་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག ཤོག ༤)དེ་དང་ཆ་འདྲ་བར་གསུངས།

༡༣༦ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ ཆོས་མཆོག རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པ། ལེའུ ༡ ཤོག ༩ ན༤ ཚིག་ཇི་བཞིན་མི་སྣང་།

༡༣༧ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༡ ཤོག ༩ བ༡

༡༣༨ འདི་ཞལ་ཆེར་ཕྱུང་ཆོས་སྐད་ལ་དགོངས་པར་མངོན་ཏེ། དེའི་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་།

༡༣༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༡ ཤོག ༡༠༧ བ༢

༡༤༠ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༥ ཤོག ༡༠༧ བ༥

༡༤༡ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག༢ ཤོག ༡༠༧ བ༤

༡༤༢ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༡ ཤོག ༡༠༧ བ༢

༡༤༣ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༡ ཤོག ༡༠༧ བ༢

༡༤༤ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༡ ཤོག ༡༠༧ བ༢

༡༤༥ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༥ ཤོག ༡༠༧ བ༥

༡༤༦ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༡ ཤོག ༡༠༧ བ༧

༡༤༧ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༧ ཤོག ༡༠༧ བ༦

༡༤༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་ངེས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༡ ཤོག ༡༥༢ ན༤

༡༤༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ སྒྲིག ༥༢ ཤོག ༡༢༠ བ༢

༡༥༠ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ སྒྲིག ༡༧༩ ཤོག ༡༠༡ བ༡

༡༥༡ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ སྒྲིག ༢༡༡ ཤོག ༡༠༢ བ༤

༡༥༢ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༦ ཤོག ༡༠༧ བ༦

༡༥༣ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ ཆོས་མཆོག རྣམ་ངེས་འགྲེལ་བཤད། མངོན་སུམ་ལེའུ ༡ ཤོག ༩ ན༡

༡༥༤ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༡ ཤོག ༩ བ༡

༡༥༥ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༤ ཤོག ༡༠༧ བ༥

༡༥༦ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༥ ཤོག ༡༠༧ བ༥

༡༥༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༥ ཤོག ༡༠༧ བ༥

༡༥༨ སྡེ་དགེ ༤༢༢༡ བསྟན། ཚད་མ། ཉེ ཤེར་འབྱུང་སྦས་པ། ཚད་མ་རྒྱན། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༢ ཤོག ༢༠༦ ན༡

༡༥༩ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཕྱོགས་གླང་། ཀུན་བཏུས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༡ སྒྲིག ༢ཤོག ༡ ན༤

༡༦༠ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་ངེས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༡ ཤོག ༡༥༤ བ༡

༡༦༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སྒྲིག ༡༡༢ ཤོག ༡༡༡ བ༦

༡༦༢ ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རིགས་གཏེར། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད། ད རབ་བྱེད། ༨ ཤློཀ ༡ ཤོག ༡༦ བ༡

༡༦༣ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་ངེས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤོག ༡༦༧ ན༦

༡༦༤ ས་པཎ། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ། བཀའ་འབུམ། པོད། ད རབ་བྱེད། ༨ མངོན་སུམ། ཤློཀ ༢ ཤོག ༡༣༢ ན༥

༡༦༥ ས་པཎ། རིགས་གཏེར། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད། ད རབ་བྱེད། ༡ ཡུལ་བརྟག་པ། ཤློཀ ༢༨ ཤོག ༣ བ༥

༡༦༦ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཕྱོགས་གླང་། ཀུན་བཏུས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༤ ཤོག ༡ ན༤

༡༦༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༢༤ ཤོག ༡༠༣ ན༣

༡༦༨ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༦༤ ཤོག ༡༢༨ བ༢

༡༦༩ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༥༢༨ ཤོག ༡༣༨ བ༥

༡༧༠ སྡེ་དགེ ༤༢༡༧ བསྟན། ཚད་མ། ཆེ ལྷ་དབང་བློ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤོག ༢༠༦ བ༥

༡༧༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༥༢༨ ཤོག ༡༣༨ བ༥

༡༧༢ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༥༢༨ ཤོག ༡༣༨ བ༥ འགྱུར་རྩུང་མི་འདྲ།

༡༧༣ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༤༦༡ ཤོག ༡༣༦ ན༢

༡༧༤ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༢༤ ཤོག ༡༣༧ ན༢

༡༧༥ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༣༩༡ ཤོག ༡༣༡ བ༢

༡༧༦ གོང་མཚུངས། བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༣༩༡ ཤོག ༡༣༡-བ༢

༡༧༧ མ་དཔེར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། ཞོལ་དཔར་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་ཅེས་བཅོས།

༡༧༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་ལེའུ ཤློཀ ༡༧༨ ཤོག ༡༢༥ ན༦ འགྱུར་རྩུང་མི་འདྲ།

༡༧༩ གོང་མཚུངས། ཤློཀ ༡༧༨ ཤོག ༡༢༥ ན༦ འགྱུར་རྩུང་མི་འདྲ།

༡༨༠ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༦༤ ཤོག ༡༢༨ བ༢

༡༨༡ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༡༦༦ ཤོག ༡༡༣ བ༧

༡༨༢ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༤༠ ཤོག ༡༠༨ ན༢

༡༨༣ སྡེ་དགེ ༤༢༢༡ བསྟན། ཚད་མ། ཏེ རྒྱན་མཁན་པོ། ཚད་མ་རྒྱན། ལེའུ ༡ ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤོག ༨༥ ན༧

༡༨༤ སྡེ་དགེ ༤༢༢༤ བསྟན། ཚད་མ། པེ སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྦས་པ། རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་པ། ལེའུ ༢ ཤོག ༣༤༧ ན༢

༡༨༥ བརྗོད་པ། ཞོལ་དཔར། མ་དཔེར་ངེས་དཔར་ཞེས་གསལ།

༡༨༦ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤློཀ ༡༥༠ ཤོག ༡༡༣ ན༥

༡༨༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༣༨༩ ཤོག ༡༣༣ ན༦

༡༨༨ སྡེ་དགེ ༤༢༠༥ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། དམིགས་བརྟག ཤློཀ ༦ ཤོག ༨༦ ན༣

༡༨༩ སྡེ་དགེ ༤༢༠༥ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ དམིགས་བརྟག ཤློཀ ༦ ཤོག ༨༦ ན༤

༡༩༠ གོང་མཚུངས། དམིགས་བརྟག ཤློཀ ༧ ཤོག ༨༦ ན༣

༡༩༡ གོང་མཚུངས། དམིགས་བརྟག ཤློཀ ༦ ཤོག ༨༦ ན༤

༡༩༢ གོང་མཚུངས། དམིགས་བརྟག ཤློཀ ༧ ཤོག ༨༦ ན༣

༡༩༣ སྡེ་དགེ ༤༢༠༦ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། དམིགས་བརྟག་རང་འགྲེལ། ཤོག ༨༧ བ༡

༡༩༤ གོང་མཚུངས། དམིགས་བརྟག་རང་འགྲེལ། ཤོག ༨༧ བ༧

༡༩༥ མི་འགྱུར་བས། ཞོལ་དཔར།

༡༩༦ སྡེ་དགེ ༤༠༨༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད། གནས་དང་པོ། ཤློཀ ༤༢ དང་ ༤༣ ཤོག༢ བ༤

༡༩༧ སྡེ་དགེ ༤༠༥༦ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཉི་ཤུ་པ། ཤློཀ ༡༢ ཤོག ༣ བ༣

༡༩༨ འདུད་པ། ཞོལ་དཔར།

༡༩༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༡ ཤློཀ ༢༥ ཤོག ༡༦༦ ན༢

༢༠༠ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༣༨༩ ཤོག ༡༣༣ ན༦

༢༠༡ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༣༨༨ ཤོག ༡༣༣ ན༥

༢༠༢ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༣༨༩ ཤོག ༡༣༣ ན༦

༢༠༣ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༣༨༩ ཤོག ༡༣༣ ན༦

༢༠༤ སྡེ་དགེ ༤༠༣༨ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། ཤོག ༧༧ བ༧

༢༠༥ སྡེ་དགེ ༤༢༠༥ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། དམིགས་བརྟག ཤློཀ ༧ ཤོག ༨༦ ན༤

༢༠༦ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ རྣམ་ངེས་འགྲེལ་བཤད། ལེའུ ༡ ཤོག ༡༠ བ༦ ལུང་འདྲེན་ལྟར་ཚིག་མི་གསལ།

༢༠༧ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་བཤད། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ༢ ཤོག ༨༧ ན༣ ལུང་འདྲེན་བཀོད་པ་ལྟར་ཚིག་མི་འབྱུང་།

༢༠༨ དཔེར་ན་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད། ད ལེའུ ༩ ཤོག ༡༣༤ བ༣ ལ་གཟིགས།

༢༠༩ ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ཚད་མ་རིགས་གཏེར། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད། ད ལེའུ ༩ ཤློཀ ༧ ཤོག ༡༥ ན༣

༢༡༠ ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད། ད ཚད་མ་རིགས་གཏེར། རབ་བྱེད། ༩ ཤོག ༡༠༩ བ༥

༢༡༡ སྡེ་དགེ ༤༠༨༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༡ ཤློག ༡༧ ཤོག ༢ བ༢

༢༡༢ གོང་གི་ལུང་འདིའི་འགྱུར་གཞན་དུ། དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི།། ཞེས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་དུ་བྱུང་།

༢༡༣ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློག ༤༤༤ ཤོག ༡༣༥ ན༧

༢༡༤ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློག ༥༩ ཤོག ༩༧ ན༡

༢༡༥ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློག ༢༥༧ ཤོག ༡༢༨ ན༦

༢༡༦ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློག ༤༤༤ ཤོག ༡༣༥ ན༧

༢༡༧ ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ཚད་མ་རིགས་གཏེར། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད། ད ལེའུ ༩ ཤློག ༡༠ ཤོག ༡༦ བ༦

༢༡༨ གསལ་བ་དང་། ཞོལ་དཔར།

༢༡༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློག ༢༢༩ ཤོག ༡༣༡ ན༢

༢༢༠ ཚད་མ་རིགས་གཏེར། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད། ད ལེའུ ༨ ཤློག ༢༢ ཤོག ༡༥ ན༤

༢༢༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློག ༢༥༤ ཤོག ༡༢༢ ན༡

༢༢༢ གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ། ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པ། དཔལ་ས་སྐྱའི་གསུང་རབ། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ། པོད། ༡༦ རབ་བྱེད། ༡ དེབ་ཤོག ༤༢༣

༢༢༣ ཚད་མ་རིགས་གཏེར། ལེའུ ༩ ཤློག ༡༠ ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད། ད ཤོག ༡༠༩ ན༥

༢༢༤ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློག ༢༧༡ ཤོག ༡༣༢ བ༢

༢༢༥ སྡེ་དགེ ༣༨༥༦ བསྟན། དབུ་མ། ཛ སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། རྟོག་གེ་འབར་བ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ལེའུ ༥ ཤོག ༢༡༡ ན༡

༢༢༦ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློག ༢༨༧ ཤོག ༡༢༩ བ༡

༢༢༧ མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེའི་སྣང་བ། པོད། ཀ སྐབས། ༡ ཞོལ་པར་ཤོག ༤༢ བ༡ ལ་དགོངས་སམ་སྙམ།

༢༢༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཤློག ༡༤༧ ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤོག ༡༡༣ ན༢

༢༢༩ གོང་མཚུངས། ཤློག ༡༩༠ ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤོག ༡༡༤ བ༦

༢༣༠ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤློག ༢༢༡ ཤོག ༡༡༦ ན༡

༢༣༡ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཤློག ༢༥༨ ཤོག ༡༡༧ ན༧

༢༣༢ མ་དཔེར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནི་ཡིན་པ་མེད་ལ་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཞོལ་དཔར་ལྟར་བཅོས།

༢༣༣ འགྱུར་ཕྲན་བུ་འདྲ་མིན་ལས་ཚིགས་བཅད་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ཛེ་ཏ་རིའི་བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རབ་བྱེད་དུའང་བྱུང་བས་
ཕལ་ཆེར་མཁས་གྲུབ་རྗེས་གཞུང་དེ་ལས་དྲངས་སམ་སྙམ། སྡེ་དགེ ༣༨༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཨ ཤོག ༧ ན༧ གཞན་
ཡང་། སྡེ་དགེ ༣༨༥༡ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ༢༧ བ༡ ལའང་གཟིགས།

༢༣༤ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། ཤློཀ ༡༣༤ ཤོག ༡༡༢ བ༣

༢༣༥ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༡༩ ཤོག ༡༡༥ བ༧

༢༣༦ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༥༥ ཤོག ༡༡༧ ན༦

༢༣༧ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༥༤ ཤོག ༡༡༧ ན༥

༢༣༨ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༥༢ ཤོག ༡༡༧ ན༥

༢༣༩ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། ཤློཀ ༡༣༧ ཤོག ༡༡༢ བ༥

༢༤༠ མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། རྟོག་གེའི་སྣང་བ། པོད། ཀ སྐབས། ༡ ཞོལ་པར་ཤོག ༦༡ ན༢

༢༤༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། ཤློཀ༢ ཤོག ༡༠༧ བ༤

༢༤༢ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། ཤློཀ ༤ ཤོག ༡༠༧ བ༥

༢༤༣ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༤༡ ཤོག ༡༣༡ བ༢

༢༤༤ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་ངེས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། ཤོག ༡༦༥ ན༢

༢༤༥ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། ཤློཀ ༩ ཤོག ༢ ན༢

༢༤༦ སྒྲོ་འདོགས་ལས། ཞོལ་དཔར།

༢༤༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། ཤློཀ༣༠༡ ནས ༣༡༩ ཤོག ༡༣༠ ན༢

༢༤༨ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། ཤློཀ ༡༠ ཤོག ༢ ན༣

༢༤༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། ཤློཀ༣༢༠ ནས ༣༣༩ ཤོག ༡༣༠ བ༥

༢༥༠ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། ཤློཀ ༡༡ ཤོག ༢ ན༤

༢༥༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། ཤློཀ༣༤༡ ནས ༣༥༣ ཤོག ༡༣༡ བ༢

༢༥༢ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། ཤློཀ ༣༢༠ ཤོག ༡༣༠ བ༥

༢༥༣ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། ཤློཀ ༣༥༤ ཤོག ༡༣༢ ན༡

༢༥༤ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། ཤློཀ ༣༠༦ ཤོག ༡༣༠ ན༥

༢༥༥ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། ཤློཀ ༣༡༠ ཤོག ༡༣༠ ན༧

༢༥༦ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་ ཤློཀ ༢༠༥ ཤོག ༡༢༠ ན༤

༢༥༧ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༤༡ ཤོག ༡༢༡ བ༢

༢༥༨ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༤༥ ཤོག ༡༢༡ བ༤

༢༥༩ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༤༦ ཤོག ༡༢༡ བ༤

༢༦༠ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༤༡ ནས ༢༤༦ ཤོག ༡༢༡ བ༢

༢༦༡ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༤༧ ཤོག ༡༢༡ བ༤

༢༦༢ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༤༧ ནས ༢༥༠ ཤོག ༡༢༡ བ༤

༢༦༣ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༤༧ ཤོག ༡༢༡ བ༤

༢༦༤ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༤༨ ནས ༢༥༠ ཤོག ༡༢༡ བ༦

༢༦༥ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༥༠ ཤོག ༡༢༡ བ༦

༢༦༦ སྡེ་དགེ ༤༢༠༥ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། དམིགས་བརྟག ཤློཀ ༦ ཤོག ༨༦ ན༢

༢༦༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༥༠ ཤོག ༡༢༡ བ༦

༢༦༨ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༥༡ ཤོག ༡༢༡ བ༦

༢༦༩ གོང་མཚུངས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༥༠ ཤོག ༡༢༡ བ༦

༢༧༠ སྡེ་དགེ ༤༢༠༥ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། དམིགས་བརྟག ཤློཀ ༧ ཤོག ༨༦ ན༤ དམིགས་བརྟག་ཏུ། ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོ་ཡིན།། ཞེས་འགྱུར་ཚུང་མི་མཐུན་པ་སྣང་།

༢༧༡ ཀྱིས། ཞོལ་དཔར།

༢༧༢ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༨༨ ཤོག ༡༢༢ ན༥

༢༧༣ དེབ་འདིའི་ཤོག་གྲངས་༡༤༤ ན་གཟིགས།

༢༧༤ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༥༢ ཤོག ༡༢༡ བ༦

༢༧༥ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཕྱོགས་གླང་། ཀུན་བཏུས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ༢ ཤློཀ ༡ ཤོག ༤ ན༡

༢༧༦ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག རྣམ་ངེས་འགྲེལ་བཤད། ལེའུ ༢ ཤོག ༡༦༨ ན༥

༢༧༧ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ་༢ ཤློཀ ༡ ཤོག ༦ ན༥

༢༧༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཕྱོགས་གླང་། རྣམ་ངེས། གཞན་དོན་ལེའུ ༢༠༢ བ༦ཚིག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་སྣང་།

༢༧༩ དེ་སྐྲུབ་ཀྱི་སྐྲུབ། ཞོལ་དཔར།

༢༨༠ ལྡེ་དགེ ༤༢༠༨ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ། ཤོག ༨༩ ན༤

༢༨༡ གོང་མཚུངས། རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ། ཤོག ༨༩ ན༥

༢༨༢ ལྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤློཀ ༣༠ ཤོག ༩༥ བ༦

༢༨༣ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༢ ཤོག ༡༤༠ ན༥

༢༨༤ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༨ ཤོག ༩༥ བ༦

༢༨༥ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༢ ཤོག ༡༤༠ ན༥

༢༨༦ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤློཀ ༣༥ ཤོག ༡༤༠ བ༥

༢༨༧ ལྡེ་དགེ ༤༢༠༨ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ། ཤོག ༨༩ ན༢

༢༨༨ སོ་སོར་བསྒྲུབ། ཞལ་དཔར།

༢༨༩ ལྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༠ ཤོག ༡༤༠ ན༣

༢༩༠ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༨ ཤོག ༩༥ བ༦

༢༩༡ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༨ ཤོག ༩༥ བ༦

༢༩༢ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༨ ཤོག ༩༥ བ༦

༢༩༣ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤློཀ ༣༠ ཤོག ༩༥ བ༦

༢༩༤ ཛྙ་མ་རིས་ཚད་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་མཛད་ལ་ད་ལྟ་བསྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པའི་ནང་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུའི་འགྲེལ་པ་མི་འདུག་པས་མཁས་གྲུབ་རྗེས་གང་ལས་དགོངས་པ་དེ་ངས་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༢༩༥ ལྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤློཀ ༢༧ ཤོག ༩༥ བ༦

༢༩༦ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤློཀ ༡༧ ཤོག ༩༥ ན༦

༢༩༧ ལྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་ངེས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། ཤོག ༡༦༨ བ༧

༢༩༨ ལྡེ་དགེ ༤༢༡༢ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རིགས་ཐིགས། རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ༢ ཤོག ༢༣༡ ན༧

༢༩༩ ལྡེ་དགེ ༤༢༡༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ། ཤོག ༢༣༨ བ༤

༣༠༠ འདི་ཕལ་ཆེར་རྒྱལ་ཚབ་རྗེར་དགོངས་སམ་སྙམ་ཏེ་དཔེར་ན། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་རྣམ་ངེས་ཊཱི་ཀ་ཆེན། པོད། ཇ ལེའུ ༡ ཤོག ༢༨༤ ན༥ དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཚད་མ་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་གཏེར། པོད། ཊ ཤོག ༤༧ ན༢ བཅས་ལ་གཟིགས། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔྱད་པའི་སྐོར་ཞིག་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས་སུ་འང་བྱུང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། གསུང་འབུམ། པོད། བ ཤོག ༨ ན༢

བཀྲས་ལྷུན་དཔར་མ།

༣༠༡ འདི་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་དབུ་མ་སྣང་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་། དེར་རྟགས་དང་ཆོས་རྣམ་བཅད་ཙམ་སྐྱེ་མེད་དགག་ལ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་འཐད་པར་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་བསྒྲུབས་པར་མཛད་དོ། །དཔེར་ན། སྡེ་དགེ ༣༨༨༧ བསྟན། དབུ་མ། ས སློབ་དཔོན་ཀམལཤཱིལ། དབུ་མ་སྣང་བ། ༡༧༢ བ༥ ལ་གཟིགས།

༣༠༢ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཕྱོགས་གླང་། ཀུན་བཏུས། གཞན་དོན་ལེའུ ༢ ཤློ་ཀ ༢ ཤོག ༦ ན༦

༣༠༣ མདོན། ཞོལ་དཔར།

༣༠༤ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༨༡ ཤོག ༡༩༣ ན༡

༣༠༥ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༤ ཤློ་ཀ ༥ ཤོག ༨ ན༧

༣༠༦ ཐ་དད། ཞོལ་དཔར།

༣༠༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢༦ ཤོག ༨༨ ན༢

༣༠༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༦ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༦༦ བ༧

༣༠༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢༦༣ ཤོག ༡༩༨ བ༦

༣༡༠ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༡༨༨ ཤོག ༡༠༢ ན༩

༣༡༡ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢༠༠ ཤོག ༡༠༢ ན༥

༣༡༢ རང་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༣༡༣ སྡེ་དགེ ༤༢༢༠ བསྟན། ཚད་མ། ཧེ སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ༡ ཤོག ༡༧ བ༩

༣༡༤ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢༡ ཤོག ༨༥ བ༧

༣༡༥ སྡེ་དགེ ༤༢༢༠ བསྟན། ཚད་མ། ཧེ སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢༡ ཤོག ༩༩ ན༥ གཞུང་ངོ་མར། ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགག་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པའི་ཡང་ངོ་། །གཏན་ཚིགས་ནི་རྟགས་སོ།།

༣༡༦ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༨༨ ཤོག ༡༢༢ ན༦

༣༡༧ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢༦༦ ཤོག ༡༥༠ ན༡

༣༡༨ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༢༧༠ ཤོག ༡༥༠ ན༩

༣༡༩ སྡེ་དགེ ༤༠༥༨ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས་བཞི་པ། ཤློ་ཀ ༢༨ ཤོག ༡༢ ན༦

༢༢༠ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོད་པ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། སྡེ་དགེ ༤༡༥༨ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག ཅེ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ལེའུ ༥ ཤློཀ ༢༨ ཤོག ༡༢༢ ན༡ ནང་བཞུགས།

༢༢༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༡༥ ཤོག ༡༠༢ བ༦

༢༢༢ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༡༦ ཤོག ༡༠༢ བ༦

༢༢༣ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༡༧ ཤོག ༡༠༢ བ༧

༢༢༤ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༡༩ ཤོག ༡༠༢ བ༥

༢༢༥ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༡༥ ཤོག ༡༠༢ བ༦

༢༢༦ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༡༦ ཤོག ༡༠༢ བ༦

༢༢༧ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༡༦ ཤོག ༡༠༢ བ༦

༢༢༨ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༢༡༥ ཤོག ༡༠༢ བ༦

༢༢༩ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༡༠༢ ཤོག ༡༤༢ ན༧

༢༣༠ སྡེ་དགེ ༤༡༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། ཤློཀ ༡༠ རབ་བྱེད། ༢༩ ཤོག ༡༥ ན༢

༢༣༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤློཀ ༩༩ ཤོག ༩༨ ན༧

༢༣༢ སྡེ་དགེ ༤༢༢༡ བསྟན། ཚད་མ། ཏེ ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས། ཚད་མ་རྒྱན། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤོག ༢༡༩ ན༡

༢༣༣ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་བཤད། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༢ ཤོག ༡༧༩ བ༢ ལུང་འདྲེན་བཀོད་པ་ལྟར་ཚིག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་སྣང་།

༢༣༤ སྡེ་དགེ ༤༢༢༠ བསྟན། ཚད་མ། ཉེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤོག ༡༧༢ ན༦

༢༣༥ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༡ ཤློཀ ༧ ཤོག ༢ ན༢

༢༣༦ སྡེ་དགེ ༤༢༠༤ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཕྱོགས་གླང་། ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། རང་དོན་ལེའུ ༢ ཤོག ༣༥ བ༢

༢༣༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༨༡ ཤོག ༡༢༡ བ༢

༢༣༨ འདིར་ཁོ་བོས་བྱས་པའི་གཞུང་གི་རྣམ་བཤད་ཅེས་པ་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་འགྲེལ་ཊཱིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར་གོ་མི་རུང་སྟེ། ཊཱིཀ་ཆེན་དེ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས་ཕྱི་རྟོམ་ཡིན་པ་གཞུང་གཉིས་ཀ་ལས་གསལ་བར་ཐོན་པས། གཞུང་འདི་ཕལ་ཆེར་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱིཀ་ཆུང་རིགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམ་ཐར་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་ཏུ(གསུང་འབུམ། ཀ ཤོག ༡༣ ན༡)གསལ་བ་དེ་ལ་དགོངས་སམ་སྙམ་མོད། དེའི་དཔེ་གསུང་འབུམ་དུ་མ་

བཞུགས་པ་མ་ཟད། དེང་མཛལ་དུའང་མེད་པ་ཡིད་ཕམ་གྱི་གནས་སོ།།

༣༣༩ བསྒྲུབ། ཞོལ་དཔར།

༣༤༠ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཀློག ༢༡ ཤོག ༡༤༠ བ༢

༣༤༡ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཤོག ༡༩༠ བ༦

༣༤༢. སྡེ་དགེ ༤༢༠༨ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་རིགས་འཇུག ཤོག ༩༡ ན༤

༣༤༣ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་རིགས་འཇུག ཤོག ༩༡ ན༢

༣༤༤ འགལ་བརྟགས། ཞོལ་དཔར།

༣༤༥ ཞེས་སྒྲོས། ཞོལ་དཔར།

༣༤༦ སྡེ་དགེ ༤༢༠༨ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་རིགས་འཇུག ཤོག ༩༡ ན༢ ཚིག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་བྱུང་།

༣༤༧ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་རིགས་འཇུག ཤོག ༩༡ ན༢ ཚིག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་བྱུང་།

༣༤༨ སྡེ་དགེ ༤༠༤༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༡ ཤོག ༤༤ ན༢

༣༤༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཀློག ༢༡ ཤོག ༡༤༠ བ༢

༣༥༠ གོང་མཚུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཀློག ༡༦ ཤོག ༩༥ ན༦

༣༥༡ སྡེ་དགེ ༤༢༢༠ བསྟན། ཚད་མ། ཧེ སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ། རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད། རང་དོན་ལེའུ ཤོག ༢༧ བ༥

༣༥༢ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། གཞན་དོན་ལེའུ ཀློག ༢ འགྱུར་ཚུང་མི་མཐུན། ཤོག ༦ ན༦

༣༥༣ བསྟན་འགྱུར་དུ་ཕྱོགས་གླང་གི་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལས་བསྒྱུར་བ་ཞིག་བཞུགས་མོད། དེ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རིགས་སྒོ་ཞེས་པ་དེ་མིན་པར་མངོན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཕྱོགས་གླང་གི་རིགས་སྒོ་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་མེད་པར་སྣང་བས་དཔྱད་དགོས་པར་སྣང་།

༣༥༤ འདི་དང་སྐབས་གོང་འོག་འགར་གཞུང་གི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱིཀ་ཆེན་རྩོམ་པར་བཞེད་པ་ལ་གོ་དགོས།

༣༥༥ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཀློག ༩༢ ཤོག ༡༤༣ ན༡

༣༥༦ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ ཀློག ༢༢༢ ཤོག ༡༡༦ ན༢

༣༥༧ རྣམ་པར་བཞག ཞོལ་དཔར།

༣༥༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཀློག ༡༡༠ ཤོག ༡༤༣ བ༤

༣༥༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ ཀློག ༡༢༦ ཤོག ༡༤༤ བ༤

༣༦༠ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ ཆོས་མཆོག རྣམ་ངེས་འགྲེལ་བཤད། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༢ ཤོག ༢༧༦ ན༢

༣༦༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ སློག ༩༤ ཤོག ༡༤༢ ན༢

༣༦༢ མདོ་ལས་གསུངས་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོད་པ་དཔེར་ན། སྡེ་དགེ ༤༡༥༨ བསྟན། དབུ་མ། གེ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ལེའུ ༥ སློག ༢༨ ཤོག ༡༢༢ བ༡ གཟིགས།

༣༦༣ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་ལེའུ་སློག ༩༢ ཤོག ༡༤༢ བ༢

༣༦༤ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ ཆོས་མཆོག རྣམ་ངེས་འགྲེལ་བཤད། གཞན་དོན་ལེའུ ༢ ཤོག ༢༤༠ ན༢

༣༦༥ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ སློག ༡༠༡ ཤོག ༡༤༢ ན༦

༣༦༦ མ་དཔེར་སྣམ་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཞོལ་དཔར་ལྟར་མཉམ་ཞེས་བཅོས།

༣༦༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག ལེའུ ༣ ཤོག ༡༩༦ བ༧

༣༦༨ སྡེ་དགེ ༣༨༥༦ བསྟན། དབུ་མ། ཛ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། རྟོག་གེ་འབར་བ། ཤོག ༥༩ བ༥

༣༦༩ གོང་མཚུངས། རྟོག་གེ་འབར་བ། ཤོག ༥༩ བ༤

༣༧༠ གོང་མཚུངས། རྟོག་གེ་འབར་བ། ཤོག ༦༣ བ༦

༣༧༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སློག ༢༡༣ ཤོག ༡༡༥ བ༤

༣༧༢ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སློག ༢༡༣ ཤོག ༡༡༥ བ༤

༣༧༣ ཚོ་རིས། ཞོལ་དཔར།

༣༧༤ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ སློག ༢༧༩ ཤོག ༡༥༠ བ༢

༣༧༥ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ སློག ༢༨༠ ཤོག ༡༥༠ བ༢

༣༧༦ གོང་མཚུངས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ སློག ༢༨༠ ཤོག ༡༥༠ བ༢

༣༧༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ སློག ༢༣༩ ཤོག ༡༠༣ བ༤

༣༧༨ རྟོག་པས་བརྟགས། ཞོལ་དཔར།

༣༧༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སློག ༢ ཤོག ༡༠༧ བ༤

༣༨༠ གོང་མཚུངས། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ སློག ༡༠༢ ཤོག ༡༡༡ བ༡

༣༨༡ སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྐོར་དཔྱད་པ་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་གོང་དུ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་བཤད་པའི་སྐབས་བྱུང་བས་དེར་གོ་དགོས་ལ། དེབ་འདིའི་ཤོག་གྲངས་༥༢ ནས་གཟིགས།

༣༨༢ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ སློག ༡༦༩ ཤོག ༡༠༡ ན༢

༢༢༣ སྡེ་དགེ ༤༢༢༠ བསྟན། ཚད་མ། ཇེ རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད། ཤཱཀྱ་བློ། རང་དོན་ལེའུ ཤློཀ ༡༥༨ ཤོག ༢༠༠ བ༥

༢༢༤ སྡེ་དགེ ༤༢༦༦ བསྟན། ཚད་མ། ཟེ མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ། ཚད་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ལེའུ ༢༠ ཤློཀ ཤོག ༢༧ བ༩

༢༢༥ སྡེ་དགེ ༤༢༦༧ བསྟན། ཚད་མ། ཟེ སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ལུང་ཚིག་བཀོད་པ་ཇི་བཞིན་ཚིག་མི་གསལ། ཤོག ༢༢༨ ན༦

༢༢༦ འདི་ཕལ་ཆེར་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱ་པའི་ལུགས་ལ་དགོངས་ཤིང་། དེའི་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་མཚན་མཚོན་གྱི་དོན་ལྡོག་དེ་ལྟར་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད།

༢༢༧ འདི་གོང་དུ་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པའི་སྐབས་དཔྱད་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལ་གོ་དགོས་པས། དེབ་འདིའི་ཤོག་གྲངས་༢༨ ན་གཟིགས།

འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་མཆན།

༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་ངེས། གཞན་དོན་ལེའུ ༢ ཤོག ༡༨༩ ན༥

༢ འདིར་སློབ་དཔོན་ཕྱ་པའི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་དེའི་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་བཅལ་ཡང་བརྙེད་སོན་མ་བྱུང་བས། ཕལ་ཆེར་གཞུང་གཞན་དུ་བཞུགས་པར་སྣང་།

༣ རང་གིས། ཞོལ་དཔར།

༤ མུན་པ་འགག ཞོལ་དཔར། སྐུ་འབུམ།

༥ སྡེ་དགེ ༤༢༢༨ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ རྣམ་ངེས་འགྲེལ་བཤད། ལེའུ ༡ ཤོག ༢༠༦ ན༢ ལུང་ཚིག་ཇི་བཞིན་མི་བྱུང་།

༦ མེད་པས། ཞོལ་དཔར།

༧ སྡེ་དགེ ༤༠༤༨ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ལེའུ ༢ ཤོག ༥༥ ན༢ དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་ལས་གང་སྤོང་ཞེ་ན། འདས་པ་ནི་འགགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ནི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ།།

༨ སྣང་། ཞོལ་དཔར།

༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། ལེའུ ༡ ཤོག ༡༥༧ བ

༡༠ སྡེ་དགེ ༤༢༢༨ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ རྣམ་ངེས་འགྲེལ་བཤད། ལེའུ ༡ ཤོག ༢༠༦ ན༥ ལུང་ཚིག་ཇི་བཞིན་མི་བྱུང་།

༡༡ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། ལེའུ ༢ ཤོག ༢༠༦ ན༦

༡༢ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་ལེའུ ཤློཀ ༡༡ ཤོག ༨༥ ན༥ འདི་ནི་འབྲས་བུའི་

རྟགས་ལས་སྐྱེས།། ཞེས་བྱུང་།

༡༣ བསྐྱེད་བྱེད། ཞོལ་དཔར།

༡༤ སྡེ་དགེ ༤༢༢༧ བསྟན། ཚད་མ། ཞེ སློབ་དཔོན་བདེ་བྱེད་དགའ་བའམ་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ། འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ། རང་དོན་ལེའུ ཤློཀ ༡༡ ཤོག ༢༠ བ༡

ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཚད་མའི་མཆན།

༡ སྡེ་དགེ ༣༨༨༡ བསྟན། དབུ་མ། ས སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། དབུ་མ་བདེན་གཉིས། ཤློཀ ༢༡ ཤོག ༢ བ༧

༢ འདི་དང་གཤམ་དུ་སྐབས་འགར་སྟག་ཚང་བའི་མཚན་དངོས་འདོན་མཛད་དེ་དགག་པ་བྱུང་བ་ནི། སྟག་ཚང་བས་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་སུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་ཡང་སྟག་ཚང་བའི་འདོད་པ་འགོག་པའི་གཞུང་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་བྱུང་།

༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༥

༤ སྡེ་དགེ ༦༨ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཅ འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༢༡ ན༡

༥ སྡེ་དགེ ༤༡༥༨ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ལེའུ ༤ ཤློཀ ༩༡ ཤོག ༡༢༡ བ༤

༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༢ བསྟན། དབུ་མ། འ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༡ ཤོག ༢༤༥ ན༡

༧ སྡེ་དགེ ༣༨༢༥ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཤློཀ ༢༩ ཤོག ༢༡ བ༡

༨ སྡེ་དགེ ༣༨༦༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༩ བ༡

༩ སྡེ་དགེ ༤༡༥༨ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ལེའུ ༢ ཤློཀ ༧༥ ཤོག ༡༡༧ ན༦

༡༠ སྡེ་དགེ ༣༨༤༦ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༦ ཤློཀ ༢༤ ཤོག ༡༨ ན༥

༡༡ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༦ ཤོག ༢༣༨ ན༧

༡༢ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡༥ ཤོག ༩༠ བ༦

༡༣ སྡེ་དགེ ༣༩༣༤ བསྟན། དབུ་མ། ཀི མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། མདོ་ཀུན་བཏུས་པ། ཤོག ༡༤༨ ན༡

༡༤ སྡེ་དགེ ༢༢༢༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཝི གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧ། དོ་ཧ་མཛོད། ཤོག ༧༡ ན༥

༡༥ གོང་དུ་ཞུ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་དབྱེ་སྐབས་འདི་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་འབྲེལ་མེད་དུ་འཆད་པ་ཞེས་བྱུང་ཡང་། ས་བཅད་འདིའི་ཐད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་གཞི་སྐབས་མ་དཔེ་རང་དུ་བཤད་ཚུལ་འབྲེལ་མེད་དུ་བཞག་པ་ཞེས་ཚུང་མི་འདྲ་བ་བཀོད་འདུག དེ་བཞིན་དུ་གཤམ་གྱི་ས་བཅད་འགའ་ཞིག་ལའང་སྔོན་དུ་བཀྲམས་པའི་སྐབས་དང་ཕྱིས་གཞུང་དངོས་ཀྱི་སྐབས་མིང་ཚུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཤས་བྱུང་།

༡༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༨ བ༦

༡༧ སྡེ་དགེ ༣༨༨༢ བསྟན། དབུ་མ། ས སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། ཤོག ༨ བ༦

༡༨ གོང་མཚུངས། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། ཤོག ༩ ན༡

༡༩ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༩ ན༢

༢༠ གོང་མཚུངས། རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༩ ན༡

༢༡ གོང་མཚུངས། རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༩ ན༦

༢༢ གོང་མཚུངས། རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༩ ན༧

༢༣ གོང་མཚུངས། རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༩ བ༡

༢༤ གོང་མཚུངས། རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༩ ན༣

༢༥ སྡེ་དགེ ༣༨༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༨ ཤློ་ཀ ༧ ཤོག ༡༡ ན༢

༢༦ སྡེ་དགེ ༣༨༢༨ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩོད་བཟློག ཤློ་ཀ ༢༨ ཤོག ༢༧ བ༧

༢༧ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༩ བ༢

༢༨ གོང་མཚུངས། རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༩ བ༣

༢༩ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༩ བ༧

༣༠ གོང་མཚུངས། རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༠ ན༢

༣༡ གོང་མཚུངས། རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༠ ན༣

༣༢ མ་དཔེར་དེའི་དོན་ཐ་སྙད་མེད་པས་ན་ཞེས་བྱུང་ཡང་། དེའི་དོན་ཐ་སྙད་མེད་པས་ན་ཞེས་པ་ཡིན་ངེས་སྙམ་མོད་རང་སོར་བཞག

༣༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༠ ན༤

༣༤ གོང་མཚུངས། རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༠ ན༥

༣༥ གོང་མཚུངས། རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༠ ན༥

༣༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༠ ན༦

༣༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློ་ཀ ༡ ཤོག ༡༡༨ བ༢

༣༨ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༠ ན༧

༣༩ གོང་མཚུངས། རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༠ བ༡

༤༠ གོང་མཚུངས། རྒྱན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༠ བ༡

༤༡ སྡེ་དགེ ༤༤༢༠ བསྟན། སྣ་ཚོགས། ཏོ སློབ་དཔོན་པུ་ཊི་ཎི། བརྡ་སྤྲོད་པ་པུ་ཊི་ཎིའི་མདོ། ལེའུ༢ ཤོག ༢༢ ན༥ དང་།
༤༢༢ བ༡ བཅས་ལ་གཟིགས། ཤྲཱ་པུ་ཊི་ཎིའི་མདོ་ལས། ཀྲི་ཏ་ཡུ་ཊོ་བཧུ་ལམ། ཞེས་པ་ནི། བྱེད་པ་དང་ཡུཊ་ནི་ཕལ་ཆེ་བའོ།།
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་མདོའི་ཨང་ནི། མདོ་ཨང་། ༧༧༥ ༢.༢.༡༡༢ མདོ་དེར། ཀྲི་ཏ་ཡུ་ཊོ་བཧུ་ལམ། མང་པོ་
ལ་ཀྲི་ཏ་ཡུཊ། བྱ་བ་སོགས་དོན་མང་པོ་ལ་ཀྲིཏ་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་རྐྱེན་ཡུཊ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསལ།

༤༢ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༠ བ༢

༤༣ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༠ བ༣

༤༤ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༠ བ༣

༤༥ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༠ བ༤

༤༦ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༠ བ༦

༤༧ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༠ བ༧

༤༨ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༡ ན༢

༤༩ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༡ ན༣

༥༠ སྡེ་དགེ ༣༨༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༦ ཤློ་ཀ ༧༣ ཤོག ༢༠༧ བ༤

༥༡ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༡ ན༤

༥༢ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༡ ན༤

༥༣ སྡེ་དགེ ༩༡ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཆ འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༢༢༦ བ༧

༥༤ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༡ བ༤

༥༥ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༡ བ༥

༥༦ སྡེ་དགེ ༣༨༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༥ ཤློ་ཀ ༢ ཤོག ༨ བ༥

༥༧ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༡ བ༥

༥༨ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༡ བ༦

༥༩ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༢ ན༡

༦༠ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༡ བ༧

༦༡ སྡེ་དགེ ༣༨༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༢ ཤློ་ཀ ༡༡ ཤོག ༢ ན༤

༦༢ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༢ ན༡

༦༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ ན༢

༦༤ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ ན༢

༦༥ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ ན༤

༦༦ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ ན༥

༦༧ འདི་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། དེའི་རྩ་ཤེ་ཊཱིཀ་ཆེན་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཅས་ལ་གོ་དགོས།

༦༨ སྡེ་དགེ ༤༠༢༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། ལེའུ ༡ ཤློཀ ༩ ཤོག ༤༠ ན༦

༦༩ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ ན༥

༧༠ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ ན༦

༧༡ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ ན༦

༧༢ སྡེ་དགེ ༤༠༣༨ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། ཤོག ༧༧ བ༧

༧༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ བ༡

༧༤ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ བ༢

༧༥ སྡེ་དགེ ༣༨༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༦ ཤློཀ ༡༣༥ ཤོག ༢༡༡ ན༢

༧༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ བ༢

༧༧ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ བ༢

༧༨ འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གོ་དགོས།

༧༩ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ བ༣

༨༠ འདི་མ་དཔེར། སྒྲ་བ་ལོ་སོགས་པ་སོགས་པས། ཞེས་བྱུང་ཡང་ནོར་བར་ངེས་པས་བཅོས།

༨༡ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ བ༥

༨༢ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ བ༦

༨༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ བ༧

༨༤ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ ན༡

༨༥ ཞོལ་དཔར། གསུང་འབུམ་པོད། ཕ ཤོག ༦༦ བ༢

༨༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ ན༡

༨༧ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ ན༣

༨༨ སྡེ་དགེ ༤༡༥༨ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། ལེའུ ༡ ཤློཀ ༤༠ ཤོག ༡༠༩ བ༧

༨༩ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ ན༦

༩༠ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ ན༣

༩༡ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ ན༣

༩༢ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ ན༤

༩༣ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ ན༤

༩༤ སྡེ་དགེ ༤༠༦༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ། ལེའུ ༡ ཤོག ༢༢ བ༧ ཚིག་ཇི་བཞིན་མི་གསལ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། འདིར་ཡང་སྒྲོར་བར་བྱ་བ་ནི་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟུང་བའི་དོན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ།། ཞེས་གསལ།

༩༥ སྡེ་དགེ ༣༨༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༦ ཤློཀ ༡༩༨ ཤོག ༢༡༡ བ༩

༩༦ གོང་མཚུངས། ཤློཀ ༡༦༦ ཤོག ༢༡༣ ན༧

༩༧ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ ན

༩༨ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ ན༦

༩༩ སྡེ་དགེ ༣༨༨༡ བསྟན། དབུ་མ། ས སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། དབུ་མ་བདེན་གཉིས། ཤློཀ ༢༡ ཤོག ༢ བ༢

༡༠༠ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ ན༧

༡༠༡ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ བ༡

༡༠༢ འདིར་མ་དཔེར་དབུས་མཐའ་ལས། ཞེས་འཕོད་ཀྱང་ཡིག་ནོར་ཡིན་པས་དབུ་མ་ལས་ཞེས་བཅོས། སྡེ་དགེ ༣༨༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༢༤ ཤློཀ ༡༠ ཤོག ༡༥ ན༢

༡༠༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ བ༢

༡༠༤ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། གསུང་འབུམ། བོད། ཕ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༨༨ ན༦

༡༠༥ གོང་མཚུངས། བོད། ཕ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༨༨ བ༢

༡༠༦ མཁས་གྲུབ་རྗེ། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། གསུང་འབུམ། བོད། ཀ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༢༢༧ ན༦

༡༠༧ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། བོད། པ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༤༠༧ ན༢

༡༠༨ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ བ༡

༡༠༩ སྡེ་དགེ ༢༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ བ༢

༡༡༠ གོང་མཚུངས། རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ བ༣

༡༡༡ གོང་མཚུངས། རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ བ༤

༡༡༢ གོང་མཚུངས། རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ བ༥

༡༡༣ གོང་མཚུངས། རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ བ༦

༡༡༤ གོང་མཚུངས། རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ བ༦

༡༡༥ གོང་མཚུངས། རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ བ༦

༡༡༦ གོང་མཚུངས། རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ བ༧

༡༡༧ གོང་མཚུངས། རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ ན༡

༡༡༨ གོང་མཚུངས། རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ ན༢

༡༡༩ གོང་མཚུངས། རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ ན༤

༡༢༠ གོང་མཚུངས། རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ ན༤

༡༢༡ སྡེ་དགེ ༢༨༤༦ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༤ གླེགས ༡༥ ཤོག ༡༥ བ༦

༡༢༢ སྡེ་དགེ ༢༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ ན༦

༡༢༣ གོང་མཚུངས། རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ ན༧

༡༢༤ སྡེ་དགེ ༢༨༤༦ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ གླེགས ༡ ཤོག ༡༥ བ༦

༡༢༥ སྡེ་དགེ ༢༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༥༦ ན༥

༡༢༦ སྡེ་དགེ ༢༨༤༦ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ གླེགས ༢ ཤོག ༡༥ བ༦

༡༢༧ སྡེ་དགེ ༢༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༨ ན༧

༡༢༨ སྡེ་དགེ ༢༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྒྱུན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ ན༧

༡༢༩ སྡེ་དགེ ༢༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ ན༥

༡༣༠ འདིར་སྨྲ་བ་ཞེར་རིན་གསུངས་པ་སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེའི་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་སུ(ཤོག ༡༥༦)ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་རྫུན་པར་འདོད་པ་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་བསླུ་མེད་ཀྱི་ཚད་མར་འདོད་པ་འགལ་བར་བསྒྲུབས།

༡༣༡ སྡེ་དགེ ༤༢༩༩ བསྟན། སྣ་མདོ། སེ འཆི་མེད་སེང་གེ འཆི་མེད་མཛོད། ལེའུ ༡༣ ཤོག ༢༡༡ བ༦

༡༣༢ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ བ༡

༡༣༣ སྡེ་དགེ ༤༢༢༨ བསྟན། ཚད་མ། ཚེ ཆོས་མཆོག རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༨༠ ན༧ འགྱུར་ཆུང་མི་མཐུན།

༡༣༤ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ བ༢

༡༣༥ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༧ བ༡

༡༣༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ བ༣

༡༣༧ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༧ བ༡

༡༣༨ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༧ བ༢

༡༣༩ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༧ བ༤

༡༤༠ མ་དཔེར་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱུང་ཡང་། འབྲེལ་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ངེས་པས་བཅོས།

༡༤༡ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༡ ཤློཀ ༤ ཤོག ༡ ན༤

༡༤༢ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ བ༣

༡༤༣ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ བ༣

༡༤༤ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ བ༤

༡༤༥ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༡ ཤློཀ ༤ ཤོག ༡ ན༤

༡༤༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ བ༤

༡༤༧ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག ཚད་མ་རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པ། ཤོག ༧ བ༥

༡༤༨ སྡེ་དགེ ༤༤༢༥ བསྟན། སྣ་ཚོགས། ནོ སློབ་དཔོན་བགྲོད་དཀའ་སེང་གེ ཀ་ལཱ་པའི་ཨུ་ཎ་ལ་སོགས་པའི་མདོ། ལེའུ ༢ ཤོག ༣༣ བ༣ མདོ་ཚིག་ནི། ག་མི་ལས་ཊོའོ། མདོ་ཡང་། ༨༦་༢་༢༨ ལ་གཟིགས། དེའི་རང་འགྲེལ། སྡེ་དགེ ༤༤༢༦ བསྟན། སྣ་ཚོགས། ནོ སློབ་དཔོན་བགྲོད་དཀའ་སེང་གེ ཨུ་ཎ་ལ་སོགས་པའི་འགྲེལ་པ། ལེའུ ༢ ཤོག ༤༨ ན༤ མདོ་ཡང་། ༨༦་༢་༢༨ དེར་གོཿ ས་ལ་སོགས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཐ་སྙད་དུ། གམ་ལ་རི་ག་ཧོ་གཙྪ་ཏྲི་ཏི་གོཿ ཞེས་འདིས་འགྲོ་བས་ན་བ་ལང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་བསྟན།

༡༤༩ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག ཚད་མ་རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པ། ཤོག ༧ བ༦

༡༥༠ སྡེ་དགེ ༤༠༨༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༡ ཤློཀ ༤༨ ཤོག ༣ བ༧

༡༥༡ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ བ༦

༡༥༢ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༢

༡༥༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༣

༡༥༤ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༣

༡༥༥ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༣

༡༥༦ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༣

༡༥༧ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། པོད། མ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༡༦༢ བ༤

༡༥༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤོག ༡༥༤ ན༧

༡༥༩ སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག ཚད་མ་རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པ། ཤོག ༢༧ ན༧

༡༦༠ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༤

༡༦༡ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༤

༡༦༢ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༤

༡༦༣ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༥

༡༦༤ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༥

༡༦༥ གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༦

༡༦༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༦

༡༦༧ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ བ༤

༡༦༨ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ བ༦

༡༦༩ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ བ༦

༡༧༠ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ བ༧

༡༧༡ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༧ ན༡

༡༧༢ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༧ ན༥

༡༧༣ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༧ ན༥

༡༧༤ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༧ ན༦

༡༧༥ སྡེ་དགེ ༣༨༤༦ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤློཀ ༡ ཤོག ༡༤ ན༥

༡༧༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ ན༥

༡༧༧ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༢ ཤློཀ་༢ ཤོག ༡ ན༤

༡༧༨ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ བ༣

༡༧༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ༣ ཤློཀ ༢༨༧ ཤོག ༡༣༩ བ༡

༡༨༠ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ བ༣

༡༨༡ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ བ༤

༡༨༢ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ བ༥

༡༨༣ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ བ༥

༡༨༤ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ བ༥

༡༨༥ མ་དཔེར་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱུང་ཡང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

༡༨༦ སྡེ་དགེ ༢༣༨ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཞ ཆོས་ཡང་དག་པ་སྡུད་པའི་མདོ། ཤོག ༦ བ༡

སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། དབུ་མ་ཚིག་གསལ། ཤོག ༡༣ བ༣

༡༨༧ སྡེ་དགེ ༢༡༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ། ཤོག ༡༥༧ ན༤

སྡེ་དགེ ༣༢༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། ཤོག ༢༠༩ ན༣

༡༨༨ སྡེ་དགེ ༩༣ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ དཔལ་ཕྲེང་སེང་གེའི་ང་རོའི་མདོ། ཤོག ༢༧༣ བ༥

སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། དབུ་མ་ཚིག་གསལ། ཤོག ༡༣ ན༧

༡༨༩ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། དབུ་མ་ཚིག་གསལ། ཤོག ༡༤ ན༣

༡༩༠ སྡེ་དགེ ༩༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ། ༢༣༩ བ དང་། སྡེ་དགེ ༧༩ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཅ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ། ༢༧༢ ན གཞན་ཡང་། གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ཡང་དག་པ་ལྡན་པའི་མདོའི་ཁོངས་ཀྱི་དབུ་བ་རྫོགས་པའི་དཔེའི་མདོ། གྲོང་ཁྱེར་གནས་བཅས་སུ་གསུངས་པ། པ་ལིའི་སྐད་དུ་ཕྣཎྜ་སྤྱིར་བོདྡྷ་བྷ་རྡྷི་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༠ ལོར་དཔར་བསྐྲུན་གནང་བའི་སཾཡུཏྟ་ནི་ཀཱ་ཡ་པཱ་ལི། པོད། ༢ ཤོག་ཨང་། ༩༢༡ ནས་ ༩༢༤ བར་བྱུང་།

༡༩༡ སྡེ་དགེ ༡༢༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ ༢༠ ཤོག ༧༠ བ༡

༡༩༢ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༧ བ༥

༡༩༣ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༧ བ༦

༡༩༤ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། པོད། པ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༣༩༨ ན༢

༡༩༥ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༧ བ༧

༡༩༦ ཆོས་རྗེ་རྒྱན་བཟང་བ་གསུངས་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་གུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོར་གོ་དགོས་ཤིང་། འདིར་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཆོས་རྗེ་རྒྱན་བཟང་བའི་གསུང་དབུ་མ་སྟོང་ཐུན་དུ་གྲགས་པ་དེ་འགོག་པར་སྣང་ནའང་། དེང་དེའི་དཔེ་བརྙེད་དཀའ་བས་དཔྱད་ཞིབ་ཞུ་མ་ཐུབ།

༡༩༧ འདི་ཡུལ་ཆེར་སྣག་ཚང་གྲུབ་མཐར་(དེབ། ཤོག ༨༡)དངོས་པོ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་པའི་གཞུང་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྙམ་པས་དཔྱད།

༡༩༨ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ བ༤

༡༩༩ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ལེའུ ༣ ཤློཀ ༡ ཤོག ༡༡༨ བ༣

༢༠༠ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། པོད། པ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༣༩༨ ན༣

༢༠༡ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༧

༢༠༢ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༧

༢༠༣ ལུང་འདི་ཚིག་གསལ་དུ་དྲངས། སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། ཤོག ༢༥ བ༧

༢༠༤ སྡེ་དགེ ༤༢༦༧ བསྟན། ཚད་མ། ཟེ ཀམལ་ཤཱི་ལ། ཚད་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ཤོག ༡༤༣ བ༣

༢༠༥ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༧

༢༠༦ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༡

༢༠༧ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༣༠༠ཤོག ༡༣༠ ན༡ སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དུ། གསལ་བར་སྣང་བའི་བློ་ཅན་གང་། །དེ་ནི་རྟོག་མེད་གཉིས་གར་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་།

༢༠༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཙེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༨༢ ཤོག ༡༣༩ ན༥

༢༠༩ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༡༨ བ༦

༢༡༠ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༧ བ༥

༢༡༡ སྡེ་དགེ ༣༨༢༨ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩོད་ཟློག ཤློཀ ༢༢ ཤོག ༢༨ ན༢

༢༡༢ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༢༠༢ བ༣

༢༡༣ སྡེ་དགེ ༡༧༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག ༡༣༩ ན༦

༢༡༤ སྡེ་དགེ ༩༥ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༩ བ༥ གཞན་ཡང་། སྡེ་དགེ ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཏ མདོ་མྱང་འདས་ཆེན་མོ། ཤོག ༢༩༧ ན༥

༢༡༥ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༦

༢༡༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༢

༢༡༧ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༣ བ༦

༢༡༨ སྡེ་དགེ ༣༨༢༨ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩོད་ཟློག ཤློ་ཀ ༥ ནས ༦ ཤོག ༢༧ ན༤

༢༡༩ གོང་མཚུངས། ཤློ་ཀ ༤༢ ནས ༥༢ ཤོག ༢༨ ན༦

༢༢༠ སྡེ་དགེ ༣༨༢༨ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩོད་ཟློག ཤློ་ཀ ༣༡ ནས ༤༠ ཤོག ༢༨ ན༢

༢༢༡ གོང་མཚུངས། ཤློ་ཀ ༢༣ ཤོག ༢༧ བ༥

༢༢༢ སྡེ་དགེ ༣༨༢༨ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩོད་ཟློག ཤློ་ཀ ༥༣ ཤོག ༢༨ བ༤

༢༢༣ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཞོལ་དཔར། གསུང་འབུམ། པོད། མ ཤོག ༡༦༢ བ༣

༢༢༤ སྡེ་དགེ ༡༠༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ཤོག ༨༠ བ༧

༢༢༥ གོང་མཚུངས། ལེའུ ༡༠ ཤོག ༥༡ ན༧

༢༢༦ གོང་མཚུངས། ལེའུ ༡༠ ཤོག ༥༡ བ༡

༢༢༧ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༢

༢༢༨ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༣

༢༢༩ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། པོད། མ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༡༦༢ བ༢

༢༣༠ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༡ ཤོག ༡༨༠ ན༡

༢༣༡ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༡༩༦ ན༤

༢༣༢ སྡེ་དགེ ༡༢༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ ༩ ཤོག ༢༦ བ༦

༢༣༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༥ ན༧ འགྱུར་ཅུང་མི་མཐུན།

༢༣༤ སྡེ་དགེ ༡༢༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ ༩ ཤོག ༢༦ བ༦

༢༣༥ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༢༠༡ ན༥

༢༣༦ སྡེ་དགེ ༤༢༦༦ བསྟན། ཚད་མ། ཞེ མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ། ཚད་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ལེའུ ༣༠ ཤོག ༡༢༣ བ༥

༢༣༧ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༢༠༡ བ༦

༢༣༨ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༡ ཤོག ༡༨༠ བ༢

༢༣༩ སྡེ་དགེ ༤༡༥༨ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ལེའུ ༤ ཤློ་ཀ ༥༣ ཤོག ༡༣༠ ན༥

༢༤༠ རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་འགྲེལ་པ། གསུང་འབུམ། པོད། ཀ ༥༥ ན༣ དབྱིན་ཤོག ༤༥༧

༢༤༡ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤོག ༢༠༥ བ༥

༢༤༢ སྡེ་དགེ ༤༠༨༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༡ ཤློཀ ༤༨ ཤོག ༢ བ༧

༢༤༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༡ ཤོག ༡༨༠ བ༡

༢༤༤ སྡེ་དགེ ༣༨༤༦ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༡ ཤོག ༡༣ བ༧

༢༤༥ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༡ ཤོག ༡༨༠ བ༤

༢༤༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༦ ཤློཀ ༢༠༠ ཤོག ༢༡༤ ན༤

༢༤༧ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༡ ཤོག ༡༧༡ བ༣

༢༤༨ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༡ ཤོག ༡༨༣ ན༥

༢༤༩ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། པོད། མ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༡༦༣ ན༡

༢༥༠ མཁས་གྲུབ་རྗེ། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། གསུང་འབུམ། པོད། ཀ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༢༢༤ བ༦

༢༥༡ སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གོ་ལན་ལྟ་ངན་མུན་སེལ་བྱ་བ་ཞིག་མཛད་མོད། འདིར་ལྟ་ངན་མུན་སེལ་གསུངས་པ་ཕལ་ཆེར་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེར་དགོངས་སམ་སྙམ་པས་དཔྱད།

༢༥༢ སྡེ་དགེ ༣༨༤༦ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༡ ཤློཀ ༢༥ ཤོག ༡༣ ན༤

༢༥༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༡ ཤོག ༡༨༣ བ༤

༢༥༤ སྡེ་དགེ ༣༨༤༦ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༠ ཤློཀ ༧ ཤོག ༡༡ བ༡

༢༥༥ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༠ ཤོག ༡༦༣ ན༣

༢༥༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༠ ན

༢༥༧ སྡེ་དགེ ༣༨༦༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༩ བ༤

༢༥༨ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། པོད། མ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༦༣ ན༥

༢༥༩ སྡེ་དགེ ༣༨༦༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༠ ན༣

༢༦༠ སྡེ་དགེ ༣༨༦༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༩ བ༥

༢༦༡ སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ ༡ ཤློཀ ༥ ཤོག ༢ བ༡

༢༦༢ སྡེ་དགེ ༣༨༦༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༩ ན༧

༢༦༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༩ བ༣

༢༦༤ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། གསུང་འབུམ། པོད། བ ཤོག ༢ ན༢

༢༦༥ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། པོད། མ སེམས་བསྐྱེད། ཞོལ་དཔར། ཤོག ༦༢ ན༥

༢༦༦ སྡེ་དགེ ༣༨༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷའི་སྤྱོད་འཇུག ལེའུ ༨ ཤློ་ཀ ༤༦ ཤོག ༢༢ བ༣

༢༦༧ ལུང་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་དུ་དྲངས་པས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་འདིར་ཚིག་གསལ་ལས་དྲངས་པར་མཛད། ལུང་འདི་སྡེ་དགེ ༡༨༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ༢༧༦ བ༣ ནང་བྱུང་བས་བསམ་གཏན་དཔེ་འབྲུད་ཀྱི་མདོ་ཞེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མདོའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་སྣང་བས་དཔྱད།

༢༦༨ སྡེ་དགེ ༡༠༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཙ མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ཤོག ༥༡ བ༢

༢༦༩ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༤

༢༧༠ སྡེ་དགེ ༤༢༢༨ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག ལེའུ ཤོག ༣༦ བ༦ འགྱུར་ཁྱད་པར་ཆེ།

༢༧༡ སྡེ་དགེ ·༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༤

༢༧༢ སྡེ་དགེ ༤༢༢༧ བསྟན། ཚད་མ། ཚེ ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༢ ན༥ འགྱུར་ཁྱད་ཆེ།

༢༧༣ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་ལེའུ ཤོག ༡༤༡ ན༧ སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དུ། གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོ་བ་ན། །བསྟན་བཅོས་ལེན་པ་རིགས་ལྡན་ཡིན། །ཅེས་བྱུང་།

༢༧༤ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། པོད། པ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༤༨༦ ན༢

༢༧༥ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༥ བ༧

༢༧༦ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། པོད། པ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༤༦༠ བ༥

༢༧༧ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། པོད། པ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༤༦༡ བ༡

༢༧༨ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག ཤློ་ཀ ༥༣ ཤོག ༤༡ ན༧

༢༧༩ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༥

༢༨༠ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༥ བ༧

༢༨༡ སྡེ་དགེ ༣༨༧༠ བསྟན། དབུ་མ། སློབ་དཔོན་ཛཡཱནནྡ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། ར ཤོག ༡༡༣ བ༡

༢༨༢ སྡེ་དགེ ༤༡༥༨ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ལེའུ ༤ ཤློ་ཀ ༨༡ ཤོག ༡༢༡ བ༤

༢༨༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༢ བསྟན། དབུ་མ། འ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། དབུ་མ་ཚིག་གསལ། ཤོག ༢༤༥ ན༡

༢༨༤ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། པོད། མ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༡༦༣ ན༥

༢༨༥ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ ན༤

༢༨༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡༥ ཤོག ༩༠ བ༧

༢༨༧ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། གསུང་འབུམ། པོད། བ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༡༦༠ བ༦

༢༨༨ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡༥ ཤོག ༩༠ བ༧

༢༨༩ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། གསུང་འབུམ། པོད། བ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༡༦༠ བ༥

༢༩༠ མཁས་གྲུབ་རྗེ། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། གསུང་འབུམ། པོད། ཀ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༢༢༩ བ༡

༢༩༡ སྡེ་དགེ ༣༨༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ཛ སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། དབུ་མ་སྙིང་པོ། ལེའུ ༩ ཤོག ༢༢ ན༢

༢༩༢ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༤

༢༩༣ སྡེ་དགེ ༤༢༦༧ བསྟན། ཚད་མ། ཟེ ཀམལ་ཤཱི་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ཤོག ༡༣༥ བ༡

༢༩༤ སྡེ་དགེ ༣༨༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ཛ སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། དབུ་མ་སྙིང་པོ། ལེའུ ༩ ཤོག ༢༢ ན༤

༢༩༥ མཁས་གྲུབ་རྗེ། སྟོང་ཐུན་བསྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། གསུང་འབུམ། པོད། ཀ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༢༢༩ བ༡

༢༩༦ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༤

༢༩༧ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༢ བ༥

༢༩༨ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༨༦ བ༤

༢༩༩ སྡེ་དགེ ༣༨༤༦ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༢ ཤློཀ ༥ ཤོག ༡༣ ན༧

༣༠༠ སྡེ་དགེ ༤༢༩༩ བསྟན། སྒྲ་མདོ། ཤེ སློབ་དཔོན་འཆི་མེད་སེང་གེ འཆི་མེད་མཛོད། ལེའུ ༡༣ ཤོག ༢༡༡ བ༦

༣༠༡ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༤ བ༢

༣༠༢ སྡེ་དགེ ༤༢༩༩ བསྟན། སྒྲ་མདོ། ཤེ སློབ་དཔོན་འཆི་མེད་སེང་གེ འཆི་མེད་མཛོད། ལེའུ ༡༣ ཤོག ༢༡༡ བ༦

༣༠༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༤

༣༠༤ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ ཤློཀ ༢༥༧ ཤོག ༡༢༨ ན༦

༣༠༥ སྡེ་དགེ ༣༨༤༦ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༢ ཤློཀ ༨ ཤོག ༡༤ བ༢

༣༠༦ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༨ ཤློཀ ༡༩ ཤོག ༩ བ༧

༣༠༧ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༦ ཤློཀ ༢༤ ཤོག ༡༨ ན༧

༣༠༨ སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༦ ཤློཀ ༢༢ ཤོག ༢༢༨ ན༧

༣༠༩ སྡེ་དགེ ༣༨༢༨ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩོད་ཟློག ཤློཀ ༤༡ ཤོག ༢༨ ན༦

༣༡༠ གོང་མཚུངས། རྩོད་ཟློག ཤློཀ ༢༢ ཤོག ༢༨ ན༢

༣༡༡ སྡེ་དགེ ༣༨༣༨ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩོད་ཟློག ཤློ་ཀ ༤༤ ནས ༤༦ ཤོག ༢༨ ན༧

༣༡༢ གོང་མཚུངས། རྩོད་ཟློག ཤློ་ཀ ༤༧ ཤོག ༢༨ བ༢

༣༡༣ སྡེ་དགེ ༣༨༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༦ ཤློ་ཀ ༥༨ ཤོག ༢༠༧ ན༢

༣༡༤ སྡེ་དགེ ༣༨༣༨ བསྟན། དབུ་མ། འ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩོད་ཟློག ཤློ་ཀ ༥༨ ཤོག ༢༦༧ ན༤

༣༡༥ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༥

༣༡༦ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ ན༣

༣༡༧ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། པོད། མ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༡༦༢ ན༡

༣༡༨ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། པོད། མ ཞོལ་དཔར། ཤོག ༡༦༠ བ༥

༣༡༩ སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ དབུ་མ་ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ རྐྱེན་བརྟག་པ། ཤོག ༢༥ བ༦

ལུང་འདྲེན་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་གཞུང་།

བཀའ་འགྱུར།

ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༥༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཕ པེ་ཅིང་། ༨༢༣ ཕུ

ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་སེན་རིང་གི་རྟོགས་བརྗོད། (གང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པ།) སྡེ་དགེ ༣༤༣ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཨཾ
པེ་ཅིང་། ༡༠༡༢ ཨུ

རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ པེ་ཅིང་། ༧༦༣ ཁུ

དགོངས་པ་ངེས་པ་འགྲེལ་པའི་མདོ། (མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ།) སྡེ་དགེ ༡༠༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ པེ་ཅིང་། ༧༧༤ ངུ

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། སྡེ་དགེ ༣༢༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས པེ་ཅིང་། ༩༩༢ སུ

ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༥༣ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཁ པེ་ཅིང་། ༧༦༠་༩ ཛི

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། (ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ།)
སྡེ་དགེ ༡༢༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད པེ་ཅིང་། ༧༩༥ ཐུ

ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༨༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ པེ་ཅིང་། ༨༤༧ བུ

འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༩༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ པེ་ཅིང་། ༧༦༤ ཁུ

ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་དབྱེ་བ་རྗོས་པ་དཔེའི་མདོ། ཡང་དག་ལྡན་པའི་མདོའི་ཡ་གྱལ། ལྷ་ཡིའི་སྐད་དུ་བཞུགས།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༤༧ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ
པེ་ཅིང་། ༧༦༠་༣ ཚེ

སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༤༥ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ པེ་ཅིང་། ༧༦༠ ༡ ཚེ

འདུལ་བ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༦༨ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཅ
པེ་ཅིང་། ༧༦༠ ༢༤ ཟི

འདུལ་བ་རྣམ་འབྱེད། སྡེ་དགེ ༣ བཀའ། འདུལ་བ། ཅ པེ་ཅིང་། ༡༠༣༢ ཆེ

དཔལ་སྟོབས་པོ་ཆེའི་རྒྱུད། སྡེ་དགེ ༣༩༡ བཀའ། རྒྱུད། ག པེ་ཅིང་། ༣༦ ང

འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༧༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ པེ་ཅིང་། ༨༤༢ བུ

མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ། སྡེ་དགེ ༣༡༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས པེ་ཅིང་། ༡༦༥ སུ

འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༩༡ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཆ པེ་ཅིང་། ༧༦༠ ༤༧ འི

འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཉ དང་ ཏ པེ་ཅིན། ༧༨༧ ཇུ
༧༨༨ དང་། ༧༨༩ ཏུ

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་གྱི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༧༩ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཅ པེ་ཅིན། ༧༦༠ ༣༥ ཟི

གསེར་མདོག་གི་སྟོན་གྱི་སྦྱོར་བ། སྡེ་དགེ ༣༥༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཨ པེ་ཅིན། ༡༠༡༩ གི

བསམ་གཏན་དཔེ་མཐུད་ཀྱི་མདོ། (ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་དང་གཅིག་གམ་བརྟག) སྡེ་དགེ ༡༨༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ པེ་ཅིན། ༨༤༧ བུ

ས་ལུའི་ལྗང་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༢༡༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ པེ་ཅིན། ༨༧༦ ཛུ

ལྷ་མོ་དཔལ་ཕྲེང་གི་སེང་གེའི་སྒྲའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༩༢ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཆ པེ་ཅིན། ༧༦༠ ༤༨ འི

བསྟན་འགྱུར།

སློབ་དཔོན་ཀམལ་ཤཱི་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ། སྡེ་དགེ ༤༢༦༧ བསྟན། ཚད་མ། ཟེ པེ་ཅིན། ༥༧༦༥ འེ

———— དབུ་མ་སྣང་བ། སྡེ་དགེ ༣༨༨༧ བསྟན། དབུ་མ། ས པེ་ཅིན། ༥༢༨༧ ས

མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སྡེ་དགེ ༣༩༣༤ བསྟན། དབུ་མ། གི པེ་ཅིན། ༥༣༣༠ ཨ

———— རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། སྡེ་དགེ ༤༡༥༨ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ པེ་ཅིན། ༥༦༥༨ ངེ

———— དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ། སྡེ་དགེ ༣༨༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཙ པེ་ཅིན། ༥༢༢༤ ཙ

———— རྩོད་པ་བཟློག་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༣༨༢༨ བཀའ། དབུ་མ། ཙ པེ་ཅིན། ༥༢༢༨ ཙ

———— རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༣༨༢༥ བསྟན། དབུ་མ། ཙ པེ་ཅིན། ༥༢༢༥ ཙ

སློབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་ཅན། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། སྡེ་དགེ ༤༢༢༢ བསྟན། ཚད་མ། དེ
པེ་ཅིན། ༥༧༢༠ དེ

སློབ་དཔོན་བསྒྲོད་དཀའ་སེང་གེ ཀ་ལྷ་པའི་ཨུཊ་ལ་སོགས་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༤༤༣༥ བསྟན། སྔ་ཚོགས། ནོ པེ་ཅིན། ༥༨༨༨ ནོ

———— ཨུཊ་ལ་སོགས་པའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༤༤༣༦ བསྟན། སྔ་ཚོགས། ནོ པེ་ཅིན། ༥༨༨༩ ནོ

དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༡༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ
པེ་ཅིན། ༥༧༡༢ ཅེ

———— ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། (རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ།) སྡེ་དགེ ༤༢༡༦ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ
པེ་ཅིན། ༥༧༡༧ ༡ ཅེ

———— ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ པེ་ཅིན། ༥༧༠༩ ཅེ

———— ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ པེ་ཅིང་། ༥༧༡༠ ཅེ

———— རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༡༢ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ པེ་ཅིང་། ༥༧༡༡ ཅེ

སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་བཤད། (འཐད་ལྡན་ཆེན་མོ།) སྡེ་དགེ ༤༢༢༩ བསྟན། ཚད་མ། ཛེ པེ་ཅིང་། ༥༧༢༧

———— ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཤེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་བྱིས་པ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐབས་སུ་བབ་ནས་བཤད་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༢༧ བསྟན། ཚད་མ། ཚེ པེ་ཅིང་། ༥༧༢༧ཀ ཞེ

སློབ་དཔོན་འཆི་མེད་སེནྡྷ། འཆི་བ་མེད་པའི་མཛོད། (མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད།) སྡེ་དགེ ༤༢༩༩ བསྟན། སྒྲ་མདོ། སེ པེ་ཅིང་། ༥༧༨༧ ཤེ

སློབ་དཔོན་ཛ་མ་རི། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༢༦ བསྟན། ཚད་མ། ཕེ པེ་ཅིང་། ༥༧༢༣ ཕེ

སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྦས་པ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༢༥ བསྟན། ཚད་མ། པེ པེ་ཅིང་། ༥༧༢༦

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སྡེ་དགེ ༤༠༤༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི པེ་ཅིང་། ༥༥༥༠ ལི

———— རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྡེ་དགེ ༤༠༣༨ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞི པེ་ཅིང་། ༥༥༣༩ ཟི

སློབ་དཔོན་པུཎྜ་རཱི་ཀ། བརྡ་སྤྲོད་པ་པུཎྜ་རཱི་ཀའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༤༤༢༠ བསྟན། སྣ་ཚོགས། ཏོ པེ་ཅིང་། ༥༨༡༩ བོ

སློབ་དཔོན་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༣༨༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཝ པེ་ཅིང་། ༥༢༥༩ ཝ

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། དམིགས་པ་བརྟག་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༠༥ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ པེ་ཅིང་། ༥༧༠༣ ཅེ

———— དམིགས་པ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༠༦ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ པེ་ཅིང་། ༥༧༠༤ ཅེ

———— ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ པེ་ཅིང་། ༥༧༠༠ ཅེ

———— ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། (ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ།) སྡེ་དགེ ༤༢༠༤ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ པེ་ཅིང་། ༥༧༠༡ ཅེ

———— ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༠༨ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ པེ་ཅིང་། ༥༧༠༧ ཅེ

———— ཚད་མ་རིགས་སྒོ། གཞུང་འདི་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་མེད་པར་མངོན་ཡང་རྒྱ་ནག་སྐད་དུ་བཞུགས་སྣང་།

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། (བཞི་བརྒྱ་པ།) སྡེ་དགེ ༣༨༤༦ བསྟན།

དབུ་མ། ཚ པེ་ཅིང་། ༥༢༤༦ ཚ

———— ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སྡེ་དགེ ༣༨༥༡ བསྟན། དབུ་མ། ཚ པེ་ཅིང་། ༥༢༥༡ ཚ

ཇོ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི པེ་ཅིང་། ༥༥༢༡ ཕི

———— དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། (དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད།) སྡེ་དགེ ༤༠༢༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི པེ་ཅིང་། ༥༥༢༢ ཕི

———— ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། (མངོན་རྟོགས་རྒྱན།) སྡེ་དགེ ༣༧༨༦ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ པེ་ཅིང་། ༥༡༨༤ ཀ

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༤༠༨༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ པེ་ཅིང་། ༥༥༩༠ ཀུ

———— ཉི་ཤུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༤༠༥༦ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི པེ་ཅིང་། ༥༥༥༧ ཤི

སློབ་དཔོན་ཁྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའམ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ། འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ། སྡེ་དགེ ༤༢༣༧ བསྟན། ཚད་མ། ཞེ པེ་ཅིང་། ༥༧༣༦ ཟེ

སློབ་དཔོན་ཛ་ཡཱ་ནནྡ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། སྡེ་དགེ ༣༨༧༠ བསྟན། དབུ་མ། འ པེ་ཅིང་། ༣༩༠༣ ཨ

སློབ་དཔོན་ཛེ་ཏ་རི། བདེ་བར་གཤེགས་པ་གཞུང་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༣༨༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཨ པེ་ཅིང་། ༥༢༩༦ ཏ

སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སྡེ་དགེ ༣༨༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ པེ་ཅིང་། ༥༢༥༦ ཛ

———— དབུ་མ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། (འཇུག་པ་རང་འགྲེལ།) སྡེ་དགེ ༣༨༦༡ བསྟན། དབུ་མ། འ པེ་ཅིང་། ༥༢༦༢ འ

———— དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་བ། སྡེ་དགེ ༣༨༦༠ བསྟན། དབུ་མ། འ པེ་ཅིང་། ༥༢༦༠ འ

———— བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། (བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ།) སྡེ་དགེ ༣༨༦༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ པེ་ཅིང་། ༥༢༦༦ ཡ

———— རྩོད་པ་བཟློག་པའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༣༨༣༢ བསྟན། དབུ་མ། ཙ པེ་ཅིང་། ༥༢༣༢ ཙ

———— རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༣༨༦༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ པེ་ཅིང་། ༥༢༦༥ ཡ

མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༦༦ བསྟན། ཚད་མ། ཟེ པེ་ཅིང་། ༥༧༦༤ ཟེ

རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ། སྡེ་དགེ ༣༨༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ པེ་ཅིང་། ༥༢༧༢ ལ

སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༣༨༨༡ བསྟན། དབུ་མ། ས

པེ་ཅིང་དཔར་མར་གཞུང་འདི་བཞུགས་མེད།

———— བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༣༨༨༣ བསྟན། དབུ་མ། ས པེ་ཅིང་དཔར་མར་གཞུང་འདི་བཞུགས་མེད།

སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ། ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་བཤད། སྡེ་དགེ ༤༢༢༨ བསྟན། ཚད་མ། ཚེ པེ་ཅིང་། ༥༧༢༨ ཞེ

སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། དབུ་མ་སྙིང་པོའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༣༨༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ཛ པེ་ཅིང་། ༥༢༥༥ ཛ

———— དབུ་མ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ། སྡེ་དགེ ༣༨༥༦ བསྟན། དབུ་མ། ཛ པེ་ཅིང་། ༥༢༥༦ ཛ

སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྦས་པ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན། སྡེ་དགེ ༤༢༢༡ བསྟན། ཚད་མ། ཏེ པེ་ཅིང་། ༥༧༡༩ ཏེ

སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། སྡེ་དགེ ༤༢༢༠ བསྟན། ཚད་མ། ཇེ པེ་ཅིང་། ༥༧༡༨ ཇེ

གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧའམ་མཚན་གཞན་དཔལ་མདའ་བསྣུན་ཞབས། དོ་ཧ་མཛོད་ཀྱི་གླུ། སྡེ་དགེ ༢༢༢༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཝི པེ་ཅིང་། ༣༠༦༨ མི

སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ། སྡེ་དགེ ༤༢༡༧ བསྟན། ཚད་མ། ཆེ པེ་ཅིང་། ༥༧༡༧ ༡ ཆེ

བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། (༡༣༨༥-༡༤༣༨) སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། གསུང་འབུམ། པོད། ཀ ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལྡི་ལིར་སོག་བླ་གུ་རུ་དེ་ཝས་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ།

———— མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེའི་སྣང་བ། གསུང་འབུམ། པོད། ཀ

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། (༡༣༦༤-༡༤༣༢) དབུ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བའི་འགྲེལ་པ། གསུང་འབུམ། པོད། ཀ ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལྡི་ལིར་སོག་བླ་གུ་རུ་དེ་ཝས་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ། པོད། ཀ

———— ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཊཱིཀ་ཆེན། གསུང་འབུམ། པོད། ཛ

———— ཚད་མ་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་གཏེར། གསུང་འབུམ། པོད། ཉ

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། (༡༣༥༧-༡༤༡༩) དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་རྗེའི་གསུང་བཞིན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ། གསུང་འབུམ། པོད། བ བཀྲས་ལྷུན་དཔར་མ་ལྡི་ལི་བོད་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ།

———— དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། གསུང་འབུམ། པོད། ཕ ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལྡི་ལིར་སོག་བླ་གུ་རུ་དེ་ཝས་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ།

———— རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། གསུང་འབུམ། པོད། བ

——— བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། པོད། པ

——— དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས། གསུང་འབུམ། པོད། བ

——— དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། པོད། མ

ཕྱྭ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ (༡༡༠༩-༡༡༦༩) ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ། ཕྱིས་བོད་ནས་དཔེ་རྙིང་གི་ཁྲོད་ནས་བརྙེད་པ་དབུ་མེད་བྲིས་མ་ཡིག་ཕྲེང་དགུ་པ་ཅན་ཨ་རིའི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་ནས་གློག་ཀླད་ཐོག་འདྲ་དཔར་བཏབ་པ།

གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་བ། (༡༣༥༠-༡༤༡༤) སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་རིགས་པའི་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བ། (ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པ།) དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་གསུང་རབ། པོད། ༡༦ ཚད་མ། བོད་ཀྱི་བཙུ་ཕྲག་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ། མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ།

སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། (༡༤༦༩-༡༥༤༤) ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བ་ངན་པའི་མུན་སེལ། གསུང་འབུམ། པོད། ཆ

ས་སྐྱ་པཎྜིཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། (༡༡༨༢-༡༢༥༡) ཚད་མ་རིགས་གཏེར། གསུང་འབུམ། པོད། ད ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་པོད་ལྔ་པ།

——— ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་རང་འགྲེལ། གསུང་འབུམ། པོད། ད

སྟག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། (༡༤༠༥ ལོར་འཁྲུངས།) གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས། པེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཁུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག

སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག ཚད་མ་བརྟག་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༤༨ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཞེ ལེ་ཚན། ༤༧༤༨ ཟེ

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཅེ ལེ་ཚན། ༥༧༠༠ ཅེ

ཀློང་རྡོལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་། (༡༧༡༩-༡༧༩༥) བཀའ་གདམས་པ་དང་དགེ་ལུགས་པའི་བླ་མ་རགས་རིམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག གསུང་འབུམ། དེབ། གླེགས་བམ་གཉིས་པ། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ལོར་བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

——— གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། གསུང་འབུམ་དེབ། གླེགས་བམ་དང་པོ།

ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་ལྷ་གྲུབ་འཕེལ་རིམ་དང་ཚད་མ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས། གང་ལྗོངས་ནང་རིག་མཐུན་ཚོགས་ཀྱིས ༢༠༠༩ ལོར་ཉི་ཧོང་ཀྱོ་ཏོར་དཔར་དུ་བཏབ།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། (༡༣༨༥-༡༤༣༨) ཏིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། དེབ། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

——— ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ། ལེ་ཚན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས ༡༩༨༩ ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་མིང་མཛོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ། (༡༣༩༢-༡༤༨༡) དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༩ ལོར་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་སྟོད་སྨད་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ། (དུས་རབས་བཅུ་དགུའི་སྟོད་དུ་འབྱུངས།) རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར། དེབ་གཟུགས། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། (༡༣༦༤-༡༤༣༢) རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལྷོ་ཁ་མཐོ་སློབ་དགེ་ལྡན་གྱི་ལས་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་སྟོད་སྨད་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

གླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པ། སྟོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད། དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཕྲེང་། ༡༩ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས ༢༠༠༦ ལོར་ལྡི་ལིར་དཔར་བཏབ།

རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ། (༡༠༥༩-༡༡༠༩) ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་པེ་ཅིང་གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ།

བཅོམ་ལྡན་རིགས་པའི་རལ་གྲི། (དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་) རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག ཕྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བཏབ།

——— ཚད་མ་སྡེ་བདུན་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག གོང་གི་དེབ་དེའི་ནང་བཞུགས།

ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། (༡༧༡༧-༡༧༨༦) གྲུབ་མཐའ་ལྷུན་པོའི་མཛེས་རྒྱན། དེབ། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༩ ལོར་ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། (༡༣༥༧-༡༤༡༩) མངོན་སུམ་ལེའུའི་ཟིན་བྲིས། གསུང་འབུམ། པོད། བ ཕྱི་ལོ་༡༩༨༠ ལོར་ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལྡི་ལིར་སོག་བླ་གུ་རུ་དེ་ཝས་དཔར་འཕྲུལ་གྱིས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

——— རྟོགས་བརྗོད་བདུན་ལེགས་མ། གསུང་འབུམ། པོད། ཁ གསུང་ཐོར་བུ།

——— དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། དེབ། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༠ ལོར་སྦ་ཆ་དགེ་ལྡན་སྤྱི་ལས་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

——— ཚད་མའི་བརྗོད་བྱང་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། པོད། ཕ

——— ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། དེབ། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༦ ལོར་མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

——— ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༥ ལོར་མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ནང་བཞུགས།

འཇོར་ཇེསི་ཊྲེ་ཧྥིས། (Georges B. J. Dreyfus) ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པ་དང་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་ཁག (*Recognizing Reality: Dharmakirti's Philosophy and Its Tibetan Interpretations*. Albany: State University of New York, 1997)

སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། (འཁྲུངས་ལོ། ༡༤༠༥) གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས། པེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས ༡༩༩༩ ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། (༡༩༢༧-༡༩༩༧) དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༢ ལོར་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

པཎ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མ། (དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་) མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཀ

སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཉི་ཧོང་ཏོ་ཧོ་ཀུ་མཐོ་སློབ་ཁང་ནས ༡༩༣༤ ལོར་གཞུང་སོ་སོར་ཨང་རྟགས་དང་བཅས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ།

ཕྱྭ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ (༡༡༠༩-༡༡༦༩) དབུ་མ་ཤར་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཐུན། (དབུ་མདེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྙིང་པོ།) ༡༩༩༨ ལོར་འཛར་མན་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ། ཕྱི་རྒྱལ་མཁས་པ་ཏེལ་སྨྲ་ཧྥའོ་ཤར་ཞེས་པས་དབུ་ཆེན་དུ་ཕབ།

———— ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ། ཕྱིས་བོད་ནས་དཔེ་རྙིང་གི་ཁྲོད་ནས་བརྙེད་པ་དབུ་མེད་བྲིས་མ་ཡིག་ཕྲེང་དགུ་པ་ཅན་ཨ་རིའི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་ནས་གློག་ཀླད་ཐོག་འདྲ་དཔར་བཏབ་པ།

དབལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། (༡༧༦༤-༡༨༥༣) བགྲེས་འཁྲིལ་གྱི་གདན་རབས། གསུང་འབུམ། པོད། ཀ

ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། (དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་) བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། ༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་བཀའ་ཁྲབ་འོག་ལྷ་སར་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ་ཨ་རི་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་ནས་གློག་ཀླད་ཐོག་འདྲ་དཔར་བཏབ།

ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་། (༡༩༡༠-༡༩༨༥) བསྟན་རྩིས་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༢ མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ། (༡༣༥༠-༡༤༡༤) སྡེ་བདུན་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་རིགས་པའི་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བ། བོད་ཀྱི་བཙུ་ཕྲག་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གསུང་རབ། པོད་བཙུ་དྲུག་པ། ཚད་མ། མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

ཞྭ་སེར་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གཙོས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རིམ་བྱུང་གི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་དྲི་མེད་ཟླ་ཤེལ་གཙང་མའི་མེ་ལོང་། བོད་ལྗོངས་མི་མང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་༡༩༩༠ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན། (༡༤༢༨-༡༥༠༧) དབུ་མའི་བྱུང་ཚུལ། གསུང་འབུམ། པོད། ང (༤)

———— ཚད་མའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་གཏམ་དུ་བྱ་བ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྣང་བས་དཔྱོད་ལྡན་མཐའ་དག་དགའ་བར་བྱེད་པ། (ཚད་མའི་བྱུང་ཚུལ།) གསུང་འབུམ། པོད། ཛ (༡༩) ངག་དབང་སྟོབས་རྒྱལ་བྱ་བས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༨ ལོར་ལྡི་ལིར་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། ༡༩༦༩ ལོར་ཇེ་ཧོང་ཧྲོག་ཀྱོར་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག ཇེ་ཧོང་གྲོ་ཁྲོར་ ༡༩༦༨ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། (༡༡༨༢-༡༢༥༡) ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་རང་འགྲེལ། གསུང་འབུམ། ད ༡༩༦༩ ལོར་ཇེ་ཧོང་གྲོ་ཁྲོར་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

——— ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རྟ་བ། གསུང་འབུམ། ད ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་པོད་ལྔ་པ།

ས་སྐྱ་གསུང་རབ་དཀར་ཆག - ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༧ ལོར་ལྷོ་ལིར་དག་དབང་སྟོབས་རྒྱལ་བྱ་བས་དཔར་དུ་བཏབ།

པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ།.(༡༤༧༥-༡༥༥༤) དཀའ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། དེབ། སྟོད་ཆ། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་

དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཕྱོགས་སྒྲིག་འགན་འཛིན། ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ།
དཔེ་འདིའི་ཞུ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ། ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ། བློ་བཟང་རྡོ་རྗེ་རབ་གླིང་།
མ་དཔེ་ཀམ་པུ་ཏར་འཇུག་རྒྱུའི་འགན་འཛིན། དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དཔར་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། བློ་བཟང་རྡོ་རྗེ་རབ་གླིང་།
དཔེ་སྐྲུན་འགན་འཁུར་བ། བློ་བཟང་ཆོས་དར། བྱམས་པ་དཀོན་མཆོག

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཕྲེང་། ༢༡

དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཅེས་བཏུས།

བརྗོད་བྱ། བློ་དང་གཏན་ཚིགས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས།
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༨ ལོར་ལྡི་ལིར་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྲུན།